

**BERETNING AFGIVET AF
SKATTEFRADRAGSSAGSKOMMISSIONEN
PROTOKOL – DEL 1**

**BERETNING AFGIVET AF
SKATTEFRADRAGSSAGSKOMMISSIONEN**

PROTOKOL – DEL 1

Publikationen kan bestilles
via Justitsministeriets hjemmeside (www.jm.dk)
eller hos
Schultz Distribution
Herstedvang 12
2620 Albertslund
Telefon: 43 22 73 00
Fax: 43 63 19 69
schultz@schultz.dk

ISBN: 87-91851-13-0
ISBN: 87-91851-14-9 (internet)
Tryk: Schultz Grafisk
Pris: Kr. 1000 pr. sæt inkl. moms

SKATTEFRADRAGSSAGSKOMMISSIONEN

Den 13. september 2004 kl. 9.30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbbye.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for advokat Michael Rekling var advokat Ellen Skodborggaard til stede.

Som valgt bisidder for lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Hans Kristian Andersen og kontorchef Flemming Petersen mødte advokat Henrik Steen Andersen.

Som valgt bisidder for regionschef John Nielsen og kontorchef Karin Kirchhoff mødte advokat Christian Bachmann kl. 09.45.

Som valgt bisidder for chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annette Møllin Ottosen, fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen mødte advokat Peter Breum.

Som valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen mødte advokat Jan Børjesson.

Forhenværende skatteminister Svend Erik Hovmands valgte bisidder, advokat Niels Fisch-Thomsen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokat Peter Kierkegaard.

Departementschef Nils Bernsteins og departementsråd Christian Kettel Thomsens valgte bisidder, advokat Gunnar Homann, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Lars Nørding mødte advokat Lida Hulgaard.

Forhenværende skatteminister Frode Sørensens valgte bisidder, advokat Bjørn Høberg-Petersen, var ikke mødt.

Fuldmægtig Annette Liboriussens valgte bisidder, advokat Mads Krarup, var ikke mødt.

Statsminister Anders Fogh Rasmussens valgte bisidder, advokat Steen Lassen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for direktør Ole Kjær, vicedirektør Erik Blegvad Andersen, underdirektør og chef for Retsafdelingen i ToldSkat Flemming Paludan, afdelingschef Frantz Howitz og kontorchef Jan Steen Jensen mødte advokat Jesper Lett.

Susanne Kjærs valgte bisidder, advokat Jes Anker Mikkelsen, var ikke mødt.

Departementschef Peter Loft's valgte bisidder, advokat John Petersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for chefkonsulent Søren Schou, specialkonsulent Erik Jørgensen, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard, fuldmægtig Poul Christensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, fuldmægtig Katrine Bredsdorff Pedersen, fuldmægtig Allan Stagaard Toft og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Som valgt bisidder for retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, toldattaché Susse Meulengracht, fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel mødte advokat Nicolai Westergaard.

Formanden oplyste, at det materiale, der er modtaget, ud over dokumenter i TDC-sagen indeholder sagsakter vedrørende mere eller mindre beslægtede skattespørgsmål, som andre danske virksomheder har haft til behandling hos ToldSkat. Kommissionen har underrettet de pågældende virksomheder herom og har givet dem en orientering om deres retsstilling. En enkelt af disse har herefter anmodet om navne- og referatforbud ved møder i kommissionen. Virksomheden har modtaget underretning om, at kommissionen vil tage stilling til anmodningen, hvis det bliver aktuelt.

Formanden henstillede, at disse virksomheders navne ikke nævnes, medmindre det er nødvendigt.

Formanden bemærkede, at det er kommissionens opfattelse, at de tre vidner, der skal afgive forklaring i dag, bør være til stede samtidig.

Ingen havde bemærkninger hertil.

Som vidner fremstod Jan Steen Jensen, Hanne Søgaard Hansen og Arne Bundgaard Nielsen, der lovligt forberedte og formandede afgav forklaring.

Hanne Søgaard Hansen bekræftede, at hun, der er cand.jur., den 1. marts 1980 blev ansat i Skatteministeriets departement, hvor hun virkede som afdelingschef fra den 1. marts 1992. Den 1. marts 1996 blev hun ansat som afdelingschef i Told- og Skattestyrelsen. Fra den 15. september 1999 har hun været ansat hos revisionselskabet Grant Thornton (tidligere Grothen & Perregaard), hvor hun nu er partner og leder af skatteafdelingen.

Jan Steen Jensen bekræftede at være kontorchef i Told- og Skattestyrelsen. Han, der er cand.polit., blev ansat i Skattedepartementet i 1971. Fra 1. januar 1990 har han gjort tjeneste i den dengang nyoprettede Told- og Skattestyrelse, hvor han til stadighed har arbejdet i direktionssekretariatet, i en periode som dettes leder.

Arne Bundgaard Nielsen bekræftede, at han, der er cand. scient.adm., fra en stilling som kontorchef i Finansministeriet i november 1996 blev ansat som afdelingschef i Told- og Skattestyrelsen med ansvar for personaleudvikling. Den 1. august 2004 påbegyndte han selvstændig virksomhed.

Advokat Michael Reklings anmodede vidnerne om at beskrive ToldSkats organisation og arbejdsopgaver og henviste herved til bilag A.20.01 (pag. 50222), Skatteministeriets myndighedstruktur medio 2000.

Arne Bundgaard Nielsen forklarede, at departementschefen havde direkte reference til skatteministeren. Told- og skattedirektøren samt Landsskatteretten refererede til departementschefen.

Advokat Michael Rekling henviste til bilag A.20.02 (pag. 50223), Skatteministeriets myndighedsstruktur 1. november 2001.

Jan Steen Jensen bekræftede, at den eneste ændring i forhold til forrige bilag var, at en ny afdeling, Spillemyndigheden, var kommet til under told- og skattedirektøren. Spillemyndigheden står for uddeling af tilladelser til spil. Organisatorisk hører Spillemyndigheden under told- og skattedirektøren. Told- og skattedirektøren er organisatorisk underlagt departementschefen. Tidligere havde ikke blot departementschefen, men også told- og skattedirektøren direkte reference til skatteministeren. Told- og skattedirektørens reference blev ændret i april 1995 i kølvandet på banksagerne.

Advokat Michael Rekling henviste til bilag A.20.03 (pag. 50224), Skatteministeriets myndighedsstruktur medio 2004.

Jan Steen Jensen bekræftede, at den eneste ændring var, at ToldSkat Selskabsrevisionen optræder som en selvstændig myndighed, placeret under told- og skattedirektøren. Selskabsrevisionen var tidligere blevet etableret som en afdeling i Told- og Skat-testyrelsen, men blev pr. 1. juli 2002 udskilt som en selvstændig myndighed. Gennem denne organisatoriske ændring opnåede man, at Selskabsrevisionen organisatorisk blev sidestillet med andre ligningsmyndigheder. Selskabsrevisionen havde, også da den var en afdeling i styrelsen, haft direkte referat til told- og skattedirektøren.

Jan Steen Jensen oplyste, at strukturændringer skete løbende. Pr. 1. juli 2002 blev de 29 told- og skatteregioner, der hver udgjorde en selvstændig myndighed, omlagt til 8

regionale told- og skattemyndigheder med i alt 26 regioner. De 26 told- og skatteregioner er ikke selvstændige myndigheder, men er en del af de 8 regionale told- og skattemyndigheder.

Advokat Michael Rekling anmodede vidnerne om at beskrive Told- og Skattestyrelsens hovedansvarsområder.

Jan Steen Jensen oplyste, at Told- og Skattestyrelsen har det overordnede ansvar for administration af skatte- og afgiftslovgivningen, herunder for udarbejdelse af vejledninger til myndigheder, virksomheder og borgere, fx ligningsvejledninger, toldevejledninger, lønsumsafgiftsvejledninger mv. Told- og Skattestyrelsen har endvidere det overordnede ansvar for økonomien og for personale ansat hos ToldSkat. Styrelsen er sekretariat for Ligningsrådet, der er den øverste ligningsmyndighed. Ligningsrådet udarbejder blandt andet bindende forhåndsbeskeder, hvilket vil sige svar på anmodninger fra skatteydere om de skattemæssige virkninger af påtænkte dispositioner. Herudover har styrelsen ansvar for de edb-systemer, der styrer udskrivning af forskudsregistreringer, selvangivelser og årsopgørelser.

Told- og Skattestyrelsen indgår hvert år resultatkontrakter med de 8 regionale told- og skattemyndigheder om, hvilke mål disse skal nå. I denne forbindelse fastsættes de økonomiske rammer, inden for hvilke de enkelte regionale told- og skattemyndigheder kan disponere, blandt andet vedrørende udgifter til personale. Told- og Skattestyrelsen udarbejder sammen med Ligningsrådet årlige planer for den kommunale ligning, ligesom der udarbejdes planer for tilsynet med ligningen. Told- og Skattestyrelsen har ikke den direkte kontakt med skatteyderne. Denne varetages for så vidt angår personer af kommunerne, og for så vidt angår virksomheder (moms og afgifter) af de regionale told- og skattemyndigheder. Told- og Skattestyrelsen er i visse situationer klageinstans for kommuners/regionale told- og skattemyndigheders afgørelser.

I december 1997 blev det, formentlig i kølvandet på nogle rapporter fra Rigsrevisionen, som op gennem 1990'erne havde vist betydelig interesse for området, som led i finanslovsaftalen for 1998 besluttet at overføre ligningen af selskaber fra kommunerne til staten. Overførslen omfattede alle selskaber. Den faktiske opgave med ligning af de selskaber, som efter et omsætningskriterium var størst, blev henlagt til Told- og Skattestyrelsen. Ligningen af de fleste af de øvrige selskaber blev på kontrakt henlagt til kommunerne eller samvirker herimellem, mens ligningen af de øvrige selskaber blev foretaget af de regionale told- og skattemyndigheder.

Der blev pr. 1. april 1998 oprettet 2 nye afdelinger i Told- og Skattestyrelsen, Selskabsbeskatningsafdelingen, der skulle varetage den overordnede lovfortolkning, og Selskabsrevisionsafdelingen, der skulle tage sig af selve ligningen.

Selskabsrevisionen blev organiseret med et antal kontorer i København og 2 kontorer i Århus. Formålet med at henlægge ligningen af de store selskaber til Told- og Skattestyrelsen var navnlig, at man herved kunne få opbygget det faglige miljø, som er nødvendigt for at kunne løfte opgaven. Sagerne blev fordelt efter branchemæssige og geografiske kriterier. Vidnerne har ikke kendskab til, hvorledes den nærmere fordeling fandt sted, hverken i Århus eller København.

TDC var omfattet af den statslige ligning, da det er et af de største danske selskaber. Årsagen til, at selskabet blev lignet i Århus, var formentlig, at TDC på dette tidspunkt havde hovedkontor i Århus.

Advokat Michael Rekling anmodede vidnerne om at beskrive, hvad der i 2001 førte til oprettelse af en ny type chefstilling som retschef.

Hanne Søgaard Hansen oplyste, at oprettelsen af de nye chefstillinger først fandt sted i 2001, efter at hun havde forladt Told- og Skattestyrelsen.

Jan Steen Jensen oplyste, at organisationsændringen i 2001 blandt andet skulle ses som led i en sparerunde, hvorved der skete en reduktion i antal afdelinger og antal chefer. Man oprettede i den forbindelse ved sammenlægning af Retsafdelingen og Selskabsbeskatningsafdelingen én større Retsafdeling, som behandler spørgsmål om selskabsbeskatning, personbeskatning og afgiftsretlige spørgsmål. På grund af de meget komplicerede problemstillinger, som karakteriserer Retsafdelingens arbejdsopgaver, blev det besluttet at styrke afdelingen fagligt ved at oprette 3 retschefstillinger for henholdsvis selskabsbeskatning, personbeskatning og afgifter. Det var i det daglige disse 3 chefer, der sparrede med kontorchefer og sagsbehandlere. De var så at sige ”garanter for lovforklaringen”, såvel når det gjaldt styrelsens opgaver vedrørende lovforberejdede arbejde og indholdet af Ligningsvejledningen som forberedelsen af sager til Ligningsrådet. I organisatoriske spørgsmål refererede retscheferne til en underdirektør. Hvis et kontor skulle besvare et spørgsmål fra Folketinget, kom svaret fra sagsbehandleren via kontorchefen og retschefen til direktionen. Retscheferne havde ikke noget med ligningen af de enkelte skatteydere at gøre.

Det kontor, som i perioden 1. april 1998-1. oktober 2001 hed Selskabsbeskatningskontoret, og det kontor, som fra 1. november 2001 hedder Selskabsomstruktureringkontoret, havde stort set de samme opgaver, og der var således i realiteten mere tale om et navneskift. Selskabsbeskatningskontoret var placeret i Selskabsbeskatningsafdelingen, og Selskabsomstruktureringkontoret er placeret i den nye Retsafdeling. Ved sammenlægningen af Retsafdelingen og Selskabsbeskatningsafdelingen pr. 1. november 2001 blev kontoret placeret i den nye Retsafdeling.

Hanne Søgaard Hansen forklarede, at mens hun var afdelingschef, tog Retsafdelingen sig også af spørgsmål fra afdelingerne om lovfortolkning. Nogle af spørgsmålene gik til Selskabsbeskatningsafdelingen, mens andre, blandt andet vedrørende afskrivninger på goodwill mv., gik til Retsafdelingen.

Jan Steen Jensen bemærkede hertil, at der ved strukturændringen i november 2001 ikke var tilsigtet nogen ændring heri.

Advokat Michael Rekling anmodede vidnerne om at beskrive henholdsvis Selskabsbeskatningskontorets og Selskabsrevisionsafdelingens opgaver.

Vidnerne forklarede, at Selskabsrevisionsafdelingen behandler de konkrete lignings-sager. Selskabsbeskatningskontoret, der behandler spørgsmål om lovfortolkning på selskabsskattens område, er et kontor i Retsafdelingen, som også rummer et erhvervsbeskatningskontor, der behandler spørgsmål om lovfortolkning i relation til den skattemæssige behandling af afskrivninger og goodwill. Selskabsrevisionsafdelingen forelægger kun et lovfortolkningsspørgsmål for Selskabsbeskatningskontoret, hvis den selv er i tvivl.

Arne Bundgaard Nielsen bemærkede, at der foregår en form for rådgivning fra Selskabsbeskatningskontoret til Selskabsrevisionsafdelingen.

Hanne Søgaard Hansen mente, at det er for snævert at sige, at det er en intern rådgivning. Selskabsrevisionsafdelingen foretager en vurdering af problemstillingen, og såfremt man ikke selv kan klare problemet, kontakter man Selskabsbeskatningsafdelingen for at få sagen principielt afklaret. Der er visse spørgsmål, som Selskabsrevisionsafdelingen skal forelægge for Selskabsbeskatningsafdelingen, herunder spørgsmål om lovfortolkning, der har principiel karakter, eller som har stor betydning for andre

skatteydere. Hvis der kommer et nyt, ikke tidligere afklaret spørgsmål, skal dette forelægges for Selskabsbeskatningsafdelingen eller Retsafdelingen.

Det bliver ikke straks ved modtagelsen af en ligningssag vurderet, om Selskabsbeskatningskontoret skal have orientering om sagen. Det viser sig først i løbet af sagsbehandlingen.

På advokat Kurt Siggaards spørgsmål om, hvorvidt det er tænkeligt, at Selskabsrevisionsafdelingen alene ville betragte et svar på et spørgsmål forelagt for Selskabsbeskatningskontoret som rådgivning, forklarede Hanne Søgaard Hansen, at det kunne hun ikke forestille sig. Hun mener, at man ville lægge svaret fra Selskabsbeskatningskontoret til grund. Såfremt man var uenig, ville man muligt tage en yderligere drøftelse med Selskabsbeskatningskontoret.

Hun kunne ikke forestille sig, at Selskabsbeskatningskontoret ville være utilfreds over ikke at være informeret om en sag. Det er jo Selskabsrevisionsafdelingen, der forestår behandlingen af de konkrete ligningssager, og afdelingen kan selv vurdere, om et problem har en sådan karakter, at det nødvendigvis skal forelægges for Selskabsbeskatningsafdelingen. Det var kun i forholdsvis få sager, at Selskabsrevisionsafdelingen søgte rådgivning hos Selskabsbeskatningskontoret. ”Man klarede meget selv, og det var også forudsat.” Selskabsbeskatningsafdelingen hørte slet ikke om alle store selskaber, der var til ligning.

På advokat Jesper Letts spørgsmål forklarede Hanne Søgaard Hansen, at der ikke var noget organisatorisk til hinder for, at Selskabsrevisionsafdelingen selv traf afgørelse vedrørende et nyt og principielt spørgsmål, hvis man mente, at man var i stand hertil.

Arne Bundgaard Nielsen forklarede, at der ikke er noget til hinder for, at Selskabsrevisionsafdelingen selv træffer afgørelse, men såfremt der er tale om større principielle sager, skal der tages kontakt med Selskabsbeskatningskontoret eller Retsafdelingen. Arne Bundgaard Nielsen henviste herved til de gældende retningslinjer for forelæggelse. Såfremt disse ikke følges, må man imødesee kritik.

På spørgsmålet, om der i visse tilfælde var pligt til forelæggelse den anden vej, således at Selskabsbeskatningskontoret skulle forelægge for Selskabsrevisionskontoret, forklarede vidnerne, at dette ikke er tilfældet. Jan Steen Jensen forklarede supplerende, at der jo foregår almindelig kommunikation mellem afdelingerne.

På kommissionsformandens spørgsmål om, hvorvidt Selskabsbeskatningsafdelingen sendte generelle spørgsmål om principielle lovfortolkningsspørgsmål til høring i Selskabsrevisionsafdelingen, forklarede Hanne Søgaard Hansen, at hun ikke mindes, at dette var forekommet.

Hanne Søgaard Hansen oplyste, at der i hendes tid i Told- og Skattestyrelsen både var en Selskabsbeskatningsafdeling og et Selskabsbeskatningskontor.

På kommissionsmedlem Sten Lauritzens spørgsmål forklarede Jan Steen Jensen, at Selskabsbeskatningsafdelingen ikke var en selvstændig myndighed, den blev ledet af en afdelingschef og bestod af et antal kontorer med hver deres medarbejdere.

På forespørgsel bekræftede Hanne Søgaard Hansen og Jan Steen Jensen, at Erhvervsbeskatningskontoret hørte under Retsafdelingen. Jan Steen Jensen forklarede supplerende, at spørgsmål vedrørende et skatteretligt område hører under retschefen.

Advokat Michael Rekling henviste til bilag A.07.10 (pag. 50071-50075), Ledelsesmæssig opfølgning på vigtige og/eller principielle sager i styrelsen, dateret 12. juni 1996.

Vidnerne bekræftede alle at kende de retningslinjer, der omtales i bilaget. Jan Steen Jensen og Arne Bundgaard Nielsen bemærkede, at de mente, at retningslinjerne generelt var kendt i organisationen, i hvert fald på kontorchefniveau. Retningslinjerne er udtryk for en formalisering af noget, som vel vil gælde, selv om det ikke er nedfældet på tryk.

På advokat Michael Reklings spørgsmål om, hvornår der blev truffet afgørelse om, at der skulle rapporteres opad i huset, forklarede Hanne Søgaard Hansen, at selve beslutningen om, at der skulle rapporteres, blev truffet på afdelingschefsniveau. Der var dog ikke noget til hinder for, at en medarbejder kunne rette henvendelse til kontorchefen og spørge, om det ikke var hensigtsmæssigt at rapportere om en bestemt sag.

Jan Steen Jensen oplyste, at det jævnligt skete, at der blev rapporteret.

Hanne Søgaard Hansen bekræftede, at det ikke var usædvanligt, at der skete rapportering.

På forespørgsel oplyste Jan Steen Jensen, at der ikke er kommet nye retningslinjer efter juni 1996. Der er ikke i forbindelse med omstruktureringerne sket ændringer i retningslinjerne, der således fortsat er gældende. De blev nedfældet på papir i forbindelse med, at told- og skattedirektøren mistede sit direkte referat til skatteministeren. Jan Steen Jensen og Hanne Søgaard Hansen mente ikke, at der var nogen tvivl om, hvorledes retningslinjerne skulle forstås, eller om, hvem der skulle rapportere til hvem og hvornår.

Hanne Søgaard Hansen bekræftede, at det var en sags emne, der var afgørende for, om en forelæggelse fra Selskabsrevisionsafdelingen skete for Selskabsbeskatningskontoret eller Erhvervsbeskatningskontoret. Hvis man fx havde et spørgsmål vedrørende goodwill, ville man spørge Erhvervsbeskatningskontoret. Det kunne dog, hvor en sag rejste flere forskellige spørgsmål, ske, at Selskabsrevisionsafdelingen valgte at forelægge sagen i sin helhed for det kontor, hvorunder hovedspørgsmålet hørte. Dette kontor kunne eventuelt inden besvarelsen forelægge for andre.

Advokat Michael Rekling anmodede vidnerne om at beskrive departementet i forhold til styrelsen og de forskellige organers hovedopgaver.

Jan Steen Jensens oplyste, at departementets hovedopgave er det lovforberedende arbejde, mens styrelsens hovedopgave er at administrere lovgivningen og bringe den til offentlighedens kendskab. Departementet foretager ikke konkret sagsbehandling. Det er Told- og Skattestyrelsen, der udarbejder vejledninger og foretager den konkrete sagsbehandling. Styrelsen deltager også i det lovforberedende arbejde. Der er en løbende kontakt mellem Told- og Skattestyrelsen og departementet vedrørende blandt andet lovfortolkningsspørgsmål.

Arne Bundgaard Nielsen forklarede, at den administrative tilrettelæggelse af en påtænkt lovændring, fx etablering af de nødvendige edb-systemer, påhviler Told- og Skattestyrelsen.

Jan Steen Jensen bemærkede, at ToldSkat, som skal administrere lovgivningen, giver input til departementet om de administrative og økonomiske konsekvenser af påtænkte lovændringer, ligesom ToldSkat fremkommer med lovtekniske kommentarer.

Hanne Søgaard Hansen oplyste, at Told- og Skattestyrelsen på anmodning fra departementet afgiver høringsvar over et lovkast eller -forslag med bemærkninger om, hvorvidt udkastet/forslaget er hensigtsmæssigt. Såfremt man i styrelsen er opmærksom på, at et lovkast eller -forslag har uhensigtsmæssige konsekvenser, eller at det ikke er i overensstemmelse med bestående lovgivning, vil styrelsen nævne dette i sit høringsvar. Departementet anmoder via høringerne om denne tekniske bistand. Initiativet til en høring er således departementets.

Man kan godt forestille sig, at styrelsen, hvis man bliver opmærksom på, at de bestående regler fungerer uhensigtsmæssigt eller har utilsigtede konsekvenser, muligt på baggrund af noget, man fx har hørt i styrelsen, retter henvendelse til departementet herom. Der er derimod ikke direkte kontakt fra Told- og Skattestyrelsen til Folketinget. Det kan forekomme, at en medarbejder fra styrelsen deltager i møder i Folketinget eller Skatteudvalget, herunder til samråd, men det er normalt sammen med en medarbejder fra departementet. Styrelsen optræder kun alene over for Folketinget efter aftale med departementet.

Told- og Skattestyrelsen er derimod i høj grad involveret i besvarelse af spørgsmål fra folketingsmedlemmer eller Skatteudvalget. Det er departementet, der afgør, hvem der skal besvare stillede spørgsmål. Hvis det besluttet, at det er Told- og Skattestyrelsen, der skal besvare et spørgsmål, sendes dette til styrelsens direktionssekretariat, som fordeler det til rette afdeling med henblik på et udkast til svar. Udkastet vil blive bragt op på direktionsplan i styrelsen, hvorefter det sendes til departementets indslusningsfunktion, som forelægger svaret for ministeren og Folketinget.

Advokat Michael Reklings anmodede vidnerne om at beskrive lovgruppernes arbejde, herunder hvornår disse påbegyndte deres arbejde.

Vidnerne forklarede, at lovgrupperne blev etableret i begyndelsen/midten af 1990'erne. Hanne Søgaard Hansen oplyste supplerende, at det skete, efter at hun tiltrådte i 1996, hvorfor lovgrupperne formentlig må være startet i 1997.

Der har altid været løbende kontakt mellem styrelsen og departementet. Etableringen af lovgrupperne skyldtes særligt et ønske om at systematisere det lovforberedende arbejde. Der blev etableret godt tyve lovgrupper, der skulle effektivisere arbejdsgangen. De lovgrupper, vistnok 15-20, der skulle tage sig af spørgsmål om skat og moms, var emneopdelt. De øvrige tog sig af administrative spørgsmål. Det var altid kontorchefen for det kontor i departementet, hvis område lovgruppens arbejde vedrørte, der var formand for lovgruppen.

Hanne Søgaard Hansen forklarede, at hun mener, at der blev udarbejdet et referat fra lovgruppemøderne, som gik til den pågældende afdeling i styrelsen og muligvis også til departementet. Lovgrupperne var ikke underordnet nogen og hørte ikke til i nogen speciel afdeling.

Advokat Michael Rekling henviste til bilag A.07.07 (pag. 50065-50066), Retningslinjer for ToldSkats deltagelse i lovgruppearbejdet, dateret 12. november 1997.

Vidnerne bekræftede alle at kende disse retningslinjer.

Arne Bundgaard Nielsen forklarede, at styrelsens repræsentant i lovgruppen typisk var en kontorchef. Kontorchefen drøftede forud for et lovgruppemøde med afdelingschefen, hvilken holdning huset havde til et givet emne. Der blev udarbejdet et referat. Kontorchefen rapporterede tilbage til sin afdelingschef, hvad der var sket på møderne. Afdelingschefen traf herefter afgørelse om, hvorvidt et emne skulle rapporteres videre. Hvis departementet og styrelsen var uenige, kunne emnet tages op på det

ugentlige kontorchefmøde. Hanne Søgaard Hansen forklarede, at afdelingschefen kunne forelægge en uenighed om et fortolkningsspørgsmål for Fagligt Forum, hvor den så ville blive drøftet. Fagligt Forum var gruppen af afdelingschefer for de faglige kontorer, der holdt jævnlige møder. Den faglige vicedirektør var formand for dette forum. Det var møder, hvor man blandt andet drøftede opfølgningen på gennemførte ændringer i lovgivningen. Man fulgte således op på, om styrelsen gjorde, hvad den skulle.

Man foretog ikke konkret sagsbehandling i lovgrupperne, men de lovfortolknings- og øvrige problemer, som man drøftede, kunne meget vel være udsprunget af konkrete sager. Dette gjaldt også i sager om bindende forhåndsbesked. Styrelsen forelagde ikke den konkrete sag, men blot den problemstilling, som den rejste.

Vidnerne er ikke bekendt med ændringer i retningslinjerne for ToldSkats deltagelse i lovgrupperarbejdet efter november 1997.

Jan Steen Jensen forklarede, at man efter strukturændringen i 2003 nedskar antallet af lovgrupper, men man ændrede ikke på retningslinjerne for disses arbejde.

Arne Bundgaard Nielsen bemærkede, at dette med lovgrupper og retningslinjer jo lyder temmelig formaliseret, men sandheden var, at det var meget svært at få lovgrupperne til at holde møder. Ideen med grupperne var god nok, men det var svært at føre den ud i livet.

På kommissionsmedlem Sten Lauritzens spørgsmål forklarede Arne Bundgaard Nielsen, at det var formanden for en lovgruppe, der var ansvarlig for at samle emner til en dagsorden og at indkalde til møder. Der var i det daglige arbejde løbende kontakt

mellem de relevante kontorer i departementet og styrelsen, og det var ikke tanken, at arbejdet i lovgrupperne skulle erstatte denne.

Arne Bundgaard Nielsen og Hanne Søgaard Hansen forklarede, at det kunne ske, at en fuldmægtig i styrelsen tog kontakt med en fuldmægtig i departementet uden om kontorchefen, men det normale var, at man gik til sin egen kontorchef for at tjekke husets holdning, før man tog kontakt med departementet. Det ville være uhørt, at en medarbejder i styrelsen tog direkte kontakt med departementet om noget, som styrelsen i forvejen lå inde med svar på.

Advokat Lida Hulgaard henviste til bilag A.07.06 (pag. 50051-50064), Overordnede principper for styringsrelationerne mellem ToldSkat og Departementet, og spurgte om baggrunden for, at bilaget var udarbejdet.

Arne Bundgaard Nielsen forklarede, at told- og skattedirektøren på baggrund af, at han ikke længere havde direkte reference til ministeren, ønskede at få fastslået de overordnede principper for styringsrelationerne mellem ToldSkat og departementet. Baggrunden for, at told- og skattedirektøren var blevet frataget den direkte ministerreference, var SparNord-sagen. Fra styrelsens side deltog Arne Bundgaard Nielsen og Hans K. Nielsen i udarbejdelse af notatet, og fra departementets side deltog Erik Blegvad og Jannie Hilsbo.

På spørgsmål om, hvorledes ”formaliserede roller” skulle forstås, forklarede Arne Bundgaard Nielsen, at det var svært at holde liv i lovgrupperne. Man ønskede at sætte mere system i møderne og sætte regler for, hvem der skulle gøre hvad. Det var en understregning af interessen i en ”early warning”, dvs. at man ønskede at sikre, at medarbejderne, straks de hørte om noget interessant, bragte det videre i systemet, også selvom de ikke havde gennemgået hele sagen først. Lovgrupperne var blevet etableret

med henblik på, at man kunne udnytte systemerne bedst muligt. Der var blevet lagt megen prestige i etableringen af grupperne, men desværre gik det ikke helt som tænkt, og man faldt tilbage til det gamle system, hvor man ringede til den korresponderende afdeling om problemer i stedet for at drøfte det i lovgrupperne. Det har været svært at få lovgrupperne til at fungere. Nogle grupper fungerer udmærket, mens andre slet ikke fungerer.

Forespurgt, om referaterne fra lovgruppemøderne blev læst, forklarede Hanne Søgaard Hansen, at hun i sin tid som afdelingschef læste de referater, hun modtog, ligesom hun drøftede dem med de kontorchefer, der havde deltaget i møderne. Hvis der var omtalt særlige emner i referaterne, tog hun disse med på et møde i Fagligt Forum.

Arne Bundgaard Nielsen forklarede, at både departementet og styrelsen havde fordel af lovgruppearbejdet. Man havde her en platform, hvor man i fællesskab kunne nå frem til retningslinjerne. Såfremt en gruppe ikke fungerede, klarede man eventuelle problemer på anden måde. Der var ikke noget, der ”faldt på gulvet” eller blev forsømt, fordi en lovgruppe ikke holdt møder i en periode.

Jan Steen Jensen erklærede sig enig heri. Der var daglig kontakt mellem departementet og styrelsen og et løbende samarbejde mellem dem. Såfremt der var et problem i det daglige, satte de berørte kontorchefer sig sammen og drøftede dette.

På advokat Michael Reklings spørgsmål forklarede Jan Steen Jensen, at der, så vidt han vidste, ikke var udarbejdet senere papirer, og at de retningslinjer, der fremgår af det fremlagte bilag, stadig må anses for gældende.

Advokat Michael Rekling henviste til bilag A.07.06, side 2 (pag. 50052), ”Den faglige styringsrelation”, som angiver at dreje sig om ”koordineringen mellem ToldSkat

og Departementet vedrørende overordnet planlægning og prioritering af lovgivningsprocessen og konkrete skatte-/afgiftsretlige spørgsmål”, og spurgte, hvad der er/var det faktiske indhold heraf, og hvorledes denne koordinering mere konkret foregår i dagligdagen.

Hanne Søgaard Hansen forklarede, at det afhænger af, hvad det er for et fagligt emne, der skal behandles. Hvis det fx er et lovforslag, der skal udarbejdes, er det departementet, der har ledelsen og bestemmer, om og hvornår det forelægges for styrelsen. Styrelsen har nogle konkrete opgaver, når den får et lovforslag forelagt. Blandt andet skal styrelsen undersøge, om lovforslaget teknisk hænger fornuftigt sammen. Såfremt der er bemærkninger hertil, meddeles disse skriftligt til departementet. Styrelsen skal endvidere vurdere de administrative konsekvenser, herunder med hensyn til økonomi, edb mv. Styrelsen kan godt blive inddraget i prioriteringen omkring det administrative, men ikke i selve den politiske prioritering. Det er et departementsanliggende.

Arne Bundgaard Nielsen forklarede, at styrelsen løbende holder regnskab med, hvilke ressourcer der er til rådighed. Man har normalt en ramme på ca. 60 mio. kr. til ny lovgivning. Den kan ske, at styrelsen bliver inddraget i spørgsmål om, hvornår og hvorledes nye initiativer, fx vedrørende grænsehandlen, som i øvrigt er et departementsanliggende, kan føres ud i livet.

Hanne Søgaard Hansen forklarede, at man godt kan forestille sig, at departementet til brug for udarbejdelse af et notat vil indhente oplysninger hos styrelsen om ressourceanvendelsen, men det forekom ikke hyppigt i hendes tid.

Michael Reklings spurgte med henvisning til bilag A.07.06, side 4 (pag. 50054), ”Resultatkontrakt mellem ToldSkat og Departementet”, hvad en resultatkontrakt er, og hvilket indhold den har.

Jan Steen Jensen oplyste, at der hvert år bliver indgået en kontrakt mellem Told- og Skattestyrelsen og departementet om, at Told- og Skattestyrelsen på udvalgte områder skal nå forskellige mål, fx med hensyn til sagsbehandlingstid og indfasning af nye kontrol- og indsatsstrategier. En sådan resultatkontrakt indeholder 5-10 områder, hvor styrelsen skal indfri nogle fastsatte mål. Styrelsen får tildelt et budget hertil.

Arne Bundgaard Nielsen forklarede, at en øget indsats mod ”sort arbejde” kunne være et område i en resultatkontrakt. Der vil da i kontrakten være fastsat nogle mål for provenuvirkningen. Det har ikke direkte konsekvenser, hvis styrelsen ikke overholder de mål, der er fastsat i kontrakten, men det vil have en meget negativ indvirkning på styrelsens selvforståelse. Departementet indgår på tilsvarende måde 4-årige kontrakter med Finansministeriet. For at departementet kan være sikker på at indfri disse kontrakter, indgår man en resultatkontrakt med styrelsen, hvis mål er strammere end dem, der er fastsat i kontrakten med Finansministeriet. Tilsvarende indgår styrelsen resultatkontrakter med de enkelte regionale told- og skattemyndigheder, hvis indhold er strammere end indholdet af styrelsens resultatkontrakt med departementet.

Om andet formaliseret samarbejde mellem styrelsen og departementet forklarede Jan Steen Jensen, at der afholdes ”koncernmøder”, hvor departementschefen, told- og skattedirektøren, vicedirektørerne og andre ledende chefer fra departementet og styrelsen mødes med jævne mellemrum. Disse møder afholdes principielt en gang om ugen og i hvert fald mindst en gang om måneden. Endvidere holdes der 3-4 gange om året ”udvidede koncernmøder”, hvori også skatteministeren og præsidenten for Landsskatteretten deltager. Derudover holdes der en lang række møder mellem personer fra de to myndigheder uden formaliserede fora.

På kommissionsmedlem Sten Lauritzens spørgsmål oplyste Jan Steen Jensen, at der udarbejdes referater fra såvel koncernmøderne som de udvidede koncernmøder.

Arne Bundgaard Nielsen og Jan Steen Jensen forklarede, at det kun undtagelsesvis sker, at departementschefen ikke er til stede, når personer fra Told- og Skattestyrelsens ledelse taler med skatteministeren. Hvis departementschefen personligt er forhindret, vil der være en anden højtplaceret medarbejder fra departementet til stede.

På kommissionsmedlem Sten Lauritzens spørgsmål om baggrunden for, at departementschefen eventuelt ikke er til stede ved sådanne møder, forklarede Jan Steen Jensen, at det formentlig kun kan skyldes, at departementschefen er optaget andetsteds.

På advokat Lida Hulgaards spørgsmål om, hvorvidt de overordnede principper for styringsrelationerne mellem Told- og Skattestyrelsen og Departementet (bilag A 07.06) må karakteriseres som en tjenestebefaling eller en aftale/vejledning, forklarede Arne Bundgaard Nielsen, at det var en aftale, der klarlægger delegationen, mens Hanne Søgaard Hansen forklarede, at det er udtryk for parternes fælles forståelse af, hvem der gør hvad. Begge parter har brug for at vide, hvad man selv kan og må, og hvad den anden part skal gøre.

På advokat Lida Hulgaards spørgsmål om, hvorvidt referater af lovgruppemøder og koncernledelsesmøder er undergivet aktindsigt, forklarede vidnerne, at de ikke havde overvejet, hvordan en begæring herom ville blive besvaret.

På kommissionsmedlem Sten Lauritzens spørgsmål bekræftede Jan Steen Jensen, at departementet i sager, hvor man skal besvare en forespørgsel, som styrelsen har relevante oplysninger om, retter henvendelse herom til styrelsen. Departementets svar på spørgsmål sendes, hvis der er tale om svar på spørgsmål fra Folketin-

get/folketingsudvalg, til Direktionssekretariatet i styrelsen, som fordeler det til orientering for de relevante afdelinger.

Advokat Jan Børjesson henviste til bilag A.07.10, side 1 og 5 (pag. 50071 og 50075) og spurgte, hvorledes et initiativ til ny lovgivning, der i styrelsen er nået til direktionsniveau, kommer videre til ministeren.

Jan Steen Jensen forklarede, at såfremt man i styrelsen mener, at en sag bør forelægges for ministeren, bliver den pågældende afdeling bedt om at udarbejde en forelæggelse – en ”gul” – og et notat med en redegørelse for problemstillingen. Dette går videre til direktionen, hvorfra det sendes til indslusningsfunktionen i departementet. Herfra går det til departementschefen og videre til ministeren.

Hanne Søgaard Hansen oplyste, at der også er den mulighed, at afdelingen sender et notat til en sideordnet afdeling i departementet, som sender sagen videre op gennem departementet til ministeren.

Arne Bundgaard Nielsen bemærkede, at en afdelingschef i styrelsen næppe vil tage kontakt til departementet i sådanne spørgsmål uden forinden at have orienteret told- og skattedirektøren. Man vil altid orientere opadtil i sit eget system, før man oversender sagen.

Hanne Søgaard Hansen forklarede hertil, at hun i sin tid som afdelingschef undertiden havde skrevet til en afdelingschef i departementet, men dette var typisk sket, efter at sagen havde været drøftet i Fagligt Forum, og efter at hun havde orienteret opad i styrelsen.

På kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzels spørgsmål om proceduren for sager modtaget på mail forklarede Arne Bundgaard Nielsen, at de principielt behandles på samme måde som sager, der modtages i den daglige post. Der er samme pligt til at vurdere, om der skal orienteres opad i systemet.

Mødet midlertidigt hævet kl. 12:10.

*

Mødet sat på ny kl. 13:10.

Alle tidligere fremmødte var til stede.

Advokat Michael Reklings anmodede vidnerne om at beskrive lovgivningsprocessen set med styrelsens øjne samt om at beskrive, hvem der kan tage initiativ til ny lovgivning.

Hanne Søgaard Hansen forklarede, at ideen til et lovforslag som oftest kommer fra politisk hold, enten direkte fra skatteministeren eller med udgangspunkt i noget, som ministeren har hørt i et forum, han har deltaget i, eller fra et folketingsmedlem. Initiativet kan også komme fra eksterne samarbejdspartnere, rådgivere eller kommuner, der er blevet opmærksom på uhensigtsmæssigheder i den eksisterende lovgivning, eller som har et ønske om, at der bliver foretaget et eller andet. Der kommer også mange henvendelser til ministeren fra borgere eller organisationer. Ligningsrådet kan også gøre opmærksom på uhensigtsmæssige forhold, som bør ændres. Det kan forekomme, at en henvendelse fra en borger fører til en lovændring, men det er oftere henvendelser fra virksomheder eller organisationer, der giver anledning hertil.

Hanne Søgaard Hansen redegjorde herefter for, hvorledes sagen ser ud fra departementet. Er der tale om en intern ide, vil man prøve at underbygge denne for at se, om der overhovedet er basis for ny lovgivning, inden man går videre med sagen. Departementet vil hertil muligvis spørge i styrelsen og forelægge ideen for ministeren for at få en tilkendegivelse om, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at gå videre med arbejdet. Fremgangsmåden vil være den samme for ideer, der kommer fra eksterne, fx fra en interesseorganisation. I sidstnævnte tilfælde vil sagen dog nok blive fremmet lidt hurtigere.

Hvis en ide fostres i styrelsen, skal den herfra bæres via hierarkiet over i departementet. Hvis en medarbejder i styrelsen får en god ide, forelægger han den således for sin kontorchef. Anser kontorchefen det for en god ide, som skal bringes videre, går sagen til afdelingschefen. Det er muligt, at sagen bliver drøftet med andre kontorer i styrelsen, inden den går til afdelingschefen, men almindeligvis vil afdelingschefen være orienteret mundtligt om ideen, før man retter henvendelse til andre kontorer. Man kan også tage den gode ide med på et lovgruppemøde. I så fald vil man typisk forinden have underrettet afdelingschefen. Hvis afdelingschefen skønner, at ideen er færdigbejdet i styrelsen, kan kontorchefen tage den med til et lovgruppemøde og præsentere den her. Afdelingschefen kan også sende den til en afdelingschef i departementet. Alt efter hvor vigtig sagen er, vil ideen også blive præsenteret for direktionen. Den kan også drøftes i Fagligt Forum. I princippet er styrelsen ude af processen, når ideen er videresendt til departementet, som forestår det videre arbejde.

Det er velset, at medarbejderne, også de yngre, kommer med ideer til ny lovgivning eller andre initiativer, og man tilskynder dem hertil. Der foretages dog ikke en egentlig indkaldelse af emner.

Arne Bundgaard Nielsen oplyste, at man har en forslagskasse, men dog kun på det administrative niveau. Egentlige lovgivningsinitiativer må en medarbejder selv gå til sin kontorchef med.

Adspurgt, om man kan springe et eller flere led over i hastende sager, forklarede Hanne Søgaard Hansen, at det vigtigste er at få gjort departementet opmærksom på ideen, og at departementet herefter har ansvaret for det lovforberedende arbejde.

Arne Bundgaard Nielsen bemærkede, at proceduren kan køres meget hurtigt igennem, om nødvendigt inden for 24 timer, hvis der er tale om særlige og hastende sager.

Hanne Søgaard Hansen forklarede, at departementet har to tilforordnede i Ligningsrådet. Hvis der på et møde i Ligningsrådet fremkommer en ide til en lovændring, kan departementets tilforordnede tage ideen med hjem og straks sætte lovgivningsarbejdet i gang. Styrelsen, der som Ligningsrådets sekretariat også er repræsenteret på møderne, er i denne situation koblet ud, da departementet selv er til stede og kan opfange ideerne. Ministeren kommer som oftest først ind i billedet på det tidspunkt, hvor ideen er færdigudviklet, og man har vurderet, at det er noget, der bør lovgives om. Der vil så blive udarbejdet en forelæggelse til ministeren med indstilling om, at forslaget fremmes. Indstillingen vil ofte være vedlagt et udkast til lovforslag. Det afhænger dog af, om forslaget er politisk orienteret. Det sker ofte, at ministeren får sagen forelagt flere gange. Hvis det er en sag, som ministeren selv brænder for, vil ministeren blive orienteret om arbejdet på et tidligt tidspunkt. Er det derimod et større forslag vedrørende et teknisk kompliceret område som fx afskrivningsloven, vil ministeren typisk først blive orienteret om den tekniske udformning af lovforslaget på et senere tidspunkt. Er dele af et forslag af politisk interesse, sendes disse dele tidligere til ministeren til orientering. Det er angivet i lovprogrammet, hvad den kommende lovgiv-

ning skal gå ud på. Her er opgaven således givet. Udkast til ny lovgivning sendes ofte til høring, inden ministeren kommer med sin endelige udmelding. Ministeren vil dog altid være orienteret, inden der iværksættes en høring.

På kommissionsmedlem Sten Lauritzens spørgsmål forklarede Hanne Søgaard Hansen, at departementets tilfornede i Ligningsrådet også har til opgave at orientere medlemmerne om, hvorledes departementet ser på et givet spørgsmål. Henvendelser fra Ligningsrådet til ministeren vil gå via departementet.

På advokat Lida Hulgaards spørgsmål forklarede Hanne Søgaard Hansen, at de tilfornede får referater af Ligningsrådets møder.

På advokat Christian Bachmanns spørgsmål forklarede Hanne Søgaard Hansen, at en tilfornet ikke formelt kan kræve en sag udsat på et Ligningsrådsmøde, men hun har ikke selv oplevet, at Ligningsrådet nægtede udsættelse, hvis en tilfornet ønskede at rådføre sig med departementet. Ifølge Ligningsrådets forretningsorden kan ethvert medlem af rådet kræve en sag udsat til næste møde. Der er utvivlsomt gennemført ny lovgivning som resultat af ideer, der er kommet frem på møder i Ligningsrådet. Hun erindrer, at der i et tilfælde er sket en praksisændring, efter at der er fremsat en anmodning om en bindende forhåndsbesked, men inden forespørgslen er blevet besvaret. Hun erindrer ikke, at der på tilsvarende vis er gennemført ny lovgivning.

Jan Steen Jensen mener ikke, at der i noget tilfælde er sket afgørende ændringer af lovgivningen under Ligningsrådets behandling af en sag.

Advokat Michael Reklings anmodede vidnerne om at beskrive behandlingen af en anmodning om bindende forhåndsbesked.

Hanne Søgaard Hansen forklarede, at anmodningen går ind til styrelsens Skatteproceskontor, der er sekretariat for Ligningsrådet. Sagen bliver herfra sendt til det relevante fagkontor. Nogle forespørgsler går ud til områderne/regionerne, der udarbejder et udkast til en bindende forhåndsbesked. De vigtigere sager forbliver i styrelsens fagkontor, der udarbejder et forreferat til Ligningsrådet. Heri beskrives de faktiske forhold, det juridiske grundlag og styrelsens indstilling. Forreferaterne indeholder nogle gange også nogle særlige bemærkninger til Ligningsrådet. Der laves et forreferat i alle sager. Det sker, at andre myndigheder bliver hørt i sagerne. Interesseorganisationer vil normalt ikke blive inddraget i en sag, undtagen hvor der er behov for at få verificeret oplysninger om branchespecifikke forhold. Der foretages ikke syn og skøn i forbindelse med en bindende forhåndsbesked. Såfremt sagen indeholder et lovfortolknings spørgsmål, kan styrelsen rette henvendelse til departementet herom. Der er normalt ikke kontakt mellem styrelsen og departementet i en sag om bindende forhåndsbesked. Det forekommer dog, at der er kontakt mellem et kontor i styrelsen og et kontor i departementet om lovfortolknings spørgsmål. Alle sager om bindende forhåndsbesked bliver behandlet i Ligningsrådet, medmindre de tilbagekaldes af forespørgeren.

I Ligningsrådets møder deltager foruden rådets medlemmer told- og skattedirektøren, afdelingscheferne for styrelsens fagkontorer, fagcheferne og de tilfornordnede fra departementet. Det er altid en kontorchef, der forelægger sagen. Fuldmægtigene er normalt ikke med til rådsmøderne. Kontorcheferne er til stede under hele mødet. Der er ikke suppleanter for de tilfornordnede fra departementet.

Hanne Søgaard Hansen erindrer ikke noget møde i Ligningsrådet, hvor der ikke har været tilfornordnede til stede. Referaterne fra møderne, der i det væsentligste består af forreferaterne, udarbejdes af Skatteproceskontoret. Da hun selv var tilfornordnet, skrev

hun efter et ligningsrådsmøde et lille kort referat – en ”gul” – til ministeren, hvis der i mødet var behandlet noget interessant, hvilket der ofte var. De tilforordnede skulle melde tilbage om sager, der var interessante af politiske eller andre grunde. En anden grund kunne være, at nogen havde vist særlig interesse for sagen, eller at der var behov for ny lovgivning. En del lovgivning er blevet til med denne indgang. Hun gav referatet til sin afdelingschef, hvorefter det blev sendt op til ministeren, såfremt det var af interesse.

Hanne Søgaard Hansen bekendt er der ikke i Ligningsrådets udtalelser bestemte vendinger, der går igen, fx afhængigt af om forespørgeren får medhold, eller om afgørelsen er i overensstemmelse med Styrelsens indstilling eller går imod denne. Ordvalget afhænger primært af, hvem der er koncipist. Det er dog almindeligt, hvis Ligningsrådets holdning er på linje med styrelsens indstilling, at det anføres, at Ligningsrådet kan tilslutte sig styrelsens indstilling.

På forespørgsel fra kommissionens formand oplyste Hanne Søgaard Hansen, at hun lagde de ”gule” vedrørende referater af ligningsrådsmøder til journalisering, og at hun går ud fra, at de efterfølgende blev lagt på sagen vedrørende ligningsrådsmøder.

Hanne Søgaard Hansen forklarede videre, at styrelsen forud for ligningsrådsmøderne drøftede sagerne med Ligningsrådets formand. Styrelsen kendte således inden mødet formandens indstilling og sagens forventelige udfald. Ligningsrådets formand kommunikerer normalt ikke direkte med en spørger. Hun vil dog ikke udelukke, at en spørger kunne ringe direkte til ligningsrådsformanden, men hun vil ikke tro, at formanden ville ringe til en spørger. Det er normalt kontorchefen, der tager sig af kontakten med spørgeren, og der kommunikeres både på møder, via telefon og pr. brev/mail.

Spørgeren kan møde med bisidder til ligningsrådsmødet. På mødet kan en spørger tale sin sag, dog ikke i form af egentlig procedure. Der vil ofte blive stillet spørgsmål til spørgeren. Hvis man mente, at en spørger havde fået formuleret sine spørgsmål på en uhensigtsmæssig måde, kunne styrelsen drøfte formuleringen med den pågældende. Det er dog ikke styrelsens opgave at være rådgiver for en spørger. Styrelsen vil dog i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige principper hjælpe med en formulering, for at man kan få det rigtige svar frem.

Referaterne af Ligningsrådets møder sendes til mødedeltagerne og til de personer, der har haft adgang til at være til stede ved mødet. Selvom et medlem har meldt forfald til et møde, får den pågældende alligevel tilsendt både indkaldelse og referat. Hun erindrer ikke, hvorvidt departementschefen fik tilsendt referatet. Såfremt det er tilfældet, må det være fremsendt af Skatteproceskontoret. Told- og skattedirektøren var normalt til stede på møderne. Hanne Søgaard Hansen oplyste nu, at hun er næsten sikker på, at departementschefen ikke fik referater af møder i Ligningsrådet. Hun mener ikke, at der var andre end dem, der er nævnt i referatet, som fik dette tilsendt. Man ville i kort form orientere afdelingschefen og ministeren om sager fra ligningsrådsmøderne. Medlemmerne af Ligningsrådet har tavshedspligt og må ikke give referatet til andre. De kan dog godt drøfte politiske problemstillinger, som konkrete sager rejser, med deres politiske bagland. Det er ikke usædvanligt, at problemstillinger, der udspringer af konkrete ligningsrådssager, bliver bragt op i Folketinget umiddelbart efter et ligningsrådsmøde.

Hanne Søgaard Hansen forklarede, at sagsbehandlingstiden for anmodninger til Ligningsrådet altid har været for lang. Der er taget mange initiativer for at få behandlingstiden bragt ned, men det har ikke hjulpet. Det var tanken, at sagsbehandlingstiden ikke skulle overstige 3 måneder, men den er i gennemsnit ½-1 år.

Jan Steen Jensen oplyste, at en nedbringelse af sagsbehandlingstiden i Ligningsrådet er et af områderne i den tidligere omtalte resultatkontrakt.

Hanne Søgaard Hansen bekræftede, at der er meget store udsving i behandlingstiden for en anmodning om bindende forhåndsbesked. Der kan være situationer, hvor det går stærkt. Man lytter så vidt muligt til spørgerens anmodning om en hurtig sagsbehandling, forudsat at man kan nå at behandle forespørgslen tilstrækkeligt grundigt.

Jan Steen Jensen oplyste, at det også har stor betydning for sagsbehandlingstiden, hvor godt sagen er oplyst ved modtagelsen.

Hanne Søgaard Hansen bemærkede hertil, at det kan være nødvendigt med flere møder med en spørger for at få sagen belyst.

Kommissionsmedlem Birgitte Refn Wentzel spurgte til dagsordenen for ligningsrådsmøderne, og om der også blev behandlet generelle spørgsmål.

Hanne Søgaard Hansen forklarede, at dagsordenen indeholder de konkrete sager, der er til behandling. Der er mange sager til behandling på hvert møde. Sagerne bliver sorteret i principielle – de ”stjernemarkerede” – og de ikke-principielle sager. De ikke-principielle sager bliver ikke forelagt, medmindre et medlem af rådet fremsætter ønske herom. De sager, der anses for principielle, bliver forelagt af en kontorchef. Ligningsrådet kan bede om at få praksis på et givet område belyst, og det pågældende fagkontor udarbejder så et notat herom. Det sker ofte, at der på et møde i Ligningsrådet ytres ønske om, at der foretages yderligere undersøgelser i en sag. Sådanne sager bliver taget med på et efterfølgende møde, når de er færdigbearbejdet.

På kommissionsmedlem Sten Lauritzens spørgsmål forklarede Hanne Søgaard Hansen, at en spørger godt kan få foretræde for Ligningsrådet, før dette træffer afgørelse. Normalt vil spørgeren ikke kende styrelsens indstilling forud for mødet.

På advokat Christian Bachmanns spørgsmål bekræftede Hanne Søgaard Hansen, at det forekommer, at Ligningsrådet afviser at besvare forespørgsler. Dette sker imidlertid kun, hvis Ligningsrådet ikke har tilstrækkelig grundlag for at give et svar.

Forespurgt af kommissionsformanden bekræftede Hanne Søgaard Hansen, at en sag kun afvises, såfremt Ligningsrådet mangler oplysninger om det faktiske grundlag. Sagen kan ikke afvises på grund af usikkerhed om retsgrundlaget.

Forespurgt af advokat Christian Bachmann bekræftede Hanne Søgaard Hansen, at Ligningsrådet kan afvise en anmodning, såfremt de stillede spørgsmål bærer præg af, at spørgeren afsøger grænseflader, nærmest for at få et resposum, således at Ligningsrådets besvarelse egentlig ville få karakter af rådgivning. Ligningsrådet kan ikke afvise at besvare et spørgsmål, blot fordi man har mistanke om skatteudnyttelse, men hvis det har karakter af rådgivning, vil man afvise. Ligningsrådet kan ikke afvise at besvare et spørgsmål, blot fordi man finder dette ubehageligt.

På kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzels spørgsmål forklarer Hanne Søgaard Hansen, at det hører til undtagelserne, men dog forekommer, at styrelsens indstilling ikke følges af Ligningsrådet.

På advokat Michael Reklings spørgsmål om ”dialoggruppen” forklarede Jan Steen Jensen og Arne Bundgaard Nielsen, at de ikke kendte dennes eksistens.

Hanne Søgaard Hansen forklarede, at hun er bekendt med dialoggruppens eksistens. Det er Ivar Nordland, der er formand for gruppen. Hun har aldrig deltaget i denne gruppe. Den drøfter forskellige emner vedrørende international beskatning. Der er en omfattende lovgivning, som er meget vanskelig at administrere. Hun mener, at dialoggruppen er nedsat for at se, om man kan gøre det lettere. Der sidder blandt andet medlemmer fra revisororganisationerne, advokaterne, interesseorganisationerne, Told- og Skattestyrelsen samt Ivar Nordland for departementet.

På advokat Michael Reklings spørgsmål forklarede Jan Steen Jensen, at en ”gul” orientering er betegnelsen for den forside, som alle sager, der bliver lagt til ministeren, er forsynet med. På den ”gule” er der en komprimeret redegørelse for sagen.

Hanne Søgaard Hansen forklarede, at der godt kan ligge et notat bagved, men man vil på det gule ark samle oplysningerne, herunder hvad ministeren specielt skal være opmærksom på. Den ”gule” er et resumé af sagen. Det er kontoret/fuldmægtigen/pågældende sagsbehandler, der skriver den ”gule”. Såvel departementet som styrelsen betjener sig af gule omslag, når sagen er klar til forelæggelse for ministeren. En sag, der starter i styrelsen, går til kontorchefen, der sender den videre til afdelingschefen. Afdelingschefen sender sagen til vicedirektøren, der typisk vil sende den til indslusningsenheden i departementet.

Jan Steen Jensen oplyste, at sagen går fra medarbejderen via kontorchefen, retschefen/underdirektøren og vicedirektøren, som afgør, om told- og skattedirektøren skal se på sagen, til departementet. Hos departementet tager indslusningsenheden imod sagen.

På kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzels spørgsmål forklarede Jan Steen Jensen, at den officielle betegnelse for indslusningsenheden er Ledelsessekretariatet i departementet. Sager, der skal forelægges for ministeren, modtages her.

Hanne Søgaard Hansen forklarede, at sager, der går gennem indslusningsenheden, typisk forudsættes at være klar til forelæggelse for ministeren. Hvis sagen ikke er direkte klar til forelæggelse, går den ikke gennem indslusningsafdelingen.

På advokat Michael Reklings spørgsmål om proceduren ved indsamling af dokumenter til undersøgelseskommissionen forklarede Jan Steen Jensen, at det, da TDC-sagen blev politisk aktuel, blev besluttet, at Skatteministeriet skulle foretage en intern redegørelse om forløbet. I denne fase, som han ikke selv var inddraget i, blev der i samarbejde mellem Retsafdelingen og Intern Revision indsamlet relevante dokumenter, som, så vidt han vidste, på foranledning af revisionen blev låst inde. Da det blev besluttet, at der skulle nedsættes en undersøgelseskommission, fik han materialet overdraget til videregivelse til undersøgelseskommissionen. Kommissionen har senere udbedt sig forskelligt materiale, herunder notater, som er blevet sendt til kommissionen. Han har ikke været rundt og spørge de enkelte medarbejdere, om de havde materiale på kontorerne, men har taget udgangspunkt i det materiale, der var indsamlet.

Advokat Lida Hulgaard spurgte, hvad en forelæggelse er.

Arne Bundgaard Nielsen forklarede, at det er et notat til orientering eller afklaring af en problemstilling opad i systemet.

Advokat Lida Hulgaard foreviste en skabelon til forelæggelse for ministeren og spurgte, om dette var en såkaldt "gul".

Jan Steen Jensen bekræftede, at det er dette, der kaldes en ”gul”. Når den udskrives, sker det på gult papir, deraf navnet. Det er en skabelon for at gøre en forelæggelse så enkel som mulig.

Jan Steen Jensen redegjorde for, hvorledes denne skabelon skal udfyldes, herunder at man skal påføre, hvilket spørgsmål/emne sagen drejer sig om. Der skal udarbejdes en kort redegørelse for problemstillingen, styrelsens indstilling til besvarelse, om pressen er interesseret i sagen, samt noteres, hvem der har været sagsbehandler. Der er ikke noget direktiv om, hvor lang en sådan forelæggelse skal være, men den skal være så kort som muligt.

Der er en lignende skabelon til forelæggelse for told- og skattedirektøren. Jan Steen Jensen mente ikke, at man ville bruge en sådan skabelon til forelæggelse for egen afdelingschef.

Arne Bundgaard Nielsen forklarede, at man ikke vil bruge en sådan gul skabelon til forelæggelse for sin egen afdelingschef eller en sideordnet i systemet.

Jan Steen Jensen forklarede, at skabelonen er udarbejdet alene med henblik på forelæggelse for ministeren eller for direktionen. Såfremt sagen blot er til orientering, bør det stå under indstilling eller øverst på arket. Det bør således fremgå af ”den gule”, om ministeren skal tage stilling til noget, eller der alene er tale om en orientering. En kontorchef i ToldSkat ville ikke udarbejde en ”gul” til direkte forelæggelse til ministeren. Han ville udarbejde den, skrive den under og sende den videre op i systemet til en afdelingschef eller en retschef. Initiativet til en forelæggelse kan godt komme fra ministeren, fx hvis han på baggrund af nogle oplysninger, han har modtaget, ønsker en uddybende redegørelse.

Foreholdt bilag A.07.10, side 2 nederst (pag. 50071), Retningslinier pr. 12. juni 1996 om Ledelsesmæssig opfølgning på vigtige og/eller principielle sager i styrelsen, forklarede Jan Steen Jensen, at man også, før skabelonen blev indført for 2-3 år siden, forelagde sager for ministeren.

Hanne Søgaard Hansen forklarede, at man ville sikre, at der i forelæggelsen blev peget på problemet. Der skal være en klar indstilling, så næste led ikke skal gætte sig til, hvad sagen drejer sig om.

Foreholdt samme bilag, side 2, 2. afsnit (pag. 50072) forklarede Hanne Søgaard Hansen, at det pålægges kontorchefen i forhold til afdelingschefen/direktionen at give oplysning om problemstillingen i en specifik sag. Man kan ikke forestille sig, at kontorchefen skal forelægge en sag direkte for ministeren.

Foreholdt samme bilag, side 3, 2. afsnit (pag. 50073) forklarede Hanne Søgaard Hansen, at her gælder det samme, og sagen vil blive givet videre op i systemet på samme måde. Hvis afdelingschefen på forhånd ved, at næste led på kommandovejen også mener, at sagen skal forelægges for ministeren, vil afdelingschefen udarbejde det som en forelæggelse til ministeren. Såfremt han ikke mener, at direktionen ønsker den videre i systemet, vil han lave det som en forelæggelse for direktionen. Hvis direktionen mener, at sagen skal videre til ministeren, vil forelæggelsen blive ændret i overensstemmelse hermed.

Jan Steen Jensen forklarede, at retningslinjerne senest er ændret i 2004, således at udkast til svar på spørgsmål fra skatteudvalget nu skal gå gennem en vicedirektør, som afgør, om sagen skal passere told- og skattedirektøren.

Foreholdt samme bilag, side 4, 2. afsnit (pag. 50074) forklarede Arne Bundgaard Nielsen, at det er afdelingschefen for Ligningsrådssekretariatet, der har ansvaret for relationerne til Ligningsrådet. Såfremt sagerne kommer fra andre steder i systemet, er det de pågældende afdelingers ansvar at forelægge sagerne for Ligningsrådet.

Foreholdt samme bilag, side 5 nederst (pag. 50075), forklarede Arne Bundgaard Nielsen, at Told- og Skattestyrelsen tager initiativ til at tage principielle spørgsmål op med departementet på kontorchefplan i lovgrupperne.

På advokat Jan Børjessons spørgsmål forklarede Hanne Søgaard Hansen, at det ikke er alle sager om større beløb eller om børsnoterede selskabers ret til afskrivninger, som vil blive forelagt som vigtige/principielle. Hanne Søgaard Hansen og Arne Bundgaard Nielsen bekræftede, at en sag om afskrivning på goodwill på 10 mia. kr. ville være vigtig/af principiel betydning.

Advokat Lida Hulgaard henviste til bilag A.07.10 (pag. 50076-50080), Retningslinier pr. 12. juni 1996 for Ledelsesmæssig opfølgning på vigtige og/eller principielle sager i regionerne, særligt side 4 (pag. 50079) og forespurgte, hvorvidt der var etableret forretningsgange for information til styrelsen om sådanne sager.

Arne Bundgaard Nielsen forklarede, at der normalt er lavet forretningsgange herfor. Regionschefen har typisk nedskrevet, hvilke type sager han ønsker at blive orienteret om. Der kan godt være interne retningslinjer og forretningsgange herfor ude i de enkelte regioner.

Advokat Lida Hulgaard henviste til bilagets side 5 (pag. 50080) og spurgte, hvilke midler styrelsen bruger til orientering af regionschefen.

Jan Steen Jensen forklarede, at der er kontakt i mange former, herunder også telefonisk med regionscheferne. Såfremt der er problemer, vil man udarbejde et notat fra samtalen. Hvis en regional told- og skattemyndighed melder et problem ind til Told- og Skattestyrelsen, herunder et teknisk problem, som har betydning for alle regionale told- og skattemyndigheders arbejde, vil man afhængig af sagens karakter orientere herom under ”Dagens nyheder” på intranettet, som alle i ToldSkat har adgang til. Man kan også udsende en mail til de 8 områder eller en anden form for intern meddelelse.

Advokat Lida Hulgaard henviste til bilag A.07.03, side 5 (pag. 50046), Notat fra april 2004 om kompetencefordelingen og forretningsgange inden for Skatteministeriets område.

På advokat Lida Hulgaards spørgsmål forklarede Jan Steen Jensen, at onsdagsspørgsmål, eller mere korrekt betegnet § 20-spørgsmål, fordi de omhandles i § 20 i Folketingets Forretningsorden, stilles skriftligt. På grundlag af spørgsmålets karakter træffes der beslutning om, hvorvidt det er departementet eller styrelsen, som skal udarbejde udkast til svar. Den, der stiller spørgsmålet, kan bede om, at onsdagsspørgsmålet skal besvares enten skriftligt eller mundtligt. Det mest almindelige er, at spørgsmålene skal besvares skriftligt. Såfremt spørgsmålet skal besvares mundtligt, udarbejdes der typisk nogle talepunkter til ministerens besvarelse af spørgsmålet samt et beredskab, hvis spørgeren skulle benytte sig af sin mulighed for at følge op på spørgsmålet. Svaret på et spørgsmål forberedes – når bortses fra formen, jf. ovenfor – på samme måde, uanset om spørgsmålet er til mundtlig eller skriftlig besvarelse. I det omfang et spørgsmål bliver fordelt til styrelsen, følger svarudkastet den sædvanlige vej fra medarbejder til kontorchef, retschef/underdirektør til vicedirektøren, som afgør, om svaret også skal passere told- og skattedirektøren. Svarudkastet sendes herefter til indslusningsenheden i departementet. Styrelsen bliver ikke altid hørt om be-

svarelsen af spørgsmål, som departementet skal udarbejde svarudkast til. Spørgsmål, som styrelsen skal udarbejde svarudkast til, sendes til vidnet, nu også pr. mail, og han fordeler det videre til den relevante afdeling. Det, der modtages, er selve spørgsmålet fra Folketinget. Alle § 20-spørgsmål kan i øvrigt findes på Folketingets hjemmeside.

Hanne Søgaard Hansen forklarede, at styrelsen i forbindelse med en høring fra departementet over et lovforslag ikke vil udtale sig om, hvorvidt det politisk er en dårlig ide. Styrelsen vil udtale sig om eventuelle tekniske problemer og de administrative konsekvenser. De faglige bemærkninger til et lovforslag vil typisk gå fra et fagkontor i styrelsen til det tilsvarende fagkontor i departementet og ikke op i systemet.

Jan Steen Jensen forklarede, at den lovkoordinerende enhed er etableret den 1. november 2001.

Arne Bundgaard Nielsen forklarede, at der ved genfremsættelse af et lovforslag normalt ikke vil blive foretaget en fornyet høring i styrelsen. Styrelsen bliver ikke informeret om, at et lovforslag er taget af lovgivningsprogrammet.

På advokat Christian Bachmanns spørgsmål om, hvordan ligningsrådssager udvælges til offentliggørelse, forklarede Hanne Søgaard Hansen, at det er Told- og Skattestyrelsen, der indstiller sagerne til offentliggørelse. Rådets formand har også indflydelse herpå. Sagerne anonymiseres i forbindelse med offentliggørelsen, således at det pågældende selskab ikke kan genkendes. Det er nogle gange svært at anonymisere en sag tilstrækkeligt. Afgørelsen af, om en sag skal offentliggøres, beror på, om den er fagligt interessant. Det har ikke noget at gøre med størrelsen af de involverede beløb.

På kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzels spørgsmål om den organisatoriske placering af den lovkoordinerende enhed forklarede Jan Steen Jensen, at den er place-

ret i Retsafdelingen i kontoret for punkt- og miljøafgifter. Kontoret modtager lovfor-
slag fra departementet til høring og fordeler disse til de relevante personer og afdelin-
ger. Herefter indsamles bidragene og sendes tilbage til departementet.

Mødet sluttet kl. 15:40.

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kom-
mentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissio-
nen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Jan Steen Jensen har vedrørende side 18, 4. nye afsnit, bemærket, at han ikke erindrer
at have udtalt sig som anført. Kommissionen må på baggrund af de notater, der af
kommissionen blev gjort under afhøringen, fastholde, at Jan Steen Jensen fulgte op
på Hanne Søgaard Hansens forklaring med en bekræftende bemærkning om, at der
ikke var gennemført lovgivning sideløbende med behandlingen af en sag i Lignings-
rådet for ad den vej at afklare en forespørgsel, som Ligningsrådet skulle tage stilling
til.

Udskriftens rigtighed bekræftes

Skattefradragssagskommissionen, den 22. oktober 2004.

Marianne Kjølbye

Den 14. september 2004 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbbye.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Lovdirektør Jens Drejers, fagchef Per Bach Jørgensens, kontorchef Hans Kristian Andersens og kontorchef Flemming Petersens valgte bisidder, advokat Henrik Steen Andersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for regionschef John Nielsen og kontorchef Karin Kirchhoff mødte advokat Christian Bachmann.

Som valgt bisidder for chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annette Møllin Ottosen, fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen mødte advokat Peter Breum.

Som valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen mødte advokat Jan Børjesson.

Forhenværende skatteminister Svend Erik Hovmands valgte bisidder, advokat Niels Fisch-Thomsen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokat Peter Kierkegaard.

Departementschef Nils Bernsteins og departementsråd Christian Kettel Thomsens valgte bisidder, advokat Gunnar Homann, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Lars Nørding mødte advokat Lida Hulgaard.

Forhenværende skatteminister Frode Sørensens valgte bisidder, advokat Bjørn Høberg-Petersen, var ikke mødt.

Fuldmægtig Annette Liboriussens valgte bisidder, advokat Mads Krarup, var ikke mødt.

Statsminister Anders Fogh Rasmussens valgte bisidder, advokat Steen Lassen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for direktør Ole Kjær, vicedirektør Erik Blegvad Andersen, underdirektør og chef for Retsafdelingen i ToldSkat Flemming Paludan, afdelingschef Frantz Howitz og kontorchef Jan Steen Jensen mødte advokat Jesper Lett.

Susanne Kjærs valgte bisidder, advokat Jes Anker Mikkelsen, var ikke mødt.

Departementschef Peter Lofts valgte bisidder, advokat John Petersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for chefkonsulent Søren Schou, specialkonsulent Erik Jørgensen, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard, fuldmægtig Poul Christensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, fuldmægtig Katrine Bredsdorff Pedersen, fuldmægtig Allan Stagaard Toft og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Som valgt bisidder for retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, toldattaché Susse Meulengracht, fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel mødte advokat Nicolai Westergaard.

Formanden bemærkede, at det er kommissionens opfattelse, at de to vidner, der skal afgive forklaring i dag, bør være til stede samtidig.

Ingen havde bemærkninger hertil.

Som vidner mødte Jesper Skovhus Poulsen og René Mikkelsen, der lovligt forberedte og formanede afgav forklaring.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at han, der er uddannet cand.merc.jur., blev ansat i Skatteministeriet i 1995 og indtil midten af 2000 var fuldmægtig i Skattepolitisk afdeling og herefter indtil 1. januar 2001 departementschefsekretær. Fra den 1. januar

2001 til den 16. marts 2003 var han kontorchef i Told- og Skattestyrelsen. Den 17. marts 2003 tiltrådte han stillingen som udviklingsdirektør i Skatteministeriet.

René Mikkelsen forklarede, at han fra 1995 har været kommitteret i Skatteministeriet. Han var tidligere direktør i Told- og Skattestyrelsen. Han er uddannet cand.jur.

Advokat Michael Rekling henviste til bilag A.20.01 (pag. 50222), Skatteministeriets myndighedsstruktur medio 2000, og anmodede vidnerne om overordnet at beskrive Skatteministeriets organisation og arbejdsopgaver.

René Mikkelsen forklarede, at der i april 1995 skete en ændring af strukturen, således at told- og skattedirektøren refererede til departementschefen og ikke længere direkte til skatteministeren. Baggrunden herfor var den kritik af Told- og Skattestyrelsen, der i forbindelse med banksagerne havde været ytret, blandt andet i en rapport herom i foråret 1995.

Advokat Michael Rekling henviste til bilag A.20.02 (pag. 50223), Skatteministeriets myndighedsstruktur 1. november 2001.

René Mikkelsen forklarede, at der i slutningen af 2000/begyndelsen af 2001 blev indført en ny lovgivning om spil, og i den forbindelse blev Spillemyndigheden oprettet som en selvstændig myndighed på Skatteministeriets område med referat til told- og skattedirektøren. Der var på dette tidspunkt 29 told- og skatteregioner.

Advokat Michael Rekling henviste til bilag A.20.03 (pag. 50224), Skatteministeriets myndighedsstruktur medio 2004.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at han ikke erindrer den direkte baggrund for oprettelsen af ToldSkat Selskabsrevisionen. Det var tidligere en afdeling i styrelsen, men da den udførte de samme opgaver som andre skatteansættende myndigheder, blev den udskilt som en selvstændig myndighed med referat til told- og skattedirektøren.

René Mikkelsen forklarede, at baggrunden for sammenlægningen af de 29 told- og skatteregioner til 8 områder var, at der skulle ske nedskæringer i forbindelse med finansloven. Regionsstrukturen blev for så vidt opretholdt, men der blev skudt 8 områder ind oven over regionslaget.

Advokat Michael Reklings anmodede vidnerne om at beskrive departementets hovedopgaver.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at hovedopgaverne er ministerbetjening og lovgivning. Desuden har departementet styringsrelationer for hele told- og skatteområdet med hensyn til økonomi mv. Det kan ske, at departementet bliver inddraget i enkeltborgeres skatteforhold. Det kan skyldes, at man forventer, at sagen vil få pressebevågenhed, eller at sagen er af ikke uvæsentlig beløbsmæssig størrelse. Man prøver at spotte de interessante sager, dvs. hvad der er interessant for ministeren, så tidligt som muligt og indrapportere – såkaldt ”early waning” – for at kunne behandle sagerne bedst muligt. Indrapportering er nødvendig for at opfange sagerne, da departementet ikke selv har konkret sagsbehandling.

René Mikkelsen bemærkede, at departementet nok tager sig af konkrete sager, men man træffer ikke afgørelse i sagerne.

Forespurgt, om departementet yder rådgivning til ToldSkat til brug for konkrete ligningssager, forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at det ligger i systemet, at ToldSkat kan rette henvendelse til departementet om lovfortolkning til brug for løsning af konkrete problemer med henblik på en bedre sagsbehandling. Ministeren bliver informeret om sager i Ligningsrådet, idet departementet har en tilforordnet som observatør i rådet. Sager uden for Ligningsrådets regi kan blive lagt op til ministeren uden om departementet.

Da der tidligere havde været styrings- og koordineringsproblemer i forbindelse med ligningen af selskaber, blev denne i forbindelse med finansloven for 1998 henlagt til staten. Denne omstrukturering gav ikke anledning til ændringer i departementet. Omlægningen blev udmøntet på den måde, at Told- og Skattestyrelsen stod for ligningen af de største selskaber, mens ligningen af de øvrige selskaber blev foretaget af kommuner på grundlag af en kontrakt med Told- og Skattestyrelsen. Alle var enige om, at de større selskaber skulle lignedes centralt, således at man kunne følge dem. Det skyldtes ikke, at departementet skulle komme tættere på ligningen. Man gør, hvad der er muligt for at adskille ligning og politik.

Advokat Michael Rekling henviste til bilag A.07.10 (pag. 50070-50080), Retningslinjer for ledelsesmæssig opfølgning af vigtige og/eller principielle sager i henholdsvis styrelsen og regionerne.

Begge vidner oplyste, at de ikke kender retningslinjerne.

Forespurgt, om problemstillingen om rapportering opad i systemet var bekendt, forklarede René Mikkelsen, at regionerne under den tidligere told- og skattedirektør, Carsten Jarlov, blev opfattet som selvstændige datterselskaber. Senere udviklede der

sig en højere grad af forståelse for, at regionerne var en del af en helhed. Vidnet vil formode, at retningslinjerne er udarbejdet på denne baggrund.

På advokat Michael Reklings spørgsmål, om der blev rapporteret tilstrækkeligt op gennem systemet, forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at det i den tid, han har været i Skatteministeriet, jævnligt er blevet diskuteret, hvorledes man kunne etablere et tilfredsstillende "early warning"-system, således at sagerne kom til departementets kendskab så tidligt som muligt med henblik på orientering af ministeren. I sommeren 2004 er der indført en særlig procedure herfor, som navnlig tager sigte på ligningsrådssager, den såkaldte "3-trinsraket". 3-trinsraketten skal sikre, at departementet som en fast procedure underrettes i al fald om sager, der verserer for Ligningsrådet, så tidligt som muligt.

René Mikkelsen bekræftede, at diskussionen om rapportering går langt tilbage. Det kan alle steder ske, at et eller andet pludselig blusser op og får politisk interesse, og det er derfor nødvendigt, at man er opmærksom på sager, der kan have interesse for ministeren. Det er vanskeligt for medarbejdere ude i regionerne at forudse, at en sag kan være af betydning, selv om den ikke angår større beløb.

Jesper Skovhus Poulsen oplyste, at der for nylig har været rejst kritik af Told- og Skattestyrelsen i anledning af en række ligningsrådssager om de såkaldte bruttolønsordninger, som departementet gerne ville have kendt, før de blev behandlet i Ligningsrådet. Dette er det seneste eksempel på, at departementet har ønsket en opstramning. Der har tidligere været flere lignende forløb. Sagen med bruttolønsordningerne medførte, at der kort før sommerferien 2004 på koncernledelsesplan skriftligt er aftalt nogle retningslinjer – den omtalte "3-trinsraket" – med Told- og Skattestyrelsen. Efter retningslinjerne kan der ske orientering til departementet på tre tidspunkter af en sags behandling. Det første er, når sagen kommer ind, og sagsbehandleren bliver op-

mærksom på, at sagen er politisk interessant. Næste tidspunkt er i forbindelse med, at sagen går fra styrelsen til Ligningsrådet, og det tredje er på det ugentlige koncernledelsesmøde, hvor et fast punkt er orientering om ligningsrådssager, som har været behandlet på det formøde, som styrelsen som sekretariat altid holder med Ligningsrådets formand forud for et møde i Ligningsrådet.

Han ved ikke, om der tidligere forelå skriftlige retningslinjer. Den store nyskabelse er koblingen mellem et koncernledelsesmøde og formødet i Ligningsrådet.

René Mikkelsen mente ikke, at der tidligere har været nedskrevne retningslinjer. Forespurgt om, hvor hyppigt styrelsen spørger departementet, om en sag bør rapporteres, forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at der dagligt er uformelle drøftelser mellem styrelsen og departementet om fortolkning af lovgivningen, men at mere komplekse spørgsmål bliver drøftet i lovgrupperne. Det er en del af det daglige samarbejde, at den juridiske afdeling drøfter sager med de afdelinger, der skal anvende lovene. Det er mere sjældent, at man drøfter, om en sag skal indrapporteres. Det er chefen for den enkelte afdeling, der tager denne beslutning. Det kan godt ske, at der på kontorchefniveau tages kontakt mellem styrelsen og departementet om, hvorvidt en sag skal til ministeren. Det er en normal foreteelse og et led i den løbende drift, at man taler om sagerne, uden at det nødvendigvis er en ministersag.

René Mikkelsen kunne ikke nærmere angive, hvor ofte der kommer sager fra styrelsen til forelæggelse for ministeren.

Jesper Skovhus Poulsen bemærkede, at det nærmere var en gang om ugen end en gang om året.

På spørgsmålet om, hvorvidt det havde været drøftet, hvad kriterierne var for at indrapportere en sag, forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at man særligt interesserede sig for, om der var tale om en sag af politisk betydning, om sagen involverede betydelige beløb eller berørte mange borgere, eller om sagen involverede juridisk komplicerede eller uafklarede spørgsmål.

På advokat Michael Reklings spørgsmål om indslusningsenheden og dennes rolle forklarede René Mikkelsen, at indslusningsenheden i realiteten er ham alene. Han opfatter indslusningen som en personlig opgave. Der er ikke andre personer, der varetager denne opgave, med undtagelse af, når han er på ferie. Han har denne opgave på grund af sin erfaring. Han fungerer som sidste led mellem styrelsen/departementet og departementschefen. Han kontrollerer, om sagerne er behandlet tilfredsstillende, eller om der mangler bilag og lign. Han modtager sager fra såvel styrelsen som departementet. Om en sag skal forelægges for ministeren, beror på, om ministeren vil finde den interessant. En sag kan godt gå fra en afdeling direkte til ministeren uden om departementschefen. Det kan fx være udkast til svar på ukontroversielle spørgsmål fra Folketinget, fx om gældende ret eller praksis, som ministeren blot skal have til underskrift.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at der i den daglige planlægning kan være tilfælde, hvor det er nødvendigt at forkorte vejen, således at en sag ikke går til indslusningen, før den går til ministeren. Dette kan blandt andet ske, hvis det er vigtigt, at ministeren får oplysningerne hurtigt.

René Mikkelsen forklarede, at det er korrekt, at han forsyner de sager, der går gennem ham, med håndskrevne påtegninger. Det kan være gode råd eller andet. Han har ikke kompetence til at afvise sager, der er lagt til departementschefen. Han kan ind-

stille til departementschefen, at en sag skal standses, men det er i sidste ende departementschefens beslutning.

Advokat Michael Rekling anmodede vidnerne om at beskrive samarbejdet mellem departementet og styrelsen, herunder de to enheders hovedopgaver, og hvad der adskiller dem.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at departementet står for ministerbetjening og lovgivningen, og styrelsen står for den daglige drift, herunder edb. Der er en stor gråzone, hvor både departement og styrelse er involveret i det daglige arbejde. Det sker fx i det lovforberedende arbejde eller projekter, hvor forarbejdet til et lovforslag enten udføres i et samarbejde mellem departementet og styrelsen eller måske i styrelsen alene. En stadig større del af det lovforberedende arbejde foregår i samarbejde med medarbejdere fra styrelsen. Til brug for udarbejdelsen af udkast til lovforslagene indhenter departementet – som tidligere – bidrag fra styrelsen i form af fx faktuelle oplysninger, men også selve forberedelsen sker stadig oftere i samarbejde med medarbejdere fra styrelsen.

René Mikkelsen forklarede, at initiativet til et lovforslag kan komme fra mange sider. Det afhænger af, hvor man bliver opmærksom på et problem. Det kan være fra departementet selv eller udefra, herunder fra politisk hold. Det kan også være Styrelsen, der kommer med et forslag til lovændringer eller ny lovgivning.

Advokat Michael Rekling henviste til bilag A.07.06 (pag. 50051-50064), Overordnede principper for styringsrelationerne mellem ToldSkat og Departementet.

Jesper Skovhus Poulsen bekræftede, at han er bekendt med disse overordnede principper.

Advokat Michael Rekling henviste til bilagets side 2 (pag. 50052), Den faglige styringsrelation.

Forespurgt, hvem der har ansvaret for ”prioritering af lovgivningsprocessen”, forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at det er departementet, der har ansvaret for prioriteringen. Det er departementets vurdering, i hvilken rækkefølge lovforslagene skal fremsættes. Der udarbejdes et lovprogram. Det er en længere proces at udarbejde dette lovprogram, hvorunder man indhenter bidrag fra forskellige sider, herunder fra styrelsen. Når alle bidrag er indgået, foretages der en prioritering af forslagene, eventuelt i samarbejde med ministeren. Den endelige finpudsning af lovprogrammet sker i departementet i samarbejde med ministeren.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede videre, at styrelsen godt kan give udtryk for, at et lovforslag bør fremsættes hurtigt, men det er departementet og i sidste ende ministeren, der bestemmer prioriteringen.

Skatteministeriets system er stort system, og ideerne kan komme fra mange sider. Initiativet ligger ikke et fast sted. Der er en fælles tænkning.

Advokat Michael Rekling henviste til bilagets side 4 (pag. 50054), Resultatkontrakt mellem ToldSkat og Departementet.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at Skatteministeriet indgår en kontrakt med Finansministeriet, som departementet genforsikrer ned gennem systemet. En resultatkontrakt mellem ToldSkat og departementet er en aftale indgået mellem departementschefen og told- og skattedirektøren om, hvilke resultatkrav ToldSkat skal opfylde på en række områder. Kontrakten består af en række specifikke resultatkrav, der

skal måles. Kravene skal gerne sikre, at Skatteministeriet kan opfylde sin kontrakt med Finansministeriet. Der er ikke noget til hinder for, at en resultatkontrakt indeholder helt specifikke krav som fx indsatsen mod sort arbejde, men kravene kan næppe være branchespecifikke. Kontrakten mellem ToldSkat og departementet er formuleret bredt. Departementet kan herved til en vis grad styre, hvilke emner styrelsen skal koncentrere sig om. Styrelsen genforsikrer sine mål gennem resultatkontrakter med områderne. Målene bliver mere konkrete, jo længere man kommer ned i systemet.

På kommissionsmedlem Sten Lauritzens spørgsmål om, hvem der har ansvaret for, at en kontrakt bliver opfyldt, forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at det er den trindhøjere myndighed, der har ansvaret for at følge op på, om en kontrakt bliver opfyldt. Kontorchefen rapporterer til afdelingschefen og afdelingschefen til vicedirektøren. Kontrakterne er ret konkrete, også med hensyn til målesystemer. Der er også knyttet løndelev til de opstillede mål. Man står til ansvar over for den, man har indgået kontrakten med.

Der er ikke resultatkontrakter i departementet. Man har aftaler, men de har en løsere struktur end kontrakterne mellem departementet og ToldSkat.

Advokat Michael Rekling henviste til bilag A.07.06 side 8 (pag. 50058), Lovgrupperne.

René Mikkelsen forklarede, at tanken med lovgrupperne var at skabe et forum, hvor styrelsen og departementet kunne drøfte forskellige problemstillinger på et afgrænset lovområde og herved få skabt et kontaktnet. Lovgrupperne blev etableret i forbindelse med omstruktureringen i 1996. Det var meningen, at der skulle være en kontorchef fra såvel departementet som styrelsen med i hver lovgruppe, og kontorchefen fra departementet skulle være hovedansvarlig for lovgruppens arbejde. Der kunne godt væ-

re flere kontorchefer fra hver enhed i samme lovgruppe, ligesom der kunne være andre medarbejdere med i grupperne.

Pr. 1. april 2003 blev lovgrupperne relanceret. Der blev herved lagt op til, at man mere systematisk skulle rapportere om det område, man var ansvarlig for. Hensigten var, at rapporterne skulle have karakter af redegørelser snarere end rene referater. Årsagen til relanceringen var dels de strukturændringer, som blev gennemført i såvel departementet som styrelsen, dels at man havde en fornemmelse af, at grupperne måtte kunne gøre deres arbejde bedre, end det hidtil havde været tilfældet. Navnlig var det vigtigt, at lovgrupperne rapporterede til hele systemet.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at der ikke var pligt til, at man efter et lovgruppemøde rapporterede til sin afdelingschef om, hvad der var sket på mødet. Det var ikke tilstrækkeligt til at opfylde en pligt til rapportering i systemet, at man nævnte en sag på et lovgruppemøde og så troede, at man ikke skulle gøre mere. En melding om et problem må gå kommandovejen.

René Mikkelsen forklarede, at baggrunden for etableringen af lovgrupperne også var et ønske fra departementet om at følge op på lovgivningen og følge med i virkningerne heraf. Lovgrupperne kunne ikke og skulle ikke erstatte rapporteringspligten opad i systemet. Lovgrupperne var ikke en del af hierarkiet. Det var departementets medlem, der var formand for lovgruppen. Det er kontorcheferne og ikke afdelingschefer, der har ansvaret for lovgrupperne.

Der blev udarbejdet referater fra lovgruppemøderne, før grupperne blev relanceret, men René Mikkelsen erindrer ikke at have set referater efter relanceringen.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at der var forskellig praksis for, hvem der skrev referater fra lovgruppemøderne.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at vel skulle lovgrupperne følge op på gennemført lovgivning, men de kunne også drøfte initiativer til lovgivning. Før man sendte et udkast til lovforslag i egentlig høring, ville man formentlig på et tidligt stadie have drøftet det mere uformelt mellem departementet og styrelsen på et lovgruppemøde.

René Mikkelsen forklarede, at det ikke er alle udkast til lovforslag, der kommer til drøftelse i lovgrupperne. De kommer kun med, hvis det passer ind tidsmæssigt, og lovgrupperne mødes ikke tit. Der er ikke særlige grunde til, at et udkast drøftes på et lovgruppemøde. Lovgrupperne har ikke noget ansvar, idet de står uden for hierarkiet. Det forhold, at et udkast ikke har været drøftet på et møde i en lovgruppe, kan således ikke betegnes som en fejl.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at der er nedfældet et sæt retningslinjer for lovgruppernes arbejde. Baggrunden herfor var, at man ville gøre arbejdet mere forpligtende, herunder med hensyn til hvem der skulle udarbejde referater. De fleste pligter påhvilede departementets kontorchefmedlem. Hvis departementet var interesseret i, at der blev holdt et lovgruppemøde, ville man tage initiativ hertil.

Advokat Michael Reklings henviste til bilag A.07.06, side 14, 2. afsnit (pag. 50064), hvoraf fremgår: ”Forudsætningen for arbejdet i lovgrupperne er, at det lov- og sagsforberedende arbejde i forhold til departementschef/minister, principielle enkeltsager, sager med stor politisk opmærksomhed samt early warning o.lign., behandles som en fælles proces, hvor Departementet har ansvaret for de politiske og lovgivningsmæssige aspekter, mens ToldSkat har ansvaret for lovgivningens hensigtsmæssighed (herunder administrative konsekvenser), samt principielle enkeltsager og early warning.”

René Mikkelsen forklarede, at dette er udtryk for, hvilke spørgsmål man bragte frem på lovgruppemøderne. Styrelsen havde ansvaret for, at de administrative forhold mv. blev taget med. Med ”early warning” menes, at de sager, som af en eller anden grund er vigtige, spottes så tidligt som muligt for at undgå problemer. Det er en fordel at kende disse sager så tidligt som muligt.

Jesper Skovhus Poulsen ville ikke udelukke, at der var lovgrupper, der kørte med så faste intervaller, at man kunne forvente, at alle sager blev drøftet her. Man kan ikke regne med, at en sag var afrapporteret, blot fordi den var blevet nævnt på et lovgruppemøde. At en sag bliver drøftet på et møde i en lovgruppe, igangsætter blot ”early warning”-processen, men man skal selv følge op på sagen ved egentlig rapportering videre i systemet.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede videre, at lovgrupperne ikke er de eneste formaliserede organer, hvor departementet og styrelsen mødes og udveksler oplysninger. Der afholdes således ugentlige koncernledelsesmøder – hver tirsdag eftermiddag – med deltagelse af fra departementet: departementschefen, 3 direktører, chefen for personale- og økonomiafdelingen, den internationale ekspert, ministersekretæren samt indslusningsenheden og fra styrelsen: told- og skattedirektøren, 2 vicedirektører samt chefen for styrelsens direktionsekretariat. Der afholdes herudover 2-3 gange årligt udvidede koncernledelsesmøder, hvor ministeren, departementschefen, told- og skattedirektøren og præsidenten for Landskatteretten mødes. Endvidere afholdes der forskellige ad hoc-møder. På koncernledelsesmøderne er et fast punkt på dagsordenen orientering om sager, der skal behandles på det kommende møde i Ligningsrådet. Grundlaget for orienteringen er det, som er passeret på det formøde, som vedkommende retschef fra styrelsen altid holder med Ligningsrådets formand forud for et ligningsrådsmøde.

Jesper Skovhus Poulsen mente, at der i nogle lovgrupper også deltager retschefer fra styrelsen. Tidligere var det kun kontorcheferne, der deltog i lovgrupperne. Deciderede afdelingschef-møder finder efter hans erfaring ikke sted.

René Mikkelsen bemærkede, at det var et ønske fra styrelsen, at styrelsen i grupperne var repræsenteret ved afdelingscheferne/retscheferne. Fra departementet er det stadig kontorcheferne, der nu har titel af områdechefer, som deltager i lovgrupperne.

Forespurgt forklarede René Mikkelsen, at retscheferne er i højere lønramme end områdecheferne.

På kommissionsmedlem Sten Lauritzens spørgsmål om, hvorledes en medarbejder i styrelsen får bragt en ide til et lovforslag videre til departementet, forklarede René Mikkelsen, at ideerne kan bringes videre på mange måder. Det vil afhænge af situationen. Det kan være noget, som medarbejderen fra styrelsen har drøftet med en kollega i departementet, og som de er blevet enige om at gå videre med. Det kan også være noget, man bringer videre til chefniveau med henblik på vidererapportering. Det kan også være aftalt i forbindelse med et lovgruppemøde. Der er ingen regler for, hvordan man skal aflevere en god ide eller en "early warning". Man vil dog normalt gå til sin kontorchef. Såfremt man er i tvivl, er det altid kontorchefen, der bringer ideen videre. En ide kan blive standset på et hvilket som helst niveau. Hierarkiet fungerer efter hensigten.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede supplerende, at det er en del af virksomhedskulturen at bringe en sag videre. Han vil ikke udelukke, at en fuldmægtig i styrelsen kunne ringe direkte til departementschefen om en god ide, men det vil være usædvanligt, og han erindrer ikke eksempler på, at det er sket.

René Mikkelsen oplyste, at der dagligt er mange uformelle kontakter mellem folk i styrelsen og departementet. Man kender hinanden og udveksler erfaringer uanset niveau.

Forespurgt, hvorledes man ville forholde sig, såfremt en fuldmægtig fra styrelsen tog direkte kontakt til en kontorchef i departementet, fordi hans egen kontorchef ikke ville høre på ham, forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at han, såfremt han fik en sådan opringning, ville henvise fuldmægtigen til at gå til afdelingschefen i eget system. Han har ikke selv oplevet, at en medarbejder brød systemhierarkiet.

René Mikkelsen nævnte som eksempel, at han med Jan Steen Jensen kan tale om alle ting, men de ved også begge, hvor grænsen går, og de kender også den rette kommandovej. Dette udelukker dog ikke, at de kan have uformelle drøftelser indbyrdes.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at det kan ske, at en medarbejder i styrelsen kontakter departementschefen direkte, men det er ikke nogen dagligdags foreteelse. Departementschefen er øverste chef for såvel departementet som styrelsen. Der kan godt være eksempler på, at man fx i personalesager kortslutter hierarkiet og går direkte til departementschefen. Han ved ikke, om departementschefen eventuelt ville afskære en sådan henvendelse.

Forespurgt, hvorvidt han ser de mails, der sendes til departementschefen, forklarede René Mikkelsen, at det gør han ikke. Mails går direkte ind i departementschefens postkasse.

På advokat Lida Hulgaards spørgsmål mente Jesper Skovhus Poulsen, at udgangspunktet for lovgrupperne var, at de mødes ca. en gang om måneden. Det er dog for-

skelligt fra gruppe til gruppe. Han har i sin tid i styrelsen selv deltaget i en faglig lovgruppe, som holdt møde ca. en gang om måneden.

Advokat Lida Hulgaard henviste til bilag A.07.06, side 13, 2. afsnit (pag. 50063), hvoraf fremgår ”Ledelserne i ToldSkat og Departementet samt indslusningsenhederne (1. og 2. kontor) i Departementet skal løbende efterlyse og sikre, at sager der forelægges, har været til forudgående behandling i den relevante lovgruppe, hvor dette forekommer relevant” og forespurgte, hvorvidt de nævnte sager har været gennem indslusningsenheden.

René Mikkelsen forklarede, at når indslusningsenheden er nævnt, er der tale om sager, der skal til departementschefen. Han afgiver i disse sager en indstilling til departementschefen. Han kunne efter samtykke med departementschefen standse en sag på vej op med besked om, at sagen først burde drøftes i en lovgruppe. René Mikkelsen mente, at det da vist nok var sket en enkelt gang.

Advokat Lida Hulgaard henviste til bilag A.07.07, side 1, 2. sidste afsnit (pag. 50065), hvoraf fremgår ”Alle rapporter fra lovgrupperne forelægges for departementschefen og told- og skattedirektøren til drøftelse på et af de ugentlige møder”.

René Mikkelsen forklarede, at der bliver skrevet referater fra lovgruppemøderne, og de går også til departementschefen og til told- og skattedirektøren. Vidnet har set referater fra nogle lovgrupper, som var lagt til departementschefen, men kan ikke med sikkerhed sige, om departementschefen og told- og skattedirektøren modtager alle referater. Referaterne er en uforpligtende orientering om, hvad der var sket på møderne. Hvis der er forhold, som ledelsen skal tage sig af, skal det skrives ned og bringes til ledelsen på en anden måde. Det er ikke nok at ”smugle det ind” på side 5 i et

referat fra et lovgruppemøde. Ledelsen skal have fortalt, at det er et problem, og det skal ikke være noget, den skal udlede af et referat.

På advokat Jan Børjessons spørgsmål om, hvorledes indhentelse af oplysninger til brug for ministeren til besvarelse af spørgsmål fra Folketinget eller henvendelse fra offentligheden foregår, forklarede René Mikkelsen, at spørgsmål fra Folketinget og Skatteudvalget fordeles til enten departementet eller styrelsen. Denne fordeling står han selv for. I de spørgsmål, som er fordelt til styrelsen, udarbejder styrelsen et udkast til svar, som forelægges ad kommandovejen. Hvis spørgsmålet er fordelt til departementet, og der skal bruges oplysninger fra styrelsen til besvarelsen, er der ikke faste retningslinjer for, hvorledes disse indhentes. Han sender spørgsmålene til sekretariatet i styrelsen, hvor Jan Steen Jensen, der er hans kontaktperson i styrelsen, fordeleger sagen. Er der behov for briefing om forhold i styrelsen i forbindelse med en besvarelse, retter han henvendelse til Jan Steen Jensen.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at en sag typisk vil følge systemhierarkiet.

René Mikkelsen forklarede, at såfremt en sag skal gå hurtigt, kan det være nødvendigt at springe et par led over. Der er ikke bestemte formkrav til de oplysninger, der afgives. Hvis de er til brug for besvarelsen af et folketingsspørgsmål, vil de som regel foreligge skriftligt.

Forespurgt, om en sag om et skattefradrag på 10 mia. kr. ville være en sag, der skulle til ministeren, forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at det ville være en subjektiv vurdering, men han ville ikke selv sidde alene med en sådan sag, hverken som fuldmægtig, kontorchef eller afdelingschef. Han ville bringe den videre i systemet.

René Mikkelsen forklarede som Jesper Skovhus Poulsen, at det var en viden, man ville dele med nogen. Han har ikke selv været i den situation. ”Ministeren skal ikke bruges til at placere aben på”. Man måtte se på, om der var tale om en utilsigtet anvendelse af lovgivningen, og i givet fald foreslå en løsning.

På kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzels spørgsmål forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at han ikke erindrer tidligere, nedskrevne retningslinjer om rapportering om ligningsrådssager svarende til ”3-trinsraketten”.

René Mikkelsen forklarede, at de tilforordnedes rolle tidligere var mere klar, så der havde ikke været noget behov for skriftlige instrukser. De to kontorchefer, som var tilforordnede i Ligningsrådet, havde en aktiv rolle med at vurdere alle sager til Ligningsrådet, ligesom medlemmerne kunne spørge dem om departementets holdning eller om fortolkningen af lovgivningen. Dette ændrede sig, da Ligningsrådet, der indtil da havde haft told- og skattedirektøren som født formand, fik en ekstern formand.

Ligningsrådsformanden fik herved en mere selvstændig rolle i vurdering af sagerne, og da det samtidig var meget ressourcekrævende at have to kontorchefer siddende, blev dette ændret således, at Ivar Nordland blev tilforordnet sammen med en fuldmægtig og en chefkonsulent. Skatteministeriets funktion i Ligningsrådet blev hermed nedgraderet.

I foråret 2004 drøftede man, om de tilforordnedes funktion var blevet for løs. Dette gav anledning til de retningslinjer, man nu har fået med ”3-trinsraketten”.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at der løbende har været debat om emnet, og at det, der førte til, at man fik retningslinjerne i sommeren 2004, så vidt han erindrer,

var de personalegodesager, ”bruttolønssagerne”, der kørte i en lind strøm fra efteråret 2003.

Forespurgt, om der er skriftlige retningslinjer for ”early warning”, forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at det ligger indgroet i systemet, at det er en almindelig forpligtelse som medarbejder, at man, når man bliver opmærksom på noget, bringer det videre i systemet. Det er en del af det judgement, som man forsøger at opdrage medarbejdere til i alle systemer. Der er ikke noget skriftligt vedrørende ”early warning”. Medarbejder opdrages i systemet til at være opmærksom herpå.

På advokat Michael Reklings spørgsmål om, hvad der sker i relation til lovgivningsprocessen, hvis man i et kontor i styrelsen har fået en ide til fornyelse eller ændring af eksisterende lovgivning, forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at det kommer an på, hvilken ide det drejer sig om. Nogle ideer kan kræve stor forberedelse, og andre er af mindre omfang. Det er således svært at sige mere generelt.

Advokat Michael Reklings forespurgte, hvad man gjorde, såfremt man foreslog en regulering af afskrivningsloven.

René Mikkelsen oplyste, at han fandt spørgsmålet meget hypotetisk. Han mente ikke, at en enkelt person ville få en ide til ændring af afskrivningsloven. Ideerne vil nok i overvejende grad komme fra selve afdelingerne.

På advokat Michael Reklings spørgsmål om, hvorledes man ville gøre, såfremt man fik en ide til lukning af et hul, forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at den slagte vej for fuldmægtigen er at gå til kontorchefen. Kontorchefen kan enten bringe ideen til afdelingschefen, eller han kan ringe til sin pendant i departementet og høre, om man er med på ideen. Fuldmægtigen vil først tjekke med sin chef, om ideen bærer. Det er

kontorchefen, der bringer ideen videre i systemet. Hvis en fuldmægtig får en ide til lukning af et hul, vil kontorchefen formentlig bringe den hurtigt gennem systemet, idet der er en stående ordre om, at sådanne sager skal behandles hurtigt. Et forslag til lukning af et hul vil formentlig blive bragt op igennem systemet.

René Mikkelsen forklarede, at man ikke præcist kan sige, hvornår en sag går fra styrelsen til departementet, om det foregår på afdelingschefniveau eller på vicedirektørniveau.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at proceduren er den samme, uanset fra hvilket niveau sagen går videre til departementet. Modtageren i departementet vil bringe den op i systemet til behandling i rette afdeling. Der kan godt forinden fra et lavere niveau i styrelsen have været uformelle kontakter til departementet om, hvorvidt der allerede er taget skridt til lukning af det pågældende hul. Det er et spørgsmål om en praktisk arbejdstilrettelæggelse.

Forespurgt om processen i departementet forklarede René Mikkelsen, at man har en lovinstruks, hvor proceduren er beskrevet. Det foreskrives blandt andet, at et lovdokument skal være tiltrådt af departementschefen, før det går til ministeren.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at det er koncernledelsen, der tager stilling til, om der skal udarbejdes udkast til lovforslag på et område, blandt andet fordi beslutningen involverer spørgsmål om prioritering af systemets ressourcer. En områdechef vil ikke koncipere et udkast til lovforslag uden forinden at have sendt følere op i systemet. I sidste ende skal udkastet gennem departementschefen og ministeren, før det sendes ud. Det sædvanlige er, at ministeren beder om at få udført en arbejdsopgave. Initiativet kommer for det meste fra oven.

På advokat Michael Reklings spørgsmål om, hvorvidt baggrunden for ændringer mellem forskellige versioner af et udkast nedfældes skriftligt, forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at det er sædvanligt, at man i begyndelsen kun skriver til sig selv, og at der derfor ikke findes skriftligt materiale, der belyser baggrunden for ændringer fra en version til en senere. Læseren kan blot konstatere, at der sket ændringer fra version 1 til version 2. Senere i processen får man andre til at se på problemet, muligt ministeren ved forelæggelse af en "gul". Hvor der er tale om større eller mere indgribende ændringer, skal der måske ske forelæggelse for ministeren, og så skal der skrives en "gul", hvor man indhenter mandat hertil. Der vil så typisk foreligge et stykke papir, som beskriver ændringerne.

René Mikkelsen forklarede, at forskellen fra version 1 til 2 ikke nødvendigvis sker ved inddragelse af udefrakommende. Det sker ofte, at der ganske enkelt ikke er tid til at notere sig ændringerne andre steder end i den nye version. I hans tid som kontorchef var det typiske, at han fra en fuldmægtig fik et udkast, hvori han foretog nogle rettelser i hånden. Kontorchefen sagde herefter til fuldmægtigen, hvad han mente om udkastet. Der fandtes ikke anden dokumentation end kontorchefens mundtlige meddelelse. I udkast 2 og 3 var kontorchefens ændringer indarbejdet, og så fremdeles, alt i et forsøg på stadig at forbedre udkastet.

Forespurgt, om der ville forefindes dokumentation, hvis hele elementer gik ud af lovudkastet, forklarede René Mikkelsen, at det kan være, at kontorchefen blot mundtligt har sagt til fuldmægtigen, at han er i tvivl om, hvorvidt det skal medtages. Fuldmægtigen kan også selv blive opmærksom på, at han har medtaget et afsnit eller en paragraf andetsteds i udkastet. Der er ikke tradition for, at man dokumenterer ændringer under arbejdet med et lovudkast.

På advokat Michael Reklings spørgsmål om, hvorvidt det er velset, at underordnede medarbejdere tager initiativ til ny lovgivning, forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at han meget håber, at det anses for velset, at en medarbejder tager initiativ til lovgivning. Ellers er de mange vejledninger/retningslinjer ikke meget værd.

René Mikkelsen forklarede, at det på grund af det stadige arbejdspress kun sjældent sker, at en medarbejder får en sådan ide. Han vil mene, at såvel systemet som mange medarbejdere ønskede, at der var tid til, at medarbejderne fik gode ideer.

På kommissionsmedlem Sten Lauritzens spørgsmål forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at arbejdet med et lovudkast foregår efter ensartede retningslinjer, uanset om ideen er opstået i ministeriets eget system eller er kommet udefra, eventuelt fra en interesseorganisation. I sidste ende er det ministeren, der prioriterer lovforslagene. Hvornår et lovforslag kan fremsættes for Folketinget, afhænger blandt andet af, hvornår man kan have et færdigt udkast klar til forelæggelse, og af, om sagen er politisk interessant.

På advokat Michael Reklings spørgsmål om, hvorledes ideer til ny eller ændret lovgivning fra Ligningsrådet blev behandlet, forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at ligningsrådssager ikke har højere prioritet end andre sager. Behandlingen er emnebestemt og retter sig blandt ind efter, om der er tale om en vigtig sag, fx lukning af nyligt opdaget hul. Såfremt en interesseorganisation skriver direkte til ministeren, vil denne være inddraget i sagen fra starten. Han kan så anmode departementet om at undersøge, om det er en ide, der kan bære, og om man skal bruge ressourcer på den. Ministeren orienteres i øvrigt så tidligt som muligt i sagsbehandlingen. Der er forskel på ministre med hensyn til, hvornår de ønsker at blive inddraget i sagerne. Der er forskelle i deres arbejdsmetode. Nogle ministre fostrer flere ideer end andre. En ny mi-

nister vil ofte være ivrig for at realisere den nye regerings afsæt, herunder lovprogrammet.

Alle sager skal gennem departementschefen, inden de forelægges for ministeren. Der er ikke regler for, hvem der træffer afgørelsen om, at en sag skal forelægges for ministeren, men sagen skal gå gennem departementschefen. Departementschefen kan resolve, at en sag ikke er klar til forelæggelse. Han kan også bestemme, at der skal arbejdes videre på udkastet, men at ministeren skal orienteres om, at der er noget i gang.

René Mikkelsen forklarede, at ingen ved, om departementschefen drøfter en sag med ministeren, selv om han har resolveret, at sagen ikke er klar til forelæggelse.

Advokat Michael Rekling henviste til bilag 27.74 (pag. 7678-7680), Skema til udkast til grunddata til lovforslag eller udkast til bekendtgørelse.

Vidnerne erklærer begge, at de ikke kender skemaet. Jesper Skovhus Poulsen bemærkede, at det muligt er et skema, som anvendes af Erhvervs- og Økonomiministeriets testpanel.

René Mikkelsen forklarede, at man ved forelæggelse af et lovudkast for ministeren gør denne opmærksom på, hvorledes sagen er behandlet, og hvad han skal være opmærksom på, men der anvendes ikke strukturerede oplysninger, så som skemaer eller lignende ved forelæggelsen for ministeren.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at de oplysninger, der er nødvendige for, at man kan danne sig et overblik, skal fremgå af lovforslaget. Hvis et lovforslag har økonomiske konsekvenser, er der bestemte procedurer, der skal følges. Det vil der være

gjort rede for i indstillingen. Er der tale om større beløb, skal sagen behandles i regeringens Økonomiudvalg, og i så fald kender ministeren allerede til sagen på forhånd. Han erindrer ikke at have præsenteret ministeren for et lovforslag, hvis forhistorie ministeren ikke kendte.

René Mikkelsen forklarede, at Skatteministeriet som udgangspunkt har meget få mundtlige forelæggelser. Det er lettere at kommunikere skriftligt, idet ministeren er meget travlt optaget. Det sker ofte, at ministeren anmoder om en mundtlig uddybning af forelæggelsen, men den egentlige præsentation sker altid skriftligt.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at man ved påbegyndelse af arbejdet med et lovforslag opstiller en tidsplan, hvoraf blandt andet fremgår, at lovforslaget skal forelægges for ministeren såvel før som efter den eksterne høring.

René Mikkelsen forklarede, at det er meget forskelligt, hvem der indkaldes til at deltage i mundtlige drøftelser med ministeren. Man forsøger så vidt muligt at følge hierarkiet, men det er ikke altid nødvendigt, at departementschefen eller told- og skattedirektøren deltager.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at de fleste ministre gerne vil tale med den sagsbehandler, der har udarbejdet lovforslaget, såfremt der er tid og mulighed herfor. Medarbejdere i styrelsen kan også blive hidkaldt til møde med ministeren for uddybende drøftelser. Dette vil ikke være relevant vedrørende lovforslag, men kan ske fx vedrørende vejledninger eller anskaffelse af nye edb-systemer.

René Mikkelsen forklarede, at da departementet sidder i samme hus som ministeren, vil en drøftelse med en medarbejder herfra have en mere uformel karakter, mens en samtale med styrelsen får et mere formelt præg, idet styrelsen skal tilkaldes til even-

tuelt møde. Styrelsen er ofte med ved drøftelser om generelle lovforslag, idet man også skal gennemgå eventuelle administrative konsekvenser.

Forespurgt, hvem der deltager, såfremt ministeren har behov for, at en embedsmand går med ham i Folketinget, forklarede René Mikkelsen, at det ved behandlingen af et lovforslag i Folketinget typisk er sagsbehandleren og dennes kontorchef, der går med. Det kan være såvel en jurist som en økonom, der går med. Ved samråd kan der gå en embedsmand med, såfremt ministeren ønsker dette.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at det typisk er departementschefen eller en direktør fra departementet samt den pågældende enhedschef, der deltager i et samråd sammen med ministeren. Hvis der skal tales om beløb, er det ofte mest formålstjenligt at have en med, der har kendskab til tallene. Ved behandling i Folketinget er det typisk den medarbejder, der har behandlet sagen, der går med. Det kan også være en medarbejder fra styrelsen, der går med i Folketinget eller i et samråd. Hovedreglen er, at man sætter det hold, der på bedste måde kan hjælpe ministeren med opgaven.

Advokat Lida Hulgaard forespurgte, hvorledes departementschefen forholder sig, hvis han ønsker at ændre lovgivningen vedrørende international selskabsbeskatning. Den internationale ekspert deltager jo som tidligere oplyst i koncernmøderne.

René Mikkelsen oplyste, at han vil mene, at departementschefen i så fald har talt med den internationale ekspert, før han fremkommer med en ide til ny lovgivning på området.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at departementschefen vil gå til den internationale ekspert, og den internationale ekspert vælger så de medarbejdere rundt i huset, som han skal bruge til opgaven. Den internationale ekspert er kontorchef, men han har

ikke en fast afdeling. Det internationale sekretariat går på tværs af alle afdelinger og består af medarbejdere med en særlig viden. Den internationale ekspert vil, når der skal udarbejdes et udkast til lovforslag, gå til den medarbejder, der har viden på dette specifikke område. Titlen ”international ekspert” er en del af den nye struktur. Den internationale ekspert havde før omstruktureringen sin egen afdeling.

René Mikkelsen oplyste, at en sådan henvendelse fra departementschefen til den internationale ekspert ikke vil passere hans indslusningskontor.

På forespørgsel fra advokat Jesper Lett forklarede René Mikkelsen, at et lovforslag, inden det fremsættes, skal behandles på et ministermøde, hvilket dog er meget sent i forløbet. Inden forslaget tages med i et lovprogram, skal det behandles i regeringens Koordinationsudvalg, og hvis det har økonomiske konsekvenser tillige i Økonomiudvalget, hvor det bliver vurderet i sammenhæng med den øvrige økonomiske politik.

Mødet midlertidigt hævet kl. 12:40.

*

Mødet sat på ny kl. 13:30.

Alle tidligere fremmødte var til stede.

Advokat Michael Rekling forespurgte til Departementets deltagelse i forbindelse med en anmodning om bindende forhåndsbesked, og Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at departementet i princippet ikke er involveret i disse sager. Departementet kan dog blive spurgt om et lovfortolkningsspørgsmål, og i denne forbindelse vil man nok få alle sagens akter oversendt, herunder spørgerens anmodning og sagsbehandlingens ud-

kast til besvarelse. Han ved ikke, hvor ofte det forekommer. Departementet vil senest blive orienteret om en ligningsrådssag, når den tilforordnede får materiale om sagen inden mødet i Ligningsrådet.

Departementets tilforordnedes rolle er som en slags observatør, hvilket skal forstås således, at de ikke har stemmeret. De kan godt i mødet blive spurgt om en juridisk fortolkning af en sag, men det er nok undtagelsen. De tilforordnede vil fortrinsvis gengive den opfattelse, som de har med fra departementet. Deres rolle er primært at være observerende, og de skal ikke bidrage med noget til møderne. Den tilforordnede rapporterer til den overordnede ledelse i departementet. Der bliver skrevet en ”gul” med en briefing til ministeren eller departementschefen om sager af politisk eller lovgivningsmæssig interesse. Briefingen fra de tilforordnede til ministeren og departementschefen er i første omgang en neutral redegørelse, og eventuelle vurderinger overlades til det relevante fagkontor. Der kan skrives en ”gul” til ministeren såvel før som efter et ligningsrådsmøde.

Forespurgt forklarede vidnerne, at de ikke er bekendt med, hvem der modtager referater fra ligningsrådsmøder. De får ikke selv disse referater. Referaterne indeholder fortrolige oplysninger og går derfor ikke til en større kreds.

Forespurgt om hyppigheden af rapporteringerne forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at der efter indførelsen af ”3-trinsraketten” rapporteres om flere sager fra hvert møde.

På spørgsmål om, hvorvidt de tilforordnede kun rapporterer i form af en ”gul”, forklarede vidnerne, at de ikke er bekendt med andre former for tilbagerapportering. René Mikkelsen bemærkede, at han ikke kan sige, om der sker en uformel rapportering. Der kommunikerer jo på andre måder end via de gule ark.

Der er ingen kommunikation mellem departementet og Ligningsrådet forud for et ligningsrådsmøde. Departementet har som udgangspunkt ikke kendskab til Ligningsrådets holdning forud for et møde. Ligningsrådets sekretariat holder et formøde med Ligningsrådets formand, men departementet deltager ikke i disse møder. Styrelsen kan med ”3-trinsraketten” rapportere på koncernmøder om interessante sager fra formøderne.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at det er hans indtryk, at ”3-trinsraketten” på dette punkt er en opstramning, da man linker rapporteringen fra formøder sammen med et koncernmøde. René Mikkelsen bemærkede, at der var tale om en kodificering af god skik med hensyn til rapportering. Det var dog ikke sikkert, at denne norm blev fulgt tidligere. ”3-trinsraketten” har formaliseret og normaliseret rapporteringen.

Jesper Skovhus Poulsen bekræftede, at styrelsen som sekretariat for Ligningsrådet formentlig ofte kender formandens holdning til en sag forud for et møde. Hvis formanden ikke er enig med styrelsens indstilling, vil man nok bemærke sig dette. Styrelsen skal både fungere som sekretariat for Ligningsrådet og være en del af systemet, hvilket er en balance. Man vil i styrelsen nok orientere told- og skattedirektøren om sagen.

Forespurgt, hvorvidt styrelsen i denne situation ville orientere departementet, kunne René Mikkelsen ikke svare herpå.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at det i nogle sager, fx angående EU-ret, ville have været en fordel at kende Ligningsrådets indstilling, hvis rådet kom til, at den danske lovgivning ikke var i overensstemmelse med EU's regler, idet rådets afgørelse herom, der således ville bortdømme de danske regler, ville være endelig.

Det forhold, at styrelsens indstilling ikke følges, er ikke ensbetydende med, at den tilforordnede skal indrapportere sagen. Det sker jævnligt, at indstillingen ikke følges. Det beror på en konkret vurdering, om der skal ske rapportering.

Kommissionsmedlem Sten Lauritzen forespurgte, om rapportering fra styrelsen i form af en "gul" vedrørende en ligningsrådssag går gennem indslusningsenheden.

René Mikkelsen bekræftede, at dette er tilfældet.

Forespurgt af kommissionsformanden forklarede René Mikkelsen, at en "gul" godt kunne være af uformel karakter. De "gule" bliver ikke efter forelæggelsen samlet på en sag, men journaliseres og lægges normalt på sagen for det pågældende ligningsrådsmøde. Om de også faktisk behandles på denne måde, afhænger dog helt af den tilforordnedes journaliseringsdisciplin.

Advokat Henning Hansen forespurgte om baggrunden for indførelse af den omtalte "3-trinsraket".

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at der har været en del sager i Ligningsrådet, herunder senest mange sager om personalegoder, der har været medvirkende til, at "3-trinsraketten" blev indført. Man ønskede at sikre et "early warning"-system, således at man tidligst muligt fik orientering om sagerne. Det seneste tidspunkt for informationer vil nu være ved indrapportering fra formødet til et ligningsrådsmøde. Det var tidligere ikke usædvanligt, at man først i forbindelse med et ligningsrådsmøde blev bekendt med sager, som man gerne ville have haft kendskab til på et tidligere tidspunkt.

Forespurgt om vidererapportering fra de tilforordnede til departementet/ministeren om et ”hul” i loven, forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at der ikke er nogen fast definition på et ”hul”. Det vil blive vurderet forskelligt fra den ene side af bordet til den anden og behøver ikke være udtryk for andet end politisk uenighed. Der kan derfor ikke svares præcist på, hvornår en sådan tilkendegivelse fra et medlem af Ligningsrådet giver anledning til en ”gul”. Det vil afhænge af omstændighederne, om man vil gå videre med sagen. Hvis ligningsrådsformanden tilkendegiver, at der er tale om en utilsigtet brug af lovgivningen, vil han mene, at dette helt sikkert vil give anledning til en ”gul”.

René Mikkelsen bemærkede, at i denne situation har hele sekretariatet i styrelsen pligt til at reagere.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at det på koncernmøderne enten er told- og skattedirektøren eller vicedirektøren for styrelsens retsafdeling, der rapporterer om sager fra Ligningsrådet. Det er hensigten, at den, der afrapporterer, også har deltaget i formødet.

Advokat Kurt Siggaard forespurgte, om det kunne ske, at en direktør i departementet, der havde behov for informationer hurtigst muligt, kontaktede en fuldmægtig i styrelsen direkte. Vil den pågældende fuldmægtig være forpligtiget til at svare, eller kan han henholde sig til hierarkiet, og bliver der i givet fald lavet et telefonnotat om besvarelsen?

René Mikkelsen forklarede, at man som udgangspunkt benyttede hierarkiet. Såfremt et led i hierarkiet ikke var til stede, gik man til næste led. Der ville næppe i praksis være problemer med at få et svar direkte fra en fuldmægtig. Hvorvidt der bliver skre-

vet noget ned, kunne han ikke svare på. Det vil nok kun ske, hvis der opstår et problem.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at man i det praktiske arbejde godt fra departementet kan ringe til en medarbejder i styrelsen for at få nogle oplysninger til brug for en sag, som man på forhånd ved, at ministeren vil interessere sig for. Det vil være mærkværdigt, såfremt en medarbejder ikke vil svare, idet man jo netop henvender sig til ham, fordi han har denne viden.

Kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel forespurgte til den af René Mikkelsen tidligere omtalte rapport fra omkring 1996 med kritik af skatteministeriet.

René Mikkelsen forklarede, at der er tale om to forskellige rapporter. Der kom i foråret 1995 en rapport om bank-sagerne. Strukturændringerne i departementet i 1996 var ikke affødt af denne rapport, men af en rapport, som man fik et konsulentfirma til at udarbejde.

Advokat Michael Rekling forespurgte, om vidnerne kendte til en dialoggruppe.

René Mikkelsen forklarede, at dialoggruppen var et eksternt kontaktudvalg med repræsentanter for rådgiverne på den ene side og departementet på den anden side. Den havde vist nok en forgænger, hvor man drøftede dobbeltbeskatningsoverenskomster. Han var ikke bekendt med, om styrelsen var repræsenteret i gruppen. Han ved ligeledes ikke, hvem der deltog fra rådgiverside, men der var formentligt repræsentanter fra Advokatrådet og revisorerne og måske også andre. Han var ikke bekendt med, hvorvidt man på dialoggruppemøderne drøftede udkast til lovforslag.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at han kun havde et ringe kendskab til denne gruppe, men at han vil mene, at det var et forum, der svarede til en lovgruppe med eksterne deltagere, hvor man drøftede, hvad der var af interesse på eksterne områder.

Advokat Michael Rekling forespurgte Jesper Skovhus Poulsen om, hvorledes indsamling af materiale er foregået.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at der, inden kommissionen blev nedsat, var taget skridt til en intern undersøgelse. Man var derfor allerede begyndt at indsamle materiale til brug herfor. Der blev fundet en medarbejder, der ikke havde haft med sagen at gøre, Per Bach Jørgensen, som skulle stå for indsamlingen. Da det blev klart, at der skulle nedsættes en undersøgelseskommission, gik edb-afdelingen ind og tog en back-up af alle data, for derved at sikre alt elektronisk materiale. Alt indsamlet materiale blev lagt i et aflåst lokale. De medarbejdere, der potentielt var involveret i sagen, blev bedt om at aflevere alle personlige notater. Det blev drøftet, om man også skulle medtage sager, der kun havde en sporadisk berøring med sagen, og man valgte at tage alt med af mulig relevans for undersøgelsen. Normalt vil alle dokumenter blive lagret elektronisk på et fælles drev. Det vil være usædvanligt, at et dokument i en sag bliver gemt på et lokalt drev for en medarbejder. Der er indsamlet materiale over flere omgange. Der er også indhentet materiale hos ministeren, der dog ikke lå inde med særlig meget. Vidnet må forudsætte, at de personer, der er blevet bedt om at udlevere eventuelt personligt materiale, også har gjort dette.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om der er gået ”gule” fra dialoggruppen til ministeren, forklarede René Mikkelsen, at sådanne ikke er passeret ham, hvorfor han ikke har kendskab hertil.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wentzel, om alle mails med sikkerhed er blevet indsamlet og overgivet til undersøgelseskommissionen, forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at alt kendt materiale er blevet sikret, og der skulle helst ikke ligge mails hos medarbejdere, som man ikke har fået sikret. Der er ikke foretaget en gennemgang af det indsamlede materiale for at konstatere, om alle mails er skrevet ud.

Forespurgt af advokat Lida Hulgaard forklarede Jesper Skovhus Poulsen, at Ø-udvalget er regeringens økonomiske udvalg, hvor finansministeren sidder for bordenden. Her behandles alle sager med økonomisk virkning. Forud for et Ø-udvalgsmøde holdes der et møde om de sager, der skal forelægges for Ø-udvalget, hvor departementscheferne for de relevante ministerier deltager. De ministerier, der har sager til behandling, deltager også i dette møde.

Forespurgt om S-spørgsmål og folketingsspørgsmål forklarede René Mikkelsen, at S-spørgsmål i jargonen benævnes onsdagsspørgsmål. § 20-spørgsmål og onsdagsspørgsmål er det samme. Forskellen beror på, om de skal besvares skriftligt eller mundtligt, og det er to forskellige produkter, man leverer til ministeren. Alle spørgsmål skal stilles skriftligt. Såfremt spørgsmålet skal besvares skriftligt, laver man et udkast til svar, der skal underskrives af ministeren. Et mundtligt svar bliver lavet som talepunkter, hvor der også skal tages højde for mulige efterfølgende spørgsmål til ministeren.

René Mikkelsen forklarede videre, at alle spørgsmål fra Folketinget går til ham, og han fordeler dem mellem departementet og styrelsen. Når der er lavet et udkast til svar, passerer det igen ham som indslusning til ministeren, medmindre tidspresset gør, at sagen må gå direkte til ministeren. Der er en frist på 14 dage for besvarelse af spørgsmål fra Skatteudvalget. § 20-spørgsmål skal besvares inden for 6 søgnedage.

Der er ikke i øvrigt retningslinjer om, hvorledes et spørgsmål fra Folketinget skal håndteres.

Hvis der stilles spørgsmål til statsministeren om Skatteministeriets område, kan sagen behandles på flere måder. Der vil typisk komme en henvendelse fra Statsministeriets ministersekretariat til Skatteministeriet, hvor sagen fordeles til besvarelse. Sådanne spørgsmål vil normalt ikke passere vidnet. Der er ofte kun kort tid til at svare. Hvis et spørgsmål stilles onsdag, skal det besvares senest fredag inden kl. 12, for at man kan nå de yderligere ekspeditioner. Vidnet mener ikke, at man i Folketinget spekulerer i denne frist. Overvejelserne vil snarere gå på, hvilken type spørgsmål der stilles.

René Mikkelsen forklarede, at når han modtager et spørgsmål fra Folketinget til besvarelse, læser han først spørgsmålet igennem og vurderer, hvilken afdeling/kontor der skal besvare spørgsmålet. Der tages kopi af alle spørgsmål til ledelsen. Såfremt et spørgsmål skal til styrelsen, sender han det til Jan Steen Jensen i direktionssekretariatet. På grund af den korte svarfrist vil § 20-spørgsmål oftest blive fremsendt pr. fax, men man forsyner det også med et formelt stempel og fremsender det med post. I nogle tilfælde sendes spørgsmålet direkte fra ministersekretariatet, men alle spørgsmål bliver samlet op hos vidnet og forsynet med stempel mv. Der er netop skabt mulighed for at sende spørgsmålene elektronisk.

Når et spørgsmål kommer tilbage fra styrelsen med et udkast til svar, sendes det via vicedirektøren eller told- og skattedirektøren til indslusningsenheden. Hvis det er et skriftligt svar, kontrollerer vidnet, at det opfylder formkravene, samt at det er vedhæftet en ”gul” til forelæggelse for ministeren. Et udkast til svar vil altid foreligge i skriftlig form. Hvis ministersekretariatet får et spørgsmål fra statsministeren, vil de finde ud af, hvem der skal besvare spørgsmålet, og sende det videre til den afdeling,

der har de faglige kompetencer på området. Man vil endvidere orientere departementschefen.

Jesper Skovhus Poulsen forklarede, at et spørgsmål til statsministeren om Skatteministerens område ofte vil være foranlediget af et tidligere svar i en sag fra Skatteministeriet, og der vil således være et forudgående sagsforløb. Spørgsmål desangående vil således gå til den afdeling, der tidligere har behandlet sagen.

Mødet hævet kl. 14:35.

Udskriftens rigtighed bekræftes

Skattefradragssagskommissionen, den 22. oktober 2004.

Marianne Kjølbye

Den 11. november 2004 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbjerg.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister

Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann.

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding mødte advokat Lida Hulgaard.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt mødte advokat Mads Krarup.

Advokat Steen Lassen, der er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær og underdirektør Flemming Paludan, mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen ved advokat Jeppe Rosenmeier.

Advokat Hanne Rahbæk, der er valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, fuldmægtig Katrine Bredsdorff Pedersen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Advokat Nicolai Westergaard, der er valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernø, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel, var ikke mødt.

Journalist Jesper Høberg, JyllandsPosten, var til stede.

Undersøgelseskommissionens formand bemærkede, at kommissionen i forbindelse med forberedelsen af de afhøringer, som er berammet til foretagelse i dag – den første, hvor undersøgelseskommissionen skal beskæftige sig med det konkrete forløb, som gav anledning til nedsættelse af kommissionen – har gennemgået det modtagne materiale. Kommissionen har herunder måttet konstatere, at det – også på grund af den præsentationsform, som kommissionen har valgt, med projicering af de relevante bilag på skærmen – er uundgåeligt, at der vil forekomme navne på virksomheder,

som intet har med undersøgelsen at gøre, men hvis sager blot befinder sig i materialet.

Kommissionen er ikke nedsat med det formål, at disse virksomheder skal have blotlagt deres skatteforhold, og det bør heller ikke være en virkning af kommissionens arbejde, at det sker, medmindre det er nødvendigt for, at kommissionen kan løse de opgaver, som er stillet i kommissoriet.

Kommissionens formand bemærkede, at kommissionen på denne baggrund har overvejet at nedlægge et generelt navneforbud, således at det forbydes at nævne navne på andre virksomheder end TDC, som måtte komme op under afhøringerne, det være sig som spørgsmål eller svar herpå eller i form af, at der vises dokumenter på skærmen.

De tilstedeværende bisiddere og repræsentanter for pressen havde lejlighed til at udtale sig herom.

Journalist Jesper Høberg protesterede mod et generelt navneforbud. Han henviste til, at det efter det, som kommissionens formand oplyste i forbindelse med afhøringerne i september, kun er ét af de selskaber, som kommissionen har kontaktet i forbindelse med sagen, der er fremkommet med en sådan anmodning, samt at oplysningerne om andre virksomheders skatteforhold har betydning for vurderingen af det samlede provenutab, hvilket har offentlighedens interesse.

Advokat Jesper Lett udtalte sig til støtte for et navneforbud, idet det tillidsfulde samarbejde mellem skattemyndighederne og virksomhederne, hvori ligningen af større virksomheder foregår, vil lide skade ved en offentliggørelse af virksomhedernes navne.

Efter drøftelse besluttede kommissionen at nedlægge navneforbud for alle andre virksomheder end TDC, således at der ikke må ske offentlig gengivelse af virksomhedernes navne, adresser, eller at deres identitet på anden måde offentliggøres.

Som vidne mødte Annette Liboriussen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Kommissionens formand oplyste vidnet om, at den almindelige og specielle tavshedspligt, som hun som ansat i skattemyndighederne er underlagt, herunder i medfør af skattestyrelseslovens § 37, er fraveget ved § 12, stk. 3, i loven om undersøgelseskommissioner. Vidnet er således forpligtet til at afgive forklaring og er berettiget til at gøre dette uden at komme i konflikt med reglerne om tavshedspligt. Vidnet er dog ikke forpligtet til at besvare et stillet spørgsmål, hvis der må antages at foreligge mulighed for strafansvar for vidnet i anledning af de forhold, som undersøgelsen omfatter, eller hvis der er mulighed for et disciplinært eller tilsvarende ansættelsesretligt ansvar.

Vidnet bekræftede, at hun, der er cand.merc.jur., efter at have været ansat i et revisionsfirma i 2 år og i Københavns skatteforvaltning, den 1. august 1998 blev ansat i Told- og Skattestyrelsen, hvor hun blev placeret i den dengang nyoprettede Selskabsrevisionsafdeling. Hun gjorde tjeneste i et af afdelingens kontorer i Århus. Hun havde barselsorlov fra den 20. oktober 2000 til september 2001. Hun kom i september 2001 tilbage til det samme kontor og fik det samme sagsområde, men havde ikke længere med TDC at gøre. Hun er fortsat fuldmægtig i samme kontor. I 2000 var der ca. 20 fuldmægtige på kontoret. Hun arbejdede sammen med forskellige kolleger afhængigt af, hvilken sag de behandlede. Kontorchef John Nielsen kom ligesom vidnet til kontoret, da afdelingen blev oprettet. John Nielsen blev senere afløst af Lars Nørding. Hun tog sig på det tidspunkt af alle juridiske forespørgsler fra TDC. Hun havde end-

videre andet forefaldende juridisk arbejde samt revision. Arbejdet på kontoret var sagsopdelt. Sagerne blev fordelt efter de selskaber, der var til revision. Alle selskaber var fordelt på forhånd, såfremt de var udtaget til kontrol.

Advokat Michael Rekling henviste til bilag 05.07 (ekstrakten pag. 1-10/side 806-815), brev af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen, kontorchef John Nielsen, og forespurgte, om det var almindeligt, at henvendelser fra skatteydere blev stilet direkte til en medarbejder.

Vidnet forklarede, at hun ikke ved, om det er almindeligt. Det er muligt, at det skyldes, at der har været en forudgående telefonsamtale med John Nielsen, men hun har ikke kendskab til, om det har været tilfældet.

Foreholdt side 1, første afsnit ”I forbindelse med omdannelsen til kommanditselskab har TeleDanmark A/S bedt os om at forelægge styrelsen spørgsmål vedrørende reglerne i selskabsskatteovens § 32 om tvungen sambeskatning samt ligningslovens § 5 H om underskudsfræførsel i udlandet” og forespurgt, hvilken forvaltningsakt en sådan forelæggelse ville resultere i, forklarede vidnet, at det er en del af den service, som kontoret giver til alle virksomheder på dets mandtal, at besvare sådanne henvendelser. Svaret på en sådan forespørgsel må vel betragtes som en afgørelse. På spørgsmål, om besvarelsen er vejledende eller bindende for ligningsmyndighederne, forklarede vidnet, at den i hvert fald vil blive fulgt af ToldSkat, men hun betragter ikke svaret som et led i ligningsarbejdet.

Afdelingens mandtal var i starten koncerner med en omsætning over 1,5 mia. kr. Senere fik den også ansvaret for pengeinstitutter og forsikringsselskaber.

Forespurgt vedrørende det med håndskrift tilførte: ”ny sag oprettes”, ”Annette Liboriussen” samt ”Kopi til Palle Graff”, forklarede vidnet, at det er John Nielsen, der har skrevet dette. Sagen blev tildelt vidnet og noteret til hende i journalsystemet. Palle Graff fik kopi af al indgående post.

Vidnet blev foreholdt bilag 13.06.01 (ekstrakten pag. 11/side 3201), brev af 31. august 2000 fra ToldSkat til PricewaterhouseCoopers, og forespurgt, hvilke overvejelser der havde været forud for besvarelsen.

Vidnet forklarede, at hun havde talt med nogle kolleger om sagen, og de blev enige om at svare som anført. Vidnet erindrer ikke, hvem hun talte med om dette, idet hun samarbejdede med flere på denne sag. Selskabsrevisionsafdelingen anbefalede, at der skulle ansøges om en bindende forhåndsbesked. Man afviste således at besvare forespørgslen. Hun kan ikke henvise til en lovhjemmel herfor, men der er praksis herfor. Forespørgslerne er virksomhedernes mulighed for at få afklaret et skatteretligt spørgsmål. Såfremt dispositionen allerede er gennemført, vil afdelingen afvise at svare med henvisning til, at dette henhører under det normale ligningsarbejde. Udtrykket ”komplekse problemstillinger” henviste til, at der ikke var nogen praksis på området. De følte derfor, at de skulle være ”lidt mere end bare sikre på, at svaret var korrekt”. Virksomhederne indretter sig jo efter de svar, der kommer fra ToldSkat, og det skal derfor være helt korrekt, hvad der svares. Da der ikke forelå nogen praksis, havde de svært ved at svare. Det var ikke, fordi de var kommet frem til et svar, som de ikke kunne lide. De var usikre på svaret. De var på det tidspunkt ikke kommet så langt i deres overvejelser, at de havde fuld klarhed over, hvori problemet konkret bestod, og hvorledes det skulle løses. De vidste, at der måtte ligge noget til grund for forespørgslen, men de vidste ikke, hvad det var.

På forespørgsel fra advokat Michael Reklings om, hvad der skete efter afsendelsen af

brevet, forklarede vidnet, at John Nielsen orienterede hende om, at Palle Graff havde haft en samtale med en af partnerne fra PricewaterhouseCoopers, der ikke kunne forstå, hvorfor afdelingen ikke kunne svare på forespørgslen. Palle Graff havde derfor bedt John Nielsen om at se på sagen igen.

Foreholdt bilag 05.11 (ekstrakten pag. 12/side 821) fax af 12. september 2000 fra John Nielsen til Niels Kristensen og forespurgt til bemærkningen ”overtalt Palle Graff til et møde” forklarede vidnet, at det også var således, hun har fået det refereret af John Nielsen – at Susanne Nørgaard fra PricewaterhouseCoopers havde sagt til Palle Graff, at hun ikke kunne forstå, hvorfor man ikke kunne besvare forespørgslen og havde overtalt Palle Graff til et møde.

Forespurgt, hvorfor faxen er sendt til Niels Kristensen i Selskabsbeskatningsafdelingen, forklarede vidnet, at hun ikke har set denne fax tidligere. Selskabsbeskatningsafdelingen fungerede som retsafdeling for Selskabsrevisionsafdelingen, og Selskabsrevisionsafdelingen kunne i tvivlsspørgsmål bede selskabsbeskatningsafdelingen om en udtalelse. Selskabsbeskatningsafdelingen kan således være blevet bedt om et råd i sagen. Der var på daværende tidspunkt en dialog med Selskabsbeskatningsafdelingen om andre verserende sager med TDC.

Foreholdt bilag 13.06.02 (ekstrakten pag. 13-16/side 3202-3205), notat af 8. september 2000 til John Nielsen, bekræftede vidnet, at det er hende, der har skrevet notatet. John Nielsen havde bedt hende om at udarbejde et notat om, hvad der lå til grund for afdelingens tidligere svar. Det var muligt til brug for mødet med PricewaterhouseCoopers, men nok snarere en orientering til John Nielsen om baggrunden for sagen.

Advokat Michael Rekling bemærkede, at notatet beskæftiger sig med to spørgsmål, CFC-reglerne (tvungen sambeskatning) og fortolkning af ligningslovens § 5 H (be-

grænset adgang til afskrivning ved sambeskatning).

Vidnet bekræftede, at det er disse to problemstillinger, der behandles i notatet.

Advokat Michael Rekling dokumenterede ekstraktens side 14 (side 3203), 2. nye afsnit, ”Gennemgangen har resulteret i, at vi foreløbig må give Tele Danmark ret i, at en eventuel aktieavance ikke skal medgå i vurderingen af, hvorvidt datterselskabet TFH er at betragte som et finansielt selskab. Hermed vil TFH overvejende sandsynligt ikke blive omfattet af reglerne om CFC beskatning, idet Talkline GmbH er et stort operativt teleselskab”, og bemærkede, at der herved synes at være foretaget en uddybelse af problemstillingen og en afklaring i forhold til de tidligere overvejelser.

Vidnet forklarede, at de på dette tidspunkt havde set på forarbejderne til loven og vurderet forholdet til transparensreglen. De havde fået dannet sig et overblik over sagen og var kommet frem til en besvarelse, som de ikke tidligere havde haft grundlag for. Det var ikke en ændring i forhold til den tidligere indstilling, men de havde fået en mere afklaret opfattelse af sagens problemstillinger.

Advokat Michael Rekling dokumenterede fra samme side, ekstrakten pag. 14 (side 3203) ”Der er således ikke noget i litteratur og forarbejder, der direkte støtter vores indstilling til sagen. Vi mener dog stadig, at spørgsmålet bør henhøre under ligningsrådet, således at det ikke er selskabsrevisionsafdelingen, der har åbnet nogle sluser, der eventuelt ikke bør findes” og forespurgte, hvad det var i indstillingen, som ikke blev støttet.

Vidnet forklarede, at det var den indstilling, at man ikke ville svare på forespørgslen. Susanne Nørgaard havde jo tilkendegivet, at det var helt klart, at TDC ikke var omfattet af reglerne om tvungen sambeskatning. Vidnet meddelte John Nielsen, at de

muligt kunne svare, men der var usikkerhed på området. De havde dannet sig en mening om sagen, men ønskede fortsat, at Ligningsrådet behandlede sagen, idet der ikke var meget praksis på området.

Forespurgt, om notatet primært behandler spørgsmålet om tvungen sambeskatning, og at der ikke er nogen afklaring heri vedrørende det andet spørgsmål om afskrivning på goodwill, bekræftede vidnet dette. Med udtrykket ”sluser”, som de ikke ønskede at åbne, henvistes til, at en afgørelse om, at der ikke var tvungen sambeskatning, også ville kunne anvendes af andre virksomheder med tilsvarende skatteforhold – ”de snakker jo også sammen”.

Foreholdt ekstrakten pag. 16 (side 3205), sidste afsnit, ”Da det ikke fremgår af hverken lovteksten, bemærkninger eller litteratur hertil, hvorvidt den omhandlede situation er omfattet af LL § 5 H, indstiller vi således stadig til, at Ligningsrådet inddrages i besvarelsen heraf”, forklarede vidnet, at de herved holdt fast i deres første indstilling om, at afdelingen ikke skulle svare på forespørgslen, og at den skulle til Ligningsrådet.

Den tekst, der er indsat med håndskrift på ekstraktens pag. 16 (side 3205), er påført af Solveig Mortensen. Hun var ”andet par øjne” på vidnets notat – der er altid 2 sagsbehandlere, der læser det, der går ud af huset – og havde kigget det igennem og havde påført bemærkningen i denne forbindelse. De drøftede, om det efter formuleringen af ligningslovens § 5 H havde nogen betydning, om der var et overskud eller et underskud. De kunne ikke på dette tidspunkt ud fra de tal, de havde, se, om der var underskud i det tyske selskab. Notatet blev afleveret til John Nielsen. Hun ved ikke, om andre fik notatet. Hun mener, at hun på kollegial basis må have talt med en sagsbehandler i Selskabsbeskatningsafdelingen – Susanne Kjær – om sagen. Det var i forbindelse med, at de drøftede andre TDC-sager, som vidnet også havde til behandling.

Foreholdt bilag 06.15 (ekstrakten pag. 26-29/side 832-835), notat af 11. september 2000 til John Nielsen, bekræftede vidnet, at det er hende, der har revideret notatet og givet det en ny dato. Ændringerne er givet foretaget efter drøftelser med Solveig Mortensen.

Foreholdt bilag 05.15 (ekstrakten pag. 25/side 831), mail af 11. september 2000 fra vidnet via John Nielsen til Niels Kristensen, John Nielsen og Leise Hemmingsen og forespurgt, hvem Leise Hemmingsen er, forklarede vidnet, at Leise Hemmingen er sekretær i Selskabsbeskatningsafdelingen og vist nok sekretær for Niels Kristensen. Vidnet mener, at det er notatet af 11. september 2000, der er vedlagt som bilag til mailen. Forespørgslen blev betegnet som ny, idet de på det tidspunkt havde flere verserende sager på TDC. De søgte råd hos Niels Kristensen og hans medarbejdere. Vidnet vil mene, at håndskriften nederst på bilaget er en besked fra Niels Kristensen til Susanne Kjær. Vidnet mener, at baggrunden for, at hun står som afsender af mailen, er, at hun sendte notatet til John Nielsen, som så videresendte det med den nævnte mail til Niels Kristensen. Selskabsbeskatningsafdelingen havde imidlertid ikke adgang til Selskabsrevisionsafdelingens journalsystem, Kom'it, hvilket John Nielsen nok ikke var opmærksom på.

Vidnet blev spurgt, om hun ville deltage i mødet med PricewaterhouseCoopers, hvilket hun takkede nej til. Hun deltog således ikke i mødet den 13. september 2000.

Foreholdt bilag 13.06.03 (ekstrakten pag. 30/side 3206) telefonnotat af 13. september 2000 udarbejdet af vidnet på baggrund af telefonsamtale med Susanne Kjær, forklarede vidnet, at hun nok havde talt med Susanne Kjær også forud for den telefonsamtale, som notatet vedrører. Selskabsbeskatningskontoret havde formentlig lige læst notatet af 11. september 2000. Det var meget naturligt, at det var sagsbehandle-

ren, der ringede. Vidnet ved ikke, om telefonsamtalen lå før mødet med PricewaterhouseCoopers den 13. september 2000.

Foreholdt bilag C.05.01, pag. 51017, ad 13. september 2000, forklarede vidnet, at det anførte må være Susanne Kjærs noteringer vedrørende telefonsamtalen med vidnet. Det er således Susanne Kjærs egen opfattelse af, hvad hun har sagt til vidnet. Selskabsbeskatningsafdelingen var enig i Selskabsrevisionsafdelingens indstilling.

Kommissionsmedlem Sten Lauritzen forespurgte, hvordan Susanne Kjær kunne vide at ”det er en stor sag”, og vidnet forklarede, at dette fremgik af de bilag, der var fremsendt med notatet. Der var tale om en stor teleoperatørvirksomhed, og sagen var også af denne grund egnet til behandling i Ligningsrådet.

Vidnet har fået oplyst, at Selskabsrevisionsafdelingen på mødet med PricewaterhouseCoopers den 13. september 2000 var repræsenteret af John Nielsen og Palle Graff. For PricewaterhouseCoopers deltog Susanne Nørgaard. Vidnet ved ikke, hvem der ellers deltog. Vidnet er endvidere bekendt med, at Karin Kirchhoff afløste Palle Graff under mødet. John Nielsen gav efterfølgende på et kontormøde et kort referat af mødet. Han fortalte her, at Palle Graff var gået under mødet, og at Karin Kirchhoff var kommet til. Vidnet og Solveig Mortensen blev senere kaldt ind på John Nielsens kontor, hvor de fik en orientering om, hvad der var sket på mødet, og hvor han sagde, at de havde svigtet ham.

Baggrunden for, at vidnet ikke havde ønsket at deltage i mødet, var, at de havde fået at vide, at mødet var kommet i stand efter ønske fra Susanne Nørgaard, der ikke var TDC's sagsbehandler på sagen. Vidnet opfattede det derfor ikke som et møde på sagsbehandlerniveau, og da hun havde forstået det som en forespørgsel, om hun ville deltage, havde hun takket nej.

John Nielsen var nu kritisk over, at hun ikke havde deltaget i mødet, idet han ikke havde kunnet svare på de spørgsmål, der var blevet stillet. Han mente, at de som sagsbehandlere ikke havde klædt ham ordentligt på til mødet. Hun var glad for, at hun ikke havde deltaget, idet det åbenbart havde udviklet sig til et møde, hvor der blev skudt på dem, fordi de ikke ville besvare forespørgslen. John Nielsen kritiserede notatet for ikke at være et tilstrækkeligt grundlag for besvarelse af de rejste spørgsmål og til fortolkning af særligt selskabsskattelovens § 32. Han gav herunder udtryk for, at han savnede helt basale oplysninger om selskabsskattelovens § 32. Han var tilfreds med besvarelsen af ligningslovens § 5 H, idet man på mødet var blevet enige om, at dette spørgsmål kunne vente. De skulle herefter genoptage sagsbehandlingen og indhente flere oplysninger fra TDC. De skulle til brug for § 32-spørgsmålet have flere tal på bordet.

Foreholdt bilag 13.06.04 (ekstrakten pag. 17-24/side 3207-3214), notat af 20. september 2000 til John Nielsen, forklarede vidnet, at det er Solveig Mortensen og vidnet, der har udarbejdet det. Solveig Mortensen var med, idet hun havde kigget det første notat igennem, og fordi de efter mødet fik besked på, at de skulle kigge nærmere på CFC-spørgsmålet, hvilket betød, at de skulle se på de regnskabsmæssige tal, og det er Solveig Mortensen meget grundig med og dygtig til. Det havde også noget at gøre med, at vidnets barsel var forestående. Solveig Mortensen skulle således senere overtage sagen, når vidnet gik på orlov. Notatet blev udarbejdet, fordi John Nielsen havde meddelt, at der skulle arbejdes videre på sagen. Det blev betegnet "notat 2" for at adskille det fra de tidligere notater.

Foreholdt pag. 21 (side 3211) konklusionen, bekræftede vidnet, at essensen af konklusionen var, at de manglede oplysninger. De oplysninger, der er skrevet ind i notatet, er de oplysninger, de havde fra den første henvendelse, og der manglede stadig

oplysninger.

Foreholdt pag. 23 (side 3213) konklusion, ”Hvis den pågældende situation ikke omfattes af bestemmelsen, ser vi et problem heri, da det forekommer som en måde at kunne omgå bestemmelsens hensigt, nemlig at sikre, at en allerede eksisterende udenlandsk underskudsgivende filial eller fast ejendom ikke placeres i et dansk selskab med henblik på at modregne eventuelle underskud i det danske selskabs indkomst” bekræftede vidnet, at de nu var i bevægelse bort fra den rene usikkerhed og havde dannet sig en mening om de rejste spørgsmål og de mulige konsekvenser heraf.

Foreholdt pag. 24 (side 3214) ”Problemstillingen mellem SEL § 32 og LL § 5 H”, og spurgt, hvordan de var nået frem til denne beskrivelse af problemstillingen, forklarede vidnet, at de var ”begyndt at se lyset”. Hun husker ikke, om det med goodwill kom frem som følge af en drøftelse på kontoret, eller om de har spurgt revisor, men beløbet er fremkommet pr. telefon, idet der ikke var sendt noget ind omkring et beløb på 15-20 mia. kr. Hun var begyndt at indse, at de skulle se på problemet med goodwill. John Nielsen havde muligt talt med revisoren herom. Hun kan ikke afvise, at tallet på goodwill kom frem på mødet den 13. september 2000, hvor hun som forklaret ikke deltog. Der kunne være et problem i, at der ikke var tale om erhvervet goodwill, men derimod oparbejdet goodwill, idet der kan afskrives på erhvervet goodwill, hvilket ikke er tilfældet for oparbejdet goodwill. Hun har fået taloplysningerne fra John Nielsen, der må have talt med nogen herom.

På advokat Lida Hulgaards spørgsmål forklarede vidnet, at hun ikke har talt med nogen fra TDC vedrørende de talmæssige forhold. Det er noget, hun har hørt.

Forespurgt af advokat Michael Reklings, om andre har modtaget notatet, forklarede vidnet, at hun kun har givet det til John Nielsen, og hun vil ikke mene, at notatet har

forladt afdelingen.

Foreholdt bilag C.05.01, 2. afsnit (pag. 10517), telefonnotat af 20. september 2000, forklarede vidnet, at hun kan tiltræde hovedindholdet af det anførte. Vidnet har ikke overhørt samtalen mellem John Nielsen og Susanne Kjær, og hun var ikke bekendt med, at der har været en sådan samtale.

Foreholdt bilag 13.06.05 (ekstrakten pag. 31-32/side 3215-3216), brev af 21. september 2000 fra ToldSkat til PricewaterhouseCoopers, forklarede vidnet, at de havde brug for disse oplysninger til deres sagsbehandling. Oplysningerne under punkt 4, åbningsbalance og eventuelle budgetter for K/S'et, skulle de bruge både i relation til CFC-beskatning og § 5 H-spørgsmålet. Der var ikke tale om en likvidation, som anført under punkt 1, men det var det mest nærliggende udtryk at anvende for den omdannelse, der var foretaget. De regnede med, at TDC lå inde med et sådant "likvidations"-regnskab.

Foreholdt bilag 13.06.06 (ekstrakten pag. 33/side 3217), vidnets telefonnotat af 27. september 2000 på baggrund af telefonsamtale med Erik Jensen, PricewaterhouseCoopers, forklarede vidnet, at der med "mødet mellem parterne" henvises til mødet den 13. september 2000. Vidnet ved ikke, hvad der var aftalt med Erik Jensen, idet vidnet og Solveig Mortensen som forklaret ikke havde deltaget i mødet. De var således ikke klar over, hvad Erik Jensen var utilfreds med. Han har muligt ment, at det gik ud over det, der var aftalt. Vidnet bekræftede over for Erik Jensen, at spørgsmålet om ligningslovens § 5 H var udsat.

Foreholdt bilag 13.06.07 (ekstrakten pag. 34-36/side 3218-3220), brev af 3. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen, John Nielsen, forklarede vidnet, at det håndskrevne er påført af John Nielsen. "AL" er vidnet selv, "SM"

er Solveig Mortensen og ”EU” er Esther Uhrenholt. Palle Graff skulle have kopi af brevet, idet han fik kopi af al indkommende post. De skulle skrive ”til Palle Graff” på alle indkommende breve af hensyn til journalen. Nye bilag til verserende revisions-sager blev dog ikke sendt til Palle Graff.

Foreholdt pag. 35 (side 3219), 2. afsnit, ”Det er Tele Danmark A/S’ vurdering, at markedsværdien af de tyske selskaber er væsentlig højere, idet der ved et salg ville kunne realiseres en betydelig goodwill”, forklarede vidnet, at de bemærkede sig, at TDC nu var kommet ud af busken med, hvad det egentlig drejede sig om. Der var ingen ændring heri i forhold til den tidligere problemstilling vedrørende goodwill-spørgsmålet.

Foreholdt pag. 35 (side 3219), 3. sidste afsnit, ”Det blev aftalt på mødet den 13. september 2000, at spørgsmålet om ligningslovens § 5 H ikke ville blive behandlet samtidig med spørgsmålet om CFC reglerne”, forklarede vidnet, at spørgsmålet om CFC var hastende, idet det skulle være afklaret inden den 31. december 2000. De var på mødet den 13. september 2000 blevet enige om at se på dette spørgsmål først og vente med § 5 H til senere. Det skyldtes nok også, at TDC var bekendt med, at det tager tid at komme gennem Ligningsrådet.

Foreholdt pag. 35 (side 3219), sidste afsnit, ”Vi vedlægger den bindende forhåndsbesked, og anmoder om bekræftelse af, at Told- og Skatteregionen er enig i, at den fortolkning af ligningslovens § 5 H, som Ligningsrådet har foretaget i den bindende forhåndsbesked også er gældende for Tele Danmark koncernen, idet ingen af de tyske selskaber har været eller er sambeskattet med Tele Danmark A/S på tidspunktet for erhvervelse af aktiviteterne”, forklarede vidnet, at oplysningen om den bindende forhåndsbesked, som PricewaterhouseCoopers henviste til, var ny for dem. De blev meget overraskede. Det bevirkede, at de ikke kunne gøre meget mere ved § 5 H-

problemet, når Ligningsrådet havde truffet en afgørelse på dette område. De gik herefter ikke videre med dette spørgsmål. Vidnet fik afgørelsen fra PricewaterhouseCoopers i anonymiseret form, hvorefter hun ringede til Selskabsbeskatningsafdelingen, som fik sagen fundet frem.

Foreholdt bilag 14.24 (ekstrakten pag. 63/side 3639), brev af 9. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen, Solveig Mortensen, ”Ved et salg til tredjemand skønner Tele Danmark A/S, at der vil kunne realiseres en avance på goodwill på ca. EUR 1.300 mio.” forklarede vidnet, at hun mener, at Solveig Mortensen telefonisk havde bedt om denne oplysning. Det var et meget upræcist tal, som inden for en uge varierede med ca. 10 mia. kr. De kunne godt se, at det var store tal, men de tog dem blot til efterretning. De anså det for et rent skønnet beløb, der var helt udokumenteret set i forhold til det tidligere oplyste tal på 15-20 mia. kr. De vidste ikke, hvordan TDC var kommet frem til beløbet på 1.300 mio. EUR, og de bad ikke om at få dette oplyst.

Foreholdt næstsidste afsnit: ”Den estimerede handelsværdi af goodwill vil således ikke fremgå af åbningsbalancen”, forklarede vidnet, at de læste det således, at der var tale om et estimeret tal, som ikke ville fremgå af åbningsbalancen, da det først ville blive realiseret ved et salg.

Foreholdt bilag 05.13 (ekstrakten pag. 37/side 825), mail af 16. oktober 2000 fra Solveig Mortensen til Niels Kristensen, Susanne Kjær og Leise Hemmingsen via Niels Kristensen, og bilag 05.14 (ekstrakten pag. 38-42/side 826-830), notat af 16. oktober 2000 fra John Nielsen til Niels Kristensen og Susanne Kjær (notatets første del), bekræftede vidnet, at det givet er rigtigt, at notatet (bilag 05.14) er fremsendt med mailen (bilag 05.13).

Foreholdt bilag 05.04 (ekstrakten pag. 43/side 799) mail af 16. oktober 2000 fra vidnet til Niels Kristensen og Leise Hemmingsen via Niels Kristensen, og bilag 05.05 (ekstrakten pag. 44-47/side 800-803) notat af 16. oktober 2000 fra vidnet til Selskabsbeskatningsafdelingen (notatets anden del), samt bilag 13.06.08 (ekstrakten pag. 48-55/side 3221-3228) notat af 16. oktober 2000 fra vidnet og Solveig Mortensen, uden adressat, bekræftede vidnet, at bilag 13.06.08 er en sammenskrivning af de tidligere fremsendte notater, første og anden del (bilag 05.14 og bilag 05.05). Det samlede notat svarer til det, der blev arkiveret på sagen. I arbejdsfasen blev notatet opdelt under hensyn til de to problemstillinger i sagen. Notaterne var afslutningen på vidnets arbejde. De blev sendt til Selskabsbeskatningsafdelingen med henblik på en juridisk vurdering, inden Selskabsrevisionsafdelingen afgav et svar i sagen.

Foreholdt bilag 05.14 (ekstrakten pag. 38/side 826), notat af 16. oktober 2000, ”problemstilling”, sammenholdt med bilag 13.06.04 (pag. 22/side 3212), notat af 20. september 2000, bekræftede vidnet, at de den 16. oktober var blevet klogere på sagen, og at de nu var klar over, at det var spørgsmålet om afskrivning på goodwill, der havde betydning for sagen. De kunne se, at der var et problem i relation til ligningslovens § 5 H, der efter sin ordlyd omhandler underskud, og de arbejdede derfor på at finde ud af, hvordan underskuddet opstod. Det var ikke en ny problemstilling, men blot en konkretisering af det tidligere arbejde. Det var et spørgsmål om, hvad der kunne fradrages i forbindelse med beskatning i Danmark. Oplysningen om de 10 mia. kr. var det sidste nye tal, de havde fået fra PricewaterhouseCoopers. De drøftede ikke et muligt provenutab for staten. De tænker ikke på denne måde. De kunne godt se, at det kunne give et stort afskrivningsgrundlag, men de tænkte ikke på, hvilken konsekvens det havde for statskassen. De behandler ofte sager, der involverer store beløb, og de er herved nok blevet lidt ”talblinde”. Det var et væsentligt problem, men da det angivne beløb stadig kun var et skøn, gjorde de ikke noget for at konkretisere det. De var ikke alarmerede, da de skrev det ind i sagen.

Foreholdt pag. 42 (side 830), konklusion, bekræftede vidnet, at det var den endelige konklusion på det første notat. De konkluderede, at selskabet ikke var finansielt, idet der lå et stort operativt teleselskab under, og transparensreglen bevirkede derfor, at selskabet ikke blev omfattet af CFC-beskatning

Foreholdt bilag 05.05 (ekstrakten pag. 47/side 803), sidste afsnit, ”Svaret i den bindende forhåndsbesked vil, når det overføres til problemstillingen i Tele Danmark A/S medføre, at erhvervet goodwill ved omdannelsen til K/S af det tyske GmbH kan påvirke indkomstopgørelsen i Tele Danmark A/S ved efterfølgende sambeskatning”, forklarede vidnet, at de konkluderede således ud fra den bindende forhåndsbesked, som PricewaterhouseCoopers havde vedlagt. De kunne godt se, at det var en uhenigtsmæssig løsning, men da Ligningsrådet havde truffet denne afgørelse vedrørende ligningslovens § 5 H, kunne de ikke gøre mere ved det. De så det som et problem, at oparbejdet goodwill var blevet konverteret til erhvervet goodwill, således at der nu kunne afskrives herpå. Det var vidnets og Selskabsrevisionsafdelingens opfattelse, at dette var uden for reglernes hensigt.

Foreholdt bilag 05.13 (ekstrakten 37/side 825) mail af 16. oktober 2000 fra Solveig Mortensen til Niels Kristensen, Susanne Kjær og Leise Hemmingsen via Niels Kristensen, forklarede vidnet, at notatet vedrørende problemstillingen med ligningslovens § 5 H blev fremsendt senere samme dag. Baggrunden for, at Solveig Mortensen ønskede at deltage i fremtidige møder, var, at vidnet skulle gå på barsel kort efter, og Solveig Mortensen overtog så sagen. Ansøgningen om tilladelse til skattefri tilførsel af aktiver var en helt anden sag, som vidnet også havde arbejdet med. Den håndskrevne bemærkning om, at det er baseret på 1999-tal, henviser til, at det er forældede tal. Det er formentlig skrevet af Susanne Kjær.

Vidnet forklarede, at de forventede, at Selskabsbeskatningsafdelingen fremkom med en juridisk vurdering af det, der var anført i notaterne, således at de kunne bruge det til at svare PricewaterhouseCoopers.

Foreholdt bilag 05.04 (ekstrakten pag. 43/side 799) mail af 16. oktober 2000 fra vidnet til Niels Kristensen og Leise Hemmingsen via Niels Kristensen, forklarede vidnet, at hun skrev til Niels Kristensen, at de ikke kunne gøre mere, idet Ligningsrådet havde truffet den afgørelse om ligningslovens § 5 H, der var retningsgivende. De ønskede, at Selskabsbeskatningsafdelingen skulle orientere videre op i systemet om Ligningsrådets afgørelse og det uhensigtsmæssige heri. Vidnet følte, at ”Der er da nogen, der skal vide noget om dette hér”, men hun vidste ikke konkret hvem. Selskabsbeskatningsafdelingen tog sig også af forbehandling af sager i Ligningsrådet og måtte således være bekendt med Ligningsrådets afgørelse vedrørende § 5 H og problemstillingen heri. Det var Selskabsbeskatningsafdelingen, der skulle orientere videre opad i systemet. Selskabsrevisionsafdelingen har ikke selv pligt til at rapportere opad. Selskabsbeskatningsafdelingen er placeret over Selskabsrevisionsafdelingen ved fortolkningstvivil vedrørende retlige spørgsmål. Selskabsrevisionsafdelingens henvendelse til Selskabsbeskatningsafdelingen havde to dele. Det var dels en forespørgsel om, hvorvidt Selskabsrevisionsafdelingens afgørelse var i overensstemmelse med Ligningsrådets afgørelse, og dels en indstilling om at gå videre med denne problemstilling. Det var vidnets opfattelse, at Selskabsrevisionsafdelingen ved at fremsende den nævnte mail og notatet til Selskabsbeskatningsafdelingen havde overholdt sin pligt til at af-rapportere opad i systemet. Der var for Selskabsbeskatningsafdelingen, der kendte til problemstillingen, som der nu var to sager om, anledning til at gå videre med dette spørgsmål. Det var i sidste ende departementet, der skulle lukke hullet ved at ændre loven.

Kommissionsmedlem Sten Lauritzen spurgte, om vidnet mente, at problemstillingen i

TDC-sagen adskilte sig fra problemstillingen i den bindende forhåndsbesked, som PricewaterhouseCoopers havde medsendt. Vidnet forklarede, at problemstillingerne i de anførte sager efter hendes mening var næsten identiske.

Advokat Lida Hulgaard rejste over for kommissionen spørgsmål om embedsmænds tavshedspligt i relation til beløbsmæssige angivelser vedrørende virksomheders skattemæssige forhold. Kommissionens formand henviste til kommissionens generelle tilkendegivelse vedrørende tavshedspligten ved afhøringens påbegyndelse og bemærkede, at der ikke vil kunne rettes berettiget kritik mod en embedsmand, som afgiver forklaring for kommissionen efter at have fået pålæg herom.

Advokat Michael Rekling dokumenterede bilag 13.06.08 (ekstrakten pag. 48-55/side 3221-3228), notat af 16. oktober 2000 fra vidnet og Solveig Mortensen (sammenskrivning af del 1 og 2).

Vidnet forklarede, at notatet var sammenskrevet sådan fra starten, men da de ville have CFC-delen hurtigere igennem, delte de notatet, hvorefter Solveig Mortensen arbejdede med CFC-delen og vidnet med resten. Herefter blev notaterne skrevet sammen igen. Det var en tilfældighed, at vidnets del af notatet blev afsendt samme dag som Solveigs. Denne udgave af notatet er formentlig den, som ville ligge på arkivet.

Foreholdt bilag 05.05, side 4 (ekstrakten pag. 47/side 803) sammenholdt med bilag 13.06.08, side 8 (ekstrakten pag. 55/side 3228), har vidnet ikke nogen erindring om, at der i sidste afsnit før konklusionen er sket to ændringer, således at ”erhververen” er ændret til ”erhververen af underskud” og sidste linje ”og derfor er der ikke aktuelt underskud i den tyske koncern på overdragelsestidspunktet, jf. formuleringen i LL § 5 H, stk. 1” er udgået i den endelige sammenskrivning, og hun husker heller ikke

baggrunden herfor. Det var formentlig hende, der foretog sammenskrivningen. Vidnet vil mene, at mailen og det medfølgende notat blev lavet først, og herefter blev de to notater skrevet sammen.

Vidnet forklarede, at hun ikke husker mere om sagen, før hun gik på barsel. Hun har ikke kendskab til sagsbehandlingen frem til september 2001. Hun husker ikke den præcise dag, hun kom tilbage på arbejde.

Foreholdt bilag 07.22 (ekstrakten pag. 64-69/side 1080-1085), brev af 5. september 2001 fra TDC A/S til Told- og Skattestyrelsen vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at hun på kontormøder hørte, at der var kommet en anmodning om bindende forhåndsbesked, men hun havde ikke mere med sagen at gøre.

Forespurgt om L 61 forklarede vidnet, at hun ikke var indblandet i udarbejdelsen af dette lovforslag.

Forespurgt forklarer vidnet, at hun ikke havde været involveret i behandlingen af den sag, som resulterede i den bindende forhåndsbesked, som PricewaterhouseCoopers fremsendte. Hun har først nu set referaterne fra Ligningsrådets møder, og hun var dengang ikke vidende om, hvad Ligningsrådet mente om sagen. Hun var meget overrasket, da hun modtog Ligningsrådets afgørelse.

Foreholdt bilag 02.26 (ekstrakten pag. 100-104/side 135-139) Ligningsrådets bindende forhåndsbesked af 19. juni 2001, forklarede vidnet, at hun ikke var involveret i denne sag.

Forespurgt om det på bilaget med håndskrift anførte ”her forkastes 5 H totalt” forkla-

rede vidnet, at hun ikke kender håndskriften. Hun hørte sagen omtalt i kontoret, men hørte ikke noget mere specifikt om sagen.

Vidnets bisidder, advokat Mads Krarup, foreholdt vidnet bilag 13.06.02 (ekstrakten pag. 13-16/side 3202-3205) og spurgte, om John Nielsen var fremkommet med kritik af notatet allerede inden mødet den 13. september 2000. Vidnet forklarede, at John Nielsen ikke havde kritiseret notatet før mødet.

Foreholdt bilag 13.06.07, side 2 (ekstrakten pag. 35/side 3219) ”Det blev aftalt på mødet den 13. september 2000, at spørgsmålet om ligningslovens § 5 H ikke ville blive behandlet samtidig med spørgsmålet om CFC reglerne. Vi er imidlertid blevet opmærksomme på, at Ligningsrådet i en ikke offentliggjort bindende forhåndsbesked har taget stilling til rækkevidden af ligningslovens § 5H i en situation, som svarer til situationen for Tele Danmark koncernen i Tyskland”, forklarede vidnet, at baggrunden for, at de genoptog behandlingen af § 5 H-spørgsmålet, var brevet af 3. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers.

Foreholdt bilag 05.04 (ekstrakten pag. 43/side 799) og spurgt, om det var hende og Solveig Mortensen, der selv besluttede, at der skulle afrapporteres til Niels Kristensen, forklarede vidnet, at det var John Nielsen, der bad dem forelægge sagen for Niels Kristensen. Vidnet studsede ikke over, at hun skulle gøre således, idet det var en normal fremgangsmåde. Det var for hende en relevant måde at bringe sagen videre på.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel bilag 05.04 (ekstrakten pag. 43/side 799) ”Vi mener således, at der bør følges op på problemstillingen, således at vi kan få ”lukket hullet” i skattelovgivningen på dette område”, forklarer vidnet, at hun ikke fik nogen tilbagemelding på denne mail, ej heller mundtligt.

Forespurgt af advokat Poul Heidmann om forholdet mellem underskud efter § 5 H og afskrivning på goodwill, og om man, såfremt § 5 H fandt anvendelse, ikke kunne benytte sig af afskrivningsmulighederne, forklarede vidnet, at hun mener, at det er således, at man ikke kan benytte sig af afskrivningsmulighederne, såfremt § 5 H benyttes. Hun erindrer det dog ikke præcist. Hun har ikke haft med TDC-sagen at gøre i de forløbne 4 år.

Advokat Lida Hulgaard foreholdt vidnet bilag A.26.02 (side 50256), notat af 28. juni 2000 fra ToldSkat. Vidnet forklarede, at hun er bekendt med notatet, idet det kommer fra hende. Hun har fundet det i sin mappe. De blev bekendt med notatet på et tidspunkt efter den 28. juni 2000, idet det blev fordelt til samtlige sagsbehandlere. Hun havde en diskussion med John Nielsen om notatet, da det kom frem, idet Selskabsrevisionsafdelingen oprindeligt havde haft adgang til selv at behandle sager til Ligningsrådet. Denne adgang mistede de. Selskabsbeskatningsafdelingen blev herved overordnet i forhold til Selskabsrevisionsafdelingen, som fik pligt til at forelægge sagerne for Selskabsbeskatningsafdelingen. De havde pligt til at rette sig efter afgørelsen, der var truffet på et koncernmøde. De opfattede det således, at de skulle forelægge sager mv. for Selskabsbeskatningsafdelingen.

Foreholdt punkt 5 (side 51018), ”Storkundebetjening”, forklarede vidnet, at det var den tidligere omtalte service, der blev ydet til de større virksomheder.

Foreholdt punkt 4, ”Ligningsrådet”, forklarede vidnet, at hun aldrig har været med til at forelægge en sag for Ligningsrådet.

Advokat Michael Reklings spurgte, om vidnet fandt, at denne sag var en ansættelses-sag. Vidnet forklarede, at sagen i den omhandlede periode, august 2000-september

2001, ikke var en ansættelsessag.

Mødet midlertidigt hævet kl. 12:05.

*

Mødet genoptaget kl. 13.00.

Alle tidligere fremmødte var til stede.

Vidnet Solveig Mortensen var mødt. Hun blev tilsagt at give møde den 16. december 2004 kl. 09:30.

Som vidne mødte Lars Nørding, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet bekræftede, at han, der er cand.jur., i februar 1995 blev viceregionschef ved ToldSkat Århus. Den 1. november 2000 tiltrådte han som kontorchef i Selskabsrevisionsafdelingen, hvor han fortsat er beskæftiget. Som kontorchef refererer han til Palle Graff, der har været chef for Selskabsrevisionsafdelingen siden dennes etablering i 1998. Selskabsrevisionsafdelingen har ansvaret for ligning af selskaber og koncerner med en årlig omsætning på for tiden over 1,7 mia. kr. samt pengeinstitutter, investeringsforeninger, forsikringsselskaber og elselskaber. Afdelingen har 2 kontorer i Århus, som behandler selskaber med hovedkontor vest for Storebælt samt alle elselskaber, og 4 kontorer i København, som behandler selskaber og koncerner med hovedkontor øst for Storebælt samt investeringsforeninger. I 2000 var Birte Bergmann kontorchef for det andet kontor i Århus. TDC's kontor lå tidligere i Århus, og virksomheden er derfor fortsat i mandtal på vidnets kontor. Man har valgt ikke at flytte TDC, selv om selskabet har flyttet hovedkontoret til København.

Det er vidnet, der står for sagsfordelingen på kontoret. Der er ca. 20 medarbejdere på kontoret, hvoraf ca. halvdelen er skatterevisoruuddannede, og den anden halvdel har en akademisk baggrund som cand.merc.aud. eller cand.merc.jur. Når virksomhederne indsender selvangivelser omkring den 1. juli, visiterer kontoret de virksomheder, der henhører under vidnets kontor. De har blandt andet en del af bankerne og forsikrings-selskaberne. En gang om året, i september, holder de et kontormøde, hvor de gennemgår visiteringerne. De enkelte sagsbehandlere redegør her for, hvad de er nået frem til, og de ser på, hvor mange sager der er egnede til at udtage til kontrol. Der foretages tre former for kontrol: en fuld revision, hvor de gennemgår hele virksomhedens økonomi, en partiel revision, hvor de gennemgår et udvalgt område, og en ligningsmæssig gennemgang, der primært retter sig mod regnskabsmæssige fejl. En gang om året holdes der møde i chefgruppen, hvor det besluttes, hvilke selskaber mv. der skal udtages til kontrol. Det er i en resultatkontrakt med Told- og Skattestyrelsen beskrevet, hvor mange kontroller Selskabsrevisionsafdelingen skal foretage i løbet af året. Det er normalt ikke de samme medarbejdere, der ser på en given virksomhed hvert år. For TDC, der er en storkunde, er der dog nogle medarbejdere, der har været med i flere år.

Foreholdt bilag 05.07 (ekstrakten pag. 1-10/side 806-815), ”I forbindelse med omdannelsen til kommanditselskab har Tele Danmark A/S bedt os om at forelægge styrelsen spørgsmål vedrørende reglerne i selskabsskattelovens § 32 om tvunget samskatning samt ligningslovens § 5 H om underskudsfræmførsel i udlandet” og forespurgt, hvilken form denne anmodning har, og hvilken forvaltningsakt den fører til, forklarede vidnet, at Selskabsrevisionsafdelingen ud over at være ligningsmyndighed også udøver en servicevirksomhed, hvor selskaberne kan spørge om skattemæssige problemstillinger. Når afdelingen svarer på et sådant spørgsmål, vil man tage forbehold for, om svaret er bindende. Det hænger sammen med, at en skatteyder kan ansø-

ge om bindende forhåndsbesked fra Ligningsrådet. Selskabsrevisionsafdelingens svar på et spørgsmål vil være udtryk for skatteforvaltningens holdning til spørgsmålet. Kontoret vil selvfølgelig føle sig bundet af et sådant svar i forbindelse med ligningen af virksomheden. Svaret har ikke samme karakter som en bindende forhåndsbesked. Det er, i modsætning til en bindende forhåndsbesked og et bindende ligningssvar, ikke en afgørelse, og det kan ikke indbringes for andre instanser.

Forespurgt forklarede vidnet, at ”storkundebetjening” er den service, ToldSkat yder virksomhederne. Det er storkundebetjening, når ToldSkat besvarer en forespørgsel. Denne service er sædvane og god forvaltningsskik. En sådan besvarelse er vel en forvaltningsakt. Han erindrer ikke sager, hvor kontorets besvarelse har været indbragt for Folketingets Ombudsmand.

Da han tiltrådte som kontorchef, blev han af sin forgænger, John Nielsen, orienteret om forespørgslen fra TDC. Han kender i dag alle sager på kontoret og er dybt fagligt involveret i dem. Han skriver også selv alle sager under. I sin tid som viceregionschef havde han fortrinsvis beskæftiget sig med personaleledelse, og han var ikke inde i alle sager, som han er som kontorchef i Selskabsrevisionsafdelingen. Han har givet set eller er blevet orienteret om de to notater af 16. oktober 2000 i forbindelse med sin tiltræden. Han blev også orienteret om sagen af Solveig Mortensen, ligesom han talte med Palle Graff om, hvad der foregik på kontoret. Palle Graff har kontor i København, men er meget opmærksom på, at afdelingen er geografisk adskilt. Han er i Århus en dag om ugen. De havde på det tidspunkt også kontorchefsmøde én gang om ugen i København. Palle Graff kendte til sagen og problemstillingen, da vidnet tiltrådte.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, hvorvidt han fik en skriftlig orientering, eller om han kun modtog en mundtlig orientering, forklarede vidnet, at han kun fik en mundtlig orientering af John Nielsen, da han tiltrådte.

Advokat Michael Rekling dokumenterede bilag 05.13 (ekstrakten pag. 11/side 825) mail af 16. oktober 2000, kl. 10.35 fra Solveig Mortensen til Niels Kristensen, Susanne Kjær og Leise Hemmingsen via Niels Kristensen.

Vidnet forklarede, at han, da han tiltrådte, fik at vide, at Selskabsbeskatningsafdelingen var inddraget i sagen. Vidnet fandt dette naturligt, da der var tale om vanskelige juridiske problemstillinger. Da staten overtog ligningen af selskaber, blev den daværende retsafdeling opdelt i 2 enheder: Selskabsbeskatningsafdelingen og en Retsafdeling, der tager sig af spørgsmål i forbindelse med personbeskatning samt moms og punktafgifter, ligesom der blev oprettet en selvstændig Selskabsrevisionsafdeling. Selskabsbeskatningsafdelingen tager sig af juridiske spørgsmål, mens Selskabsrevisionsafdelingen er en almindelig ligningsmyndighed. Det er således naturligt for Selskabsrevisionsafdelingen at søge råd hos Selskabsbeskatningsafdelingen i vanskelige lovforklningsspørgsmål. Virksomhederne vil normalt følge de råd, de får. Er virksomheden utilfreds med en ligningsmæssig afgørelse, kan den påklage sagen til Landsskatteretten, og sagen vil så gå til høring i Selskabsbeskatningsafdelingen. Såfremt Selskabsbeskatningsafdelingen havde en anden indstilling til et spørgsmål, som Selskabsrevisionsafdelingen havde besvaret, ville det være ubehageligt for Selskabsrevisionsafdelingen. Det ville udadtil være meget uheldigt, hvis to kontorer i Told-Skat var uenige om et skatteretligt spørgsmål. Vidnet har ikke været ude for intern uenighed mellem kontorerne. Selskabsrevisionsafdelingen følger altid et svar fra Selskabsbeskatningsafdelingen. Hvis der opstår intern uenighed, vil vidnet mene, at det er et ledelsesanliggende, som man vil gå til den faglige vicedirektør med.

Vidnet bekræftede, at det på et koncernmøde med deltagelse af departementschefen, told- og skattedirektøren og ministeren den 11. januar 2000 blev besluttet, at Selskabsrevisionsafdelingen i faglig, juridisk henseende skulle underlægges Selskabsbeskatningsafdelingen. Han henviste herved til notat af 28. juni 2000 (bilag A.26.02 (side 50256-50260)). Vidnet vil således nok mene, at det i tilfælde af uenighed vil være Selskabsbeskatningsafdelingens indstilling, der bliver den afgørende.

Foreholdt bilag 05.04 (ekstrakten pag. 17/side 799), mail af 16. oktober 2000, kl. 15.52 fra Annette Liboriussen til Niels Kristensen og Leise Hemmingsen via Niels Kristensen, forklarede vidnet, at han ikke i november 2000 var bekendt med, at der var afsendt to mails, men at han var orienteret om, at Selskabsbeskatningsafdelingen var blevet inddraget i sagen.

Vidnet forklarede, at det også er en del af kontakten til Selskabsbeskatningsafdelingen, at Selskabsrevisionsafdelingen rapporterer om problemer, der opdages med gældende lovgivning. Dette sker for at gøre dem, der har mulighed for at sørge for at lukke et hul, opmærksom på problemerne, så der kan sættes noget i gang. Selskabsbeskatningsafdelingen arbejder med lovfortolkning og har et tæt samarbejde med departementet. Det kan være spørgsmål, der blandt andet skal behandles i en af de nedsatte lovgrupper. Med at lukke et hul mener vidnet at standse en utilsigtet anvendelse af reglerne.

Foreholdt bilag A.07.10 (ekstrakten pag. 118-122/side 50071-50075), side 2, notat af 12. juni 1996 med overskriften ”Ledelsesmæssig opfølgning på vigtige og/eller principielle sager i styrelsen” og spurgt, om mailen af 16. oktober 2000 med tilhørende notat er en sådan afrapportering, som man kan læse om i retningslinjerne, forklarede vidnet, at dette er en af de måder, som man kan foretage den foreskrevne afrapportering på. Der var på dette tidspunkt kun én bindende forhåndsbesked vedrørende lig-

ningslovens § 5 H, hvilket var en meget usikker baggrund at give en besvarelse på. Hvis hullet i ligningslovens § 5 H skulle lukkes, måtte det være Selskabsbeskatningsafdelingen, der skulle tage sig af dette.

Adspurgt, om forelæggelsen for Selskabsbeskatningsafdelingen skulle følges op af en afrapportering til afdelingschefen, forklarede vidnet, at Palle Graff allerede var orienteret om, at forelæggelsen var sket, idet han ser al indgående og udgående post. Post til et andet kontor betragtes som udgående post. En sådan forelæggelse sendes frem både som mail og med post.

Advokat Michael Rekling henviste til bilag 05.14 (ekstrakten pag. 12-16/side 826-830), notat af 16. oktober 2000 fra John Nielsen til Selskabsbeskatningsafdelingen, Niels Kristensen og Susanne Kjær, og den her angivne problemstilling, med oplysning om afskrivning på en goodwill på ca. 10 mia. kr.

Vidnet oplyste, at han blev orienteret om, at der var tale om afskrivning på goodwill på ca. 10 mia. kr. Han mener, at beløbet på et tidspunkt var oppe på 20 mia. kr. Oplysningerne kom fra PricewaterhouseCoopers. Det var et skønnet beløb, som var udokumenteret, ganske usikkert og ikke forklaret på nogen måde. Særligt vedrørende bemærkningen på notatets side 1, 5. afsnit, om, at der skattemæssigt ville kunne afskrives både i Tyskland og Danmark, bemærkede vidnet, at denne bemærkning ikke er korrekt, idet der ikke kunne afskrives i Tyskland. Det var således, de opfattede situationen dengang, men ”man bliver jo klogere med tiden”.

Foreholdt pag. 15 (side 829), 1. afsnit, ”Ifølge det oplyste vil den eneste væsentlige avance i forbindelse med omdannelsen være en goodwill på ca. 1.300 mio. EUR”, bekræftede vidnet, at de 1.300 mio. EUR var det tal, han fik oplyst. Det fremgik af brevet fra PricewaterhouseCoopers, og beløbets størrelse var generel viden blandt

dem på kontoret, der havde med sagen at gøre, dvs. Solveig Mortensen og Annette Liboriussen. Da vidnet tiltrådte, var Annette Liboriussen gået på barsel. Alle, der havde set brevet, kendte til dette beløb.

Vidnet bekræftede, at han kendte til konklusionen på notatet, pag. 16, hvorefter selskabet ikke ville blive omfattet af CFC-beskatning i omdannelsesåret.

Foreholdt bilag 05.05, notat af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen til Selskabsbeskatningsafdelingen, side 4 (ekstrakten pag. 21/side 803), 2. sidste afsnit, bekræftede vidnet, at Selskabsrevisionsafdelingen efter at have modtaget den bindende forhåndsbesked vedrørende et andet selskab ikke kunne gøre mere med hensyn til problemstillingen vedrørende ligningslovens § 5 H. Det støttede de på de oplysninger, som PricewaterhouseCoopers kom med.

Foreholdt bilag 05.09 (ekstrakten pag. 30-31/side 817-818), brev af 13. november 2000 fra Niels Kristensen og Susanne Kjær til Selskabsrevisionsafdelingen, bekræftede vidnet, at dette er svaret på de omtalte notater af 16. oktober 2000, første og anden del.

Foreholdt pag. 31 (side 818), ”ad 1 og 2”, forklarede vidnet, at de var enige i, at sagen drejer sig om særdeles store beløb, hvilket vel var en henvisning til de 10 mia. kr. Selskabsbeskatningsafdelingen lagde tilsyneladende også vægt på Ligningsrådets afgørelse vedrørende ligningslovens § 5 H. De henviste således til, at der havde været en del debat i forbindelse med denne afgørelse. Af referaterne fremgår det, at Christen Amby ved første behandling af sagen fik sagen udsat, og ved anden behandlingen blev det besluttet, at sagen ikke var omfattet af ligningslovens § 5 H. Vidnet havde i 2000 ikke adgang til disse referater. De spurgte ikke Selskabsbeskatningsafdelingen om, hvad der nærmere lå i det anførte. Når de havde indberettet en sag til Sel-

skabsbeskatningsafdelingen, gik de ud fra, at Selskabsbeskatningsafdelingen tog sig af sagen og bragte den videre.

Selskabsrevisionsafdelingen spurgte om råd, hvilket den fik ved brevet af 13. november 2000. De fik ikke nogen tilbagemelding på den anden del af notatet med rapporteringen om, at der var et ”hul, der skal lukkes”. Det er ikke sædvanligt, at man får en tilbagemelding i en sådan situation. Vidnet opfattede ikke brevet som en meddelelse til Selskabsrevisionsafdelingen om, at den selv skulle tage sig af at få hullet lukket. De forudsatte, at sagen nu var i gode hænder. Selskabsrevisionsafdelingen kan ikke sende et brev eller ringe direkte til departementet. De går ikke uden om Told- og Skattestyrelsens faglige afdelinger. De sender kun sagen opad i systemet ad kommandovejen, og her står Selskabsbeskatningsafdelingen over Selskabsrevisionsafdelingen.

Foreholdt bilag 05.06 (ekstrakten pag. 32-33/side 804-805), brev af 14. november 2000 fra ToldSkat til PricewaterhouseCoopers underskrevet af Solveig Mortensen og Palle Graff, og spurgt om det er sædvanligt, at Palle Graff underskriver en sådan udtalelse, forklarede vidnet, at det ikke er sædvanligt. Det er normalt vidnet, der underskriver alle kontorets breve. Vidnet var på tjenesterejse den 13.-14. november 2000. Vidnet har af Solveig Mortensen fået at vide, at PricewaterhouseCoopers havde presset meget hårdt på for at få et svar og havde været i kontakt med såvel Selskabsbeskatningsafdelingen som hende og Palle Graff. I nærværende sag fulgte Selskabsrevisionsafdelingen, ud fra en konkret vurdering, ikke Selskabsbeskatningsafdelingens indstilling. Selskabsbeskatningsafdelingen anbefalede, at TDC skulle henvises til at søge en bindende forhåndsbesked, men Selskabsrevisionsafdelingen valgte at binde svaret op på de oplysninger, som man havde fået fra TDC, og de mente således at kunne give et svar på forespørgslen vedrørende selskabsskattelovens § 32, men ikke på ligningslovens § 5 H. Da PricewaterhouseCoopers rykkede meget kraftigt for et

svar, resolverede Palle Graff, at de kunne besvare forespørgslen som sket i brevet af 14. november 2000. Palle Graff underskrev selv brevet. Det skete i København, hvilket er forklaringen på, at sagsbehandleren ikke er medunderskriver på brevet.

Vidnet henviste til bilag 05.08 (ekstrakten pag. 34/side 816), mail af 14. november 2000 fra Solveig Mortensen til Susanne Kjær, og forklarede, at der i det anførte lå, at der havde været en dialog om, hvorvidt Selskabsrevisionsafdelingen kunne svare på forespørgslen vedrørende selskabsskattelovens § 32 og vente med forespørgslen vedrørende ligningslovens § 5 H.

Foreholdt bilag 05.06 (ekstrakten pag. 32-33/side 804-805), brev af 14. november 2000 fra ToldSkat til PricewaterhouseCoopers, forklarede vidnet, at det var Selskabsrevisionsafdelingens opfattelse, at ikke alle betingelserne for at gennemføre en tvungen sambeskatning var opfyldt, hvorfor denne ikke ville indtræde.

Vidnet forklarede, at Selskabsrevisionsafdelingen besvarede forespørgslen vedrørende selskabsskattelovens § 32 og anbefalede, at der vedrørende ligningslovens § 5 H blev ansøgt om en bindende forhåndsbesked. De havde oprindelig ment, at der skulle indhentes bindende forhåndsbesked vedrørende såvel selskabsskattelovens § 32 som ligningslovens § 5 H. At man nu besvarede spørgsmålet om selskabsskattelovens § 32, skyldtes, således som vidnet er orienteret, at man undervejs havde fået regnskabsmateriale ind, der godtgjorde, at betingelserne for tvungen sambeskatning ikke var opfyldt. Bestemmelsen i § 5 H er en vanskelig regel, og der var kun én bindende forhåndsbesked herom, hvilket ikke var et tilstrækkeligt grundlag til, at afdelingen kunne komme med en udtalelse. Der var desuden tale om forskellige problemstillinger i denne sag og ligningsrådssagen.

Adspurgt, om Palle Graff havde fået alle sagens akter forelagt, inden han underskrev brevet, forklarede vidnet, at Palle Graff var orienteret om, hvad sagen drejede sig om, og kendte problemstillingen. Vidnet gik også ud fra, at Solveig Mortensen havde orienteret Palle Graff om sagen. Vidnet havde også selv drøftet problemstillingen med Palle Graff flere gange.

Adspurgt, om en sagsbehandler kan give en mundtlig orientering forud for underskrivelse, forklarede vidnet, at Palle Graff var orienteret om, hvad der foregik på kontoret. Man ønskede ikke at skjule noget for afdelingschefen.

Advokat Lida Hulgaard henviste til bilag 13.06.11 (side 3236-3237), og bemærkede, at brevet alene er underskrevet af Palle Graff.

Advokat Michael Rekling dokumenterede bilag 05.08 (ekstrakten pag. 34/side 816), mail af 14. november 2000 fra Solveig Mortensen til Susanne Kjær.

Vidnet forklarede, at problemstillingen vedrørende tvungen sambeskatning efter selskabsskattelovens § 32 havde betydning for TDC's skattemæssige forhold i 2000, idet en eventuel CFC-beskatning ville indtræde med virkning for 2000, hvor omdannelsen af Talkline skete, således at der skulle ske beskatning efter danske regler i 2000. Problemstillingen vedrørende ligningslovens § 5 H ville først have betydning for selvangivelsen for 2001, hvorfor det ikke hastede så meget. Styrelsen havde tilkendegivet, at man meget hurtigt kunne komme med en afgørelse, såfremt TDC fremsendte anmodningen om bindende forhåndsbesked straks. Selskabsrevisionsafdelingen havde med brevet af 14. november 2000 besvaret TDC's forespørgsel, og man havde herefter ikke nogen verserende sag. De afventede herefter blot TDC's anmodning om bindende forhåndsbesked.

Foreholdt bilag 01.18 (ekstrakten pag. 35-38/side 46-49), notat af 2. januar 2001, og forespurgt, hvorfor dette notat blev udarbejdet, såfremt der ikke var nogen verserende sag, forklarede vidnet, at Selskabsrevisionsafdelingen, da man henvendte sig til Selskabsbeskatningsafdelingen, forudsatte, at Selskabsbeskatningsafdelingen gik videre med problemet. Notatet er lavet af Niels Kristensens kontor (Selskabsbeskatningskontoret), og det blev den 2. januar 2001 sendt til departementets internationale ekspert, kontorchef Ivar Nordland. Vidnet henviste herved til bilag 02.48 (side 211).

Vidnet henviste endvidere til bilag 02.49 (ekstrakten pag. 95-116/side 212-233), hvilket er det samlede notat med bilag, som blev fremsendt med brevet af 2. januar 2001. Han opfattede dette som en del af den opfølgning, Selskabsrevisionsafdelingen havde efterlyst i brevet af 16. oktober 2000. Selskabsrevisionsafdelingen var ikke inddraget i udarbejdelsen af notatet. Departementet svarede styrelsen den 23. januar 2001.

På forespørgsel fra bisidderen, advokat Lida Hulgaard, om, hvornår han blev bekendt med notatet, forklarede vidnet, at han først så det i december 2003, da han fik det udleveret af sin chef.

Advokat Michael Rekling dokumenterede bilag 01.17 (ekstrakten pag. 39/side 45), brev af 15. januar 2001 fra Selskabsbeskatningsafdelingen, Susse Meulengracht til Selskabsrevisionsafdelingen Århus, att.: Jørgen Andersen.

Vidnet bekræftede, at det er det omtalte notat af 2. januar 2001, der her blev fremsendt til Selskabsrevisionsafdelingen. Vidnet har ikke set notatet. Jørgen Andersen var sagsbehandler på den sag, der henvises til i brevet, og ansat på det andet kontor i Århus. Vidnet ser ikke dette kontors post. Jørgen Andersen har tilsyneladende været inddraget i en drøftelse med Susse Meulengracht omkring notatet.

Foreholdt bilag 01.18, side 2 (ekstrakten pag. 36/side 47), forklarede vidnet, at grunden til, at Told- og Skattestyrelsen i notatet af 2. januar 2001 også omtalte TeleDanmark-sagen, var, at man anså det for givet, at TDC ville søge om en bindende forhåndsbesked.

Foreholdt pag. 36 (side 47), 2. nye afsnit, ”Da kommanditselskaber skattemæssigt er transparente, bliver TFH GmbH skattemæssigt ejer af de overtagne aktiver, herunder oparbejdet goodwill, som ved overdragelsen bliver til en tilkøbt goodwill. Dermed bliver goodwillen også afskrivningsberettiget, hvis TFH bliver inddraget under sambeskatning med Tele Danmark A/S, hvilket netop er planen”, forklarede vidnet, at det var den samme problemstilling, som har været fremme gennem hele forløbet omkring TDC’s forespørgsel. TDC ville kunne få en gratis opskrivning på goodwill. Hvis man begrænsede det gennem ligningslovens § 5 H, ville TDC ikke kunne anvende afskrivningerne. Udtrykket ”step up” anvendes af PricewaterhouseCoopers og TDC for denne opskrivning af goodwill.

Foreholdt pag. 37 (side 48), sidste afsnit, ”Styrelsen er imidlertid nu af den opfattelse, at ligningslovens § 5 H, stk. 1 ikke vil finde anvendelse, hvor det faste driftssted overdrages mellem to udenlandske selskaber – heller ikke selvom det erhvervende selskab er sambeskattet med et dansk selskab”, forklarede vidnet, at koncipisten formentlig har henvist til Ligningsrådets første afgørelse vedrørende ligningslovens § 5 H, hvor styrelsen ændrede holdning til spørgsmålet under sagens behandling.

Foreholdt pag. 38 (side 49), midt, ”Efterfølgende er styrelsen imidlertid af den opfattelse, at spørgsmålet om, hvorvidt der forelå sambeskatning på erhvervestidspunktet ikke er relevant. Styrelsen finder således fortsat, at resultatet i [...] -sagen [sag nr. 1] er korrekt, men at begrundelsen skulle have været en anden; nemlig at ligningslovens § 5 H ikke finder anvendelse, dels fordi aktiviteten ikke blev erhvervet af et sel-

skab omfattet af selskabsskattelovens § 1, dels fordi den virksomhed, der erhverves ikke er et fast driftssted”, og forespurgt, om dette er udtryk for en ændret vurdering af sagen, forklarede vidnet, at Selskabsrevisionsafdelingen ikke havde taget stilling til ligningslovens § 5 H på dette tidspunkt. Da Selskabsrevisionsafdelingen lavede sit notat, havde de kun den første ligningsrådssag vedrørende ligningslovens § 5 H at henvise til. Der var nogle andre problemstillinger i den anden ligningsrådssag. Da notatet blev skrevet, havde de ikke modtaget en anmodning om bindende forhåndsbesked fra TDC. Vidnet kan ikke svare på, hvad Niels Kristensen mente, da han skrev notatet, men han har formentlig henvist til forskellen mellem de to ligningsrådssager. Vidnet kan ikke umiddelbart svare på, om det er udtryk for en anden opfattelse end i Selskabsrevisionsafdelingens notat. Selskabsbeskatningsafdelingen fandt, at der var lighed mellem de to ligningsrådssager, selvom den ene omhandlede en overdragelse og den anden en omdannelse.

Vidnet forklarede, at der ham bekendt ikke skete noget i sagen i perioden fra januar 2001 til den 5. september 2001, hvor TDC søgte om bindende forhåndsbesked.

Foreholdt bilag 01.16 (ekstrakten pag. 40/side 44), håndskrevne notater, forklarede vidnet, at disse formentlig knytter sig til bilag 01.17 (ekstrakten pag. 39/side 43), brev af 15. januar 2001 fra selskabsbeskatningsafdelingen, Susse Meulengracht til Selskabsrevisionsafdelingen Århus, att: Jørgen Andersen. Vidnet kender ikke de to håndskrifter, men han vil tro, at den nederste tekst er skrevet af Jørgen Andersen.

Adspurgt forklarer vidnet, at han ikke kender en Susanne Meinecke i Told- og Skattestyrelsen.

Foreholdt bilag 07.22 (ekstrakten pag. 41-46/side 1080-1085), brev af 5. september 2001 fra TDC til Told- og Skattestyrelsen, anmodning om bindende forhåndsbesked,

og bilag 07.30 (ekstrakten pag. 47/side 1111), brev af 6. september 2001 fra Selskabsbeskatningsafdelingen til Selskabsrevisionsafdelingen, hvoraf det synes at fremgå, at anmodningen er afleveret på et møde den 5. september 2001, forklarede vidnet, at han ikke var bekendt med dette møde. Der blev holdt flere møder med TDC, og det kunne også være et møde om andre sager med TDC. Selskabsbeskatningsafdelingen holdt også møder med TDC. Han mener ikke, at der har deltaget nogen fra hans kontor ved et sådant møde, idet han i så fald ville have hørt om det. Hvis der blev afholdt møder i styrelsen med TDC, ville Solveig Mortensen deltage som sagsbehandler på virksomheden, og hun ville i så fald have medtaget ansøgningen til kontoret i Århus.

Foreholdt bilag 07.30 (ekstrakten pag. 47/side 1111) og spurgt, hvem der tog sig af sagen i Selskabsrevisionsafdelingen, forklarede vidnet, at sagen blev behandlet af Solveig Mortensen. De kendte problemstillingerne fra notaterne af 16. oktober 2000. Solveig Mortensen lavede nu en udtalelse. Det er ikke Selskabsrevisionsafdelingens opgave at udarbejde udkast til en bindende forhåndsbesked. Det tager Selskabsbeskatningsafdelingen sig af. Selskabsrevisionsafdelingen skal alene som ligningsmyndighed afgive en indstilling.

Foreholdt bilag 07.32 (ekstrakten pag. 48-50/side 1113-1115), brev af 11. september 2001 fra Selskabsrevisionsafdelingen, Lars Nørding og Solveig Mortensen til Told- og Skattestyrelsen, att. Susse Meulengracht/Sune Hein Bertelsen, forklarede vidnet, at de modtog brevet (bilag 07.30) en fredag og skulle svare tirsdagen efter, hvilket de også gjorde. Det var vigtigt for TDC at få et svar, og de havde – formentlig på mødet den 5. september 2001 – bedt om et hurtigt svar.

Foreholdt bilag 07.37 (ekstrakten pag. 53/side 1122), mail af 11. september 2001 fra Solveig Mortensen til Niels Kristensen, Sune Hein Bertelsen og Susse Meulengracht,

og spurgt, hvorfor udtalelsen var opdelt i to, forklarede vidnet, at det skyldtes, at de ville gøre Selskabsbeskatningsafdelingen opmærksom på den uhensigtsmæssige retstilstand. De delte derfor besvarelsen op i to dele. Bilag 07.32 (ekstrakten pag. 48-50/side 1113-1115), som var afdelingens indstilling til den bindende forhåndsbesked, og bilag 07.39 (ekstrakten pag. 51-52/side 1126-1127), hvor de gav udtryk for, at de stadig fandt, at der var ”hul” i loven, og at der var forhold, som skulle belyses. De havde nu fået materialet vedrørende den første ligningsrådssag, hvoraf de kunne se, at Christen Amby mente, at der var ”hul” i loven. Der var endvidere kommet en ligningsrådssag mere. Det, der er anført i bilag 07.32, var den tekst, der kunne skrives direkte ind i en bindende forhåndsbesked. Der vil normalt kun blive lavet en sådan udtalelse og ikke en mere ”politisk” del som i bilag 07.37. Vidnet og Solveig Mortensen kendte til de to notater. Palle Graff var også orienteret herom, idet han ser al udgående post i afdelingen. Vidnet er ikke bekendt med, om andre over ham i systemet, herunder told- og skattedirektør Ole Kjær, var orienteret om indholdet. Vidnet mener ikke, at Ole Kjær ser den udgående post fra Selskabsrevisionsafdelingen. En forelæggelse om et lovfortolknings spørgsmål ville normalt gå til Ole Kjær fra Selskabsbeskatningsafdelingen. Det ville virke mærkeligt, hvis Selskabsrevisionsafdelingen skrev direkte til Ole Kjær om et lovfortolknings spørgsmål, som i forvejen var blevet drøftet med Selskabsbeskatningsafdelingen.

Foreholdt bilag 07.32, side 2 (ekstrakten pag. 49/side 1114) og forespurgt, om konklusionen heri var, at § 5 H ikke hindrede TDC i at få den fradragsmulighed, som selskabet ønskede, forklarede vidnet, at Selskabsrevisionsafdelingen med den snævre fortolkning af ligningslovens § 5 H, som Ligningsrådet havde anlagt, nu var kommet frem til, at TDC ikke var omfattet af § 5 H. De anså dette resultat for at være på linje med den anden afgørelse fra Ligningsrådet.

Foreholdt pag. 50 (side 1115), ”Når Talkline GmbH & Co. KG inddrages i den danske sambeskatning, værdiansættes driftsmidler, goodwill og øvrige immaterielle aktiver efter selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6 (indgangsværdier), hvorefter afskrivninger herpå ikke anses for at vedrøre indkomst, der ikke indgår i det danske indkomstskattegrundlag”, bekræftede vidnet, at afskrivningerne indgik i det danske indkomstskattegrundlag for TDC. Selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, og ligningslovens § 5 H var to sider af samme sag, idet der var mulighed for at regulere forholdet på to måder.

Foreholdt bilag 07.39 (ekstrakten pag. 51-52/side 1126-1127), internt notat af 11. september 2001 fra Selskabsrevisionsafdelingen til Selskabsbeskatningsafdelingen, og spurgt, hvilke bekymringer det gav anledning til, forklarede vidnet, at sagen gav dem anledning til bekymring, idet det er i strid med dansk skattelovgivning, at der kan foretages afskrivning på et fiktivt grundlag. Det er det, som menes med et ”hul” i loven.

Foreholdt pag. 51 (side 1126), ”Da Ligningsrådet første gang behandlede [...] [sag nr. 1] på et møde, var Amby uenig i svaret, idet han mente, der måske var et ”hul” i loven. Amby ville gerne have en belysning heraf. Sagen blev herefter udsat. Da Ligningsrådet anden gang behandlede [...] [sag nr. 1] på et møde, tilsluttede Ligningsrådet sig Told- og Skattestyrelsens udtalelse til forespørgslen. Amby fastholdt, at han ønskede en belysning af, om der er et ”hul” i loven”, bekræftede vidnet, at de af referaterne fra Ligningsrådets møder havde fået kendskab til, at der var andre, der mente, at der var et ”hul” i loven. De fik ikke noget svar på deres spørgsmål om, hvorvidt der var foretaget en belysning af, om der var et ”hul”, ud over at der den 24. oktober 2001 blev fremsat et lovforslag (L 61), der skulle lukke hullet.

Forespurgt, hvorfor Selskabsbeskatningsafdelingen skulle vide, om der var foretaget en sådan belysning af sagen, forklarede vidnet, at Selskabsbeskatningsafdelingen er et fagkontor, som kan være med til at tage initiativer til ændring af lovgivningen. Såfremt Selskabsrevisionsafdelingen havde kendt notatet af 2. januar 2001, hvor der var sket en belysning af problemstillingen, ville de nok ikke have stillet spørgsmålet. Selskabsbeskatningsafdelingen er tættere på Ligningsrådet end Selskabsrevisionsafdelingen, idet de er sagsbehandlere på Ligningsrådets sager og deltager i ligningsrådsmøderne.

Vidnet forklarede, at Selskabsrevisionsafdelingen heller ikke har fået svar på de øvrige spørgsmål, der er rejst i notatet af 11. september 2001. Dette var også uden betydning, når man ville ændre loven.

Foreholdt bilag A.21.01 (ekstrakten pag. 57/side 50233), mail af 2. december 2003 fra Karin Kirchhoff til Niels Kristensen og Palle Graff via Palle Graff vedrørende lovgruppemøder, forklarede vidnet, at han ikke er bekendt med, om der har været et lovgruppemøde den 12. september 2001. Han har ikke deltaget i et sådant møde og er ikke bekendt med, hvad der i givet fald skulle have været drøftet. De bliver ikke orienteret om, hvad der sker på lovgruppemøder, selvom det angår en sag, der er til behandling i deres kontor.

Adspurgt forklarer vidnet, at han ikke havde kendskab til, at der den 14. september 2001 blev holdt et møde mellem TDC's advokat og Niels Kristensen. Forespurgt bekræftede vidnet, at han forud for mødet i dag har haft lejlighed til at se sin kalender for 2001, ligesom han medbringer denne ved mødet i dag. Han forklarer, efter kontrol i kalenderen, at han den 14. september 2001 var i Århus og således ikke deltog i et møde i København.

Foreholdt bilag 06.09 (ekstrakten pag. 58-69/side 859-870), Ligningsrådets bindende forhåndsbesked af 18. september 2001 til TDC A/S, bekræftede vidnet, at Selskabsrevisionsafdelingen fik et eksemplar af afgørelsen, da den blev truffet. Ligningsrådet var enig i afdelingens indstilling. Han mener, at der fremkom nogle bemærkninger om kommanditisternes fradragskonto, men han har ikke hørt om andre bemærkninger til indstillingen.

Vidnet forklarede, at han ikke var involveret i det lovforberedende arbejde vedrørende L 61, ej heller på høringsbasis.

Foreholdt bilag 06.03 (ekstrakten pag. 70/side 841), brev af 9. november 2001 fra selskabsrevisionsafdelingen til Told- og Skattestyrelsen, Erhvervsbeskatningskontoret, att. Kim Lohse og bilag 06.04 (ekstrakten pag. 71/side 842), brev af 9. november 2001 fra selskabsrevisionsafdelingen til Landsskatteretten, bekræftede vidnet, at disse bilag ikke har noget med nærværende sag at gøre.

Vidnet forklarede, at han ikke har deltaget i behandlingen af de to tidligere ligningsrådssager vedrørende ligningslovens § 5 H. Den første sag blev afgjort i 1999, før han tiltrådte i Selskabsrevisionsafdelingen, og i øvrigt blev begge sager behandlet af et andet kontor i afdelingen.

Foreholdt bilag 02.26 (ekstrakten pag. 90-94/side 135-139), Ligningsrådets bindende forhåndsbesked af 19. juni 2001 til [...] [sag nr. 2], og specielt det håndskrevne notat: ”her forkastes 5 H totalt” forklarede vidnet, at han ikke kender denne håndskrift. Han ved således ikke, hvem der har skrevet dette.

Adspurgt forklarer vidnet, at han ikke har kendskab til andre sager om ligningslovens § 5 H.

Advokat Lida Hulgaard henviste til bilag A.26.02 (side 50256), notat af 28. juni 2000 om behandling af konkrete skattesager vedrørende Selskabsrevisionsafdelingens mandtal, herunder forelæggelse for Ligningsrådet, og spurgte vidnet, hvornår han første gang så dette bilag.

Vidnet forklarede, at han så bilaget i forbindelse med sin tiltrædelse som kontorchef. Det har formentlig status af et "ikke endeligt notat", men det beskriver de forretningsgange, der anvendes, og det efterleveres i praksis. Det finder blandt andet anvendelse ved forelæggelse af sager for Ligningsrådet. Vidnet har aldrig selv forelagt en sag for Ligningsrådet. Det er særligt punkt 1 "Ansættelsessager" og punkt 4 "Storkundebetjening", der har betydning. Hvis de vurderer, at en ansættelsessag er af principiel karakter, eller der i øvrigt er tvivl om afgørelsen, forelægges sagen for Selskabsbeskatningsafdelingen eller Retsafdelingen. De anvender dog ikke en svarfrist på 14 dage.

På spørgsmål fra kommissionens formand forklarede vidnet, at de ikke opfattede sagen vedrørende TDC som en ansættelsessag.

Adspurgt af advokat Lida Hulgaard, om der også er pligt til forelæggelse for Selskabsbeskatningsafdelingen i forbindelse med storkundebetjeningen, forklarede vidnet, at Selskabsrevisionsafdelingen også har pligt til at forelægge disse sager for selskabsbeskatningsafdelingen, når de er i tvivl. Pligten til at forelægge går nok videre her end i ansættelsessagerne, idet svaret ikke kan efterprøves, således som det er tilfældet med ansættelsessagerne,

Foreholdt bilag 14.36 (side 3692-3697), mødereferat af 1. oktober 2001 vedrørende møde med TDC A/S den 28. september 2001, og spurgt, om der i mødet blev sat tal

på ”step-up’en”, forklarede vidnet, at der i mødet kun blev talt om værdiansættelsesmodeller.

Foreholdt pag. 2 (side 3693), 1.-2. afsnit, forklarede vidnet, at de på mødet blev præsenteret for forskellige værdiansættelsesmetoder, idet de skulle finde frem til, hvorledes de kom videre med sagen.

Adspurgt af advokat Lida Hulgaard forklarede vidnet, at der ikke på dette tidspunkt var fremkommet en anmodning om bindende forhåndsbesked fra TDC.

Foreholdt bilag 14.36, pag. 2, (side 3693), midt, forklarede vidnet, at TDC på mødet indvilgede i at udarbejde en beregning af goodwill efter Ligningsrådets vejledende anvisninger herom, uanset at TDC’s repræsentanter mente, at anvisningerne var irrelevante i den konkrete sag. Beregningen viste en goodwill på 0 kr.

Adspurgt forklarede vidnet, at den endelige bindende forhåndsbesked vedrørende værdiansættelsen af Talkline først blev afgivet i oktober 2004.

Adspurgt af kommissionsformanden om de endelige talstørrelser, og om TDC’s repræsentanter på mødet tog afstand fra de tidligere oplyste tal, forklarede vidnet, at der ikke blev taget afstand fra de tidligere tal for goodwill på ca. 10 mia. kr., men der var stor usikkerhed om størrelsen af goodwill.

Kommissionsmedlem Sten Lauritzen spurgte, hvorledes TDC kunne anmode om bindende forhåndsbesked, når selskabet havde foretaget den omhandlede disposition.

Vidnet forklarede, at TDC gerne ville undgå en ligningsmæssig behandling af spørgsmålet, hvilket kan ske ved at anmode om en bindende forhåndsbesked. En an-

sættelsessag kan tage flere år, og det kan ende med en domstolsbehandling, hvor der er offentlighed om de skattemæssige forhold. Dette bevirker, at de større selskaber i principielle spørgsmål eller sager om større beløb ofte anmoder om en bindende forhåndsbesked. En bindende forhåndsbesked kan ligge klar på kort tid, hvorimod en ansættelsessag kan trække i langdrag i årevis. Der var ikke tale om en gennemført disposition, idet spørgsmålet om anvendelsen af ligningslovens § 5 H først skulle ligge klar i forbindelse med selvangivelsen for 2001.

Advokat Jesper Lett bemærkede, at den bindende forhåndsbesked netop skal bruges til at beslutte, om man ønsker en frivillig sambeskatning.

Advokat Poul Heidmann spurgte, om det er korrekt forstået, at der er et over-/ underordningsforhold mellem Selskabsbeskatningsafdelingen og Selskabsrevisionsafdelingen, og vidnet bekræftede, at Selskabsrevisionsafdelingen i faglige spørgsmål er underordnet Selskabsbeskatningsafdelingen. Det blev besluttet på kontormøde den 11. januar 2000, jf. notatet af 28. juni 2000 (bilag A.26.02 (side 50256-50260)). Det er vidnet, der bestemmer, hvorledes sagerne på kontoret skal behandles. Såfremt der er tvivl, skal spørgsmålet forelægges for Selskabsbeskatningsafdelingen.

Foreholdt bilag 05.04 (ekstrakten pag. 17/side 799), mail af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen til Niels Kristensen og Leise Hemmingen via Niels Kristensen, sammenholdt med bilag A.07.10 (ekstrakten pag. 117-127/side 50070-50080), notater af 12. juni 1996 vedrørende ledelsesmæssig opfølgning på vigtige og/eller principielle sager i styrelsen/regionerne, forklarede vidnet, at mailen ikke har fået denne udformning på grund af de anførte retningslinjer. Mailen af 16. oktober 2000 er en del af den såkaldte "early warning", idet det er afdelingens opgave at gøre opmærksom på eventuelle huller i loven.

Foreholdt bilag 01.18 (ekstrakten pag. 35-38/side 46-49) notat af 2. januar 2001, sammenholdt med bilag 02.48 (side 211), brev af 2. januar 2001 fra Selskabsbeskatningsafdelingen til Skatteministeriet, Departementet, og forespurgt, om dette ikke var en forespørgsel i en konkret sag frem for en indrapportering, forklarede vidnet, at han mente, at notatet knyttede an til selskabsrevisionsafdelingens indrapportering om, at der var et ”hul”. Det skulle endvidere ses i sammenhæng med den tidligere sag, hvor det også havde været fremme i Ligningsrådet, at der muligt var et ”hul” i loven. Vidnet forklarede videre, at han ikke selv har udarbejdet notatet, hvis baggrund han ikke er bekendt med. Han opfatter det dog således, at man forelægger en problemstilling vedrørende § 5 H, som har været behandlet i Ligningsrådet, hvor der også har været repræsentanter til stede fra departementet.

Bisidderen, advokat Lida Hulgaard henviste til vidnets tidligere forklaring om, at han først blev bekendt med dette notat i december 2003.

Foreholdt bilag 07.39 (ekstrakten pag. 51-52/side 1126-1127) og forespurgt, om Selskabsrevisionsafdelingen på dette tidspunkt var bekendt med det lovforslag, der senere blev fremsat som L 61, og som i juni 2001 blev sendt til ekstern høring og lagt ud på departementets hjemmeside, forklarede vidnet, at de den 11. september 2001 ikke var bekendt med lovforslaget, der således ikke indgik i deres overvejelser. Vidnet er ikke direkte involveret i lovgivningsarbejdet og bliver normalt ikke hørt herom. De havde heller ikke set lovforslaget på departementets hjemmeside.

Foreholdt bilag 07.32 (ekstrakten pag. 48-50/side 1113-1115) og spurgt, om de havde indtryk af, hvorfor det hastede så meget for TDC med den bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at han ikke kender grunden hertil, ud over at det kunne være af betydning ved udarbejdelsen af årsregnskabet. Vidnet anså det for helt forsvarligt at behandle sagen inden for en så kort tidsfrist. Der forelå nu to sager fra Ligningsrådet, så

praksis måtte anses for at være lagt fast. Dette ses også af, at der ikke var nogen særlige bemærkninger fra Ligningsrådet ved behandlingen af TDC's forespørgsel.

Kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel henviste til bilag A.26.02 (side 50256), og spurgte, hvorfor vidnet mente, at notatet ikke var endeligt. Vidnet henviste til fremsendelsesmail af 28. juni 2000 (bilag A.26.01), som han har tolket således, at notatet ikke var endeligt. Han har spurgt Karin Kirchhoff herom, og hun var også i tvivl om, hvorvidt notatet nogensinde er blevet endeligt.

Kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel henviste til bilag 05.06 (ekstrakten pag. 32-33/side 804-805) og anmodede vidnet om at uddybe forklaringen om, at sagen havde været drøftet flere gange med Palle Graff, når denne var i Århus.

Vidnet forklarede, at han i forbindelse med sin tiltrædelse på kontoret den 1. november 2000 havde talt med Palle Graff om sagerne på kontoret, herunder altså også denne sag. Palle Graff deltog også på et møde om sagen i 2000. Palle Graff følte sig åbenbart så meget inde i sagen, at han følte sig i stand til at underskrive brevet af 14. november 2000. Palle Graff har ikke talt om, at sagen skulle være drøftet på et lovgruppemøder eller i andre møder.

Mødet hævet kl. 15:55.

Næste møde afholdes den 25. november 2004 kl. 09:30.

*

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Bisidderen for Annette Liboriussen, advokat Mads Krarup, har vedrørende side 67, 1. nye afsnit bemærket, at Annette Liboriussen har ønsket at præcisere, at hun ikke blot tilfældigt har hørt om de talmæssige forhold, men at hun har fået refereret de talmæssige størrelser, muligt af John Nielsen. Der har muligt også været tale om almindelig ”gang-snak”, hvor de forskellige talstørrelser har været nævnt.

Bisidderen for Lars Nørding, advokat Lida Hulgaard, har vedrørende siderne 87-88 og 93 ønsket tilføjet, at Lars Nørding heller ikke i øvrigt var bekendt med, at Selskabsbeskatningsafdelingen havde henvendt sig til departementet, og Selskabsrevisionsafdelingen blev heller ikke orienteret om departementets svar af 23. januar 2001.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 14. december 2004.
Marianne Kjølbye

Den 25. november 2004 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbjerg.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister

Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard. Advokat Poul Heidmann mødte kl. 09:45

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding mødte advokat Lida Hulgaard.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt mødte advokat Mads Krarup.

Advokat Steen Lassen, der er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær og underdirektør Flemming Paludan, mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen ved advokat Jeppe Rosenmeier.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, fuldmægtig Katrine Bredsdorff Pedersen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk ved advokat Casper Andreasen.

Advokat Kurt Siggaard, der er valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernøe, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel mødte advokat Nicolai Westergaard.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte John Nielsen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet bekræftede, at han, der er uddannet skatterevisor, blev ansat i det statslige skattevæsen i 1967. Han var kontorchef i Selskabsrevisionsafdelingen fra den 1. juli 1998 til den 1. november 2000. Herefter var han viceregionschef i Århus, indtil han den 1. juli 2002 i forbindelse med en strukturændring blev regionschef i Randers,

hvor han stadig er. Da han var ansat i Selskabsrevisionsafdelingen, var hans nærmeste chef Palle Graff. Hans sideordnede var Karin Kirchhoff, Annette Olesen og Niels Andersen. De var alle underordnet Palle Graff. Da vidnet tiltrådte i 1998, havde Selskabsrevisionsafdelingen kun ét kontor i Århus, men i efteråret 2000 blev dette opdelt i to kontorer. Birte Bergmann var kontorchef for det andet kontor i Århus.

Foreholdt bilag 05.07 (ekstrakten pag. 1-10/side 806-815), brev af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen, Kontorchef John Nielsen og forespurgt, hvorfor brevet var stilet til ham med navns nævnelse, forklarede vidnet, at Henrik Faust Pedersen fra PricewaterhouseCoopers ringede til ham, dagen før de modtog brevet. Han varslede vidnet om, at der ville komme et sådant brev, og bad dem se på sagen. Henrik Faust Pedersen sagde ikke noget om, hvad der stod i brevet, og spurgte heller ikke, om man kunne stille et spørgsmål som det, der blev stillet i brevet. Vidnet lovede ikke, at de ville/kunne give et svar, men han sagde, at de ville se på sagen.

Vidnet forklarede, at det er hans håndskrift på første side af bilaget. Annette Liboriussen var den sagsbehandler, som han primært satte på sagen. Han satte to andre medarbejdere, Solveig Mortensen og Esther Uhrenholt, til at hjælpe Annette. Han skrev ”kopi til Palle Graff” som en besked til sekretæren om at sende en kopi af brevet til Palle Graff pr. fax, hvilket skete med al indgående post.

Foreholdt bilag 13.06.01 (ekstrakten pag. 11/side 3201), brev af 31. august 2000 fra ToldSkat til PricewaterhouseCoopers og forespurgt, hvad de havde foretaget sig for at nå frem til svaret, forklarede vidnet, at hans sagsbehandlere havde kigget på sagen og formentlig havde de skrevet en sagsfremstilling/et notat, hvori de behandlede de spørgsmål, der var stillet. Han fik forelagt sagsbehandlernes vurdering af forespørgslen, ligesom han fik forelagt et forslag til besvarelse heraf. Det anførte var det svar,

de var nået frem til. De mente ikke, at de kunne give et svar på forespørgslen, da det var nogle meget komplicerede paragraffer, der blev spurgt til, ligesom de havde på fornemmelsen, at det drejede sig om meget store beløb, hvorfor det var mest rimeligt, at det var Ligningsrådet, der tog stilling til dette. De var usikre på, hvorledes forespørgslen skulle besvares, og de var ikke nået frem til nogen afklaring.

Forespurgt, hvordan kunne de vide, at det drejede sig om væsentlige beløb, forklarede vidnet, at det kunne de ikke vide, men de havde en formodning. De var samtidig i gang med en revision af Tele Danmark, hvor de havde konstateret, at proportionerne i Tele Danmark var enorme. Vidnet havde på et tidspunkt en samtale med Susanne Nørgaard fra PricewaterhouseCoopers, hvor han spurgte til proportionerne i denne sag. Hun svarede, at det var i størrelsesordenen 15-20 mia. kr. Vidnet erindrer ikke, om denne samtale fandt sted før eller efter den 31. august 2000, men det har formentlig været efter denne dato.

Det var vidnet, der traf den endelige beslutning om, at de ikke skulle give noget svar på forespørgslen.

Foreholdt bilag 05.11 (ekstrakten pag. 12/side 821), telefax af 2. september 2000 fra John Nielsen, Selskabsrevisionsafdelingen, til Niels Kristensen, Selskabsbeskatningsafdelingen, og forespurgt, hvorfor Niels Kristensen skulle involveres, forklarede vidnet, at Selskabsrevisionsafdelingen og Selskabsbeskatningsafdelingen var to afdelinger i Told- og Skattestyrelsen, og forholdet mellem dem var sådan, at Selskabsbeskatningsafdelingen var ”speciallægen” og Selskabsrevisionsafdelingen ”den praktiserende læge”. Man ville sikre, at to afdelinger i ToldSkat ikke gav forskellige svar. Det var Selskabsbeskatningsafdelingen, der traf den endelige afgørelse, hvis der var tvivl. Dette svarer til, hvad der er beskrevet i et notat af 28. juni 2000, at Selskabsre-

visionsafdelingen er underlagt Selskabsbeskatningsafdelingen. Det blev også praktiseret således tidligere. Notatet er en nedskrivning af bestående praksis.

Det var vigtigt, når de foretog en juridisk vurdering af så komplekst et spørgsmål, at Niels Kristensens kontor var enig i den fortolkning, som de gav i svaret, idet afgørelsen ellers kunne blive omgjort. I værste tilfælde kunne det føre til erstatningsansvar for Told- og Skattestyrelsen. Vidnet forventede et svar fra Niels Kristensen på henvendelsen.

Forespurgt, hvad der menes med bemærkningen ”Susanne Nørgaard har overtalt Palle Graff til et møde”, forklarede vidnet, at han mener, at han havde orienteret Palle Graff om forespørgslen fra TDC, inden Selskabsrevisionsafdelingen sendte brevet af 31. august 2000. Det var formentlig sket i forbindelse med, at de sammen var til et fagligt møde eller et ledelsesmøde. Det var vidnets beslutning at skrive brevet af 31. august 2000, men han er sikker på, at Palle Graff var informeret om, at de ville håndtere sagen som sket. Vidnet havde fortalt Palle Graff, at de havde fået en forespørgsel fra TDC, og at de havde tænkt sig til at svare som anført. Susanne Nørgaard havde efterfølgende talt med Palle Graff, der herefter sagde til vidnet, at de måtte se på sagen igen. Vidnet havde formentlig efter 31. august 2000 talt med Susanne Nørgaard og fået at vide, at det drejede sig om en sag på 15-20 mia. kr. Vidnet gjorde Palle Graff opmærksom på dette, men Palle Graff sagde, at ”de måtte kunne svare et eller andet”. Vidnet var ikke enig med Palle Graff i, at de skulle genoptage sagen, hvilket vidnet også tilkendegav over for ham, men det var Palle Graff, der som overordnet bestemte dette. Vidnet erindrer, at Palle Graff ringede fra München, hvor han deltog i en IFA-kongres. Det er muligvis her, han har talt med Susanne Nørgaard. Palle Graff meddelte vidnet, at der var aftalt et møde på hans kontor den 13. september 2000. Det var naturligt, at vidnet som den ansvarlige kontorchef deltog i dette møde.

På forespørgsel, om Annette Liboriussen også skulle deltage i mødet, forklarede vidnet, at det var hans afgørelse. Palle Graff sagde ikke noget om, hvorvidt Annette skulle deltage. Vidnet bad Annette om at deltage i mødet, hvilket hun ikke havde ret megen lyst til. Vidnet erindrer ikke, hvad Annette gav som begrundelse herfor, men han opfattede det, som om hun var utilpas ved det. Vidnet opfattede det ikke, som om Annette havde det fysisk dårligt. Det lå ligesom i luften, at hun var utilfreds med, at PricewaterhouseCoopers havde indflydelse til at få Selskabsrevisionsafdelingen til at vurdere den komplicerede sag igen, når sagen én gang var henvist til Ligningsrådet som rette forum. Det gik lidt hurtigt, og det var kun kort før mødet, at han talte med Annette.

På forespørgsel, om Annette Liboriussen kunne have den opfattelse, at hun risikerede at blive ”overruled”, forklarede vidnet, at det ikke var hans indtryk. Det var muligt, at resultatet af mødet ikke blev, som Annette Liboriussen ville have det, og at hun frygtede at blive involveret i et ukorrekt resultat. Annette deltog ikke i mødet. Hun slap dog ikke for at arbejde videre med sagen. Det var Annette, Solveig og Esthers opgave at ”klæde” vidnet på til mødet. Det var fortrinsvis Solveig og Annette, der arbejdede med sagen, men Esther var med som sparring, idet hun gennem mange år havde været sagsbehandler på ligningen af TDC.

Foreholdt bilag 13.06.02 (ekstrakten pag. 13-16/side 3202-3205), notat af 8. september 2000 fra Annette Liboriussen til John Nielsen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at notatet blev skrevet som forberedelse til mødet den 13. september 2000. Han deltog ikke i udarbejdelsen af notatet. Han fik notatet udleveret og læste det igennem, hvorefter de drøftede det. Han fik notatet udleveret efter den 8. september 2000. Annette Liboriussen fandt stadig spørgsmålet om CFC-beskatning tvivlsomt.

Foreholdt pag. 14 (side 3203), 2. nye afsnit, ”at vi foreløbig må give Tele Danmark ret i, at en eventuel aktieavance ikke skal medgå i vurderingen af, hvorvidt datterselskabet TFH er at betragte som et finansielt selskab”, forklarede vidnet, at det ikke var hans indtryk, at de på dette tidspunkt var kommet frem til en mere sikker besvarelse af forespørgslen. Annette Liboriussen havde nu læst yderligere lovgivning og havde fået større klarhed med hensyn til de rejste spørgsmål, idet hun også havde talt med Tele Danmark. Vidnet var ikke bekendt med, om Annette havde været i kontakt med Selskabsbeskatningsafdelingen, men en sådan henvendelse kunne have givet hende et mere sikkert grundlag at træffe afgørelse på.

Foreholdt afsnittet ”Der er således ikke noget i litteratur og forarbejder, der direkte støtter vores indstilling til sagen” forklarede vidnet, at de ikke følte sig sikre på, at de kunne svare på forespørgslen, og at de, når de var så usikre, måtte have Ligningsrådet til at se på sagen. Det anførte skulle forstås på den måde, at de ikke i litteraturen havde kunnet finde afgørelser/eksempler, der kunne afklare den usikkerhed, de havde med hensyn til sagens besvarelse. De var ikke nået frem til en mere sikker besvarelse af forespørgslen.

Foreholdt afsnittet ”Vi mener dog stadig, at spørgsmålet bør henhøre under ligningsrådet, således at det ikke er selskabsrevisionsafdelingen, der har åbnet nogle sluser, der eventuelt ikke bør findes” forklarede vidnet, at ”sluser” angiver, at de var klar over, at det handlede om et skattehul, hvor store virksomheder kunne opnå fradrag på at få noget ind under dansk beskatning.

Adspurgt bekræftede vidnet, at dette forhold ikke havde relation til spørgsmålet om tvungen sambeskatning, som blev omhandlet i denne del af teksten, men snarere vedrørte problemstillingen vedrørende ligningslovens § 5 H, der blev behandlet senere i

notatet. Det anførte burde have stået et andet sted i notatet. Han kunne ikke pege på sluser inden for den tvungne sambeskatning.

Foreholdt afslutningen på notatet, pag. 16 (side 3205), bekræftede vidnet, at der stadig var usikkerhed om besvarelsen, hvorfor Annette indstillede, at de fastholdt indstillingen om, at der skulle ansøges om bindende forhåndsbesked. Som vidnet erindrere det, var beløbet på 15-20 mia. kr. kendt, da dette notat blev udarbejdet. Notatet blev, vidnet bekendt, ikke sendt til andre. Han er usikker på, om han har set notatet i den foreliggende form, hvor det stadig var et arbejdspapir. Det håndskrevne på side 16 er formentlig påført af Solveig Mortensen. Han har modtaget notatet af 11. september 2000.

Foreholdt bilag 05.15 (ekstrakten pag. 17/side 831) og bilag 05.16 (pag. 18-21/side 832-835), bekræftede vidnet, at det var notatet af 11. september 2000, der blev fremsendt med mail af samme dato. Notatet af 11. september 2000 havde samme indhold som notatet af 8. september 2000. De få ændringer, der var foretaget, havde karakter af produktudvikling.

Advokat Mads Krarup bemærkede vedrørende bilag 05.11 (ekstrakten pag. 12/side 821), at faxen formentlig er fremsendt den 12. september 2000. Der er formentlig udgået et "1"-tal i faxlinjen under kopieringen af bilaget.

Advokat Michael Reklings henviste til bilag 05.07, og bemærkede, at det på side 2 og 8 ff. øverst fremgår, at faxen er sendt den 12. september 2000.

Forespurgt, hvad han forventede, at de personer, der modtog mailen og notatet af 11. september 2000 skulle gøre, forklarede vidnet, at han forventede, at de gennemlæste notatet og kom med en tilbagemelding om, hvorvidt de var enige i indstillingen. Han

forventede ikke nødvendigvis en skriftlig tilbagemelding. Det kunne også ske på andre måder.

Forespurgt, hvem Leise Hemmingsen er, forklarede vidnet, at det må være en person, som Niels Kristensen har sat sin mail op til at videresende til. Vidnet har kun stilet mailen til Niels Kristensen.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, hvorvidt Selskabsbeskatningsafdelingen var bekendt med beløbets størrelse, da de modtog notatet, forklarede vidnet, at han ikke har nogen viden herom.

Advokat Christian Bachmann henviste til bilag 05.15 (ekstrakten pag. 17/side 831) og spurgte, hvem der har skrevet/udarbejdet mailen.

Vidnet forklarede, at han muligt har bedt Annette om at sende notatet med mail til Niels Kristensen med anmodning om bemærkninger. Annette har formentlig skrevet et udkast og sendt det til vidnet, hvorefter vidnet har videresendt det til Niels Kristensen. At meddelelsen var mærket med "høj prioritet" og "haster", skyldtes alene, at det elektroniske postsystem er sat op til automatisk at påføre dette.

Foreholdt bilag 13.06.03 (ekstrakten pag. 22/side 3206), telefonnotat af 13. september 2000 udarbejdet af Annette Liboriussen på baggrund af telefonsamtale med Susanne Kjær, forklarer vidnet, at han ikke erindrer at være gjort bekendt med denne samtale eller indholdet heraf. Det var samme dag som mødet med PricewaterhouseCoopers. Han erindrer ikke, hvorvidt han fik en melding fra Annette Liboriussen om telefonsamtalen med Susanne Kjær inden mødet. Han havde inden mødet gennemgået notatet af 11. september 2000. Han havde også læst notatet, inden det blev sendt til Selskabsbeskatningsafdelingen.

Vidnet forklarede, at mødet den 13. september 2000 foregik på Palle Graffs kontor i Strandgade i København. Palle Graff var til stede, da vidnet ankom. Vidnet erindrer ikke nøjagtig, hvilke personer der deltog i mødet fra PricewaterhouseCoopers og Tele Danmark, men han mener, at Susanne Nørgaard og vist nok også Henrik Faust Pedersen og Erik Jensen var til stede fra PricewaterhouseCoopers. Der var ikke ved mødets start andre fra ToldSkat til stede. Palle Graff blev kort efter mødets start dårlig, formentlig på grund af et tilfælde af allergi, og han måtte tage hjem. Der blev ringet efter Karin Kirchhoff, som var til et møde i Østbanegade, så der gik nogen tid, før hun kunne komme til stede. Temaet for mødet var, at PricewaterhouseCoopers havde bedt om et møde, hvor de ville drøfte deres forespørgsel af 18. august 2000. De talte således for en genoptagelse af sagen.

Vidnet talte imod en genoptagelse. Han havde læst notatet af 11. september 2000, men han var som sådan ikke skatteekspert og var derfor afhængig af at være ”klædt ordentligt på” af sine medarbejdere. Han følte på mødet den 13. september 2000 ikke, at notatet var tilstrækkeligt til, at han kunne gå ind i en egentlig drøftelse af sagen. Han mente ikke, at problemstillingen havde ændret sig i tiden fra brevet af 31. august 2000 til den 13. september 2000. Karin Kirchhoff havde mere erfaring med de rejste problemstillinger end vidnet. Hun gik i dialog med de øvrige mødedeltagere, og de talte om CFC-beskatning og ligningslovens § 5 H. Slutresultatet blev, at det på anbefaling fra Karin Kirchhoff blev aftalt, at Selskabsrevisionsafdelingen skulle genoverveje spørgsmålet om CFC-beskatningen, idet dette forhold muligvis ikke var så kompliceret, og grundlaget herfor var mere eller mindre objektivt. CFC-beskatningen var også det, der var mest akut for TDC og PricewaterhouseCoopers at få afgjort, mens § 5 H vedrørte det efterfølgende år. CFC-beskatningen var akut, fordi det vedrørte det igangværende indkomstår, og TDC ville gerne undgå, at de avancer, der blev udløst i forbindelse med omdannelsen, blev medtaget i den danske sambeskatning. Konklusionen var, at det var bedst at vente på et nyt notat fra Karin Kirchhoff.

sionen blev, at Selskabsrevisionsafdelingen ville genoverveje CFC-spørgsmålet, og at spørgsmålet om ligningslovens § 5 H blev henvist til Ligningsrådet.

Vidnet bekræftede på forespørgsel, at der heri også lå, at TDC gerne ville undgå at få sagen for Ligningsrådet. Vidnet forklarede, at dette nok udsprang af to problemer. Det ene var, at en behandling i Ligningsrådet kunne tage lang tid. Det andet problem kunne – efter vidnets gæt – være, at der havde været situationer, hvor det, der blev forelagt Ligningsrådet, ikke blev holdt fortroligt, hvilket kunne være meget prekært for en stor virksomhed. Det var formentlig begge gener, som TDC ønskede at undgå. Konklusionen på mødet blev imidlertid, at spørgsmålet om ligningslovens § 5 H skulle for Ligningsrådet. Vidnet orienterede efter mødet Annette Liboriussen og Solveig Mortensen om alt, hvad der var sket på mødet.

Foreholdt, at Annette Liboriussen har forklaret, at vidnet kritiserede hende for ikke at have deltaget i mødet, forklarede vidnet, at han efter mødet havde en snak med Annette og Solveig om, at mødet ikke havde været nogen god oplevelse for ham, idet han ikke havde følt sig ”klædt på” hertil. Det forberedende arbejde, de havde lavet, var ikke godt nok, og han manglede en sagsbehandler til at hjælpe sig med besvarelserne. Notatet var ikke tilstrækkeligt oplysende til, at han kunne besvare de spørgsmål, der blev stillet. Det, han først og fremmest savnede i notatet, var en gennemgang af de forskellige paragraffer og en beskrivelse af praksis på området. Han forventede, at et sådant notat skulle være udførligt nok til, at han umiddelbart kunne sætte sig ind i problemstillingen. Under samtalen ransagede de det, der var sket, og så på, om de kunne gøre det bedre.

Vidnet forklarede, at Annette og Solveig herefter startede på en frisk og skrev et helt nyt notat, hvor de udførligt beskrev § 5 H og CFC-reglerne.

Foreholdt bilag 14.05 (ekstrakten pag. 23-28/side 3549-3554), notat af 28. november 2003 fra Revisionscenter Næstved vedr. Selskabsrevisionen i Århus – Oversigt i TDC-sagen, side 2, 2. afsnit, bekræftede vidnet, at det efter hans opfattelse forholdt sig som anført, at TDC ikke ønskede sagen for Ligningsrådet.

Foreholdt bilag 13.06.04 (ekstrakten pag. 29-36/side 3207-3214), notat af 20. september 2000 fra Annette Liboriussen og Solveig Mortensen til John Nielsen, bekræftede vidnet, at notatet er udarbejdet på grundlag af det, der blev aftalt på mødet den 13. september 2000. Det nye i dette notat var, at det indeholdt en meget mere detaljeret beskrivelse af CFC-reglerne, der blev holdt op imod de oplysninger, de havde fået eller fik fra TDC og PricewaterhouseCoopers. De afprøvede heri de 3 kriterier, som CFC-reglerne indeholdt, og tog punkt for punkt stilling til, om betingelserne var opfyldt. Ligningslovens § 5 H blev gennemgået på samme måde.

Foreholdt pag. 31 (side 3209) forklarede vidnet, at dette er baseret på de tal, der blev oplyst af PricewaterhouseCoopers i brevet af 18. august 2000.

Foreholdt pag. 33 (side 3211) bekræftede vidnet, at konklusionen var, at der manglede oplysninger. Hvis Selskabsrevisionsafdelingen skulle videre med spørgsmålet om CFC-beskatning, skulle der indhentes yderligere oplysninger.

Foreholdt pag. 36 (side 3214), ”Vi har mundtligt fået oplyst, at der ved omdannelsen vil blive konstateret en goodwill i størrelsesordenen 15-20 mia. kr.”, bekræftede vidnet, at der her henvistes til de oplysninger, som Susanne Nørgaard havde givet under en telefonsamtale med vidnet. Vidnet erindrer ikke, om dette tal blev gentaget på mødet den 13. september 2000. Det nye vedrørende ligningslovens § 5 H var, at de gik ind i en lidt mere konkret stillingtagen til denne problemstilling, blandt andet på baggrund af de oplysninger, de havde fået fra PricewaterhouseCoopers. Det er korrekt, at

der var en større fokusering på afskrivning af goodwill. De vidste på et tidligt tidspunkt, at det var afskrivningsgrundlaget, det drejede sig om. De var godt klar over, at TDC agtede at afskrive på den oparbejdede goodwill, der nu blev til erhvervet goodwill. Denne afklaring skyldtes ikke drøftelserne på mødet den 13. september 2000. Problemstillingen fremgik heller ikke klart af PricewaterhouseCoopers' breve. Det var gennem en afklaring af ræsonnementerne, at de kom frem til, at det var her, problemstillingerne var. De havde ikke fået ny viden om § 5 H på dette tidspunkt. Da de fik henvendelsen i august måned, troede de i første omgang, at der var tale om almindelige forretningsmæssige dispositioner fra TDC's side, men de var nu blevet klar over, at det nok ikke så meget var udtryk for realiteter, men mere skattetænkning.

Det arbejdede videre også på problemstillingen vedrørende ligningslovens § 5 H, idet de to spørgsmål havde en tæt sammenhæng. De ville lave en mere bred beskrivelse af problematikken til Selskabsbeskatningsafdelingen, idet de jo vidste, at spørgsmålet om § 5 H ville komme op senere i forbindelse med en anmodning fra TDC om bindende forhåndsbesked.

Forevist bilag C.05.01 (side 51017), håndskrevet notat, forklarede vidnet, at han ikke erindrer en sådan telefonsamtale med Susanne Kjær. Det anførte referat stemmer godt overens med de to problemstillinger, der var i sagen. Det undrer vidnet, at han skulle have sagt 14-15 mia. kr., idet han nok ville have sagt 15-20 mia. kr., som var det tal, han selv tidligere havde fået oplyst.

Foreholdt bilag 13.06.05 (ekstrakten pag. 37-38/side 3215-3216), brev af 21. september 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen til PricewaterhouseCoopers, forklarede vidnet, at Solveig Mortensen skrev et notat om, hvilke oplysninger der manglede. De holdt et møde herom den 20. september 2000, hvor det blev besluttet at indhente de manglende oplysninger. De ville med teksten "Der ønskes en redegørelse for den for-

retningsmæssige begrundelse for omdannelse af Talkline GmbH til et K/S” sende et signal til PricewaterhouseCoopers og Tele Danmark om, at de havde gennemskuet, at der var tale om skattetænkning. Det var kun CFC-delen, de manglede oplysninger til for at kunne færdiggøre sagen.

Foreholdt bilag 13.06.06 (ekstrakten pag. 39/side 3217), telefonnotat af 27. september 2000 fra Annette Liboriussen vedr. telefonsamtale med Erik Jensen, PricewaterhouseCoopers, forklarede vidnet, at Annette formentlig har orienteret ham om denne telefonsamtale, men det står svagt i hans erindring. Det må være mødet den 13. september 2000, som Erik Jensen henviste til. Det kan kun være det punkt vedrørende redegørelsen for den forretningsmæssige begrundelse for omdannelsen – skattetænkningen – som han har henvist til. Erik Jensen kunne ikke på baggrund af mødet være uforberedt på, at han skulle komme med yderligere oplysninger. Det blev netop aftalt, at Selskabsrevisionsafdelingen skulle fortsætte sagsbehandlingen. Alle punkterne i brevet til PricewaterhouseCoopers vedrørte CFC-spørgsmålet på nær den ene undtagelse omkring skattetænkningen.

Foreholdt bilag 13.06.07 (ekstrakten pag. 40-42/side 3218-3220), brev af 3. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen, John Nielsen, forklarede vidnet, at det er hans håndskrift øverst på side 1. Der står ”Skal bedømmelsen ikke foretages for det regnskab hvor afståelsen forefindes. Der er ikke vedlagt budgetter? Gerne drøfte sagen inkl. AI, SM + EU”. Notatet til højre var vidnets bemærkninger til sekretæren. Der skulle stå ”kopi til Palle Graff. Igangværende sag Annette Liboriussen”. Vidnet erindrer ikke, hvorvidt han orienterede Palle Graff ud over ved fremsendelse af kopi af brevet. Vidnet har formentlig orienteret ham om, at de gik videre med sagen. Palle Graff var jævnligt på besøg på kontoret i Århus, ligesom vidnet jævnligt var til møde i København, hvor de drøftede, hvorledes det gik på kon-

toret. På møderne i København deltog alle 6 kontorchefer. Der blev taget referat heraf af en sekretær.

Foreholdt pag. 41 (side 3219), afsnittet om ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det, da de modtog afgørelsen om § 5 H fra PricewaterhouseCoopers, var nyt for ham, at der fandtes en sådan afgørelse. Det ændrede deres vurdering af sagen. Annette Liboriussen nærlæste afgørelsen, efter at den var modtaget fra PricewaterhouseCoopers. Afgørelsen fik betydning for deres håndtering af spørgsmålet om ligningslovens § 5 H.

Foreholdt bilag A.15 (ekstrakten pag. 63-70/side 50159-50166), referat af Ligningsrådets møde den 11. maj 1999, bekræftede vidnet, at han deltog i det ligningsrådsmøde i 1999, hvor sagen blev behandlet. Han deltog i mødet, fordi han på et senere tidspunkt eventuelt skulle forelægge en sag for Ligningsrådet, og han skulle se, hvordan det foregik. Han sad på bagerste række og havde ikke noget sagsmateriale. Han var kun observatør. Det, han erindrer bedst fra mødet, var, at formanden formanede tilhørerne om, at materialet/oplysningerne var fortrolige. Det skyldtes, at der forudgående havde været en disput om fortroligheden af det, der foregik på ligningsrådsmøderne. Vidnet var ikke indblandet i sagens behandling. Han erindrer ikke noget fra selve behandlingen af sagen i Ligningsrådet. Sagerne bliver ikke gennemgået detaljeret på møderne, da medlemmerne har haft mulighed for at gennemlæse sagerne på forhånd. Det kan derfor være svært at finde hoved og hale på, hvad der bliver sagt. Vidnet erindrer heller ikke, at Christen Amby på mødet skulle have sagt, at der var et ”hul”.

Foreholdt bilag A.15.01 (ekstrakten pag. 71-78/side 50167-50174), referat af Ligningsrådets møde den 22. juni 1999, bekræftede vidnet, at han ikke deltog i dette møde.

Vidnet bekræftede, at det var nyt for ham, at der var en tidligere sag om ligningslovens § 5 H, da han modtog kopi heraf fra PricewaterhouseCoopers.

Foreholdt bilag 14.24 (ekstrakten pag. 43/side 3639), brev af 9. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen, Solveig Mortensen, forklarede vidnet, at dette var første gang, PricewaterhouseCoopers på skrift angav størrelsen af goodwill. De 1.300 mio. EUR var et andet tal end det, vidnet tidligere havde fået oplyst. De bemærkede sig denne ændring, men havde ikke nogen mening om, hvad differencen kunne skyldes. De spurgte ikke PricewaterhouseCoopers om, hvorledes dette tal var fremkommet. De gav oplysningerne videre, idet de blev indarbejdet i notatet. Notatet af 20. september 2000 var deres arbejdspapir. Det blev i en senere udgave til notatet af 16. oktober 2000. Vidnet henviste her til bilag 05.14 (ekstrakten pag. 45-49/side 826-830), notat af 16. oktober 2000 fra John Nielsen til Selskabsbeskatningsafdelingen, Niels Kristensen og Susanne Kjær vedr. Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2.

Foreholdt bilag 05.13 (ekstrakten pag. 44/side 825), mail af 16. oktober 2000 fra Solveig Mortensen til Niels Kristensen, Susanne Kjær og Leise Hemmingsen via Niels Kristensen, forklarede vidnet, at det var helt naturligt for Selskabsrevisionsafdelingen at sende notatet til Selskabsbeskatningsafdelingen for at få dem til at sige OK til de konklusioner, de havde på problemstillingerne. Det var aftalt med Niels Kristensen, at Selskabsrevisionsafdelingen ikke skulle foretage sig noget, uden at Selskabsbeskatningsafdelingen var med. Det håndskrevne var ikke vidnets notater. Han formoder, at det var Niels Kristensens.

Adspurgt bekræftede vidnet, at han også fandt det bemærkelsesværdigt, at oplysningerne var baseret på 1999-tal. Det anførte var udtryk for samme betragtning, som

vidnet havde gjort på brevet af 3. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers, bilag 13.06.07 (ekstrakten pag. 40/side 3218).

Forespurgt, hvem i skattemyndighederne der den 16. oktober 2000 havde kendskab til oplysningen om en goodwill på 10 mia. kr., forklarede vidnet, at det havde de medarbejdere i Selskabsrevisionsafdelingen, som var involveret i sagen, det vil sige Annette Liboriussen, Solveig Mortensen og Esther Uhrenholt, og herudover Palle Graff. Endvidere var beløbet kendt i Selskabsbeskatningsafdelingen, herunder af Niels Kristensen. Palle Graff fik kopier af notaterne i takt med, at de blev udarbejdet. Vidnet var også bekendt med beløbet. Vidnet vil tvivle meget på, at nogen i departementet kendte beløbet på dette tidspunkt. Baggrunden for, at notatet var delt i to, var, at Annette Liboriussen ikke var færdig med § 5 H-delen, da Solveig Mortensen sendte CFC-delen.

Foreholdt bilag 05.04 (ekstrakten pag. 50/side 799), mail af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen til Niels Kristensen og Leise Hemmingsen via Niels Kristensen, ”Vi vil meget gerne have jeres stillingtagen til problemstillingerne, idet vi synes, at selskabet – og andre selskaber fremover – får ubegrænset muligheder for skattemæssige underskudsfradrag ved denne konstruktion (omdannelse i Tyskland til K/S). Vi mener således, at der bør følges op på problemstillingen, således at vi kan få ”lukket hullet” i skattelovgivningen på dette område”, bekræftede vidnet, at Selskabsbeskatningsafdelingen her blev bedt om mere end bistand til en konkret sag. De bad Niels Kristensen om at overveje, om han var enig med dem i, at der var et ”hul”, og såfremt han var enig, at han brugte de kanaler, han havde til departementet, for at få dem til at lukke hullet. Umiddelbart efter, at mailen var sendt, ringede vidnet til Niels Kristensen for at høre, om han havde modtaget de fremsendte notater, og om han havde set bemærkningerne på de fremsendte mails om et ”hul”. Niels Kristensen sagde, at han havde set det. Vidnet mener, at han ringede til Niels Kristensen dagen efter, altså den

17. oktober 2000. Niels Kristensen sagde ikke noget om, hvad han ville gøre med oplysningerne. Palle Graff var også orienteret om indholdet af de to mails til Niels Kristensen. Niels Kristensen vidste, at Palle Graff var informeret. Vidnet tog ikke kontakt til Palle Graff for at få ham til også at gå videre med sagen. Der var ingen forskrifter om, at vidnet skulle gå til Palle Graff for at få ham til at orientere videre om et ”hul”. Der er nedsat flere lovgrupper med deltagelse af chefer fra departementet og Told- og Skattestyrelsen. Vidnet vidste, at Niels Kristensen var med i lovgruppen om sambeskatning. Han så lovgrupperne som det forum, hvor man havde en dialog om kommende lovgivning, og han mente derfor, at det var det rigtige sted at aflevere beskeden. Vidnet opfattede Palle Graff som en del af det, afdelingen havde foretaget. Det ville blive anset for uhørt, hvis Palle Graff tog kontakt direkte til departementet, idet Selskabsrevisionsafdelingen var underlagt Selskabsbeskatningsafdelingen.

Forespurgt, om det foretagne efter vidnets opfattelse opfyldte den pligt, han havde til at rapportere opad i systemet, forklarede vidnet, at han for så vidt anså henvendelsen til Selskabsbeskatningsafdelingen som en opfyldelse af denne rapporteringspligt. Forespurgt om den hierarkiske rapporteringspligt forklarede vidnet, at den havde han også opfyldt, idet Palle Graff, der var hans direkte overordnede, jo var involveret i sagen. Vidnet mente ikke, at han efter sin placering i hierarkiet skulle informere andre end Palle Graff og Selskabsbeskatningsafdelingen. Det ville være upassende, hvis vidnet rettede henvendelse direkte til departementet. Henvendelsen til Selskabsbeskatningsafdelingen var også opad i hierarkiet, da Selskabsbeskatningsafdelingen i spørgsmål om lovfortolkning står over Selskabsrevisionsafdelingen. I sager om ligningsmæssige spørgsmål ville han rapportere opad til Palle Graff og herfra til Ole Kjær.

Foreholdt bilag 05.05 (ekstrakten pag. 51-54/side 800-803), notat af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen til Selskabsbeskatningsafdelingen vedr. Tele Danmark A/S –

CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, herunder særligt konklusionen på side 54, bekræftede vidnet, at de lagde vægt på den første ligningsrådsafgørelse vedrørende ligningslovens § 5 H. Den var afgørende for deres vurdering af spørgsmålet. De var tidligere usikre på svaret, fordi de ikke kunne finde praksis på området, men nu havde de et eksempel på en afgørelse, som afhjalp denne usikkerhed. Selskabsrevisionsafdelingen kunne dog ikke tegne Told- og Skattestyrelsen i dette spørgsmål. Det gjorde Selskabsbeskatningsafdelingen. Selskabsrevisionsafdelingen gav herved et bidrag til Selskabsbeskatningsafdelingen. Notatet af 16. oktober 2000 var et internt arbejdsblad mellem to kontorer i Told- og Skattestyrelsen. Han kan ikke svare på, om Selskabsrevisionsafdelingen mente, at der var identitet mellem den første og den anden ligningsråds sag om ligningslovens § 5 H.

Vidnet orienterede i forbindelse med sin fratræden den nye kontorchef, Lars Nørding, om TDC-sagen og om rapporteringen til Selskabsbeskatningsafdelingen. De var på samme tid ved at lægge sidste hånd på en agterskrivelse i en ligningssag vedrørende TDC. Det var store tal, der var involveret. Vidnet anså et goodwillbeløb på 15-20 mia. kr. for meget stort, men det var proportionerne jo generelt i denne type selskaber. De 15-20 mia. kr. fik umiddelbart advarselslamperne til at lyse hos vidnet. Af-skrivningsgrundlaget var dog ikke alarmerende i forhold til selskabets omsætning.

Vidnet fratrådte den 31. oktober 2000. Han beskæftigede sig herefter ikke med TDC-sagen. Han har heller ikke beskæftiget sig med lovforslag L 61, der blev fremsat i efteråret 2001.

Forespurgt, om han er bekendt med andre sager, hvor parallelle problemstillinger har været fremme, forklarede vidnet, at han er bekendt med, at der efterfølgende var en anden sag med en virksomhed, som hørte under det andet kontor i Århus. Han har ikke yderligere kendskab hertil.

Advokat Christian Bachmann forespurgt vidnet, hvilke overvejelser han gjorde sig om bemanning af sagen, da han modtog forespørgslen i august 2000, og vidnet forklarede, at det fra hans side var velovervejset at sætte Annette Liboriussen på sagen, idet hun var cand.merc.jur. og juridisk medarbejder på den revisions sag, de netop havde lavet på TDC, og hun var således var godt inde i sagen. Solveig Mortensen var uddannet HD og havde netop bestået en masteruddannelse, hvor hendes hovedopgave havde været sambeskatning af internationale selskaber, og Esther Uhrenholt var uddannet skatterevisor og i gang med jurastudiet. Esther Uhrenholt havde endvidere i de sidste mange år været fast sagsbehandler på TDC i Skatteforvaltningen i Århus. Det var efter vidnets opfattelse således et stærkt team, han havde fået sat sammen. Det gik galt med notatet af 11. september 2000, fordi de medarbejdere, som var sat på sagen, ikke var gode nok til at samarbejde. Derfor tog de samtalen efter mødet den 13. september 2000. Notaterne af 16. oktober 2000 var vidnet rigtigt godt tilfreds med, og det viste, at det var det rigtige team, han havde fået sat sammen.

Forespurgt om ledelsesgruppens sammensætning forklarede vidnet, at ledergruppen i Selskabsrevisionsafdelingen bestod af 6 kontorchefer og Palle Graff. De holdt ledermøde en gang om ugen i København. De drøftede især ledelsesmæssige forhold, men informerede også hinanden om de ”tunge” sager, som de hver især tumlede med. Det kunne jo være, at andre havde svar på de problemer, som man arbejdede med. Vidnet er 99 pct. sikker på, at han på et ledermøde har omtalt forespørgslen fra TDC, og at de arbejdede på den. Man gik dog ikke i detaljer omkring sagerne på ledermøderne. Vidnet fik ikke på ledermøderne nogen orientering om Ligningsrådets første sag om ligningslovens § 5 H. Denne sag hørte til på et af kontorerne i København. Muligvis har Selskabsbeskatningsafdelingen selv behandlet denne sag, og derfor har ingen i Selskabsrevisionsafdelingen haft kendskab til problemstillingen omkring ligningslo-

vens § 5 H. De fik referater fra ligningsrådsmøderne, men det var nogle meget tykke referater, som derfor kun blev ”skrålæst” eller slet ikke blev læst.

Vedrørende mødet den 13. september 2000 forklarede vidnet, at det var hans formodning, at Palle Graff inden mødet havde lovet Susanne Nørgaard, at Selskabsrevisionsafdelingen ville se på sagen igen. Vidnet havde meget lidt lyst til at drøfte de materielle spørgsmål på mødet, idet han ikke var ”klædt på” til det. Karin Kirchhoff havde ikke nogen baggrundsviden om sagen, da hun kom med til mødet. Hun var muligt bekendt med sagen fra ledermøderne. Vidnet mener, at han på et ledermøde har orienteret om sagens proportioner, idet dette på den tid fyldte meget i hans bevidsthed.

Forespurgt til sit kendskab til sagens materielle karakter forklarede vidnet, at han den 13. september 2000 var klar over, at det drejede sig om en betydelig forøgelse af et afskrivningsgrundlaget. På en skala fra 1-100 var han højst 30 pct. afklaret på de skatteretlige spørgsmål i sagen.

Forespurgt forklarede vidnet, at han ikke havde overvejet, om en medarbejder fra Niels Kristensens kontor skulle deltage i mødet den 13. september 2000. Vidnet opfattede det ikke som sit møde, men som Palle Graffs møde, og det var ikke vidnets opgave at invitere andre med.

Foreholdt bilag 05.04 (ekstrakten pag. 50/side 799) bekræftede vidnet, at han var bekendt med retningslinjerne for rapportering som nedskrevet i notatet fra 1996 om ledelsesmæssig opfølgning på vigtige og/eller principielle sager. Han mener selv, at han har opfyldt sine pligter til rapportering i denne sag. Han har løbende orienteret sin afdelingschef Palle Graff, der også var med i direktionen i Told- og Skattestyrelsen, om sagen. Vidnet har ikke selv deltaget i lovgruppearbejde. Han har i et tilfælde

været med til at drøfte etablering af kontrolområder i forbindelse med fremtidige ligningsmæssige opgaver.

Advokat Lida Hulgaard forespurgte vidnet, om der var et generelt sagsbehandlingsprincip, hvorefter ”To sæt øjne ser på en sag”.

Vidnet forklarede, at dette princip fulgte af notatet fra 1996. Det går ud på, at den sagsbehandler, der laver arbejdet, skal lade en anden sagsbehandler se det igennem, før det sendes ud af huset. Det sker for at kvalitetssikre.

Foreholdt, at Solveig Mortensen opfattede sig som det andet sæt øjne på arbejdet, bekræftede vidnet dette. Esther Uhrenholt var også med som et ekstra sæt øjne. Annette Liboriussen var frem til den 13. september 2000 den primære sagsbehandler, og de andre skulle kvalitetssikre. Efter mødet den 13. september 2000 havde de en samtale, hvor de kom frem til, at samarbejdet ikke havde fungeret godt nok. Det blev derfor besluttet, at de skulle arbejde tættere sammen. Vidnet satte Solveig på sagen, allerede da Selskabsrevisionsafdelingen modtog den i august 2000. Det må bero på et kommunikationsproblem, hvis Solveig ikke har opfattet det sådan. Solveig har hele tiden været med på sagen som et ekstra sæt øjne. Vidnet opfordrede ikke Solveig Mortensen til at deltage i mødet den 13. september 2000.

På advokat Poul Heidmanns spørgsmål om, hvem der havde kompetence til at træffe afgørelse vedrørende besvarelse af brevet af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers, forklarede vidnet, at det var Selskabsrevisionsafdelingens kompetence at svare på forespørgslen, men de ville ikke sende et svar ud, uden at Selskabsbeskatningsafdelingen var taget med på råd. I tilfælde af uenighed mellem Niels Kristensen og vidnet var det ifølge de retningslinjer, som Palle Graff havde udstukket, Selskabs-

beskatningsafdelingen, der traf afgørelsen. Niels Kristensen var som kontorchef i Selskabsbeskatningsafdelingen sideordnet med vidnet.

På forespørgsel fra advokat Mads Krarup om, hvorvidt vidnet havde konkret viden om, i hvilket omfang Esther Uhrenholt havde deltaget i sagsbehandlingen, forklarede vidnet, at han ikke havde noget nærmere kendskab hertil.

På advokat Michael Reklings spørgsmål, om det var sædvanligt, at en skatteyder rettede telefonisk henvendelse til afdelingen, inden man indsendte en forespørgsel, forklarede vidnet, at det ikke var unormalt, at en skatteyder eller dennes revisor ringede og gjorde opmærksom på, at der kom en henvendelse, som man gerne ville sikre sig kom frem til den rette person, så der blev gjort noget ved den. Det kan også have været for at skynde på og for at gøre opmærksom på, at sagen var af hastende karakter. De fik hen ad vejen flere opringninger fra skattechefen og andre i TDC, der ville høre til, hvorledes det gik med sagen.

Forespurgt om stemningen på mødet den 13. september 2000, og om det var et dramatisk møde, forklarede vidnet, at der ikke var nogen fortøttet stemning på mødet, og den dramatik, der var, stod de selv for. Han følte det selv som ubehageligt at deltage. Det kunne for ham ligne en sag, som de tidligere havde set det med fx Himmerlandsbanken, og han frygtede, at han skulle være med til at træffe en ulovlig afgørelse i en sag med store proportioner. Der var ikke nogen ophidset stemning på mødet, og der var ingen, der talte med hævede stemmer. Vidnet følte det ubehageligt, at Palle Graff havde omgjort vidnets beslutning om, at Teledanmark A/S skulle anvende reglerne om bindende forhåndsbesked, og aftalt et møde herom, hvorefter Palle Graff kort inde i mødet måtte forlade dette. Palle Graffs sygdom var reel nok, men det var ubehageligt for vidnet, da Palle Graff forlod mødet.

Advokat Jesper Lett spurgte, hvorfor det var ubehageligt, at TDC bad om, at der blev kigget på sagen igen, for Selskabsrevisionsafdelingen blev jo ikke bedt om at træffe en beslutning.

Vidnet forklarede, at han ikke var klædt på til at træffe en afgørelse på mødet. Han fandt det ikke ubehageligt, at der skulle kigges på sagen igen, hvilket blev resultatet af mødet. Vidnet fandt det derimod ubehageligt, at der forelå en risiko for at træffe en ulovlig beslutning. De havde valget mellem at bede virksomheden gå til Ligningsrådet for at få en bindende forhåndsbesked og at give virksomheden et svar, som den var tilfreds med. Vidnet behøvede vel ikke at træffe en beslutning om sagens genoptagelse, som han ikke ville være med til, men Palle Graff kunne som vidnets overordnede være med til at træffe en sådan beslutning. Vidnet frygtede, at mødet ville ende med en sådan beslutning. Vidnet kunne ikke afvise at se på sagen igen, for det havde Palle Graff allerede lovet PricewaterhouseCoopers.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om han frygtede at blive stillet på en bunden opgave, hvor han skulle besvare spørgsmålet positivt, forklarede vidnet, at det, han frygtede, formentlig var, at han kunne komme til at træffe en afgørelse, som han ikke brød sig om. Han kan ikke sige, hvad han støttede denne formodning på.

Som vidne mødte Hans Jørgen Mortensen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han, der er uddannet cand.jur., blev ansat i det daværende Statskattedirektorat i 1975. I 1985 blev han kontorchef samme sted, og i 1993 blev han regionschef i Viborg. I 1998 blev han i forbindelse med statens overtagelse af ligningen af selskaber opfordret til at komme tilbage og blive afdelingschef i Selskabsbeskatningsafdelingen. Han tiltrådte stillingen den 1. april 1998, men betingede sig, at

hans tjeneste i stillingen blev gjort midlertidig for to år. Den 1. november 2000 vendte han tilbage til Viborg, hvor han var regionschef frem til 2002. Han er nu fagchef i ToldSkat Østjylland, der har hovedkontor i Århus. Da han var afdelingschef i Selskabsbeskatningsafdelingen, refererede han til Ole Kjær, der dengang var faglig direktør.

Forespurgt om forskellen på Selskabsbeskatningsafdelingen og Selskabsrevisionsafdelingens arbejdsområder forklarede vidnet, at Selskabsbeskatningsafdelingen bestod af de eksisterende kontorer i Told- og Skattestyrelsen, som beskæftigede sig med selskabers skatteretlige forhold, herunder international selskabsbeskatning samt et ligningskontor, der tog sig af edb-mæssige opgaver for de selskabslignende myndigheder og udarbejdede vejledninger med henblik på at gøre ligningen så ensartet som muligt. Selskabsrevisionsafdelingen var en egentlig ligningsafdeling, der foretog skatteligninger for alle selskaber og den finansielle sektor. Selskabsrevisionsafdelingen blev etableret i 1998, da staten overtog ligningen af selskaber. Selskabsbeskatningsafdelingen foretog ikke ligning.

Forespurgt, om han kendte til forespørgslen fra TDC fra august 2000, forklarede vidnet, at han var bekendt med, at der var kommet en sådan forespørgsel. Der blev sendt et notat om sagen fra Selskabsrevisionsafdelingen til Niels Kristensens kontor i Selskabsbeskatningsafdelingen i oktober 2000, som han også blev bekendt med. Han var tidligere uformelt blevet orienteret om TDC og forholdene i Tyskland. Vidnet og Palle Graff havde i opstartsfasen for afdelingerne besluttet at holde chefmøder hvert kvartal. Her drøftede de organisatoriske spørgsmål, men også problemstillinger i konkrete sager. Der var således en relativt tæt kontakt på chefniveau. De skulle undgå, at der var uenighed mellem afdelingerne. ToldSkat kunne ikke leve med, at Selskabsrevisionsafdelingen traf en afgørelse, som efterfølgende ville blive tilsidesat, og Selskabsrevisionsafdelingen skulle derfor tage Selskabsbeskatningsafdelingen i ed,

hvis der var problemer. Vidnet blev på et tidspunkt i sommeren 2000 orienteret af Palle Graff eller John Nielsen om, at der ville komme noget vedrørende TDC og Tyskland. Vidnet er sikker på, at Selskabsbeskatningskontoret, altså Niels Kristensen, var i gang med noget i sagen, inden notatet fra 16. oktober 2000 forelå, så der må have været en tidligere kontakt. Vidnet må have hørt dette fra Niels Kristensen. Det kan også være drøftet på et ledelsesmøde, hvor Niels Kristensen også deltog. Vidnet var i hvert fald på den ene eller anden måde blevet bekendt med, at Niels Kristensen var inddraget i sagen.

Vidnet fik første gang sagen præsenteret mere konkret ved notatet af 16. oktober 2000. Han mener, at notatet blev omdelt på et kvartalsmøde. Han bemærkede sig, at der midt på en side stod, at det drejede sig om 10 mia. kr. Vidnet drøftede det efterfølgende med Niels Kristensen. De gjorde ikke mere ved denne oplysning, da der nu skulle ske en egentlig sagsbehandling. De skulle her finde ud af, om det var rigtigt, at der var et problem med ligningslovens § 5 H, og at det havde de anførte konsekvenser. Dette skulle afklares i Selskabsbeskatningskontoret, der var ressortkontor på sagen. De skulle også se på, om der var tidligere sager herom. Problemet var også, om man kunne komme tættere på beløbet på de 10 mia. kr.

Vidnet var, da han så notatet af 16. oktober 2000, ikke selv opmærksom på, at der havde været en tidligere ligningsrådsafgørelse om ligningslovens § 5 H, men han blev gjort opmærksom på denne af folk i sin egen afdeling, Susanne Kjær eller Niels Kristensen. Hvis de kom frem til, at der var et problem af et eller andet omfang, skulle Ole Kjær orienteres, og hvis det involverede lovgivningsmæssige ændringer, skulle sagen til den relevante lovgruppe. Selskabsrevisionsafdelingen skulle have en tilbagemelding, når de var klar til det. Vidnet var ikke involveret i tilbagemeldingen til Selskabsrevisionsafdelingen, for den skete efter hans fratræden den 1. november 2000. Der var flere problemer, der skulle klares, men § 5 H-problemet var det tunge-

ste, og det kunne ikke afklares straks. Vidnet var umiddelbart i store træk enig i Selskabsrevisionsafdelingens indstilling i 16. oktober-notatet vedrørende CFC-spørgsmålet. Vidnet rapporterede ikke på daværende tidspunkt selv opad i systemet, for det var sagen ikke klar til. Det lå i kortene, at hvis der var et problem, skulle de gå videre med det. Det var alle klar over. Vidnet initierede ikke selv, at sagen blev viderebragt til Ole Kjær eller lovgruppen, og det skete ikke officielt, inden han fratrådte den 1. november 2000. Vidnet har senere hørt, at sagen blev taget op i en lovgruppe. Vidnet har ikke inden sin fratræden drøftet med Niels Kristensen, at der skulle ske en rapportering. Vidnet var ikke involveret yderligere i sagen med TDC før sin fratræden.

Den eneste lignede sag, han kender til, er den tidligere nævnte ligningsrådsafgørelse vedrørende ligningslovens § 5 H [sag nr. 1]. Han kom ikke selv i tanke om denne afgørelse, men blev som tidligere nævnt gjort opmærksom herpå.

Foreholdt bilag A.15 (ekstrakten pag. 1-8/side 50159-50166), referat af Ligningsrådets møde den 11. maj 1999, bekræftede vidnet, at han deltog i dette ligningsrådsmøde. Han deltog ikke i sagsbehandlingen af afgørelsen vedrørende ligningslovens § 5 H. Afdelingscheferne og Ole Kjær blev kun inddraget i sager for Ligningsrådet, når der var specielle problemer, og det var der i denne sag. Christen Amby var uenig i indstillingen og gjorde opmærksom på, at der var et ”hul”, som man ikke havde været opmærksom på. Sagen blev derfor udsat til videre behandling.

Foreholdt referatets side 7 (side 50165) bekræftede vidnet, at der var sammenhæng mellem, at Amby sagde, at der var et ”hul”, og at sagen blev udsat. Vidnet erindrer ikke, hvorvidt Amby uddybede, hvorfor han mente, at der var et ”hul”. Det gjorde indtryk, når Amby, som havde stor viden om og interesse for skatteret, gav udtryk for, at der var et problem. Det gjorde også indtryk på Ligningsrådets formand, professor Ole Bjørn, som herefter besluttede, at sagen skulle udsættes.

Foreholdt bilag 01.09 (ekstrakten pag. 9-10/side 16-17), notat af 12. maj 1999 fra Normann Nielsen om ””Løse ender” vedrørende Ligningsrådets møde den 11. maj 1999” bekræftede vidnet, at han har modtaget notatet. Påtegningen på side 1 er Niels Kristensens håndskrift.

Foreholdt pag. 10 (side 17), 2. sidste afsnit, ”11. Sag 8.3.2. blev udsat, idet Amby ikke kunne acceptere svarene på de to sidste spørgsmål. Efter Ambys opfattelse er der et hul i loven. TS blev bedt om en redegørelse herom”, forklarede vidnet, at der blev lavet en sådan redegørelse i form af et notat, der blev fremlagt på det næste ligningsrådsmøde den 22. juni 1999. Der blev inden ligningsrådsmødet holdt et formøde med deltagelse af cheferne og Ligningsrådets formand. De drøftede her sagen og var enige om at fastholde indstillingen.

Foreholdt bilag A.15.01 (ekstrakten pag. 11-18/side 50167-50174), referat af ligningsrådsmøde den 22. juni 1999, specielt pag. 17 (side 50173), forklarede vidnet, at Amby ikke var tilfreds med svaret. Han mente vel, at det var for ”tyndt”.

Foreholdt pag. 17 nederst (side 50173), ”Formanden bemærkede, at Told- og Skattestyrelsen har orienteret Departementet om problemet”, forklarede vidnet, at han ikke er bekendt med, hvorledes denne orientering blev givet videre, men det er formentlig sket i den relevante lovgruppe. Ved Ligningsrådets møder deltog der to tilforordnede fra departementet, for at de kunne give tilbagemelding til departementet om, hvad der skete på ligningsrådsmøderne. Vidnet var ikke i tvivl om, at departementet var orienteret om § 5 H-problemet. De fik ikke i styrelsen nogen melding fra departementet om, at man var uenig i afgørelsen eller i, at der var et ”hul”. Der var en generel opfattelse i departementet af, at reglerne om sambeskatning var problematiske. Vidnet har ikke set udkast til lovgivning om lukning af det angivne hul.

Foreholdt pag. 17 nederst (side 50173), ”Formanden bemærkede, at Ligningsrådet – som loven er formuleret – ikke har mulighed for at imødekomme det ansøgte. Desuden oplyste formanden, at der til efteråret fremsættes et forslag til en egentlig sambeskatningslov, der skulle tage højde for nærværende situation”, forklarede vidnet, at han ikke har set et sådant forslag. Sagen har kun været drøftet generelt. Den generelle opfattelse var, at man måtte leve med afgørelsen om ligningslovens § 5 H. Hvis man skulle ”fatte pennen”, skulle bestemmelsen nok laves om. Det kunne godt være, at der var et ”hul”, men man måtte politisk træffe afgørelse om, hvorvidt det skulle lukkes.

Vidnet forklarede, at han i oktober 2000 genlæste den tidligere ligningsrådsafgørelse om ligningslovens § 5 H. Der var efter vidnets mening forskel på de 2 sager. De kunne ikke komme uden om den tidligere § 5 H-afgørelse, men den førte ikke automatisk til, at de skulle komme til den samme afgørelse vedrørende TDC. Hvis man var kommet til et andet resultat i den første sag, kunne der efter vidnets opfattelse være rejst kritik for diskrimination i forhold til EU-reglerne. Dette var ikke tilfældet i TDC-sagen, da man ikke behandlede dette spørgsmål anderledes i Danmark. Omstrukturering efter tysk ret uden beskatning kendes ikke i Danmark. I den første sag om § 5 H var der endvidere et underskud, man kendte til, og som naturligt blev inddraget i sambeskatningen, hvorimod man i TDC’s tilfælde ikke kendte underskuddets størrelse, idet man likviderede et anpartsselskab og omdannede det til et kommanditselskab. Vidnet mente, at der var en forskel, der skulle dyrkes lidt nøjere. Forskellen lå, som vidnet så det, i EU’s ikke-diskriminationsregler. Vidnet så på disse spørgsmål i de sidste 14 dage af sin ansættelse i Selskabsbeskatningsafdelingen, og opfattelsen er nok ændret senere. Der er således kommet ny praksis fra EU, der også kan have haft betydning.

Forespurgt om, hvilke personer der ud over ham kendte til beløbsangivelsen på 10 mia. kr. i notatet af 16. oktober 2000, forklarede vidnet, at det gjorde Niels Kristensen, Susanne Kjær samt de medarbejdere, der i øvrigt havde med sagen at gøre i Selskabsbeskatningsafdelingen. Retsafdelingens chef, Preben Underbjerg Poulsen, var også bekendt hermed. Preben Underbjerg Poulsen deltog på det tidspunkt i kvartalsmøderne, idet han skulle overtage vidnets stilling, når vidnet fratrådte. Alle, der deltog i kvartalsmøderne, måtte være bekendt med beløbet på 10 mia. kr. Vidnet var klar over, at TDC agtede at afskrive på goodwill. TDC havde selv gjort opmærksom på, at de med den omhandlede omstrukturering mente, at de havde adgang til afskrivning. Vidnet var ikke bekendt med, at TDC efterfølgende anmodede om en bindende forhåndsbesked.

Det næste, vidnet hørte om sagen, var, da lovforslag L 61 blev fremsat. Vidnet læser normalt de fleste lovforslag i forbindelse med sit arbejde. Da han læste lovforslaget, kunne han genkende problemstillingen fra TDC-sagen, herunder fordi der stod ”f.eks. i Tyskland”. Han kunne heraf se, at sagsbehandlingen havde vist, at der var et ”hul”, som man ville have stoppet.

Vidnet har ikke været involveret i den senere sag om en tredje bindende forhåndsbesked vedrørende ligningslovens § 5 H. Han har ikke hørt om denne sag tidligere, og han har ikke i øvrigt kendskab til andre sager af lignende karakter.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det var almindeligt, at en virksomhed skrev i en forespørgsel, at den havde fundet et ”hul”, forklarede vidnet, at han opfattede TDC’s forespørgsel som angående en disposition, som de havde til hensigt at foretage. Det var ikke sædvanligt, at virksomheder forespurgte på denne måde, uden at man vidste, om virksomheden agtede at benytte et sådant ”hul”.

Advokat Michael Rekling forespurgte vidnet om overdragelsen af sager til Preben Underbjerg Poulsen, og vidnet forklarede, at der ikke skete en egentlig sagsoverdragelse, idet vidnet mente, at Preben Underbjerg Poulsen i forvejen var orienteret om sagerne.

Advokat Mads Krarup forespurgte, om Selskabsrevisionsafdelingen havde foretaget sig det rigtige ved at gå til Selskabsbeskatningsafdelingen med problemet, og vidnet forklarede, at det var det rigtige at gøre. Selskabsrevisionsafdelingen kunne have sendt sagen til Ole Kjær, som så ville have sendt den til Selskabsbeskatningsafdelingen for at høre, hvorvidt man var enige heri.

Forespurgt, hvad der var foretaget i sagen fra modtagelsen af 16. oktober 2000-notaterne til hans fratræden, forklarede vidnet, at han går ud fra, at der foregik en sagsbehandling i afdelingen.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel vedrørende referater af kvartalsmøderne forklarede vidnet, at der blev udarbejdet referater. Det var vidnets sekretær, der skrev referaterne, som imidlertid var meget kortfattede.

Forespurgt, om det var rigtigt forstået, at vidnet i sommeren 2000 blev orienteret af Palle Graff om, at der nok ville komme en forespørgsel fra TDC, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, at det var Palle Graff. Det kan også have været John Nielsen, der fortalte det. Det skete i forbindelse med den almindelige snak under kaffen på et ledelsesmøde. Det var, inden han fik notaterne fra den 16. oktober 2000. Han kendte ikke til sagen, inden henvendelsen af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers indgik.

Mødet midlertidigt hævet kl. 12:45.

*

Mødet sat på ny kl. 13:30.

Alle tidligere fremmødte var til stede.

Som vidne mødte Jørgen Andersen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han, der er uddannet cand.jur., blev ansat i Told- og Skattestyrelsen i begyndelsen i 1997. Han var ved regionen i Vejle, indtil han kom til Selskabsrevisionsafdelingen i Århus, da denne blev etableret i august 1998. Her var han, indtil han den 1. marts 2003 kom til Told- og Skatteregion Østjylland. I Selskabsrevisionsafdelingen havde han i begyndelsen John Nielsen som kontorchef. I efteråret 2000 blev kontoret delt op i 2 kontorer, og han rykkede på et tidspunkt – han husker ikke hvornår – over i det andet kontor, hvor Birte Bergmann var kontorchef.

Forespurgt, om han i august 2000 hørte om en forespørgsel fra TDC, forklarede vidnet, at han ikke erindrer noget herom. Han har ikke hørt noget fra Solveig Mortensen og Annette Liboriussen om, at de var i gang med en sådan sag.

Forespurgt, om han havde hørt om, at der var overvejelser i gang vedrørende et hul i loven og ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det var han ikke opmærksom på. Da han i november 2000 fik en forespørgsel vedrørende § 5 H fra et helt tredje selskab, var det en helt ny problemstilling for ham. Det eneste, han husker om denne sag, var, at der blev holdt et møde med PricewaterhouseCoopers. Da Selskabsrevisionsafdelingen fik forespørgslen, kiggede vidnet på sagen, og han tog blandt andet

kontakt til Mogens Rasmussen i Retsafdelingen. Han skrev notatet af 23. november 2000, efter at han havde talt med Mogens Rasmussen og med Susanne Kjær.

Foreholdt bilag 01.23 (ekstrakten pag. 1/side 70), notat af 23. november 2000 fra Jørgen Andersen, ”Forslag til besvarelse”, forklarede vidnet, at dette er den sidste side af det notat, som han udarbejdede. Han havde forinden talt med Susanne Kjær og Mogens Rasmussen om ligningslovens § 5 H. Han kan specielt huske samtalen med Mogens Rasmussen, fordi dennes synspunkt overraskede ham. Vidnet opfattede det således, at der var to problemer i sagen. For det første, om det var en betingelse for at anvende § 5 H, at der var tale om en grænseoverskridende transaktion, og for det andet, om det var en betingelse, at der var etableret sambeskatning på erhvervsestidspunktet. Mogens Rasmussen mente, at der også lå et tredje problem i, om selskabet var omfattet af selskabsskattelovens § 1. Der blev holdt et møde med to repræsentanter fra PricewaterhouseCoopers, hvor Selskabsrevisionens medarbejdere tilkendegav, at de kun havde et noget usikkert svar på det første spørgsmål, og at de ikke kunne besvare det andet spørgsmål. Selskabet blev derfor henvist til at søge en bindende forhåndsbesked, hvis det ønskede en afgørelse, de kunne bruge til noget. Selskabet valgte herefter at søge en bindende forhåndsbesked.

Forespurgt, om han havde set den tidligere ligningsrådsafgørelse vedrørende ligningslovens § 5 H i forbindelse med udarbejdelsen af notatet, forklarede vidnet, at han havde set denne afgørelse, idet den kom sammen med forespørgslen.

Forespurgt forklarede vidnet, at han ikke husker noget nærmere om bilag 01.23 (ekstrakten pag. 1/side 70). Det ligner et beslutningsnotat, som han normalt ville lægge til sin kontorchef. Han kan af sit postsystem se, at han har sendt noget til Birte Bergmann, så han går ud fra, at han har sendt hende notatet på mail. Han har muligt også

sendt det til Annette Aastrup i Retsafdelingen, idet han kan se, at han har sendt hende en mail vedrørende § 5 H.

Foreholdt bilag 01.19 (ekstrakten pag. 20/side 50), brev af 29. november 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen, Birte Bergmann og Jørgen Andersen til Told- og Skat-testyrelsen, Susanne Kjær, bekræftede vidnet, at han planlagde at sende dette brev til Susanne Kjær, idet hun skulle bruge nogle oplysninger fra ham. Sagen var på det tidspunkt blevet til en anmodning om en bindende forhåndsbesked, og Selskabsbeskatningsafdelingen har formentlig bedt vidnet om en udtalelse. Han mener ikke, at brevet er sendt, og at det kun er et udkast. Bilaget er med vidnets håndskrift påført ”udkast – genovervejes”. Vidnet har konstateret, at det originale bilag stadig beror i sagen, og det fremgår ikke af postlisten, at brevet er blevet afsendt.

Foreholdt 1. afsnit, ”I fortsættelse af tidligere telefoniske drøftelser af ovennævnte sag fremsendes hermed Selskabsrevisionsafdelingens bemærkninger til den fra PricewaterhouseCoopers’ modtagne anmodning om bindende forhåndsbesked dateret den 27. november 2000”, forklarede vidnet, at der med de anførte bemærkninger henvises til selve brevet. Der var ikke flere sider eller bilag til brevet.

Foreholdt bilag 01.16 (ekstrakten pag. 21/side 44), håndskrevne notater, forklarede vidnet, at begge notater er med hans håndskrift. Han oplæste det i notaterne anførte. Vidnet ved ikke, hvorfor notaterne ligger i sagen, idet det udelukkende er et arbejds-papir, som han normalt vil smide ud. Det er udtryk for nogle overvejelser, han gjorde sig i forbindelse med behandlingen af sagen i relation til Ligningsrådet.

Forespurgt, hvem Susanne Meincke er, forklarede vidnet, at det ikke er en, han kender, ud over at hun er ansat i styrelsen. Han kan ikke præcist sige, hvor i styrelsen hun var ansat, men det var formentlig i Selskabsbeskatningskontoret. Han har ikke

helt styr på afdelingerne i Told- og Skattestyrelsen. Han talte med en i den afdeling, der tog sig af lovforklningsspørgsmål. Det var normalt den afdeling, han ringede til. Han ved ikke, om det var ham, der ringede til Susanne Meincke, eller om hun ringede til ham.

Foreholdt teksten i noten side 21 nederst, ”Dep. er uenig med Styrelsen”, forklarer vidnet, at han ikke husker, hvilken opfattelse departementet havde, ud over at det angik spørgsmålet om, hvorvidt ligningslovens § 5 H fandt anvendelse. Han gætter på, at departementet var uenig i spørgsmålet om selskabsskatteovens § 1. Styrelsen var på dette punkt af samme opfattelse som Mogens Rasmussen.

Vidnet ved ikke, om Selskabsrevisionsafdelingen fremkom med nogen udtalelse. Sagen synes at stå som uafsluttet, fordi der forelå et brev, der ikke var et svar på. Brevet (bilag 01.19) er ikke blevet afsendt. De arbejdede på en udtalelse, som de formentlig ikke har fremsendt, meget vel fordi det forholdt sig som anført i vidnets note. Der var uenighed mellem departementet og Retsafdelingen. Vidnet gætter på, at han måske er blevet enig med sagsbehandleren i Retsafdelingen om, at det ikke havde så stor betydning, hvad Selskabsrevisionsafdelingen måtte mene om problemstillingen, når den i forvejen blev forhandlet på så højt et plan. Det var også muligt, at noten blev skrevet i januar 2001 i forbindelse med brevet fra Selskabsbeskatningsafdelingen (bilag 01.17).

Foreholdt bilag 01.17 (ekstrakten pag. 15/side 45), brev af 15. januar 2001 fra Selskabsbeskatningsafdelingen, Susse Meulengracht til Told- og Skattestyrelsen, att. Jørgen Andersen, forklarede vidnet, at det af bilaget ser ud til, at man ønskede at inddrage ham i sagen. Han erindrer ikke at have set brevet eller notatet på daværende tidspunkt, og han erindrer ikke at have besvaret brevet. Han kan kun sige, at det af brevet fremgår, at det drejer sig om en konkret sag vedrørende ligningslovens § 5 H.

Foreholdt bilag 01.18 (ekstrakten pag. 16-19/side 46-49), notat af 2. januar 2001 vedrørende Ligningslovens § 5 H, side 2, forklarede vidnet, at han ikke erindrer bilaget eller problemstillingen i øvrigt.

Vidnet forklarede, at han ikke har hørt om eller været involveret i forespørgslen fra TDC. Han har nok hørt på kontoret, at der var nogle af kollegerne, der sad med en sag fra TDC, for de jo talte sammen, når nogen havde en stor sag. Der var på dette tidspunkt også en igangværende revisions sag med TDC, og han kan ikke udelukke at have hørt om en forespørgsel fra TDC, men han erindrer det ikke nærmere.

Foreholdt bilag A.15.01 (ekstrakten pag. 22-29/side 50167-50174), referat af Ligningsrådets møde den 22. juni 1999, bekræftede vidnet, at han deltog i dette ligningsrådsmøde. Personen anført som Christian Lassen er formentlig identisk med Christina Lassen. Vidnet havde sammen med Christina behandlet en forespørgsel fra TDC i en anden sag vedrørende forhold i Schweiz, og de var med til mødet for at se, hvordan sagen blev behandlet i Ligningsrådet. Han erindrer ikke noget om drøftelserne af den sag, der er refereret i bilaget.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel bilag 01.17 (ekstrakten pag. 15/side 45), bekræftede vidnet, at han ikke erindrer at have besvaret brevet. Han erindrer heller ikke at have modtaget brevet. Han kan ikke udelukke, at sagen er blevet ”lukket” med hans note i bilag 01.16 (ekstrakten pag. 21/side 44).

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forklarede vidnet, at han ikke kender Susse Meulengracht. Han vil ikke udelukke, at han kan have forvekslet hendes navn med Susanne Meincke.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, hvem der havde kompetence til at afgøre, hvorvidt et brev skulle besvares eller ej, forklarede vidnet, at det var et hypotetisk spørgsmål, idet den, der sendte et brev, ville rykke for et svar, hvis dette ikke blev modtaget. Vidnet ved ikke, om han skulle spørge sin kontorchef, om han kunne undlade at svare, men såfremt han telefonisk havde aftalt med forespørgeren, at han ikke skulle svare, ville han blot notere dette på sagen.

Som vidne mødte Susse Meulengracht, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at hun, der er uddannet cand.jur., blev ansat i Told- og Skattestyrelsen den 1. september 1994. Hun havde i en periode orlov og var herefter fra den 1. december 1999 til den 1. november 2001 ansat i Selskabsbeskatningskontoret. Fra 1997 til 1999 var hun anklager i Københavns politi, advokatur B. Hun er i dag udstationeret som fiskalattaché i Bruxelles. Hun er i denne stilling ansat under Udenrigsministeriet, men refererer til Told- og Skattestyrelsen.

Under sin ansættelse i Selskabsbeskatningsafdelingen havde hun titel af fuldmægtig. Hendes kontorchef var Niels Kristensen. Hun havde ikke et specielt sagsområde, men behandlede alle slags sager inden for Selskabsbeskatningsområdet, dog nok fortrinsvis sager om fusion.

Foreholdt bilag 05.07 (ekstrakten pag. 1-10/side 806-815), brev af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen, forklarede vidnet, at hun ikke har været involveret i udarbejdelsen af/korrespondancen vedrørende de dokumenter, der fremgår af ekstraktens pag. 1-40. Først efter den 1. januar 2001, hvor Susanne Kjær fratrådte, overtog vidnet Susanne Kjærs åbenstående sager. Vidnet havde

ikke inden da drøftet nogen af sagerne med Susanne Kjær eller sparret med Susanne Kjær om disse.

Advokat Michael Rekling dokumenterede bilag 05.08 (ekstrakten pag. 40/side 816), mail af 14. november 2000 fra Solveig Mortensen til Susanne Kjær.

Foreholdt bilag 01.18 (ekstrakten pag. 41-44/side 46-49), notat af 2. januar 2001 vedrørende Ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at hun ikke har deltaget i udarbejdelsen heraf. Notatet er udarbejdet af deres kontor, men hun har ikke personligt været involveret heri. Hun har efterfølgende hørt om det, og det indgik i den sagsbehandling, som hun overtog fra Susanne Kjær, vedrørende en anmodning om bindende forhåndsbesked i den anden sag om § 5 H.

Foreholdt pag. 42 (side 47) forklarede vidnet, at hun, da hun overtog sagen, ikke kendte til sagen vedrørende TDC, men hun blev opmærksom på denne sag, idet den var nævnt i et notat, som hun gennemlæste for at se, om der var noget relevant til brug for den sag, hun var i gang med. TDC-sagen var ikke specielt interessant for hendes sagsbehandling. Det var mere afgørelsen i den første ligningsrådssag om ligningslovens § 5 H, der havde betydning. I den sag, som vidnet behandlede, var der ikke spørgsmål om ændring af oparbejdet goodwill til erhvervet goodwill.

Foreholdt pag. 44 (side 49), under pkt. 3. Betydningen af en eksisterende/senere sambeskatning med dansk selskab, ”Efterfølgende er styrelsen imidlertid af den opfattelse, at spørgsmålet om, hvorvidt der forelå sambeskatning på erhvervelsestidspunktet ikke er relevant”, bekræftede vidnet, at hun også var kommet frem til, at det anførte var udtryk for en ny opfattelse i forhold til den første ligningsrådsafgørelse om § 5 H.

Foreholdt fortsættelsen hertil: ”Styrelsen finder således fortsat, at resultatet i [...] sagen er korrekt, men at begrundelsen skulle have været en anden, nemlig at ligningslovens § 5 H ikke finder anvendelse, dels fordi aktiviteten ikke blev erhvervet af et selskab omfattet af selskabsskattelovens § 1, dels fordi den virksomhed, der erhverves ikke er et fast driftssted”, forklarede vidnet, at hun opfattede dette sådan, at de strammede grebet mere, og bemærkede, at der var flere problemer i dette, end man i første omgang var kommet frem til.

Forespurgt, om notatet har haft betydning som grundlag for en ændring af ligningsloven, forklarede vidnet, at notatet, da hun modtog det, var forsynet med en fremsendelsesskrivelse til departementet. Forespurgt, om notatet var ment som en orientering om afgørelsen til departementet, eller om det blev fremsendt, fordi styrelsen ville gøre departementet opmærksom på problemstillingen vedrørende ligningslovens § 5 H med henblik på ændring af lovgivningen, mente vidnet, at det indeholdt begge elementer.

Foreholdt bilag 02.50 (ekstrakten pag. 45/side 234), følgeseddel af 11. januar 2001 fra Selskabsbeskatningsafdelingen til Skatteministeriet, Departementet, forklarede vidnet, at hun formentlig her var behjælpelig med at sende noget materiale frem. Hun erindrer ikke i dag, hvad det var for materiale.

Foreholdt bilag 02.48 (side 211), brev af 2. januar 2001 fra Selskabsbeskatningsafdelingen, Niels Kristensen til Skatteministeriet, Departementet, att.: Ivar Nordland, forklarede vidnet, at det formentlig var notatet af 2. januar 2001, der her blev fremsendt til Ivar Nordland, uden de tilhørende bilag.

Foreholdt bilag 02.49 (ekstrakten pag. 46-67/side 212-233), notat af 2. januar 2001 vedrørende Ligningslovens § 5 H med tilhørende bilag, bekræftede vidnet, at det muligt var bilagene til dette notat, som hun sendte frem den 11. januar 2001.

Foreholdt bilag 02.48 (side 211), forklarede vidnet, at det må have været til brug for sagen om den anden bindende forhåndsbesked vedrørende ligningslovens § 5 H, at man anmodede om departementets udtalelse. Hun kan ikke præcist sige, hvad formålet med notatet af 2. januar 2001 har været. Vidnet har ikke været involveret i afsendelsen af dette notat.

Foreholdt bilag 02.50 (ekstrakten pag. 45/side 234) forklarede vidnet, at hun givet har talt i telefon med Majken Wågensø forud for fremsendelse af bilagene. Hun husker ikke indholdet af denne samtale, men de har næppe drøftet sagen nærmere, idet vidnet da lige havde overtaget sagen og kun var ved at sætte sig ind i den, så hun havde ikke grundlag for en nærmere drøftelse af substansen i sagen.

Forespurgt, om der kom en reaktion herpå fra departementet, forklarede vidnet, at det kom der med departementets notat af 23. januar 2001.

Foreholdt bilag 42.06 (ekstrakten pag. 75-77/pag. 12654-12656) og bilag 02.52 (side 236-239), brev af 23. januar 2001 fra Skatteministeriet, Departementet, Ivar Nordland og Majken Wågensø til Told- og Skattestyrelsen, att. Niels Kristensen, forklarede vidnet, at dette, som hun husker det, var den første reaktion fra departementet. Vidnet stod herefter med to forskellige opfattelser vedrørende spørgsmålet om ligningslovens § 5 H. Styrelsens korrigerede opfattelse, hvorefter ligningslovens § 5 H fandtes uanvendelig, dels fordi udenlandske selskaber ikke kunne falde ind under begrebet ”skattepligtige omfattet af selskabsskattelovens § 1”, og dels fordi aktiviteten ikke kunne anses at hidrøre fra et ”fast driftssted”. Spørgsmålet, om der var sambeskatning

på erhvervelsestidspunktet, fandtes derfor irrelevant, hvorimod det i den første ligningsrådssag blev anset for afgørende, om aktiverne var erhvervet inden sambeskatningen. Departementets opfattelse gik i modsat retning. Departementet fandt § 5 H anvendelig, uanset om der var etableret sambeskatning på erhvervelsestidspunktet eller ej, og begrebet ”fast driftssted” fandtes ikke at kunne begrænses til situationer, hvor overdragelsen sker mellem selskaberne i forskellige lande. Ingen af dem tilsluttede sig således den første ligningsrådsafgørelse fuldt ud. Departementets nye synsvinkel gav afdelingen anledning til en mere grundig undersøgelse af forarbejder og litteratur, hvilken undersøgelse resulterede i udarbejdelse af et nyt notat vedrørende ligningslovens § 5 H.

Foreholdt bilag 02.52 (ekstrakten pag. 3/side 238) forklarede vidnet, at spørgsmålet om afskrivningslovens § 40, stk. 5, ikke havde været med i overvejelserne i den sag, vidnet behandlede, og det var ikke noget, de drøftede.

Foreholdt bilag 02.55 (ekstrakten pag. 70-74/side 244-248), internt notat af 1. februar 2001 fra Susse Meulengracht vedrørende Ligningslovens § 5 H, bekræftede vidnet, at det var hende, der skrev dette notat. Vidnet afleverede notatet til sin kontorchef, hvorfra det må være gået videre til afdelingschefen, Preben Underbjerg Poulsen. Hun ved det dog ikke med sikkerhed. Preben Underbjerg Poulsen var med på sagen, og det ville være mærkeligt, hvis han ikke har fået notatet.

Foreholdt pag. 73 (side 247), midt, ”Som konstateret er der også uenighed blandt de lærde om, hvornår noget er fuldt skattepligtigt til Danmark og derved omfattet af SEL § 1” og ”På denne baggrund må der antages at være holdepunkter for at antage, at udenlandske sambeskattede selskaber i relation til § 5 H er omfattet af SEL § 1”, forklarede vidnet, at dette var noget, hun var nået frem til i forbindelse med sine undersøgelser af sagen. Hun havde ikke nogen mening herom før.

Foreholdt pag. 74 (side 248), 1. nye afsnit, ”Hvis bestemmelsen imidlertid ikke tolkes som nævnt, så må det konstateres, at der er et ”hul” i loven”, forklarede vidnet, at hun ikke var bekendt med de notater, som Selskabsrevisionsafdelingen havde sendt til Selskabsbeskatningsafdelingen.

Forespurgt, om hun var bekendt med Christen Ambys udtalelser i forbindelse med den første ligningsrådsafgørelse vedrørende ligningslovens § 5 H om, at der var ”hul” i loven, og om hun således lagde sig op ad Ambys opfattelse, forklarede vidnet, at hun var bekendt med Ambys mening om sagen, idet hun i forbindelse med udarbejdelse af notatet havde læst Ligningsrådets referater, og det var en mere populær måde at beskrive, at der var en mulighed for omgåelse. Notatet af 1. februar 2001 var ikke på linje med de tidligere notater, men hun fik ikke nogen direkte tilbagemelding herpå. Der var drøftelser om, hvorledes man skulle løse problemet. Vidnet deltog ikke i drøftelser med departementet i foråret 2001. Hun har muligvis været på ferie, så en anden har taget over.

Vidnet var involveret i behandlingen af den anden anmodning om bindende forhåndsbesked i løbet af foråret 2001, og der var, som det fremgår ovenfor, tre mulige løsninger: 1) svarende til styrelsens notat af 2. januar 2001, 2) svarende til styrelsens notat af 1. februar 2001, og 3) svarende til departementets notat af 23. januar 2001, og Ligningsrådet fik alle tre forslag præsenteret.

Foreholdt bilag 13.07 (ekstrakten pag. 129-133/side 3244-3248), Ligningsrådets bindende forhåndsbesked af 19. juni 2001, forklarede vidnet, at Ligningsrådet endte med at vælge den mellemste løsning, og rådet traf herved en afgørelse, der lagde sig op ad den tidligere afgørelse om ligningslovens § 5 H. Vidnet deltog ikke selv i Ligningsrådets møde, men hun har fået refereret, at der på mødet blev givet en grundig gen-

nemgang af de forskellige bud på, hvordan sagen skulle afgøres. Sagen havde været sat på dagsorden til et tidligere møde, men blev taget af, da der ikke var enighed i Ligningsrådet om, hvorvidt ligningslovens § 5 H fandt anvendelse.

Foreholdt bilag 02.33 (side 153), dagsorden til ligningsrådssag, bekræftede vidnet, at man her forsøgte at gøre Ligningsrådet opmærksom på, at der var et problem. Det var departementets fortolkning, der blev anført i indstillingen, men Ligningsrådet traf en afgørelse, der lagde sig op ad den tidligere afgørelse om ligningslovens § 5 H. Afgørelsen blev senere offentliggjort. Vidnet er ikke bekendt med, om afgørelsen gav anledning til lovgivningsmæssige initiativer, men det var hendes indtryk, at der var et arbejde i gang i departementet, hvor man så på problemstillingen med ligningslovens § 5 H. Ligningsrådets afgørelse cementerede, at der var et ”hul” i loven.

Foreholdt bilag 42.08 (ekstrakten pag. 136/side 12660), mail af 22. juni 2001 fra Susse Meulengracht til Ivar Nordland, bekræftede vidnet, at hun sendte Ligningsrådets afgørelse af 19. juni 2001 til Ivar Nordland. Det skete efter aftale med Niels Kristensen. Hun skrev ikke noget om et ”hul”. Det havde hun tidligere gjort opmærksom på i et notat. Afgørelsen var ikke i overensstemmelse med det notat, som Ivar Nordland selv havde udarbejdet, hvilket må have givet ham anledning til overvejelser. Hun er dog ikke bekendt hermed. De forventede ikke umiddelbart nogen tilbagemelding, og hun erindrer ikke, om de fik en sådan fra Ivar Nordland. Det var ikke vidnet selv, men Niels Kristensen, der forestod korrespondancen med Ivar Nordland.

Foreholdt bilag 02.26 (ekstrakten pag. 134/side 135), side 1 af Ligningsrådets bindende forhåndsbesked af 19. juni 2001, og forespurgt vedrørende dateringen forklarede vidnet, at indstillingerne blev dateret til den dato, hvor de var til behandling i Ligningsrådet, og ikke med den dato, hvor de blev udarbejdet. Det er vidnet, der i øverste hjørne har anført: ”her forkastes 5 H totalt”. Det er et af de tre udkast til løs-

ninger, som blev lavet til Ligningsrådet, og det anførte er kun tænkt som vidnets eget arbejdsnotat.

Foreholdt bilag 07.22 (ekstrakten pag. 78-83/side 1080-1085), brev af 5. september 2001 fra TDC A/S til Told- og Skattestyrelsen vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at der som anført givet har været et møde, hvor anmodningen blev afleveret. Det var helt sædvanligt, at forespørgeren bad om et møde, når der var tale om mere komplicerede problemer. Hun erindrer ikke at have deltaget i dette møde. Hun blev herefter sagsbehandler på anmodningen om bindende forhåndsbesked fra TDC.

Foreholdt bilag 07.30 (ekstrakten pag. 84/side 1111), brev af 6. september 2001 fra Selskabsbeskatningsafdelingen til Selskabsrevisionsafdelingen, forklarede vidnet, at Selskabsrevisionsafdelingen, der havde kendskab til selskabet som ligningsmyndighed, skulle udtale sig i relation til de faktiske forhold. De skulle ikke foretage en juridisk vurdering, men meddele, om de havde kendskab til noget faktisk, der kunne have betydning for sagens behandling. Sune Hein Bertelsen var endnu ikke sagsbehandler på sagen, men skulle være med for at han kunne se, hvordan en sådan sag blev behandlet. Vidnet stod på det tidspunkt for at skulle væk fra Selskabsbeskatningsafdelingen. Det var ikke sædvanligt, at de var 2 sagsbehandlere på en sag. Det var TDC, der havde spurgt, om de kunne få et hurtigt svar, idet de havde nogle forhandlinger i gang, hvor afgørelsen kunne få betydning. Selskabsrevisionsafdelingen imødekom inden for det muliges grænser en skatteydere rimelige anmodning om et hurtigt svar.

Foreholdt bilag 07.37 (ekstrakten pag. 90/side 1122), mail af 11. september 2001 fra Solveig Mortensen til Niels Kristensen, Sune Hein Bertelsen og Susse Meulengracht, og forespurgt om baggrunden for, at udtalelsen var i to dele, forklarede vidnet, at Sel-

skabsrevisionsafdelingens udtalelser normalt blev skrevet direkte ind i et udkast til Ligningsrådets afgørelse. De interne overvejelser skulle imidlertid ikke med i skrivelser, der senere skulle gå ud af huset, og denne del blev derfor lavet som et separat notat.

Forespurgt, om hun kendte størrelsen på de involverede beløb, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. De fokuserede ikke på tal, men på at finde den rigtige løsning. Forespurgt, om hun var bekendt med et beløb på 10 mia. kr. i goodwill, forklarede vidnet, at hun ikke kendte dette beløb.

Foreholdt bilag 07.32 (ekstrakten pag. 85-87/side 1113-1115), brev af 11. september 2001 fra Lars Nørding og Solveig Mortensen til Told- og Skattestyrelsen, att.: Susse Meulengracht/Sune Hein Bertelsen, bekræftede vidnet, at det var den del af notatet, der var klar til indskrivning i en bindende forhåndsbesked.

Foreholdt pag. 87 (side 1115), ”Når Talkline GmbH & Co. KG inddrages i den danske sambeskatning, værdiansættes driftsmidler, goodwill og øvrige immaterielle aktiver efter selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6 (indgangsværdier), hvorefter afskrivninger herpå ikke anses for at vedrøre indkomst, der ikke indgår i det danske indkomstskattegrundlag”, bekræftede vidnet, at de var enige i denne konklusion. Den sag, som vidnet tidligere havde behandlet vedrørende ligningslovens § 5 H, omfattede ikke spørgsmålet om indgangsværdier.

Foreholdt bilag 07.39 (ekstrakten pag. 88-89/side 1126-1127), internt notat af 11. september 2001 fra Lars Nørding og Solveig Mortensen til Selskabsbeskatningsafdelingen, forklarede vidnet, at notatet også var stilet til Niels Kristensen, der som kon-torchef altid var med på sager af denne art fra starten af.

Foreholdt pag. 88 (side 1126), 4. afsnit, ”Da Ligningsrådet første gang behandlede [...] [sag nr. 1] på et møde, var Amby uenig i svaret, idet han mente, det måske var et ”hul” i loven. Amby ville gerne have en belysning heraf. Sagen blev herefter udsat”, bekræftede vidnet, at hun var bekendt med, at Christen Amby havde sagt, at der var et ”hul” i loven.

Foreholdt 5. afsnit, ”Da Ligningsrådet anden gang behandlede [...] [sag nr. 1] på et møde, tilsluttede Ligningsrådet sig Told- og Skattestyrelsens udtalelse til forespørgslen. Amby fastholdt, at han ønskede en belysning af, om der var et ”hul” i loven” bekræftede vidnet, at dette ikke var nyt for hende, idet hun var bekendt hermed fra den tidligere sag. Vidnet er ikke bekendt med, om der blev foretaget nogen belysning af problemstillingen, men spørgsmålet blev belyst for Ligningsrådet i forbindelse med den anden sag om ligningslovens § 5 H. Afgørelsen i denne sag var udtryk for, at der var et ”hul” i loven.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om Ligningsrådet var bekendt med, at der var et ”hul” i loven, forklarede vidnet, at Christen Amby jo var medlem af Ligningsrådet, og at medlemmerne af rådet efter hans udtalelser måtte være bekendt med, at der var et ”hul” i loven. Der var som følge af drøftelserne på møderne i Ligningsrådet også sket en orientering af departementet, der havde en repræsentant til stede på møderne.

Foreholdt af advokat Michael Reklings pag. 88 (side 1126), ”Af referatet fra Ligningsrådsmødet fremgår, at Departementet er orienteret. Er der nogen tilbagemelding herfra?” og forespurgt, om der var kommet svar herpå, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer, at der er givet noget svar herpå. Vidnet har ikke selv svaret på Selskabsrevisionskontorets spørgsmål. Selskabsrevisionen var på daværende tidspunkt en afdeling i Told- og Skattestyrelsen, og de rejste spørgsmål kan derfor ikke opfattes som en

konkret forespørgsel med krav om besvarelse. Det skal mere ses som en påpegnings af problemstillinger.

Foreholdt 3. sidste afsnit ”Har der været tilsvarende diskussioner vedrørende behandlingen af forespørgslen fra [...] A/S?” forklarede vidnet, at hun, så vidt hun erindrer, heller ikke har svaret herpå.

På forespørgsel fra advokat Nicolai Westergaard om, hvorvidt det interne notat blev udarbejdet som oplæg til en diskussion eller til brug for behandlingen af en konkret sag, forklarede vidnet, at det, hun skulle bruge til sin sagsbehandling, var en udtalelse fra Selskabsrevisionsafdelingen om den konkrete sag til en bindende forhåndsbesked, og hun skulle ikke gå videre med andre spørgsmål. Hun ved ikke, om Niels Kristensen er gået videre med de rejste spørgsmål.

På forespørgsel fra advokat Michael Reklings om, hvem der modtog notatet af 11. september 2001, forklarede vidnet, at Niels Kristensen har fået notatet. Niels Kristensen var vidnets reference. Hun ved ikke, om andre opad i hierarkiet har modtaget notatet.

Foreholdt pag. 89 (side 1127), 2. afsnit, ”Det er Selskabsrevisionsafdelingens opfattelse, at formålet med ligningslovens § 5 H har været, at en koncernintern overdragelse af underskudsgivende aktiviteter skal forblive underskuds begrænset uanset, hvornår de udenlandske selskaber inddrages i en dansk sambeskatning”, forklarede vidnet, at der ikke var grundlag for nogen diskussion herom, idet Ligningsrådet havde truffet afgørelse i to sager om, hvorledes retsstillingen var. I forhold til ligningslovens § 5 H var diskussionen for deres vedkommende derfor lukket.

Foreholdt 4. sidste afsnit, ”Selskabsrevisionsafdelingen vil med ovenstående give et billede af, hvilke konsekvenser, der er ved at tolke ligningslovens § 5 H, så snævert,

som praksis er i øjeblikket. Det kunne måske, såfremt det er ønsket, give sig udslag i en lovændring på området”, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvem der konkret gik videre med dette. Det var kendt i deres system, også af hendes kontorchef.

Foreholdt bilag A.21.01 (ekstrakten pag. 91/side 50233), mail af 2. december 2003 fra Karin Kirchhoff til Niels Kristensen og Palle Graff via Palle Graff, forklarede vidnet, at hun ikke har deltaget i nogen lovgruppemøder. Niels Kristensen har muligvis deltaget i mødet den 12. september 2001, men hun ved det ikke præcist.

Forespurgt til mødet den 14. september 2001 mellem Niels Kristensen og Søren Lehmann Nielsen forklarede vidnet, at hun deltog i dette møde, der blev holdt i Erhvervsbeskatningskontorets lokaler. Temaet for mødet var nogle spørgsmål om fradragskonti og afskrivningsloven, som ikke lå i Selskabsbeskatningskontorets regi. Det havde ikke noget med ligningslovens § 5 H at gøre. Hun ville, såfremt hun havde hørt om et beløb på 10 mia. kr., nok have studset over dette.

Forespurgt, hvem der i øvrigt deltog i mødet, forklarede vidnet, at Niels Kristensen, Kim Lohse og nogle TDC-folk deltog. Hun erindrer ikke præcist, om Sune Hein Bertelsen også deltog i mødet.

Foreholdt bilag 07.19 (ekstrakten pag. 92/side 1076), mail af 17. september 2001 fra Ruth Kjærskov til Niels Kristensen, Susse Meulengracht, Preben Underbjerg Poulsen og Sune Hein Bertelsen via Niels Kristensen, forklarede vidnet, at mailen angik TDC-sagen. Det omhandlede spørgsmålet om tidspunktet for omdannelsen af selskabet og etableringen af kommanditselskabet. Omdannelsestidspunktet var et afgørende moment. Niels Kristensen refererede til Preben Underbjerg Poulsen. Der blev forud for Ligningsrådets møder holdt et formøde med deltagelse af kontorchefer og afdelingscheferne for de afdelinger, der har sager til behandling, og formanden for Lig-

ningsrådet. Vidnet vil tro, at Niels Kristensen har orienteret Preben Underbjerg Poulsen om TDC-sagen, men hun ved det ikke med sikkerhed. Preben Underbjerg Poulsen var efter vidnets opfattelse involveret mere i behandlingen af den anden ligningsrådssag om § 5 H. Vidnet ved ikke, i hvilken grad Preben Underbjerg Poulsens har været involveret i behandlingen af TDC-sagen.

Foreholdt bilag 06.09 (ekstrakten pag. 93-104/side 859-870), Ligningsrådets bindende forhåndsbesked af 18. september 2001 til TDC A/S, bekræftede vidnet, at afgørelsen lå på linje med de tidligere afgørelser vedrørende ligningslovens § 5 H. Der blev ikke lavet flere udkast til afgørelse, for nu var praksis lagt fast. Vidnet deltog ikke i det ligningsrådsmøde, hvor TDC sagen blev behandlet. Hun erindrer ikke at have hørt om, at nogen i Ligningsrådet havde bemærkninger til sagen.

Forespurgt vedrørende lovforslag L 61 forklarede vidnet, at hun ikke har været involveret i udarbejdelsen af dette lovforslag, ej heller som hørt part.

Forespurgt, om hun har kendskab til andre sager vedrørende ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at hun ikke har været involveret i andre sager med en lignende problemstilling.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om der var andre sager, som hun ikke var involveret i, men som hun har hørt om, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Foreholdt bilag A.15 (ekstrakten pag. 106-113/side 50159-50166), referat af Ligningsrådets møde den 11. maj 1999, forklarede vidnet, at hun ikke var involveret i denne sag. Sagen blev afgjort, før hun kom til Selskabsbeskatningskontoret i december 1999. Vidnet forklarede, at hun formelt begyndte i afdelingen i maj 1999, men

hun gik straks herefter på barsel i 6 måneder og begyndte derfor reelt først den 1. december 1999.

Forespurgt af advokat Nicolai Westergaard forklarede vidnet, at hun forlod Selskabsbeskatningsafdelingen den 1. november 2001. Hun arbejdede herefter i Personale- og Udviklingsafdelingen, som ikke har noget med nærværende sag at gøre.

Foreholdt bilag 02.55 (ekstrakten pag. 70-74/side 244-248), notat af 1. februar 2001, bekræftede vidnet, at notatet gik videre til hendes kontorchef Niels Kristensen. Der var i de store sager en intens kontakt med Niels Kristensen, og det gjaldt særligt den anden sag om ligningslovens § 5 H. Kontakten var ikke så tæt i TDC-sagen, idet der nu forelå en tidligere afgørelse. Det var et tema i problemstillingen vedrørende ligningslovens § 5 H, at der var et ”hul” i loven.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel bilag 07.39 (ekstrakten pag. 88-89/side 1126-1127), notat af 11. september 2001, og forespurgt, hvad man gjorde i kontoret ved en sådan henvendelse, forklarede vidnet, at det afhang af, om det var en henvendelse med henblik på en generel drøftelse af problemet. Spørgsmålene her skulle mere opfattes som påpegning af en problemstilling, og ikke som spørgsmål, nogen havde et ansvar for at besvare. Hun har ikke selv foretaget yderligere i forhold til de rejste spørgsmål, idet alle involverede var bekendt med anførte problemstilling, der var bragt videre til de personer, der kunne gøre noget ved det.

Forespurgt, hvilke retningslinjer der var for rapportering om et ”hul” i loven, forklarede vidnet, at hun som sagsbehandler skulle gå videre med det til sin kontorchef, der – såfremt han opfattede det som en problemstilling, der skulle bringes videre – ville sørge for enten selv at bringe det videre eller bede andre om at bringe det videre.

Hendes kontorchef Niels Kristensen kendte problemstillingen, og det var ham, der skulle gå videre med sagen.

Adspurgt af advokat Nicolai Westergaard forklarede vidnet, at hun aldrig har deltaget i lovgruppemøder. Der deltog ikke fuldmægtige fra styrelsen på disse møder.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om der blev holdt andre møder med TDC eller andre møder om ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at hun ikke konkret erindrer dette. Der var mange møder i afdelingen i denne periode. Der blev typisk ikke skrevet referater af disse møder, idet udfaldet af drøftelserne indgik direkte i sagsfremstillingen.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om hun kender en arbejdskollega ved navn Susanne Meincke, forklarede vidnet, at det ikke siger hende noget.

Foreholdt bilag 42.08 (ekstrakten pag. 136/side 12660) mail af 22. juni 2001 fra Susse Meulengracht til Ivar Nordland og forespurgt, om det var sædvanligt, at Selskabsbeskatningsafdelingen sendte en ligningsrådsafgørelse til departementet, forklarede vidnet, at det var Niels Kristensen, der anmodede om, at afgørelsen blev fremsendt, idet afgørelsen rykkede ved departementets tidligere opfattelse vedrørende ligningslovens § 5 H. Det var en naturlig konsekvens af forløbet at orientere direkte om udfaldet.

Foreholdt af advokat Poul Heidmann bilag 02.50 (ekstrakten pag. 45/side 234) og forespurgt til, hvad sagen drejede sig om, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer denne ekspedition.

Foreholdt bilag 02.49 (ekstrakten pag. 46-67/side 212-233) bekræftede vidnet, at det var sin egen opfattelse, som hun gav udtryk for i notatet.

Foreholdt bilag 02.55 (ekstrakten pag. 70-74/side 244-248), specielt pag. 73 (side 247) og forespurgt, om konklusionen ikke lå tæt op af departementets vurderinger, forklarede vidnet, at departementet var af den opfattelse, at ligningslovens § 5 H fandt anvendelse, selvom selskabet ikke var sambeskattet på erhvervelsestidspunktet. I notatet kom hun frem til, at ligningslovens § 5 H ikke kunne anvendes, hvis der ikke var sambeskatning på erhvervelsestidspunktet.

Foreholdt pag. 74 (side 248), 2. afsnit, forklarede vidnet, at hun her gav udtryk for, at der var et problem, hvis der ikke var sambeskatning på erhvervelsestidspunktet. Departementet mente imidlertid ikke, at der var noget problem heri.

Foreholdt pag. 74 (side 248), ”3. Fast driftssted”, forklarede vidnet, at hun kom frem til, at det faste driftssted ikke behøvede at ligge i et andet land. Hun var her på linje med departementets opfattelse.

Foreholdt bilag 02.34 (side 154-159), udkast til Ligningsrådets bindende forhåndsbesked, og bilag 02.36 (side 165-175), supplerende bemærkninger til Ligningsrådet, bekræftede vidnet, at det var hende, der udarbejdede bilagene. Det var den model, der var udtryk for departementets holdning (02.34).

Foreholdt bilag 02.36, pag. 2 (side 166), forklarede vidnet, at man her var inde i vurderinger om subjektiv eller objektiv lovfortolkning. Hun mener ikke, at det anførte stod i modsætning til det, der var anført i det tidligere notat herom.

Foreholdt bilag 02.55 (ekstrakten pag. 70-74/side 244-248), pag. 4 (side 247), sammenholdt med bilag 02.36 (side 165-175), forklarede vidnet, at argumentationen var bygget forskelligt op i de to bilag, men at konklusionen var den samme.

Foreholdt bilag 58.23 (side 18589), mail af 20. april 2001 fra Dennis Dalsgaard Bernhardt til Ivar Nordland, Preben Underbjerg Poulsen, Ebbe Willumsen og Karin Kirchhoff, forklarede vidnet, at hun ikke har skrevet notatet. Det er flettet sammen af flere forskellige notater. Hun erindrer ikke at have været orienteret herom.

Foreholdt af advokat Jesper Lett bilag 07.39 (ekstrakten pag. 88/side 1126), 3.-4. afsnit, og forespurgt, om der, som Christen Amby sagde, var et "hul", hvis Ligningsrådet afgjorde spørgsmålet om ligningslovens § 5 H, som det havde gjort i de to tidligere sager herom, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om dette herefter var den retstilstand, som alle kendte, svarede vidnet, at man godt kunne anskue det på denne måde.

Foreholdt af advokat Mads Krarup bilag 01.17 (ekstrakten pag. 68/side 45), brev af 15. januar 2001 fra Selskabsbeskatningsafdelingen til Selskabsrevisionsafdelingen i Århus, og forespurgt, hvorfor brevet var sendt til en adresse i København, forklarede vidnet, at breve til Selskabsrevisionsafdelingen i Århus blev sendt til Østbanegade i København, idet Selskabsrevisionsafdelingen var en afdeling i styrelsen. Hun erindrer ikke at have haft en samtale med Jørgen Andersen.

Foreholdt bilag 01.16 (ekstrakten pag. 69/side 44), håndskrevne notater, vil vidnet ikke udelukke, at det kan være hende, som Jørgen Andersen har talt med om ligningslovens § 5 H. Hun har dog ingen konkret erindring herom. Det vil være naturligt, at Selskabsrevisionsafdelingen ikke afgiver svar, når både departementet og styrelsen er involveret i en juridisk vurdering af sagen.

Mødet hævet kl. 16:00.

Næste møde afholdes den 9. december 2004 kl. 09:30.

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

John Nielsen har herudover anmodet om følgende ændringer:

Ad side 118, 2. afsnit, 6. linje: ”Palle Graff fik kopier af notaterne i takt med, at de blev udarbejdet” ændres til ”Palle Graff blev orienteret løbende om sagen, men modtog dog næppe alle notatudkast, da der var tale om en løbende sagsbehandlingsproces. Heller ikke vidnet erindrer at have modtaget alle notatudkast, hvor der skal henvises til, at bl.a. notatet af 8. september 2000, bilag 13.06.02 ikke erindres modtaget af vidnet.”

Ad side 125, 4. afsnit: ”Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om han frygtede at blive stillet på en bunden opgave, hvor han skulle besvare spørgsmålet positivt, forklarede vidnet, at det, han frygtede, formentlig var, at han kunne komme til at træffe en afgørelse, som han ikke brød sig om. Han kan ikke sige, hvad han støttede denne formodning på.” suppleres med: ”Det var vidnets faste overbevisning, at sagens karakter og størrelse trods et tidspres hos Tele Danmark A/S og PricewaterhouseCoopers bedst løstes af Ligningsrådet, idet den offentliggjorte og kendte praksis på området var meget begrænset.”

Kommissionen må på baggrund af de notater, der blev gjort af kommissionen under afhøringen, fastholde, at vidnet har forklaret som anført i protokollen. De anførte forslag til ændringer har således ikke ført til, at protokollen er ændret på disse punkter.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 24. januar 2005.
Marianne Kjølbye

Den 9. december 2004 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbbye.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Som valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen mødte advokat Henrik Steen Andersen.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister

Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann.

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding mødte advokat Lida Hulgaard.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt mødte advokat Mads Krarup.

Som valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen mødte advokat Steen Lassen ved advokat fuldmægtig Thomas Riise.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær og underdirektør Flemming Paludan, mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen ved advokat Jeppe Rosenmeier.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernø, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel mødte advokat Nicolai Westergaard.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte Hans Kristian Andersen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han, der er uddannet cand.polit., i september 1973 blev ansat i Skatteministeriets departement, hvor han stadig er ansat. Han er i dag fagchef. I 2000-2001 var han kontorchef for departementets 13. kontor, der tog sig af skatteberegning og -opkrævning på personskatteområdet. Dengang var Jens Drejer hans nær-

meste foresatte. Hans nærmeste samarbejdspartnere i styrelsen var blandt andet kon-torchef Kjeld Borup, Jesper Pålsson, Erik Eriksen og Kim Lohse.

Forespurgt om sin funktion som tilforordnet i Ligningsrådet forklarede vidnet, at han tiltrådte som tilforordnet i januar 1995. Han var tilforordnet indtil september 2001. Det sidste møde, han deltog i, var den 18. september 2001.

En tilforordnets opgaver i Ligningsrådet var ikke beskrevet noget steds, men det var den almindelige opfattelse, at de tilforordnede var en hjælp til, at departementet og ministeren kunne holde sig orienteret om, hvad der foregik på ligningsrådsmøderne. Vidnet bekræftede, at det var en ”lyttepost”. De tilforordnede kunne udtale sig, men de deltog ikke i selve afstemningen. De var ikke rådgivere for Ligningsrådet. Hvis Ligningsrådet ville have uddybet eller underbygget styrelsens indstilling i en sag, kunne sagen udsættes herpå. Det var fremgangsmåden, uanset om departementet tidligere havde været inddraget i sagen. Hvis sagen blev udsat, rettede Told- og Skatte-styrelsen herefter normalt henvendelse til det pågældende fagkontor i departementet om sagen. Det var normalt Told- og Skattestyrelsen, der sendte sagen til departemen-tet, men vidnet har i nogle tilfælde, efter aftale med styrelsen, taget sagen med hjem til departementet.

Der var ikke en egentlig mødepligt for de tilforordnede, men det var meningen, at de skulle være til stede ved alle møder. Hvis en tilforordnet havde andre vigtigere opga-ver eller var syg, meldte de afbud. De blev ikke erstattet af andre. I den sidste del af perioden, fra 1999 til 2001, sad vidnet alene som tilforordnet. Forud herfor havde Preben Underbjerg Poulsen været tilforordnet sammen med vidnet. Der var indtil 1999 to tilforordnede, og herefter var der kun én.

Forespurgt, hvorledes afrapportering foregik, forklarede vidnet, at det kunne ske på to måder, enten mundtligt til den pågældende afdelingschef eller kontorchef eller ved, at der blev lavet en skriftlig afrapportering. Der blev lavet en skriftlig rapport, hvis man mente, at sagen havde ministerens interesse. Den skriftlige afrapportering gik normalt op gennem systemet ad kommandovejen. Vidnet kunne dog også godt selv lægge en sag direkte til departementschefen.

Forespurgt, om der her var tale om en "early warning", forklarede vidnet, at dette er et moderne udtryk for en afrapportering. Det blev indført i forbindelse med etableringen af lovgrupperne. Der blev rapporteret, når de blev opmærksomme på noget, der var interessant og skulle videre i systemet.

Adspurgt, hvad der var interessante sager, forklarede vidnet, at det var op til hans eget skøn, hvad der skulle rapporteres om, medmindre han direkte blev bedt om det. Det var særligt sager, der eventuelt kunne komme op i pressen, eller sager, hvor der var politisk eller anden uenighed.

Forespurgt, om han med politisk uenighed mente uenighed i Ligningsrådet, bekræftede vidnet dette. Hvis der var uenighed i Ligningsrådet, var dette en grund til at bringe sagen videre. Det kunne også være sager, hvor styrelsens indstilling blev overruled, eller sager, hvor hjemmelsspørgsmålet var tvivlsomt.

Forespurgt, om store sager og sager, som involverede store beløb, var interessante sager, forklarede vidnet, at sådanne sager helt klart var prioriterede.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om store sager var sager, der ville dukke op i pressen, forklarede vidnet, at det var en stor sag, hvis der var store provenubeløb involveret.

Adspurgt, hvad der skete i anledning af hans afrapporteringer, forklarede vidnet, at han ikke altid fik tilbagemelding om, hvad der videre skete i sagen. Det var en lille brist i systemet. Normalt blev han orienteret, men der var ikke nogen procedure herfor. Det var op til den pågældende sagsbehandler at give en tilbagemelding til vidnet.

Foreholdt bilag A.15 (ekstrakten pag. 1-7/side 50159-50165), referat af Ligningsrådets møde den 11. maj 1999, bekræftede vidnet, at han var til stede på dette møde. Han har dog ikke nogen speciel erindring herom.

Foreholdt pag. 7 (side 50165), ”Amby var uenig i svarene på de to sidste spørgsmål. Men der er måske et hul i loven. Amby ville gerne have en belysning heraf”, forklarede vidnet, at han, da han læste bilaget i forbindelse med sin forberedelse til mødet i dag, erindrede, at han havde været til stede på mødet. Han erindrer ikke nærmere om, hvad der forgik på mødet, men han mener, at det efter mødet blev aftalt, at fagkontoret i Told- og Skattestyrelsen skulle rette henvendelse til departementet om sagen.

Foreholdt bilag A.15.01 (ekstrakten pag. 8-15/side 50167-50174), referat af Ligningsrådets møde den 22. juni 1999, bekræftede vidnet, at han ligeledes var til stede på dette møde. Der var sat en undersøgelse i gang i anledning af Ambys bemærkninger på det tidligere møde. Vidnet var ikke blevet orienteret om, hvad der var foretaget mellem de to møder.

Foreholdt pag. 14 (side 50173), 4. sidste afsnit, ”Amby fastholdt, at han ønsker en belysning af, om der er et hul i loven”, forklarede vidnet, at han ikke har erindring om, hvad der foregik mellem møderne. Han var ikke orienteret om, hvorvidt der blev foretaget noget vedrørende den af Amby begærede belysning.

Vidnet erindrer ikke Ambys nye bemærkning om, at han ønskede en belysning af, hvorvidt der var et hul i loven. Vidnet har ikke været inddraget i sagen. Vidnet må af referatet fra mødet slutte, at Amby var utilfreds med det svar, han havde fået, men vidnet erindrer det ikke mere præcist.

Foreholdt 3. sidste afsnit, ”Formanden bemærkede, at Told- og Skattestyrelsen har orienteret Departementet om problemet”, forklarede vidnet, at han ikke erindrer denne bemærkning. Han erindrer generelt ikke særlig meget fra dette møde. Han mener, at det på det tidligere møde blev aftalt, at fagkontoret i styrelsen skulle tage kontakt til fagkontoret i departementet om sagen. Vidnet mener, at det må være denne orientering, der henvises til.

Foreholdt sidste afsnit, ”Formanden bemærkede, at Ligningsrådet – som loven er formuleret – ikke har mulighed for at imødekomme det ansøgte. Desuden oplyste formanden, at der til efteråret fremsættes et forslag til en egentlig sambeskatningslov, der skulle tage højde for nærværende situation”, forklarer vidnet, at han ikke erindrer denne udtalelse, og han ved ikke, hvad formanden på det tidspunkt sigtede til.

Forespurgt, om han erindrer, om han mellem møderne skulle have fået nogen information om sagens behandling, forklarede vidnet, at han ikke mener, at han fik nogen information.

Adspurgt om, hvad der skete efter mødet, forklarede vidnet, at han ikke husker noget vedrørende en afrapportering. Han ville i et sådant tilfælde normalt gå til det pågældende fagkontor, i dette tilfælde Ivar Nordlands, for at høre, hvad der skete i sagen.

Forespurgt om, hvad sagen herefter stod på i juni 1999, og om der var en undersøgelse i gang, forklarede vidnet, at han måtte gå ud fra, at det var noget, man overvejede, men han erindrer det ikke præcist.

Foreholdt bilag A.14.02 (ekstrakten pag. 16-19/side 50155-50158), dagsorden af 15. marts 2001 til ligningsrådsmøde den 20. marts 2001, herunder specielt pag. 17, ”Det indstilles – i overensstemmelse med Departementets fortolkning – at der svares bekræftende på spørgsmålene. Indstillingen er ikke i overensstemmelse med en tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og styrelsen er særdeles betænkelig ved den af Departementet anlagte fortolkning”, bekræftede vidnet, at han modtog dette dagsordenpapir. De tilfornordnede fik alle dagsordnerne, så de kunne holde sig orienteret om, hvilke sager der skulle behandles på næste ligningsrådsmøde. Vidnet mente, at den nævnte tekst var årsag til, at sagen blev trukket fra det pågældende møde. Vidnet var med til at få sagen trukket fra mødet, idet han ikke fandt, at man kunne aflevere en indstilling på denne måde. Den måtte omformuleres. Han læste indstillingen således, at den var baseret på den tidligere afgørelse vedrørende § 5 H. Vidnet mener, at han talte med Ivar Nordland om sagen, hvorefter sagen blev trukket fra mødet. Det var vidnets opfattelse, at departementet og styrelsen skulle prøve at nærme sig hinanden og blive enige om en indstilling. Vidnet hørte ikke noget til, hvad resultatet af overvejelserne blev, før sagen blev behandlet på næste ligningsrådsmøde. Han kunne af forreferatet se, hvad der var kommet ud af overvejelserne.

Foreholdt bilag A.14.01 (ekstrakten pag. 20-28/side 50146-50154), herunder specielt pag. 21, ”Indstillingen er ikke i overensstemmelse med en tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og styrelsen har i forreferatet redegjort for en række fortolkningsmæssige problemstillinger i forhold til ordlyden i bestemmelsen”, bekræftede vidnet, at teksten her var blevet ændret. Diskussionen havde gået på fortolkningen af be-

stemmelsen i § 5 H. Han erindrer ikke, hvorledes han opfattede dette, men der var stadig fortolkningsmæssige problemer.

Foreholdt pag. 27 (side 50153), 4. sidste og sidste afsnit, samt pag. 28 (side 50154), 4.-5. og de 5 sidste afsnit, og forespurgt, om han erindrer denne debat, bekræftede vidnet dette. Han husker ikke det præcise indhold, men det var en langvarig debat, og der var stor uenighed. Der var stor betænkelighed i rådet ved at gå med på styrelsens indstilling. Sagen blev udsat, idet indstillingen blev tilsidesat. Der skulle herefter laves en ny indstilling. Det henstod som uklart, hvad der blev besluttet, ud over at sagen skulle udsættes, og at virksomheden skulle have medhold. Det blev ikke fastlagt, hvad begrundelsen skulle være.

Foreholdt, at der er flere bemærkninger, der hentyder til en "early warning", forklarede vidnet, at han efter mødet blev trukket til side af Ole Kjær, der gav udtryk for, at styrelsen var meget bekymret for afgørelsen, idet den åbnede for nogle problemstillinger, der havde betydning for andre sager, som de var i gang med. Ole Kjær nævnte, at en større dansk koncern var i gang med noget, som de danske sambeskatningsregler ikke kunne holde til. Der blev ikke nævnt nogen navne på dette tidspunkt, idet de stod i et lokale, hvor der var andre til stede, og de begge har tavshedspligt. Vidnet spurgte Ole Kjær, hvorfor dette ikke var blevet meddelt til relevante personer i departementet, hvortil Ole Kjær svarede, at det var det også, men de havde ikke fået nogen tilbagemelding, og Ole Kjær ville nu være sikker på, at budskabet var gået ind. Der blev ikke sagt noget om, hvem det var, der var blevet orienteret herom, men vidnet formodede, at det var Ivar Nordland. Vidnet blev bedt om at gå tilbage og finde ud af, hvad der skete. Vidnet gik herefter samme dag til kontoret i departementet for at tale med Ivar Nordland. I første omgang var denne ikke til stede, men vidnet traf Jesper Leth Vestergaard og fortalte ham, hvad han havde fået at vide af Ole Kjær om styrelsens bekymring vedrørende § 5 H og om de igangværende sager og problemstillingen.

gerne heri. Vidnet talte samme dag også med Ivar Nordland. Vidnet erindrer ikke, hvorvidt det var Jesper Leth Vestergaard eller Ivar Nordland, der fortalte ham, at de godt kendte til dette problem. Vidnet mener, at Jesper Leth Vestergaard og Ivar Nordland fortalte, at de var i gang med eller ville gå i gang med at overveje lovgivningen. Vidnet opfattede det således, at det var en lovgivning, der skulle tage hånd om problemstillingen i de konkrete sager. Ole Kjær sagde, at der kunne blive tale om store beløb, men der blev ikke nævnt noget beløb.

Forespurgt om, hvad samtalerne mellem ham, Jesper Leth Vestergaard og Ivar Nordland førte til, forklarede vidnet, at han var usikker på, hvad svaret var. De talte også om, hvorvidt der skulle ske rapportering opad i systemet. Han mener, at det blev sagt, at der på rette tid skulle ske rapportering opad i systemet. Med rette tid mentes, når der forelå et lovudkast. Det ville Ivar Nordland tage sig af. Med opad i systemet mentes til departementschefen og videre til ministeren. Det var helt klart, at ministeren skulle orienteres, hvis det drejede sig om et lovforslag. De talte også om, at de to sager skulle rapporteres opad. Dette skulle Ivar Nordland ligeledes tage sig af. Vidnet har ikke selv skrevet nogen indberetning herom. Den eneste rapportering, som han har foretaget, var til Ivar Nordland. Vidnet mener, at han samme dag som Ligningsrådsmødet fandt sted, det vil sige den 22. maj 2001, ringede til styrelsen, hvor han talte med enten Niels Kristensen eller Preben Underbjerg Poulsen. Han fortalte om samtalerne med Jesper Leth Vestergaard og Ivar Nordland, og at sagen således var forankret, og at der var noget i gang. Vidnet havde fået det indtryk, at Jesper Leth Vestergaard og Ivar Nordland havde handlet på baggrund af de henvendelser, de havde fået fra styrelsen. Vidnet foretog sig ikke mere i den anledning. De nævnte samtaler og tilbagemeldingen til styrelsen fandt sted samme dag, den 22. maj 2001. Vidnet hørte ikke videre til denne ligningsrådssag eller den anden unavngivne sag før det næste ligningsrådsmøde.

Advokat Michael Rekling henviste til bilag A.14 (ekstrakten pag. 29-35/side 50139-50145), herunder specielt pag. 30, ”Rådets vedtagelse af 22. maj 2001 er indarbejdet i den genfrelagte bindende forhåndsbesked.”

Foreholdt pag. 34 (side 50144), næstsidste afsnit, ”Formanden bemærkede, at der er 3 argumenter imod ligningslovens § 5 H i nærværende sag, nemlig at der ikke foreligger et ”fast driftssted”, at udenlandske sambeskattede datterselskaber ikke er ”skattepligtige omfattet af selskabsskatteovens § 1” samt at udenlandske selskaber, som først senere inddrages under sambeskatningen, ikke er omfattet af ligningslovens § 5 H, hvis man i øvrigt måtte mene, at ligningslovens § 5 H gælder ved opgørelsen af udenlandske datterselskabers indkomst”, samt pag. 35 (side 50145), 1. afsnit, ”I den forbindelse udtrykte formanden bekymring for Ligningsrådets beslutning på forrige møde, der jo gik på, at udenlandske sambeskattede datterselskaber ikke er omfattet af ligningslovens § 5 H. Efter formandens opfattelse vil Ligningsrådets beslutning nemlig få nogle utilsigtede konsekvenser i relation til disse andre lovbestemmelser. Eksempelvis vil Ligningsrådets beslutning i relation til aktieavancebeskatningslovens § 4, stk. 6, indebære, at gevinster beskattes og at tab fratrækkes, jf. aktieavancebeskatningslovens § 4, stk. 1 og 4. Derfor bør Ligningsrådet måske ændre sin beslutning fra forrige møde”, forklarede vidnet, at han ikke erindrer denne del af sagen og således heller ikke formandens bekymringer.

Foreholdt pag. 35 (side 50145) forklarede vidnet, at beslutningen ved det foregående møde havde været, at virksomheden skulle have medhold, men det var uklart med hvilken begrundelse. Formanden forsøgte derfor at få afklaret, hvad begrundelsen skulle være. Rådet kom frem til, at det var det tidsmæssige aspekt, der skulle anvendes som begrundelse for, at § 5 H ikke fandt anvendelse. Vidnet bekræftede, at dette var formandens forslag. Rådets beslutning fra det tidligere møde blev fastholdt, men der var nu også givet en begrundelse.

Foreholdt 4. afsnit, 1. punktum, (afhøringsstem 2) forklarede vidnet, at det er uklart for ham, hvad der menes. Han husker ikke nogen debat om første led af dette tema. Han erindrer ikke, hvad han foretog sig efter dette ligningsrådsmøde. Hvis han efter mødet gjorde, som han plejede, ville han over for Ivar Nordland have nævnt, at sagen nu var afsluttet, men han erindrer ikke at have gjort dette.

Forespurgt, om han husker andet vedrørende denne sag eller TDC's sag hen over sommeren 2001, forklarede vidnet, at han ikke husker mere herom.

Foreholdt bilag A.13 (ekstrakten pag. 36-47/side 50127-50138), referat af ligningsrådets møde den 18. september 2001, forklarer vidnet, at han på dette tidspunkt må have været klar over, at det drejede sig om TDC. Han erindrer ikke, om han inden dette tidspunkt havde indset, at det var den sag, som Ole Kjær havde omtalt anonymt. Han har muligt efter den 22. maj 2001 spurgt til, hvem det drejede sig om, men han erindrer det ikke præcist. Han fik som tilforordnet akterne i de sager, der skulle behandles på ligningsrådsmøderne. TDC-sagen blev eftersendt, da det var en hastesag. De tilforordnede modtog det samme materiale som ligningsrådsmedlemmerne.

Foreholdt pag. 47 (side 50138), 2. afsnit, "Ligningsrådet kom i [...]sagen frem til samme resultat, og det må i den forbindelse konkluderes, at der herved er taget endelig stilling til, hvorledes ligningslovens § 5 H skal fortolkes", bekræftede vidnet, at det anførte er styrelsens supplerende bemærkninger til Ligningsrådet. Styrelsen mente, at der med afgørelsen i den nævnte tidligere sag forelå en endelig stilling til problemstillingen. Vidnet mener, at der nok må have været nogle drøftelser mellem fagkontorerne i departementet og styrelsen, og at man her var kommet frem til en afgørelse. Han var ikke selv inddraget i sådanne drøftelser eller orienteret herom. Den heftige debat under behandlingen af den tidligere sag havde ikke givet Ligningsrådet

anledning til at ændre afgørelsen. Der var ikke nogen debat i Ligningsrådet om afgørelsen i TDC-sagen, idet problemstillingen var afklaret.

De problemer, som Ole Kjær havde omtalt for vidnet, handlede om spørgsmålet om værdiansættelsen ved inddragelse under sambeskatning. Dette spørgsmål var ikke fremme under denne sag vedrørende TDC for Ligningsrådet. Spørgsmålet om værdiansættelsen ved inddragelse under sambeskatning var et helt andet problem end i den tidligere ligningsrådssag. Der var ikke nogen, der talte om huller eller belysning heraf i forbindelse med behandlingen af TDC-sagen. Vidnet erindrer ikke, hvorvidt han lavede en afrapportering fra mødet den 18. september 2001, der var hans sidste møde som tilforordnet.

Vidnet erindrer ikke præcist, hvornår han fik at vide, at det drejede sig om TDC. Han var klar over, at problemet med TDC var skjult i ligningsrådssag nr. 2, og at der var arbejde i gang for at få lavet et lovforslag, det, der senere blev til L 61. Vidnet mente, at der ved dette lovforslag ville blive taget hånd om det skjulte problem. Vidnet havde på det tidspunkt ikke set lovforslaget, og han var ikke orienteret om lovforslagets indhold.

Forespurgt, om han havde deltaget i udarbejdelsen af lovforslag L 61, der blev fremsat den 24. oktober 2001, forklarede vidnet, at han ikke har haft noget at gøre med dette lovforslag. Han har ikke set lovforslaget, inden det blev fremsat. Han har ikke efter mødet den 18. september 2001 haft med sagen at gøre.

Forespurgt, om han har kendskab til andre lignende sager, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Forespurgt af advokat Henrik Steen Andersen om, hvad han opfattede som sin opgave efter samtalen med Ole Kjær efter mødet den 22. maj 2001, forklarede vidnet, at han så det som sin opgave at få afklaret, om der skete noget i departementet vedrørende henvendelsen fra styrelsen. Han fik oplyst, at der var taget hånd om det.

Vidnet forklarede, at hans sagsområde var personers skatteforhold, og ikke selskabsbeskatning.

Forespurgt af advokat Michael Reklings, om årsagen til, at han ringede til Niels Kristensen eller Preben Underbjerg Poulsen og ikke til Ole Kjær, der havde bedt ham om at melde tilbage, forklarede vidnet, at han formentlig tog kontakt til Niels Kristensen, fordi denne repræsenterede den relevante faglige enhed. Han kan ikke huske, om Ole Kjær bad ham tale med en af disse personer, men han kan ikke udelukke dette.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen med henvisning til vidnets tidligere forklaring, hvem der kunne bede vidnet om at rapportere fra et ligningsrådsmøde, forklarede vidnet, at det kunne Ligningsrådet eller et af rådets medlemmer. Vidnet bekræftede, at Christen Ambys bemærkning om, at han ønskede en undersøgelse af, om der var "hul" i loven, var en sådan anmodning til vidnet, idet det pågældende medlem bad om at få noget undersøgt.

Vidnet og advokat Henrik Steen Andersen aftrådte kl. 10:35

Som vidne mødte Niels Kristensen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han, der er uddannet cand.jur., blev ansat i Told- og Skattestyrelsen i 1972. Han er i dag kontorchef i Selskabsomstrukturingskontoret. Dette kontor svarer i alt væsentligt til det, der i 2000/2001 var Selskabsbeskatningskontoret.

Forespurgt, hvem der i 2000-2002 var hans nærmeste foresatte, forklarede vidnet, at det i 2000 var Hans Jørgen Mortensen og fra den 1. november 2000 Preben Underbjerg Poulsen. Det er fortsat Preben Underbjerg Poulsen. Kontorets ansvarsområde er selskabsbeskatning, fonds- og foreningsbeskatning, kooperationsbeskatning m.m. Kontoret deltager ikke i ligning af selskaber. Kontoret foretager sekretariatsbetjening af Ligningsrådet i forbindelse med de nævnte fagområder.

Forespurgt om samarbejde og arbejdsfordeling mellem Selskabsbeskatningsafdelingen og Selskabsrevisionsafdelingen forklarede vidnet, at Selskabsrevisionsafdelingen tager sig af selve ligningen af selskaberne, mens Selskabsbeskatningsafdelingen tager sig af juridiske vurderinger i forbindelse hermed og giver juridisk bistand, hvis dette er fornødent. På forespørgsel om, hvem der vurderer, om rådgivning er fornøden, forklarede vidnet, at det kan begge afdelinger vurdere, men det er først og fremmest Selskabsbeskatningsafdelingen, der vurderer, om den skal bistå. Det er normalt Selskabsrevisionsafdelingen, der anmoder om rådgivning hos Selskabsbeskatningsafdelingen. Selskabsbeskatningsafdelingen tager ikke initiativ til at rådgive. Han kan ikke erindre nogen eksempler på dette.

Foreholdt bilag A.26.02 (side 502556), notat af 28. juni 2000 fra ToldSkat, forklarede vidnet, at han erindrer disse retningslinjer. Forespurgt, om det er en korrekt beskrivelse, at Selskabsbeskatningsafdelingen har en overordnet rolle i forhold til Selskabsrevisionsafdelingen i faglige spørgsmål, forklarede han, at dette er korrekt. Der forelå med oprettelsen af Selskabsrevisionsafdelingen en ny situation, idet styrelsen ikke

forud herfor havde haft ligningsopgaver. Retningslinjerne blev indført i forbindelse med statens overtagelse af ligningen af selskaber.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forklarede vidnet, at Selskabsbeskatningsafdelingen tidligere havde haft de samme rådgivende opgaver over for de kommunale ligningsmyndigheder, som den nu fik over for den statslige ligningsmyndighed.

Foreholdt bilag A.15 (ekstrakten pag. 1-7/side 50159-50165), referat af Ligningsrådets møde den 11. maj 1999, bekræftede vidnet, at han var til stede på dette møde. Han husker mødet, herunder debatten om [...]sagen [sag nr. 1].

Foreholdt pag. 7 (50165), 6. afsnit, ”Amby var uenig i svarene på de to sidste spørgsmål. Men der er måske et hul i loven. Amby ville gerne have en belysning heraf”, forklarede vidnet, at han husker, at Amby sagde, at han mente, at der var et hul i loven. Amby uddybede det ikke nærmere. Amby ville have en belysning heraf, hvilket vidnet skulle tage sig af. Umiddelbart efter mødet fortalte vidnet Ivar Nordland, hvad Amby havde sagt. Vidnet husker ikke, hvad Ivar Nordland sagde hertil. Det var op til Ivar Nordland at vurdere, om han ønskede at foretage sig noget i forbindelse med vidnets oplysninger. Vidnet bad en af sine medarbejdere om at udarbejde et notat med en vurdering af problemet. Han mener, at det var Peter Bach, der blev sat på denne opgave.

Foreholdt bilag 01.11 (ekstrakten pag. 16-23/side 21-28), bindende forhåndsbesked af 11. maj 1999 vedrørende [...], bekræftede vidnet, at de håndskrevne påtegninger er hans håndskrift. Han har påført datoen ”11.5.99 NK”. Der står videre: ”Sagen udsat”. Nærmere belysning af svar til spm. 3 og 4. Amby mener at der med det valgte svar er

”hul”. Formanden mener at det er folketingets bord.” Vidnet forklarede, at det anførte var til brug for ham selv og den medarbejder, der skulle se på sagen.

Vidnet forklarede, at det omtalte notat ikke blev skrevet, men der blev udarbejdet en ny indstilling til Ligningsrådet. Det var indbygget i forelæggelsen, eller forbladet, til Ligningsrådet. De skrev det på baggrund af det, der var foregået på sidste rådsmøde. Vidnet henviste til bilag A.15.01 (ekstrakten pag. 8-15/side 50167-60174), referat af Ligningsrådets møde den 22. juni 1999, specielt pag. 10 (side 50169), og forklarede, at det her anførte var det såkaldte forblad, der var bygget ind i referatet. Vidnet forklarede, under henvisning til pag. 11 (side 50170), at dette var referatet vedrørende behandlingen af sagen.

Advokat Michael Reklings henviste til pag. 14 (50173), 4. sidste afsnit, ”Amby fastholdt, at han ønsker en belysning af, om der er et hul i loven”, og forespurgte, om Amby ikke lige havde fået styrelsens belysning af sagen, hvilket vidnet bekræftede. Vidnet ved ikke, hvorfor Amby stadig bad om en belysning af sagen. Vidnet opfattede det således, at Ambys utilfredshed gik på, at der var hul i loven, og ikke på den belysning, han havde fået.

Foreholdt 3. sidste afsnit, ”Formanden bemærkede, at Told- og Skattestyrelsen har orienteret Departementet om problemet”, forklarede vidnet, at han på et formøde i ugen inden Ligningsrådsmødet havde orienteret formanden om, at departementet var orienteret. Vidnet havde haft en telefonsamtale herom med sin korresponderende kontorchef i departementet, Ivar Nordland. Vidnet var ikke bekendt med, at departementet var orienteret på anden måde end ved denne telefonsamtale.

Foreholdt sidste afsnit, 1. punktum, ”Formanden bemærkede, at Ligningsrådet – som loven er formuleret – ikke har mulighed for at imødekomme det ansøgte”, bekræftede vidnet, at dette ikke har noget at gøre med spørgsmål 3 og 4.

Foreholdt samme afsnit, 2. punktum, ”Desuden oplyste formanden, at der til efteråret fremsættes et forslag til en egentlig sambeskatningslov, der skulle tage højde for nærværende situation”, bekræftede vidnet, at dette angår spørgsmål 3 og 4. Problemet med et hul i loven var jo løst, hvis der var et arbejde i gang med henblik på et lovforslag. Han vidste, at der var et lovarbejde i gang vedrørende sambeskatningsreglerne, men han kendte ikke nærmere hertil.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, hvordan han vidste, at der var noget i gang, forklarede vidnet, at der kort tid forinden havde været en arbejdsgruppe med deltagelse af advokater og revisorer, som havde arbejdet med problemer i forbindelse med sambeskatningen, med henblik på at udarbejde et udkast til en egentlig sambeskatningslov.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om denne gruppe var den såkaldte dialoggruppe, forklarede vidnet, at dette ikke var tilfældet. Forespurgt, hvad gruppens navn var, forklarede vidnet, at den, som han husker det, hed ”Sambeskatningsgruppen”. Han husker det ikke præcist, for der har været flere sådanne grupper. I gruppen sad der repræsentanter for advokaterne, revisorerne og erhvervslivet. Der var deltagere fra både styrelsen og departementet, og formanden var den forhenværende departementschef Rosman.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om det var fra denne lovgruppe, der kom en orientering om et lovforslag, forklarede vidnet, at meldingen fra lovgruppen var, at der var noget i gang vedrørende et lovforslag.

Advokat Michael Rekling henviste til Christen Ambys fastholdelse af, at der var hul i loven og spurgte, hvad der yderligere blev foretaget i den anledning.

Vidnet forklarede, at der ikke fra hans side var mere at foretage.

Foreholdt bilag 05.07 (ekstrakten pag. 24-33/side 806-815), brev af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen, og forespurgt, om han var involveret i forespørgslen, forklarede vidnet, at hverken han eller hans kontor var involveret på dette tidspunkt.

Foreholdt bilag 13.06.01 (ekstrakten pag. 34/side 3201), brev af 31. august 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen til PricewaterhouseCoopers, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i svaret fra John Nielsen og Annette Liboriussen.

Adspurgt, hvornår han første gang hørte om TDC-sagen, forklarede vidnet, at det gjorde han i september 2000. Vidnet henviste i denne forbindelse til bilag 05.11 (ekstrakten pag. 35/side 821), telefax af 12. september 2000 fra John Nielsen, Selskabsrevisionsafdelingen, til vidnet.

Foreholdt bilag 05.15 (ekstrakten pag. 36/side 831), mail af 11. september 2000 fra Annette Liboriussen til Niels Kristensen, John Nielsen og Leise Hemmingsen via Niels Kristensen, forklarede vidnet, at han husker at have modtaget denne henvendelse. Dette kunne meget vel være den første gang, han hørte om TDC.

Foreholdt, at John Nielsen har skrevet ”Selskabsrevisionsafdelingen har fået en ny forespørgsel fra Tele Danmark”, forklarede vidnet, at han ikke var bekendt med, hvor-

for John Nielsen skrev om en ”ny” henvendelse. Vidnet hørte om det i mailen nævnte møde, men han skulle ikke deltage heri.

Foreholdt bilag 05.16 (ekstrakten pag. 37-40/side 832-835), notat af 11. september 2000 fra Annette Liboriussen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H, bekræftede vidnet, at henvendelsen skulle opfattes som en anmodning om råd.

Foreholdt bilag 05.15 (ekstrakten pag. 36/side 831) forklarede vidnet, at det er hans håndskrift. ”SK” er Susanne Kjær, der på daværende tidspunkt var medarbejder i vidnets kontor.

Foreholdt bilag 05.11 (ekstrakten pag. 35/side 821) og forespurgt, hvad der ligger i udtrykket ”overtalt” til et møde, forklarede vidnet, at det kender han ikke noget til.

Foreholdt bilag 05.16 (ekstrakten pag. 37-40/side 832-835) og forespurgt, om nogen fra hans kontor havde drøftelser med Annette Liboriussen, forklarede vidnet, at det var der, så vidt han erindrer, ikke. Han kender ikke til baggrunden for, at notatet af 11. september 2000 blev udarbejdet. Han opfattede det som ”et indspark” til Selskabsbeskatningsafdelingen.

Foreholdt pag. 38 (side 833), 3. sidste afsnit, ”Der er således ikke noget i litteratur og forarbejder, der direkte støtter vores indstilling til sagen. Vi mener dog stadig, at spørgsmålet bør henhøre under Ligningsrådet, således at det ikke er selskabsrevisionsafdelingen, der har åbnet nogle sluser, der eventuelt ikke bør findes”, og forespurgt, om hans overvejelser førte frem til det samme resultat, forklarede vidnet, at det nogenlunde var det samme, som hans kontor kom frem til. De kom også frem til, at sagen hørte under Ligningsrådet.

Forespurgt, hvad det var for ”sluser”, der ikke burde findes, forklarede vidnet, at de ikke overvejede dette specielt.

Foreholdt pag. 40 (side 835), sidste afsnit, ”Da det ikke fremgår af hverken lovtækst, bemærkninger eller litteratur hertil, hvorvidt den omhandlede situation er omfattet af LL § 5 H, indstiller vi således stadig til, at Ligningsrådet inddrages i besvarelsen heraf”, bekræftede vidnet, at de var enige i denne del af notatet.

Foreholdt bilag 13.06.03 (ekstrakten pag. 41/side 3206), telefonnotat af 13. september 2000 fra Annette Liboriussen vedrørende telefonsamtale med Susanne Kjær, forklarede vidnet, at han kun har en dunkel, vag erindring herom. Vidnet bekræftede på forespørgsel, at notatet kunne opfattes som indeholdende to dele. Selskabsbeskatningskontoret var for det første enig i, at sagen henhørte under Ligningsrådet. Han er også enig i, at det kan læses således, at Selskabsbeskatningskontoret også var enig i de juridiske konklusioner, som Selskabsrevisionsafdelingen var kommet frem til.

Vidnet forklarede, at han erindrer, at der skulle være et møde med TDC. Han erindrer ikke, at han fik en melding om, hvad udfaldet af dette møde blev. Han deltog ikke i mødet. Han erindrer ikke at være informeret om, at Selskabsrevisionsafdelingen skulle se på sagen igen.

Forespurgt om den fortsatte behandling af sagen efter mødet med TDC forklarede vidnet, at han ikke har noget kendskab hertil.

Foreholdt bilag 05.13 (ekstrakten pag. 42/side 825), mail af 16. oktober 2000 fra Solveig Mortensen til Niels Kristensen, Susanne Kjær og Leise Hemmingsen via Niels Kristensen, specielt afsnittet ”Problemstillingen, der ønskes set på, er samspillet mel-

lem CFC-beskatning og LL § 5 H” forklarede vidnet, at det, der er påført med håndskrift, ligner Susanne Kjærs skrift. Han ved ikke, hvorfor det skulle være af interesse, at opgørelsen var baseret på 1999-tal.

Foreholdt bilag 05.14 (ekstrakten pag. 43-47/side 826-830), notat af 16. oktober 2000 fra John Nielsen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, og forespurgt, om problemstillingen var tilstrækkelig klargjort til, at de kunne vide, hvad det drejede sig om, forklarede vidnet, at det nogenlunde var til at forstå, hvad problemet var. Vidnet erindrer ikke at have hørt andre tal vedrørende værdien af goodwill. Han vidste ikke, hvor tallet på 10 mia. kr. kom fra, og hvordan det var opgjort eller af hvem. Han erindrer ikke, at han eller en af hans medarbejdere skulle have spurgt herom.

Foreholdt bilag 05.04 (ekstrakten pag. 48/side 799), mail af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen til Niels Kristensen og Leise Hemmingen via Niels Kristensen, og forespurgt, hvem Leise Hemmingsen var, forklarede vidnet, at det var en sekretariatsmedarbejder i hans kontor. Det materiale, der blev sendt til hende, var noget, vidnet skulle have.

Foreholdt 2. afsnit, ”Vi ... er indstillet på at selskabet skal have ret – der ikke skal indtræde CFC-beskatning og ej heller underskudsbegrænsning efter LL § 5 H”, bekræftede vidnet, at det på daværende tidspunkt også var Selskabsbeskatningskontorets indstilling til sagen.

Foreholdt 3. afsnit, ”Vi vil meget gerne have jeres indstilling til problemstillingerne, idet vi synes, at selskabet – og andre selskaber fremover – får ubegrænset muligheder for at skattemæssige underskudsfradrag ved denne konstruktion (omdannelse i Tyskland til K/S). Vi mener således, at der bør følges op på problemstillingen, således at

vi kan få ”lukket hullet” i skattelovgivningen på dette område”, og forespurgt, om der ikke her er tale om 2 dele, dels at Selskabsrevisionsafdelingen ville have en stillingtagen til problemstillingen, og dels at der burde følges op på problemstillingen, således at man kan få lukket hullet, bekræftede vidnet, at mailen indeholdt disse to dele. Forespurgt, hvad den anden del førte til, forklarede vidnet, at de i løbet af efteråret, da de nu havde to sager vedrørende § 5 H – den første sag og nu denne sag om en planlagt, men endnu ikke gennemført omstrukturering i Tyskland – fandt, at de burde se på fortolkningen af § 5 H og sammenfatte deres overvejelser, så de kunne få problemerne frem over for departementet.

Adspurgt, hvorledes sammenfatningen og viderebringelsen til departementet skete, forklarede vidnet, at det skete i januar måned 2001, hvor hans kontor var færdig med sine overvejelser og havde fået sammenfattet disse. Forespurgt forklarede vidnet, at han helt klart så en sammenhæng mellem den første sag og TDC-sagen.

Forespurgt, om han anså Christen Ambys bemærkninger om, at der var et hul, og Selskabsrevisionens notater fra 16. oktober 2000 som vedrørende samme problemstilling, bekræftede vidnet, at det var de samme problemer, der kom igen.

Foreholdt, at medarbejdere i Selskabsrevisionsafdelingen har anført, at 16. oktober-notaterne var en rapportering fra deres side opad i systemet, forklarede vidnet, at han godt kan erklære sig enig heri. Han opfattede det imidlertid primært som en anmodning om råd og vejledning.

Forespurgt, om der også var noget sekundært i form af en afrapportering, forklarede vidnet, at Selskabsrevisionsafdelingen anførte, at der var et hul i loven, og at vænsreglerne ikke virkede, men det vidste Selskabsbeskatningsafdelingen godt i forvejen

fra den første sag. Det var der ikke noget nyt i. Nu var der blot et andet selskab, der havde set hullet.

Adspurgt bekræftede vidnet, at Selskabsbeskatningsafdelingen i faglig henseende var ”opad i systemet” i forhold til Selskabsrevisionsafdelingen.

Foreholdt bilag 05.05 (ekstrakten pag. 49-52/side 800-803), specielt pag. 51 (side 802), 4. sidste afsnit, ”PWC fremsendte i forbindelse med besvarelse af Styrelsens spørgsmål i brev af 21. september 2000 anonymiseret ikke-offentliggjort bindende forhåndsbesked blandt andet indeholdende spørgsmål omkring LL § 5 H. Revisionsfirmaet anmoder i den forbindelse om en bekræftelse af, at Styrelsen er enig i, at Ligningsrådets fortolkning af LL § 5 H også er gældende for Tele Danmark koncernen”, og foreholdt, at det var nyt for Selskabsrevisionsafdelingen, da PricewaterhouseCoopers henviste til den første ligningsrådsafgørelse vedrørende § 5 H, forklarede vidnet, at det ikke var nyt for ham, idet han selv havde denne sag i tankerne. Vidnet var enig i, at den første sag om § 5 H var afgørende.

Foreholdt pag. 52 (side 803), 2. sidste afsnit, ”Efter at have modtaget kopi af den pågældende bindende forhåndsbesked ser vi ingen muligheder for, at omdannelsen til kommanditselskab kan omfattes af LL § 5 H”, og forespurgt, om det ikke var en udtryksmåde, der kunne få en til at tænke, at Annette Liboriussen helst så, at omdannelsen havde været omfattet af § 5 H, bekræftede vidnet, at han var enig heri.

Foreholdt bilag 05.09 (ekstrakten pag. 53-54/side 817-818), specielt pag. 53, sidste afsnit, ”Selskabsbeskatningsafdelingen er på det foreliggende grundlag mest tilbøjelig til at være enig i Selskabsrevisionsafdelingens notat, som konkluderer, at den pågældende omdannelse ikke er omfattet af ligningslovens § 5 H”, og forespurgt, om det var Selskabsbeskatningskontorets opfattelse, at det burde have været omfattet, når

man ser på lovens hensigt, forklarede vidnet, at han er enig heri. Det var en anden måde at sige på, at der var et hul.

Foreholdt pag. 54 (side 818), 2.-3. afsnit, ”For det første drejer sagen sig tilsyneladende om særdeles store beløb”, og forespurgt, hvilket beløb de lagde til grund, det drejede sig om, forklarede vidnet, at de ikke lagde noget specifikt beløb til grund. Selskabsrevisionsafdelingen havde skrevet 10 mia. kr., så det var nok et ret stort beløb. Det var ikke så vigtigt, om det var 10 eller 50 mia. kr. Beløbet på 10 mia. kr. var ikke konsolideret og kunne derfor ikke bruges til noget.

Advokat Michael Rekling foreholdt vidnet, at der tidligere var nævnt et beløb på 15-20 mia. kr. på goodwill. Vidnet forklarede, at han ikke erindrer at have hørt dette beløb på daværende tidspunkt. Han har ikke fra Selskabsrevisionsafdelingen hørt en udtalelse om, at man ikke kunne fæste lid til oplysningerne om beløbet.

Foreholdt pag. 54 (side 818), 4. afsnit, ”Ved den daværende behandling i Ligningsrådet var der en del debat om sagen, og sagen blev på foranledning udsat til nærmere overvejelse”, forklarede vidnet, at Selskabsbeskatningskontoret også så på denne ligningsrådssag.

Foreholdt samme side, ”For det tredje kunne det muligvis være hensigtsmæssigt at få yderligere oplysninger om selve omdannelsen i Tyskland”, forklarede vidnet, at omdannelsen ikke var ordentligt belyst. Det var en oplysning til Selskabsrevisionsafdelingen om, at den, når den forhandlede sagen videre med PricewaterhouseCoopers/Tele Danmark, skulle have yderligere oplysninger herom.

Adspurgt, om han diskuterede sagen med Susanne Kjær, forklarede vidnet, at han og Susanne Kjær drøftede sagen intenst. Han havde således hørt om sagen, før han fik brevet til underskrift.

Advokat Michael Rekling bemærkede, at der ikke ses at være givet et svar på den 2. del af henvendelsen fra Selskabsrevisionsafdelingen om et hul i loven, og vidnet forklarede, at det var der heller ikke. Svaret var, at de arbejdede videre på problemet.

Foreholdt bilag 02.63.01 (side 285), notat af 20. december 2000 fra vidnet til PUP, forklarede vidnet, at ”PUP” er Preben Underbjerg Poulsen. Det, vidnet ønskede Preben Underbjerg Poulsens bemærkninger til, var det sammenfattende opfølgende notat, som afdelingen havde udarbejdet på baggrund af de sager, der forelå vedrørende § 5 H. Preben Underbjerg Poulsen havde ingen bemærkninger hertil.

Foreholdt bilag 42.05 (ekstrakten pag. 55-59/side 12649-12653), brev af 2. januar 2001 fra Selskabsbeskatningsafdelingen til departementet vedhæftet notat af 2. januar 2001 vedrørende Ligningslovens § 5 H, specielt pag. 56 (side 12650), bekræftede vidnet, at det var den sammenfatning, hans kontor lavede vedrørende § 5 H.

Adspurgt, hvorfor dette notat blev udarbejdet, forklarede vidnet, at det blev skrevet på baggrund af bemærkningerne i forbindelse med Ligningsrådets behandling af den første sag om, at der var hul i loven, og de oplysninger, de havde fra TDC-sagen, samt en ny henvendelse, som afdelingen havde modtaget fra en virksomhed med [udenlandske] aktiviteter, der også vedrørte § 5 H. De fandt derfor, at det var på tide, at de skrev disse ting sammen.

Forespurgt, om det var kontorets eget initiativ at udarbejde notatet, idet der nu ikke var igangværende sager herom, forklarede vidnet, at der fortsat var et problem vedrø-

rende § 5 H. De tidligere sager var afsluttet, men de havde en måned før fået en ny sag. De tog ex officio initiativ til dette notat. Det var Susanne Kjær, der udarbejdede notatet. Der deltog, så vidt vidnet husker det, ikke andre i udarbejdelsen af notatet.

Foreholdt pag. 55 (side 12649) og forespurgt, hvorfor han sendte notatet til Ivar Nordland, forklarede vidnet, at Ivar Nordland var vidnets korresponderende fagchef i departementet. Styrelsen havde til brug for fremtidige sager behov for at vide, om departementet var enig i styrelsens fortolkning vedrørende § 5 H. De havde netop modtaget en ny sag herom. Formålet var at få en tilbagemelding fra departementet samt – endnu en gang – at orientere departementet om de sager, som styrelsen havde modtaget. De havde nu haft den første ligningsrådssag og henvendelsen fra TDC og havde nu fået en ny sag. Det var en god ting, at de kunne belyse problemstillingen med konkrete eksempler, så departementet fik sat ”kød og blod” på de fortolkningsmæssige problemer i forbindelse med § 5 H. Det var for at vise, at der de facto var et problem med lovgivningen. Den allerbedste måde at beskrive et lovforklarningsproblem på var at give en generel beskrivelse af problemet og belyse det med konkrete eksempler. Departementet skulle melde tilbage til vidnets kontor vedrørende fortolkningsspørgsmålet, men departementet skulle også agere på, at værnsreglen i § 5 H ikke fungerede efter hensigten.

Foreholdt, at Selskabsrevisionskontoret i en mail af 16. oktober 2000 til Selskabsbeskatningskontoret havde bedt om, at der blev fulgt op på, at der var et hul i loven, bekræftede vidnet, at notatet var den opfølgning, som der var bedt om. Vidnet mener godt at man kan anvende udtrykket ”early warning” om henvendelsen til departementet. Det var i så fald den anden ”early warning”, idet de første gang informerede departementet om problemstillingen i forbindelse med den første ligningsrådssag om § 5 H. De gav her en early warning om, at værnsreglen ikke virkede efter sin hensigt.

Forespurgt, om han fik svar på henvendelse til Ivar Nordland, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt bilag 02.52 (ekstrakten pag. 60-63/side 236-239), brev af 23. januar 2001 fra departementet til Told- og Skattestyrelsen, att.: Niels Kristensen, og forespurgt, hvad svaret fra departementet gik ud på, forklarede vidnet, at det helt kort gik ud på, at departementet ikke var enig i de betragtninger, som Selskabsbeskatningsafdelingen havde anført vedrørende fortolkningen af § 5 H.

Forespurgt, om de fik svar på early warning-delen, forklarede vidnet, at det gjorde de kun indirekte. Det var departementets opfattelse, at værnreglen virkede, og der var således ikke noget problem. Det, der lå i svaret, var, at ”vi blev dunket oven i hovedet med vores fortolkning”.

Foreholdt pag. 62 (side 238) og forespurgt om betydningen af spørgsmålet om eksisterende/senere sambeskatning med et dansk selskab forklarede vidnet, at Selskabsbeskatningsafdelingen havde ændret mening i forhold til den første ligningsrådssag. I den sag havde man lagt det tidsmæssige aspekt til grund for afgørelsen, hvilket departementet var enig i. Det lagde de afstand til i notatet af 2. januar 2001. Selskabsbeskatningsafdelingen lancerede i notatet en anden og juridisk mere korrekt fortolkning, hvorefter det afgørende var, at det sambeskattede udenlandske datterselskab ikke var omfattet af selskabsskattelovens § 1. Dette var departementet ikke enig i. Styrelsen og departementet var nu – omend med en anden præmis – uenige. Det var det tidsmæssige aspekt, som departementet var enig med styrelsen i.

Foreholdt pag. 59 (side 12653), 3. sidste afsnit, ”Efterfølgende er styrelsen imidlertid af den opfattelse, at spørgsmålet om, hvorvidt der forelå sambeskatning på erhvervsestidspunktet ikke er relevant. Styrelsen finder således fortsat, at resultatet i [sag nr.

1] er korrekt, men at begrundelsen skulle have været en anden, nemlig at ligningslovens § 5 H ikke finder anvendelse, dels fordi aktiviteten ikke blev erhvervet af et selskab omfattet af selskabsskattelovens § 1, dels fordi den virksomhed, der erhverves ikke er et fast driftssted” sammenholdt med pag. 62 (side 238), 3, afsnit, ”Styrelsen mener nu, at det er uden betydning, om der foreligger sambeskatning med et dansk selskab på erhvervelsestidspunktet, eller om sambeskatningen først opstår senere, da man i begge tilfælde vil kunne sige, at aktiviteten er erhvervet af en skattepligtig omfattet af selskabsskattelovens § 1. Departementet er enig med styrelsen i dette synspunkt”, forklarede vidnet, at styrelsen og departementet var uenige om spørgsmålet vedrørende selskabsskattelovens § 1.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det referat, departementet gav af styrelsens indstilling vedrørende selskabsskattelovens § 1, var ukorrekt, idet styrelsen blev citeret for at have den modsatte opfattelse af den, som styrelsen faktisk havde, bekræftede vidnet dette.

På advokat Michael Reklings spørgsmål, om vidnet følte, at styrelsens synspunkt var refereret korrekt, forklarede vidnet, at det var hans klare opfattelse, at styrelsen og departementet havde forskellige opfattelse vedrørende spørgsmålet om fortolkningen af § 5 H.

Forespurgt, hvad tilbagemeldingen fra departementet i notatet af 23. januar 2001 gav anledning til, forklarede vidnet, at Selskabsbeskatningskontoret nu måtte revurdere sin fortolkning af § 5 H. Det gik man straks i gang med. Det var Susse Meulengracht, der var ny medarbejder på sagen, der blev sat til dette. Susse Meulengracht havde overtaget sagen, da Susanne Kjær forlod kontoret.

Foreholdt bilag 02.55 (ekstrakten pag. 64-68/side 244-248), internt notat af 1. februar 2001 fra Susse Meulengracht vedrørende Ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det var Susse Meulengrachts egne refleksioner eller hendes interne arbejdsblad. Vidnet var bekendt hermed, men det var ikke styrelsens holdning. Det er ikke sendt ud.

Foreholdt pag. 67 midt (side 247), punkt 1) Skattepligtige omfattet af SEL § 1 eller FBL § 1, ”På denne baggrund må der antages at være holdepunkter for at antage, at udenlandske sambeskattede selskaber i relation til § 5 H er omfattet af SEL § 1”, forklarede vidnet, at han ikke var enig i det anførte. Han mente det modsatte.

Foreholdt samme side, punkt 2) Betydning af eksisterende/senere sambeskatning med dansk selskab, ”Mere tvivlsomt er det, om § 5 H kan finde anvendelse, når et udenlandsk datterselskab, der ikke er sambeskattet med dets danske moderselskab, erhverver en aktivitet fra andet udenlandsk koncernforbundet selskab”, forklarede vidnet, at han var enig i, at det tidsmæssige aspekt stadig spillede en rolle, men at det afgørende var, om selskabet var omfattet af selskabsskatteovens § 1.

Foreholdt pag. 68 (side 248), 2. afsnit, ”Hvis bestemmelsen imidlertid ikke tolkes som nævnt, så må det konstateres, at der er et ”hul” i loven”, bekræftede vidnet, at han stadig mener, at Susse Meulengracht havde ret i dette.

Vidnet forklarede, at de endnu engang meddelte departementet, hvad de var kommet frem til. Det skete i et notat om fortolkningen af § 5 H i forbindelse med, at de skulle forelægge den nye sag for Ligningsrådet. Han mener, at de sendte et blad til departementet herom den 15. marts 2001. Det var vidnets synspunkter, der kom til at fremgå af dette blad.

Foreholdt bilag 02.33 (ekstrakten pag. 127/side 153), dagsorden til ligningsrådsmøde vedrørende [...] A/S, B... – bindende forhåndsbesked, bekræftede vidnet, at det var forarbejdet til en dagsorden til Ligningsrådet. Det var styrelsen, der skrev dette.

Foreholdt sidste afsnit, ”Indstillingen er ikke i overensstemmelse med tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og Styrelsen er særdeles betænkelig ved den af Departementet anlagte fortolkning”, bekræftede vidnet, at Selskabsbeskatningskontoret her endnu en gang tilkendegav, hvad der var kontorets opfattelse. Departementets holdning blev dog afgørende, idet ”der her i verden er nogen, der er over andre”. Det eneste, styrelsen kunne gøre, var at lægge afstand til departementets holdning ved at skrive ”særdeles betænkelig”. Forarbejdet til dagsordenen blev sendt til Ivar Nordland i departementet.

Foreholdt bilag 02.32 (side 152), skrivelse af 15. marts 2001 fra vidnet til Ivar Nordland, bekræftede vidnet, at det var forarbejdet til dagsordenen med tilhørende bilag, der her blev sendt til Ivar Nordland. Det er vidnets håndskrift nederst på siden. Der står ”→ Susse. Til sagen (er d.d. overbragt til departementet)”. Der kom en reaktion herpå fra Ivar Nordland. Vidnet fik den 19. marts 2001 besked om, at den pågældende sag var taget af Ligningsrådets møde den 20. marts 2001, idet departementet ønskede at komme med et yderligere indlæg. Det bebudede indlæg fra departementet kom noget senere.

Vidnet fik oplysningen om, at sagen var udsat, fra Preben Underbjerg Poulsen, der havde talt med Ivar Nordland. Når departementet bad om at få en sag udsat, blev den udsat. Styrelsen skulle ikke komme med mere til sagen. Det var departementet, der skulle komme med et yderligere indlæg. Det kom den 26. marts 2001 (bilag 02.02 og bilag 02.03).

Foreholdt, at sagen herefter blev behandlet på et nyt møde i Ligningsrådet den 22. maj 2001, forklarede vidnet, at han deltog i dette møde. Det endte med, at sagen blev udsat på endelig afklaring i det følgende møde.

Forespurgt, om han har hørt noget om en samtale mellem Hans Kristian Andersen og Ole Kjær efter dette møde, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Foreholdt, at Ole Kjær under samtalen skulle have nævnt noget om en lignede sag, forklarede vidnet, at det ikke siger ham noget. Han erindrer ikke at have fået en telefonopringning fra Hans Kristian Andersen i sådan anledning.

Vidnet hørte ikke noget vedrørende de early warnings, han havde afgivet.

Forespurgt, om han i foråret 2001 hørte om, at der var et arbejde i gang med et lovforslag på området, forklarede vidnet, at han ikke har nogen præcis erindring herom.

Mødet midlertidigt hævet kl. 12:10.

Mødet sat på ny kl. 13:00.

Alle tidligere fremmødte var til stede.

Vidnet Niels Kristensen fremstod på ny.

Forespurgt, om han deltog i lovgrupperarbejdet, bekræftede vidnet dette.

Adspurgt om formålet med lovgrupperne forklarede vidnet, at der var to formål, et set fra departementets side og et set fra styrelsens. Fra styrelsens side var formålet at

holde sig orienteret om lovgivningen på skatteområdet, om sager, der kunne påkalde sig interesse, og om der var indikationer på, at der politisk var noget i gærde. Såfremt en sag kunne give anledning til noget politisk, kunne styrelsen på lovgruppemødet advisere departementet herom. For departementet var formålet at give en orientering om, hvad der var i gang af lovgivningsarbejde, og at fortælle om de politiske signaler, som styrelsen havde behov for at kende i det daglige arbejde.

Forespurgt, om lovgruppen blev hørt over lovudkast, forklarede vidnet, at det ville være atypisk, om et lovforslag blev forelagt på et lovgruppemøde.

Vidnet forklarede, at han deltog i tre lovgrupper. Det var lovgruppen vedrørende international beskatning, hvor Ivar Nordland var formand, lovgruppen vedrørende erhvervsbeskatning, hvor Kaj-Henrik Ludolph var formand, og den processuelle lovgruppe, hvor Hans Refslund var formand. Det var altid en kontorchef fra departementet eller en person af tilsvarende charge, der var formand for lovgruppen. Det var departementets opgave at udarbejde referat af møderne. Det skete i stor udstrækning, men ikke 100 pct.

Foreholdt bilag 58.10 (ekstrakten pag. 69/side 18556), mail af 30. august 2000 fra Erik Jørgensen til Susanne Reinholdt Andersen, Jørgen Egelund, Ivar Nordland, Karin Kirchhoff, vidnet, Lisbeth Rasmussen og Ebbe Willumsen, forklarede vidnet, at det var forskelligt fra lovgruppe til lovgruppe, hvorledes referaterne blev udformet. Referaterne fra lovgruppen vedrørende international beskatning var ofte udformet i kort form som emails, og det foreliggende bilag er et eksempel herpå.

Foreholdt samme side, midt, forklarede vidnet, at den TDC-sag, der nævnes her, ikke er den sag, vi nu taler om, men en sag om captive insurance. De var enige om, hvorledes afgørelsen skulle være, men var bekymret for, hvorledes det ville gå i Lands-

skatteretten. Departementet ville udarbejde et lovforslag, der skulle fremsættes til oktober.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om han kunne sige noget generelt om, hvornår man ville tage initiativ til ny lovgivning på baggrund af en konkret skattesag, forklarede vidnet, at det ikke var muligt at sige noget generelt herom, idet det var meget forskelligt, hvornår man ville agere på en sag.

Foreholdt bilag 58.10 (pag. 69/side 18556) og foreholdt, at TDC's første anmodning var ved at blive besvaret på tidspunktet for dette lovgruppemøde den 30. august 2000, og forespurgt, om man i lovgruppen talte om denne første henvendelse fra TDC, forklarede vidnet, at det talte de ikke om.

Foreholdt bilag 58.13 (ekstrakten pag. 70/side 18563), mail af 7. november 2000 fra Ivar Nordland vedrørende referat af lovgruppemøde 7. november 2000, 4. sidste afsnit, "... Da udlandsområdet er sensitivt, kan indbringelse af kendelser nok nemmere komme på tale end i almindelige sager", forklarede vidnet, at han ikke var til stede på dette møde. Det var ikke praksis at sende en stedfortræder.

Foreholdt pag. 69 (side 18556) forklarede vidnet, at det kunne forekomme, at Ivar Nordland, der som forklaret var formand for lovgruppen, mødte ved stedfortræder, hvis han havde forfald, men medlemmerne mødte ikke ved stedfortræder.

Foreholdt bilag 58.15 (ekstrakten pag. 71-72/side 18565-18566), specielt pag. 72, 4. sidste afsnit, "TSS havde forespurgt dep om hvorvidt de regler, der gælder for fuldt skattepligtige selskaber også gælder for udenlandske selskaber inddraget under dansk sambeskatning i forbindelse med fortolkningen af ligningslovens 5 H. Dep havde svaret, at medmindre andet var anført, skulle indkomsten opgøres efter samme regler.

TSS overvejede sagen i forbindelse med en bindende forhåndsbesked”, forklarede vidnet, at det første punktum uden tvivl havde reference til styrelsens notat af 2. januar 2001, hvor styrelsen lancerede det standpunkt, at udenlandske selskaber inddraget under dansk sambeskatning ikke var omfattet af selskabsskattelovens § 1. Den sag om bindende forhåndsbesked, der henvises til, er den tredje sag (sag nr. 2). Styrelsen adviserede her departementet om, at der var en sådan ny sag. Vidnet erindrer ikke, hvorvidt de havde adviseret departementet om, at der muligt ville komme en anmodning om bindende forhåndsbesked fra TDC.

Kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bemærkede, at PricewaterhouseCoopers havde fremsendt en forespørgsel på vegne af TDC og henvist til den første ligningsrådsafgørelse, som vidnet har tilkendegivet, at han anså for bindende for TDC-sagen, og at forespørgeren således måtte mene, at man ville få ret i det, man spurgte om. Henset hertil og til, at det drejede sig om betydelige beløb, hvor man havde fundet en manøvre for fradrag i den størrelsesorden, spurgte kommissionsformanden, om det da ikke måtte fremstå som nærliggende, at TDC ville anmode om en bindende forhåndsbesked herom, forklarede vidnet, at det måtte det efter hans opfattelse ikke. TDC behøvede jo ikke at anmode om en bindende forhåndsbesked for at benytte sig af et hul. Det var kun et spørgsmål om, hvorvidt TDC og selskabets rådgivere havde is nok i maven til at gennemføre transaktionen uden en bindende forhåndsbesked.

Forespurgt, om det var hans opfattelse, at TDC ville fortsætte – med eller uden en bindende forhåndsbesked – forklarede vidnet, at intet var sikkert på tidspunktet for den første henvendelse. TDC lå stadig i forhandlinger om aktiviteterne i Tyskland. Det videre forløb beroede på TDC’s forretningsmæssige overvejelser.

Foreholdt samme side, 2. sidste afsnit, ”Med hensyn til sagerne i Ligningsrådet var der en diskussion af, hvorledes Departementet bedre kunne opsnappe udviklingen i Ligningsrådet på samme tid som det også blev overvejet, at departementet ikke skulle have nogen observatør i LR. Der var ingen afklaring – måske burde spørgsmålet drøftes mellem ledelsen i DEP med ledelsen i TSS”, forklarede vidnet, at han ikke erindrer baggrunden for debatten. Det havde vist sig, at der med hyppige mellemrum kom sager op i Ligningsrådet, som havde interesse for departementet, og det var vigtigt for departementet at opsnappe den fortolkning, der blev lagt til grund for Ligningsrådets afgørelser, så tidligt som muligt. Vidnet erindrer ikke præcist, om der var konkrete sager, der havde aktualiseret drøftelserne, men vidnet gætter på, at det kan være den første ligningsrådsafgørelse vedrørende § 5 H. Han kan ikke sige, om det også hang sammen med den nye sag, som også er omtalt i referatet.

Foreholdt bilag 58.19 (ekstrakten pag. 73-74/side 18573-18574), referat af møde 4. april 2001 i international lovgruppe, specielt pag. 74, næstsidste afsnit, ”I dialoggruppen den 2/4 ville et udkast til nye CFC-regler blive drøftet. Det blev aftalt, at udkastet også bliver drøftet i lovgruppen på et møde den 23/4 kl. 10 hos KK. Her vil man også forsøge at opnå en fælles holdning til spørgsmålet om fortolkningen af LL § 5 H”, forklarede vidnet, at den sidste sætning henviste til, at styrelsen havde fremsendt notatet af 2. januar 2001, og den 15. marts havde overbragt departementet et notat vedrørende § 5 H-spørgsmålet, hvor de signalerede, at der var uenighed mellem styrelsen og departementet, og de skulle stikke hovederne sammen for at finde et resultat.

Forespurgt, om der var nogen, der nævnte, at TDC’s forespørgsel lurede i baggrunden, og at der muligt ville komme en anmodning om bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring herom.

Adspurgt, om departementet på dette tidspunkt kendte beløbet på 10 mia. kr., forklarede vidnet, at det gjorde departementet, idet de havde modtaget sagsmaterialet i forbindelse med 2. januar-notatet. Vidnet erindrer ikke selv at have sagt noget om en sag om 10 mia. kr.

Forespurgt, hvad det var for et udkast til nye CFC-regler, og om det havde til formål at lukke hullet, forklarede vidnet, at det ikke havde noget med hullet at gøre. Det drejede sig om en tilpasning af CFC-reglerne, der havde vist sig ikke at fungere tilfredsstillende.

Foreholdt bilag 58.20 (ekstrakten pag. 75/side 18575), mail af 17. april 2001 fra Ivar Nordland til ”lovgruppe”, og forespurgt, om spørgsmålet om eventuel ny sambeskatning havde noget med TDC-sagen at gøre, forklarede vidnet, at det havde det ikke. Det handlede om CFC-reglerne. Med spørgsmålet om ligningslovens § 5 H henvistes der til drøftelserne herom mellem styrelsen og departementet. Vidnet antager, at han deltog i mødet, idet han meget sjældent var fraværende.

Foreholdt bilag 58.23 (ekstrakten pag. 76-81/side 18589-18594), mail af 20. april 2001 fra Dennis Dalsgaard Bernhardt til Ivar Nordland m.fl., bekræftede vidnet, at det var notatet af 20. april 2001, der her blev fremsendt.

Foreholdt bilag 58.21 (side 18576-18577), notat af 13. april 2001 vedrørende ”evt. revurdering af principperne for sambeskatning med fokus på genbeskatning af underskud fra udenlandske selskaber”, side 18577, sidste afsnit, ”I sagens natur må konsekvensændringer for den øvrige del af regelsættet overvejes – herunder i særdeleshed spørgsmålet om indgangsværdier og værn mod omgåelse heraf ved ”step up” via fusioner, der er skattefrie efter udenlandske regler men behandles som ”skattepligtige”

efter danske regler”, og forespurgt, om dette afsnit har relation til de problemstillinger, der blev drøftet vedrørende den nye sag og TDC, bekræftede vidnet dette.

Michael Rekling bemærkede, at dette notat formentlig er fremsendt med bilag 58.20 (ekstrakten pag. 75/side 18575), og spurgte vidnet, om han erindrer at have modtaget det pågældende notat. Vidnet forklarede, han ikke erindrer dette. Han kan ikke præcist erindre at have deltaget i mødet den 23. april 2001, men det må han have gjort, når han har bedt en medarbejder sende materiale ud til mødet. Han kan ikke huske drøftelser fra dette møde.

Foreholdt pag. 81 (side 18594) ”Styrelsen er enig i, at den her anlagte fortolkning indsnævrer bestemmelsens anvendelsesområde i betydelig grad, men finder som anført ikke, at en formålsfortolkning kan rette op på dette. Selvom bemærkninger til et lovforslag har en betydelig fortolkningsmæssig værdi, er det endvidere styrelsens opfattelse, at de ikke kan påberåbes, når de er i modstrid med selve lovteksten. Lovteksten kan i øvrigt let ændres, så den dækker ovennævnte tilfælde” og forespurgt, om disse bemærkninger, der ser ud til at kommentere/replicere departementets notat af 26. marts 2001, omhandler det tidsmæssige aspekt eller selskabsskattelovens § 1, forklarede vidnet, at det primært er selskabsskattelovens § 1 og kun sekundært det tidsmæssige aspekt, der omtales.

Vidnet henviste til pag. 80 (side 18593) og bemærkede, at § 5 H var nødlidende på flere punkter, herunder på spørgsmålet om fast driftssted. Styrelsen holdt fast ved den vurdering, den havde anlagt i notatet af 2. januar 2001.

Advokat Michael Rekling bemærkede, at den fortsatte afhøring af vidnet af tidsmæssige årsager må udsættes til et senere møde.

Advokat Henning Hansen bad vidnet redegøre for processen omkring tilblivelsen af januar 2001-notatet, idet han bemærkede, at notatet synes at være initieret af notaterne af 16. oktober 2000, men først er færdiggjort i begyndelsen af januar 2001.

Vidnet forklarede, at da de havde besluttet at skrive til departementet, var det nødvendigt at lave et ordentligt og solidt papir herom. Han skulle første tale med en medarbejder om, hvad papiret skulle handle om, og sætte den pågældende til at udsøge oplysninger og arbejde på notatet. Under denne proces dukkede der i slutningen af november 2000 en ny sag op. Vidnet mente, at det var "halsløs gerning" ikke at medtage denne sag, og den skulle derfor skrives ind i notatet. Vidnet anså det for vigtigt, at der blev gjort opmærksom på, at der nu var yderligere en sag. Dette var årsagen til, at notatet først var klar til afsendelse i begyndelsen af januar 2001.

Foreholdt, at notatet blev sendt til Preben Underbjerg Poulsen den 20. december 2000 og forespurgt, om det var normalt at sende det opad i systemet før udsendelsen, forklarede vidnet, at det ikke var almindeligt. Der var normalt en direkte kontakt mellem fagkontorerne i styrelsen og departementet om sager. Her var der nu tale om tre sager, og styrelsen var på kollisionskurs med departementet om fortolkningen, og det forekom vidnet mest naturligt at få rygdækning hos sin chef, inden han sendte notatet til departementet.

Adspurgt, om det var sædvanligt, at styrelsen sendte PricewaterhouseCoopers' henvendelse med til departementet, forklarede vidnet, at det var det ikke. De ville normalt blot referere hertil. Men det var her et spørgsmål om at sætte "kød og blod" på sagen og belyse den på en måde, så departementet havde mulighed for at fordybe sig i den.

Foreholdt, at det virker, som om kommunikationen mellem styrelsen og departementet foregik via breve og notater, forklarede vidnet, at kontakten i langt de fleste tilfælde foregik pr. telefon. De har helt givet også drøftet disse problemstillinger telefonisk, inden de sendte notaterne. Men de var i en lidt kritisk situation omkring fortolkningen af § 5 H, og de var derfor nødt til at nedfælde det skriftligt, idet de ville give departementet et konsolideret grundlag at tage stilling på.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel om årsagen til, at departementet og styrelsen så så forskelligt på § 5 H, og at de hver især holdt meget fast i deres opfattelse, forklarede vidnet, at det for ham var indlysende, at hvis styrelsens fortolkning, og herunder også Ligningsrådets fortolkning i den første sag om § 5 H, var gældende, var der et hul, hvilket var det, styrelsen prøvede at fortælle departementet. § 5 H værnede ikke det, den skulle værne mod. De kunne ikke gøre andet end at meddele departementet, at der var et problem.

Advokat Lida Hulgaard forespurgte, om notaterne af 16. oktober 2000 var vedlagt notatet af 2. januar 2001, og vidnet forklarede, at notatet af 2. januar 2001 var bilagt brevet af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers, men ikke Selskabsrevisionsafdelingens notater af 16. oktober 2000.

Forespurgt, hvorfor notaterne ikke var vedlagt, forklarede vidnet, at de også måtte afgrænse den mængde papirer, de sendte til departementet. De kunne sagtens ”svine dem til med papirer”, men det var vidnets opfattelse, at de skulle udvælge en passende mængde relevante bilag.

Adspurgt, om mødet den 23. april 2001 blev afholdt, eller om det kunne være blevet aflyst, idet der ikke foreligger noget referat af mødet, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han erindrer ikke noget om dette møde. Forespurgt, om der sædvanligvis

blev lavet referater fra møderne, forklarede han, at det i denne lovgruppe kunne forekomme, at der var ”svipsere”, hvor der ikke blev skrevet referater af møder.

Advokat Poul Heidmann henviste til vidnets forklaring om, at departementet var orienteret om beløbet på 10 mia. kr., idet der med notatet af 2. januar 2001 blev fremsendt bilagsmateriale, hvori denne oplysning indgik. På forespørgsel om, hvilke bilag vidnet her henviste til, forklarede vidnet, med henvisning til bilag 42.05 (ekstrakten pag. 57/side 12651), at departementet blev orienteret om, at der var tale om betydelige beløb.

Advokat Poul Heidmann bemærkede, at han ikke af det materiale, der blev fremsendt som bilag 1-4 til notatet af 2. januar 2001, kan udlæse noget tal.

Vidnet bekræftede på advokat Poul Heidmanns forespørgsel, at beløbet på 10 mia. kr. ikke direkte fremgik af de fremsendte bilag.

Vidnet forklarede videre, at materialet indeholdt regnskabstal, der viste, at det ikke var en ”bolsjebutik”, det drejede sig om. Vidnet bekræftede, at der var oplyst et tal i størrelsesordenen 10 mia. kr., og det var set i styrelsens optik et beløb af betydelig størrelse.

Vidnet blev af advokat Poul Heidmann foreholdt, at han vedrørende bilag 42.05 (ekstrakten pag. 55/side 12649), følgebrev til notat af 2. januar 2001 havde forklaret, at det var vigtigt for styrelsen at få det principielle problem frem, men at det ikke syntes at fremgå af følgebrevet, at der skulle overvejes noget principielt vedrørende § 5 H, idet følgebrevet så ud, som om styrelsen ønskede at forelægge en konkret sag.

Vidnet forklarede, at det handlede om fortolkningen af værnreglen i § 5 H, der havde vist sig ikke at fungere. Styrelsen lancerede nu yderligere problemstillingen vedrørende selskabsskattelovens § 1. Der var nu to problemer i relation til § 5 H. Notatet af 2. januar 2001 var et opsamlende notat.

Advokat Poul Heidmann sammenholdt bilag 42.05 (ekstrakten pag. 57/side 12651), notat af 2. januar 2001, s. 2 ”Tele Danmark-sagen”, med bilag 58.23 (ekstrakten pag. 77-81/side 18590-18594), notat af 20. april 2001, og bemærkede, at han ikke af bilag 58.23 kan se, at TDC-sagen var inde i billedet.

Vidnet bekræftede, at TDC-sagen ikke er nævnt i dette bilag.

Vidnet bekræftede på forespørgsel, at han ikke har nogen erindring om, at TDC-sagen blev behandlet på lovgruppemøder i perioden. Vidnet forklarede, at der nu var fuld opmærksomhed på de tre problemer, der var med hensyn til § 5 H.

Advokat Poul Heidmann bemærkede, at han har fået den opfattelse, at TDC-sagen var gledet ud af drøftelserne. Forespurgt, om vidnet kunne bekræfte dette, forklarede vidnet, at den ikke var gledet ud. Den var omtalt i notat af 2. januar 2001.

Advokat Henning Hansen henviste til bilag 58.21 side 18577 nederst, hvor problemstillingen er nævnt, uden at det er anført, at det drejer sig om TDC.

Forespurgt af advokat Mads Krarup forklarede vidnet, at Annette Liboriussen og Solveig Mortensen efter hans opfattelse med notaterne af 16. oktober 2000 havde foretaget, hvad de skulle med hensyn til afrapportering af sagen. De skulle således ikke foretage sig yderligere i sagen.

*

Formanden oplyste, at afhøringerne den 3. marts 2005 af Mogens Nicolaisen og Lars Nørding er blevet flyttet til tirsdag den 8. marts 2005, idet bisidderen er forhindret i at give møde den 3. marts 2005. Den 3. marts 2005 opretholdes som afhøringsdato.

*

Som vidne mødte Preben Underbjerg Poulsen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han, der er uddannet cand.scient.adm., den 1. april 1988 blev ansat som fuldmægtig i Skatteministeriets departement. Han blev specialkonsulent i 1992 og kontorchef i februar 1994. Samtidig hermed var han frem til den 15. august 1999 tilforordnet i Ligningsrådet. Den 15. august 1999 blev han ansat i Told- og Skattestyrelsen som afdelingschef i den daværende Retsafdeling, og den 1. november 2000 blev han afdelingschef i Selskabsbeskatningsafdelingen, hvor han afløste Hans Jørgen Mortensen. Fra 1. november 2000 var vidnet således Niels Kristensens nærmeste overordnede. Selskabsbeskatningsafdelingens ansvarsområde var i 2000/2001 blandt andet al selskabsbeskatning og aktionærbeskatning. Afdelingen havde ikke noget ligningsarbejde. De udarbejdede generelle vejledninger, ligesom de var sekretariat for Ligningsrådet inden for afdelingens fagområde, hvor der var mange sager.

Vidnet forklarede om samarbejdet med Selskabsrevisionsafdelingen, at hans pendant som afdelingschef var Palle Graff. De havde et vist samarbejde, uden at vidnet vil kalde det hyppigt. Den daglige kontakt foregik på kontorchefsniveau.

Foreholdt bilag A.15 (ekstrakten pag. 1-7/side 50159-50165), referat af Ligningsrådets møde den 11. maj 1999, forklarede vidnet, at han som kontorchef i departementet deltog som tilforordnet i Ligningsrådet. H.K. Andersen var også tilforordnet. Da vidnet gik over i styrelsen pr. den 15. august 1999, stoppede han som tilforordnet, og H.K. Andersen var herefter den eneste tilforordnede, indtil det blev lavet om, så opgaven gik på turnus mellem tre personer.

Forespurgt til drøftelserne i Ligningsrådet af den første sag om ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at han ikke erindrer sagen eller drøftelserne.

Foreholdt pag. 7 (side 50165), 6.-7. afsnit, ”Amby var uenig i svarene på de to sidste spørgsmål. Men der er måske et hul i loven. Amby ville gerne have en belysning heraf. Sagen blev herefter udsat”, forklarede vidnet, at han ikke erindrer sagen eller Christen Ambys udtalelser. Vidnet har i perioden fra 1994 til i dag deltaget i ca. 12 møder årligt i Ligningsrådet, hvor der til hver møde var ca. 1000 sider materiale, og han har ikke nogen præcis erindring om dette møde.

Foreholdt bilag A.15.01 (ekstrakten pag. 8-15/side 50167-50174), referat af Ligningsrådets møde den 22. juni 1999, pag. 14 (side 50173), 4. sidste afsnit, ”Amby fastholdt, at han ønsker en belysning af, om der et hul i loven”, forklarede vidnet, at han ikke erindrer dette. Formandens bemærkning om, at styrelsen havde orienteret departementet, betyder utvivlsomt, at Niels Kristensen havde talt med departementet.

Foreholdt samme side, sidste afsnit, ”Desuden oplyste formanden, at der til efteråret fremsættes et forslag til en egentlig sambeskatningslov, der skulle tage højde for nærværende situation”, forklarede vidnet, at der var udarbejdet et færdigt udkast til lovforslag, men det blev aldrig fremsat i Folketinget. Dette beroede på en ministerbeslutning.

På forespørgsel, om han som tilforordnet i Ligningsrådet foretog sig noget efter mødet, forklarede vidnet, at han og H.K. Andersen skriftligt afrapporterede til ministeren fra mødet. Vidnet erindrer ikke en sådan afrapportering fra det nævnte møde, så det var formentlig H.K. Andersen, der lavede afrapporteringen fra dette møde. Vidnet var på dette tidspunkt ved at skulle skifte stilling, og han var derfor i færd med at afvikle sine sager, ligesom han stod for at skulle på ferie i 4 uger.

Vidnet forklarede, at hans arbejdsområde som kontorchef i departementet ikke havde noget med nærværende sag at gøre. Vidnet havde ikke noget specifikt fagområde. Hans rolle som tilforordnet var at afrapportere til ministeren. Han skulle endvidere sørge for at kanalisere oplysningerne ud til det relevante fagkontor.

Vidnet erindrer ikke drøftelser i departementet i forbindelse med denne sag. Han rejste 3 dage efter mødet på ferie og var væk i 4 uger. Da han kom tilbage, var han primært optaget af andre presserende arbejdsopgaver i de resterende to uger inden jobskiftet.

Foreholdt bilag 05.07 (ekstrakten pag. 16-25/side 806-815), brev af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen, og forespurgt, om han var bekendt med, at der var indkommet en sådan forespørgsel, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han var ikke tiltrådt i Selskabsbeskatningsafdelingen på dette tidspunkt. Han hørte ikke noget om sagen, før han fik forelagt det notat, der blev afsendt den 2. januar 2001. Da han tiltrådte i afdelingen den 1. november 2000, fik han ikke nogen orientering fra Hans Jørgen Mortensen om de verserende konkrete sager. Der foregik en overdragelsesforretning, men primært vedrørende en verserende sag om anskaffelse af et nyt edb-system til ca. 30 mio. kr. til ToldSkat. Han spurgte selv i kontorerne, om der var sager, som han burde kende til. Han blev ikke informeret om TDC.

Vidnet forklarede, at han først fik sagen forelagt kort før julen 2000, og henviste i denne forbindelse til bilag 02.63.01 (side 285). Han havde ikke nogen bemærkninger til notatet, og han var fuldstændig enig i, at sagen skulle bringes til departementet, for hvis styrelsens opfattelse var rigtig, virkede ligningslovens § 5 H jo ikke. Det var første gang, han hørte om Tele Danmark-sagen og den tredje sag (sag nr. 2). Han havde heller ikke hørt om modellen før. Han kendte i forvejen til den første sag om ligningslovens § 5 H.

Foreholdt bilag 42.05 (ekstrakten pag. 44-48/side 12649-12653), brev af 2. januar 2001 fra Selskabsbeskatningsafdelingen til departementet og notat vedrørende ligningslovens § 5 H, herunder specielt pag. 45, forklarede vidnet, at han kendte den første sag om § 5 H fra sin tid som tilforordnet, men det var første gang, han hørte om de to andre sager.

Foreholdt pag. 46 (side 12651), 3. afsnit, ”Talkline GmbH (datterdatterselskabet) påtænkes omdannet til et kommanditselskab. Det kan ske skattefrit i Tyskland. Hermed overdrages aktiver og passiver til kommanditselskabet, hvor TFH GmbH bliver kommanditist. Da kommanditselskaber skattemæssigt er transparente, bliver TFK GmbH skattemæssigt ejer af de overdragne aktiver, herunder oparbejdet goodwill, som ved overdragelsen bliver til en tilkøbt goodwill”, forklarede vidnet, at han ikke tidligere, heller ikke rygtevis, havde hørt om, at man kunne ændre en oparbejdet goodwill til erhvervet goodwill. Vidnet var enig i, at denne problemstilling skulle forelægges for departementet. Hvis det forholdt sig som anført, var der klart et problem, for så virkede ligningslovens § 5 H og hele sambeskatningsdelen slet ikke, og der var mulighed for nogle utilsigtede fordele for de involverede selskaber. Der var en klar arbejdsdeling, idet departementet stod for lovgivningen, og styrelsen stod for administrationen af den vedtagne lovgivning.

Forespurgt, om det også var til brug for afgørelsen af den nye sag om ligningslovens § 5 H, at departementet skulle have notatet forelagt, forklarede vidnet, at departementet ikke var sekretariat for Ligningsrådet, men det var helt naturligt at inddrage departementet i en sag som denne. De forelagde departementet notatet såvel for at orientere om den konkrete sag som for at få en drøftelse vedrørende ligningslovens § 5 H.

Foreholdt pag. 44 (side 12649) forklarede vidnet, at dette var den måde, man forelagde en sag på. De ville høre, om departementet havde et fortolkningsbidrag. Det var også for at gøre opmærksom på, at der var et problem. Der var i foråret 2001, fra vidnet fik notatet forelagt, og frem til sagen blev forelagt i Ligningsrådet, en intens drøftelse mellem departementet, styrelsen og Ligningsrådets formand om fortolkningen af ligningslovens § 5 H.

Adspurgt, om han af Niels Kristensen fik at vide, hvad de mente om sagen i Selskabsrevisionsafdelingen, forklarede vidnet, at det erindrers han ikke. Vidnet forklarede, at han efterfølgende havde set brevene af 16. oktober 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen, men han husker ikke, om de drøftede det. Selskabsrevisionsafdelingen havde den samme bekymring om, at der var et hul i lovgivningen. Han kunne ikke måle størrelsen af de andres bekymring. Både vidnet og Niels Kristensen var bekymret over problemstillingen vedrørende ligningslovens § 5 H og muligheden for ”step up”, der indeholdt et principielt problem, som de skulle tage sig af. Han husker ikke på dette tidspunkt at have hørt om noget beløb. Han erindrers ikke, om han spurgte herom. Der var vel ingen, der på dette tidspunkt vidste, hvilket beløb det drejede sig om. Vidnet ligger normalt ikke ”flad” for angivelser af store beløb. Det bliver ofte til noget helt andet. Når der nævnes store beløb, er det ofte for at få en hurtigere behandling.

Foreholdt bilag 05.14 (ekstrakten pag. 27-31/side 826-830), notat af 16. oktober 2000 fra John Nielsen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, specielt pag. 27, 3. sidste afsnit, ”I Talkline GmbH er den optjente goodwill ifølge det oplyste på ca. 10 mia. kr.”, forklarede vidnet, at han ikke dengang så notaterne, ligesom han ikke hørte noget beløb. Det var det gratis løft, der var det interessante.

Forespurgt, om han på noget tidspunkt har set de to notater af 16. oktober 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen, forklarede vidnet, at han først mener at have set de omtalte notater i november 2003.

Vidnet forklarede, at reaktionen fra Ivar Nordland og departementet var, at der kom en dialog i gang. Der var intense drøftelser i løbet af foråret. Der var telefoniske drøftelser, også mellem vidnet og Ivar Nordland. Drøftelserne foregik dog mest mellem de to kontorchefer. Vidnet modtog Ivar Nordlands svar af 23. januar 2001, da det forelå.

Forespurgt, om departementet i notatet af 23. januar 2001 var uenig med styrelsen, bekræftede vidnet dette. Vidnet forklarede videre, at departementet havde produceret en argumentation for, at ligningslovens § 5 H virkede. Styrelsen var i modsætning hertil af den opfattelse, at ligningslovens § 5 H var problematisk på flere punkter. Det vigtigste var at gøre departementet opmærksom på, at der var et problem. De gjorde mundtligt departementet opmærksom på, at der stadig var et problem.

Vidnet forklarede, at [...] -sagen [sag nr. 2] var sat på dagsordenen til Ligningsrådets møde i marts 2001. Sagen blev også drøftet på et formøde. Der blev lavet et udkast til afgørelse (et såkaldt forreferat), der blev sendt til Ivar Nordland i departementet. Dagen før mødet i Ligningsrådet blev sagen trukket, fordi departementet ville komme

med et indlæg. Vidnet henviste i denne forbindelse til bilag 02.35 (side 160-164), udkast til bindende forhåndsbesked af 20. marts 2001 med påtegninger og bilag 02.32 (side 152), følgebrev af 15. marts 2001 fra Niels Kristensen til Ivar Nordland.

Vidnet henviste til bilag 02.03 (side 75-77) og bilag 02.02 (side 74), departementets notat af 27. marts 2001 og mail af 26. marts 2001 fra Ivar Nordland til Niels Kristensen og forklarede, at dette notat var det indlæg, der blev fremsendt fra departementet. Ivar Nordland foreslog, at der eventuelt blev afholdt et møde herom inden forelæggelse for Ligningsrådet. Dette møde blev formentlig holdt i form af mødet i lovgruppen.

Vidnet henviste til bilag 58.23 (side 18589), mail af 20. april 2001 fra Dennis D. Bernhardt til Ivar Nordland m.fl. vedlagt styrelsens notat af 20. april 2001, og forklarede, at der i notatet redegøres for, at ligningslovens § 5 H var fyldt med problemer. Status på sagen var efter 4 måneders diskussion, at styrelsen i notatet på ny pegede på problemerne med ligningslovens § 5 H.

Foreholdt bilag 02.33 (ekstrakten pag. 58/side 153), dagsorden til ligningsrådsmøde vedrørende [...] A/S [sag nr. 2] – bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at den tidligere bindende forhåndsbesked var den første ligningsrådssag om ligningslovens § 5 H. Bemærkningen ”særdeles betænkelig” var en meget usædvanlig formulering, som vidnet ikke har set anvendt mere end 3-4 gange inden for 10 år. Det var for at gøre opmærksom på uenigheden mellem departementet og styrelsen. Dagsordenen var suppleret af bemærkninger til Ligningsrådets medlemmer, hvor styrelsen redegjorde for, hvilke problemstillinger der var i sagen.

Foreholdt bilag A.14.01 (ekstrakten pag. 59-67/side 50146-50154), referat af Ligningsrådets møde den 22. maj 2001, forklarede vidnet, at sagen blev trukket før mødet i marts 2001. Sagen var igen på dagsordenen for mødet i maj 2001.

Foreholdt pag. 60 (side 50147), punkt 8.5.3.2., [...] A/S [sag nr. 2], forklarede vidnet, at han ikke godkendte dagsordensteksterne, som han først så, når de blev udsendt. Han ved ikke, hvorfor teksten blev ændret, ud over at der havde været en intens drøftelse med departementet.

Foreholdt pag. 61-66 (side 50148-50150), bekræftede vidnet, at det er teksten på side 63-66, der betegnes som et forreferat, og teksten side 61-63, der betegnes supplerende bemærkninger. Styrelsen gennemgik her de tre problemstillinger, der var i sagen, og nævnte også, at der var et fortolkningsmæssigt problem set i forhold til ordlyden af ligningslovens § 5 H.

Vidnet forklarede, at de nu var kommet frem til, at det var forsvarligt at komme med en indstilling om, at ligningslovens § 5 H kunne finde anvendelse, men de fandt det stadig tvivlsomt, hvad der ville blive udfaldet, hvis den blev påklaget.

Forespurgt, om han husker debatten på rådsmødet den 22. maj 2001, forklarede vidnet, at det gjorde han.

Foreholdt pag. 66 (side 50153), 4. sidste afsnit, "Formanden erklærede sig enig med Styrelsens indstilling i, at sagen havde 3 problemer, nemlig 1) om der er tale om et "fast driftssted", 2) om udenlandske sambeskattede selskaber er omfattet af LL § 5 H, og 3) om et udenlandsk selskab, som først på et tidspunkt, der ligger efter overdragelsen af et "fast driftssted", inddrages under sambeskatning, er omfattet af LL § 5 H", og forespurgt, om der på alle 3 punkter var lige stor uenighed mellem styrelsen og

departementet, forklarede vidnet, at departementet, hvis afgørelsen gik dem imod, helst ville have sagen afgjort på det tidsmæssige aspekt. De var bekymret for følgerne af, hvilken begrundelse der blev anvendt, idet begrundelsen kunne være stærkt invaliderende for reglerne.

Foreholdt pag. 66, sidste afsnit–pag. 67, 1. afsnit (side 50153-50154), ”Derimod kunne Askholt ikke tiltræde styrelsens indstilling vedrørende begrebet ”omfattet af selskabsskattelovens § 1”. Efter Askholts opfattelse kan udenlandske datterselskaber ikke være omfattet af selskabsskattelovens § 1. Til støtte for denne opfattelse henviste Askholt til TfS 2001.251”, forklarede vidnet, at Steen Askholt på det næste møde i Ligningsrådet havde ændret holdning på dette punkt.

Foreholdt pag. 67 (side 50154), 4. afsnit, ”Amby var ligeledes betænkelig ved sagen netop på grund af bestemmelsens klare ordlyd. Der er utvivlsomt tale om en udvidende fortolkning fra styrelsens side. Fremfor at anlægge en udvidende fortolkning, bør selve loven ændres, hvis Folketinget ikke finder, at lovens ordlyd dækker, hvad der i sin tid var tilsigtet”, forklarede vidnet, at han erindrer denne udtalelse fra Christen Amby. Det var vidnets opfattelse, at det ikke var et enten-eller. Uanset hvordan Ligningsrådet afgjorde sagen, var der problemer med ligningslovens § 5 H.

Forespurgt, om han har kendskab til, at der i tilknytning til mødet i Ligningsrådet skulle have været en samtale mellem H.K. Andersen og Ole Kjær om problemstillingerne, forklarede vidnet, at det har han ikke kendskab til. Han erindrer ikke umiddelbart efter mødet i maj 2001 at være blevet kontaktet telefonisk af H.K. Andersen.

Adspurgt, om han selv foretog afrapportering opad i systemet, forklarede vidnet, at Ole Kjær selv var til stede på mødet, hvorfor vidnet ikke havde anledning til at lave en skriftlig forelæggelse. Ole Kjær var helt klar over, hvad det handlede om, og han

var fuldt ud orienteret om sagen. Vidnet drøftede sagen med Ivar Nordland. Sagen blev afgjort med den for departementet værst tænkelige begrundelse. De drøftede det med Ligningsrådets formand, der ligesom vidnet var af den opfattelse, at det var en forkert begrundelse for afgørelsen. Ligningsrådet havde lagt sig på, at ligningslovens § 5 H ikke fandt anvendelse, men departementet – Ivar Nordland – vidnet og Ligningsrådets formand var enige om, at man måtte prøve at få ændret begrundelsen. Sagen blev efterfølgende genbehandlet på ligningsrådsmødet i juni 2001, hvor afgørelsen blev vedtaget med en anden begrundelse.

Forespurgt, om de herefter i styrelsen følte, at de med Ligningsrådets afgørelse havde fået et vist medhold i deres synspunkter, forklarede vidnet, at han ikke anskuede det på denne måde.

Foreholdt pag. 66 (side 50153), 5. afsnit, forklarede vidnet, under henvisning til bilag 02.30 (side 149-150), at det var formanden for Ligningsrådet, der forfattede dette afsnit.

Vidnet forklarede, at de efter maj-mødet havde en drøftelse om, at begrundelsen burde ændres.

Foreholdt bilag A.14 (ekstrakten pag. 68-74/side 50139-50145), referat af Ligningsrådets møde den 19. juni 2001, herunder specielt pag. 69, punkt 5.8.3.1, [...] A/S [sag nr. 2], og forespurgt, om det var rådets vedtagelse, sådan som den nu faldt ud, der var indarbejdet i referatet, bekræftede vidnet dette. Styrelsen gengav det, der var besluttet. Det var styrelsens opgave at sætte afgørelsen på papir, uanset hvor uheldig de så fandt den.

Foreholdt pag. 73 (side 50144), 2. sidste afsnit, ”Formanden bemærkede, at der er 3 argumenter imod ligningslovens § 5 H i nærværende sag, nemlig at der ikke foreligger et ”fast driftssted”, at udenlandske sambeskattede datterselskaber ikke er ”skattepligtige omfattet af selskabsskattelovens § 1” samt at udenlandske selskaber, som først senere inddrages under sambeskatning, ikke er omfattet af ligningslovens § 5 H, hvis man i øvrigt måtte mene, at ligningslovens § 5 H gælder ved opgørelsen af udenlandske datterselskabers indkomst”, og pag. 74 (side 50145), 1. afsnit, ”I den forbindelse udtrykte formanden bekymring for Ligningsrådets beslutning på forrige møde, der jo gik på, at udenlandske sambeskattede datterselskaber ikke er omfattet af ligningslovens § 5 H. Efter formandens opfattelse vil Ligningsrådets beslutning nemlig få nogle utilsigtede konsekvenser i relation til disse andre lovbestemmelser. Eksempelvis vil Ligningsrådets beslutning i relation til aktieavancebeskatningslovens § 4, stk. 6 indebære, at gevinster beskattes og at tab fratrækkes, jf. aktieavancebeskatningslovens § 4, stk. 1 og 4. Derfor bør Ligningsrådet måske ændre sin beslutning fra forrige møde”, bekræftede vidnet, at han fuldt ud kunne endossere disse bemærkninger fra Ligningsrådets formand, idet det dog i sidste citat havde været mere præcist at skrive ”selskabsskattelovens § 1” frem for ”ligningslovens § 5 H”.

Forespurgt til afstemningstemaerne bekræftede vidnet, at punkt 1) var lig med den gamle beslutning.

Vedrørende punkt 2) forklarede vidnet, at det vedrørte det tidsmæssige aspekt, som der var enighed i rådet om skulle danne grundlag for afgørelsen. Det svarede til den begrundelse, der blev anvendt i den første sag om ligningslovens § 5 H.

Vedrørende punkt 2), 1. punktum, forklarede vidnet, at dette var den formulering, som der var enighed i rådet om at anvende. Forespurgt, om Ligningsrådet herved også havde afgjort spørgsmålet om selskabsskattelovens § 1, svarede vidnet, at det hav-

de rådet vel, idet man ellers kunne have nøjedes med en begrundelse med et allerede fordi.

Vidnet henviste til de endelige præmisser i Ligningsrådets bindende forhåndsbesked, bilag 42.08 (side 12664-12665), særligt side 12664, hvor der ikke er taget stilling til selskabsskattelovens § 1.

De udarbejdede herefter sammen med formanden formuleringen, der blev forelagt på det næste møde i Ligningsrådet, hvor der ikke var bemærkninger hertil.

Forespurgt af advokat Lida Hulgaard, hvilke retsmidler departementet har over for Ligningsrådets afgørelser, forklarede vidnet, at departementet ikke har nogen mulighed for at indbringe Ligningsrådets afgørelse for anden instans.

På forespørgsel fra advokat Poul Heidmann forklarede vidnet, at han ikke deltog i arbejdsgruppen vedrørende sambeskatning.

Vidnet blev gjort bekendt med, at han senere vil blive indkaldt til fortsat afhøring.

Mødet sluttet kl. 15:20.

Næste møde er fastsat til den 16. december 2004 kl. 09:30.

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Niels Kristensen har herudover vedrørende side 182, 2. afsnit bemærket, at han ikke erindrer at have udtalt sig som anført, idet han mener at have forklaret, at: ”Det var ikke så vigtigt, om det var 10 eller 5 mia. kr.”. Kommissionen må på baggrund af de notater, der af kommissionen blev gjort under afhøringen, fastholde, at Niels Kristensen har forklaret som anført ovenfor, at: ”Det var ikke så vigtigt, om det var 10 eller 50 mia. kr.”

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 4. februar 2005.
Marianne Kjølbye

Den 16. december 2004 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbjerg.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister

Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard.

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding mødte advokat Lida Hulgaard.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt mødte advokat Mads Krarup.

Advokat Steen Lassen, der er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær og underdirektør Flemming Paludan, mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær,

var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen ved advokat Jeppe Rosenmeier.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk ved Casper Andreasen.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Advokat Nicolai Westergaard, der er valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernøe, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel, var ikke mødt.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte Solveig Mortensen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at hun, der er udannet revisor og HD i regnskabsvæsen, fra 1994 til 1998 gjorde tjeneste i Told- og Skatteregion Århus. Hun blev ansat i Told- og Skattestyrelsen den 1. august 1998, da Selskabsrevisionsafdelingen blev oprettet. Hun

er i dag specialkonsulent. Tilbage i 2000-2001 var hun fuldmægtig. Hendes kontorchef var fra 1998 til den 1. november 2000 John Nielsen, og derefter Lars Nørding.

Foreholdt bilag 05.07 (ekstrakten pag. 1-10/side 806-815), brev af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen, forklarede vidnet, at hun først den 15. september 2000 blev sat på sagen som anden sagsbehandler. Hun havde forinden løst hørt om, at forespørgslen var indkommet. Hun erindrer ikke, hvorvidt hun inden den 15. september var bekendt med, hvorledes forespørgslen blev behandlet.

Foreholdt bilag 13.06.01 (ekstrakten pag. 11/side 3201), brev af 31. august 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen til PricewaterhouseCoopers, forklarede vidnet, at hun først senere hørte, at forespørgslen fra PricewaterhouseCoopers var blevet besvaret. Hun har ikke haft med svaret at gøre.

Foreholdt bilag 05.11 (ekstrakten pag. 12/side 821), telefax af 12. september 2000 fra John Nielsen, Selskabsrevisionsafdelingen, til Niels Kristensen, Selskabsbeskatningsafdelingen, og forespurgt, om hun kendte til det omtalte møde, forklarede vidnet, at hun hørte, at der skulle afholdes et sådant møde. Hun var endnu ikke sagsbehandler på sagen. Hun havde som ”gangsnak” hørt, at der skulle holdes et møde. Temaet for mødet var, efter hvad hun havde hørt, at Selskabsrevisionsafdelingen havde givet et afslag, og hun gættede derfor på, at man skulle drøfte, om sagen skulle genoptages. Hun hørte ikke forud for mødet, hvem der skulle med til mødet. Hun skulle ikke selv deltage i mødet.

Foreholdt bilag 13.06.02 (ekstrakten pag. 13-16/side 3202-3205), notat af 8. september 2000 fra Annette Liboriussen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at hun ikke har været med til at

lave notatet. Hun har haft det som ”anden øjne”, hvilket vil sige, at hun har haft det til gennemlæsning. Hun kiggede igennem, at alle spørgsmål var besvaret, og at der ikke var åbenbare fejl. Hun var ikke sagsbehandler og var ikke på det tidspunkt inde i reglerne.

Foreholdt pag. 16 (side 3205) forklarede vidnet, at det er hendes håndskrift. Der står ”cirkulærets punkt 6.2 omtaler kun underskudsgivende filialer på erhvervestidspunktet. Indtil videre er Talkline overskudsgivende. Har det nogen betydning”. Vidnet forklarede, at tankegangen var, at ligningslovens § 5 H vedrørte underskudsbe-grænsningsreglerne. De bilag, Selskabsrevisionsafdelingen havde modtaget fra PricewaterhouseCoopers, var vedlagt balancer for Talkline, der viste, at der var over-skud i selskabet. Det undrede hende derfor, at PricewaterhouseCoopers spurgte til underskudsbegrænsningsreglerne, når selskabet gav overskud. Hun havde dog ikke konkret viden om, hvad problemet var. Hun gjorde ikke mere ved problemet. Hun gav notatet med sine bemærkninger til Annette Liboriussen og bad denne om at kigge på det. Vidnet kiggede senere på Talklines regnskaber. Grunden til, at Talkline var overskudsgivende, var, at der ikke var foretaget afskrivninger på goodwill. I Sel-skabsrevisionsafdelingen havde de ikke på dette tidspunkt indset, at det var et spørgsmål om afskrivning på goodwill. Vidnet havde i hvert fald ikke.

Foreholdt bilag 05.16 (ekstrakten pag. 26-29/side 832-835), notat af 11. september 2000 fra Annette Liboriussen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC regler og for-tolkning af ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at hun ikke var anden øjne på det-te notat. Hun så det første gang på dvd'en med kommissionens bilagsmateriale.

Foreholdt pag. 27 (side 833), 2. sidste afsnit, ”Der er således ikke noget i litteratur og forarbejder, der direkte støtter vores indstilling til sagen. Vi mener dog stadig, at spørgsmålet bør henhøre under Ligningsrådet, således at det ikke er selskabsrevisi-

onsafdelingen, der har åbnet nogle sluser, der eventuelt ikke bør findes”, og forespurgt, om hun havde drøftelser med Annette Liboriussen om, hvad det var for sluser, som ikke burde findes, forklarede vidnet, at det havde hun ikke.

Foreholdt pag. 29 (side 835), sidste afsnit, ”Da det ikke fremgår af hverken lovtæst, bemærkninger eller litteratur hertil, hvorvidt den omhandlede situation er omfattet af LL § 5 H, indstiller vi således stadig til, at Ligningsrådet inddrages i besvarelsen heraf”, og forespurgt, om hun var enig i denne konklusion, forklarede vidnet, at hun ikke havde været så dybt nede i sagen. Hun havde således ikke direkte taget stilling til konklusionen, ligesom hun ikke havde foretaget selvstændige undersøgelser af litteratur mv.

Foreholdt bilag 05.15 (ekstrakten pag. 25/side 831), mail af 11. september 2000 fra Annette Liboriussen til Niels Kristensen, John Nielsen og Leise Hemmingsen via Niels Kristensen, forklarede vidnet, at hun ikke var med i drøftelserne om, at sende denne mail. Hun så også først denne mail på dvd'en.

Forespurgt, om hun den 13. september 2000 hørte, hvad der skete på mødet samme dag, forklarede vidnet, at John Nielsen først kom til Århus den 15. september. Hun hørte først da om, hvad der var sket på mødet. Vidnet og Annette Liboriussen blev kaldt ind til John Nielsen og fik at vide, at de ikke havde ”klædt ham godt nok på” til mødet. Vidnet svarede hertil, at hun ikke var sagsbehandler på sagen og derfor ikke skulle ”klæde ham på”. Konklusionen på samtalen med John Nielsen blev, at Annette Liboriussen og vidnet skulle gå videre med sagen. Hun er ikke klar over, om konklusionen var en følge af en egentlig beslutning truffet på mødet den 13. september 2000. Vidnet erindrer ikke, hvad John Nielsen fortalte om dette møde, heller ikke med hensyn til spørgsmålet om genoptagelse.

Adspurgt forklarede vidnet, at hun ikke erindrer, hvad det var, John Nielsen havde savnet til mødet, for at han kunne føle sig ordentligt klædt på. Vidnet blev i forbindelse med samtalen den 15. september 2000 sat på sagen som anden sagsbehandler. Hun og Annette Liboriussen var i princippet sideordnede sagsbehandlere, dog var Annette primær sagsbehandler, idet hun kendte sagen i forvejen, mens vidnet var sekundær sagsbehandler. Annette Liboriussen var deres sekretær, som skrev notaterne og sørgede for, at de blev sendt ud.

Forespurgt forklarede vidnet, at Annette Liboriussen efterfølgende har fortalt vidnet, at hun var bedt med til mødet den 13. september 2000, men at hun havde takket nej. Vidnet erindrer ikke begrundelsen herfor. Vidnet har heller ikke hørt fra andre, hvorfor Annette Liboriussen ikke ville med til mødet. På mødet den 13. september 2000 deltog John Nielsen og Palle Graff. Palle Graff blev under mødet syg, og han tilkaldte så Karin Kirchhoff.

Adspurgt, om de fik instruktioner om sagens behandling i forbindelse med, at sagen skulle genoptages, forklarede vidnet, at John Nielsen fortalte dem, at sagen skulle genoptages, og at de skulle se, om de kunne svare på de spørgsmål, som PricewaterhouseCoopers havde stillet. Man havde på mødet den 13. september 2000 ment, at svaret ikke var fyldestgørende nok. De skulle se på sagen, som om den var nyindkommet. Det var hele forespørgslen, herunder også spørgsmålet om ligningslovens § 5 H, der skulle undersøges. Det var det, de arbejdede ud fra. Hun har ikke hørt noget om, at forespørgslen om ligningslovens § 5 H ikke skulle besvares.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bekræftede vidnet, at de skulle finde ud af, om de kunne svare på forespørgslen. Det var ikke lagt fast, at de skulle komme til et bestemt resultat. Konklusionen kunne således godt blive, at det hele skulle for Ligningsrådet.

Foreholdt bilag 13.06.04 (ekstrakten pag. 17-24/side 3207-3214), notat af 20. september 2000 vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, bekræftede vidnet, at hun var med til at udarbejde notatet. Det var en status over, hvad der indtil da var sket i sagen, dvs. hvilke materialer havde de, hvor langt var de kommet, og hvad manglede de for at kunne besvare forespørgslen. Det var en information til John Nielsen om, hvor sagen stod. Notatet er aldrig blevet sendt ud af huset. Det var ikke meningen, at det skulle sendes ud. Det var bare en status over sagen. De arbejdede på begge problemstillinger, hvilket efter vidnets opfattelse også var, hvad John Nielsen havde givet instruks om.

Foreholdt pag. 23 (3213), Konklusion, forklarede vidnet, at det hastede med et svar, da virksomheden ville gennemføre omstruktureringen inden den 31. december 2000. Hun og Annette Liboriussen delte derfor opgaven i forbindelse med notatet, idet vidnet behandlede CFC-delen, mens Annette behandlede spørgsmålet om ligningslovens § 5 H. Konklusionen på CFC-delen blev, at de skulle have yderligere oplysninger for at kunne foretage de endelige beregninger. De ville forsøge at få oplysningerne, så de kunne foretage beregningerne, idet der ikke var nogen grund til at sende sagen til Ligningsrådet, hvis den ikke opfyldte betingelserne for CFC-beskatning. Konklusionen på § 5 H-problematikken var, at der ikke var praksis på området. De syntes ikke, at det var Selskabsrevisionsafdelingen, der skulle lægge en sådan praksis, når de efterfølgende selv skulle foretage revision af TDC, hvor de skulle tage stilling hertil.

Foreholdt pag. 24 (side 3214), problemstillingen mellem SEL § 32 og LL § 5 H, forklarede vidnet, at det var første gang, at de havde fået tanken om, at det drejede sig om goodwill. De havde talt om, hvad det var, der blev spurgt om, herunder om at det handlede om opskrivning af immaterielle aktiver. De havde fået John Nielsen, der tog sig af de udadvendte kontakter, til at ringe, og de fik oplysningen om et beløb på 15-

20 mia. kr. fra ham. Vidnet ved ikke, hvor John Nielsen fik det oplyst, men hun tror, at han har talt med PricewaterhouseCoopers. De talte ikke med TDC om sagen. Oplysningen blev givet mundtligt. Vidnet ved ikke, hvorvidt beløbet på 15-20 mia. kr. var kommet frem på mødet den 13. september 2000.

Forespurgt, hvordan de var kommet frem til, at der handlede om goodwill, forklarede vidnet, at PricewaterhouseCoopers havde skrevet, at det vedrørte noget med immaterielle aktiver, og at de var bange for, at nogle avancer skulle blive omfattet af tvungen sambeskatning. Selskabsrevisionsafdelingen spurgte ind til, hvad det var for avancer, og kom efterhånden frem til, at det drejede sig om goodwill. Det var John Nielsen, der havde kontakten med PricewaterhouseCoopers. Vidnet og Annette Liboriussen talte ikke med PricewaterhouseCoopers i denne forbindelse.

Forespurgt, om tanken om, at det vedrørte goodwill, opstod hos vidnet eller Annette Liboriussen, forklarede vidnet, at de forud for den 20. september 2000 spurgte John Nielsen, hvad det var for avancer, det drejede sig om. John Nielsen forespurgte PricewaterhouseCoopers herom og fik at vide, at det drejede sig om goodwill. Vidnet og Annette Liboriussen fik dette at vide af John Nielsen. Vidnet erindrer ikke, om tanken om, at det drejede sig om goodwill, af sig selv dukkede op hos hende. Vidnet var bekendt med, at det drejede sig om et beløb på 15-20 mia. kr. Dette beløb havde hun fra John Nielsen. Vidnet er kun bekendt med, at notatet er gået til John Nielsen.

Foreholdt bilag 13.06.05 (ekstrakten pag. 31-32/side 3215-3216), brev af 21. september 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen til PricewaterhouseCoopers, forklarede vidnet, at de her sendte en materialeindkaldelse, hvor de bad om oplysninger, herunder om talmateriale til beregning af, om det var omfattet af CFC-reglerne. De bad om et "likvidationsregnskab", hvilket nok rettere burde være betegnet som en åbningbalance. Vedrørende pkt. 4, om indgangsværdierne til en eventuel sambeskatning, for-

klarede vidnet, at de gerne ville kende størrelsesordenen, hvis der ikke var tvungen sambeskatning, idet de var klar over, at omdannelsen ville være skattefri i Tyskland. De anmodede også om oplysningerne for at få verificeret oplysningen om de 15-20 mia. kr. Der kunne også være andre avancer, ud over goodwill, som de ikke var bekendt med. De anmodede således om oplysningerne for generelt at sikre sig, at de havde alle relevante oplysninger om omdannelsen. Det vedrørte alene behandlingen af CFC-delen, men de stillede spørgsmålene for at få hele sagen belyst.

Foreholdt, at andre har forklaret, at problemstillingen vedrørende ligningslovens § 5 H skulle udsættes, forklarede vidnet, at det havde hun ikke fået noget at vide om, og det var ikke hendes opfattelse.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, hvorfor de fandt det nødvendigt at spørge til den forretningsmæssige begrundelse, forklarede vidnet, at det gjorde de altid. Hvis der ikke var nogen forretningsmæssig begrundelse, var det jo ikke sikkert, at man skattemæssigt ville anerkende omdannelsen. De kunne ikke se dette af det indkomne materiale.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om der var tale om en fuldstændig åben forespørgsel, eller om Selskabsrevisionsafdelingen nærmest var af den overbevisning, at der ikke var en sådan forretningsmæssig begrundelse, forklarede vidnet, at de nok sad med alle alarmknapperne i gang. Selskabsrevisionsafdelingen kunne ikke se den forretningsmæssige begrundelse i omdannelsen af et GmbH til et KG. De var klar over, at når det drejede sig om TDC, handlede det om store beløb. De ville derfor sikre sig, at de ikke gav et forkert svar.

Foreholdt af advokat Michael Reklings bilag 13.06.07 (ekstrakten pag. 34-36/side 3218-3220), brev af 3. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skatte-

styrelsen, bekræftede vidnet, at dette var svaret på materialeindkaldelsen. Vidnet fik en kopi af brevet, da det indgik. De havde formentlig en drøftelse med John Nielsen herom. De drøftede løbende denne sag. Hun erindrer ikke præcist denne drøftelse. Palle Graff fik kopi af al indgående og udgående post. Vidnet ved ikke, i hvilket niveau Palle Graff var orienteret om sagen på dette tidspunkt. Hun har ikke været til møde med Palle Graff herom, og hun har ikke fra John Nielsen hørt, at han har fortalt Palle Graff om sagen.

Foreholdt pag. 35 (side 3219), sidste afsnit, ”Vi vedlægger den bindende forhåndsbesked, og anmoder ...”, forklarede vidnet, at det var nyt for dem, at der var en afgørelse om ligningslovens § 5 H, idet de ikke havde set den på kontoret i Århus. Afgørelsen var ikke offentliggjort, og de var ikke klar over, at man havde fortolket ligningslovens § 5 H på denne måde. Indtil da havde de været overbevist om, at de kunne ”klemme” bestemmelsen lidt, så den omfattede den foreliggende situation. De havde indtil da haft et håb om, at de kunne komme igennem med denne opfattelse, selvom de ikke var sikre på det, men det håb svandt nu.

Foreholdt 3. sidste afsnit, ”Det blev aftalt på mødet den 13. september 2000, at spørgsmålet om ligningslovens § 5 H ikke ville blive behandlet samtidig med spørgsmålet om CFC reglerne”, bekræftede vidnet, at dette ikke var i overensstemmelse med hendes opfattelse og således heller ikke blev afspejlet i deres notater. Vidnet gjorde ikke noget ved dette. Hun gik heller ikke til John Nielsen for at høre, om det var rigtigt, at dette var blevet aftalt. John Nielsen havde tidligere fortalt dem, at han ikke huskede meget fra mødet.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, hvad John Nielsen mente med, at han ikke huskede mødet, forklarede vidnet, at mødet vist havde været

rimeligt ustruktureret, og da John Nielsen ikke var fagligt klædt godt nok på, havde han nok følt sig fagligt klemmt på mødet.

Foreholdt bilag 14.24 (ekstrakten pag. 63/side 3639), 3. afsnit, ”Ved et salg til tredjemand skønner Tele Danmark A/S, at der vil kunne realiseres en avance på goodwill på ca. EUR 1.300 mio. For alle andre aktiver skønner Tele Danmark A/S, at de værdier, der er anført i de balancer, der er fremsendt den 3. oktober 2000, svarer til handelsværdien”, og foreholdt, at beløbet på EUR 1.300 mio. svarer til ca. 10 mia. kr., forklarede vidnet, at hun den 9. oktober 2000 talte i telefon med Henrik Faust Pedersen fra PricewaterhouseCoopers, idet hun havde bedt om en åbningsbalance, som ikke var fremsendt. Der var fortsat tale om skønnede beløb. Det var ”balloner”, der fløj i luften. De havde her for første gang et beløb på skrift, men det var et ikkedokumenteret beløb. Uanset om det var 10 eller 20 mia. kr., var der tale om store beløbsstørrelser. Vidnet mener, at Henrik Faust Pedersen allerede under telefonsamtalen oplyste beløbet. De havde ikke opgjort det. Han fortalte ikke, hvor beløbet stammede fra, eller hvordan de var kommet frem til dette tal. Hun konstaterede, at beløbet var et andet end det tidligere oplyste tal på 15-20 mia. kr., men hun spurgte ikke til, hvorledes det kunne være, at beløbet var faldet til nu 10 mia. kr.

Foreholdt bilag 05.13 (ekstrakten pag. 37/side 825), mail af 16. oktober 2000 fra Solveig Mortensen til Niels Kristensen, Susanne Kjær og Leise Hemmingsen via Niels Kristensen, forklarede vidnet, at de stadig sagsbehandlede, og at arbejdsdelingen stadig var den, at vidnet tog sig af CFC-delen, og Annette Liboriussen tog sig af ligningslovens § 5 H-delen. De udarbejdede 2 notater. Det var først nu gået op for dem, at det, der hastede mest, var CFC-delen. De arbejdede også videre på ligningslovens § 5 H-delen, for de vidste jo, at den også skulle besvares på et tidspunkt. Baggrunden for 16. oktober-notaterne var i første omgang, at de ville gøre status over, hvad de nu havde af oplysninger i sagen. De konkluderede, at TDC ikke var omfattet af CFC-

reglerne. CFC-reglerne var ikke meget anvendt, og det var vidnets første sag herom, hvorfor hun også henset til de store beløb gerne ville sikre sig, at hun havde gjort det rigtigt. De sendte derfor notatet til Selskabsbeskatningsafdelingen for at få bekræftet, at det var korrekt. Det var som en kvalitetssikring. Notatet skulle også vise, at såfremt TDC ikke var omfattet af CFC-reglerne, var der et hul, så notatet skulle sådan set også opfattes som en early warning. De ønskede at meddele Selskabsbeskatningsafdelingen, at der var noget, de skulle være opmærksom på. Hun følte selv, at det var et urimeligt resultat, at TDC kunne opnå et fradrag, der ikke blev beskattet andetsteds. Selskabsrevisionsafdelingen var underlagt Selskabsbeskatningsafdelingen i retlige spørgsmål. Det var også Selskabsbeskatningsafdelingen, som Selskabsrevisionsafdelingen skulle gå til med en early warning. Der var ikke nogen, der havde bedt dem om at udarbejde 16. oktober-notaterne. De lavede i første omgang notaterne til John Nielsen, som mente, at de hellere måtte sende dem til Selskabsbeskatningsafdelingen.

Foreholdt bilag 05.14 (ekstrakten pag. 38-42/side 826-830), notat af 16. oktober 2000 fra John Nielsen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, bekræftede vidnet, at det var hendes notat, der handlede om CFC-beskatning.

Foreholdt pag. 38 (side 826), Problemstilling, 1. afsnit, ”Omdannelse af et GmbH til et KG, kan gøres skattefrit i Tyskland. Fordelen ved omdannelsen er, at optjent goodwill bliver værdiansat og bogført, således at KG’et har en stor afskrivningsberettiget saldo på goodwill”, forklarede vidnet, at hun har udarbejdet dette notat. De var nu meget fokuserede på spørgsmålet om goodwill, idet de fra PricewaterhouseCoopers havde fået oplyst, at dette var den eneste avance, der var.

Forespurgt, om de ikke længere interesserede sig for underskudsspørgsmålet, forklarede vidnet, at selskabet stadig havde overskud i Tyskland, da der kun var afskriv-

ning i Danmark. Det var afskrivningerne på goodwill, der var årsagen til, at selskabet blev underskudsgivende i Danmark. Det var afskrivningerne, som de interesserede sig for.

Foreholdt 4. afsnit, ”I Talkline GmbH er den optjente goodwill ifølge det oplyste på ca. 10 mia. kr.”, bekræftede vidnet, at det var den tidligere omtalte oplysning på 1.300 mio. EUR, der lå til grund herfor.

Forespurgt, hvem der på dette tidspunkt kendte beløbet på 10 mia. kr., forklarede vidnet, at det gjorde hun, Annette Liboriussen og John Nielsen. Palle Graff havde modtaget notatet og kendte således også tallet. Vidnet mener, at de havde talt med Palle Graff om beløbet. Hun mente, at det alene var de 4 personer, der med sikkerhed kendte til beløbet.

Adspurgt, om Esther Uhrenholt kendte til beløbet, forklarede vidnet, at Esther Uhrenholt ikke har været med på sagen. De har drøftet problemstillinger med hende, men hun havde ikke været med i sagsbehandlingen.

Foreholdt bilag 13.06.07 (ekstrakten pag. 34-36/side 3218-3220), specielt pag. 34 (side 3218), hvor det med håndskrift er anført ”gerne drøfte sagen inkl. AL, SM og EU”, forklarede vidnet, at Esther Uhrenholt ikke havde været med til drøftelsen med John Nielsen.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om Esther Uhrenholt ikke drøftede forespørgslen fra TDC med vidnet, forklarede vidnet, at de drøftede problemstillingerne med Esther Uhrenholt, der var deres faglige sparring, idet hun var skattekyndig. De drøftede kun de generelle problemstillinger med hende, og hun har ikke set forespørgslen, ligesom de ikke har talt om beløb.

Forespurgt af advokat Michael Rekling, om Ole Kjær kendte til beløbet på 10 mia. kr. eller var bekendt med, at der var tale om et stort beløb, forklarede vidnet, at det kender hun ikke noget til. Det var Selskabsbeskatningskontoret, der skulle gå opad i systemet til Ole Kjær.

Foreholdt bilag 05.05 (ekstrakten pag. 44-47/side 800-803), notat af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, specielt pag. 47 (side 803), konklusion, og forespurgt, om de tillagde den første ligningsrådsafgørelse om ligningslovens § 5 H betydning, og om det var den, der blev lagt til grund for konklusionen, bekræftede vidnet, at det var denne afgørelse, der blev tillagt vægt, idet de ikke havde andet at holde sig til.

Adspurgt, om de havde adgang til referaterne fra Ligningsrådets møder, forklarede vidnet, at de ikke havde adgang til referaterne, og at de ikke kendte til debatten i Ligningsrådet. De havde alene afgørelsen at holde sig til.

Foreholdt bilag 05.04 (ekstrakten pag. 43/side 799), mail af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen til Niels Kristensen og Leise Hemmingsen via Niels Kristensen, 3. afsnit, ”Vi vil meget gerne have jeres stillingtagen til problemstillingerne, idet vi synes, at selskabet – og andre selskaber fremover – får ubegrænset muligheder for at skattemæssige underskudsfradrag ved denne konstruktion (omdannelse i Tyskland til K/S). Vi mener således, at der bør følges op på problemstillingen, således at vi kan få ”lukket hullet” i skattelovgivningen på dette område”, og forespurgt, om det skulle betragtes som en early warning, bekræftede vidnet, at det var en early warning. Forespurgt, om det efter Selskabsrevisionens opfattelse var Selskabsbeskatningsafdelingen, der skulle lukke hullet, forklarede vidnet, at Selskabsbeskatningsafdelingen skul-

le gå videre med informationerne til Ole Kjær og departementet. Selskabsrevisionsafdelingen har ikke adgang til departementet.

Forespurgt, om de fik svar på denne early warning, forklarede vidnet, at de ikke forventede en tilbagemelding vedrørende early warning, for det får de aldrig. De forventede et svar på deres forespørgsel. De forventede ikke en tilbagemelding vedrørende early warning, idet det var ikke normalt, selvom de godt ville have haft det. De fik ikke nogen tilbagemelding herom. Da Annette Liboriussen kort tid efter gik på barsel, overtog vidnet sagen, som hun nu var alene på.

Foreholdt bilag 05.09 (ekstrakten pag. 64-65/side 817-818), notat af 13. november 2000 fra Niels Kristensen og Susanne Kjær vedrørende Tele Danmark A/S – selskabsskattelovens § 32 og ligningslovens § 5 H, bekræftede vidnet, at dette var svaret fra Selskabsbeskatningsafdelingen. Selskabsbeskatningsafdelingen svarede, at de gerne ville have, at begge problemer blev sendt i Ligningsrådet.

Vidnet henviste til pag. 64 (side 817), 2. sidste afsnit, ”Under forudsætning af at de pågældende tal med sikkerhed kan lægges til grund for bedømmelsen af, om der indtræder tvungen sambeskatning, må Selskabsbeskatningsafdelingen være enig i, at der ikke indtræder beskatning i medfør af selskabsskattelovens § 32”, og forklarede, at de tog dette som udtryk for, at de – forudsat at de oplyste tal med sikkerhed kunne lægges til grund – godt kunne svare på CFC-delen, og at TDC i så fald ikke ville være omfattet af CFC-beskatning. Konklusionen fra selskabsbeskatningsafdelingen var dog, at begge spørgsmål burde sendes i Ligningsrådet. Det, der lå i bemærkningen vedrørende talangivelserne, var, at der var tale om 1999-tal og budgettal, mens det var tallene for 2000, der skulle ligge til grund for deres svar. Selskabsbeskatningsafdelingen var enig med Selskabsrevisionsafdelingen i § 5 H-problemstillingen, og at den skulle i Ligningsrådet.

Foreholdt pag. 65 (side 818), Ad 1 og 2, og forespurgt, hvorfor man skulle anbefale skatteyderen at indhente bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at det var en service over for skatteyderen. Vidnet lagde ikke andet i det, end at Selskabsrevisionsafdelingen ikke kunne svare på det. Hvis man ønskede et svar, måtte man søge om en bindende forhåndsbesked. Vidnet forklarede, at Selskabsrevisionsafdelingen gerne ville have, at TDC gik til Ligningsrådet, for så fik de en afgørelse om ligningslovens § 5 H. Hvis selskabet foretog omdannelsen uden at forelægge sagen for Ligningsrådet, skulle Selskabsrevisionsafdelingen i forbindelse med en kontrol af selskabet selv træffe afgørelse vedrørende denne problemstilling.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det ikke kunne tænkes, at TDC ville undlade at foretage dispositionerne, hvis de ikke fik et svar fra Selskabsrevisionsafdelingen, forklarede vidnet, at hun ikke mente, at selskabet ville undlade at foretage en disposition, der ville medføre, at det kunne opnå et fradrag på 10 mia. kr.

Forespurgt af advokat Michael Rekling, om der ikke med den første afgørelse om ligningslovens § 5 H in mente var udsigt til, at Ligningsrådet i den foreliggende sag ville træffe en tilsvarende afgørelse som den, de ikke brød sig om, forklarede vidnet, at de nok forventede, at der ville komme en tilsvarende afgørelse fra Ligningsrådet, men der var trods alt kun én tidligere afgørelse om ligningslovens § 5 H, og det var for tyndt et grundlag til at danne en praksis. Selvom de forventede, at sagen kunne få dette udfald, foretrak de at få en ligningsrådsafgørelse i sagen, frem for at de selv i forbindelse med en ligningssag skulle træffe en afgørelse herom. De ville under en ligning også være nødsaget til at komme til det samme resultat, som Ligningsrådet kom til i den første sag om ligningslovens § 5 H. De ville således ikke kunne tilside-sætte dispositionen, men alene regulere afskrivningsgrundlaget.

Foreholdt 4. afsnit, 2. punkt, ”Ved den daværende behandling i Ligningsrådet var der en del debat om sagen, ...”, forklarede vidnet, at de ikke havde oplysninger om behandlingen i Ligningsrådet, ud over at Susanne Kjær havde sagt, at der havde været nogen debat herom i Ligningsrådet. Susanne Kjær sagde ikke noget om, hvad der var blevet sagt under debatten, men vidnet formodede, at det kunne være baggrunden for, at afgørelsen ikke var blevet offentliggjort.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det spiller en rolle i forbindelse med stillingtagen til, om en ligningsrådssag skal offentliggøres, om der har været uenighed i rådet om afgørelsen, forklarede vidnet, at det kender hun ikke til. Hun formodede, at årsagen til, at afgørelsen ikke blev offentliggjort, var, at man ikke brød sig om at få denne praksis offentliggjort.

Forespurgt af advokat Michael Reklings, om den tilbagemelding, de her modtog, var et svar med råd til deres forespørgsel, bekræftede vidnet dette. Hun forklarede på forespørgsel, at det ikke indeholdt et svar på deres early warning. De drøftede ikke, hvad der var sket med early warning-delen, for det var normal praksis, at de ikke fik svar herpå. Der var heller ikke drøftelser herom på kontoret. Selskabsrevisionsafdelingen havde gjort, hvad den skulle i det spørgsmål, og den kunne ikke gøre mere.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, hvor hyppigt det forekom, at Selskabsrevisionsafdelingen sendte en early warning af sted, forklarede vidnet, at det ikke skete særligt tit, men at det forekom.

Foreholdt af advokat Michael Reklings bilag 05.06 (ekstrakten pag. 66-67/side 804-805), brev af 14. november 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen til Pricewaterhou-

seCoopers, bekræftede vidnet, at det var hende, der skrev dette svar til PricewaterhouseCoopers.

Foreholdt pag. 67 (side 805) og forespurgt, hvorfor det var Palle Graff, som skulle underskrive brevet, forklarede vidnet, at PricewaterhouseCoopers havde fulgt op på, hvornår de kunne få et svar. Vidnet havde på dette tidspunkt fået svaret fra Selskabsbeskatningsafdelingen. Hun havde talt med Henrik Faust Pedersen fra PricewaterhouseCoopers og meddelt, at hun ikke kunne svare, før Lars Nørding, der var på tjenesterejse, kom tilbage på kontoret. Dette tog PricewaterhouseCoopers i første omgang for gode varer, men herefter blev hun ringet op af Palle Graff, der spurgte, om besvarelsen var identisk med Selskabsbeskatningens udtalelse. Palle Graff var kendt med sagen. Vidnet fortalte ham, at det var den på nær i spørgsmålet om CFC, hvor de var kommet frem til, at de nu kunne svare, at der ikke var CFC-beskatning. Palle Graff mente, at han på den baggrund, hvis afdelingen var sikker i sin sag, og brevet var klar til at blive sendt, godt kunne skrive det under.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forklarede vidnet, at hun antager, at PricewaterhouseCoopers havde ringet til Palle Graff og spurgt, om han ikke kunne følge op på sagen og skrive under på en afgørelse.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om der var andre tilfælde, hvor Palle Graff skrev under i Lars Nørdings fravær, forklarede vidnet, at Palle Graff var informeret om alle sager i kontoret og så godt inde i de væsentlige sager, at han kunne skrive dem under.

Foreholdt af advokat Michael Reklings bilag 05.08 (ekstrakten pag. 68/side 816), mail af 14. november 2000 fra vidnet til Susanne Kjær, og forespurgt, hvorfor hun sendte afgørelsen til Susanne Kjær, bemærker vidnet, at hun må have talt med Erik Jensen

fra PricewaterhouseCoopers og ikke Henrik Faust Pedersen som tidligere omtalt. Fremsendelsen til Susanne Kjær var til orientering for at kvittere for det råd, Selskabsrevisionsafdelingen havde fået, samt for at underrette Selskabsbeskatningskontoret om, hvad Selskabsrevisionsafdelingen havde foretaget sig. Hun har formodentlig talt med Susanne Kjær forud for afsendelsen af mailen. Vidnet regnede ikke med at høre mere fra Selskabsbeskatningskontoret vedrørende CFC-delen, idet denne del af sagen var sluttet. Vidnet regnede heller ikke med at høre mere vedrørende ligningslovens § 5 H. Hun forventede, at der ville komme en anmodning om bindende forhåndsbesked. Hun mener ikke, at Erik Jensen fortalte, at der ville komme en anmodning om bindende forhåndsbesked, men det lå ligesom i luften. PricewaterhouseCoopers havde jo vist, at de var interesseret i dette spørgsmål.

Foreholdt bilag 01.18 (ekstrakten pag. 69-72/side 46-49), notat af 2. januar 2001 vedrørende Ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at hun første gang så bilaget i december 2003.

Foreholdt, at andre vidner har forklaret, at notatet var udarbejdet af Selskabsbeskatningskontoret, og at der omkring dette tidspunkt skulle være startet en debat mellem Selskabsbeskatningsafdelingen og departementet om fortolkningen af ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at hun ikke hørte om denne debat. Hun hørte således ikke videre til sagen, før Selskabsrevisionsafdelingen i september 2001 fik en fornyet henvendelse fra TDC.

Foreholdt bilag 07.22 (ekstrakten pag. 75-80/side 1080-1085), brev af 5. september 2001 fra TDC A/S til Told- og Skattestyrelsen, anmodning om bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at hun ikke er bekendt med, om der var et møde den 5. september 2001, hvor bilaget skulle være blevet afleveret. Hun var ikke med til et sådant

møde, men det var ikke usædvanligt, at der i forbindelse med indleveringen af en sådan anmodning blev afholdt et møde.

Foreholdt 3. afsnit, ”Spørgsmålet er foranlediget af TDC’s overvejelser om en hel eller delvis afhændelse af de aktiviteter, som udøves under det tyske selskab Talkline Management und Finance Holding GmbH”, og forespurgt, om det ikke var en anden problemstilling end den, de arbejdede med i efteråret 2000, forklarede vidnet, at det var et yderligere spørgsmål. TDC spurgte, om de ville blive omfattet af ligningslovens § 5 H, og spurgte samtidig, om det ville have betydning, om der var et eller flere K/S’er. Vidnet opfattede det alene som en udvidelse af forespørgslen. De opfattede det ikke således, at det var noget helt andet, der blev spurgt om.

Foreholdt bilag 07.30 (ekstrakten pag. 81/side 1111), brev af 6. september 2001 fra Selskabsbeskatningsafdelingen til Selskabsrevisionsafdelingen, bekræftede vidnet, at det var første gang, at hun hørte om TDC’s anmodning om bindende forhåndsbesked. De gik i gang med opgaven, som de følte sig godt klædt på til med de undersøgelser, de tidligere havde foretaget. Der var i mellemtiden kommet en yderligere ligningsrådsafgørelse om ligningslovens § 5 H med samme resultat som den første sag, så afdelingen vidste, at denne sag skulle have samme udfald. De havde set den anden afgørelse i de faglige tidsskrifter, idet den var offentliggjort. Det var alene vidnet, der blev sat på sagen.

Foreholdt bilag 07.28 (ekstrakten pag. 82/side 1109), telefax af 10. september 2001 fra Sune Hein Bertelsen, Selskabsbeskatningsafdelingen til Told- og Skattestyrelsen, vidnat, forklarede vidnet, at det, der her blev fremsendt på fax fra Sune Hein Bertelsen, var nogle arbejdsrapporter, i alt 42 sider.

Vidnet udleverede en kopi af det samlede materiale til kommissionen, idet hun oplyste, at hun havde bilagene fra sit arbejdsmateriale. Vidnet forklarede, at materialet på i alt 42 sider indeholder: faxforsiden (side 1), Selskabsbeskatningens udkast til besvarelse af den bindende forhåndsbesked (side 2-3), referater fra 1. og 2. behandlingen af den første ligningsrådssag om ligningslovens § 5 H (side 3-13), mail fra Sune Hein Bertelsen fra Jens Christian Grejs Svolgaard, TDC (side 14), dansk oversættelse af stiftelsesdokument vedrørende Talkline GmbH (side 15-33) og dansk oversættelse af selskabskontrakt for Talkline GmbH (side 34-42)

Forespurgt, hvorfor Sune Hein Bertelsen sendte dette materiale til hende, forklarede vidnet, at de havde drøftet spørgsmålet meget. Vidnet var under samtalen nok ”lidt oppe at køre”, fordi Selskabsbeskatningsafdelingen ikke havde foretaget sig noget vedrørende den early warning, de havde afgivet vedrørende den problemstilling, som nu igen var fremme. Sune sagde, at det var irrelevant, idet Christen Amby allerede i 1999 havde gjort opmærksom på, at der var et hul i loven, og at det af referaterne fra Ligningsrådets møder fremgik, at departementet var orienteret herom. De kunne derfor ikke gøre noget, for sagen lå i departementet, og der havde den været fra 1999. Sune Bertelsen sendte materialet til vidnet for at vise hende, at der var orienteret om problemstillingen. Indstillingen til Ligningsrådet ville blive den samme. Det kunne de ikke ændre på. Departementet kendte problemstillingen, og de vidste allerede i 1999, hvorledes reglerne blev fortolket. Det måtte være op til departementet, om man ønskede at gøre noget ved reglerne. Vidnet ved ikke, om beløbsstørrelserne i de andre sager var oplyst af forespørgerne.

Foreholdt bilag 14.30 (side 3658-3663), specielt pag. 4 (side 3661), brev af 5. september 2001 fra TDC til Told- og Skattestyrelsen, anmodning om bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at det er hendes håndskrift. Der står ”Ved omdannelse i december 2000 blev bogført en goodwill på over 10 mia. kr. i det tyske K/S. Tab

herpå?”. Det var vidnets overvejelse med hensyn til, om der var en sammenhæng med det, der tidligere var oplyst herom. Det var alene en note til hende selv.

Foreholdt bilag 07.37 (ekstrakten pag. 89/side 1122), mail af 11. september 2001 fra vidnet til Niels Kristensen, Sune Hein Bertelsen og Susse Meulengracht, bekræftede vidnet, at det, der her blev fremsendt, var Selskabsrevisionsafdelingens udtalelse som svar på forespørgslen. Den var opdelt i to notater. Det ene notat var deres udtalelse til sagen, som var lavet således, at den kunne sættes direkte ind i den bindende forhåndsbesked. I det andet notat, den uofficielle del, stillede de på ny spørgsmål om, hvorvidt det kunne være rigtigt, at reglerne var således. Notatet blev stillet til Niels Kristensen, der var kontorchef, idet det var vigtigt for dem at sikre, at udtalelsen ikke havnede i en skrivebordsskuffe og blev glemt. Selskabsrevisionsafdelingen løftede herved bevidst udtalelsen et niveau op. De troede vel ikke, at udtalelsen ville havne i en skrivebordsskuffe, men de ville sikre, at den ikke blev glemt i mængden af sager. Lars Nørding kendte til disse to notater. Palle Graff kendte ligeledes til notaterne. Vidnet mener ikke, at Ole Kjær kendte til notaterne, idet der ikke var noget nyt i det anførte. Normalt skulle der være noget nyt i sagen, hvis de skulle give det til Ole Kjær. Vidnet kan ikke sige, hvorvidt Palle Graff har vist notatet til Ole Kjær. Vidnet har ikke selv gjort det.

Foreholdt bilag 07.32 (ekstrakten pag. 84-86/side 1113-1115), brev af 11. september 2001 fra Lars Nørding og vidnet til Susse Meulengracht/Sune Hein Bertelsen, specielt pag. 85 (side 1114), ”Ad 2 Kan et tab i forhold til indgangsværdierne på dels driftsmidler dels goodwill og øvrige immaterielle rettigheder fradrages i den danske indkomstopgørelse? Praksis for Ligningslovens § 5 H begrænser sig til 2 bindende forhåndsbeskeder, den ene er ikke offentliggjort”, forklarede vidnet, at der henvistes til de to tidligere afgørelser om ligningslovens § 5 H i Ligningsrådet. Hun havde ikke deltaget i behandlingen af den anden sag.

Foreholdt pag. 86 (side 1115), 1. afsnit, ”Når Talkline GmbH & Co. KG inddrages i det danske sambeskatning, værdiansættes driftsmidler, goodwill og øvrige immaterielle aktiver efter selskabsskatteovens § 31, stk. 5 og 6 (indgangsværdier), hvorefter afskrivninger herpå ikke anses for at vedrøre indkomst, der ikke indgår i det danske indkomstskattegrundlag”, bekræftede vidnet, at dette skulle forstås således, at det indgik i det danske indkomstskattegrundlag. Når aktiverne indgår i det danske indkomstskattegrundlag, kan der afskrives herpå.

Foreholdt bilag 07.39 (ekstrakten pag. 87-88/side 1126-1127), internt notat af 11. september 2001 fra Lars Nørding og Solveig Mortensen til Selskabsbeskatningsafdelingen vedrørende Ligningslovens § 5 H, og forespurgt, om den bekymring, de havde vedrørende bestemmelsen, havde udviklet sig fra notatet af 16. oktober 2000, forklarede vidnet, at de var bekymret i samme omfang. Det var ikke til at vide, om der kom nye sager herom. Vidnet bekræftede, at de nu var bekendt med, hvad Christen Amby havde sagt på møderne i Ligningsrådet.

Foreholdt pag. 87 (side 1126), 4. sidste afsnit, ”Er der foretaget en sådan belysning?”, forklarede vidnet, at de ikke fik svar fra Selskabsbeskatningsafdelingen herpå. De fik dog en slags svar, da lovforslag L 61 blev fremsat en måned senere. De vidste ikke, at lovforslaget var sendt i høring i juni 2001. De havde alene 4-5 dage til udarbejdelsen af notatet. De ville hellere stille spørgsmålene en gang for meget end en gang for lidt. De fik heller ikke svar på deres spørgsmål om, hvorvidt der var en tilbagemelding fra Departementet, og hvorvidt der havde været en tilsvarende diskussion vedrørende den anden ligningsrådsafgørelse.

Forespurgt, hvorfor Selskabsbeskatningsafdelingen bedre end Selskabsrevisionsafdelingen kunne besvare disse spørgsmål, forklarede vidnet, at det kun var Selskabsbeskatningsafdelingen, der kunne gå et niveau højere op og spørge departementet. Sel-

skabsrevisionsafdelingen er underordnet Selskabsbeskatningsafdelingen og kan derfor ikke selv gå til departementet med et spørgsmål.

Foreholdt, at man fik indtryk af, at Selskabsrevisionsafdelingen ”løb panden mod en mur”, og forespurgt, om de ikke overvejede andre muligheder for at få respons på deres henvendelser, forklarede vidnet, at de ikke kunne gå uden om kommandovejene. Forespurgt, om de kunne have spurgt Palle Graff, forklarede vidnet, at Palle Graff så skulle gå til Niels Kristensen for at få et svar, hvilket ville være den samme kommandovej. Selskabsrevisionsafdelingen havde gjort, hvad den skulle, da den første gang afleverede sin early warning. De prøvede alligevel endnu en gang, idet de ikke følte, der skete noget. De kunne ikke finde på at gå uden om kommandovejen.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det var vidnets opfattelse, at kommandovejen opad i systemet også for Palle Graffs vedkommende var, at han skulle gå til Selskabsbeskatningsafdelingen, muligvis til afdelingschefen der, bekræftede vidnet dette. Hun forklarede, at hun godt kunne have ringet til en sagsbehandler i departementet, men de ville blot grine ad hende, så det ville hun ikke få noget ud af. Der var ingen i kontoret, der ringede direkte til departementet. Resultatet var, at Selskabsrevisionsafdelingen ikke modtog nogen tilbagemelding, hverken fra Selskabsbeskatningsafdelingen eller andre.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om der havde været telefoniske drøftelser, forklarede vidnet, at hun snakkede med Sune Bertelsen forud for, at han sendte faxen, men ellers ikke. Det var helt normalt, at de ikke fik svar, så de hængte sig ikke så meget i dette.

Foreholdt bilag A.21.01 (ekstrakten pag. 90/side 50233), mail af 2. december 2003 fra Karin Kirchhoff til Niels Kristensen og Palle Graff, og foreholdt, at der omtales et

lovgruppemøde den 12. september 2001, forklarede vidnet, at hun ikke kender noget til et lovgruppemøde denne dato.

Adspurgt, om hun var bekendt med et møde den 14. september 2001 mellem Niels Kristensen og TDC's advokat, advokat Søren Lehmann Nielsen, forklarede vidnet, at hun ikke har kendskab til et sådant møde.

Foreholdt bilag 06.09 (ekstrakten pag. 91-102/side 859-870), bindende forhåndsbesked af 18. september 2001 vedrørende TDC A/S, bekræftede vidnet, at hun kort efter den 18. september 2001 fik afgørelsen tilsendt. Afgørelsen var som de andre ligningsrådsafgørelser, hvilket Selskabsrevisionsafdelingen også selv havde indstillet. Afdelingens udtalelse var også klippet direkte ind. Der var ikke noget overraskende i afgørelsen. Hun var ikke til stede på ligningsrådsmødet. Hun har ikke hørt, om der var debat om indstillingen på mødet.

Adspurgt, om de var bekendt med lovforslag L 61, forklarede vidnet, at de først blev opmærksomme på lovforslaget efter fremsættelsen i Folketinget den 24. oktober 2001. De modtog det i forbindelse med den almindelige orientering om, hvad der foregik i Folketinget. Høringer over lovforslag blev behandlet på kontoret i København, og hun er ikke bekendt med, om Selskabsrevisionsafdelingen blev hørt i forbindelse med L 61. Århus-kontorerne blev i hvert fald ikke hørt.

Forespurgt, om hun er bekendt med andre sager af lignende art, forklarede vidnet, at hun alene er bekendt med de tre omtalte sager.

Advokat Lida Hulgaard henviste til bilag 05.06 (ekstrakten pag. 66-67/side 804-805), specielt pag. 67 (side 805), sammenholdt med bilag 05.09 (ekstrakten pag. 64-65/side 817-818), specielt pag. 65 (side 818), 3. afsnit, "For det første drejer sagen sig tilsy-

neladende om særdeles store beløb”, og foreholdt vidnet, at der ikke i Selskabsrevisionsafdelingens brev til PricewaterhouseCoopers står noget om, at det drejede sig om store beløb. Forespurgt, om de overvejede at skrive beløbet i brevet til PricewaterhouseCoopers, forklarede vidnet, at hun ikke overvejede at skrive beløbet, idet alle skulle behandles ens uanset beløbets størrelse. Palle Graff spurgte vidnet, om de ikke skulle skrive beløbet i besvarelsen, men de blev enige om, at det for virksomhederne var uden betydning, hvilket beløb der var tale om. Besvarelsen var den samme, uanset hvilket beløb der var tale om. Beløbet var kun relevant i forbindelse med en intern advarsel.

Foreholdt bilag 07.22 (ekstrakten pag. 75-80/side 1080-1085), specielt pag. 78 (side 1083), 2. afsnit, ”Indgangsværdierne må fastsættes efter lovgivningens almindelige regler, herunder selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6 og afskrivningslovens § 40, stk. 5, men forespørgslen vedrører ikke beregningen af disse indgangsværdier”, og forespurgt, om der var overvejelser vedrørende disse indgangsværdier, herunder størrelserne, forklarede vidnet, at de alene havde kendskab til de 10 mia. kr., som var et skønnet tal. De drøftede ikke beløbet, og der kom ikke yderligere oplysninger om beløb. Det indgik ikke i sagen, hvilke beløb der var tale om. Det var problemstillingen og kun den, der var relevant.

Foreholdt bilag 14.36 (side 3692-3697), mødereferat af 1.oktober 2001 fra Mogens Nicolaisen vedrørende møde med TDC A/S den 28. september 2001, hvor det efter det oplyste skulle være drøftet, hvorledes man kom frem til værdiansættelsen af Talkline, og forespurgt hvorfor hun ikke deltog, forklarede vidnet, at hun var på ferie i udlandet på dette tidspunkt. Da hun kom hjem, fik hun at vide, at der havde været et møde, hvor de havde drøftet, hvilke værdiansættelsesmetoder der skulle anvendes.

Foreholdt side 3695-3697, bilag til mødet af 28. september 2001, forklarede vidnet, at hun kender disse bilag.

Vedrørende side 3695 forklarede vidnet, at notatet var en fortsættelse af mødet. Mødet blev afholdt den 28. september 2001. Det næste, der skete i sagen, var den 28. maj 2002, hvor TDC indgav anmodning om bindende forhåndsbesked. Herefter blev der afholdt et møde med TDC, hvor blandt andet Gitte Wrobel fra Erhvervsbeskatningskontoret og vidnet deltog. Det nævnte bilag var Gitte Wrobels forberedelse til mødet den 25. september 2002 med TDC.

Side 3697 er vidnets notat. Det er udarbejdet på et tidspunkt efter den 28. september 2001, men før TDC's anmodning om bindende forhåndsbesked indkom den 28. maj 2002. Det var hendes overvejelser over, hvad sagen drejede sig om. Beløbet på 10 mia. kr. var det eneste tal, hun havde.

Baggrunden for, at disse bilag hænger sammen, er, at vidnet sendte dem til Gitte Wrobel forud for mødet i september 2002 som en orientering om, hvad der var sket i sagen.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om det var hendes opfattelse, at lovforslag L 61 lukkede hullet, bekræftede vidnet, at det lukkede hullet vedrørende afskrivning på oparbejdet goodwill.

Adspurgt af advokat Christian Bachmann og foreholdt John Nielsens forklaring forklarede vidnet, at det først var efter den 15. september 2000, at hun kom på sagen som sagsbehandler nr. 2. Annette Liboriussen havde tidligere behandlet sager om TDC. Vidnet har ikke skrevet en afhandling om tvungen sambeskatning. Afhandlingen var om frivillig sambeskatning.

Foreholdt af advokat Mads Krarup notat af 8. september 2000 (bilag 13.06.02), hvor vidnet var ”anden øjne”, og notat af 11. september 2000, som vidnet har forklaret, at hun først har set i forbindelse med modtagelse af kommissionens materiale, og forespurgt, om det var normalt, at ”anden øjne” ikke så det endelige notat, forklarede vidnet, at dette kun sker, hvis der er væsentlige ændringer. I så fald fik hun sagen til nyt gennemsyn. I dette tilfælde var det kun få linjer, der skulle ændres, så det var her normalt, at hun ikke så det.

Mødet midlertidigt hævet kl. 11:45.

Mødet sat på ny kl. 13:00.

De tidligere mødte var til stede. Endvidere mødte advokat Hanne Rahbæk og advokat Jes Anker Mikkelsen.

Som vidne mødte Susanne Kjær, der lovligt forberedt og formanet afgang forklaring.

Vidnet forklarede, at hun, der er uddannet advokat, den 1. januar 1990 blev ansat i Told- og Skattestyrelsen, Selskabsbeskatningskontoret. Hun arbejdede i dette kontor til den 31. december 2000, hvor hun forlod styrelsen og blev ansat i KPMG, hvor hun fortsat er beskæftiget. I 2000 var Niels Kristensen hendes kontorchef. Vidnets stillingsbetegnelse var i 2000 specialkonsulent.

Foreholdt bilag 05.07 (ekstrakten pag. 1-10/side 806-815), brev af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen, forklarede vidnet, at hun ikke hørte om forespørgslen i august 2000.

Foreholdt bilag 13.06.01 (ekstrakten pag. 11/side 3201), brev af 31. august 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen til PricewaterhouseCoopers, forklarede vidnet, at hun, så vidt hun husker, ikke blev orienteret om dette brev.

Foreholdt bilag 05.11 (ekstrakten pag. 12/side 821), telefax af 12. september 2000 fra John Nielsen, Selskabsrevisionsafdelingen, til Niels Kristensen, Selskabsbeskatningsafdelingen, forklarede vidnet, at hun havde fået at vide, at der ultimo august/primo september 2000 skulle afholdes et møde med TDC. Hun mener, at hun hørte om mødet, før det blev afholdt.

Foreholdt bemærkningen ”Susanne Nørgaard har overtalt Palle Graff til et møde” forklarede vidnet, at hun ikke nærmere husker, hvorledes ordene faldt. Hun fik i en telefonsamtale, formentlig med Annette Liboriussen at vide, at der skulle være et møde. Vidnet erindrer ikke, hvorvidt hun på dette tidspunkt hørte herom fra sin kontorchef.

Foreholdt bilag 05.15 (ekstrakten pag. 13/side 831), mail af 11. september 2000 fra Annette Liboriussen til Niels Kristensen, John Nielsen og Leise Hemmingsen via Niels Kristensen, bekræftede vidnet, at det var på dette tidspunkt, at hun blev inddraget i sagen. Hun husker, at hun havde en telefonsamtale med Annette Liboriussen. Det passer meget godt, at det var onsdag morgen, hun talte med Niels Kristensen om sagen.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forklarede vidnet, at hun ikke kendte Annette Liboriussen i forvejen. Annette sad i Århus.

Foreholdt bilag 05.16 (ekstrakten pag. 14-17/side 832-835), notat af 11. september 2000 fra Annette Liboriussen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og for-

tolkning af ligningslovens § 5 H, bekræftede vidnet, at hun fik til opgave at gennemgå notatet. Hun skulle i denne forbindelse tage stilling til begge spørgsmål.

Foreholdt pag. 15 (side 833), 2. sidste afsnit, ”Der er således ikke noget i litteratur og forarbejder, der direkte støtter vores indstilling til sagen. Vi mener dog stadig, at spørgsmålet bør henhøre under Ligningsrådet, således at det ikke er selskabsrevisionsafdelingen, der har åbnet nogle sluser, der ikke bør findes”, og forespurgt, om hun har gjort sig overvejelser om, hvad der mentes med sluser, der ikke bør findes, forklarede vidnet, at hun så det således, at Selskabsbeskatningsafdelingen skulle give et råd, idet de var fagkontor for Selskabsrevisionsafdelingen. Det var derfor, de fik sagen over. De var overordnet Selskabsrevisionsafdelingen eller ”sidste sten” i faglige spørgsmål. Vidnets kommandovej gik til kontorchef Niels Kristensen og derefter til afdelingschef Hans Jørgen Mortensen. De var på det tidspunkt enige i konklusionen i notatet, at der ikke ville komme CFC-beskatning i Danmark.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det nu også er det, der står i bilaget, forklarede vidnet, at Selskabsrevisionsafdelingen i Århus senere mente, at der ikke kom beskatning i Danmark. Selskabsrevisionsafdelingen havde tidligere indstillet, at selskabet skulle henvises til at søge en bindende forhåndsbesked. Da hun drøftede sagen med Niels Kristensen, var de enige om at fastholde denne konklusion. De gik ikke nærmere ind i en endelig stillingtagen til de rejste spørgsmål på dette tidspunkt. De tilsluttede sig, at begge problemstillinger skulle henvises til en bindende forhåndsbesked.

Foreholdt af advokat Michael Reklings pag. 17 (side 835), sidste afsnit, ”Da det ikke fremgår af hverken lovtekst, bemærkninger eller litteratur hertil, hvorvidt den omhandlede situation er omfattet af LL § 5 H, indstiller vi således stadig til, at Ligningsrådet inddrages i besvarelsen heraf”, bekræftede vidnet, at der her var en klar anbefa-

ling af, at der skulle indhentes en bindende forhåndsbesked. Som vidnet husker det, drøftede hun og Niels Kristensen sagen og fastholdt, at der skulle være bindende forhåndsbesked. Hun erindrer ikke, at hun på daværende tidspunkt så en forskel i de to konklusioner i notatet.

Foreholdt bilag 13.06.03 (ekstrakten pag. 18/side 3206), telefonnotat af 13. september 2000 fra Annette Liboriussen vedrørende telefonsamtale med vidnet, forklarer vidnet, at hun og Annette havde flere telefonsamtaler om sagen, også forud for mødet den 13. september 2000. Niels Kristensen havde endvidere lagt sagen til vidnet, således at hun havde set den, da hun og Niels Kristensen den 13. september talte om sagen.

Vidnet bekræftede, at hun under telefonsamtalen tilkendegav, at Selskabsbeskatningskontoret var enig i synspunkterne, herunder primært om, at der skulle indhentes en bindende forhåndsbesked. De drøftede også materien i sagen, som var spørgsmålet om CFC-beskatning og ligningslovens § 5 H. De var her umiddelbart enige i, at der ikke ville ske CFC-beskatning i Danmark, og at ligningslovens § 5 H ikke kunne finde anvendelse. Vidnet havde drøftet dette forinden med Niels Kristensen. Det anførte var udtryk for deres foreløbige opfattelse. Hun mener ikke, at de endeligt fuldførte deres stillingtagen på dette tidspunkt.

Foreholdt bilag C.05.01 (ekstrakten pag. 19/side 51017), håndskrevet notat, tilførslen vedrørende 13. september 2000, bekræftede vidnet, at det er hendes håndskrift. Vidnet oplæste det i bilaget anførte. Vidnet bekræftede, at der med ”vi” menes Selskabsbeskatningskontoret. At det var en stor sag, var en oplysning, som vidnet havde fået fra Selskabsrevisionskontoret. Vidnet erindrer ikke, om Annette Liboriussen fortalte hende dette under samtalen den 13. september eller under en tidligere samtale. Vidnet opfattede det som en stor sag både beløbsmæssigt og principielt. Som vidnet husker det, blev der ikke angivet noget beløb.

Foreholdt bemærkningen ”og der er ikke praksis der entydigt viser, hvorledes spørgsmålene skal besvares” forklarede vidnet, at dette var vidnets budskab til Annette Liboriussen. Vidnet havde haft en samtale med Niels Kristensen om sagen og meldte telefonisk tilbage til Annette Liboriussen herom.

Adspurg, om hun hørte om resultatet af et møde med TDC, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke. Hun deltog ikke selv i et møde med TDC.

Foreholdt bilag 05.17 (ekstrakten pag. 20/side 836), håndskrevet notat, forklarede vidnet, at det var en seddel, hvor hun skrev til deres journal, om de vil optage en sag. Med ”optage” mente vidnet oprette, altså give den et nummer og omslag. ”Vedr. tvungen sambeskatning m.v.” og ”Sagsbeh: SK” hentydede til, hvad sagen skulle vedrøre, og at sagen skulle til hende.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, hvad de tal, der står nederst på bilaget, betyder, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke. Hun har ikke skrevet dette.

Foreholdt bilag 13.06.04 (side 3207-3214), notat af 20. september 2000 fra Annette Liboriussen og Solveig Mortensen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, forklarede vidnet, at hun ikke mener at have kendskab hertil.

Advokat Michael Rekling henviste til bilag C.05.01 (ekstrakten pag. 19/side 51017), håndskrevet notat, tilførsel vedrørende den 20. september 2000.

Vidnet oplæste det anførte. Vidnet erindrer svagt indholdet af telefonsamtalen med John Nielsen. Hun erindrer, at de har haft en sådan samtale. Problemstillingen blev

nu mere tydelig, det blev ”skåret mere ud i pap”, og som hun husker det, fik de mere og mere fat i, hvad problemet var, og hvad der kunne ske. John Nielsen sagde ikke noget om, hvordan tallet på 14-15 mia. kr. var fremkommet, eller hvor han havde det fra. Det var John Nielsen, der tog initiativ til telefonsamtalen.

Forespurgt, hvorfor han ringede til vidnet, og hvad hun skulle bruge oplysningerne til, forklarede vidnet, at hun gik ud fra, at der fortsat var gang i sagen. Som hun husker det, kom deres arbejde i sagen først senere, i oktober. Vidnet mener ikke, at sagen stod på noget i Selskabsbeskatningskontoret. Som vidnet husker det, skulle de ikke bruge oplysningerne til noget. Hun erindrer ikke præcist, om hun havde hørt beløbet på 14-15 mia. kr. før, eller om dette var første gang. Hun har muligt orienteret Niels Kristensen om samtalen, men hun husker det ikke.

Adspurgt, om hun skulle foretage sig noget i forbindelse med samtalen, forklarede vidnet, at det mente hun ikke, at hun skulle. Hun afventede, at John Nielsen vendte tilbage.

Forespurgt, hvornår hun igen hørte noget om sagen, forklarede vidnet, at det var medio oktober 2000. Hun bekræftede, at det mere præcist var med notaterne af 16. oktober 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen.

Adspurgt, hvorfor de to notater blev udarbejdet, forklarede vidnet, at hun vil antage, at de to notater blev udarbejdet af Selskabsrevisionsafdelingen, fordi de gerne ville have fagkontorets mening herom.

Foreholdt bilag 05.13 (ekstrakten pag. 21/side 825), mail af 16. oktober 2000 fra Solveig Mortensen til Niels Kristensen, vidnet og Leise Hemmingsen via Niels Kristensen, bekræftede vidnet, at det er hendes håndskrift. Hun mener, at det har noget med

CFC-beskatningen at gøre, for tallene skulle bruges hertil. Tallene for 2000 har formentlig ikke foreligget.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om det ikke var 2000-tallene, der var afgørende for, om der var CFC-beskatning, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt af advokat Michael Rekling, at 1999-tallene således var uden relevans, forklarede vidnet, at det formentlig var de eneste tal, de havde på dette tidspunkt.

Foreholdt bilag 05.14 (ekstrakten pag. 22-26/side 826-830), notat af 16. oktober 2000 fra John Nielsen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H, specielt pag. 22/side 826), 3. sidste afsnit, ”Optjent goodwill i Tyskland vil således skattefrit blive konverteret til et afskrivningsberettiget aktiv, der skattemæssigt både kan afskrives i Tyskland og Danmark”, forklarede vidnet, at det var rigtigt, hvad der var anført, og at det var væsentligt for sagen.

Foreholdt 2. sidste afsnit, ”I Talkline GmbH er den optjente goodwill ifølge det oplyste på ca. 10 mia. kr.”, og forespurgt, om hun gjorde sig overvejelser over, at beløbet var mindre end det tidligere oplyste beløb på 14-15 mia. kr. og hvorfor, forklarede vidnet, at der var mange tal i luften. John Nielsen havde under samtalen sagt, at det var foreløbige tal. Vidnet mener, at de opfattede det således, at man var kommet tættere på beløbets størrelse, men at det ikke var det endelige beløb.

Forespurgt, om der var andre end Niels Kristensen og hende, der så notatet, forklarede vidnet, at Hans Jørgen Mortensen måske også har haft det.

Adspurgt, hvem i Selskabsbeskatningsafdelingen der vidste, at det drejede sig om 10 mia. kr., forklarede vidnet, at det gjorde hun, Niels Kristensen og Hans Jørgen Mor-

tensen. De havde oplysningen herom fra notatet. Det er muligt, at Ole Kjær har set notatet, og at han kendte tallet. Hun ved ikke, om dette er tilfældet. Vidnet er ikke bekendt med, om nogen i departementet var bekendt med beløbet på dette tidspunkt.

Forespurgt, om differencen gav hende anledning til at spørge nærmere ind til fremkomsten af tallet og opgørelsen heraf, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke på dette tidspunkt.

Foreholdt bilag 05.04 (ekstrakten pag. 27/side 799), mail af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen til Niels Kristensen og Leise Hemmingsen via Niels Kristensen, og forespurgt, om der i denne mail lå en anmodning om råd, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der også var en orientering om en væsentlig sag, som selskabsbeskatningsafdelingen skulle bringe videre, altså en early warning, forklarede vidnet, at det lå også i dette. Der taltes direkte om at få ”lukket hullet”. Vidnet erindrer ikke, at begrebet ”early warning” blev anvendt i denne forbindelse. Hun erindrer ikke så meget om, hvorledes de på dette tidspunkt så problemet. De havde jo på dette tidspunkt ikke rigtig nogen sag, for spørgeren var jo blevet henvist til at søge om en bindende forhåndsbesked. Der var i mailen både en anmodning om råd og en afrapportering. Det var Niels Kristensen, der tog sig af afrapporteringen, og det var ham, der vurderede, hvad der skulle foretages i denne forbindelse. Han inddrog ikke vidnet i, hvad der skulle ske i forbindelse med afrapporteringen. Hun husker ikke, at der blev foretaget noget i forhold til departementet. Vidnet vil mene, at notaterne fra Niels Kristensen er gået til Hans Jørgen Mortensen. Den videre gang opad i systemet herfra kender hun ikke noget til. Det, som hun skulle tage sig af, var materien i sagen, idet hun skulle forsyne Selskabsrevisionsafdelingen med et råd. Hun skulle ikke tage sig af en early warning.

Foreholdt bilag 05.05 (ekstrakten pag. 28-30/side 800-803), notat af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, specielt pag. 30 (side 802), 4. sidste afsnit, ”PWC fremsendte i forbindelse med besvarelse af Styrelsens spørgsmål i brev af 21. september 2000 anonymiseret ikke-offentliggjort bindende forhåndsbesked blandt andet indeholdende spørgsmål omkring LL § 5 H”, og forespurgt, om Selskabsbeskatningskontoret kendte til denne sag på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det må de have gjort, idet sagsbehandlingen var foregået i kontoret. Hun var ikke bekendt hermed, idet hun ikke havde været involveret i sagen. Sagen kom for hendes vedkommende først ind i billedet på dette tidspunkt.

Foreholdt pag. 31 (side 803), konklusion, og foreholdt, at Annette Liboriussen her kommer frem til, at problemstillingen i TDC’s sag er den samme som i den første ligningsrådsafgørelse om ligningslovens § 5 H, og at sagen må afgøres på samme måde, forklarede vidnet, at de var tæt på at være enige med Annette Liboriussen i, at afgørelsen havde afgørende betydning, men de mente stadig, at den endelige stillingtagen måtte tages ved en bindende forhåndsbesked. Vidnets opfattelse af betydningen af den tidligere sag var sammenfaldende med Annette Liboriussens opfattelse af sagen. Der var dog den forskel, at der i TDC’s sag var tale om en omdannelse, mens der i den tidligere sag var tale om et salg. De måtte derfor se nærmere på, hvorledes tekningen var i forbindelse med omdannelse i Tyskland.

Foreholdt bilag 05.09 (ekstrakten pag. 40-41/side 817-818), notat af 13. november 2000 fra Niels Kristensen og vidnet vedrørende Tele Danmark A/S – selskabsskatte-lovens § 32 og ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det er hende, der har udarbejdet dette svar.

Foreholdt pag. 41 (side 818), Ad 1 og 2, og forespurgt, hvilke beløb de lagde til grund for oplysningen om, at det drejede sig om ”særdeles store beløb”, forklarede vidnet, at de ikke lagde noget endeligt beløb til grund, idet de ikke havde et endeligt beløb. Bemærkningen refererede både til oplysningerne om de 14-15 mia. og de 10 mia. kr.

Foreholdt 4. afsnit, ”For det andet omhandler sagen spørgsmål, som der ikke er meget praksis om. Den ovenfor omtalte bindende forhåndsbesked fra juni 1999 er så vidt ses det eneste eksempel fra praksis. Ved den daværende behandling i Ligningsrådet var der en del debat om sagen, og sagen blev på foranledning af et ligningsrådsmedlem udsat til nærmere overvejelser”, og forespurgt, om de var nede i sagen og se på debatten fra mødet i Ligningsrådet, forklarede vidnet, at de havde læst referaterne fra ligningsrådsmøderne. De var således bekendt med, hvad Christen Amby havde udtalt, og det var det, de her henviste til. De anførte, at det drejede sig om store beløb, for det var vigtigt at vide, om det var mange eller få penge, det handlede om. Det var primært et spørgsmål om teknikken, men skatteprovenuet havde også betydning. Jo flere penge det drejede sig om, desto større var det tab, som staten kunne få.

Forespurgt, om svaret var en tilbagemelding på en early warning, forklarede vidnet, at det var afdelingens samlede tilbagemelding, såvel på forespørgslen om råd som på en early warning. Vidnet opfattede det således, at de afholdt sig fra at tage endelig stilling, idet de ville have, at sagen skulle følge sædvanlig forretningsgang, så der skulle indhentes en bindende forhåndsbesked.

Foreholdt bilag 05.04 (ekstrakten pag. 27/side 799), 3. afsnit, ”Vi vil meget gerne have jeres stillingtagen til problemstillingerne, idet vi synes, at selskabet – og andre selskaber fremover – får ubegrænset muligheder for at skattemæssige underskudsfradrag ved denne konstruktion (omdannelse i Tyskland til K/S). Vi mener således, at der bør

følges op på problemstillingen, således at vi kan få ”lukket hullet” i skattelovgivningen på dette område”, og forespurgt, om der i svaret var fulgt op på denne problemstilling, forklarede vidnet, at der set fra deres synsvinkel ikke var nogen sag. Den første ligningsrådssag havde vist, at der var et hul i loven. I TDC-sagen havde man endnu ikke en sag, for der var ikke en anmodning om bindende forhåndsbesked.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om da der ikke fortsat var et problem i den forstand, at de vel måtte gå ud fra, at der ville komme en ansøgning om bindende forhåndsbesked, eller at Selskabsrevisionsafdelingen senere ville kunne konstatere, at TDC have gennemført den omtalte disposition uden en bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at der i 1999 var givet meddelelse til departementet i forbindelse med den første ligningsrådsafgørelse om, at der var problemer med ligningslovens § 5 H. Det var ikke sikkert, at PricewaterhouseCoopers ville kaste sig ud i disse dispositioner uden at benytte sig af muligheden for at ansøge om en bindende forhåndsbesked, der så først skulle behandles. Endvidere gik der kort tid efter, i forbindelse med en ny bindende forhåndsbesked, afrapportering af sted til departementet. Hun er ikke bekendt med, om Niels Kristensen i TDC-sagen har givet besked videre. Hun har ikke selv givet besked herom.

Forespurgt af advokat Michael Reklings, om hun i notatet af 13. november 2000 tog sig af tilbagemelding på den faglige del, forklarede vidnet, at der også indirekte var en tilbagemelding vedrørende afrapporteringen. De skrev i hvert fald ikke, at de ikke ville gå videre med det. Hun drøftede notatet med Niels Kristensen, inden det blev sendt. Preben Underbjerg Poulsen blev formentlig underrettet om svaret, men hun erindrer det ikke præcist. Hun erindrer bedst, at Hans Jørgen Mortensen var inddraget i sagen. Hun erindrer ikke præcist, hvorvidt Preben Underbjerg Poulsen var tiltrådt på dette tidspunkt, men såfremt han var tiltrådt, var han også blevet underrettet om, hvad der skete i sagen, idet det var normal procedure i store sager.

Forespurgt, om de skulle foretage sig noget efter 13. november-notatet, forklarede vidnet, at de nu afventede anmodningen om bindende forhåndsbesked.

Vedrørende den anden del med afrapporteringen forklarede vidnet, at dette tog kon-torchefen sig af. Hun deltog ikke heri.

Foreholdt bilag 05.06 (ekstrakten pag. 42-43/side 804-805), brev af 14. november 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen til PricewaterhouseCoopers, og bilag 05.08 (ekstrakten pag. 44/side 816), mail af 14. november 2000 fra Solveig Mortensen til vidnet, forklarede vidnet, at hun modtog brevet, som hun læste og lagde på sagen. Hun foretog sig ikke videre i den anledning. Vidnet forventede, at der ville komme en anmodning om bindende forhåndsbesked fra TDC. Det havde ligget i luften, at TDC havde brug for at få et svar i 2000, og Selskabsbeskatningsafdelingen havde givet udtryk for, at man var villig til at forsøge at få sagen gennem Ligningsrådet i 2000, hvis man fik en sådan anmodning.

Foreholdt bilag 05.08 (ekstrakten pag. 44/side 816), mail af 14. november 2000 fra Solveig Mortensen til vidnet, forklarede vidnet, at det først var på dette tidspunkt, hun blev klar over, at spørgsmålet om ligningslovens § 5 H ikke hastede. Vidnet havde tidligere haft den opfattelse, at TDC ønskede svar på begge spørgsmål inden årets udgang.

Foreholdt bilag 01.18 (ekstrakten pag. 45-48/side 46-49), notat af 2. januar 2001 vedrørende Ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at hun har skrevet dette notat. Det var til brug for afgørelsen i den anden ligningsrådssag om ligningslovens § 5 H. Det skulle også være en generel orientering til departementet om problemstillingen. Disse to formål var bestemt fra starten. Vidnet påbegyndte udarbejdelsen af notatet medio

december 2000, altså efter modtagelsen af anmodningen om bindende forhåndsbesked fra [...] A/S [sag nr. 2] i november 2000.

Adspurgt, om hun hørte noget nærmere om, hvorledes orienteringen til departementet skulle foregå, forklarede vidnet, at det var planen, at notatet skulle sendes til Ivar Nordland, der var kontorchef i departementet.

Forespurgt, hvem der deltog i drøftelserne om notatet, forklarede vidnet, at hun drøftede det med Niels Kristensen. Hun mener, at hun endvidere har drøftet én enkelt problemstilling med Mogens Rasmussen. Det var vedrørende fast driftssted. Hun drøftede ikke notatet med andre. Hun mener således ikke at have drøftet det med Preben Underbjerg Poulsen. Notatet må givet være gået gennem Preben Underbjerg Poulsen, når det skulle til departementet. Dette skyldtes, at det for det første var en forelæggelse for departementet, og dernæst at de var kommet frem til, at de var uenige i den begrundelse, der var givet i Ligningsrådets afgørelse i den første sag, og det havde betydning, at de ændrede opfattelse. Vidnet bekræftede på forespørgsel, at notatet var en sådan opfølgning, som Selskabsrevisionsafdelingen havde ønsket.

Foreholdt pag. 46 (side 47), Tele Danmark-sagen, og forespurgt, om de havde modtaget nye oplysninger efter notatet af 13. november 2000, forklarede vidnet, at hun mener, at dette notat blev udarbejdet på det samme grundlag.

Foreholdt pag. 47 (side 48), punkt 1. ”skattepligtige omfattet af selskabsskattelovens § 1 eller fondsbeskatningslovens § 1” og forespurgt, om det var en ny problemstilling, forklarede vidnet, at da de skulle til at gå ind i en egentlig sagsbehandling, gik hun ned i forarbejderne, og herved kom hun frem til, at selskabsskattelovens § 1 førte til, at ligningslovens § 5 H ikke kunne anvendes. Det var en ændring i forhold til tidligere, for de havde ikke tidligere været inde i, at selskabsskattelovens § 1 ikke kunne

bruges vedrørende udenlandske selskaber. Det var en ny fortolkning af ligningslovens § 5 H. Det var sammenkædningen mellem selskabsskatteovens § 1 og ligningslovens § 5 H, der var det nye. Vidnet var ikke sagsbehandler i den første ligningsrådssag, men det var, som vidnet så det, også nyt i forhold til den sag. Den indfaldsvinkel var ikke med i den første sag.

Foreholdt pag. 48 (side 49), punkt 3. ”Betydning af en eksisterende/senere sambeskatning med dansk selskab” og forespurgt, om der var noget nyt i denne problemstilling i forhold til tidligere, forklarede vidnet, at det var nyt, at det kunne være omfattet af ligningslovens § 5 H, selv om der ikke var etableret sambeskatning på erhvervstidspunktet. Det var anderledes end i den første ligningsrådssag.

Foreholdt bilag 02.64 (ekstrakten pag. 73/side 286), brev af 19. december 2000 fra Selskabsbeskatningsafdelingen til departementet, forklarede vidnet, at hun har udarbejdet dette udkast til brev. Det var udtryk for, at det notat, som senere blev dateret 2. januar 2001, skulle sendes til Ivar Nordland, idet det var hans ressortområde, international beskatning. De ville orientere om de sager, der havde været om ligningslovens § 5 H, og at den fortolkning af bestemmelsen, som var anlagt, gav problemer. De havde nu fået en ny sag, som de skulle i Ligningsrådet med, og de ville gerne have en stillingtagen til deres nye indstilling. Vidnet mener ikke, at hun har underskrevet brevet, der kun er et udkast.

Advokat Lida Hulgaard henviste til bilag 02.48 (side 211) og bemærkede, at dette var den af kontorchef Niels Kristensen underskrevne udgave af brevet, der er dateret 2. januar 2001.

Vidnet forklarede, at hun anså det for givet, at Ivar Nordland, der kendte reglerne, ville opfatte det som en afrapportering om et muligt hul i loven.

Forespurgt, om der var en afleveringsforretning i forbindelse med, at hun ophørte i afdelingen pr. 31. december 2000, forklarede vidnet, at hun lagde notatet til Niels Kristensen, idet hun havde lovet at gøre det færdigt, inden hun sluttede i kontoret. Det var aftalt, hvad der videre skulle ske med notatet. Sagen blev overtaget af Susse Meulengracht. Vidnet mener ikke, at hun og Susse Meulengracht drøftede sagerne i forbindelse med overdragelsen, og heller ikke TDC-sagen.

Vidnet bekræftede, at hun ikke var med til at behandle den første ligningsrådssag. Hun mener heller ikke, at hun var til stede ved Ligningsrådets behandling af denne sag.

Foreholdt bilag 42.13 (ekstrakten pag. 66-71/side 12701-12706), brev af 27. november 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Ligningsrådet, bekræftede vidnet, at dette brev var medvirkende til, at vidnet udarbejdede notatet af 2. januar 2001. Vidnet erindrer ikke selv at have orienteret opad i systemet, men de har muligt orienteret Preben Underbjerg Poulsen om, at der var kommet en ny sag. Hun erindrer ikke noget om en orientering videre opad i systemet. Det var normal procedure, at de hørte den skattelignende myndighed i forbindelse med en ansøgning om bindende forhåndsbesked.

Foreholdt bilag 01.17 (ekstrakten pag. 49/side 45), brev af 15. januar 2001 fra Susse Meulengracht, Selskabsbeskatningsafdelingen, til Jørgen Andersen, Selskabsrevisionsafdelingen, forklarede vidnet, at det var sædvanligt, at høringskrivelsen blev sendt til sagsbehandleren til udarbejdelse af hørings svar.

Forespurgt, om Annette Liboriussen eller Solveig Mortensen fik en tilbagemelding fra hende, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer, om hun gav en sådan tilbagemelding, idet hun koncentrerede sig om at få notatet færdigt. Hun var da ved at afvikle

sine sager, og notatet var den væsentligste arbejdsopgave, hun havde i den sidste del af sin ansættelse.

Forespurgt, om hun har kendskab til andre sager med en tilsvarende problemstilling, forklarede vidnet, at hun ikke kender til andre sager end de tre nævnte.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at hun har forklaret, at meningen med 2. januar 2001-notatet var at orientere departementet om de sager, de havde haft, og forespurgt, hvad de ville gøre med de sager, som måtte komme i fremtiden, eller de sager, som man ikke kendte til, fordi selskaberne blot benyttede sig af hullet, forklarede vidnet, at orienteringen til departementet var sket allerede i 1999.

Foreholdt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen bilag 05.04 (ekstrakten pag. 27/side 799) og bilag 01.18 (ekstrakten pag. 45-48/side 46-49), specielt pag. 45 (side 46) og forespurgt, om der var andre henvendelser fra Selskabsbeskatningsafdelingen til departementet i denne periode, forklarede vidnet, at hun ikke er bekendt hermed, men Niels Kristensen kan sagtens have haft telefonisk kontakt med departementet.

Foreholdt, at beløbsstørrelsen ikke fremgår af notatet af 2. januar 2001, bekræftede vidnet, at dette ikke fremgår.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refen Wenzel bilag 05.04 (ekstrakten pag. 27/side 799), mail af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen til Niels Kristensen og Leise Hemmingsen, bekræftede vidnet, at hun mente, at Hans Jørgen Mortensen var orienteret om sagen. De plejede at inddrage ham i sagerne. Vidnet kan ikke erindre præcist, hvorvidt hun sammen med Niels Kristensen forelagde sagen for Hans Jørgen Mortensen. De orienterede normalt Hans Jørgen Mortensen i de større sager, så det ville være naturligt.

Forespurgt af advokat Jes Anker Mikkelsen, om det er rigtigt forstået, at det var den nye henvendelse fra [...] A/S [sag nr. 2], der var anledning til, at de skrev notatet, bekræftede vidnet dette. De havde nu haft tre sager om denne problemstilling, og de ville derfor gøre opmærksom herpå.

Foreholdt bilag 02.64 (ekstrakten pag. 73/side 286) bekræftede vidnet, at hun har lavet notatet. Det var færdig den 19. december 2000, samtidig med udkastet til brev til Ivar Nordland. Vidnet bekræftede, at hun således arbejdede på notatet fra midten af november til den 19. december 2000.

Foreholdt bilag 01.18 (ekstrakten pag. 45-48/side 46-49) forklarede vidnet, at det endelige notat ordret svarer til det udkast, som hun havde skrevet.

Foreholdt pag. 46 (side 47) og forespurgt, hvad det var for en advarsel, hun henviste til, forklarede vidnet, at det, hun henviste til, var det forhold, at Tele Danmark planlagde en skattefri omstrukturering, der gav dem adgang til afskrivning på goodwill.

Forespurgt af advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard forklarede vidnet, at baggrunden for, at de ikke nævnte de 10 mia. kr. i notatet, var, at de primært ville beskrive teknikken. Der var flere tal i omløb, og de havde ikke noget endeligt beløb. Beløbsstørrelsen spillede dog også en rolle. De vedlagde således den henvendelse, de havde modtaget, som bilag til notatet til departementet. De havde modtaget oplysninger om beløbsstørrelser, men der var ikke noget endeligt tal.

Foreholdt bilag 02.52 (side 236-239), notat af 23. januar 2001 fra Ivar Nordland til Niels Kristensen og forespurgt, om man var opmærksom på afskrivningslovens § 40, stk. 5, forklarede vidnet, at afskrivningsloven ikke havde været inde i disse overvejelser.

Forespurgt, om afrapporteringen skyldtes, at de nu havde en anden opfattelse end i den første ligningsrådssag, selvom konklusionen var den samme, forklarede vidnet, at afgørelsen var den samme, men det var med en anden begrundelse.

Forespurgt af advokat Lida Hulgaard, hvilket beløb den første sag drejede sig om, forklarede vidnet, at hun ikke husker, om det fremgik af sagen. Hun kan heller ikke sige, hvilket beløb den anden afgørelse i Ligningsrådet drejede sig om. Hun erindrer ikke, hvorvidt dette var oplyst.

Foreholdt af advokat Jesper Lett bilag 05.05 (ekstrakten pag. 28-31/side 800-803) og forespurgt, om departementet kendte til beløbets størrelse, forklarede vidnet, at hun ikke har givet departementet nogen orientering om beløbet. Hun har ikke kendskab til, at nogen har givet departementet besked herom, men hun kan ikke udelukke dette.

Mødet hævet kl. 14:03.

Næste møde afholdes den 6. januar 2005 kl. 09:30.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 9. februar 2005.
Marianne Kjølbye

Den 6. januar 2005 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbjerg.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Som valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen mødte advokat Henrik Steen Andersen.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for forhenværende skatteminister Svend Erik Hovmand mødte

advokat Niels Fisch-Thomsen.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann.

Som valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen mødte advokat Gunnar Homann.

Advokat Lida Hulgaard, der er valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding, var ikke mødt.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt mødte advokat Mads Krarup.

Som valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen mødte Advokat Steen Lassen ved advokat Thomas Riise.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær og underdirektør Flemming Paludan, mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernøe, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel mødte advokat Nicolai Westergaard.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte Ivar Nordland, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han, der er uddannet jurist, blev ansat i Skatteministeriets departement i 1985. I 1992 blev han kontorchef i Retssikkerhedsafdelingen. I 1994 blev han kontorchef for kontoret for international beskatning, og to år senere blev hans ansvarsområde udvidet med dobbeltbeskatningsoverenskomster. Ved omstruktureringen i 2003 blev han "fritsvævende" kontorchef med samme ansvarsområde. Han er tilknyttet ledelsen og har titel af international ekspert. Han har som "fritsvævende" kontorchef ikke noget fast personale, men får tilknyttet personale ad hoc i forbindelse med de opgaver, han får ansvaret for. I perioden 1999-2003 var han kontorchef for

departementets 10. kontor. Han har ikke været andre steder, før han blev ansat i departementet. I 1999-2003 var hans nærmeste foresatte afdelingschef Erik Blegvad Andersen. Da Blegvad Andersen forlod departementet, fungerede afdelingen for internationale skatter og afgifter i en periode på omkring halvandet år uden afdelingschef. I denne periode var departementschef Peter Loft vidnets nærmeste foresatte.

Forespurgt forklarede vidnet, at hans sagsområde i 1999-2003 var internationale forhold vedrørende direkte beskatning og dobbeltbeskatning. Han havde ikke noget at gøre med afgiftslovgivningen.

Forespurgt om relationerne til Told- og Skattestyrelsen og om den almindelige kommunikationslinje til styrelsen forklarede vidnet, at den løbende kontakt til styrelsen foregik i møder i de såkaldte lovgrupper. Han betragtede disse møder som gensidige orienteringsmøder. Der var også kontakt mellem departementet og styrelsen på sag til sag-basis. Vidnets nærmeste samarbejdspartnere i styrelsen var kontorchef Ebbe Willumsen, der havde med dobbeltbeskatningsoverenskomsterne at gøre, Niels Kristensen i Selskabsbeskatningskontoret, Lisbeth Rasmussen og senere Jesper Skovhus Poulsen, der tog sig af transfer pricing. Kommunikationen var meget uformel. Den foregik både pr. telefon og via mail. Der var ikke andre møder end lovgruppemøderne. Vidnet kunne henvende sig uformelt til ”hvem som helst” i styrelsen. Det kunne være til en kontorchef, men også til en fuldmægtig eller en i ledelsen. Han ringede direkte til den person, der havde med sagen at gøre, og han gik ikke gennem Ebbe Willumsen eller Niels Kristensen for at få fat i en sagsbehandler.

Vidnet har også flere gange ringet til Ole Kjær. Han henvendte sig således til alle niveauer i styrelsen.

Foreholdt bilag A.15 (ekstrakt I pag. 1-8/side 50159-50166), referat af Ligningsrådets møde den 11. maj 1999, bekræftede vidnet, at han ikke deltog i dette møde.

Foreholdt pag. 7 (side 50165), 6.-7. afsnit, ”Amby var uenig i svarene på de to sidste spørgsmål. Men der er måske et hul i loven. Amby ville gerne have en belysning af sagen. Sagen blev herefter udsat”, forklarede vidnet, at han ikke erindrer at have hørt om den omtalte sag på dette tidspunkt. Vidnet hørte først om sagen, da han fik notatet af 2. januar 2001 fra Niels Kristensen. Han har ingen erindring om at have hørt om sagen forinden. Havde ikke på dette tidspunkt hørt noget om Christen Ambys betragtninger om et hul i loven.

Foreholdt, at Niels Kristensen for undersøgelseskommissionen har forklaret, at han på dette tidspunkt talte med vidnet om denne sag, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring om drøftelser om denne ligningsrådssag eller om fortolkningen af ligningslovens § 5 H.

Foreholdt bilag A.15.01 (ekstrakt I pag. 9-16/side 50167-50174), referat af Ligningsrådets møde den 22. juni 1999, forklarede vidnet, at han heller ikke deltog i dette møde. Han husker ikke selve afgørelsen.

Vidnet henviste til pag. 15 (side 50173), de 2 sidste afsnit, ”Jørgen Hansen fandt det urimeligt, at man afskæres fra sambeskatning, hvis det rent faktisk ikke er muligt at få fat i de resterende aktier. Formanden bemærkede, at Ligningsrådet – som loven er formuleret – ikke har mulighed for at imødekomme det ansøgte. Desuden oplyste formanden, at der til efteråret fremsættes et forslag til en egentlig sambeskatningslov, der skulle tage højde for nærværende situation”, og forklarede, at han var medvirkende til det omtalte lovforslag, der var sendt i høring umiddelbart før det pågældende møde i Ligningsrådet. Det var et element i lovforslaget, at ejerkravet blev ned-

sat fra de gældende 100 pct. til 75 pct., hvilket ville løse de problemer, det pågældende selskab havde med at opfylde ejerkravet.

Vidnet henviste endvidere til bilag 01.05 (side 11-12), Told- og Skattestyrelsens forreferat til ligningsrådsmøde den 22. juni 1999, og forklarede, at der heri ikke er anført noget om en bekymring for, at der skulle være et hul i loven, eller en analyse af, om dette var tilfældet. Han er således noget uforstående over for, at der skulle have været et sådant problem.

Forespurgt om side 11, bilag A.15.01 (ekstrakt I pag. 11/side 50169), og forespurgt, om det anførte ikke svarede til det forreferat, som han har henvist til, bekræftede vidnet efter gennemsyn heraf, at det er det samme forreferat. Han tilføjede, at hans bemærkninger om indholdet blot er nogle tanker, som han efterfølgende har gjort sig herom.

Foreholdt, at Niels Kristensen for undersøgelseskommissionen har forklaret, vedrørende pag. 15 (side 50173), sidste afsnit, ”Formanden bemærkede, at Ligningsrådet – som loven er formuleret – ikke har mulighed for at imødekomme det ansøgte. Desuden oplyste formanden, at der til efteråret fremsættes et forslag til en egentlig sambeskatningslov, der skulle tage højde for nærværende situation”, at han har talt med vidnet herom, forklarede vidnet, at han ikke erindrer at have talt med Niels Kristensen herom. Vidnet erindrer heller ikke at have drøftet det med medlemmer af Ligningsrådet eller med H.K. Andersen.

Foreholdt bilag 71.21 (ekstrakt I pag. 17-30/side 31089-31102), specielt pag. 17 (side 31089), 2. afsnit, ”Til brug for udarbejdelse af kontorenes bidrag vedlægges det senest udarbejdede udkast til lovprogram for 1998/99”, og pag. 24 (side 31096), ”16. Forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven m.v. (Sambeskatning)”, forklarer

vidnet, at dette er det lovforslag, der kom ud af arbejdet i arbejdsgruppen om sambeskatning. Det var den samme gruppe, som havde lavet det forslag, der blev til L 118 og L 35 året før, hvormed man ”tog det første skridt over for det tag selv-bord, som sambeskatningsreglerne var blevet til”. Departementschef Jens Rosman var formand for arbejdsgruppen, hvor vidnet var ansvarlig kontorchef og lagde personale til udarbejdelsen. Arbejdet i gruppen blev herefter overdraget til kontorchef Kaj-Henrik Ludolph, og vidnet gled lidt i baggrunden.

Foreholdt pag. 24 (side 31096), 4. afsnit, ”Endvidere foreslås en samling, modernisering og forenkling samt visse stramninger af regelsættet om skattemæssig sambeskatning”, forklarede vidnet, at der med ”visse stramninger” henvises til, at forslaget indeholdt bestemmelser om puljering af datterselskaber, idet det blev stillet som krav for sambeskatning med et selskab i et andet land, at man i sambeskatningen skulle medtage alle datterselskaber i samme land – såvel over- som underskudsgivende – hvor man havde en ejerandel på mindst 75 pct. Erhvervsrepræsentanterne var overordentlig utilfredse med dette forslag. Sten Askholt sagde således, at det kunne de ikke gå med til, idet det ville være det samme som at afskaffe sambeskatningen med udenlandske selskaber, idet sambeskatning herefter ikke kunne betale sig. Det er ikke vidnet, der har skrevet denne tekst.

Foreholdt pag. 25 (side 31097), 3.-4. afsnit, ”19. Ændring af fusionsskatteloven. Forslaget indeholder bl.a. præciseringer af reglerne om underskud ved sambeskatning samt forskellige tekniske justeringer. Forslaget forventes fremsat i november 1998”, og 6.-7. afsnit, ”20. Ændring af selskabsskatteloven (Generelle overgangsprincipper). Der skal overvejes lovforslag, der fastsætter generelt gældende regler om indgangsværdier i relation til fremtidigt afskrivningsgrundlag og avanceopgørelser, hvor skattefritagne selskaber overgår til skattepligt efter selskabsskatteloven. Forslaget forventes fremsat i oktober 1998”, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i udar-

bejdelsen af disse lovforslag. Han mener, at ændringen af fusionsskatteloven var foranlediget af, at fusionsreglerne var for stramme i relation til reglerne om sambeskatning, hvorfor der blev foreslået nogle lempelser. Vedrørende punkt 20 forklarede vidnet, at der var opstået et generelt problem med de hidtil skattefrie offentlige institutioner mv. som fx Statsanstalten for Livsforsikring, der i forbindelse med omdannelse til aktieselskabsform/privatisering pludselig blev skattepligtige.

Forespurgt, om de foreslåede ændringer angik problemer med hensyn til anskaffelsesværdier og afskrivninger, som ved "step up", forklarede vidnet, at det kender han ikke til. Han var ikke involveret i udarbejdelsen af lovforslaget. Problemet var, at selskabet gik fra at være skattefrit til at blive skattepligtigt. Der var derfor behov for regler om, hvad afskrivningsgrundlaget skulle være. Vidnet foreslog, at man skulle gøre, som man gjorde i forbindelse med udenlandsk sambeskatning af datterselskaber. Det var for at få styr på det, således at man ikke, hver gang man udarbejdede et lovforslag, skulle præcisere, hvorledes skattegrundlaget skulle være.

Foreholdt bilag D.82.01 (ekstrakt I pag. 31-102/side 51778-51849), brev af 14. juni 1999 til medlemmerne af Sambeskatningsgruppen samt udkast af 11. juni 1999 fra 14. kontor vedrørende forslag til lov om sambeskatning af selskaber mv. (sambeskatningsloven), forklarede vidnet, at Sambeskatningsgruppens arbejde i 1998 som tidligere nævnt overgik til Kaj-Henrik Ludolphs kontor, som finpudsede lovforslaget. Vidnet var ikke ansvarlig for den videre behandling. Han havde dog fortsat en vis dialog i forbindelse med lovforslaget. Han mener, at han også fik høringsmaterialet. Lovforslaget blev sendt til høring i en bredere kreds, men han ved ikke præcist til hvem. Forespurgt, om lovforslaget også blev sendt til høring i Told- og Skattestyrelsen, forklarede vidnet, at han ikke har nogen viden herom, men han vil mene, at det var tilfældet.

Forespurgt om sit kendskab til den politiske stillingtagen til forslaget forklarede vidnet, at han er bekendt med, at forslaget blev taget af lovprogrammet efter en vurdering i departementet. Det var ikke en proces, han var en del af. Han ved ikke, hvem der har vurderet, at forslaget skulle tages af lovprogrammet, men han går ud fra, at det var departementschefen, der mente, at der blev lovgivet for meget. Forespurgt, om den daværende skatteminister, Ole Stavad, var involveret i denne beslutning, forklarede vidnet, at man ikke kan se dette af dokumenterne. Lovforslaget blev aldrig fremsat.

Foreholdt pag. 33-50 (51780-51849), udkast af 11. juni 1999 fra 14. kontor vedrørende forslag til lov om sambeskatning af selskaber mv. (sambeskatningsloven), forklarede vidnet, at man af konsekvenslovforslaget kan se, at der ikke var ændringer til ligningslovens § 5 H. Selskabsskattelovens § 31, stk. 1, 6. pkt., kan genfindes i udkastet til sambeskatningslovens § 4. Der var heller ikke ændringer i reglerne om indgangsværdier. Lovforslaget ville ikke have gjort nogen forskel i relation til de tre sager, der senere blev behandlet i Ligningsrådet, herunder TDC. Der var den ene lille detalje i forhold til TDC, at reglerne om puljering af lande ville have medført, at TDC for at inddrage et tysk selskab i sambeskatningen for 2001, ville være nødt til at tage alle tyske selskaber med ind under samme beskatning. Tillige ville TDC være nødt til at tage eventuelle sambeskattede selskaber i Tyskland ud af sambeskatningen for 2000. I modsat fald ville omdannelsen medføre en afståelsesbeskatning af den overdragne goodwill i Danmark. Vidnet kender dog ikke TDC's forhold, så han kan ikke udtale sig om, hvorvidt dette ville have haft nogen betydning. Vidnet har ingen konkret erindring om, at der skulle være problemer med ligningslovens § 5 H.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen pag. 33 (side 51780), § 1, stk. 3, "Ved sambeskatning med et udenlandsk datterselskab skal samtlige selskaber, hvori moderselskabet direkte eller indirekte ejer mindst 75 pct. af aktiekapi-

talen, og som er beliggende i det pågældende land, inddrages under sambeskatningen”, og forespurgt, om der her var en generel kobling til den første ligningsrådssag om § 5 H, forklarede vidnet, at kravene til sambeskatning var uændrede, dog blev ejerkravet efter udkastet lempet fra de gældende 100 pct. til 75 pct. Der var ingen konkret kobling mellem den første ligningsrådssag og lovudkastet. Det var dog formentlig denne påtænkte lovændring, som formanden for Ligningsrådet refererede til i referatet fra Ligningsrådets møde.

Foreholdt af advokat Michael Reklings pag. 40 (side 51787), udkastets § 13, bekræftede vidnet, at denne har samme formulering som de gældende bestemmelser i selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6. Bestemmelserne er flyttet over i udkastet. Størstedelen af udkastet består i en flytning og samling af regler om sambeskatning. Det var for at få en ordening på det rod, der var på området, hvor reglerne stod i forskellige love, at man ville have det samlet sammen i en lov. Dette fremgår også af bemærkningerne til lovforslaget.

Foreholdt pag. 46 (side 51793), § 17 og § 18, forklarede vidnet, at dette svarer til reglerne i Ligningsrådets cirkulære om sambeskatningsvilkår.

Foreholdt pag. 50 (side 51797), 1. afsnit, ”Stk. 10. Stk. 9 finder tilsvarende anvendelse på udbytter og aktieavancer, som et sambeskattet datterselskab har modtaget fra et udenlandsk datter-datterselskab”, forklarede vidnet, at dette viser, at man ville sammenføre reglerne.

Foreholdt pag. 75 (side 51822), 1. afsnit, sidste punktum, ”§ 13 svarer til gældende ret, jf. reglerne i selskabsskattelovens § 31, stk. 5-7”, forklarede vidnet, at dette bekræfter hans tidligere forklaring.

Foreholdt pag. 92 (side 51839) bekræftede vidnet, at der ikke var nogle ændringer i LL § 5 H.

Foreholdt pag. 94 (side 51841), 2. afsnit, ”7. §§ 31 og 32 ophæves”, forklarede vidnet, at disse bestemmelser blev overført til § 13.

Vidnet forklarede på forespørgsel, at han ud over det tidligere forklarede vedrørende de interne overvejelser fra Peter Lofts side ikke havde nogen ide om, hvorfor lovfor-
slaget ikke blev fremsat i Folketinget. Han havde også tit undret sig over, at lovfor-
slaget ikke blev fremsat.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel bilag A.15.01 (pag. 9-16/side 50167-50174), specielt pag. 15 (side 50173), og forespurgt, om han kan afvi-
se, at Niels Kristensen har orienteret ham om mødet i Ligningsrådet, forklarede vid-
net, at han ikke erindrer at have modtaget en sådan orientering. Han havde jævnlig
kontakt med Niels Kristensen. Hvis en sag var blevet præsenteret for ham som al-
vorlig, ville han godt kunne huske det, og i så fald ville der vel også være skrevet til
ham.

Kommissionsmedlem Sten Lauritzen henviste til udkast til forslag til lov om sambe-
skatning af selskaber mv. (sambeskatningsloven) (bilag D.82.01 (ekstrakt I pag. 33-
102/side 51780-51849)) og spurgte, om det efter disse regler var muligt at tage sel-
skaber ud og ind af sambeskatning efter forgodtbefindende. Vidnet forklarede, at man
uden videre kunne tage et selskab ud af sambeskatning, men at det krævede Lignings-
rådets tilladelse at få det ind under sambeskatning igen.

Forespurgt, hvorledes mulighederne var i 2001 for at få tilladelse til at inddrage selskaberne igen, forklarede vidnet, at det i praksis ikke var muligt at lade et udtrådt selskab indtræde igen.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel om, hvad han mente med, at sambeskatningsreglerne var et tag selv-bord, forklarede vidnet, at reglerne tidligere gav mulighed for at inddrage et selskab under sambeskatning, hvorved man fik et fradrag, som moderselskabet senere kunne anvende på et overskud, så det fik skattefrihed. Virksomhederne kunne således i realiteten fastsætte deres skat, som de ville, indtil der kom reguleringer i lovgivningen. Det var i 1992, at ”tjenerne begyndte at bære retterne ud fra bordet”.

Foreholdt bilag 05.07 (ekstrakt II pag. 103-112/side 806-815), brev af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen, vedrørende Tele Danmark A/S, forklarede vidnet, at han ikke i august 2000 hørte om, at der var kommet en sådan forespørgsel. Han så første gang dette brev som bilag til notatet af 2. januar 2001 fra Niels Kristensen. De bilag, som der henvises til i notatet, fik han eftersendt den 12. januar 2001. Han havde i efteråret 2000 heller ikke på anden vis viden om, at en sådan forespørgsel var under behandling i Told- og Skattestyrelsen.

Advokat Michael Reklings foreholdt vidnet bilag 13.06.01 (ekstrakt II pag. 113/side 3201), brev af 31. august 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen til PricewaterhouseCoopers, og bilag 05.13 (ekstrakt II pag. 114/side 825), mail af 16. oktober 2000 fra Solveig Mortensen til Niels Kristensen, Susanne Kjær og Leise Hemmingsen via Niels Kristensen. Forespurgt om, hvornår han fik kendskab til notaterne af 16. oktober 2000, forklarede vidnet, at han så bilag 05.14 (ekstrakt II pag. 115-119/side 826-830), notat af 16. oktober 2000 fra John Nielsen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, første gang den 26. november

2003 på departementschef Peter Loft's kontor, hvor også Per Bach Jørgensen var til stede. Vidnet blev her spurgt, om han tidligere havde set dette bilag, hvortil han også da forklarede, at han ikke havde set notatet tidligere. Forespurgt, om han er sikker på, at det var bilag 05.14 og ikke 05.05, han så, forklarede vidnet, at han er sikker på, at det var bilag 05.14, for det var det bilag, der behandler CFC-reglerne.

Foreholdt bilag 05.05 (ekstrakt II pag. 121-124/side 800-803), notat af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, forklarede vidnet, at han ikke har set bilaget tidligere. Han så ikke dette bilag den 26. november 2003, og han havde heller ikke set det tidligere.

Foreholdt bilag 05.09 (ekstrakt II pag. 125-126/side 817-818), notat af 13. november 2000 fra Niels Kristensen og Susanne Kjær vedrørende Tele Danmark A/S – selskabsskattelovens § 32 og ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at han ikke har set dette notat før i forbindelse med forberedelsen til sagen i dag. Det ligner dog meget et bilag (bilag 42.20 (side 12739-12740), brev af 14. november 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen til PricewaterhouseCoopers), som han modtog fra Niels Kristensen med notatet af 2. januar 2001. Der var dog en enkelt ændring i forhold til det bilag, han modtog (bilag 42.20), idet det i bilag 05.09 er anført, at det drejede sig om særdeles store beløb. Denne sætning genfindes ikke i det bilag (bilag 42.20), han modtog.

Foreholdt bilag 05.14 (ekstrakt II pag. 115-119/side 826-830), specielt pag. 115 (side 826), 5. afsnit, ”Optjent goodwill i Tyskland vil således skattefrit blive konverteret til et afskrivningsberettiget aktiv, der skattemæssigt både kan afskrives i Tyskland og Danmark”, og forespurgt, om denne beskrivelse af problemstillingen ligner den beskrivelse af problemstillingen, som han fik fra Niels Kristensen i januar 2001, for-

klarede vidnet, at han, da han så dette bilag i november 2003, havde glemt alt om Niels Kristensens notat af 2. januar 2001. Det var nyt for dem, at der var tale om opskrivning af afskrivningsberettigede aktiver, og at beløbet var på 10 mia. kr. Det var derfor, der blev nedsat en undersøgelseskommission.

Vidnet henviste til pag. 115 (side 826), 4.-6. afsnit, ”Efterfølgende kan det opskrevne afskrivningsgrundlag indgå i det danske beskatningsgrundlag, såfremt det tyske datterselskab, som er kommanditist, inddrages i sambeskatning med det danske moderselskab. Optjent goodwill i Tyskland vil således skattefrit blive konverteret til et afskrivningsberettiget aktiv, der skattemæssigt både kan afskrives i Tyskland og Danmark. I Talkline GmbH er den optjente goodwill ifølge det oplyste på ca. 10 mia. kr.”, og forklarede, at han første gang hørte om beløbets størrelse, da han sad på departementschef Peter Lofts kontor i november 2003. Han blev overrasket over beløbets størrelse.

Foreholdt bilag 05.04 (ekstrakt II pag. 120/side 799), mail af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen til Niels Kristensen og Leise Hemmingsen via Niels Kristensen, bekræftede vidnet, at han ikke så mailen på dette tidspunkt. Han hørte heller ikke fra nogen i styrelsen om, at der var bekymringer i styrelsen om skattehuller i forbindelse med ligningslovens § 5 H.

Foreholdt bilag 05.05 (ekstrakt II pag. 121-124/side 800-803) forklarede vidnet, at han ikke har set dette bilag før i forbindelse med forberedelse til afhøringen i dag. Han så det således ikke på departementschef Peter Lofts kontor i november 2003 eller tidligere.

Foreholdt pag. 123 (side 802) og forespurgt, hvornår han hørte noget om, at den første ligningsrådssag skulle have betydning for afgørelsen af TDC's forespørgsel ved-

rørende ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, det var med notatet af 2. januar 2001 fra Niels Kristensen, hvor denne ligningsrådsafgørelse blev koblet med TDC og ligningsrådssag nr. 2. Han har ikke hørt om nogen af sagerne før dette tidspunkt.

Vidnet har i forbindelse med forberedelse til afhøringen i dag læst notatet og kender således konklusionen om, at den første ligningsrådssag var afgørende for besvarelsen af TDC's forespørgsel.

Advokat Michael Reklings dokumenterede bilag 42.05 (ekstrakt II pag. 127-131/side 12649-12653), brev af 2. januar 2001 fra Niels Kristensen til departementet vedlagt notat af 2. januar 2001 vedrørende Ligningslovens § 5 H, og foreholdt vidnet, at Niels Kristensen over for kommissionen har forklaret, at der i 16. oktober-notaterne lå dels en anmodning om råd og dels en advarsel om, at der var et hul i loven, der burde følges op på. De havde overvejet sagen i Selskabsbeskatningskontoret, og at disse overvejelser førte til notatet af 2. januar 2001, som var en early warning til departementet.

Vidnet blev endvidere foreholdt bilag 02.52 (ekstrakt II pag. 132-135/side 236-239), brev af 23. januar 2001 fra vidnet og Majken Wågensø til Told- og Skattestyrelsen vedrørende Ligningslovens § 5 H, og forespurgt, hvorledes han så henvendelsen af 2. januar 2001. Vidnet forklarede, at han så henvendelsen præcis i overensstemmelse med dens indhold: at Niels Kristensen ved fremsendelsen anførte, at styrelsen havde en konkret sag om bindende forhåndsbesked, som den ønskede en udtalelse til. Sagen er således journaliseret såvel i styrelsen som i departementet som en sag om en konkret bindende forhåndsbesked vedrørende [sag nr. 2] og ikke vedrørende TDC.

Forespurgt om, hvem der forestod journaliseringen, forklarede vidnet, at det tog journalmedarbejderen sig af i samarbejde med den sagsbehandlende fuldmægtig.

På forespørgsel, om der ikke var andre elementer i sagen, forklarede vidnet, at der også var en problemstilling vedrørende ligningslovens § 5 H, som departementet også tog hånd om.

Forespurgt, om han opfattede henvendelsen som en afrapportering om noget, der skulle videre op i systemet, forklarede vidnet, at det gjorde han klart ikke. Han opfattede henvendelsen som en forespørgsel vedrørende fortolkningen af ligningslovens § 5 H til brug for en konkret sag og ikke andet. Der var heller ikke nogen angivelse af spørgsmål eller bekymringer i notatet.

Foreholdt den af advokat Poul Heidmann udarbejdede ekstrakt, bilag 42.05 (side 12649-12653), forklarede vidnet, at de bilag, der omtales i notatet, i første omgang ikke var med. De måtte derfor ringe til styrelsen og fik herefter bilagene eftersendt.

Vidnet forklarede, med henvisning til den af advokat Poul Heidmann udarbejdede ekstrakt, at de anførte bilag var følgende:

- Bilag 1: bindende forhåndsbesked af 22. juni 1999 til [...] [sag nr. 1] (bilag 42.18 (side 12722-12728)),
- Bilag 2: brev af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen (bilag 42.19 (side 12729-12738)),
- Bilag 3: brev af 14. november 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen til PricewaterhouseCoopers (bilag 42.20 (side 12739-12740)),
- Bilag 4: brev af 27. november 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Ligningsrådet (anmodning om bindende forhåndsbesked) (bilag 42.13 (side 12701-12706)).

Foreholdt bilag 42.05 (ekstrakt II pag. 128-131/side 12649-12653) forklarede vidnet, at han ikke ved, hvad det var for en udtalelse af 13. november 2000, der omtales. Han troede, at det var bilag 3. Han har ikke modtaget noget brev af 13. november 2000. Han hæftede sig ikke ved datoen 13. november 2000.

Forespurgt af advokat Michael Rekling, om han havde anden viden om den første ligningsrådssag end det, der blev oplyst i notatet, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Han fremskaffede ikke selv oplysninger. Han rekvirerede heller ikke referater fra Ligningsrådets møder.

Foreholdt pag. 129 (side 12651), 3. afsnit, ”... Da kommanditselskaber skattemæssigt er transparente, bliver TFK GmbH skattemæssigt ejer af de overdragne aktiver, herunder oparbejdet goodwill, som ved overdragelsen bliver til en tilkøbt goodwill. Dermed bliver goodwillen også afskrivningsberettiget, hvis TFH bliver inddraget under sambeskatning med Tele Danmark A/S, hvilket netop er planen”, og forespurgt, om det ikke er en opskrivning, der omtales her, forklarede vidnet, at dette ikke nødvendigvis er tilfældet. Det er et spørgsmål om omkvalificering af aktiverne. Det var en kendt problemstilling, som var behandlet i ligningslovens § 16 F, stk. 4, og senere i afskrivningslovens § 40, stk. 5. Et oparbejdet aktiv kunne der ikke afskrives på, og et erhvervet aktiv kunne der afskrives på. Man ønskede at kunne afskrive på noget, man ikke var blevet beskattet af. Han undrede sig over, at afdelingen skrev dette, idet det, som vidnet forstod det, ikke havde relation til de spørgsmål, der blev stillet. Han kendte ikke til beløbsstørrelserne. Der var vedlagt nogle bilag med en masse tal i, men han gik ikke ind i dette materiale, der alene havde betydning for CFC-beskatningen. Det var i øvrigt rent kinesisk for vidnet. Vidnet henviste i denne forbindelse til bilag 42.19 (side 12729-12738) (bilag 2 til notat af 2. januar 2001). Han bemærkede herom, at der ikke i bilagene er anført noget om goodwill eller af-

skrivninger. Han stillede ikke spørgsmål herom. Han svarede på det anførte ved at henvise til afskrivningslovens § 40, stk. 5.

På kommissionsmedlem Sten Lauritzens spørgsmål, om styrelsens spørgsmål angik afskrivning på goodwill, forklarede vidnet, at han ikke forstod, hvorfor styrelsen skrev det anførte. Vidnet ringede ikke til styrelsen herom. Han henledte i stedet i sit svar af 23. januar 2001 styrelsens opmærksomhed på afskrivningslovens § 40, stk. 5. ”Styrelsen kommenterede dog aldrig på det svar, vi gav – de var ellers ivrige nok med at kommentere sagen.”

Vidnet henviste til pag. 130 (side 12652), 3. sidste afsnit–pag. 131 (side 12653), øverst, ”*Selskaber m.v og fonde m.v. omfattet af selskabsskattelovens § 1 og fondsbeskatningslovens § 1 omfattes af reglen. Herved får bestemmelsen ligeledes betydning for udenlandske sambeskattede datterselskaber*”. Styrelsen er ikke ganske klar over, hvad der ligger i, at bestemmelsen får betydning for udenlandske sambeskattede selskaber. Under behandling af [...]–sagen havde styrelsen den umiddelbare opfattelse, at bestemmelsen også gælder udenlandske sambeskattede selskaber. Sagen blev dog afgjort på baggrund af en opfattelse om, at reglen ikke fandt anvendelse, når ingen af de udenlandske selskaber var sambeskattet med et dansk selskab på tidspunktet for overdragelsen af aktiviteten. Styrelsen er imidlertid nu af den opfattelse, at ligningslovens § 5 H, stk. 1 ikke vil finde anvendelse, hvor det faste driftssted overdrages mellem to udenlandske selskaber – heller ikke selvom det erhvervende selskab er sambeskattet med et dansk selskab. Uanset hvorledes bemærkningerne til bestemmelsen skal forstås, må der ved fortolkningen af selve bestemmelsen tages udgangspunkt i, at det faste driftssted skal være erhvervet af skattepligtige omfattet af selskabsskattelovens § 1 eller fondsbeskatningslovens § 1. Et udenlandsk sambeskattet selskab er ikke omfattet af selskabsskattelovens § 1”, og forklarede, at styrelsen her skiftede holdning vedrørende den første ligningsrådsafgørelse. Selskabsbeskatningsafdelingen

var af den opfattelse, at det juridiske fundament for den første sag var ændret, hvilket han erklærede sig enig i.

Foreholdt pag. 130, sidste afsnit, ”Styrelsen er imidlertid nu af den opfattelse, at ligningslovens § 5 H, stk. 1 ikke vil finde anvendelse, hvor det faste driftssted overdrages mellem to udenlandske selskaber – heller ikke selvom det erhvervende selskab er sambeskattet med et dansk selskab ...”, bekræftede vidnet, at med den holdning, styrelsen nu havde, ville afgørelsen i den første ligningsrådssag blive den samme, men begrundelsen ville være en anden. Det var den juridiske argumentation, der var skiftet i forhold til Ligningsrådets afgørelse.

Foreholdt pag. 131 (side 12653), sidste afsnit, ”Måtte man – mod forventning – komme frem til, at et udenlandsk sambeskattet selskab i relation til ligningslovens § 5 H er omfattet af selskabsskattelovens § 1, og måtte man yderligere komme frem til, at der er tale om overdragelse af fast driftssted til trods for at der er tale om overdragelse af en aktivitet fra et selskab til et andet indenfor samme land, vil resultatet være, at ligningslovens § 5 H skal finde anvendelse. I så fald må en fortolkning af bestemmelsen nærmest føre til, at det er uden betydning om der forelå sambeskatning med et dansk selskab på erhvervestidspunktet, eller om sambeskatningen først opstår senere. Også på dette senere tidspunkt vil man nemlig i så fald kunne sige, at aktiviteten *er erhvervet* af en skattepligtig omfattet af selskabsskattelovens § 1” (”Det subsidiære standpunkt”), forklarede vidnet, at han var enig med styrelsen i, at hvis der ikke kunne gives medhold i de to første momenter, ville ligningslovens § 5 H finde anvendelse. Det ville altså betyde, at resultat i den første ligningsrådssag var forkert, hvis styrelsen ikke fik medhold heri. Det er dette subsidiære standpunkt fra styrelsen, departementet tilslutter sig.

Foreholdt bilag 02.52 (ekstrakt II pag. 132-135/side 236-239) forklarede vidnet, at det var Majken Wågensø, som var fuldmægtig på sagen, der udarbejdede det første udkast til notatet. Hun var helt nyansat, så notatet blev udarbejdet i et tæt samarbejde med vidnet. Deres overordnede standpunkt var, at styrelsens forslag til fortolkning ikke var korrekt. Det var for vidnet helt indlysende, at uanset at et selskab beliggende i udlandet selvsagt ikke kunne siges at være omfattet af selskabsskattelovens § 1, måtte opgørelsen af dets skattepligtige indkomst ske efter danske regler. Det var et problem, der senere blev drøftet mellem vidnet og Niels Kristensen. Det var vigtigt for vidnet at forebygge, at Ligningsrådet skulle udtale sig på en uheldig måde i dette spørgsmål, da Skatteministeriet ikke har nogen beføjelse til at appellere Ligningsrådets afgørelser.

Vidnet forklarede, at styrelsen var af den opfattelse, at udenlandske sambeskattede selskaber ikke var skattepligtige efter selskabsskattelovens § 1, og at ligningslovens § 5 H derfor ikke fandt anvendelse, når erhververen var et udenlandsk selskab. Dette ville imidlertid gøre bestemmelsen indholdsløs. Efter vidnets opfattelse var dette meget problematisk, idet styrelsen her så at sige ”smed barnet ud med badevandet”. Man ville være på herrens mark, hvis man skulle finde ud af, hvilke regler der så gjaldt for udenlandske selskaber. Dette er i notatet anført som problemstilling 1.

Med hensyn til problemstilling 2. vedrørende fortolkning af udtrykket ”fast driftssted” i ligningslovens § 5 H var vidnet ikke enig i styrelsens fortolkning, hvorefter der ikke var tale om overdragelse af et fast driftssted, når overdragelsen fandt sted mellem selskaber beliggende i samme land. Vidnets synspunkt var, at der ikke var noget sprogligt til hindrer for, at udtrykket kunne anvendes om sådanne overdragelser. En fortolkning måtte føre hertil, idet der ellers ikke ville være sammenhæng med tvillingebestemmelsen i selskabsskattelovens § 31, stk. 1, 6. punktum. Vidnet fik på dette punkt senere medhold i Ligningsrådet.

Det, der viste sig at blive afgørende, var det 3. moment – vedrørende det tidsmæssige aspekt. Det vedrørte alene ligningslovens § 5 H. Vidnet må medgive, at der ikke kan udledes noget entydigt af bemærkningerne til bestemmelsen, og at de kunne fortolkes på to forskellige måder. Vidnet mente i modsætning til styrelsen, at man ikke kunne slutte modsætningsvis, og at bestemmelsens ordlyd ikke udelukkede et andet resultat.

Foreholdt pag. 132 (side 236), sidste afsnit, ”Departementet er enig med Styrelsen i, at selskaber hjemmehørende i udlandet ikke kan være skattepligtige efter selskabsskattelovens § 1”, bekræftede vidnet, at det ikke var ensbetydende med, at man var enig med styrelsen i, at ligningslovens § 5 H ikke fandt anvendelse.

Michael Rekling forespurgte vidnet, om det anførte var sarkastisk ment, og vidnet bemærkede hertil, at det anførte var en ret selvfølgelig konstatering, og at det ikke var tiltænkt at være sarkastisk. Hvis nogle havde opfattet det således, var han ked af dette.

Foreholdt pag. 133 (side 237), 3. afsnit, ”Efter departementets opfattelse kan man ikke slutte modsætningsvis fra bestemmelsens henvisning til ”selskaber omfattet af selskabsskattelovens § 1” og herved udelukke bestemmelsen fra at omfatte udenlandske sambeskattede datterselskaber”, bekræftede vidnet, at dette var konklusionen på den første problemstilling.

Foreholdt pag. 134 (side 238), ”3) Betydning af eksisterende/senere sambeskatning med dansk selskab” og foreholdt, at departementet sluttede af med at være enig med styrelsen i dens fortolkning, forklarede vidnet, at departementet var enig med styrelsen i, at det tidsmæssige aspekt var uden betydning, såfremt de øvrige 2 betingelser ikke var opfyldt.

Foreholdt bilag 42.05 (ekstrakt II pag. 127-131), specielt pag. 131 (side 12653), 4.-5. afsnit, ”3. Betydningen af en eksisterende/senere sambeskatning med dansk selskab. I [...] -sagen blev ligningslovens § 5 H ikke anset anvendelig, fordi ingen af de [udenlandske] selskaber var omfattet af sambeskatning med et dansk selskab på tidspunktet for erhvervelsen af den danske aktivitet. Efterfølgende er styrelsen imidlertid af den opfattelse, at spørgsmålet om, hvorvidt der forelå sambeskatning på erhvervelsestidspunktet ikke er relevant. Styrelsen finder således fortsat, at resultatet i [...] -sagen er korrekt, men at begrundelsen skulle have været en anden; nemlig at ligningslovens § 5 H ikke finder anvendelse, dels fordi aktiviteten ikke blev erhvervet af et selskab omfattet af selskabsskattelovens § 1, dels fordi den virksomhed, der erhverves ikke er et fast driftssted” (”Det principale standpunkt”), sammenholdt med bilag 02.52 (ekstrakt II pag. 132-135/side 236-239), specielt pag. 134 (side 238), 3.-4. afsnit, ”3. Betydning af eksisterende/senere sambeskatning med dansk selskab: I [...] -sagen anså Styrelsen ikke ligningslovens § 5 H for at være anvendelig, da ingen af de [udenlandske] selskaber var sambeskattet med et dansk selskab på tidspunktet for erhvervelsen af aktiviteten. Efterfølgende har Styrelsen imidlertid ændret opfattelse. Styrelsen mener nu, at det er uden betydning, om der foreligger sambeskatning med et dansk selskab på erhvervelsestidspunktet, eller om sambeskatning først opstår senere, da man i begge tilfælde vil kunne sige, at aktiviteten er erhvervet af en skattepligtig omfattet af selskabsskattelovens § 1. Departementet er enig med Styrelsen i dette synspunkt”, forklarede vidnet, at det var det subsidiære synspunkt, som departementet var enig med styrelsen i, og ikke det principale synspunkt.

Advokat Michael Reklings bemærkede, at han opfattede det anførte pag. 131 (side 12653), under punkt 3, 2. afsnit: ”Efterfølgende er styrelsen imidlertid af den opfattelse, at spørgsmålet om, hvorvidt der forelå sambeskatning på erhvervelsestidspunktet ikke er relevant. Styrelsen finder således fortsat, at resultatet i [...] -sagen er

korrekt, men at begrundelsen skulle have været en anden; nemlig at ligningslovens § 5 H ikke finder anvendelse, dels fordi aktiviteten ikke blev erhvervet af et selskab omfattet af selskabsskattelovens § 1, dels fordi den virksomhed, der erhverves ikke er et fast driftssted”, som det principale standpunkt, og det anførte på pag. 131, sidste afsnit: ”Måtte man – mod forventning – komme frem til, at et udenlandsk sambeskattet selskab i relation til ligningslovens § 5 H er omfattet af selskabsskattelovens § 1, og måtte man yderligere komme frem til, at der er tale om overdragelse af fast driftssted til trods for at der er tale om overdragelse af en aktivitet fra et selskab til et andet indenfor samme land, vil resultatet være, at ligningslovens § 5 H skal finde anvendelse. I så fald må en fortolkning af bestemmelsen nærmest føre til, at det er uden betydning om der forelå sambeskatning med et dansk selskab på erhvervelsestidspunktet, eller om sambeskatning først opstår senere, Også på dette senere tidspunkt vil man nemlig i så fald kunne sige, at aktiviteten *er erhvervet* af en skattepligtig omfattet af selskabsskattelovens § 1”, som det subsidiære standpunkt. Vidnet forklarede, at han opfattede det således, at styrelsen, hvis den kunne gøre den første ligningsrådsafgørelse om, ville være kommet frem til, at ligningslovens § 5 H ikke kunne finde anvendelse. Vidnet bekræftede, at det var det subsidiære standpunkt, departementet erklærede sig enig i.

Foreholdt pag. 134 (side 238), 3. sidste afsnit, ”Konklusion: På baggrund af ovenstående anser Departementet ligningslovens § 5 H for at omfatte den situation, hvor aktiviteten i et udenlandsk underskudsgivende selskab overdrages til et andet udenlandsk selskab, som er koncernforbundet og sambeskattet med et dansk selskab. Dette gælder, uanset om aktiviteten overdrages mellem to selskaber, som er hjemmehørende i samme stat, eller om sambeskatningen med det danske koncernforbundne selskab etableres før eller efter overdragelsen”, og spurgt, om dette indebar, at den første ligningsrådsafgørelse efter departementets opfattelse var forkert, forklarede vidnet, at det anførte i realiteten indebar dette resultat. Det selskab, der blev inddraget under

sambeskatning, ville være omfattet af ligningslovens § 5 H, og man kunne få fradrag for underskud, men man kunne ikke få fornøjelse af dette i Danmark. Vidnet var også ved udarbejdelsen af svaret på styrelsens forespørgsel af 2. januar 2001 kommet frem til denne konklusion.

Forespurgt, om det var hans opfattelse, at der skulle lovgivning til, hvis en ligningsrådsafgørelse lovgivningsmæssigt var forkert, forklarede vidnet, at man kun, hvis det var en principiel afgørelse, der var blevet offentliggjort, skulle lovgive, og kun hvis det var for at komme til et andet resultat. Han gjorde sig ikke tanker herom i forbindelse med udarbejdelsen af svaret på styrelsens forespørgsel.

Adspurgt, om han ikke fandt anledning til at gøre Ligningsrådet opmærksom på, at rådets afgørelse i den første sag var forkert, forklarede vidnet, at det var styrelsen, der var sekretariat for Ligningsrådet. Det var ikke hans opgave at meddele Ligningsrådet, at rådets afgørelse var forkert. Det var styrelsen, der skulle orientere Ligningsrådet herom. Han svarede alene på en forespørgsel fra styrelsen. Vidnet opfattede ikke afgørelsen i den første sag som udtryk for, at der var et hul. Det var et spørgsmål om, at selskabet ikke havde de sidste 7 pct. af aktierne i det udenlandske datterselskab. Vidnet var uenig i den juridiske vurdering i den første ligningsrådssag.

Foreholdt pag. 134 (side 238), 2. sidste afsnit, "I notatet henviser Styrelsen samtidig til Tele Danmark-sagen, hvor formålet med aktivitetsoverdragelsen er at gøre oparbejdet goodwill afskrivningsberettiget. Departementet skal i den sammenhæng gøre opmærksom på afskrivningslovens § 40, stk. 5", forklarede vidnet, at han her blot meddelte styrelsen, at de skulle være opmærksom på denne bestemmelse. Vidnet har også noteret sig, at § 40, stk. 5, herefter gled ud af sagen. Han hørte ikke mere hertil. Styrelsen udarbejdede senere et notat, hvor omtalen af TDC-sagen var gledet ud. Han

tolkede det således, at styrelsen var enig i, at den ikke var relevant. Han hørte ingen reaktioner på henvisningen til § 40, stk. 5.

Forespurgt, om der var en dialog med Selskabsbeskatningskontoret forud for departementets brev af 23. januar 2001, forklarede vidnet, at det mener han ikke.

Vidnet forklarede, at han overhovedet ikke gjorde sig overvejelser om behovet for ændring af lovreglerne i forbindelse med brevet af 23. januar 2001, heller ikke i relation til sambeskatningsreglerne. Han drøftede ikke svaret af 23. januar 2001 med nogen opad i systemet, det være sig afdelingschefen, departementschefen eller ministeren.

Vidnet forklarede, at det næste skriftlige i sagen, i relation til Niels Kristensen, var dennes brev af 15. marts 2001 (bilag 42.12). Den 14. februar 2001 orienterede vidnet på et lovgruppemøde om henvendelsen. Vidnet henviste i denne forbindelse til bilag 58.15 (ekstrakt II pag. 142-143/side 18565-18566), mail af 20. februar 2001 fra vidnet til Susanne Reinholdt Andersen, Jørgen Egelund, Jesper Skovhus Poulsen, Karin Kirchhoff, Niels Kristensen, Otto Brøns-Petersen og Ebbe Willumsen, vedlagt referat af lovgruppemøde den 14. februar 2001.

Det næste, der skete, var, at vidnet modtog et brev af 15. marts 2001 fra Niels Kristensen vedlagt dagsorden til ligningsrådsmøde og udkast til bindende forhåndsbesked (bilag 42.12 (ekstrakt II pag. 144-153/side 12691-12700)).

Forespurgt om arbejdet i lovgrupperne generelt samt om formålet hermed forklarede vidnet, at deltagerne var kontorchefer med beslægtede områder i styrelsen og departementet. Der blev givet en generel orientering om emner af interesse, og man drøftede, hvis der var problemer.

Foreholdt bilag 58.15 (ekstrakt II pag. 142-143/side 18565-18566), specielt pag. 142 (side 18565), forklarede vidnet, at han og Otto Brøns-Petersen var fra departementet, mens resten af deltagerne var fra styrelsen. Vidnet opfattede sig som formand for lovgruppen, der som udgangspunkt holdt møde en gang om måneden. Lovgruppen beskæftigede sig med spørgsmål vedrørende international beskatning.

Foreholdt pag. 143 (side 18566), specielt 5. afsnit, ”TSS havde forespurgt dep om hvorvidt de regler, der gælder for fuldt skattepligtige selskaber også gælder for udenlandske selskaber inddraget under dansk sambeskatning i forbindelse med fortolkningen af ligningslovens 5H. Dep havde svaret, at medmindre andet var anført, skulle indkomsten opgøres efter samme regler. TSS overvejede sagen i forbindelse med en bindende forhåndsbesked”, bekræftede vidnet, at den refererede sag er den omhandlede forespørgsel. Der blev alene givet en orientering om, hvad der var sket i sagen, og der var ikke nogen diskussion herom. Der blev ikke givet andre oplysninger om tal mv. Han husker ikke bemærkninger eller spørgsmål fra Niels Kristensen, heller ikke om beløbsstørrelser.

Foreholdt næstsidste afsnit ”Med hensyn til sagerne i Ligningsrådet var der en diskussion af, hvorledes departementet bedre kunne opsnappe udviklingen i Ligningsrådet på samme tid som det også blev overvejet, at departementet ikke skulle have nogen observatør i LR. Der var ingen afklaring – måske burde spørgsmålet drøftes mellem ledelsen i DEP med ledelsen i TSS”, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at dette skulle have noget med de tidligere nævnte ligningsrådssager at gøre. Det var et tilbagevendende tema. Der var ingen kobling mellem det 3. sidste afsnit og det sidste afsnit i referatet.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forklarede vidnet, at det ikke var meningen, at de skulle drøfte TDC-sagen på mødet. Vidnet spurgte ikke Niels Kristensen om, hvad styrelsen mente med at spørge på den måde, som det var sket. Vidnet havde jo svaret på forespørgslen, og de tog det ikke op på mødet. Vidnet tog det med i referatet som en generel orientering.

Foreholdt bilag 42.12 (ekstrakt II pag. 144-153/side 12691-12700), specielt pag. 145 (side 12692), Dagsorden, 2 sidste afsnit, ”Det indstilles i overensstemmelse med Departementets fortolkning, at der svares bekræftende på spørgsmålene. Indstillingen er ikke i overensstemmelse med tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og Styrelsen er særdeles betænkelig ved den af Departementet anlagte fortolkning”, forklarede vidnet, at han modtog brevet med det anførte bilag og et udkast til bindende forhåndsbesked.

Foreholdt pag. 144 (side 12691), forklarede vidnet, at det det med håndskrift anførte er skrevet af Svend Ulstrup, der lavede denne lap om, at H.K. Andersen var bekymret. H.K. Andersen var tilforordnet i Ligningsrådet og var naturligvis bekymret over sagen. Vidnet blev sur over styrelsens fremgangsmåde og over, at styrelsen undsagde departementets holdning ved at anføre, at man var ”særdeles betænkelig ved den af Departementet anlagte fortolkning”. Vidnet tog kontakt til Preben Underbjerg Poulsen og bad ham tage sagen af dagsordenen, så de kunne få den drøftet igennem. Vidnet sagde til Preben Underbjerg Poulsen, at det ikke var en måde at samarbejde på, og at de måtte snakke om sagen. Det, styrelsen undsagde, var det, der var anført i departementets brev af 23. januar 2001. Som tilforordnet i Ligningsrådet for departementet modtog H.K. Andersen alt materiale, der blev udsendt til møderne i rådet. H.K. Andersen opsøgte vidnet om sagen, men da vidnet ikke var til stede, havde H.K. Andersen over for Svend Ulstrup, der var fuldmægtig i vidnets kontor, givet udtryk for, at han var bekymret for sagen, hvorefter Svend Ulstrup skrev lappen

til vidnet. Vidnet erindrer ikke, hvorvidt han selv talte med H.K. Andersen herom. Preben Underbjerg Poulsen var villig til at tage sagen af dagsordenen. Vidnet opfattede det således, at styrelsen mente, at departementet ”havde jord i hovedet”. Han følte, at departementet blev hængt ud over for Ligningsrådet, og han kunne ikke forstå, at man ville udstille en så stor uenighed. Den omtalte tidligere afgivne bindende forhåndsbesked var den første ligningsrådsafgørelse.

Foreholdt pag. 149 (side 12696), ”Styrelsens indstilling og begrundelse”, bekræftede vidnet, at den, styrelsen her afgav, var identisk med departementets holdning. Det var således ikke styrelsens opfattelse.

Foreholdt pag. 150 (side 12697), 3. sidste afsnit, ”Den ikke offentliggjorte konkrete sag, som forespørger henviser til, må i den sammenhæng anses for en enkeltstående afgørelse, der ikke danner præcedens”, og forespurgt, om dette var kodeord for, at den første ligningsrådsafgørelse var forkert, forklarede vidnet, at det vil han mene. Han mener ikke, at forkerte afgørelser danner præcedens på en sådan måde, at man skal lovgive for at kunne afvige fra dem ved fremtidige lejligheder.

Foreholdt pag. 152 (side 12699), 6.-7. afsnit, ”Hvis det fortsat er det udenlandske datterselskab, der anses som erhverver, så er den underskudsgivende aktivitet ikke erhvervet af et selskab, der er omfattet af selskabsskattelovens § 1. Det bliver først (ved en subjektiv fortolkning) ”omfattet af selskabsskattelovens § 1” ved sambeskatningen. Det vil sige, at ”omfattet af” i den situation skal tolkes som ”bliver omfattet af,” for at § 5 skal kunne finde anvendelse. Umiddelbart er det Styrelsens opfattelse, at det er at gå for langt”, forklarede vidnet, at han ikke forstår, hvad der menes hermed. Det, der var vidnets pointe, var, at det var de samme regler, der skulle anvendes. Det anførte var måske et forsøg på at gøre opmærksom på, at de var uenige. Han syntes, da han læste det, at det var noget vrøvl.

Kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forespurgte, om det skete tit, at styrelsen i udsendelser til Ligningsrådet antydede en uenighed med departementet, og vidnet forklarede, at det ikke var tilfældet. Vidnet modtog først teksten, da den blev sendt ud til medlemmerne af Ligningsrådet. Det var derfor, han blev sur. Han ønskede sagen taget af dagsordenen, idet han mente, at styrelsen og departementet skulle tale sammen og finde frem til en fælles holdning. Han ville have et møde, således at de kunne drøfte sagen igennem. Dette møde fandt først sted den 23. april 2001.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om dagsordenen da var sendt ud til alle medlemmer af Ligningsrådet, forklarede vidnet, at han opfattede det således, at den var sendt ud til samtlige medlemmer af rådet.

Foreholdt pag. 153 (side 12700), 3.-5. afsnit, ”I supplerende bemærkninger i [...]sagen anførte Styrelsen følgende: ”I bestemmelsens ordlyd såvel som i motiverne til bestemmelsen er der holdepunkter for at konkludere, at ligningslovens § 5 H ikke finder anvendelse i de tilfælde, som er omtalt af [...], idet ingen af de omtalte [udenlandske] selskaber har været eller er sambeskattet med [...] International A/S på tidspunktet for erhvervelsen af den pågældende aktivitet”. Dette er fortsat styrelsens opfattelse. Hensigten med bestemmelsen har muligvis været også at omfatte disse situationer, men der synes ikke at foreligge sikre holdepunkter herfor hverken i lovtæksten eller i bemærkningerne”, og forespurgt, om han mener, at det er en fastholdelse af styrelsens holdning, forklarede vidnet, at han opfattede det således, at styrelsen her skiftede standpunkt vedrørende det tidsmæssige aspekt.

Vidnet forklarede, at han ikke opfattede det som en påpegning af et ”hul”. Deres betænkkelighed gik på det fortolkningsmæssige og intet andet.

Foreholdt bilag A.14.02 (ekstrakt II pag. 154-157/side 50155-50158), det med håndskrift anførte, forklarede vidnet, at sagen ikke blev behandlet på mødet. Vidnet har ikke set dette bilag tidligere.

Foreholdt pag. 155 (side 50156), punkt 8.3.22, 2. sidste afsnit, ”Det indstilles – i overensstemmelse med Departementets fortolkning – at der svares bekræftende på spørgsmålene. Indstillingen er ikke i overensstemmelse med en tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og styrelsen er særdeles betænkelig ved den af Departementet anlagte fortolkning”, forklarede vidnet, at dagsordenen så må være sendt ud til ligningsrådsmedlemmerne.

Mødet midlertidigt hævet kl. 12:12.

Mødet sat på ny kl. 13:00.

Alle tidligere fremmødte var til stede.

Forespurgt forklarede vidnet, at det var Ligningsrådet, der besluttede, om en sag skulle trækkes fra et møde. Departementet kunne ikke beslutte dette. Det var Ligningsrådets formand eller styrelsen, der traf denne afgørelse.

Foreholdt bilag 02.02 (ekstrakt II pag. 158/side 74), mail af 26. marts 2001 fra vidnet til Niels Kristensen og Leise Hemmingsen, forklarede vidnet, at det med håndskrift påførte er skrevet af Niels Kristensen. Jesper Leth Vestergaard og Majken Wågensø var tilknyttet vidnets kontor og modtog kopi af mailen. Vidnet forklarede, at det bilag, der fulgte med mailen, var bilag 42.21 (side 12741-12744), notat af 26. marts 2001 fra 10. kontor om ligningslovens § 5 H og spørgsmål rejst i forbindelse med

bindende forhåndsbesked. Der blev foretaget en lille sproglig korrektion heri, hvorefter det blev som bilag 02.03.

Foreholdt bilag 02.03 (ekstrakt II pag. 159-161/side 75-77), notat af 27. marts 2001 fra 10. kontor om Ligningslovens § 5 H og spørgsmål rejst i forbindelse med bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at han selv udarbejdede dette notat. Han mener ikke, at der var andre medarbejdere med på opgaven. Vidnet ville forsøge at overbevise styrelsen om, at bestemmelsen skulle fortolkes på den måde, som vidnet mente, at den skulle fortolkes. Der er ikke noget juridisk nyt heri. Han gjorde mere ud af det tidsmæssige aspekt og forsøgte at advare styrelsen om, at hvis man gik galt i byen med disse bestemmelser, ville det få konsekvenser for en lang række andre bestemmelser. Vidnet skiftede ikke standpunkt på noget punkt i forhold til sit brev af 23. januar 2001. Den juridiske konklusion var den samme.

Foreholdt pag. 161 (side 77), sidste afsnit, ”Der er således ingen saglig grund til at begrænse virkningen af LL § 5 H i forhold til ordlyden derhen, at bestemmelsen alene finder anvendelse, såfremt det erhvervende selskab på erhvervelsestidspunktet er omfattet af sambeskatningen. I modsat fald tømmer bestemmelsen igen for indhold i og med at det danske moderselskab altid kan stifte et nyt udenlandsk datterselskab, der erhverver den underskudsgivende aktivitet for efterfølgende – når erhvervelsen er gennemført – at blive inddraget under dansk sambeskatning”, og forespurgt, om dette var udtryk for, at der var et ”hul”, forklarede vidnet, at det handlede om en værnsregel, der, hvis den blev fortolket på denne måde, let kunne omgås. Der findes ikke nogen fast definition på, hvad der er et ”hul”. Vidnet gjorde opmærksom på, at reglen ikke varetog de hensyn, den skulle varetage, og at det ville få de anførte konsekvenser, hvis den blev fortolket på denne måde.

Forespurgt, om dette ikke er den samme tankegang, som Christen Amby havde, om, at der var et hul, forklarede vidnet, at det var en parallel tankegang, at bestemmelsen ikke fungerede. Der ville ske mange ulykker, såfremt bestemmelsen blev fortolket, som styrelsen gjorde. Da departementet var uenig med styrelsen, skulle de holde et møde herom. Mødet blev aftalt til den 23. april 2001. På dette møde, som var et særskilt lovgruppemøde, deltog de personer, som havde interesse i sagen. Det var Jesper Skovhus Poulsen, Ebbe Willumsen, fuldmægtig Helle Hove for Karin Kirchhoff og vidnet. Endvidere deltog Niels Kristensen i mødet.

Foreholdt bilag 58.19 (ekstrakt II pag. 162-163/side 18573-18574), mail af 11. april 2001 fra Ivar Nordland til lovgruppe vedhæftet referat af lovgruppemøde den 4. april 2001, specielt pag. 163 (side 18574), 2. sidste afsnit, ”I Dialoggruppen den 2/4 ville et udkast til nye CFC-regler blive drøftet. Det blev aftalt, at udkastet også bliver drøftet i lovgruppen på et møde den 23/4 kl. 10 hos KK. Her vil man også forsøge at opnå en fælles holdning til spørgsmålet om fortolkningen af LL § 5 H”, bekræftede vidnet, at det var et advis om det før omtalte møde. De nåede dog ikke at drøfte CFC-reglerne på mødet den 23. april 2001. De drøftede kun de tre problemstillinger vedrørende ligningslovens § 5 H.

Foreholdt bilag 58.18 (ekstrakt II pag. 164/side 18572), mail af 10. april 2001 fra Karin Kirchhoff til vidnet, forklarede vidnet, at Karin Kirchhoff var ansat i Selskabsrevisionsafdelingen i styrelsen. Karin Kirchhoff deltog i lovgruppemøderne. Vidnet læste mailen således, at Selskabsrevisionsafdelingen, i modsætning til Selskabsbeskatningsafdelingen, støttede hans opfattelse. Vidnet har ikke, som han mindes det, haft nogle drøftelser med Karin Kirchhoff herom. Han har muligt talt med Karin Kirchhoff om sagen, men erindrer det ikke.

Foreholdt bilag 58.23 (ekstrakt II pag. 165-170/side 18589-18594), mail af 20. april 2001 fra Dennis Dalsgaard Bernhardt til vidnet, Jesper Skovhus Poulsen, Ebbe Wil-lumsen og Karin Kirchhoff, vedrørende notat om ligningslovens § 5 H, bekræftede vidnet, at det bilag, der var vedhæftet mailen, var det medfølgende notat af 20. april 2001 (pag. 166-170). Vidnet bemærkede, at TDC ikke er nævnt i dette bilag, men at der kun omtales to sager, den første ligningsrådsafgørelse og anmodningen i sag nr. 2. Vidnet henviste til pag. 167 (side 18591), 2. sidste afsnit, ”Begge sager har eet fælles kendetegn; de vedrører overdragelser mellem retssubjekter beliggende i samme land. Som Told- og Skattestyrelsen ser det, er der 3 spørgsmål, der må behandles nærmere”. Vidnet bemærkede, at der ikke er nogen referencer til TDC-sagen, der her helt er gledet ud.

Foreholdt pag. 167 (side 18591), 2. sidste afsnit, ”Begge sager har eet fælles kende-tegn; de vedrører overdragelser mellem retssubjekter beliggende i samme land. Som Told- og Skattestyrelsen ser det, er der 3 spørgsmål, der må behandles nærmere”, sammenholdt med bilag 42.05 (ekstrakt II pag. 127-131/side 12649-12653), specielt pag. 130 (side 12652), 2. afsnit, ”Alle 3 sager har eet fælles kendetegn; de vedrører overdragelser mellem retssubjekter beliggende i samme land. Som Told- og Skatte-styrelsen ser det, er der 3 spørgsmål, der må besvares nærmere”, forklarede vidnet, at det anførte viser ændringen i notatet. Der var på ingen af møderne med styrelsen drøftelser af TDC’s sag. Vidnet bemærkede videre, at der ikke var nogen bilagshen-visninger i det seneste notat, hvorfor bilagene må have været uden relevans.

Foreholdt pag. 169 (side 18593), 2. sidste afsnit ”Told- og Skattestyrelsen er fremde-les af den opfattelse, at en naturlig læsning af lovbestemmelsen fører til dette resultat, men som begrundelse burde yderligere have været anført, at ligningslovens § 5 H ikke finder anvendelse, dels fordi aktiviteten ikke blev erhvervet af et selskab omfattet af selskabsskattelovens § 1, dels fordi den virksomhed, der erhverves, ikke er et fast

driftssted”, forklarede vidnet, at han læste dette, som om styrelsen skiftede holdning i forhold til 2. januar 2001-notatet og vendte tilbage til den juridiske logik fra den første ligningsrådsafgørelse.

Foreholdt pag. 169 (side 18593), sidste afsnit ”Det i notatet anførte giver ikke Told- og Skattestyrelsen anledning til at ændre opfattelse vedr. det under 1. og 2. anførte men Styrelsen erkender, at det under 3. anførte kan diskuteres og eventuelt finde sin endelige afgørelse ved Landsskatteretten/domstolene”, forklarede vidnet, at han fandt det lidt pauvert, at styrelsen blot anførte, at notatet ikke gav anledning til en anden opfattelse, uden nogen nærmere begrundelse, men det måtte de jo så drøfte på mødet.

Vidnet henviste til pag. 170 (side 18594) ”Styrelsen er enig i, at den her anlagte fortolkning indsnævrer bestemmelsens anvendelsesområde i betydelig grad, men finder som anført ikke, at en formålsfortolkning kan rette op på dette. Selvom bemærkninger til et lovforslag har en betydelig fortolkningsmæssig værdi, er det endvidere Styrelsens opfattelse, at de ikke kan påberåbes, når de er i klar modstrid med selve lovteksten. Lovteksten kan i øvrigt let ændres, så den dækker ovennævnte tilfælde” og bemærkede, at styrelsen ikke anførte, hvorfor den mente, det var i modstrid med lovteksten, og at bemærkningen om, at ”lovteksten let kan ændres” var en lidt nem bemærkning. Der var ikke noget, der henviste til, at der var et ”hul”.

Vidnet bemærkede, at det er let at ændre lovgivningen, såfremt man kan komme uden om ministeren og Folketinget. Problemet er, at der, når noget forelægges ministeren og Folketinget, af gode grunde går politik i det, og det kan være politisk svært at få loven ændret.

Vidnet forklarede, at han ikke fandt anledning til at ændre sit standpunkt. Selve mødet den 23. april 2001 tog vel en time, og det var kun dette emne, der blev drøftet.

Det var et temmelig ophidset møde, og de kom ikke frem til noget som helst. Vidnet kunne ikke få Niels Kristensen til at forholde sig til de argumenter, som vidnet havde anført i notatet af 26./27. marts 2001. Jesper Skovhus Poulsen støttede vidnets opfattelse. Vidnet misforstod i første omgang Jesper Skovhus Poulsen og var ved "at bide hovedet" af ham. Vidnet erindrer overhovedet ikke, at Ebbe Willumsen og Helle Hove deltog i drøftelserne. Vidnet kunne ikke få Niels Kristensen til at sige, hvorfor vidnets fortolkning var i strid med bestemmelsens formål. De blev ved med at sidde at tæske rundt i det og flå i formuleringerne, og vidnet spurgte desperat, om styrelsen, hvis den skulle give forespørgeren i sag nr. 2 medhold, ikke kunne nøjes med at gøre det på det tidsmæssige aspekt, så den ikke ødelagde alle tre områder. De måtte i så fald efterfølgende se på det tidsmæssige aspekt, dvs. ved lovgivning herom. Niels Kristensen ville ikke give et sådant tilsagn, men sagde blot, at han måtte se på det.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bekræftede vidnet, at de, såfremt der var to ligningsrådsafgørelser med samme udfald, måtte gå til Folketinget for at få en lovændring.

Vidnet forklarede videre, at han, da Niels Kristensen ikke ville give noget tilsagn, gav lidt op. Det var styrelsen, der forelagde sagen for Ligningsrådet og i samarbejde med formanden bestemte, hvad der skulle forelægges for Ligningsrådet. Vidnet ringede til Preben Underbjerg Poulsen, men denne var af samme opfattelse som Niels Kristensen. Vidnet gik ikke til departementschef Peter Loft med sagen, for han vidste, at det ikke ville interessere denne, og vidnet havde ikke selv en clearcut løsning på, hvad han kunne/ville gøre. Vidnet brugte tiden på at finde ud af, hvad de ellers kunne finde på. Jesper Skovhus Poulsen støttede vidnet i dennes opfattelse. Vidnet har ingen anelse om, hvorvidt Jesper Skovhus Poulsen gik videre med sagen. Vidnet og Niels Kristensen var enige om, at der ikke skulle udarbejdes referat af mødet den 23. april

2001, for der var ikke grund til at ”hænge vores beskidte vasketøj ud”. Der skete ikke videre i sagen frem til Ligningsrådets møde den 22. maj 2001.

Foreholdt bilag A.14.01 (ekstrakt II pag. 171-179/side 50146-50154), referat af Ligningsrådets møde den 22. maj 2001, bekræftede vidnet, at han ikke deltog i dette møde.

Foreholdt pag. 172 (side 50147), punkt 5.8.3.2, sidste afsnit ”Indstillingen er ikke i overensstemmelse med en tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og styrelsen har i forreferatet redegjort for en række fortolkningsmæssige problemstillinger i forhold til ordlyden i bestemmelsen”, forklarede vidnet, at han først har set dette bilag i forbindelse med forberedelsen af afhøringen. Vidnet har ikke haft indflydelse på den ændrede formulering af dagsordenen. Efter mødet den 23. april 2001 talte vidnet ikke mere med Niels Kristensen om sagen, for ”humøret var ikke til det”. Niels Kristensen orienterede efter mødet telefonisk vidnet om, hvad resultatet af mødet blev, og at det var negativt for departementet.

Vidnet henviste til pag. 174 (side 50149), 5.-3. sidste afsnit, ”Hensigten med bestemmelsen har givet været også at omfatte disse situationer, og hvis lovbestemmelsen læses således, at der ses bort fra henvisningen til selskabsskattelovens § 1 som følger; ”underskud fra et fast driftssted ..., beliggende i en fremmed stat, ..., erhvervet ... fra et koncernforbundet selskab, ...” kan det med hjemmel i selve lovteksten forsvares at konkludere, at § 5 H tillige skal finde anvendelse, selv om erhvervelsen er sket inden etablering af sambeskatningen. ”Erhvervet” er datidsform, så en sproglig fortolkning af lovteksten taler ikke imod, at erhvervelsen kan være sket, inden sambeskatningen etableres”, og bemærkede, at det var styrelsen, der formulerede dette. Vidnet læser det således, at styrelsen nu ændrede holdning for tredje gang.

Vidnet henviste endvidere til pag. 179 (side 50154), 8.-9. afsnit, og bemærkede, at det heraf fremgår, at det var formanden og venstrefløjsrepræsentanterne, der stemte for styrelsens indstilling, og erhvervenes repræsentanter, der stemte imod. Vidnet finder det opløftende, at det var erhvervsfolkene, der stemte formuleringen ned. Vidnet så ikke referatet på daværende tidspunkt, og han har først set det i forbindelse med forberedelse af afhøringen. Han blev efter mødet ringet op af Niels Kristensen, der orienterede ham om, at afgørelsen var faldet på selskabsskattelovens § 1.

Advokat Michael Rekling henviste til pag. 178 (side 50153), sidste linje – pag. 179 (side 50154), øverst, ”Derimod kunne Askholt ikke tiltræde styrelsens indstilling vedrørende begrebet ”omfattet af selskabsskattelovens § 1”. Efter Askholts opfattelse kan udenlandske datterselskaber ikke være omfattet af selskabsskattelovens § 1. Til støtte for denne opfattelse henviste Askholt til Tfs 2001.251”.

Vidnet bekræftede, at han er uenig heri. Vidnet har dog ikke ”dyrket” den afgørelse, som Askholt henviste til.

Foreholdt pag. 179 (side 50154), 2.-4. afsnit, ”Formanden bemærkede hertil, at begrundelsen for styrelsens indstilling til svar er blevet ændret, således at argumentet nu går via sambeskatningstilladelsen. Askholt fastholdt sin opfattelse. Ligningsrådet bør være varsom, hvis man vil træffe en afgørelse, der strider mod lovens klare ordlyd. Amby var ligeledes betænkelig ved sagen netop på grund af bestemmelsens klare ordlyd. Der er utvivlsomt tale om en udvidende fortolkning fra styrelsens side. Fremfor at anlægge en udvidende fortolkning, bør selve loven ændres, hvis Folketinget ikke finder, at lovens ordlyd dækker, hvad der i sin tid var tilsigtet”, forklarede vidnet, at han mener, at de blander det sammen, og at der er tvivl om, hvad de er imod. Vidnet stillede videre spørgsmålstejn ved, hvilken regel man mente var uklar, når der var tale om fortolkning af et ligningsrådscirkulære. Der er endvidere ikke forarbejder

til bestemmelsen fra 1962. De var alle enige om, at Ligningsrådet kunne fastsætte betingelserne for sambeskatning. Vidnet ved ikke, hvad Steen Askholt og Christen Amby var imod. Sagen blev udsat, idet Ligningsrådet skulle have en ny indstilling, for at man kunne træffe den rigtige afgørelse. Det, der reelt blev tilsidesat, var departementets indstilling, mens styrelsen fik medhold, idet indstillingen var udformet på denne vis. Vidnet opfattede det således, at det var ligningslovens § 5 H, der blev nedstemt. Så vidt vidnet kan se, blander Ligningsrådet alle problemstillingerne sammen.

Vidnet forklarede, at H.K. Andersen efter Ligningsrådets møde enten i maj eller juni 2001 fortalte ham, at han var blevet hevet i ærmet af Ole Kjær, der havde sagt, at der var brug for noget lovgivning. Vidnet kom med en lidt sur bemærkning om, at det jo var styrelsen selv, der havde ødelagt praksis med sin fortolkning og derved givet anledning til dette. Det blev ikke præciseret, hvad styrelsen ønskede. Vidnet var ikke sikker på, hvornår denne samtale fandt sted, men det var formentlig efter maj-mødet. Vidnet fik ikke anden information fra H.K. Andersen end, at der var brug for noget lovgivning. Han erindrer ikke, at de skulle have talt om konkrete sager, eller at han fik at vide, at der kunne ske ulykker, hvis der ikke blev lovgivet. Vidnet kender ikke til, om H.K. Andersen har haft en lignende samtale med Jesper Leth Vestergaard.

Vidnet sagde til H.K. Andersen, at det måtte de se på. Han kan også sagtens have sagt, at det var de i gang med, for de var i dialoggruppen i gang med at se på den frivillige sambeskatning og CFC-reglerne, idet man ville have et samlet grundlag for sambeskatningen. Det var ved at udkrystallisere sig i, at der ved succession efter udenlandske regler også skulle være succession efter danske regler. Vidnet så perspektiver i at anvende det på problemstillingen i denne sag. Vidnet havde opgivet at forsøge at lappe på ligningslovens § 5 H, idet det ville blive for bøvlet. Sigtet var at afskære de udenlandske selskaber fra at opnå fradrag, men ikke at afskære danske selskaber herfra. Der var endvidere ikke udsigt til at komme igennem med ny lovgiv-

ning med en svag, socialdemokratisk regering. Den overordnede stemning i departementet efter ministerskiftet fra Ole Stavad til Frode Sørensen var, at man ikke ville have diskussioner eller slagsmål med oppositionen. Der var derfor ikke anledning for vidnet til at tage problemstillingen vedrørende ligningslovens § 5 H op. Vidnet overvejede på det tidspunkt mulighederne. Det var klart, at der skulle komme en lovgivning, men ikke i hvilken form. Vidnet meddelte derfor H.K. Andersen, at det var de i gang med at kigge på.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om vidnet har tidligere erfaring med, at en tilforordnet meldte tilbage om, at der var behov for ny lovgivning, forklarede vidnet, at han ikke betragtede det som usædvanligt, og at det i øvrigt var styrelsen, der selv havde givet anledning til problemerne. Styrelsen havde fået det, som den ville, og nu mente den, at der var behov for lovændringer.

Advokat Michael Reklings forespurgte, om vidnet rapporterede opad i systemet om henvendelsen fra H.K. Andersen og Ole Kjær. Vidnet forklarede, at han ikke rapporterede opad om dette. Han ville forinden have sine egne tanker på plads, så han kunne lave et operationelt indgreb. Han har ikke indberettet noget til departementschef Peter Loft eller skatteminister Frode Sørensen om henvendelsen fra Ole Kjær.

Foreholdt bilag A.14 (ekstrakt II pag. 180-186/side 50139-501445), referat af Ligningsrådets møde den 19. juni 2001, bekræftede vidnet, at han ikke deltog i mødet. Han har heller ikke modtaget akterne. Han fik efterfølgende afgørelsen tilsendt. Vidnet så første gang referatet fra Ligningsrådets møde i forbindelse med forberedelse til mødet i dag. Vidnet mener, at Preben Underbjerg Poulsen ringede til ham og fortalte, at rådet havde indsnævret begrundelsen for afgørelsen. Herudover har vidnet ikke hørt om sagen.

Foreholdt pag. 185 (side 50144), næstsidste afsnit–pag. 186 (side 50145), øverst, ”Formanden bemærkede, at der er 3 argumenter imod ligningslovens § 5 H i nærværende sag, nemlig at der ikke foreligger et ”fast driftssted”, at udenlandske sambeskattede selskaber ikke er ”skattepligtige omfattet af selskabsskattelovens § 1” samt at udenlandske selskaber, som først senere inddrages under sambeskatningen, ikke er omfattet af ligningslovens § 5 H, hvis man i øvrigt måtte mene, at ligningslovens § 5 H gælder ved opgørelsen af udenlandske datterselskabers indkomst. For så vidt angår det andet argument mod ligningslovens § 5 H, nemlig at udenlandske sambeskattede selskaber aldrig er ”skattepligtige omfattet af selskabsskattelovens § 1” bemærkede formanden, at der findes andre bestemmelser i skattelovgivningen med lignende formulering. Det gælder bl.a. aktieavancebeskatningslovens § 4, stk. 6, selskabsskattelovens § 13, stk. 1 og 3, aktieavancebeskatningslovens § 2, stk. 3, 3. pkt., ligningslovens § 8 H og ligningslovens § 5, stk. 4. I den forbindelse udtrykte formanden bekymring for Ligningsrådets beslutning på forrige møde, der jo gik på, at udenlandske sambeskattede datterselskaber ikke er omfattet af ligningslovens § 5 H. Efter formandens opfattelse vil Ligningsrådets beslutning nemlig få nogle utilsigtede konsekvenser i relation til disse andre lovbestemmelser. Eksempelvis vil Ligningsrådets beslutning i relation til aktieavancebeskatningslovens § 4, stk. 6 indebære, at gevinster beskattes og at tab fratrækkes, jf. aktieavancebeskatningslovens § 4, stk. 1 og 4. Derfor bør Ligningsrådet måske ændre sin beslutning fra forrige møde”, bekræftede vidnet, at det anførte svarede til det, som han tidligere havde gjort opmærksom på, om, at afgørelsen kunne få indflydelse også på anden lovgivning. Preben Underbjerg Poulsen fortalte vidnet, at Ligningsrådet var vendt rundt på dette punkt. Såfremt afgørelsen blev som anført, ville det få store konsekvenser og medføre mange genoptagelsessager. Styrelsen ændrede derfor indstillingen.

Foreholdt pag. 186 (side 50145), 2.-4. afsnit, ”Herefter skitsere formanden følgende afstemningstemaer:”, ”1. Ligningslovens § 5 H gælder ikke (dvs. [...] A/S får med-

hold), idet udenlandske sambeskattede datterselskaber ikke anses for ”skattepligtige omfattet af selskabsskattelovens § 1” og omfattes derfor ikke af ligningslovens § 5 H.”, ”2. Ligningslovens § 5 H gælder ikke (dvs. [...] A/S får medhold), idet udenlandske sambeskattede datterselskaber ikke anses for ”skattepligtige omfattet af selskabsskattelovens § 1”, men på grund af selskabsskattelovens § 31 og sambeskatningscirkulæret må det konkret afgøres, hvilke regler som gælder ved indkomstopgørelsen. Ligningslovens § 5 H må herefter anses at gælde ved opgørelsen af udenlandske sambeskattede datterselskabers indkomst efter danske regler, men ligningslovens § 5 H gælder ikke ved overdragelse til udenlandske datterselskaber, som først på et senere tidspunkt inddrages under dansk sambeskatning.” og ”3. Ligningslovens § 5 H gælder (dvs. [...] A/S får ikke medhold), idet udenlandske datterselskaber anses for ”skattepligtige omfattet af selskabsskattelovens § 1”, hvad enten der er sambeskatning på erhvervestidspunktet eller senere”, bekræftede vidnet, at punkt 2 er det tidsmæssige aspekt, der her kommer op igen. Vidnet forklarede, at man her vendte tilbage til den første ligningsrådsafgørelse. Den 2. sag blev afgjort som den første ligningsrådsafgørelse.

Adspurgt, om det var styrelsen eller departementet, der fik medhold i Ligningsrådet, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvem der som sådan fik medhold. Han fik medhold på nogle punkter, og styrelsen fik medhold på andre.

Foreholdt, at andre har anført, at Ligningsrådet selv valgte en egen begrundelse for afgørelsen, bemærkede vidnet, at han ikke er enig heri.

Foreholdt bilag 42.08 (ekstrakt II pag. 187-193/side 12660-12666), mail af 22. juni 2001 fra Susse Meulengracht til vidnet vedhæftet Ligningsrådets afgørelse i ligningsråds sag nr. 2, bekræftede vidnet, at han her fik afgørelsen tilsendt. Vidnet bemærkede, at denne afgørelse var lige så udokumenteret som den første. Han havde på dette

tidspunkt opgivet at lappe på ligningslovens § 5 H, og han ville forsøge at gå andre veje. Der var også EU-retlige problemer forbundet hermed.

Adspurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om det var hans opfattelse, at styrelsen meget gerne ville give virksomheden medhold i sag nr. 2, forklarede vidnet, at det kunne han ikke sige. Han har den dag i dag ikke forstået, hvad det var, der drev styrelsen, og han kan derfor ikke udtale sig om, hvorfor den gjorde, som den gjorde.

Foreholdt af advokat Jesper Lett bilag 42.12 (ekstrakt II pag. 144-153/side 12691-12700), specielt pag. 144 (side 12691), og forespurgt, om han tog kontakt til H.K. Andersen og spurgte, hvad det var, denne var bekymret for, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, om han tog kontakt til H.K. Andersen. Han har muligvis talt med H.K. Andersen om, at sagen skulle udsættes. Den kørte jo ikke, som den skulle.

Forespurgt, om det ikke gav ham anledning til at rapportere opad i systemet, når en tilforordnet udtrykte bekymring for en sag, forklarede vidnet, at han i hvert fald ikke foretog en sådan rapportering. Der var ikke anledning til at meddele opad i systemet, at der var uenighed mellem styrelsen og departementet. Den tilforordnede kunne også være bekymret, fordi han af dagsordenen kunne se, at han ville komme i spil på mødet.

Foreholdt bilag 58.23 (ekstrakt II pag. 165-170/side 18589-18594), specielt pag. 166 (side 18590), bekræftede vidnet, at han noterede sig, at TDC-sagen ikke var nævnt i dette notat. Han spurgte ikke styrelsen om årsagen hertil.

Foreholdt bilag 42.05 (ekstrakt II pag. 127-131/side 12649-12653), specielt pag. 129 (side 12651), forklarede vidnet, at problemstillingen var, om underskudsgivende ak-

tiviteter skulle kunne fradrages i anden indkomst. Ligningslovens § 5 H giver ikke i sig selv mulighed for at foretage afskrivning.

Foreholdt bilag 02.52 (ekstrakt II pag. 132-135/side 236-239), specielt pag. 135 (side 239), og forespurgt, om afskrivningslovens § 40, stk. 5, nu også tager sig af den situation, forklarede vidnet, at bestemmelsen er svær at læse, og den skal sammenholdes med bemærkningerne hertil. Vidnet henviste herom til bemærkningerne til lov nr. 440 af 10. juni 1997, som han oplæste udvalgte dele af. Forespurgt, hvad dette havde at gøre med oparbejdet goodwill, henviste vidnet på ny til, at bestemmelsen skal læses i lyset af det, der er anført i bemærkningerne.

Advokat Jesper Lett bemærkede, at afgørelsen i TfS 2000.65 efter hans opfattelse viser, at bestemmelsen ikke omfatter oparbejdet goodwill. Vidnet fastholdt, at forholdet var omfattet af afskrivningslovens § 40, stk. 5, og at denne bestemmelse også omfattede oparbejdet goodwill, jf. bemærkningerne til bestemmelsen.

Foreholdt bilag 40.16 (ekstrakt II pag. 194/side 11941), oversigt over møder i dialoggruppen og dennes medlemmer, og forespurgt om dialoggruppens karakter forklarede vidnet, at den ikke var et formelt forum. Dens eksistens udsprang vist nok af departementschef Peter Lofts ønske om at få løftet nogle af de tunge ”langhårede” emner ud af Skatteretsrådet, så man ikke skulle sidde med de mere tunge drøftelser i det store udvalg. Det var, som vidnet husker det, departementschef Peters Lofts idé at starte dialoggruppen. Vidnet syntes, at det var en god ide, som han støttede. Udvalget havde de medlemmer, der er anført i bilaget: Michael Sørensen, John Bygholm, Jan Børjesson, Steen Askholt, Christen Amby samt Preben Underbjerg Poulsen og vidnet selv.

Forespurgt, om de eksterne medlemmer, det vil sige Michael Sørensen, John Bygholm, Steen Askholt og Jan Børjesson, repræsenterede sig selv eller de organisationer, som de var med i, forklarede vidnet, at det var meningen, at de skulle repræsentere sig selv. Det var dog således, at FSR fik lov til selv at udpege to medlemmer til gruppen. Vidnet mener ikke, at medlemmerne skulle have mandat fra organisationerne til arbejdet i gruppen. Der var tale om uformelle drøftelser, hvor medlemmerne frit kunne tilkendegive deres holdning. Departementet skulle stå frit, og medlemmerne skulle også stå frit i forhold til efterfølgende at kritisere resultatet.

Adspurgt, om der blev gjort overvejelser med hensyn til medlemmernes habilitet, forklarede vidnet, at de jo ikke kunne få sikkerhed for, at de eksterne medlemmer ikke plejede deres klienters interesser. Det måtte man tage med, og det kunne godt fungere. Det er aldrig sket, at et medlem af dialoggruppen måtte gå ud af et møde af habilitetsårsager. Det blev ikke drøftet. Ved de to første møder blev der udarbejdet referat, men man holdt hurtigt op, idet det ikke passede med arbejdsformen. Det var mest en drøftelse af udkast til lovtekster og ideer.

Foreholdt bilag 24.32 (ekstrakt II pag. 195-197/side 6010-6012), referat af dialoggruppens 1. møde den 8. december 2000, bekræftede vidnet, at den udarbejdede mødeliste i bilag 40.16 (ekstrakt II pag. 194/side 11941) ikke er fuldstændig. Vidnet anmodede sin medarbejder Jesper Leth Vestergaard om at udarbejde denne liste. Vidnet vil mene, at det anførte referat er fra dialoggruppens første møde.

Foreholdt pag. 197 (side 6012), 2.-3. sidste afsnit, ”Michael Sørensen vil gerne drøfte lovforslag om international beskatning. Han vil også drøfte bestemmelser, der fungerer uhensigtsmæssigt – tvungen sambeskatning, genbeskatning af underskud og dobbelt dip. Han vil forelægge eksempler, som viser uhensigtsmæssige virkninger, og foreslå ændringer, så reglerne rammer som tilsigtet. Amby vil gerne drøfte succes-

sion, aktieoptioner, underskud, sambeskatning samt fusion og spaltning. Amby efterlyste især en revision af sambeskatningsordningen, idet Ligningsrådet ellers måtte tage initiativ til at ændre ordningen”, og forespurgt, om der er nogle af disse ønsker til emner, der havde relation til CFC-reglerne og ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at de på det næste møde startede med at drøfte CFC-beskatning. De ville se, om de kunne få lidt struktur på et ulovreguleret område, og de ville gerne finde frem til en objektiv målemekanisme inden for CFC-beskatning. Derefter ville de tage fat på den frivillige sambeskatning. ”Dobbelt dip” havde relation til ligningslovens § 5 G og denne bestemmelses lange lidelseshistorie. Det var specielt PricewaterhouseCoopers, der var utilfreds med denne bestemmelse.

Forespurgt, om nogle af de nævnte emner var foranlediget af Ligningsrådets afgørelser vedrørende ligningslovens § 5 H eller TDC’s forespørgsel i 2000, forklarede vidnet, at det var de ham bekendt ikke. Det var heller ikke foranlediget af Christen Ambys bemærkninger om sambeskatningsreglerne, for det var kendt, at det var noget rod, at reglerne om sambeskatning var reguleret i et ligningsrådscirkulære, og der var et dybfølt ønske om at få området lovreguleret. Vidnet mener ikke, at Christen Amby på noget tidspunkt har sagt noget i dialoggruppen om den første ligningsrådsafgørelse eller om et ”hul”. Rådgiverne var nok mest optaget af, om reglerne fungerede hensigtsmæssigt.

Foreholdt bilag 44.42 (ekstrakt II pag. 198-203/side 13425-13430), mail af 30. december 2000 fra vidnet til dialoggruppen, bekræftede vidnet, at han udsendte dette materiale til brug for mødet den 27. februar 2001.

Foreholdt pag. 200 (side 13427), punkt I-V, og forespurgt, om der var noget af dette, der vedrørte CFC-beskatning eller frivillig sambeskatning, forklarede vidnet, at der ikke var noget, der vedrørte den frivillige sambeskatning, men at punkt III var med

henblik på CFC-beskatningen. Det havde noget at gøre med, at de skulle kunne opgøre en dansk indkomst for at se, om et udenlandsk selskab gav overskud.

Foreholdt bilag 44.44 (ekstrakt III pag. 204/side 13432), mail af 2. januar 2001 fra Ivar Nordland til Peter Loft, og forespurgt, hvad departementschef Peter Lofts orienteringsniveau var på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at han med denne mail forsøgte sig med en orientering til Peter Loft, men da det ikke var i Peter Lofts fokus, holdt vidnet hurtigt op med orienteringen. Peter Loft havde primært fokus på forhold, som der kunne fremsættes lovforslag om.

Forespurgt, om FSR havde nogle ønsker med hensyn til frivillig sambeskatning, forklarede vidnet, at FSR hele tiden havde ønsker på alle fronter, også inden for frivillig sambeskatning.

Foreholdt bilag 44.47 (ekstrakt III pag. 205/side 13435), mail af 15. januar 2001 fra vidnet til Hans Refslund, specielt sætningen ”Der udarbejdes derfor kun referater til DEPchef og minister”, forklarede vidnet, at dette ikke holdt, idet der heller ikke blev udarbejdet referater i videre omfang til departementschef og minister.

Foreholdt afsnittet ”Foreløbig skal på de næste møder drøftes CFC-beskatning og genbeskatning af underskud fra frivillig sambeskatning. Vi kan dog ikke drøfte alting på en gang”, forklarede vidnet, at det var Søren Rasmussen, der ville have taget reglerne om tynd kapitalisering op. Det var ikke meningen, at Skatteretsrådet, når det nu var sluppet for at drøfte de tunge sager, skulle have orientering om, hvad der foregik i dialoggruppen.

Foreholdt bilag 44.49 (ekstrakt III pag. 211-214/side 13440-13443), referat af dialoggruppens 2. møde den 27. februar 2001, bekræftede vidnet, at mødet blev afholdt på

samme tid som hans drøftelser med styrelsen om ligningslovens § 5 H. Vidnet omtalte ikke disse drøftelser for dialoggruppen. Ligningslovens § 5 H var slet ikke i vidnets tanker i forbindelse med dialoggruppen. Vidnet havde arbejdet med sambeskatning siden 1995. De havde flere gange forsøgt sig med et stort samlet forslag, men det var hver gang endt med, at det kun var de mest nødvendige dele, der var blevet fremsat og vedtaget. Vidnet havde hele tiden ønsket at få det store forslag igennem, og rådgiverne havde samme ønske, selvom de ikke var enige i indholdet.

Foreholdt bilag 24.25 (ekstrakt III pag. 224-225/side 5980-5981), skrivelse af 30. marts 2001 til departementschefen vedrørende ændring af CFC-beskatningsreglerne og dialoggruppen, forklarede vidnet, at dette var en ”gul” forelæggelse. Det er vidnet, der har skrevet det med håndskrift påførte. Det vedrørte CFC-beskatningsreglerne og var en indstilling om, at resultatet af arbejdet i dialoggruppen, der var godt i gang, kom med på lovprogrammet.

Vidnet oplæste det med håndskrift påførte. Der står: ”Jeg er klar over, at nye tiltag på dette område ikke er velkomne, fordi de alt andet lige giver meget uro. På den anden side: hvis organisationerne gerne vil have forslaget kunne strategien være som følger: Hvis der bliver enighed på næste møde (hvad alt tyder på) kunne forslaget sendes på en uformel høring i de organisationer, som deltager i Dialoggruppen. Hvis disse organisationer officielt kan tilslutte sig forslaget (hvilket skrives i bemærkningerne) fremsætter vi til efteråret. V+K kan herefter ikke stemme nej eller slå plat på forslaget. Hvis FSR med flere ikke kan tilslutte sig forslaget, vil vi lade det ligge.”

Vidnet forklarede videre, at forelæggelsen er underskrevet af ham og af departementschef Peter Loft. Grunden til, at vidnet skrev som anført, var, at stemningen i foråret 2001 – efter Ole Stavads fratræden og Frode Sørensens tiltrædelse – var præget af, at man ville have ro, og man ville for alt i verden ikke have ballade med er-

hvervsgrupperne. Det var derfor ment som en beroligende bemærkning fra vidnet. Der stod ikke noget om den frivillige sambeskatning i indstillingen.

Foreholdt bilag 44.51 (ekstrakt III pag. 226-239/side 13453-13466), mail af 13. april 2001 fra vidnet til dialoggruppen og notat om evt. revurdering af principperne for sambeskatning med fokus på genbeskatning af underskud fra udenlandske selskaber samt udkast af 10. april 2001 til forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven og andre skattelove (objektivering af CFC-beskatningen), bekræftede vidnet, at denne mail blev sendt til ”dialoggruppen”, hvilket omfattede alle medlemmer af gruppen. Gruppen var nærmest en ”kaffeklub” eller en diskussionsklub.

Foreholdt pag. 228 (side 13455), sidste afsnit, ”I sagens natur må konsekvensændringer for den øvrige del af regelsættet overvejes – herunder i særdeleshed spørgsmålet om indgangsværdier og værn mod omgåelse heraf ved ”step up” via fusioner, der er skattefri efter udenlandske regler men behandles som ”skattepligtige” efter danske regler”, og forespurgt, om det ikke lignede den problemstilling, der var i TDC-sagen, bemærkede vidnet, at ”det lugter af fisk”. Han forklarede videre, at de nu var færdige med CFC-reglerne og skulle til at begynde på den frivillige sambeskatning. Det anførte udspring af en telefonsamtale, som vidnet engang i 4. kvartal 2000 havde haft med Niels Josephsen fra Ernst & Young. De drøftede herunder forskellige forhold, og Niels Josephsen fortalte, at snakken gik i rådgiverkredse om, at det var muligt at få ”step up” inden indtræden i sambeskatning af hensyn til mulighederne for afskrivning. De drøftede også afskrivningslovens § 40, stk. 5. De blev enige om, at denne bestemmelse for så vidt angik goodwill ville betyde, at afskrivningsgrundlaget ville være 0, og at der således ikke var noget problem vedrørende goodwill. Der blev ikke nævnt navne eller lignende under samtalen. Det var en helt generel drøftelse. Vidnet tog ikke referat af telefonsamtalen. Det lagrede sig i vidnets baghoved, at der, selvom der ikke var noget problem vedrørende goodwill, kunne være problemer med andre

aktiver. Han overvejede, om der kunne laves regler herom, men mente, at det var noget, de måtte tage op senere. Han skrev det ind i notatet, fordi det var noget, de skulle huske at få med. Forespurgt om der var noget heri, der fik vidnet til at tænke på notatet af 2. januar 2001 fra Told- og Skattestyrelsens Selskabsbeskatningsafdeling, forklarede vidnet, at den eneste kobling til notatet af 2. januar 2001 var, at han med Niels Josephsen havde drøftet afskrivningslovens § 40, stk. 5, der også var nævnt i vidnets svar til Niels Kristensen.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindenchrone Petersen, om problemstillingen i svaret til Niels Kristensen var den samme som den, vidnet drøftede med Niels Josephsen, forklarede vidnet, at det eneste, der gik igen, var afskrivningslovens § 40, stk. 5. Vidnet forbandt ikke denne ”step up” med TDC.

Adspurgt af advokat Michael Rekling forklarede vidnet, at notatet ikke blev drøftet i dialoggruppen, heller ikke det anførte afsnit på pag. 228 (side 13455). De kom aldrig frem til at drøfte detaljerne, heller ikke i forbindelse med gennemgang af lovudkastet. Vidnet erindrer ikke, at andre fra dialoggruppen sagde noget om, at de havde hørt tale om muligheden for ”step up”.

Foreholdt pag. 229-239 (side 13456-13466), udkast til lov om ændring af selskabsskatteloven og andre skattelove (objektivering af CFC-beskatningen), bekræftede vidnet, at det var en forløber for det senere L 61. Der var enkelte elementer, som ikke fandt vej til L 61, men udkastet svarede for store deles vedkommende til det, der blev til L 61. Vidnet erindrer ikke i øvrigt noget fra drøftelserne på mødet i dialoggruppen den 25. april 2001. Der er ikke lavet referat af dette møde.

Foreholdt bilag 44.52 (ekstrakt III pag. 240-255/side 13467-13482), mail af 23. maj 2001 fra vidnet til dialoggruppen og udkast af 23. maj 2001 til lov om ændring af sel-

skabsskatteloven og andre skattelove (objektivering af CFC-beskatningen), specielt pag. 240 (side 13467), forklarede vidnet, at han her sendte et revideret lovudkast ud til dialoggruppen. Det var reglerne om CFC-beskatning, der var tidskrævende. Vidnet henviste til pag. 242 (side 13469) og forklarede, at de her første gang var inde på noget af det, som senere kom med i lovforslaget. De åbnede for gunstigere afskrivningsregler, hvilket de var nødt til under henvisning til de udenlandske regler.

Forespurgt, om dialoggruppemedlemmerne vidste, at der også ville komme et forslag vedrørende den frivillige sambeskatning, forklarede vidnet, at de havde drøftet hovedlinjerne heri på grundlag af notatet af 13. april 2001.

Foreholdt bilag 44.53 (ekstrakt III pag. 256-267/side 13483-13494), mail af 28. maj 2001 fra vidnet til dialoggruppen og udkast til selskabsskattelovens §§ 31-31 R, specielt pag. 257-267 (side 13484-13494), forklarede vidnet, at det omhandlede udkast var det forslag vedrørende frivillig sambeskatning, som de havde adviseret.

Foreholdt pag. 258 (side 13485), næstsidste afsnit, ”Stk. 2. Afskrivningsberettigede aktiver anses for erhvervet på det faktiske anskaffelsestidspunkt og de anses for erhvervet til den faktiske anskaffelsestidspunkt. Såfremt selskabet ved fusion eller tilførsel af aktiver efter udenlandske regler har succederet i det afgivende selskabs anskaffelsestidspunkt og -summer succederes også i anskaffelsestidspunkterne og -summerne ved den danske indkomstopgørelse. De afskrivningsberettigede aktiver anses for afskrevet maksimalt efter danske regler indtil begyndelsen af det første indkomstår, hvor der overføres underskud. Ved denne beregning anvendes reglerne på dette tidspunkt. Dog skal aktiverne anses for erhvervet til handelsværdien ved begyndelsen af det første indkomstår, hvor der overføres underskud, såfremt denne værdi er mindre end værdien beregnet efter 1.-4. pkt.”, forklarede vidnet, at det er den samme mekanisme, som netop var blevet indsat i reglerne om tvungen sambeskatning, som er sat

ind her. Det sidste punktum svarede til gældende ret. Vidnet anser det ikke for en lukning af ligningslovens § 5 H-”hullet”, men det var en metode, der ville forhindre kunstige underskud ved overdragelser. Forslaget ville alene forhindre, at der ved en ”step up” kunne fremkomme et kunstigt underskud. Vidnet forholdt sig her til, hvorledes man skulle reagere på ”step up”-problematikken.

Foreholdt, at han omkring dette tidspunkt orienterede H.K. Andersen om, at man var i gang med noget, der ville tage højde for problemstillingen vedrørende ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det var dette element, han tænkte på. Udkastet blev sendt ud til dialoggruppen den 28. maj 2001, altså efter det første ligningsrådsmøde i sag nr. 2.

Vidnet forklarede, at § 31 D ikke er konciperet som følge af det, der skete i ligningsråds sag nr. 2. Bestemmelsen er konciperet, før man vidste, hvorledes ligningsråds sagen ville ende. Det var et trin på vejen i håndteringen af ”step up”-problemet. Vidnet mener, at det var Jesper Leth Vestergaard, der konciperede § 31 D, i tæt samarbejde med ham. Der skete ikke nogen briefing opad i systemet på dette tidspunkt. Det var kun arbejds papirer, der skulle vise, om de senere kunne danne grundlag for en afrapportering. Det var svært at få rådgiverne til at forholde sig til dette udkast. Michael Sørensen kom på et tidspunkt med en bemærkning om, at ”det har jeg ikke brug for”. Der var ikke andre end dialoggruppen og vidnets medarbejdere, der så dette udkast.

Foreholdt pag. 265 (side 13492), forklarede vidnet, at dette er bemærkninger til det forslag, der er anført foran i bilaget. Disse bemærkninger er også sendt ud til dialoggruppen.

Foreholdt 3. sidste afsnit, ”Afskrivningsgrundlaget ved den danske indkomstopgørelse bør ikke være anderledes, end hvis der var afskrevet efter danske afskrivningsreg-

ler siden anskaffelsen af det afskrivningsberettigede aktiv. Ved fusioner og tilførsler af aktiver efter fusionsskatteloven succederes der i anskaffelsessummerne, derfor bør der også succederes i anskaffelsessummerne, når udenlandske regler giver mulighed herfor ved fusioner og tilførsel af aktiver. Det bemærkes, at aktiverne afskrives maksimalt efter danske regler fra det faktiske erhvervelsestidspunkt i det afgivende selskab indtil begyndelsen af det første år, hvor der overføres underskud”, og foreholdt, at dette mindede om ligningsrådssag nr. 2, forklarede vidnet, at sag nr. 2 slet ikke var inde i billedet i forbindelse med udarbejdelse af lovudkastet og bemærkningerne. Diskussionerne med Niels Kristensen vedrørte ligningslovens § 5 H. De her omhandlede bestemmelser ville ikke kunne afløse ligningslovens § 5 H, men de kunne tage højde for nogle problemer med bestemmelsen. Man kunne med ligningslovens § 5 H nægte de udenlandske selskaber det, som man gav de danske selskaber.

Foreholdt bilag 81.38 (pag. 35216), udkast til sambeskatningsregler, SEL § 31-§ 31 R, og forespurgt om det med håndskrift påførte, forklarede vidnet, at det ikke er hans håndskrift. Han ved ikke, hvis håndskrift det er. Han mener, at det anførte har relation til en senere diskussion om spejling af udenlandske regler. Reglerne om successionen var den samme i alle forslagene.

Kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel henviste til pag. 265 (side 13492), ad § 31 C, og forespurgt, om det var en konkret sag, der havde givet anledning til, at der blev lavet regler herom, forklarede vidnet, at det var samtalen med Niels Josephsen, der fik ham til at gå i gang med at lave sådanne regler. Samtalen med Niels Josephsen handlede ikke om konkrete sager. Der blev kun henvist til drøftelser i rådgiverkredse.

Forespurgt om dialoggruppemødet den 8. juni 2001 forklarede vidnet, at han ikke husker noget specielt fra dette møde.

Foreholdt bilag 44.57 (ekstrakt III pag. 268-269/side 13515-13516), mail af 9. august 2001 fra vidnet til dialoggruppen med et bilag, specielt pag. 268 (side 13515), ”Hvis genbeskatningen gennemføres konsekvent uden nogen smuthuller overhovedet kan man også diskutere, om LL § 5H og forslaget § 31, stk. 4, ikke kan ophæves i fleksibilitetens navn (det har jeg aldrig sagt! - husk det)”, forklarede vidnet, at han her satte ligningslovens § 5 H ”til salg”. Det skulle indgå i en større sammenhæng, idet han gerne ville have problemkomplekset handlet af med rådgiverne. Hvad skulle man med denne regel, der kun gav anledning til ballade. På dette tidspunkt var L 61 i høring. Bemærkningen ”det har jeg aldrig sagt! – husk det” var ment som en joke.

Forespurgt, om vidnet her havde ligningsrådssag nr. 2 i tankerne, forklarede han, at han på dette tidspunkt kendte afgørelsen i sag nr. 2. Nederlaget var lidt med denne afgørelse, så spørgsmålet var nu, hvad man kunne gøre. Vidnet erindrer ikke, at der i dialoggruppen var nogen reaktion herpå eller nogen specifik drøftelse af ligningslovens § 5 H. Der kom ikke noget forslag om, at ligningslovens § 5 H skulle ophæves.

Adspurgt, om der i august 2001 var nogen i dialoggruppen, der talte om noget i stil med det, som Niels Josephsen havde omtalt vedrørende ”step up”, forklarede vidnet, at det var der ikke. Vidnet forklarede, at det af ham senere anvendte udtryk ”forlydender i rådgiverkredse” alene refererede til samtalen med Niels Josephsen. Vidnet omtalte ikke samtalen med Niels Josephsen over for dialoggruppen. Dialoggruppen var ikke bekendt med vidnets kilde til ”step up”-problemet. Vidnet oplyste første gang sin kilde, da han den 26. november 2003 talte med departementschef Peter Loft om TDC-sagen.

Kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen spurgte til samtalen med Niels Josephsen. Hvem ringede op og hvad var anledningen? Vidnet forklarede, at han ikke

husker, hvem der ringede til hvem. Vidnet fører ofte telefonsamtaler med forskellige rådgivere, hvor han får deres synspunkter vedrørende en problemstilling.

Kommissionsmedlem Sten Lauritzen forespurgte, om det var et lønnet hverv for rådgiverne at være medlem af dialoggruppen. Vidnet forklarede, at departementet ikke betalte noget honorar til rådgiverne.

Adspurgt om rådgivernes interesse i at deltage i dialoggruppen forklarede vidnet, at det formentlig var ud fra et ønske om at ”styre vidnets ulykker”, altså at være med til at påvirke udarbejdelse af lovforslag mv.

Advokat Jesper Lett forespurgte til vidnets drøftelser med Niels Josephsen i øvrigt, og vidnet forklarede, at han ikke husker, hvad de i øvrigt talte om.

Foreholdt bilag 13.07 (ekstrakt III pag. 270-282/side 3238-3250), brev af 5. september 2001 fra TDC A/S til Told- og Skattestyrelsen og Ligningsrådets bindende forhåndsbesked af 19. juni 2001 i sag nr. 2, og forespurgt, hvornår han hørte om, at TDC havde anmodet om en bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at hans første erindring om sagen var, at han så et udkast til den bindende forhåndsbesked. Han hørte ikke om sagen før. Han havde i september 2001 ikke hørt om et beløb på 10 mia. kr.

Han var ikke involveret i udarbejdelsen af den bindende forhåndsbesked.

Foreholdt bilag 07.32 (ekstrakt III pag. 283-285/side 1113-1115), notat af 11. september 2001 fra Selskabsrevisionsafdelingen til Told- og Skattestyrelsen vedr. TDC A/S – anmodning om bindende forhåndsbesked og bilag 07.39 (ekstrakt III pag. 286-287/side 1126-1127), internt notat af 11. september 2001 vedrørende Ligningslovens

§ 5 H, forklarede vidnet, at han ikke på dette tidspunkt hørte om disse to notater eller det heri indeholdte.

Foreholdt pag. 286 (side 1126), 3.-5. afsnit, ”Da Ligningsrådet første gang behandlede [...] A/S på et møde, var Amby uenig i svaret, idet han mente, der måske var et ”hul” i loven. Amby ville gerne have en belysning heraf. Sagen blev herefter udsat. Da Ligningsrådet anden gang behandlede [...] A/S på et møde, tilsluttede Ligningsrådet sig Told- og Skattestyrelsens udtalelse til forespørgslen. Amby fastholdt, at han ønskede en belysning af, om der er et ”hul” i loven. Er der foretaget en sådan belysning?”, og forespurgt, hvad der i dag ville være hans svar herpå, forklarede vidnet, at han ikke har foretaget nogen belysning. Han ved ikke, om styrelsen har foretaget en sådan belysning.

Foreholdt 3. sidste afsnit, ”Af referatet fra Ligningsrådsmødet fremgår, at Departementet er orienteret. Er der nogen tilbagemelding herfra?”, forklarede vidnet, at han ikke har givet nogen tilbagemelding.

Foreholdt næstsidste afsnit, ”Har der været tilsvarende diskussioner vedrørende behandling af forespørgslen fra [...] A/S [sag nr. 2]?”, forklarede vidnet, at det har han ikke kendskab til, herunder heller ikke, om der var drøftelse af, om der var et hul i loven.

Vidnet forklarede, at han ikke har talt med Karin Kirchhoff om TDC. Han erindrer ikke, om han har talt med hende om ligningslovens § 5 H, men han kan ikke afvise dette.

Foreholdt pag. 286 (side 1126), sidste afsnit, ”Det er Selskabsrevisionsafdelingens opfattelse, at ligningslovens § 5 H fortolkes for snævert, når der udelukkende fokuse-

res på erhvervelsestidspunktet. Formålet med paragraffen er, at det danske indkomstskattegrundlag ikke udhules ved, at et dansk selskab erhverver en underskudsgivende filial eller fast ejendom fra koncernforbundne udenlandske selskaber”, og pag. 287 (side 1127), 4. sidste afsnit, ”Selskabsrevisionsafdelingen vil med ovenstående give et billede af, hvilke konsekvenser, der er ved at tolke ligningslovens § 5 H, så snævert, som praksis er i øjeblikket. Det kunne måske, såfremt det er ønsket, give sig udslag i en lovændring på området”, forklarede vidnet, at der ikke tilflød ham nogen ønsker fra Told- og Skattestyrelsen om en lovændring.

Kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen henviste til pag. 287 (side 1127), 3. sidste afsnit, ”I den konkrete sag kunne bestemmelserne i virksomhedsomdannelsesloven muligvis anvendes som model til at afskære muligheden for at afskrive på oparbejdet goodwill, der er det beløbsmæssige store aktiv i sagen”, og forespurgte, hvilke overvejelser dette ville have ført til, hvis vidnet havde set notatet på daværende tidspunkt. Vidnet forklarede hertil, at det kan han ikke sige noget om.

Foreholdt bilag A.21.01 (ekstrakt III pag. 289/side 50233), mail af 2. december 2003 fra Karin Kirchhoff til Niels Kristensen og Palle Graff, og forespurgt, om der på lovgruppemødet den 12. september 2001 var drøftelser af ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det var ham, der udarbejdede referatet, og han husker ikke, at der har været sådanne drøftelser. Vidnet er ikke bekendt med, hvad bemærkningen ”Beredskabspapir Finansministeriet næste uge” henviser til. Han har heller ikke noget gæt herpå. Vidnet erindrer ikke noget om, at ”Tele Danmark – 5 H” blev nævnt på mødet. Det var naturligt, at man på lovgruppemødet den 12. september 2001 drøftede TDC-sagen, da man kendte indstillingen til den bindende forhåndsbesked, der skulle komme den 18. september 2001. Der var ikke noget nyt heri. Slaget var tabt i forbindelse med Ligningsrådets afgørelse i sag nr. 2, og TDC-afgørelsen var blot en cementering

af afgørelsen i sag nr. 2. Der var således ikke grund til at diskutere problemet yderligere. Der var ikke noget fremme i sagerne om beløb.

Kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forespurgte, om vidnet har deltaget i eller udarbejdet papirer til møder eller andre drøftelser, herunder telefoniske, med Finansministeriet om TDC-sagen. Vidnet forklarede, at det kunne han svare klart nej til.

Forespurgt af advokat Michael Reklings, hvad der førte frem til L 61, og hvad der var begrundelsen for, at vidnet igangsatte arbejdet med L 61, forklarede vidnet, at den drivende kraft først og fremmest var ønsket om at reformere CFC-reglerne, som man også havde drøftet i dialoggruppen.

Forespurgt om sporet tilbage til 1999-udkastet forklarede vidnet, at dette forslag allerede var røget i baggrunden. Det var drøftelserne om CFC-beskatning, der satte gang i L 61. Der var samtidig en række forslag på personskattedelen, som også skulle frem.

Forespurgt, om der var andre begrundelser, herunder problemstillingen vedrørende ligningslovens § 5 H eller Ligningsrådets afgørelse i sag nr. 2, forklarede vidnet, at de, da nederlaget kom i ligningsrådssag nr. 2, så på, hvad de kunne gøre. Det var en mulighed at tage en del af reglerne fra den tvungne sambeskatning og overføre til den frivillige sambeskatning. Dette ville gennem reglerne om succession kunne håndtere de kunstige fradrag, som Niels Josephsen havde fortalt om. Det var Majken Wågensø og Jesper Leth Vestergaard, der arbejdede på lovforslaget i tæt samarbejde med vidnet.

Adspurgt, om L 61 blev drøftet i lovgruppen, forklarede vidnet, at han ikke husker dette, men at det ville være naturligt at sende det frem til lovgruppen.

Foreholdt bilag 58.20 (ekstrakt III pag. 302/side 18575), mail af 17. april 2001 fra vidnet til lovgruppen, forklarede vidnet, at denne mail var udsendt til mødet den 23. april 2001. Han forventede, at de skulle drøfte 13. april 2001-notatet, men det eneste, der blev drøftet på mødet, var ligningslovens § 5 H. Herefter var de alle udmattede. Foreholdt bilag 44.51 (ekstrakt III pag. 226-239/side 13453-13466), specielt pag. 228 (side 13455), sidste afsnit, ”I sagens natur må konsekvensændringer for den øvrige del af regelsættet overvejes – herunder i særdeleshed spørgsmålet om indgangsværdier og værn mod omgåelse heraf ved ”step up” via fusioner, der er skattefri efter udenlandske regler men behandles som ”skattepligtige” efter danske regler”, bekræftede vidnet, at det var dette, der blev sendt ud til lovgruppen. Det er således også sendt til Niels Kristensen.

Foreholdt bilag 58.27 (ekstrakt IV pag. 303-308/side 18602-18607), notat af 28. maj 2001 om overførsel af underskud mellem selskaber, og forespurgt, om udkastet til § 31 D har noget med L 61 at gøre, forklarede vidnet, at det næsten var identisk med det, der blev fremsat som L 61. Dog blev bemærkningerne udbygget meget senere.

Foreholdt bilag 21.19 (ekstrakt IV pag. 309-343/side 4794-343), lovudkast nr. 1 af 6. juni 2001 til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC beskatning og Begrænset skattepligt), bekræftede vidnet, at dette var første udkast til L 61. Den frivillige sambeskatningsdel var ikke med heri, selvom udkastet tidsmæssigt ligger efter udkastet af 28. maj 2001. Han husker ikke, hvorfor det ikke var med heri. Udkastet var her meget tæt på den endelige version, og personskattedelen var indbygget. Afgørelsen i ligningsrådssag nr. 2 var ikke kommet på dette tidspunkt.

Foreholdt bilag 58.25 (ekstrakt IV pag. 345/side 18596), mail af 29. juni 2001 fra vidnet til lovgruppen, specielt afsnittet ”Det blev kort drøftet overvejelserne om evt ny sambeskatning (udkast vedlagt denne mail)”, og forespurgt, hvad det var, der blev medsendt, forklarede vidnet, at det formentlig var udkastet af 22. juni 2001 (bilag 22.11 (side 5073-5110)), men han er ikke sikker.

Advokat Michael Rekling dokumenterede bilag 58.26 (side 18598), tekst til lovudkast vedrørende § 31 D. Han henviste til, at mailen af 29. juni 2001 i materialet ligger lige før dette bilag.

Vidnet forklarede igen, at han mener, at det var udkastet af 22. juni 2001, bilag 22.11, der blev medsendt til lovgruppen. Det kan dog også være det sidste udkast vedrørende den frivillige sambeskatning, der blev fremsendt.

Foreholdt bilag 24.11 (ekstrakt IV pag. 347-385/side 5821-5859), lovudkast nr. 1 af 23. juni 2001 til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC beskatning og begrænset skattepligt m.v.), specielt pag. 347 (side 5821), 2. sidste afsnit, ”2. § 31, stk. 6, affattes således: ”Afskrivningsberettigede aktiver anses for erhvervet på det faktiske anskaffelsestidspunkt og de anses for erhvervet til den faktiske anskaffelsessum. Såfremt selskabet før eller under sambeskatningen har succederet i et afgivende selskabs anskaffelsestidspunkter og –summer efter udenlandske regler, succederes også i anskaffelsestidspunkterne og –summerne ved den danske indkomstopgørelse. De afskrivningsberettigede aktiver anses for afskrevet maksimalt efter danske regler indtil begyndelsen af det første indkomstår under sambeskatningen. Ved denne beregning anvendes reglerne på dette tidspunkt. Dog skal aktiverne anses for erhvervet til handelsværdien ved begyndelsen af det første indkomstår under sambeskatning, såfremt denne værdi er mindre end værdien beregnet efter 1.-4. pkt.”, og forespurgt, hvorfor man nu ændrede denne be-

stemmelse, forklarede vidnet, at han mener, at han havde taget ved lære af Ligningsrådets afgørelse i sag nr. 2. Nu ville de ikke have flere diskussioner om det tidsmæssige aspekt. Vidnet bekræftede, at det var første gang, der kom et forslag til selskabsskattelovens § 31, stk. 6. Han husker ikke, at der tidligere havde været forslag om en sådan regel.

Forespurgt, om dette lovforslag ville lukke hullet i ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det mente han ikke. Alle koncerner kunne stadig vælge at tage et underskud til Danmark i stedet for andre lande. Vidnet henviste til afgørelsen vedrørende Norsk Hydro, hvor virksomheden kunne fortsætte med at tage fradrag her i landet. Forslaget lukkede en del af hullet. I øvrigt er der ingen definition på et ”hul”. Det er en politisk diskussion, hvorvidt der er tale om et ”hul” eller ej. Det vil afhænge af den politiske opfattelse. Der er med forslaget taget højde for de kunstigt opskrevne fradrag. Vidnet er enig i, at det er selskabsskattelovens § 31, stk. 6, og ikke ligningslovens § 5 H, der havde betydning for TDC.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om dette ville have forhindret den operation, som TDC gennemførte, selv om det ikke var vidnets tanke, forklarede vidnet, at der ikke var noget problem med goodwill. Selskabsskattelovens § 31, stk. 6, regulerede efter vidnets opfattelse ikke goodwill, idet der allerede var taget højde herfor med bestemmelsen i afskrivningslovens § 40, stk. 5.

Vidnet henviste til pag. 360 (side 5834), 2. sidste afsnit–pag. 361 (side 5835), 1. afsnit, ”Ved sambeskatning mellem et dansk selskab og dets udenlandske datterselskab, anses afskrivningsberettigede aktiver – ved den danske indkomstopgørelse – for nedskrevet som om aktivet hele tiden havde været afskrevet efter danske afskrivningsregler siden anskaffelsen af aktivet. Denne regel skal forhindre, at der afskrives på samme aktivs værdi først i udlandet og derefter i Danmark – eller sagt med andre

ord, at der ikke gives fradrag to gange for den samme investering. Et aktiv, som daterselskabet overtager i forbindelse med eksempelvis en fusion, som er skattefri efter udenlandske regler, anses efter udenlandske regler for anskaffet til det afgivende selskabs anskaffelsessum og -tidspunkt. Efter de nuværende danske regler anses aktivet for erhvervet til handelsværdien på fusionstidspunktet. Dette betyder, at koncernen i stedet for at inddrage et udenlandsk produktionsselskab direkte i sambeskatningen, lader det fusionere skattefrit efter udenlandske regler med et skuffeselskab under sambeskatning. Herved opnås en ”gratis” forøgelse af afskrivningsgrundlaget, idet det afgivende selskab netop ikke beskattes ved fusionen”, og forklarede, at han selv skrev disse bemærkninger. Det var vigtigt at få det præciseret, da nogen ellers kunne opfatte det som en stramning. Goodwill var i denne forbindelse ikke synderligt interessant.

Foreholdt pag. 369 (side 5843), 1. afsnit, forklarede vidnet, at det med håndskrift anførte er skrevet af ham. Dette var den endelige tekst, som blev forelagt for skatteminister Frode Sørensen.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om det også er hans holdning i dag, at § 40, stk. 5, finder anvendelse, forklarede vidnet, at hans opfattelse af dette spørgsmål i dag er mere nuanceret. Han mener stadig, at det var værd at tage et slagsmål herom og få en domstolsprøvelse vedrørende afskrivningslovens § 40, stk. 5. Han mener stadig, at dette var hensigten med § 40, stk. 5.

Forespurgt af advokat Michael Rekling forklarede vidnet, at TDC alene forespurgte om ligningslovens § 5 H, men man ønskede ikke en stillingtagen til værdiansættelsen. Der var ikke taget stilling til værdiansættelsen i forbindelse med den bindende forhåndsbesked.

Forespurgt, om der var noget i dette udkast til lovforslag af 23. juni 2001, der ville have forhindret TDC i at gøre, som de gjorde, forklarede vidnet, at man kan sige, at selv om man glemte alt om afskrivningslovens § 40, stk. 5, så ville denne lovtekst i sig selv, anvendt på en sag, der lignede TDC's, så vidt vidnet kan vurdere, bevirke, at der ikke ville være afskrivning i Danmark, idet afskrivningsgrundlaget ville være 0. Det handlede om, at man omgik tvangsnedskrivningsreglerne i selskabsskattelovens § 31, stk. 1, 6. pkt., ved at skabe et nyt anskaffelsestidspunkt. Med "step up'en" omgik man anskaffelsestidspunktet. Lovudkastet var en beskyttelse af indgangsværdifastsættelsen. Det var det, som det for vidnets vedkommende handlede om.

Foreholdt bilag 22.10 (ekstrakt IV pag. 346/side 5072), notat af 22. juni 2001 til skatteministeren, bekræftede vidnet, at det var det lovudkast, som netop er blevet gennemgået, der blev lagt op til ministeren med indstilling om, at det blev sendt i ekstern høring.

Foreholdt afsnittet "Justeringer i den frivillige sambeskatning vedrørende succession og nedslag for udenlandsk skat" og forespurgt, om han drøftede med skatteminister Frode Sørensen eller departementschef Peter Loft, hvorfor det var medtaget, forklarede vidnet, at han ikke drøftede forslaget mundtligt med hverken departementschefen eller ministeren. Vidnet bekræftede, at bilaget er godkendt af Peter Loft og set af Frode Sørensen. Lovudkastet blev i forbindelse med høringen også lagt ud på Skatteministeriets hjemmeside, således at alle kunne se det og komme med bemærkninger hertil. Told- og Skattestyrelsen fik også lovudkastet sendt til høring. Der kom ingen kommentarer fra styrelsen, hverken på daværende tidspunkt eller senere. Høringen blev sendt til styrelsens sekretariat, der sendte kopier ud til de afdelinger, der havde interesse heri.

Foreholdt bilag 22.46 (ekstrakt IV pag. 386-391/side 5241-5246), brev af 12. september 2001 fra Foreningen af Statsautoriserede Revisorer til Skatteministeriet, specielt pag. 386 (side 5241), 3 sidste afsnit, ”Det er derfor FSR’s opfattelse, at der bør justeres i indgangsværdireglerne, således at det er handelsværdierne ved sambeskatningens påbegyndelse, der danner grundlag for beregningen af skattemæssige afskrivninger. Det modsvarer, at det er de samlede indtægter fra påbegyndelsen af sambeskatningen, der beskattes. Disse indtægters størrelse beror bl.a. på tilstedeværelsen af materielle og immaterielle anlægsaktiver og dermed på handelsværdien af disse. Der ville derfor være parallelitet, hvis de skattemæssige afskrivninger blev beregnet på samme grundlag, som genererer indtægterne. Der er således efter FSR’s opfattelse ikke anledning til at ændre regelsættet som foreslået. Der er da heller ikke fremlagt nogen egentlig begrundelse for forslaget. Det gælder både for erhvervelser før og efter påbegyndelse af sambeskatning. For så vidt angår erhvervelser efter påbegyndelse af sambeskatning, er der allerede i ligningslovens § 5 H lovgivet, således at underskudsfradrag efter påbegyndelse af sambeskatningen ved overdragelse fra et ikke-sambeskattet selskab – herunder overdragelser i kombination med succession i udlandet – ikke er mulig”, bekræftede vidnet, at han modtog dette høringssvar fra FSR. Det indgik i det videre arbejde, men det anførte gav ikke anledning til ændringer i lovudkastet. FSR ville gå den modsatte vej og have mere lempelige regler. Det var et ubegrundet partsindlæg. FSR mente, at ligningslovens § 5 H bestod, og at der ikke var nogen grund til bekymring. Det stemte ikke overens med Ligningsrådets afgørelse i sag nr. 2, som ikke omtales af FSR, men som de givet må have kendt.

Foreholdt bilag 22.01 (ekstrakt IV pag. 392-394/side 4971-4973), specielt pag. 392 (side 4971), 3. afsnit, ”2. *Justering af den frivillige sambeskatning*: Det foreslås, at den frivillige sambeskatning justeres. Der sker justeringer i reglerne om creditlempelse for udenlandske skatter. Herudover foreslås en ændring af reglerne om indgangsværdier for afskrivningsberettigede aktiver, således at der kan ske succession efter

danske regler, hvis der sker succession efter udenlandske”, og forespurgt, om ministeren blev orienteret nærmere om begrundelsen for dette punkt, forklarede vidnet, at der ikke blev givet nogen yderligere orientering til ministeren eller departementschefen. Vidnet talte ikke med ministeren og heller ikke med departementschefen. Han fandt ikke anledning til at gå længere ned i dette på forsiden af den gule.

Adspurgt, om han orienterede ministeren om de konkrete sager, der havde været til behandling vedrørende dette, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han talte heller ikke med departementschef Peter Loft herom.

Forespurgt, om han har kendskab til andre sager, der har lighed med TDC's sag og de to andre ligningsrådsafgørelser, forklarede vidnet, at det har han ikke. Der har ham bekendt ikke været andre sager vedrørende ligningslovens § 5 H.

Kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forespurgte, hvad vidnet foretog sig, da den første bindende forhåndsbesked til TDC forelå den 18. september 2001, og vidnet forklarede, at han ikke nærlæste Ligningsrådets afgørelse. Det var blot ligningsrådssag nr. 2 om igen.

Forespurgt, hvilken rolle det spillede i hans bevidsthed, at TDC havde fået en bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at han ikke tænkte videre over dette. Han husker ikke, om det fremgik, at det var ”step one”, og at der ville komme en fortsættelse.

Advokat Jesper Lett henviste til bilag 24.11 (ekstrakt IV pag. 347-385/side 5821-5859), specielt pag. 369 (side 5843), og forespurgte til, hvorfor vidnet indsatte teksten vedrørende goodwill og afskrivningsloven. Vidnet forklarede herom, at han skrev det for at give en fyldestgørende beskrivelse. Han kunne på dette tidspunkt godt

huske, at han i notatet til Niels Kristensen havde bemærket, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, fandt anvendelse. Han tænkte ikke specifikt på, at der i januar 2001 havde været en sag om dette.

Foreholdt bilag 07.39 (ekstrakt III pag. 286-287/side 1126-1127), specielt pag. 287 (side 1127), 5. afsnit, ”Selskabsrevisionsafdelingen vil med ovenstående give et billede af, hvilke konsekvenser, der er ved at tolke ligningslovens § 5 H, så snævert, som praksis er i øjeblikket. Det kunne måske, såfremt det er ønsket, give sig udslag i en lovændring på området”, bekræftede vidnet, at han ikke havde modtaget nogen opfordring fra styrelsen til en lovændring.

Foreholdt bilag 58.23 (ekstrakt II pag. 165-170/side 18589-18594), specielt pag. 170 (side 18594), ”Styrelsen er enig i, at den her anlagte fortolkning indsnævrer bestemmelsens anvendelsesområde i betydelig grad, men finder som anført ikke at en formålsfortolkning kan rette op på dette. Selvom bemærkninger til et lovforslag har en betydelig fortolkningsmæssig værdi, er det endvidere Styrelsens opfattelse, at de ikke kan påberåbes, når de er i klar modstrid med selve lovteksten. Lovteksten kan i øvrigt let ændres, så den dækker ovennævnte tilfælde”, forklarede vidnet, at han bestemt ikke opfattede dette således, at styrelsen herved anmodede om en lovændring. Det var en kommentar til det anførte. Man kan altid ændre på lovgivningen, når man har set afgørelsen.

Advokat Mads Krarup fratrådte kl. 13:30.

Advokat John Petersen fratrådte kl. 15:30.

Mødet hævet kl. 16:40.

Næste møde afholdes torsdag den 13. januar 2005 kl. 09:30.

Vidnet har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 28. februar 2005.
Marianne Kjølbye

Den 13. januar 2005 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbjerg.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard.

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Advokat Lida Hulgaard, der er valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding, var ikke mødt.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt mødte advokat Mads Krarup.

Som valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen mødte advokat Steen Lassen ved advokatfuldmægtig Thomas Riise.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær og underdirektør Flemming Paludan, mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen ved advokat Bente Gøtzsche.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernøe, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel mødte advokat Nicolai Westergaard.

Journalisterne Jesper Høberg, JyllandsPosten, og Erik Matzen, Reuters, var til stede.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte Karin Kirchhoff, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at hun, der er uddannet skatterevisor, den 1. november 1998 blev ansat som kontorchef i Told- og Skattestyrelsen. Hun havde forud været ansat som

vicekontorchef ved Kolding Kommunes skatteforvaltning. Hendes stilling er i dag den samme som i 1998, hvor hun blev ansat i det daværende Selskabsrevision Nord-sjælland, der i dag hedder Selskabsrevision III. I 1998 færdiggjorde hun en master-grad i skatterevision.

Forespurgt om sin charge i forhold til Lars Nørding og Niels Kristensen, forklarede vidnet, at Selskabsrevisionen består af flere sideordnede kontorer, i dag 2 i Århus og 4 i København, der alle har Palle Graff som chef. De har alle samme ansvarsområde. Hendes kontor er geografisk beliggende i København. I dag ligger kontoret i Østbanegade, og tidligere lå det i Strandgade. Hendes ansvarsområde er overvejende store koncerner samt én meget stor finansiel virksomhed, realkreditinstitutter og nogle fondsbørsvekslererselskaber. TDC har aldrig været vidnets ansvarsområde, idet sel-skabet er hjemmehørende i Århus.

Foreholdt bilag A.26.01 (ekstrakten pag. 1/side 50255), mail af 28. juni 2000 fra K. Normann Nielsen til Niels Andersen, Palle Graff, Marianne De La Motte, John Niel-sen, Annette Olesen, Michael Bjørn Hansen, vidnet og Lars Andersen, specielt afsnit-tet ”Vedrørende punkt 4 er det landet på en ”blød” formulering, Kan vi acceptere den, og hvem skal afgøre om sagen er en sådan art, at fagafdelingen har en særlig kompe-tence”, sammenholdt med bilag A.26.02 (ekstrakten pag. 2-6/side 50256-50260), no-tat af 28. juni 2000 fra ToldSkat vedrørende behandlingen af konkrete skattesager vedrørende Selskabsrevisionafdelingens mandtal, herunder forelæggelse for Lig-ningsrådet, specielt pag. 6 (side 50260), ”4. ”Storkundebetjening”. Henvendelser fra selskaber mv., der er omfattet af TSS-cirkulære 2000-12, eksempelvis om at opnå en skatteretlig vurdering enten forud for en formel indsendelse af en ansøgning om bin-dende forhåndsbesked eller i tilfælde, hvor spørgsmålet ikke er egnet til en bindende forhåndsbesked, eller hvor selskabet ikke kan afvente en sådan, skal som udgangs-punkt henvises til og besvares af Selskabsrevisionsafdelingen. Henvendelserne skal

dog henvises til og besvares af Fagafdelingen, hvis denne har en særlig kompetence på området. De andre afdelinger høres i det omfang dette måtte være nødvendigt”, forklarede vidnet, at forhistorien er den, at der i 1999 blev dannet en samarbejdsgruppe, bestående af afdelingschefer og kontorchefer fra Retsafdelingen, Selskabsbeskatningsafdelingen og Selskabsrevisionsafdelingen, som holdt møde ca. en gang i kvartalet. De drøftede løst og fast, herunder blandt andet samarbejdsrelationerne. Notatet blev drøftet i dette udvalg, men hun mener ikke, at de blev helt enige om formuleringen. Vidnet fik notatet fra Ruth Kjærskov og sendte det videre til sine kontorchefkolleger. Notatet blev diskuteret på flere møder. Hun er ikke sikker på, om de nogensinde blev enige. Hun mener ikke, at notatet er blevet endeligt, idet de ikke kunne blive enige, og der var forskellige rettelser, som skulle indarbejdes.

Selskabsrevisionsafdelingen blev på et senere tidspunkt udskilt som en særskilt enhed. Når en sag gik videre til Landsskatteretten, gik sagen til fagkontoret. Det var uheldigt, hvis der var store forskelle i fagkontorets og Selskabsrevisionsafdelingens opfattelse af et spørgsmål. Dette var nok baggrunden for, at notatet blev udarbejdet. Den 1. juli 2002 blev Selskabsrevisionsafdelingen udskilt som en selvstændig skatteansættende myndighed inden for ToldSkat. Notatet blev da taget op igen, og der blev ændret lidt på formuleringerne. Hun mener ikke, at der er kommet et endeligt notat, idet de stadig ikke kunne blive enige herom. Samarbejdsgruppen består ikke længere.

Beslutningen om, at der skulle laves en samarbejdsaftale, blev truffet på et koncernmøde. Det blev her besluttet, at Selskabsrevisionsafdelingen i materielle fortolknings spørgsmål skulle være underlagt Selskabsbeskatningsafdelingen. Det var en ledelsesbeslutning. Detaljerne i aftalen er ikke fastsat af ledelsen. Ledelsens beslutning, som vidnet ikke kender årsagen til, var ikke begrundet i, at der havde været uheldige sager, men må have haft generelle overvejelser som baggrund. Notatet beskriver, hvorledes de skulle forholde sig i forskellige typer af sager. Afdelingerne var sideordnede,

og det var uheldigt, hvis de var uenige med retsafdelingen i et spørgsmål. Det var en ledelsesbeslutning, at fagkontoret havde det endelige ord – hvis det blev spurgt. Det var dog ikke altid, at dette skete.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om der skete ændringer heri i forbindelse med den organisatoriske ændring pr. 1. juli 2002, forklarede vidnet, at Selskabsrevisionen herefter ikke længere traf afgørelser som 1. instans i visse dispensationssager, men forelæggelsesreglerne var stadig de samme. Der blev lavet et nyt notat, der ligner dette til forveksling, så det har ikke ændret sig.

Forespurgt af advokat Michael Rekling om den konkrete sagsbehandling i forbindelse med den første ligningsrådssag om ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at hun ikke havde noget med den bindende forhåndsbesked at gøre, da denne blev behandlet i fagkontoret. Hun har i forbindelse med forberedelsen til i dag set, at Selskabsrevisionsafdelingen den 19. september 1998 fik en henvendelse fra Ernst & Young om et møde vedrørende et dansk moderselskabs sambeskatning med et [udenlandsk] firma, hvori moderselskabet ikke ejede alle aktier.

Den 14. december 1998 blev der holdt et møde med deltagelse af repræsentanter for virksomheden og Ernst & Young, samt vidnet og yderligere en medarbejder. Virksomheden fik her at vide, at sambeskatningen ikke kunne godkendes.

Den 14. januar 1999 ringede Johnny Kofoed fra Ernst & Young og spurgte til ligningslovens § 5 H i forbindelse med, at en klient påtænkte at lægge aktiviteter over i et [udenlandsk] datterselskab. Vidnet kan af sagens materiale se, at der er lavet et telefonnotat, hvoraf det fremgår, at det blev tilkendegivet, at virksomheden ville sende sagen i Ligningsrådet, såfremt svaret var negativt. Selskabsrevisionsafdelingen tilkendegav, at man ikke ville svare på forespørgslen vedrørende ligningslovens § 5 H. Der kom

senere en anmodning om bindende forhåndsbesked, og på Retsafdelingens anmodning udarbejdede Selskabsrevisionsafdelingen en udtalelse til brug herfor.

Forespurgt, hvem der besluttede, at Selskabsrevisionsafdelingen ikke skulle svare på forespørgslen vedrørende ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det gjorde vidnet og sagsbehandleren, Jan Vindfeldt-Hansen. Beslutningen blev ikke drøftet med afdelingchef Palle Graff. Vidnet var ikke involveret i forberedelsen af den bindende forhåndsbesked. Dette foregik alene i fagkontoret. Selskabsrevisionsafdelingen anførte i sin udtalelse vedrørende spørgsmål 3, at ligningslovens § 5 H ikke fandt anvendelse, da der ikke var sambeskatning på erhvervestidspunktet. Ligningsrådet kom frem til samme resultat i sin afgørelse.

Foreholdt bilag 05.07 (ekstrakten pag. 7-16/side 806-815), brev af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen, og forespurgt, om hun i august 2000 fik kendskab til forespørgslen fra TDC, forklarede vidnet, at hun ikke havde kendskab til forespørgslen på det tidspunkt. Hun deltog kun i mødet den 13. september 2000. Hun mener, at Palle Graff samme morgen, eller måske dagen før mødet, viste hende forespørgslen, som de drøftede. Det vedrørte kun spørgsmålet om CFC-beskatning. Hun var ikke involveret i arbejdet forud for mødet den 13. september 2000. Det var ikke meningen, at hun skulle have været med til mødet. Hun var denne dag taget til et møde i Østbanegade, men fik straks ved sin ankomst besked om, at hun skulle komme tilbage til Strandgade, fordi Palle Graff var blevet syg. Da hun kom ind i mødelokalet, sad de alle og ventede på hende. Til stede var John Nielsen samt Susanne Nørgaard og Henrik Faust Petersen fra PricewaterhouseCoopers samt repræsentanter fra TDC. Vidnet var ikke forberedt til mødet. Hun havde ikke drøftet skrivelsen eller undersøgt sagen nærmere. Hun udøvede derfor ”mødeledelse på rygmarven”. Hun erindrer, at revisorerne forelagde sagen og redegjorde for anmodningen. Hun spurgte ind til sagen, herunder til den erhvervsmæssige begrundelse. Hun

sagde herefter, at det var John Niensens kontor, der skulle behandle sagen, og at de oplysninger, som ikke fremgik af forespørgslen, skulle indsendes hertil. Hun afsluttede mødet og fulgte deltagerne til døren. Der var ingen ubehagelig eller højroset stemning på mødet. Vidnet vidste ikke, at mødet angik spørgsmålet om genoptagelse af sagsbehandlingen. Hun tog det som en sædvanlig sag. Der blev forelagt nogle oplysninger, og hun hørte på, hvad der blev sagt. Hun bad dem indsende de nye oplysninger til John Nielsen. Hun er ikke bekendt med, hvorfor John Nielsen ikke overtog ledelsen af mødet i Palle Graffs sted. Det var Palle Graffs beslutning, at vidnet skulle tage sig af dette. John Nielsen sagde, så vidt vidnet husker, ikke noget under mødet. Vidnet fungerede ikke i øvrigt som stedfortrædende afdelingschef eller som fast afløser for Palle Graff. Palle Graff kunne, afhængig af sagen, udpege en stedfortræder for sig.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forklarede vidnet, at grunden til, at Palle Graff viste hende forespørgslen, så vidt hun husker, var, at hun vidste noget om CFC-beskatning.

På advokat Michael Reklings forespørgsel om, hvorvidt Told- og Skattestyrelsen modtog yderligere oplysninger fra PricewaterhouseCoopers, forklarede vidnet, at hun ikke var involveret yderligere i behandlingen af forespørgslen. Hun kom først ind i sagen vedrørende TDC igen, da der skulle laves en udtalelse til den anden anmodning om bindende forhåndsbesked. Hun har ikke været involveret i notaterne fra 16. oktober 2000.

Vidnet forklarede videre, at hun i efteråret 2003 blev inddraget i sagen igen, idet alle de personer, der havde været involveret i sagen, nu erklærede sig inhabile og ikke ville have noget med sagen at gøre. På dette tidspunkt henstod alene værdiansættelsen af Talkline. Der skulle laves en indstilling til Ligningsrådet herom, og Ole Kjær be-

sluttede, at vidnet skulle overtage sagen sammen med en fuldmægtig. Hun skrev til TDC for at indhente oplysninger og modtog et brev fra advokat Søren Lehmann Nielsen, hvori han pegede på, at hun havde deltaget i mødet den 13. september 2000, og at dette muligt kunne gøre hende inhabil. Vidnet talte med Ole Kjær herom, og de blev enige om, at hun skulle udtræde af sagen igen. Det var sent på året, i oktober/november 2003, hun udtrådte.

Forespurgt om arbejdet i lovgrupperne og om, hvilke lovgrupper hun deltog i, forklarede vidnet, at hun var med i lovgruppen om international beskatning, hvor Ivar Nordland var formand. Lovgruppen havde sit første møde den 30. august 2000. I maj 2003 skete der en omstrukturering, herunder også vedrørende lovgrupperne, som blev slået sammen. Lovgruppen om international beskatning blev lagt sammen med en anden lovgruppe. Hun var herefter kun med til ét møde mere. Herefter besluttede ledelsen, at det laveste deltagerniveau i lovgrupperne skulle være retscheferne, og dermed var vidnet ude af lovgruppearbejdet. Lovgruppen var et rent debatforum. De traf ikke afgørelser. De skulle heller ikke hjem på kontoret for at spørge, inden de tilkendegav en opfattelse. Hun involverede kun kontoret, hvis hun skulle skaffe oplysninger herfra, eller hvis det drejede sig om noget, der var vigtigt for kontoret.

Forespurgt, om der i lovgruppen kunne ske afrapportering af større og principielle sager, forklarede vidnet, at hun ikke selv har foretaget en sådan afrapportering i lovgruppen, og at hun ikke mener, at det kunne ske. Det kunne ske, at man drøftede et lovforslag i en lovgruppe. Denne drøftelse kunne dog ikke erstatte den egentlige høring. Lovgrupperne blev ikke hørt formelt. Ivar Nordland skrev korte referater fra møderne.

Foreholdt bilag 58.10 (ekstrakten pag. 17/side 18556), mail af 30. august 2002 fra Erik Jørgensen til Susanne Reinholdt Andersen, Jørgen Egelund, Ivar Nordland, vid-

net, Niels Kristensen, Lisbeth Rasmussen og Ebbe Willumsen, bekræftede vidnet, at dette er et sådant mødereferat. Dette er dog et af de længere referater.

Foreholdt bilag 58.13 (ekstrakten pag. 18/side 18563), mail af 7. november 2000 fra Ivar Nordland til lovgruppen, specielt 4. afsnit, ”I: orienterede om projekt begrænset skattepligt, herunder ændringen for begrænset skattepligtige forsikringselskaber (formular indkomstopgørelse). LR havde sager herom, hvor konsekvensen skulle undersøges”, og forespurgt om hun husker, hvilke sager der sigtedes til, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun mener ikke, at det har noget med ligningslovens § 5 H at gøre.

Foreholdt 4. sidste afsnit, ”I: Opfordring til, at tvivlsomme LSR-kendelser, som på udlandsområdet er gået TSS imod, vendes med DEP inden udløb af indbringelsesfrist. Depchef havde tilkendegivet dette på baggrund af CFC-forslaget, som til dels var udløst af en (forkert) lsr kendelse. Da udlandsområdet er sensitivt, kan indbringelse af kendelser nok nemmere komme på tale end i almindelige sager”, og forespurgt, om de i mødet havde drøftet sager vedrørende TDC, forklarede vidnet, at der ikke, så vidt hun husker, var blevet talt om TDC-sagen, hverken fra Ivar Nordland eller Niels Kristensens side. Vidnet kan ikke huske, at der blev nævnt noget om 16. oktober-notaterne. Hun har ikke selv noteret noget herom.

Foreholdt bilag 58.14 (ekstrakten pag. 19/side18564), mail af 22. december 2000 fra Ivar Nordland til lovgruppen og forespurgt, om der i lovgruppen var drøftelser af behovet for en ny lov på sambeskatningsområdet, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer, hvad der blev drøftet. De talte om sambeskatningsreglerne flere gange, men hun erindrer ikke præcist om hvad.

Foreholdt, at anmodningen om bindende forhåndsbesked i sag nr. 2 på dette tidspunkt var indkommet, og forespurgt, om den blev omtalt i lovgruppen, forklarede vidnet, at den blev nævnt på et senere møde, men ikke på mødet i december 2000. Hun husker heller ikke noget om ligningslovens § 5 H fra dette møde. Hun har ikke noteret noget herom, og hun husker ikke, at det blev drøftet.

Foreholdt bilag 58.15 (ekstrakten pag. 20-21/side 18565-18566), mail af 20. februar 2001 fra Ivar Nordland til Susanne Reinholdt Andersen, Jørgen Egelund, Jesper Skovhus Poulsen, vidnet, Niels Kristensen, Otto Brøns-Petersen og Ebbe Willumsen vedhæftet referat af møde i int. Lovgruppe den 14. februar 2001, forklarede vidnet, at hun ikke var til stede på dette møde. Hun modtog et mødereferat, som er identisk med dette bilag. Hun kunne heraf læse, at de havde drøftet ligningslovens § 5 H. Hun fik ikke yderligere oplysninger om, hvilke sager om bestemmelsen man havde drøftet.

Foreholdt bilag 58.19 (ekstrakten pag. 22-23/side 18573-18574), mail af 11. april 2001 fra Ivar Nordland til lovgruppe vedhæftet referat af møde i int. Lovgruppe den 4. april 2001, specielt 2. sidste afsnit, ”I dialoggruppen den 2/4 ville et udkast til nye CFC-regler blive drøftet. Det blev aftalt, at udkastet også bliver drøftet i lovgruppen på et møde den 23/4 kl. 10 hos KK. Her vil man også forsøge at opnå en fælles holdning til spørgsmålet om fortolkningen af LL § 5H”, og forespurgt, hvad det var for en fælles holdning, og hvad der var problemet med ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at der var en diskussion om fortolkningen af bestemmelsen. Ivar Nordland ønskede et møde, for at de kunne finde en fælles holdning til fortolkningen. Vidnet har i sine notater fra mødet den 4. april 2001 med blyant skrevet ”[...] – betydning for andre udenlandske selskaber”. Hun erindrer ikke, hvilke andre selskaber der kunne være tale om. Det var Ivar Nordland og Niels Kristensen, der havde denne diskussion om fortolkningen af ligningslovens § 5 H. Niels Kristensen var chef for fagkontoret i styrelsen.

Adspurgt, om hun var orienteret om de notater, der var udvekslet mellem Ivar Nordland og Niels Kristensen herom, forklarede vidnet, at det var hun ikke på det tidspunkt.

Foreholdt bilag 58.18 (ekstrakten pag. 24/side 18572), mail af 10. april 2001 fra vidnet til Ivar Nordland, forklarede vidnet, at hun var forhindret i at deltage i mødet den 23. april 2001, og fuldmægtig Helle Hove deltog i hendes sted.

Foreholdt 2.-4. afsnit, ”Hun har tidligere (i mindre omfang) været indblandet at diskussionen omkring LL § 5H, og har samme opfattelse som du, at Selskabsbeskatningskontorets opfattelse er alt for snæver, særligt set i forhold til sambeskatningsbestemmelserne. Mødet holdes fortsat i mit mødelokale. Jeg håber du får ”bevæget” Niels Kristensen til at have en noget anden opfattelse”, og forespurgt, om hun var enig i Ivar Nordlands holdning til spørgsmålet, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer dette. Vidnet har spurgt Helle Hove, hvad det var, de var enige i, hvilket Helle Hove heller ikke kunne huske. Det eneste, vidnet kan komme i tanke om, er, at de måske har drøftet det på mødet den 4. april 2001, og at hun her fik opfattelsen af, at Niels Kristensen ikke var enig. Hun er i dag ikke sikker på, hvad hun mente med det, hun skrev på daværende tidspunkt.

Foreholdt, at Selskabsrevisionsafdelingen i efteråret 2000 var enig med Selskabsbeskatningsafdelingen om sagen, forklarede vidnet, at de ikke havde drøftet sagen i Selskabsrevisionsafdelingen. Dette er udtryk for hendes egen opfattelse. Hun var således ikke bekendt med Selskabsrevisionsafdelingens opfattelse, som den i efteråret 2000 blev tilkendegivet over for Selskabsbeskatningsafdelingen. Hun var ikke inddraget i sagsbehandlingen, og ligningslovens § 5 H er et vanskeligt emne.

Forespurgt forklarede vidnet, at Helle Hove over for hende afrapporterede fra mødet. Helle Hove fortalte, at Niels Kristensen og Ivar Nordland var meget uenige i fortolkningen af ligningslovens § 5 H. Der havde været en stor diskussion mellem dem. Helle Hove havde ikke selv sagt noget. Lovgruppen var et debatforum, der ikke kunne træffe afgørelse i sagen, og de to herrer måtte således selv finde ud af at løse uenigheden. Mødet den 23. april 2001 var et lovgruppemøde.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forklarede vidnet, at det var Ivar Nordland, der havde ønsket mødet afholdt, fordi han ønskede, at de i lovgruppen skulle finde en fælles holdning til ligningslovens § 5 H. Der var andre emner, der også skulle have været drøftet på mødet, herunder CFC-beskatning. Helle Hove fortalte vidnet, at de ikke nåede de øvrige emner, fordi diskussionen fyldte så meget.

Foreholdt bilag 58.20 (ekstrakten pag. 25/side 18575), mail af 17. april 2001 fra Ivar Nordland til lovgruppe, bekræftede vidnet, at Ivar Nordland også ville have drøftet de emner, der er anført i mailen.

Foreholdt bilag 58.23 (ekstrakten pag. 26-31/side 18589-18594), mail af 20. april 2001 fra Dennis Dalsgaard Bernhardt til Ivar Nordland, Jesper Skovhus Poulsen, Ebbe Willumsen og vidnet vedhæftet notat af 20. april 2001 vedrørende Ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at hun læste notatet, selv om hun ikke skulle deltage i mødet den 23. april. Hun afleverede notatet til Helle Hove. Notatet omhandler de to ligningsrådsager om ligningslovens § 5 H.

Adspurgt, om hun var bekendt med, at der var en tilsvarende sag med TDC, forklarede vidnet, at det husker hun ikke noget om. Hun har ikke noteret noget herom. Hun var ikke bekendt med, at der i et tidligere notat havde været nævnt noget om TDC.

Notatet af 20. april 2001 blev fremsendt af Dennis Bernhardt, der var ansat i Niels Kristensens kontor.

Foreholdt pag. 31 (side 18594), sidste punktum, ”Lovteksten kan iøvrigt let ændres, så den dækker ovennævnte tilfælde”, og forespurgt, om hun opfattede dette som et forslag om en lovændring, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Vidnet læser i dag teksten som et oplæg til at drøfte en lovændring, men mindes ikke at have tænkt nærmere over det, da hun i 2001 læste notatet.

Adspurgt, om hun opfattede notatet som en advarsel og en henstilling om, at der måtte ske noget, forklarede vidnet, at hun opfattede det som en sag om fortolkningen af ligningslovens § 5 H. Hun erindrer ikke i dag, hvad hun præcist tænkte dengang.

Forespurgt, hvad resultatet af mødet blev, og hvad der videre skulle ske, forklarede vidnet, at der på mødet var en diskussion om, hvad der skulle stå i den bindende forhåndsbesked i ligningsrådssag nr. 2. Da de ikke blev enige, var det Niels Kristensen, der suverænt kunne tage stilling til lovfortolkningen. Han skulle lave en indstilling herom til Ligningsrådet. Niels Kristensen var nok ikke blevet overbevist af Ivar Nordland.

Forespurgt, hvad Ivar Nordland skulle foretage sig efter mødet, forklarede vidnet, at han vel skulle tænke over sagen. Helle Hove fortalte vidnet, at Ivar Nordland måske ville overveje en lovændring, men hun sagde ikke noget nærmere om, hvilken bestemmelse det drejede sig om eller hvornår. Helle Hove sagde ikke noget til vidnet om, at det drejede sig om store beløb. Hun forholdt sig alene til den juridiske diskussion. Helle Hove fortalte, at Jesper Skovhus Poulsen på mødet havde sagt, at det kunne få vidtrækkende konsekvenser for transfer pricing området. Helle Hove var ikke

vildt oprevet efter mødet, men måske lidt chokeret over, at diskussionen havde været så heftig.

Foreholdt bilag 58.25 (ekstrakten pag. 32/side 18596), mail af 29. juni 2001 fra Ivar Nordland til lovgruppe, vedrørende ref af int. Lovgruppe 20/6 01, og forespurgt, om der på lovgruppemødet, der tidsmæssigt lå lige efter Ligningsrådets afgørelse i sag nr. 2, var drøftelser om sagen, og om hvad der nu skulle ske, forklarede vidnet, at der ikke står noget i referatet herom, og hun har heller ikke selv noteret noget herom. Hvis der havde været sagt noget, ville hun have noteret det.

Foreholdt 5. afsnit, ”Det blev kort drøftet overvejelserne om evt ny sambeskatning (udkast vedlagt denne mail)”, og forespurgt, hvad det var for et udkast, forklarede vidnet, at hun ikke kan sige det. Hun kan således heller ikke sige, om det havde noget med ligningslovens § 5 H at gøre. Det kan muligt have været noget om CFC-beskatning.

Foreholdt 2. sidste afsnit, ”Det ny lovforslag om CFC + begrænset skattepligt ligger nu på deps hjemmeside”, og forespurgt, om hun da havde bemærket, at der lå noget på hjemmesiden, forklarede vidnet, at hun har læst udkastet, da hun modtog det. Hun har nok ikke været inde på hjemmesiden og læst det. Hun gik ud fra, at det, der lå på hjemmesiden, var identisk med det udkast, hun havde fået udleveret.

Forespurgt, om hun var bekendt med, at der var et lovforslag (L 61) på vej, forklarede vidnet, at det kunne hun ikke vide. Hun husker ikke drøftelser hen over sommeren om, hvad ligningsrådssag nr. 2 skulle føre til. Hun har ikke noteret noget herom.

Foreholdt bilag A.21.01 (ekstrakten pag. 33/side 50233), mail af 2. december 2003 fra vidnet til Niels Kristensen og Palle Graff, forklarede vidnet, at hun stadig ikke

ved, hvad de anførte notater betyder. Det eneste, hun husker, er, at Palle Graff, da sagen kom op i slutningen af 2003, bad hende gennemgå sine notater for at se, om TDC var nævnt. Hun fandt det i mailen anførte i sine egne blyantsnotater. Der var ikke anført noget beløb.

Vidnet bekræftede, at man sagtens kan være i tvivl om, hvorvidt "Beredskabspapir Finansministeriet næste uge" har noget at gøre med "Tele Danmark – 5H – salg af tysk selskab – K/S". Hun tog ikke referat fra møderne, men noterede blot nogle stikord til eget brug. De anførte ting behøver ikke at have noget med hinanden at gøre. Det eneste, notaterne fortæller noget om, er, at de på lovgruppemødet har talt om TDC og ligningslovens § 5 H, men ikke mere.

Forespurgt, om hun husker, om Ivar Nordland på dette tidspunkt, en måned før lovforslag L 61 blev fremsat, fortalte om baggrunden for L 61, forklarede vidnet, at hun kun talte med Ivar Nordland på lovgruppemøderne. Hun erindrer ikke, at han på møderne har fortalt noget om L 61. Hun erindrer heller ikke, at han har fortalt om rygter i rådgiverkredse eller om "step up".

Forespurgt, om hun har kendskab til andre sager, som har lighed med de tidligere nævnte ligningsrådssager og TDC-sagen, forklarede vidnet, at hun har kendskab til nogle verserende sager.

Forespurgt bekræftede vidnet, at det drejede sig om børsnoterede selskaber.

Advokat Michael Rekling anmodede kommissionen om at træffe beslutning om at lukke dørene under vidnets forklaring vedrørende disse forhold, idet han henviste til, at der efter det oplyste er tale om uafsluttede skattesager vedrørende børsnoterede selskaber.

Journalist Jesper Høberg, JyllandsPosten protesterede mod begæringen om lukkede døre og anførte, at det meddelte navneforbud og alternativt et referatforbud udgør en tilstrækkelig varetagelse af de nævnte hensyn. Han henviste til, at det har stor relevans for pressens dækning af sagen at få belyst, om andre virksomheder har benyttet sig af samme fremgangsmåde, og de beløbsstørrelser, dette måtte dreje sig om.

Journalist Erik Matzen, Reuters, tilsluttede sig JyllandsPostens protest.

Advokat Jesper Lett udtalte sig til støtte for en dørlukning. Han anførte, at et navneforbud ikke yder en tilstrækkelig beskyttelse, og at der er tale om fortrolige og meget omtålelige oplysninger.

Efter votering besluttede kommissionen i medfør af lov om undersøgelseskommissioner § 30, stk. 1, nr. 2 og 3 at lukke dørene. Formanden bemærkede, at kommissionen har truffet denne beslutning af hensyn til sagens oplysning og for at beskytte nogen mod unødigt krænkelser. Undersøgelseskommissionen skal efter sit kommissorium afdække størrelsen af et muligt provenutab for den danske stat, men kommissionen skal ikke henvise et provenutab til enkelte virksomheder. Da vidnets forklaring angår uafsluttede skattesager, hvis udfald er uvist, og da de oplysninger, som vidnet forventes at fremkomme med under forklaringen, er af fortrolig karakter og kan påføre de pågældende skatteydere en unødigt krænkelser, har kommissionen besluttet at lukke dørene. Der vil, i det omfang dette skønnes muligt, efterfølgende blive orienteret om det, der er passeret under det lukkede møde.

Dørene lukkedes kl. 10:50.

Advokat Michael Reklings tilkendegav over for de tilstedeværende i det lukkede retsmøde, at de nu må betragtes som omfattet af reglerne om insiderhandel.

Forespurgt af advokat Michael Reklings om kendskabet til andre virksomheder, der har anvendt fremgangsmåder som ligner den af TDC anvendte, forklarede vidnet, at [...]-koncernen blev udtaget til skattekontrol i 2004, fordi der er tilgået flere nye tyske og hollandske datterselskaber. Der er aktiveret fradrag for goodwill på ca. 2,5 mia. kr. SkattekontROLSAGEN er ikke afsluttet. Der er store problemer med at få afklaret faktum. Vidnet har informeret Ole Kjær om sagen. Der er for de tyske datterselskabers vedkommende sket en omdannelse til kommanditselskaber. [...]-koncernens forhold ligner her meget den af TDC anvendte fremgangsmåde, idet der er foretaget en konvertering af oparbejdet goodwill til erhvervet goodwill. Der er for den hollandske del foretaget "step up" ved en skattefri fusion. Vidnet har ikke oplysninger om, hvorledes de 2,5 mia. kr. fordeler sig på de to lande. Skattekontrollen baserer sig på indkomståret 2002. Beslutningen om at udtage koncernen til kontrol blev truffet i forbindelse med visiteringen i 2003, men kontrollen er først indledt i 2004. Ved visitationen af sagerne vil sager med store indgangsværdier som regel blive udtaget til kontrol.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om der er forskel på de to metoder, som [...]-koncernen har anvendt for henholdsvis Tyskland og Holland, forklarede vidnet, at de anvendte fremgangsmåder i princippet er udtryk for samme metode.

Forespurgt af advokat Christian Bachmann forklarede vidnet, at der ikke har været nogen storkundebetjening eller en forespørgsel om bindende forhåndsbesked i forhold til denne koncern.

Forespurgt af advokat Michael Reklings, om koncernen bliver "ramt" af den i 2003 vedtagne lov (L 27), forklarede vidnet, at forholdet er omfattet af denne lov, hvilket medfører, at koncernen kun kan få fradrag for 2002 og 2003.

Forespurgt af advokat Christian Bachmann om, hvem der er rådgiver for koncernen, forklarede vidnet, at hun mener, at det er PricewaterhouseCoopers. Koncernen har dog selv håndteret denne sag.

Vidnet forklarede, at den anden sag, hun har kendskab til, er en sag vedrørende [...]. I foråret 2004 blev vidnet kontaktet af en medarbejder hos Skattecenter [...], [...], der fortalte, at han formentlig havde en TDC-sag. Vidnet gav oplysningen videre til Preben Underbjerg Poulsen, der videresendte den til Ivar Nordland. Den 29. november 2004 blev vidnet igen kontaktet af [...], der fortalte, at det vedrørte 1,5 mia. kr. for 2001 i forbindelse med 2 norske datterselskabers indtræden i sambeskatning med moderselskabet. Hun har ikke checket de oplyste talstørrelser og har ikke andet kendskab til sagen. Ligningen af [...] ligger ikke i Selskabsrevisionen, idet virksomheden er for lille. Vidnet har ikke afrapporteret sagen, idet det ikke er hendes sag, ligesom hun ikke ved, om tallene er rigtige.

Den tredje sag, som vidnet har kendskab til, vedrører [...], der har foretaget en aktive-
ring af goodwill i 2002 på 200 mio. kr. fra Tyskland. Den egentlige sagsbehandling er ikke påbegyndt. Virksomheden ved således ikke, at Selskabsrevisionsafdelingen har tænkt sig at kigge på sagen.

Vidnet forklarede, at hun ikke har ledt efter disse sager, men at de er fundet blandt de sager, der er udtaget til kontrol. Hun kan således ikke udelukke, at der kan ligge lignende sager andre steder. Hun har ikke hørt om, at der på de andre kontorer i Selskabsrevisionen er fundet lignende sager. Det vil være oplagt at tage en virksomhed ud til kontrol, hvis der er udenlandske datterselskaber og høje indgangsværdier.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindenchrone Petersen, hvordan man konstaterer, at der er høje indgangsværdier fra datterselskaber, og om dette kan udlæses ma-

skinelt, forklarede vidnet, at man desværre ikke kan gøre det maskinelt. Det kræver, at man gennemlæser regnskabet både vedrørende moderselskab og datterselskaber. Når et nyt datterselskab ønskes inddraget under sambeskatning, skal man søge herom, og der skal i denne forbindelse indsendes regnskaber. Ved at sammenligne regnskaberne kan man få en formodning om, hvorvidt der er tale om ”step up”. Det kan dog være vanskeligt at se, om der er tale om en teknisk opskrivning.

Forespurgt om det maskinelt kan udsøges, i hvilke lande der er datterselskaber, som er sambeskattede med danske virksomheder, forklarede vidnet, at datterselskaberne er journaliseret på moderselskaberne. Det kan ikke udfindes maskinelt, hvilke lande der er datterselskaber i. Der er ca. 500 danske moderselskaber, der er sambeskattet med udenlandske datterselskaber. Det er muligt manuelt at gennemgå disse og efterse, om der er etableret nye sambeskatninger.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen om, hvorfor Per Jørgen Sørensen ringede til vidnet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. I princippet kunne Per Jørgen Sørensen have ringet til en hvilken som helst kontorchef om spørgsmålene. Det vil være normalt at rette henvendelse om en sådan sag enten til Retsafdelingen eller til kontoret for transfer pricing.

Dørene åbnedes kl. 11:06.

Kommissionens formand tilkendegav, at kommissionen vil overveje, om og i givet fald i hvilket omfang, der senere i dag kan gives underretning om det, der er oplyst i det lukkede møde.

Foreholdt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, bilag 58.10 (ekstrakten pag. 17/side 18556), 5. sidste afsnit, ”Tele Danmark. NK: Kontorindstilling i LSR går os

imod. TSS vil slås for sagen” og forespurgt om dette var en early warning, forklarede vidnet, at man godt kan læse det således. Det kunne efter hendes opfattelse godt være en early warning. Vidnet har ikke oplevet noget, der kunne opfattes som en early warning under sin deltagelse i lovgruppen.

Som vidne mødte Sune Hein Bertelsen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han blev uddannet som jurist i 2000 og ansat i Told- og Skatte-region Hvidovre den 1. juli 2000. Vidnet søgte om forflyttelse, og kom pr. 15. december 2000 til Told- og Skattestyrelsen, hvor han blev fuldmægtig i Selskabsbeskatningsafdelingen, med Niels Kristensen som kontorchef.

Vidnet forklarede, at sagerne i kontoret fordeles blandt alle medarbejderne. Som ny-ansat i kontoret fik han tildelt ét sagsområde ad gangen, og han startede her med omstruktureringssager. Han fik så efterhånden også tildelt andre områder.

Forespurgt, om han ved sin ansættelse i Selskabsbeskatningsafdelingen hørte om TDC's forespørgsel, forklarede vidnet, at han ikke på det tidspunkt hørte om forespørgslen eller om svaret til TDC.

Forespurgt om notatet af 2. januar 2001 fra Selskabsbeskatningsafdelingen til Ivar Nordland forklarede vidnet, at han ikke var involveret i arbejdet med dette notat. Han har først læst notatet efterfølgende. Han var heller ikke involveret i debatten mellem departementet og styrelsen om ligningslovens § 5 H i foråret 2001 eller i behandlingen af den bindende forhåndsbesked i ligningsrådssag nr. 2. Han var således ikke inddraget i sagen førend TDC's anmodning om bindende forhåndsbesked.

Foreholdt bilag 07.42 (ekstrakten pag. 1/side 1130), mail af 5. september 2001 fra Jens Christian Grejs Svolgaard, TDC, til vidnet forklarede vidnet, at han vil tro, at han deltog i mødet den 5. september 2001. Han husker det dog ikke specielt. Vidnet formoder, at det på mødet blev aftalt, at de kunne sende materialet til ham pr. mail. De har formentlig fået materialet udleveret i forbindelse med mødet, men har så også anmodet om at få det tilsendt elektronisk, for det skulle gå ”over stok og sten”. Det skulle gå stærkt, hvis man skulle have sagen med på Ligningsrådets møde den 18. september 2001. Vidnet ved ikke, hvorfor det skulle gå stærkt, men det var et ønske fra TDC. TDC har muligt begrundet ønsket, men vidnet erindrer i givet fald ikke, hvad begrundelsen var. Han erindrer ikke, hvad der blev talt om på mødet, eller hvem der deltog. Der er dog ikke tvivl om, at Niels Kristensen deltog. Han husker ikke, om Susse Meulengracht deltog. Vidnet kendte ikke Jens Svolgaard i forvejen. Vidnet studser i dag over den noget familiære tone, der blev anvendt i Jens Svoldgaards henvendelse til ham. Han mener dog, at det var første gang, han havde noget med Jens Svolgaard at gøre.

Foreholdt 1. afsnit, sidste punktum, ”Bilag 6 (ikke offentliggjort BF vedrørende LL § 5H) har jeg ikke i elektronisk form, men det går jeg ud fra i selv har”, forklarede vidnet, at det må være den første ligningsrådsafgørelse, der henvises til. Vidnet kendte ikke denne afgørelse forud herfor. Han kendte heller ikke til, at der var en anmodning om en bindende forhåndsbesked i sag nr. 2, forud for TDC’s anmodning.

Foreholdt bilag 07.22 (ekstrakten pag. 2-7/side 1080-1085), brev af 5. september 2001 fra TDC A/S til Told- og Skattestyrelsen, specielt pag. 5 (side 1083), 1. nye afsnit, ”Indgangsværdierne må fastsættes efter lovgivningens almindelige regler, herunder selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6 og afskrivningslovens § 40, stk. 5, men forespørgslen vedrører ikke beregningen af disse indgangsværdier”, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at der ikke skulle tages stilling til indgangsværdierne, be-

kræftede vidnet dette. Han forklarede, at de, selv om der ikke var skrevet noget herom, ikke ville være gået ind i de talmæssige værdier.

Foreholdt bilag 07.30 (ekstrakten pag. 8/side 1111), brev af 6. september 2001 fra Selskabsbeskatningsafdelingen til Selskabsrevisionsafdelingen, og foreholdt, at han er medunderskriver på dette brev, forklarede vidnet, at han var sat på sagen som en slags kombineret oplæring og ”vandbærer”, for at de kunne levere noget hurtigst muligt. Vidnet så det således, at det var Susse Meulengracht, der ”havde førertrøjen på” i forbindelse med sagen. Vidnet har formentlig medunderskrevet denne banale skrivelse alene for angive, hvem man kunne kontakte. Selskabsrevisionsafdelingen skulle høres, fordi man standardmæssigt hørte den skatteansættende myndighed i forbindelse med behandling af en anmodning om bindende forhåndsbesked.

Foreholdt bilag 07.28 (ekstrakten pag. 9/side 1109), telefaxforside af 10. september 2001 fra vidnet til Solveig Mortensen, og bilag A.30 (ekstrakten pag. 10-50/side 50273-50313), telefaxforside af 10. september 2001 fra vidnet til Solveig Mortensen med tilhørende bilag, specielt pag. 10 (side 50273), ”side 4-13, LR 1. og 2. behandling af [...]”, forklarede vidnet, at Selskabsbeskatningsafdelingen i princippet havde adgang til referater fra alle ligningsrådsmøder, der lå i et aflåst skab i afdelingen. Han formoder, at de har fundet referaterne frem til brug for sagen. Det var ekstraordinært, at referaterne blev taget frem, men ikke usædvanligt i forbindelse med en sag som nærværende. Når de havde fundet referaterne frem vedrørende den første sag, havde de formentlig også fundet referaterne frem vedrørende sag nr. 2. Vidnet husker kun samtalen med Solveig Mortensen meget svagt. Det er sandsynligt, at Selskabsrevisionsafdelingen ringede for at drøfte sagen, idet det var en sag af ”speget” karakter. Vidnet mente, at det af referaterne fremgik, at man tilbage fra 1999 havde været klar over problemstillingen, og at man havde reageret herpå. Han mener, at han sendte materialet frem, fordi det viste, at der var disse forudgående momenter.

Foreholdt, at Solveig Mortensen under sin forklaring for undersøgelseskommissionen har givet udtryk for, at vidnet under samtalen havde tilkendegivet, at man allerede i 1999 havde været opmærksom på ligningslovens § 5 H, og at der var afrapporteret opad, og at vidnet skulle have fremsendt materialet for at overbevise hende herom, forklarede vidnet, at han husker det således, at de ringede sammen som kollega til kollega og talte frit om sagen, der var noget særligt. Det var på det tidspunkt vidnets holdning, at de godt kunne lave en indstilling til en bindende forhåndsbesked i den konkrete sag. Problemstillingen var kendt højere op i systemet, så der var ikke problemer med at træffe afgørelse i den foreliggende sag.

Foreholdt, at Selskabsrevisionsafdelingen var af den opfattelse, at afrapportering skulle ske til Selskabsbeskatningsafdelingen, og at det således blandt andet kunne ske til ham, forklarede vidnet, at hans opfattelse var, at Selskabsbeskatningsafdelingen allerede var bekendt med problemet, og at det var rapporteret opad i systemet.

Forespurgt, om han nærmere undersøgte, om der var sket afrapportering tidligere, forklarede vidnet, at han ikke gik nærmere ind i det. Han har formentlig drøftet det med Niels Kristensen og Susse Meulengracht. Han har nok også spurgt, om det var i orden, at han fremsendte Ligningsrådets referat. Vidnet erindrer ikke præcist, hvorledes han fandt frem til den nævnte ligningsrådsafgørelse. Han har muligvis spurgt en overordnet.

Foreholdt bilag 07.37 (ekstrakten pag. 51/side 1122), mail af 11. september 2001 fra Solveig Mortensen til Niels Kristensen, vidnet og Susse Meulengracht, bilag 07.63 (ekstrakten pag. 52-54/side 1327-1329), notat af 11. september 2001 vedrørende TDC A/S – anmodning om bindende forhåndsbesked, og bilag 07.39 (ekstrakten pag. 55-56/side 1126-1127), internt notat af 11. september 2001 vedrørende Ligningslovens § 5 H, og forespurgt til opdelingen af notatet i et officielt og et internt notat, og om det

gav anledning til noget særligt i Selskabsbeskatningsafdelingen, forklarede vidnet, at de to notater ikke blev behandlet forskelligt. Det interne notat var ikke tiltænkt sendt i høring hos rådgiveren. Det, der blev svaret i det officielle notat, var det, som Selskabsbeskatningsafdelingen skulle forholde sig til vedrørende gældende lovgivning.

Foreholdt bilag 07.39 (ekstrakten pag. 55-56), og at dette notat er stilet også til Niels Kristensen, forklarede vidnet, at han går ud fra, at det var for at udtrykke Selskabsrevisionsafdelingens opfattelse af vigtigheden af notatet.

Foreholdt bilag 07.63 (ekstrakten pag. 52-54/side 1327-1329), specielt pag. 53 (side 1328) og forespurgt, om de var enige i, at selskabet ikke var omfattet af ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det mener han. Der skulle noget ekstraordinært til for at komme til et andet resultat, når der var 2 tidligere afgørelser fra Ligningsrådet om spørgsmålet. Vidnet var ikke selv særligt meget inde i fortolkningsspørgsmålet. Det var Susse Meulengracht, der skrev styrelsens indstilling i sagen. Vidnet har kun skrevet sagsfremstillingen.

Forespurgt, om han var bekendt med, at departementet tidligere havde en anden indstilling end styrelsen, forklarede vidnet, at det kendte han ikke noget til dengang.

Foreholdt, at der i notatet pag. 55 (side 1126) spørges, om der er foretaget en belysning af, hvorvidt der er et "hul" i loven, og om der er en tilbagemelding fra departementet, og forespurgt, om dette gav anledning til noget, forklarede vidnet, at det ikke gav ham anledning til at foretage yderligere. Det var hans opfattelse, at kontoret mente, at man havde gjort, hvad der var at gøre. Han gik ikke nærmere ind i dette. Kontakten videre opad i systemet var ikke noget, sagsbehandlerne var ansvarlige for. Vidnet gik ud fra, at der var gjort det, der skulle gøres, men han ved ikke hvad. Han rapporterede ikke selv opad, og han ved ikke, om andre har gjort det.

Foreholdt pag. 55 (side 1126), 2.-5. sidste afsnit, ”Da Ligningsrådet anden gang behandlede [...] A/S på et møde, tilsluttede Ligningsrådet sig Told- og Skattestyrelsens udtalelse til forespørgslen. Amby fastholdt, at han ønskede en belysning af, om der er et ”hul” i loven. Er der foretaget en sådan belysning? Af referatet fra Ligningsrådsmødet fremgår, at Departementet er orienteret. Er der nogen tilbagemelding herfra? Har der været tilsvarende diskussioner vedrørende behandling af forespørgslen fra [...] A/S?”, og forespurgt, om disse spørgsmål blev besvaret, forklarede vidnet, at det tror han ikke. De opfattede det alene som Selskabsbeskatningsafdelingens måde at udtrykke sig på – altså at der var tale om retoriske spørgsmål.

Foreholdt pag. 56 (side 1127), 1. afsnit, sidste punktum, ”Genbeskatning af fratrukket underskud har TDC A/S egenrådlig indflydelse på, da holdningsselskabet i Tyskland forbliver i sambeskatningen, mens de underliggende K/S’er sælges fra med tab til direkte fradrag i den danske sambeskatningsindkomst”, og 4. afsnit, ”Såfremt nuværende praksis anvendes, bliver selskabet ikke omfattet af ligningslovens § 5H. Selskabets indgangsværdier værdiansættes i henhold til selskabsskattelovens § 31, og der foretages genbeskatning af underskud i henhold til ligningslovens § 33 E, såfremt selskabet ophører med at være inddraget i den danske sambeskatning, hvilket næppe vil ske”, og forespurgt, om han var enig i, at der ikke var udsigt til, at der ville ske genbeskatning, forklarede vidnet, at det havde han ikke nogen mening om. Det var konkret tilsyneladende op til virksomheden selv at bestemme, om man ville udsætte sig for genbeskatning. Vidnet havde ikke tidligere behandlet sager om genbeskatning af underskud, og han fik kun begrænset kendskab hertil i forbindelse med behandling af sagen.

Foreholdt bilag 07.33 (ekstrakten pag. 57/side 1116), mail af 11. september 2001 fra vidnet til Jens Christian Grejs Svolgaard, og forespurgt om baggrunden for omformulering af spørgsmålene, forklarede vidnet, at de omformulerede spørgsmål passede

bedre til den form, der normalt blev anvendt, så svaret kunne gives som et ja eller nej. Der blev kun ændret på formen, ikke på indholdet. Det var ikke sædvanligt, at man hjalp en spørger på denne måde. Det er heller ikke sædvanligt, at Selskabsrevisionsafdelingen omformulerer spørgsmålene. Styrelsen foreslår dog fra tid til anden, at formen for spørgsmål ændres, eller at spørgsmål præciseres.

Foreholdt bilag 07.34 (ekstrakten pag. 58/side 1117), mail af 11. september 2001 fra Jens Christian Grejs Svolgaard til vidnet bekræftede vidnet, at det endte med, at spørgsmålene blev omformuleret. Selskabsbeskatningsafdelingen havde ikke indvendinger herimod.

Foreholdt bilag 07.23 (ekstrakten pag. 60/side 1086), telefaxforside af 12. september 2001 fra vidnet til Tele Danmark, 2. sidste afsnit, ”Selskabsbeskatningskontoret skal afsende kontorets indstilling til bindende forhåndsbesked senest i morgen (torsdag) omkring kl. 12. Har I bemærkninger til den fremsendte tekst bedes I snarest orientere os herom”, og forespurgt, om det var udkastet til indstilling, der her blev fremsendt, forklarede vidnet, at de normalt kun sender sagsfremstillingen og gengivelsen af forespørgslen ud til rådgiveren for spørgeren, men ikke indstillingen. Indstillingen bliver almindeligvis ikke sendt på tryk til rådgiveren, men man kan godt drøfte den mundtligt med denne. Det er således det mest sandsynlige, at det her kun er sagsfremstillingen og gengivelsen af forespørgerens anmodning, der fremsendes. Han erindrer det dog ikke med sikkerhed.

Forespurgt til et møde den 13. september 2001 med TDC’s repræsentanter forklarede vidnet, at han ikke erindrer et sådant møde. Han kan således ikke sige, om han deltog i et sådant møde.

Foreholdt bilag 06.32 (side 1007-1011) og forespurgt, om han kender håndskriften, forklarede vidnet, at han ikke umiddelbart kender denne.

Foreholdt bilagets pag. 3 (side 1009) forklarede vidnet, at han ikke kan genkende denne skrift. Det er ikke hans håndskrift. Han kan ikke sige, om det er skrevet af Susse Meulengracht. Han ved ikke med sikkerhed, om der har været et møde. Han ville sædvanligvis have deltaget i mødet, idet han var medvirkende til sagsbehandlingen af sagen.

Foreholdt bilag 06.09 (ekstrakten pag. 61-72/side 859-870), bindende forhåndsbesked af 18. september 2001 vedrørende TDC A/S, forklarede vidnet, at han ikke var til stede på det ligningsrådsmøde, hvor sagen blev behandlet. Susse Meulengracht var muligvis til stede på mødet. Han erindrer ikke at have hørt om, hvad der blev drøftet på mødet. Vidnet opfattede det således, at det var gået som forventet, at Selskabsbeskatningsafdelingens indstilling var blevet fulgt.

Advokat Michael Rekling henviste til L 61, der blev fremsat den 24. oktober 2001. Forespurgt, om han var involveret i udarbejdelse af lovforslaget, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han var heller ikke involveret i en høringsudtalelse.

Forespurgt, om han har kendskab til andre lignende sager, forklarede vidnet, at det har han ikke. Han har heller ikke kendskab til andre sager om ligningslovens § 5 H eller ”step up”. Han har ikke været sagsbehandler på nogen sag herom.

Advokat Nicolai Westergaard forespurgte til vidnets telefonsamtale med Solveig Mortensen, og om vidnet opfattede samtalen som en afrapportering af en sag, og vidnet forklarede, at han ikke opfattede det sådan. Han ville helt klart ikke finde det na-

turligt, at en afrapportering foregik på denne måde, eller til ham som den yngste medarbejder i kontoret.

Advokat Jesper Lett henviste til bilag 07.22 (ekstrakten pag. 2-7/side 1080-1085), specielt pag. 4 (side 1082), (første og andet led) og pag. 6 (side 1084), (tredje led), og forespurgte, om baggrunden for, at sagen skulle behandles hurtigt, var, at der skulle ske et salg og en opdeling af virksomheden i 2001. Vidnet forklarede, at det erindrer han ikke. Det kunne lige så godt have været noget andet. Vidnet bekræftede, at han opfattede det som en forespørgsel i forbindelse med et salg, men bemærkede, at han ikke var så meget inde i sagen.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om han tager personlige notater ved et møde, forklarede vidnet, at han sjældent tager personlige notater. Han vil normalt kun notere det på sagen. Han vil således ikke kunne gå tilbage og se, om han har deltaget i et møde. Hvis han laver notater under et møde, bliver de efterfølgende smidt ud.

Mødet midlertidigt hævet kl. 12:07.

Mødet sat på ny kl. 13:00.

Formanden redegjorde kort for, hvad der var passeret under den del af Karin Kirchhoffs forklaring, der foregik for lukkede døre. Han oplyste, at Karin Kirchhoff havde redegjort for nogle verserende ligningssager, om hvis endelige udfald der på nuværende tidspunkt ikke kan siges noget med rimelig sikkerhed. Vidnet havde omtalt de sager, hun er blevet bekendt med gennem sit arbejde, og vidnet har ikke foretaget nogen undersøgelse af, om der er andre tilsvarende sager. De sager, som vidnet er be-

kendt med, er i alt tre, der, således som der er selvangivet, involverer meget betydelige beløb.

Som vidne mødte Esther Uhrenholt, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at hun, der er uddannet cand.merc. i revision, blev ansat i Told- og Skattestyrelsen den 1. februar 1999, hvor hun startede som fuldmægtig på Selskabsrevisionskontoret i Århus. Hun var tidligere ansat i Århus Kommunes skatteforvaltning. Selskabsrevisionsafdelingen havde da kun et kontor i Århus, og det var John Nielsen, der var kontorchef. Hun havde blandt andet Annette Liboriussen og Solveig Mortensen som kolleger. Vidnet havde ikke nogen særlige sagsområder, men en almindelig sagstildeling.

Under henvisning til forespørgslen af 18. august 2000 fra TDC og forespurgt, hvornår hun hørte, at der var en sådan anmodning, forklarede vidnet, at hun ikke husker dette præcist. Hun blev på et tidspunkt spurgt om problemstillingen vedrørende ligningslovens § 5 H. Hun var ikke involveret i sagen frem til den 14. november 2000. Hun var således ikke involveret i selve sagsbehandlingen. Hun blev spurgt, om hun kendte praksis vedrørende ligningslovens § 5 H, og om den ville ramme en sådan situation. Hun svarede, at hun havde kendskab til dette, og at det var hendes umiddelbare opfattelse, at praksis ville ramme denne situation. Hun hørte ikke noget om beløb. Hun havde heller ikke indtryk af, at der var andre på kontoret, der kendte til beløb.

Forespurgt til notaterne af 16. oktober 2000 forklarede vidnet, at hun ikke har været med til at udarbejde disse. Hun kendte ikke til dem, og hun har heller ikke hørt om dem fra ”gang-snakken”.

Forespurgt til et møde den 4. oktober 2000, hvor hun skulle have deltaget, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer dette. Hun har ikke haft kontakt med TDC før på et møde i 2001. Hvis der har været et møde, hvad hun ikke husker, må det have været et internt møde.

Foreholdt, at oplysningen om, at der var møde den 4. oktober 2000, fremgår af bilag A.20.08 (side 50229), og at det fremgår, at hun skulle have deltaget i mødet, fastholder vidnet, at hun stadig ikke husker, at der skulle have været et sådant møde.

Foreholdt, at TDC den 5. september 2001 anmodede om bindende forhåndsbesked, og at den bindende forhåndsbesked blev afgivet den 18. september 2001, forklarede vidnet, at hun ikke var involveret i sagsbehandlingen frem til den bindende forhåndsbesked. Hun kom først ind i sagen efter den 28. september 2001.

Foreholdt bilag 08.91 (ekstrakten pag. 1/side 1823), mail af 24. september 2001 fra Lars Nørding til Mogens Nicolaisen, Gitte Wrobel og vidnet, og at TDC efter afgørelsen i Ligningsrådet skulle udarbejde en værdiansættelse, forklarede vidnet, at det kendte hun ikke noget til, idet hun sad på det andet kontor i Århus. Vidnet blev bedt om at deltage i mødet, fordi Solveig Mortensen var på ferie. Hun ved ikke, om TDC kendte til, at forespørgslen blev behandlet som en to-trins raket. De ville gerne have en melding om, hvorledes man kom videre i forløbet. Vidnet forklarede, at hun ikke var overrasket herover, for det fremgik af mailen, at det drejede sig om væsentlige beløb.

Vidnet forklarede, at hun deltog i mødet den 28. september 2001. Temaet herfor var, at TDC skulle have udarbejdet en værdiansættelse, og at man gerne ville i gang med denne proces, således at de kunne få sagen på ligningsrådsmødet i november 2001. Der blev på mødet fremlagt nogle forskellige modeller, men de gik ikke ind i beløbs-

angivelser. Vidnet havde i 1999 og 2000 været med til en revision af TDC og havde derfor lidt kendskab til selskabet. Hun var dog kun med til mødet, fordi Solveig Mortensen havde ferie. Der blev ikke drøftet beløb på mødet. Det var kun modellerne for en værdiansættelse, der blev drøftet.

Foreholdt bilag 08.49 (ekstrakten pag. 2-4/side 1581-1583), mødereferat af 1. oktober 2001 vedrørende møde med TDC A/S den 28. september 2001, specielt pag. 3 (side 1582), 1. afsnit, sidste punktum, ”Det var derfor helt afgørende at sagen kunne afgøres på Ligningsrådets møde den 20. november 2001, idet dette tidspunkt var deadline for input ifb. med TDC’s udarbejdelse af årsregnskab for 2001”, bekræftede vidnet, at det var afgørende for TDC, at sagen kom på ligningsrådsmødet i november 2001. Det skete dog ikke, for TDC nåede ikke at udarbejde det materiale, der skulle bruges vedrørende værdiansættelsen. Anmodningen om bindende forhåndsbesked fremkom først i 2002.

Vidnet bekræftede, at de efter mødet den 28. september 2001 gik ud fra, at de ret snart ville få dette materiale. Det kom imidlertid ikke. De rykkede ikke herfor, da det var op til virksomheden selv at fremkomme med oplysningerne.

Foreholdt pag. 3 (side 1582), 3. afsnit, ”Det var selskabets opfattelse at værdiansættelsen af indgangsværdierne kunne baseres på disse modeller ligesom selskabet gerne ville inddrage en ekstern rådgiver hvis Told- og Skat ønskede dette, og foreslog Revisionsfirmaet Deloitte & Touche”, forklarede vidnet, at de meddelte TDC, at ToldSkat ikke kunne gå ind i en sådan arbejdsgruppe. Der var derfor ikke behov for en ekstern rådgiver. TDC havde tilbudt at stille en ekstern rådgiver til rådighed for ToldSkat.

Foreholdt 4. sidste afsnit, ”På den baggrund foreslog selskabet, at der i denne, for selskabet, meget vigtige sag blev etableret en arbejdsgruppe med deltagelse fra selskabet

og Told- og Skat, således at der kunne arbejdes hen imod en værdiansættelse af indgangsværdierne med udgangen af oktober måned 2001, således at sagen kunne medtages på Ligningsrådets møde den 20. november 2001”, forklarede vidnet, at arbejdsgruppen aldrig blev nedsat, idet Selskabsrevisionsafdelingen meddelte, at man ikke ville deltage heri. De mente, at de ville miste deres uafhængighed, hvis de gik ind i arbejdsgruppen.

Foreholdt pag. 2 (side 1581), 2. sidste afsnit, ”– den foretagne omdannelse af det tyske datterselskab til kommanditselskab, herunder formålet med omdannelsen, hvordan denne foregik og hvorledes step-upen er beregnet” og forespurgt, hvad TDC sagde om formålet med omdannelsen, forklarede vidnet, at formålet med omdannelsen var, at man kunne sælge dele af virksomheden fra. TDC sagde ikke noget om afskrivning på goodwill. Vidnet kan kun huske, at der blev redegjort for de tyske regler om selskabsomdannelse, herunder de skattemæssige virkninger.

Forespurgt, hvad det var, der hastede, forklarede vidnet, at det var udarbejdelsen af regnskabet for 2001. TDC ville gerne have det med i årsregnskabet for 2001. Det blev ikke sagt, at det hastede, fordi der var planer om et salg.

Foreholdt pag. 3 (side 1582), 4. linje, ”væsentlig regnskabsmæssig betydning for TDC”, og forespurgt, om de sagde noget om størrelsesordenen, forklarede vidnet, at der ikke blev nævnt tal eller talt om, at det var store eller væsentlige beløb, der var tale om.

Foreholdt bilag 08.47 (ekstrakten pag. 5-6/side 1567-1568), referat af møde den 8. oktober 2001 med TDC vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked vedrørende indgangsværdien på goodwill i Talkline GmbH & Co. KG, og forespurgt, hvad årsagen var til, at der er flere referater af mødet, forklarede vidnet, at der ikke var no-

gen aftale om referater. Vidnet var ikke klar over, at Gitte Wrobel også havde skrevet et referat.

Foreholdt bilag E.02 (ekstrakten pag. 7-8/side 52004-52005), referat af møde hos TDC den 28. september 2001 vedrørende værdiansættelse af goodwill, forklarede vidnet, at dette er hendes notater fra mødet, som hun skulle aflevere til Solveig Mortensen.

Foreholdt bilag 08.47 (ekstrakten pag. 5-6/side 1567-1568), specielt pag. 5 (side 1567), 2. afsnit, ”... Ole Kjær i følge det oplyste skulle have opfordret virksomhederne til på et tidligt tidspunkt i et sagsforløb at inddrage Told- og Skat for at samarbejde om sagen”, bekræftede vidnet, at det anførte nok skulle føre til, at der blev etableret en arbejdsgruppe. Vidnet har ikke undersøgt, om Ole Kjær er kommet med en sådan opfordring. Hun ved ikke, om Lars Nørding har undersøgt dette. Vidnet har ikke kendskab til, om der blev taget kontakt til Ole Kjær herom.

Foreholdt pag. 6 (side 1568), sidste afsnit, ”Det blev meddelt TDC, at vi ikke havde mulighed for at give tilsagn om deltagelse i en sådan arbejdsgruppe – der var tale om en situation, som vi ikke havde prøvet før. Konklusionen blev, at vi ville undersøge, om det var Ole Kjærs opfattelse, at vi skulle deltage i sådan en arbejdsgruppe. Lars Nørding lovede at melde tilbage til TDC den kommende mandag”, og forespurgt, om der forud for tilbagemeldingen var en undersøgelse hos Ole Kjær, forklarede vidnet, at det var hun ikke bekendt med. Hun blev ikke bedt om dette.

Foreholdt bilag E.02 (ekstrakten pag. 7-8/side 52004-52005), specielt pag. 8 (side 52005), 3. sidste linje, ”Uafhængighed – integritet?”, forklarede vidnet, at der heri lå, at Selskabsrevisionsafdelingen var bange for at miste sin uafhængighed ved at indgå i en sådan arbejdsgruppe. Det var af hensyn til princippet, ikke af hensyn til sagen.

Forespurgt, hvad der yderligere skulle foretages vedrørende TDC ud over en tilbagemelding om, hvorvidt man ville indgå i en arbejdsgruppe, forklarede vidnet, at TDC fik denne tilbagemelding efter mødet. Vidnet var herefter ude af sagen. Selskabsrevisionsafdelingen har hende bekendt ikke hørt mere fra TDC, før anmodningen om bindende forhåndsbesked indgik i 2002.

Foreholdt bilag E.07 (ekstrakten pag. 9/side 52024), mail af 18. november 2002 fra vidnet til Solveig Mortensen, og forespurgt til anledningen til, at vidnet igen skrev om TDC, forklarede vidnet, at Gitte Wrobel ringede og ville tale med Solveig Mortensen. Da Solveig Mortensen ikke var der, kom Gitte Wrobel til at tale med vidnet. Gitte Wrobel gav vidnet den i mailen anførte besked om goodwill. Mailen skal forstås som en orientering til Solveig Mortensen vedrørende det, som vidnet fik at vide fra Gitte Wrobel.

Foreholdt 1. afsnit, ”... Hendes opfattelse af svaret fra omstruktureringskontoret er, at vi skal tage stilling til værdiansættelsen, da selskabet skal bruge værdien ved et senere salg. Der kan ikke afskrives, da det ikke er en erhvervet goodwill, men der kan være tale om tabsfradrag svarende til at man har købt goodwill på et tidspunkt, hvor goodwill ikke var afskrivningsberettiget”, og 2. afsnit, sidste punktum, ”Der er derfor kun anledning til at se på værdiansættelsen såfremt en værdiansættelsen skal bruges ved værdiansættelse af kommanditandelene, hvilket der ikke er brug for”, og forespurgt, om det er udtryk for en uenighed med hensyn til, om Selskabsrevisionsafdelingen skulle se på værdiansættelsen, forklarede vidnet, at det på dette tidspunkt blev drøftet meget frem og tilbage, om det var oparbejdet goodwill. Vidnets opfattelse var, at såfremt det var oparbejdet goodwill, var der ikke mulighed for fradrag. Det blev i denne periode overvejet, efter hvilke principper goodwill skulle inddrages i sambeskatningen.

Forespurgt, om det anførte var til brug for en konkret sag, forklarede vidnet, at det var til brug for den konkrete sag om bindende forhåndsbesked, at man skulle bruge denne oplysning. Vidnet var alene telefonpasser for Solveig Mortensen i denne forbindelse. Hun havde ikke i øvrigt noget med sagen at gøre.

Forespurgt, om hun kender til andre sager, som kan sammenlignes med TDC-sagen, forklarede vidnet, at hun alene kender til de to tidligere ligningsrådsafgørelser. Hun kendte ikke dengang til disse sager.

Forespurgt forklarede vidnet, at de i november 2002 kendte til den første ligningsråds sag, idet de havde fået afgørelsen tilsendt. Vidnet husker ikke, om hun kendte til sag nr. 2.

Kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel henviste til bilag 08.49 (ekstrakten pag. 2-4/side 1581-1583), specielt pag. 3 (side 1582), og foreholdt vidnet, at hun herom havde forklaret, at de ikke talte om talstørrelser, sammenholdt med bilag E.02 (ekstrakten pag. 7-8/side 52004-52005), specielt pag. 7 (side 52004), 9. afsnit, ”I 1997 købte TDC Talkline for ca. 2 mia. kr. (600 mio. DM, hvoraf 500 DM var overpris i forhold til egenkapitalen ved køb af aktier). Overprisen svarer til ca. 1,9 mia. kr. Goodwill er derfor det væsentligste aktiv”. Vidnet forklarede, at dette var tal for selskabet i Tyskland, som de ikke skulle bruge.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bekræftede vidnet, at det, tallene viste, var, at substansværdierne var beskedne, mens goodwill udgjorde et meget betydeligt beløb.

Som vidne mødte advokat Jan Børjesson, der lovligt forberedt og formantet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han er privatpraktiserende advokat i firmaet KromannReumert, hvor han har været i ca. 25 år. Han har speciale i selskabsret og skatteret. Han blev medlem af dialoggruppen i december 2000, ved at han fik en mail fra Ivar Nordland, der spurgte, om han havde lyst til at deltage i en sådan gruppe.

Forespurgt, om han repræsenterede Advokatsamfundet, forklarede vidnet, at der ikke var tale om en sædvanlig udpegning, idet han så ville have fået henvendelse herfra, men vidnet sad og sidder også i Advokatrådets skatteudvalg. Han havde tidligere deltaget i en anden arbejdsgruppe om transfer pricing, og den nye gruppe lå på en måde i forlængelse af dette arbejde. Vidnet var ikke organisationsrepræsentant i dialoggruppen, men han afrapporterede fra møderne i dialoggruppen i Advokatrådets skatteudvalg, og han modtog også input hertil fra skatteudvalget.

Forespurgt til de øvrige medlemmer af dialoggruppen forklarede vidnet, at han kendte Ivar Nordland og Preben Underbjerg Poulsen fra tidligere, dog udelukkende fra faglige sammenhænge som kurser, konferencer mv. Michael Sørensen, John Bygholm, Steen Askholt og Christen Amby kendte han også fra faglige sammenhænge.

Vidnet forklarede, at formålet med dialoggruppen var at have et uformelt forum, hvor Skatteministeriet kunne afprøve sine tanker på praktikerne, før de gik videre med det til for eksempel en ny lovgivning. Man kunne også drøfte konkrete problemstillinger. Gruppen kunne således bruges til at prøve nogle ideer af.

Foreholdt, at det er oplyst, at dialoggruppen var Peter Lofts idé, forklarede vidnet, at han ikke har hørt noget sådant. Vidnet fik opfordringen som en personlig henvendelse

fra Ivar Nordland på Skatteministeriets vegne. Peter Loft har aldrig deltaget i gruppens møder.

Forespurgt, om det med afprøvning af ideer i dialoggruppen var tanken, at de eksterne medlemmer skulle tage tilbage og afprøve de drøftede ideer, forklarede vidnet, at udgangspunktet var, at man i dialoggruppen drøftede de ting, der kom på bordet. Det var ikke meningen, at de skulle gå tilbage og spørge, før de kom med deres mening. De drøftede på et tidspunkt, om de måtte rapportere fra møderne, og de blev enige om, at de godt måtte tale med andre om det, der blev drøftet i gruppen. Der blev ikke lavet noget skriftligt herom.

Advokat Michael Rekling spurgte til de lovforslag, der blev afprøvet i dialoggruppen, og som normalt også ville blive sendt i høring hos fx Advokatrådet. Forespurgt forklarede vidnet, at han ikke skulle have mandat fra Advokatrådet, før han kunne komme med sin holdning. De udkast til lovforslag, som blev drøftet i gruppen, var ikke de endelige udkast. Det første, de drøftede, var CFC-reglerne. De så på flere udkast hertil, inden forslaget blev sendt i høring. Advokatrådet kunne under høringen frit komme med, hvilken udtalelse man ville. Lige netop på dette lovforslag var det imidlertid også vidnet, der på Advokatrådets skatteudvalgs vegne skulle udarbejde høringssvaret.

Forespurgt til mulige habilitetsproblemer, og hvordan man sikrede sig mod, at nogen deltog i drøftelser til fordel for egne klienter, forklarede vidnet, at habilitet ikke var et tema. De drøftede ikke konkrete sager. Det kan næsten ikke undgås, at der er blevet drøftet emner, som vil kunne have interesse for klienter på den ene eller anden måde. Det var dog ikke noget problem. Det er ikke sket, at der var nogen "uden for døren", fordi de var inhabile.

Adspurgt til referater fra dialoggruppemøderne forklarede vidnet, at der ikke er udarbejdet referater overhovedet. Vidnet har først set de i sagsmaterialet foreliggende to referater i forbindelse med nærværende sag. Disse referater må være lavet til internt brug i Skatteministeriet. Vidnet har ikke modtaget referaterne. Det var ikke meningen, at der skulle laves referater.

Foreholdt bilag 44.41 (ekstrakten pag. 5-7/side 13422-13424), referat af dialoggruppens 1. møde den 8. december 2000, bekræftede vidnet, at dette var det første møde.

Foreholdt pag. 7 (side 13424), 2.-3. sidste afsnit, ”Michael Sørensen vil gerne drøfte lovforslag om international beskatning. Han vil også drøfte bestemmelser, der fungerer uhensigtsmæssigt – tvungen sambeskatning, genbeskatning af underskud og dobbelt dip. Han vil forelægge eksempler, som viser uhensigtsmæssige virkninger, og foreslå ændringer, så reglerne rammer som tilsigtet. Amby vil gerne drøfte succession, aktieoptioner, underskud, sambeskatning samt fusion og spaltning. Amby efterlyser især en revision af sambeskatningsordningen, idet Ligningsrådet ellers må tage initiativ til at ændre ordningen”, og forespurgt, om nogen af disse ønsker vedrørte ligningslovens § 5 H eller selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at der ikke blev talt om paragraffer på det første møde. Han erindrer det i hvert fald ikke. Det første møde var et konstituerende møde, hvor de hilste på hinanden og drøftede formelle ting, så som hvor ofte de skulle mødes, og om møderne skulle være med eller uden referater. De drøftede også, hvilke emner der efterhånden kunne tages op til drøftelse.

Foreholdt pag. 7 (side 13424), 2. sidste afsnit, sidste punktum, ”... idet Ligningsrådet ellers må tage initiativ til at ændre ordningen”, og forespurgt, hvad det var, Christen Amby var utilfreds med, og om Christen Amby i den forbindelse nævnte noget om den første ligningsrådsafgørelse, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at denne af-

gørelse blev nævnt. Han erindrer ikke, at Christen Amby skulle have gjort sig til talsmand for så skarpe udtalelser. Hvis Ligningsrådet skulle ændre noget, måtte det være i forbindelse med sambeskatningscirkulæret, der revideres hvert år. Der var ikke nogle realitetsdrøftelser på møderne. Der blev muligvis talt om, at der var nogle problemer.

Foreholdt bilag 44.42 (ekstrakten pag. 8-13/side 13425-13430), mail af 30. december 2000 fra Ivar Nordland til dialoggruppen med bilag, specielt pag. 10 (side 13427), punkt I-III, ”avancer og tab beregnes på grundlag af de faktiske anskaffelsesummer”, ”de danske afskrivninger beregnes på grundlag af de udenlandske afskrivningsberettede værdier (dog maks anskaffessummen)” og ”de danske afskrivninger ”skygger” så vidt muligt de i udlandet foretagne afskrivninger, jf. stk. 4 (dog inden for rammerne af de maksimale afskrivningssatser, der er fastsat i afskrivningsloven)”, og forespurgt, om der i forbindelse med det udsendte eller drøftelser i tilknytning hertil blev nævnt konkrete sager som årsag til, at man skulle drøfte disse spørgsmål, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Der blev på et tidspunkt nævnt noget om sambeskatning med Canada, men han erindrer ikke præcist hvad. Han har ikke kendskab til, om det udsprang af en konkret sag.

Foreholdt bilag 44.49 (ekstrakten pag. 18-21/side 13440-13443), referat af dialoggruppens 2. møde den 27. februar 2001, specielt pag. 18 (side 13440), 3. sidste afsnit, ”Ivar Nordland foreslog, at man kunne tage hele den frivillige sambeskatning op til revision. Han kunne eksempelvis forestille sig et system med fradragsberettigede koncernlån i stedet for det nuværende system”, og forespurgt, hvorfor hele sambeskatningen skulle tages op til revision, forklarede vidnet, at gruppens arbejde omfattede hele den internationale beskatning, herunder også sambeskatning. Årsagen til, at sambeskatningen blev taget op, var, at der var behov for en lovfæstelse af sambeskat-

ningsreglerne. Man startede med den tvungne sambeskatning, altså CFC-reglerne. Det var naturligt herefter at tage fat på den frivillige sambeskatning.

Forespurgt, om der var ønske om at revidere den frivillige sambeskatning, forklarede vidnet, at gruppen ikke bare skulle kigge på paragraffer. Han kan ikke præcist sige, om der på dette tidspunkt var nogle problemer i forbindelse med reglerne. Ivar Nordland har givet haft noget i tankerne, når han har skrevet sådan. Vidnet har som tidligere nævnt ikke set dette referat tidligere.

Forespurgt, om man i dialoggruppen drøftede den bindende forhåndsbesked i ligningsråds sag nr. 2, der på dette tidspunkt var under behandling, og i denne forbindelse problemerne vedrørende sambeskatning, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at der blev drøftet konkrete sager.

Foreholdt bilag 44.51 (ekstrakten pag. 33-46/side 13453-13466), mail af 13. april 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppen og notat af 13. april 2001 om evt. revurdering af principperne for sambeskatning med fokus på genbeskatning af underskud fra udenlandske selskaber, herunder specielt pag. 35 (side 13455), sidste afsnit, ”I sagens natur må konsekvensændringer for den øvrige del af regelsættet overvejes – herunder i særdeleshed spørgsmålet om indgangsværdier og værn mod omgåelse heraf ved ”step up” via fusioner, der er skattefri efter udenlandske regler men behandles som ”skattepligtige” efter danske regler”, og forespurgt, om han husker, at Ivar Nordland sagde noget om dette på mødet den 25. april 2001, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Vidnet mener, at det anførte var en forløber til, at de senere skulle drøfte frivillig sambeskatning. De drøftede på daværende tidspunkt CFC-reglerne, som var et meget detaljeret, teknisk forslag, som de brugte lang tid på. De tog først frivillig sambeskatning op på et senere tidspunkt.

Forespurgt, om det anførte tema blev nævnt, da de senere drøftede frivillig sambeskatning, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at det blev omtalt. Vidnet har ej heller nogen erindring om, at Ivar Nordland gav udtryk for bekymring i denne forbindelse. Det lå de eksterne medlemmer af gruppen på sinde at finde en løsning på reglerne om frivillig sambeskatning. Hvis notatet indeholder noget om, at der var problemer med lovgivningen, er det i givet fald forbigået hans opmærksomhed.

Vidnet mener ikke, at dialoggruppen i første halvår af 2001 behandlede andet end CFC-reglerne. Det førte frem til, at der i juni 2001 blev sendt et lovudkast i høring.

Foreholdt bilag 44.52 (ekstrakten pag. 47-62/side 13467-13482), mail af 23. maj 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppen og udkast af 23. maj 2001 til forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven og andre skattelove (objektivering af CFC-beskatningen), specielt pag. 47 (side 13467), 3. punktum, ”Vi sender udkast til lovtekst ud på den frivillige sambeskatning (eller hvad vi nu kalder den) i starten af næste uge”, og forespurgt, om dialoggruppen nu begyndte at lægge an til en drøftelse af den frivillige sambeskatning, bekræftede vidnet, at det var et oplæg til, at de skulle drøfte frivillig sambeskatning. Der lå også et gammelt udkast til lovforslag herom, som de fik tilsendt.

Foreholdt bilag 44.53 (ekstrakten pag. 63-74/side 13483-13494), mail af 28. maj 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppen og udkast vedrørende selskabsskattelovens §§ 31-31 R, bekræftede vidnet, at dette udkast vedrører frivillig sambeskatning. Der blev også udleveret et ældre udkast til en egentlig sambeskatningslov, hvilket ikke er dette udkast.

Foreholdt pag. 65 (side 13485), § 31 D, stk. 2, ”Afskrivningsberettigede aktiver anses for erhvervet på det faktiske anskaffelsestidspunkt og de anses for erhvervet til den

faktiske anskaffelsessum. Såfremt selskabet ved fusion eller tilførsel af aktiver efter udenlandske regler har succederet i det afgivende selskabs anskaffelsestidspunkter og -summer succederes også i anskaffelsestidspunkterne og -summerne ved den danske indkomstopgørelse. De afskrivningsberettigede aktiver anses for afskrevet maksimalt efter danske regler indtil begyndelsen af det første indkomstår, hvor der overføres underskud. Ved denne beregning anvendes reglerne på dette tidspunkt. Dog skal aktiverne anses for erhvervet til handelsværdien ved begyndelsen af det første indkomstår, hvor der overføres underskud, såfremt denne værdi er mindre end værdien beregnet efter 1.-4. pkt.”, sammenholdt med pag. 72, 6. afsnit, ”Afskrivningsgrundlaget ved den danske indkomstopgørelse bør ikke være anderledes, end hvis der var afskrevet efter danske afskrivningsregler siden anskaffelsen af det afskrivningsberettigede aktiv. Ved fusioner og tilførsler af aktiver efter fusionsskatteloven succederes der i anskaffelsessummerne, derfor bør der også succederes i anskaffelsessummerne, når udenlandske regler giver mulighed herfor ved fusioner og tilførsel af aktiver. Det bemærkes, at aktiverne afskrives maksimalt efter danske regler fra det faktiske erhvervelsestidspunkt i det afgivende selskab indtil begyndelsen af det første år, hvor der overføres underskud”, og forespurgt, hvad der var årsagen til disse forslag, hvad de sigtede mod, og hvad problemet var, forklarede vidnet, at man ikke skulle have mulighed for at føre aktiver ind til fiktiv afskrivning i Danmark med et udenlandsk datterselskab. Han erindrer ikke, at der blev nævnt navne på skatteydere i den forbindelse.

Forespurgt, om det blev drøftet, hvorfor det ikke burde være anderledes i forhold til udlandet, forklarede vidnet, at problemstillingen var den, at det, hvis man i udlandet havde afskrevet fuldt ud på et aktiv, ikke skulle være muligt at afskrive herpå på ny ved at føre aktivet ind under dansk beskatning. Det ville ikke være rimeligt. Det er vel nærmest udtryk for en realøkonomisk betragtning, at man kun skal have fradrag én gang.

Forespurgt forklarede vidnet, at indgangsværdierne ved sambeskatning givet har været drøftet i dialoggruppen, men han erindrer ikke præcist på hvilket møde. Han mener ikke, det var i første halvår af 2001. Vidnet mener ikke, at det blev drøftet før sommeren 2001, for drøftelserne om CFC-reglerne blev først gjort færdige i foråret 2001, hvorefter forslaget blev sendt til høring. Vidnet erindrer ikke, hvad der blev drøftet på mødet den 8. juni 2001. Han har ikke noget referat og heller ikke nogle mere systematiske notater fra møderne. Han har kun det materiale, der blev sendt ud, hvori han har anført nogle notater.

Foreholdt bilag 44.57 (ekstrakten pag. 75-76/side 13515-13516), mail af 9. august 2001 fra Ivar Nordland til John Bygholm, Steen Askholt, Michael Sørensen, vidnet, Christen Amby og Preben Underbjerg Poulsen med vedhæftet notat, specielt pag. 75 (side 13515), 3. afsnit, 1. punktum, ”Herefter vil jeg gerne at vi får taget en substansdrøftelse af underskudsforlaget”, og sidste punktum, ”Hvis genbeskatningen gennemføres konsekvent uden nogen smuthuller overhovedet kan man også diskutere, om LL § 5 H og forslagens § 31, stk. 4, ikke kan ophæves i fleksibilitetens navn (det har jeg aldrig sagt! – husk det)”, forklarede vidnet, at der her blev refereret til det netop omtalte forslag vedrørende blandt andet § 31 D. Vidnet mener, at forslaget blev behandlet ret stedmoderligt eller nærmere, at der ikke var nogen behandling af det på dette møde.

Forespurgt, om han husker noget nærmere om drøftelsen vedrørende ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at bestemmelsen var en værnsregel. Rådgiverne havde påpeget nogle uhensigtsmæssigheder, og det ville måske være en fordel, hvis man kunne afskaffe den. Det forudsatte imidlertid, at man var dækket ind ved andre regler. Vidnet mener ikke, at han deltog i mødet i august 2001. Han har ved gennemgang af sine dagbøger fundet frem til, at han har deltaget i mødet den 8. juni 2001, og at det næste møde herefter var den 9. november 2001.

Forespurgt, hvad det var for uhensigtsmæssigheder, rådgiverne havde påpeget, forklarede vidnet, at han ikke husker præcist, hvad det drejede sig om.

Foreholdt, at Ivar Nordland senere har anført, at L 61 var begrundet i ”forlydender i rådgiverkredse”, og forespurgt, om han i dialoggruppen hørte noget om, at rådgivere havde hørt om muligheden for ”step up”, forklarede vidnet, at han ikke har kendskab hertil. Da CFC-forslaget blev sendt i høring, var der også medtaget nogle dele, som ikke havde været drøftet i dialoggruppen. Det var måske, fordi det var noget, som det ikke var hensigtsmæssigt, at de eksterne medlemmer kendte til. Selskabsskattelovens § 31, stk. 6, havde ikke været drøftet i dialoggruppen. Vidnet har sammenholdt med sit materiale fra dialoggruppen med det forslag, der blev sendt i høring, og har herved konstateret, at der i det udsendte høringsmateriale er medtaget nogle elementer, som dialoggruppen ikke har set. Det er nok noget, som Skatteministeriet har haft liggende, som skulle medtages i et lovforslag om international beskatning.

Foreholdt bilag 81.34 (ekstrakten pag. 77-82/side 35191-35196), mail af 26. oktober 2001 fra Michael Sørensen til Ivar Nordland med bilag, specielt pag. 78 (side 35192), 4. afsnit, ”Ved samme møde vil vi gerne drøfte ikrafttrædelsesbestemmelsen vedrørende ændring af SEL § 31, stk. 6, jf. lovforslag af 24. oktober 2001”, og forespurgt, hvad dette gav anledning til i dialoggruppen, forklarede vidnet, at han ikke mener, at de nåede til dette punkt. Selskabsskattelovens § 31, stk. 6, har ikke været drøftet i dialoggruppen.

Foreholdt pag. 80 (side 35194), ”Forslag til justeringer af reglerne vedrørende sambeskatning”, 2. sidste afsnit, ”5. Reglerne i § 31, stk. 6 vedrørende fastsættelse af indgangsværdier for afskrivningsberettigede aktiver bør justeres, således at der kan afskrives på handelsværdier ved påbegyndelse af sambeskatning af udenlandske selskaber. Sådanne selskabers bruttoindkomst skabes på grundlag af værdien af selska-

bets anlægsaktiver, og der ses ikke at være nogen begrundelse for, hvorfor afskrivning på sådanne anlægsaktiver skal beregnes på grundlag af historiske anskaffelsessummer. De gældende regler er upraktiske og giver administrative og kontrolmæssige problemer for selskaberne og ligningsmyndighederne”, og foreholdt, at det her virkede, som om Michael Sørensen var uenig i forslaget, forklarede vidnet, at han ikke mener, at de nåede at drøfte disse punkter på mødet den 9. november 2001. Forholdet var nu det, at drøftelserne om indgangsværdier og ikrafttrædelsesregler kørte i et parallelt forløb med høringen.

Forespurgt, om han gjorde sig overvejelser om selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Michael Sørensen var, som vidnet oplevede det, den, der havde mest erfaring på dette område. Det var derfor, Michael Sørensen var så fremtrædende på denne del.

Foreholdt bilag 40.12 (ekstrakten pag. 83/side 11937), mail af 7. januar 2002 fra Ivar Nordland, specielt 3. punktum, ”Jeg arbejder på at CFC-delen fra L 61 bliver genfremsat med ganske få ændringer”, og forespurgt, om han hørte noget nærmere om, hvilke dele af L 61 der skulle fremsættes, og hvilke der ikke skulle, forklarede vidnet, at gruppens arbejde i realiteten standsede i begyndelsen af 2002 på grund af EU-formandskabet.

Forespurgt, om dialoggruppen var involveret i spørgsmålet om genfremsættelsen af L 61, forklarede vidnet, at han ikke mener, at han deltog i møder i dialoggruppen i denne periode. Han deltog, som han husker det, ikke i mødet den 25. februar 2002.

Advokat Michael Reklings dokumenterede bilag 40.13 (ekstrakten pag. 84/side 11938), mail af 21. februar 2002 fra Ivar Nordland til dialoggruppen.

Foreholdt bilag 44.66 (ekstrakten pag. 85/side 13539), mail af 9. januar 2003 fra Ivar Nordland til John Bygholm, Steen Askholt, Michael Sørensen, vidnet, Jesper Leth Vestergaard, Majken Wågensø, Christen Amby og Preben Underbjerg Poulsen, forklarede vidnet, at det var EU-formandskabet, der var skyld i, at der ikke blev afholdt møder i dialoggruppen i 2002, idet Ivar Nordland havde meddelt, at der ikke var ressourcer hertil i perioden.

Foreholdt 2. sidste afsnit, ”CFC-reglerne i L 99 blev vedtaget, og nu er spørgsmålet om ikke tiden er inde til at forsøge på at opnå et resultat på den almindelige sambeskatning. Vi arbejder videre og sender snart et revideret notat ud. ...”, og forespurgt ,om dialoggruppen fik noget at vide om, hvorfor den almindelige/frivillige sambeskatning ikke kom med i L 99, forklarede vidnet, at de ikke fik mere at vide end det, der fremgik af fremsendelsesmailen. Vidnet husker sambeskatningsdrøftelsen således, at det ikke så meget var et spørgsmål om indgangsværdier, men mere om der skulle være en sambeskatningslov. Det var selve systemet, de drøftede, og ikke indgangsværdier.

Foreholdt bilag 81.24 (ekstrakten pag. 87-89/side 35149-35151), huskeseddel fra møde i dialoggruppen den 3. februar 2003, specielt pag. 88 (side 35150), 3. sidste punkt, ”§ 31 D, stk. 2: bør altid være de faktiske udenlandske afskrivninger, der benyttes til at finde indgangsværdien”, og forespurgt, hvad det gav anledning til på mødet i dialoggruppen den 3. februar 2003, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, at han deltog i mødet den 3. februar 2003. Han har kun noteret, at han deltog i mødet den 26. marts 2003. Denne huskeseddel lå ikke i de bilag, som vidnet har fra dialoggruppen. Det er formentlig Skatteministeriet, der har udarbejdet huskesedlen.

Foreholdt, at han forklarede, at han deltog i mødet i marts 2003, og forespurgt, hvornår han ellers var til møde i dialoggruppen, forklarede vidnet, at han ikke deltog i flere møder. Der var et møde i juni 2003, der blev aflyst, og så skete der ikke mere.

Kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel henviste til bilag 44.53 (ekstrakten pag. 63-74/side 13483-13494), specielt pag. 72 (side 13492), §§ 31 C-31 E, og spurgte, om der samtidig blev drøftet noget om konsekvensændringer i afskrivningsloven. Vidnet forklarede hertil, at det erindrer han ikke. Han kan af sit eget materiale se, at han ud for § 31 D har noteret en enkelt bemærkning, nemlig ”omstruktureringer”. Det skulle være muligt at omstrukturere uden at få problemer i denne forbindelse, men man skulle heller ikke kunne få yderligere fradrag. Han mener, at de prøvede at holde sig til de paragraffer, der vedrørte international sambeskatning, og ikke tage andre regler med ind.

Forespurgt, om der ud over materialet i ekstrakten er tilgået dialoggruppen et udkast til en sambeskatningslov, forklarede vidnet, at han den 29. oktober 2001 i forbindelse med indkaldelsen til novembermødet modtog et gammelt udkast til lov om sambeskatning. Dette lovforslag blev aldrig fremsat i Folketinget. Vidnet mener, at det først var ved dette møde, de reelt begyndte at drøfte frivillig sambeskatning, idet de frem til dette tidspunkt kun havde drøftet CFC-reglerne. De nåede dog ikke ret langt med hensyn til den frivillige sambeskatning.

Mødet hævet kl. 15:28.

Næste møde er berammet til torsdag den 20. januar 2005 kl. 09:30.

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 28. februar 2005.
Marianne Kjølbje

Den 20. januar 2005 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbje.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rebling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rebling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann ved Anne Marie Olsen.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister

Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokat Peter Kierkegaard.

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Advokat Lida Hulgaard, der er valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding, var ikke mødt.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt mødte advokat Mads Krarup.

Advokat Steen Lassen, der er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær og underdirektør Flemming Paludan mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær,

var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernø, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel mødte advokat Nicolai Westergaard.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte Gitte Tarum Wrobel, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at hun, der er uddannet jurist, den 1. juni 2000 blev ansat i Retsafdelingen i Told- og Skattestyrelsen, i Erhvervsbeskatningskontoret. Hun havde tidligere været ansat i Københavns Kommunes Skatteforvaltning. Erhvervsbeskatningskontoret tager sig af alt, hvad der vedrører selvstændige erhvervsdrivende, blandt andet beskatning af goodwill, virksomhedsskattebogen og afskrivninger. De områder,

som kontoret tager sig af, har primært med personbeskatning at gøre, men mange af reglerne gælder også for selskaber. På kontoret var medarbejderne specialiseret på disse områder, og hun havde blandt andet goodwill som et af sine områder.

Der var i sagen med TDC et samarbejde med Selskabsrevisionsafdelingen, der var den lignende myndighed for TDC. Hun var på daværende tidspunkt fuldmægtig. Hendes kontorchef var gennem hele perioden Kim Lohse, og retschefen var Lisbeth Rasmussen. Tidligere var Preben Underbjerg Poulsen retschef, men det var inden denne sag.

Foreholdt bilag 07.22 (ekstrakten pag. 1-6/side 1080-1085), brev af 5. september 2001 fra TDC til Told- og Skattestyrelsen, forklarede vidnet, at hun ikke deltog i mødet. Hun var ikke involveret i sagen på dette tidspunkt. Hun kom først ind i sagen, efter at den bindende forhåndsbesked var afgivet, ved et møde den 28. september 2001 hos TDC.

Foreholdt bilag 07.32 (ekstrakten pag. 7-9/side 1113-1115), notat af 11. september 2001 fra Lars Nørding og Solveig Mortensen vedrørende TDC A/S – anmodning om bindende forhåndsbesked, og bilag 07.39 (ekstrakten pag. 10-11/side 1126-1127), internt notat af 11. september 2001 fra Lars Nørding og Solveig Mortensen vedrørende Ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at hun ikke har nogen erindring om, at hun har set de to notater tidligere.

Foreholdt bilag 06.09 (ekstrakten pag. 13-24/side 859-870), bindende forhåndsbesked af 18. september 2001 vedrørende TDC A/S, forklarede vidnet, at hun har set denne bindende forhåndsbesked, som hun fik lige før mødet med TDC den 28. september 2001. Hun mener, at hun selv fandt den i de referater fra Ligningsrådets møder, som de havde i afdelingen. Hun havde ikke på forhånd hørt om, hvilke drøftelser der hav-

de været herom på Ligningsrådets møde. Kim Lohse havde ikke fortalt hende noget om Ligningsrådets afgørelse, da han kom tilbage fra ligningsrådsmødet. Hun var ikke involveret i sagen på det tidspunkt.

Foreholdt, at det var Henning Lauritsen fra TDC, der anmodede om et møde, og forespurgt hvad han ville, forklarede vidnet, at TDC gerne ville have en ny bindende forhåndsbesked om værdiansættelser, herunder af goodwill. Vidnet henviste i denne forbindelse til bilag 08.91 (side 1823), mail af 24. september 2001 fra Lars Nørding til Mogens Nicolaisen, vidnet og Esther Uhrenholt, med videresendelse af mail fra Henning Lauritsen vedrørende møde.

Forespurgt til mødet den 28. september 2001, forklarede vidnet, at hun deltog i mødet hos TDC sammen med folk fra Selskabsrevisionsafdelingen i Århus.

Foreholdt bilag 08.47 (ekstrakten pag. 25-26/side 1567-1568), referat af 8. oktober 2001 vedrørende møde med TDC den 28. september 2001, bekræftede vidnet, at hun har skrevet dette referat. På mødet præsenterede TDC den problemstilling, der var næste skridt efter den bindende forhåndsbesked, og at TDC herunder ønskede, at nogle medarbejdere fra ToldSkat deltog i en arbejdsgruppe med TDC-ansatte, der skulle udarbejde en værdiansættelse. Vidnet deltog i mødet, fordi hun havde kendskab til goodwill. De kom for at høre, hvad TDC ville. Hun havde ikke noget forudgående kendskab til sagen, ud over at hun havde læst den bindende forhåndsbesked.

Forespurgt, hvorfor TDC ikke blot fremsendte en anmodning om en bindende forhåndsbesked, og hvad det var, TDC ville drøfte, forklarede vidnet, at hun mener, at det var spørgsmålet om etablering af en arbejdsgruppe, de ville drøfte, for det var et usædvanligt forslag.

Foreholdt pag. 25 (side 1567), 3. afsnit, ”... Derefter gennemgik TDC forskellige økonomiske modeller for, hvorledes De havde tænkt sig at beregne værdien af goodwill i selskabet. ...”, forklarede vidnet, at det, som hun husker det, var en abstrakt og helt generel gennemgang af modellerne. Der blev – så vidt hun husker – ikke sat tal på. De økonomiske modeller var ikke nyt stof for vidnet, men ToldSkat anvendte normalt ikke disse modeller ved beregning af goodwill. Det lå vidnet nærmere at benytte den fremgangsmåde, der var beskrevet i cirkulæret, frem for de præsenterede modeller. I de sager, som vidnet havde kendskab til, der indtil da havde været fremlagt for Ligningsrådet, havde man anvendt reglerne i cirkulæret. Som vidnet husker det, brugte TDC en model, der reelt var fremkommet ved en interaktion mellem flere af de økonomiske modeller, der med forskellig vægt indgik i den endelige værdiansættelse.

Foreholdt pag. 26 (side 1568), sidste afsnit, ”Det blev meddelt TDC, at vi ikke havde mulighed for at give tilsagn om deltagelse i en sådan arbejdsgruppe – der var tale om en situation, som vi ikke havde prøvet før. Konklusionen blev, at vi ville undersøge, om det var Ole Kjærs opfattelse, at vi skulle deltage i sådan en arbejdsgruppe. Lars Nørding lovede at melde tilbage til TDC den kommende mandag”, forklarede vidnet, at de ikke kunne give tilsagn om at deltage i en sådan arbejdsgruppe, fordi dette var usædvanligt, og fordi de var bange for at miste deres uafhængighed. Vidnet ved ikke, om det nåede op til Ole Kjær, men da de kom tilbage fra mødet, blev det drøftet mellem cheferne, det vil sige Lars Nørding, Lisbeth Rasmussen og Kim Lohse. Resultatet blev, at de meddelte TDC, at de ikke kunne deltage i en arbejdsgruppe. TDC måtte således selv tilvejebringe en værdiansættelse og forelægge den for Ligningsrådet. De afventede herefter en anmodning om bindende forhåndsbesked fra TDC.

Adspurgt, om sagen stod på andet fra styrelsens side, forklarede vidnet, at de ikke havde nogen sag vedrørende værdiansættelse af goodwill i Erhvervsbeskatningskontoret, og de ventede på en anmodning fra virksomheden.

Foreholdt bilag 08.90 (ekstrakten pag. 27/side 1822), mail af 8. december 2001 fra Gitte Tarum Wrobel til Lars Nørding, vedr. referat fra møde med TDC, forklarede vidnet, at hun ikke husker, at der kom bemærkninger til det udsendte referat.

Foreholdt bilag 14.36 (ekstrakten pag. 28-33/side 3692-3697), referat af 1. oktober 2001 af møde med TDC A/S den 28. september 2001 med bilag, bekræftede vidnet, at referatet (side 3692-3694) er skrevet af Mogens Nicolaisen. Hun opfattede ikke dette som afvigende fra det referat, hun selv havde skrevet.

Foreholdt pag. 28 (side 3692), 2. sidste afsnit, ”Selskabets repræsentanter redegjorde i korte træk for - den foretagne omdannelse af det tyske datterselskab til kommanditselskab, herunder formålet med omdannelsen, hvordan denne foregik og hvorledes step-up'en er beregnet”, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvad der nærmere blev sagt om formålet med omdannelsen. Hun husker, at de forklarede om ”step up'en”, men hun kan ikke gengive det, for hun kendte ikke nærmere hertil på dette tidspunkt, så hun forstod det ikke fuldt ud. TDC gjorde meget ud af at forklare, at man kunne lave ”step up” efter de tyske regler, men at det ikke nødvendigvis førte til et resultat, der var udtryk for den reelle handelsværdi, og dermed ikke svarede til det, man ville komme frem til ved en værdiansættelse.

Foreholdt pag. 29 (side 3693), 1. afsnit, ”... det var af væsentlig regnskabsmæssig betydning for TDC, herunder at dersom man ikke kendte størrelsen af det pgl. fradrag ville man ikke være i stand til at afsætte dette i regnskabet for 2001. Det var derfor helt afgørende at sagen kunne afgøres på Ligningsrådets møde den 20. november

2001, idet dette tidspunkt var deadline for input ifb. med TDC's udarbejdelse af årsregnskab for 2001", forklarede vidnet, at der, selvom der, så vidt hun husker, ikke blev nævnt tal, ikke var tvivl om, at det var en stor sag. Det var tal af en sådan størrelse, at det havde effekt på regnskabet. Vidnet kan ikke erindre, om der blev oplyst beløbsstørrelser.

Foreholdt pag. 31 (side 3695) forklarede vidnet, at hun ikke mener, at denne side skulle have været hæftet sammen med referatet af mødet med TDC den 28. september 2001, idet det er hendes notater til et senere møde med TDC, den 25. september 2002.

Foreholdt, at pag. 31 (side 3695), der er identisk med bilag 13.11 (side 3361-3363), ligner et tidligt udkast til den bindende forhåndsbesked, der blev afgivet meget senere, i august 2003, forklarede vidnet, at det var vidnets noter til forberedelse af mødet med TDC den 25. september 2002.

Foreholdt pag. 33 (side 3697) forklarede vidnet, at dette er Solveig Mortensens notat, som vidnet fik sendt pr. mail fra Solveig Mortensen den 18. december 2001.

Foreholdt pag. 33 (side 3697), 7. afsnit, "Goodwill afskrives efter afskrivningslovens regler, hvorfor der overvejes, om omdannelsen efter tysk ret kan anses for en erhvervelse, hvorefter goodwill også efter SEL § 31, stk. 6, anses for erhvervet for 1,9 mia. kr.", og 8. afsnit, "... KG'et aktiverer derfor en goodwill, som selskabet ikke har betalt for, idet det er en goodwill, som er oparbejdet i GmbH'et", og forespurgt, om dette var udtryk for, at de var kommet hertil i en afklaring af problemstillingen, forklarede vidnet, at de, hvor hun sad, ikke havde nogen sag endnu. Der havde kun været ført nogle telefonsamtaler.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bekræftede vidnet, at hun deltog uformelt i mødet den 28. september 2001, idet Erhvervsbeskatningskontoret ikke havde fået nogen anmodning om bindende forhåndsbesked fra TDC.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om det var normalt, at de deltog i sådanne møder, når de ikke havde nogen sag, forklarede vidnet, at denne sag ikke var normal. Sædvanligvis begynder en sag med en anmodning om bindende forhåndsbesked.

Foreholdt af advokat Michael Reklings bilag 08.45 (ekstrakten pag. 34-36/side 1563-1565), referat af 14. december 2001 af møde den 12. december 2001 med TDC om anmodning om bindende forhåndsbesked, bekræftede vidnet, at hun også deltog i dette møde. Hun mener også, at hendes kontorchef, Kim Lohse og retschef Lisbeth Rasmussen deltog i mødet.

Forespurgt om temaet for dette møde forklarede vidnet, at oplægget fra TDC var, at man ville fremlægge Deloitte & Touche's rapport om værdiansættelse, men da de kom til mødet, var rapporten ikke færdig, så mødet fik et andet forløb. De fik i stedet udleveret en slags indholdsfortegnelse over, hvad rapporten ville komme til at indeholde.

Forespurgt til, hvorfor TDC havde antaget Deloitte & Touche til at udarbejde værdiansættelsesrapporten, forklarede vidnet, at hun havde haft nogle samtaler med Henning Lauritsen fra TDC, der spurgte, om det kunne være en fordel for TDC, hvis de fik Deloitte & Touche til at lave rapporten for sig. Dette fremgår også af bilag 08.46. Vidnet havde tilkendegivet, at hun var af den opfattelse, at TDC selv burde udarbejde værdiansættelsen, så ToldSkat kunne forholde sig frit hertil. Det var således ikke vid-

net, der sagde, at den skulle være udarbejdet af en af TDC uafhængig revisor. Det var TDC, der tog initiativ til mødet den 12. december 2001.

Forespurgt, hvorfor Lisbeth Rasmussen deltog i mødet, forklarede vidnet, at de nu vidste, at der ville komme en sag om bindende forhåndsbesked, og Lisbeth Rasmussen blev involveret på grund af sagens størrelse.

Foreholdt pag. 34 (side 1563), 3. afsnit, ”Mødet blev i stedet anvendt til kort at redegøre for, hvorfor man ønskede en bindende forhåndsbesked vedrørende værdien af goodwill i Talkline KG samt til at gennemgå, hvad rapporten kom til at indeholde”, og forespurgt, hvad TDC oplyste om årsagen til, at man ønskede en bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at det skyldtes, at TDC så bedre kunne dokumentere værdiansættelsen, og TDC ønskede også at få sikkerhed for beløbets størrelse.

Adspurgt om TDC sagde noget om konkrete forventede tal, forklarede vidnet, at det erindrere hun ikke noget om. De arbejdede jo stadig på rapporten.

Foreholdt pag. 34 (side 1563), 5. afsnit, ”... Det blev i den forbindelse diskuteret, hvorvidt der var tale om en påtænkt disposition. Den påtænkte disposition var, at Talkline KG skal indgå i sambeskatning med virkning for 2001”, og forespurgt, hvad det var for et problem, der her blev diskuteret, forklarede vidnet, at man kun kunne få bindende forhåndsbesked om en påtænkt, fremtidig disposition. Det var spørgsmålet, om Ligningsrådet overhovedet kunne tage stilling til denne sag, idet der blev stillet spørgsmålstegn ved, hvorvidt det var en påtænkt eller en allerede gennemført disposition.

Foreholdt, at TDC vel mente, at det var en påtænkt disposition, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt pag. 35 (side 1564), næstsidste afsnit, ”Det blev aftalt, at så snart rapporten foreligger, vil TDC præsentere denne for os – formentlig inden jul. ...”, og sidste afsnit, ”... TDC så helst at sagen blev forelagt for Ligningsrådet i januar. ...”, bekræftede vidnet, at TDC helst så, at sagen kunne komme med på Ligningsrådets møde i januar 2002. Denne plan holdt imidlertid ikke.

Foreholdt bilag 20.06.34 (ekstrakten pag. 37-38/side 30184-30185), mail af 18. december 2001 fra Solveig Mortensen til vidnet og notat om værdiansættelse af goodwill, og forespurgt, om der var planer om endnu et møde med TDC i december 2001, forklarede vidnet, at de forventede, at der kunne fremlægges en værdiansættelsesrapport før udgangen af december, men det blev ikke til noget.

Foreholdt pag. 37 (side 30184), 1. afsnit, ”Vi har gjort os nogle tanker vedr. værdiansættelsen af goodwillen, hvor vi overvejer, om der er mulighed for at overføre begrænsningen i værdien til ”betalt goodwill” som efter tyske regler”, og forespurgt, om de ledte efter begrænsningsmuligheder, forklarede vidnet, at hun jo ikke ved, hvad Solveig Mortensen gjorde. Vidnet tænkte ikke selv sådan. De ventede på, at der skulle komme en sag om bindende forhåndsbesked. De vidste, at det ville blive en stor sag. Vidnet havde på daværende tidspunkt kun modtaget det materiale, der blev omdelt på møderne og mailen fra Selskabsrevisionen med notatet.

Foreholdt pag. 38 (side 30185), 3. afsnit, ”... I dette tilfælde vil værdiansættelsen på goodwill umiddelbart være handelsværdien pr. 01.01.2001, hvilket svarer til ca. 10 mia. kr.”, og forespurgt til beløbet på 10 mia. kr., forklarede vidnet, at hun ikke tænkte nærmere over dette. De afventede stadig en konkret sag. Som hun husker det, gjorde de ikke noget ved det. Hun ved ikke, hvor dette tal kom fra. Hun husker ikke, hvornår der kom et konkret tal på bordet. Hun husker ikke, hvorvidt hun nævnte dette tal over for nogen, således heller ikke, om hun nævnte det for Kim Lohse eller Lis-

beth Rasmussen. Hun havde, så vidt hun erindrer, ikke hørt om dette tal eller andre tal før.

Forespurgt af advokat Nicolai Westergaard forklarede vidnet, at hun, da hun modtog notatet, ikke havde nogen sag, hvorfor hun lagde notatet fra Solveig Mortensen til side og afventede.

Advokat Michael Rekling henviste til beskrivelsen af problemstillingen og forespurgte, om vidnet orienterede nogen herom. Vidnet forklarede, at hun ikke husker, hvad hun gjorde med notatet fra Solveig Mortensen. Hun vil tro, at hun afventede, at der snart skulle ske noget vedrørende en konkret sag.

Kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen henviste til notatet fra Solveig Mortensen og forespurgte, om Solveig Mortensen havde en sag. Vidnet forklarede, at Solveig Mortensen var ansat i Selskabsrevisionsafdelingen, der tog sig af ligningen, så de havde vel altid en sag. Forespurgt, om det var en igangværende sag, svarede vidnet, at det var det nok ikke.

Forespurgt af advokat Michael Rekling, hvornår anmodningen om den bindende forhåndsbesked indgik, forklarede vidnet, at anmodningen kom den 28. maj 2002.

Adspurgt, om der skete noget i relation til sagen i den mellemliggende periode, som hun var involveret i, forklarede vidnet, at det skete der, så vidt hun husker, ikke.

Foreholdt bilag 10.51 (ekstrakten pag. 40-44/side 2307-2311), brev af 28. maj 2002 fra TDC til Ligningsrådet vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked, bekræftede vidnet, at hun modtog anmodningen straks, da den indkom. Hun fik den overbragt. Der blev herefter oprettet en sag. De modtog værdiansættelsesrapporten

sammen med anmodningen. Det var første gang, de så rapporten fra Deloitte & Touche. Der var flere ringbind med bilag til rapporten. TDC ville gerne præsentere rapporten for dem. Mødet blev først afholdt i september måned. De kunne ikke nå at afholde det inden sommerferieperioden, og der var mange mennesker involveret. De havde endvidere den opfattelse, at sagen nu ikke hastede så meget mere, for det med 2001-regnskabet var jo passé. De gennemgik ikke rapporten fra Deloitte & Touche nærmere, før den blev præsenteret af TDC. Det var vidnet, der, efter at sagen var indkommet, var sagsbehandler.

Foreholdt bilag 08.78 (ekstrakten pag. 45/side 1808), mail af 19. september 2002 fra Solveig Mortensen til Lisbeth Rasmussen, specielt 1. afsnit, ”Som aftalt pr. telefon sendes en tidslinje vedrørende anmodningen fra TDC om en bindende forhåndsbesked vedrørende goodwill”, og forespurgt, hvad var det for en tidslinje, forklarede vidnet, at hun formoder, at der henvises til den beskrivelse af datoer, der fremgår af mailen.

Foreholdt bilag 14.36 (ekstrakten pag. 28-33/side 3692-3697), specielt pag. 32 (side 3696), forklarede vidnet, at hun mener, at denne side hører sammen med arbejds papiret, pag. 31 (side 3695). Vidnet mener, at hun selv har lavet denne tidslinje.

Vidnet bemærkede, at mailen fra Solveig Mortensen, bilag 08.78 (ekstrakten pag. 45/side 1808), behandlede spørgsmålet om, hvorvidt det var en påtænkt disposition.

Foreholdt bilag 10.51 (ekstrakten pag. 40-44/side 2307-2311), specielt pag. 42 (side 2309), 3. afsnit, værdiansættelsen, ”Det er TDC’s opfattelse, at det samlede afskrivningsgrundlag hos Talkline GmbH & Co. KG efter erhvervelsen af samtlige aktiver og passiver fra Talkline GmbH den 29./30. december 2000 udgjorde 950,8 mio. euro”, og forespurgt, hvilke aktiver der var indeholdt i dette beløb, og om det var andet

end goodwill, forklarede vidnet, at det fremgik af teksten, at der også var bogførte immaterielle anlægsaktiver og bogførte materielle anlægsaktiver. Det er korrekt, at goodwillen var angivet som en merværdi på 860 mio. euro ud af de i alt 950 mio. euro.

Forespurgt, om ”step up”-problematikken også vedrørte de immaterielle og materielle anlægsaktiver, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om dette var tilfældet, men det blev beskrevet, hvorledes man kunne gøre efter tyske regler. Som vidnet forstod det, blev merværdien først fordelt på bogførte anlægsaktiver, det vil sige på immaterielle og materielle anlægsaktiver, og herefter på resten.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen forklarede vidnet, at hun så anmodningen første gang, da hun fik den overbragt den 28. maj 2002.

Forespurgt af advokat Michael Reklings, om de gjorde sig nogen tanker om, hvorfor TDC anmodede om en bindende forhåndsbesked og ikke blot selvangav beløbet, forklarede vidnet, at det var for at få sikkerhed. Der var tale om så store beløb, at det havde stor indflydelse på TDC's skatteopgørelse.

Foreholdt pag. 43 (side 2310), regulering af afskrivningsgrundlaget, og forespurgt, om henvisningen til afskrivningslovens § 40, stk. 5, gav hende anledning til overvejelser vedrørende denne bestemmelse, forklarede vidnet, at det var en del af den samlede problematik, som hun skulle overveje.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om hun nåede at forholde sig til afskrivningslovens § 40, stk. 5, forklarede vidnet, at hun gjorde sig sine overvejelser, idet afskrivninger var et af Erhvervsbeskatningskontorets områder, men hun nåede ikke til en konklusion.

Foreholdt bilag 08.02 (ekstrakten pag. 46-52/side 1369-1375), journalark mm., bekræftede vidnet, at det håndskrevne er skrevet af hende. Ud over vidnet var Kim Lohse og Lisbeth Rasmussen på sagen, og i Selskabsrevisionen var Solveig Mortensen og kontorchef Lars Nørding på sagen. Selskabsbeskatningsafdelingen var ikke på daværende tidspunkt involveret i sagen. De kom først ind i sagen i september 2002.

Foreholdt pag. 46 (side 1369), 3. afsnit, ”13.9.02, Spm. om der overhovedet kan gives bindende forhåndsbesked forelagt for Normann Nielsen, som vil kontakte LR-formanden”, forklarede vidnet, at Normann Nielsen sad i proceskontoret. Vidnet forelagde spørgsmålet for Normann Nielsen, og han kom frem til, at anmodningen om bindende forhåndsbesked burde imødekommes.

Foreholdt 4. afsnit, ”24.9.02 Forelagt Niels Christensen, Selskabsomstruktureringskontoret, spm. om anvendelse af handelsværdi i stedet for faktisk anskaffelsesværdi, jf. SEL § 31, stk. 6. N.C. vil gerne have forelagt spørgsmålet formelt da der ikke umiddelbart kan svares herpå”, og forespurgt, om det var første gang, Niels Kristensen blev involveret i den nu indkomne anmodning om bindende forhåndsbesked, bekræftede vidnet dette. Niels Kristensen sagde ikke noget om, hvad der var hans umiddelbare opfattelse. Han ville gerne have noget papir at kigge på.

Foreholdt noten, ”Går spm. ikke alene på merværdien på 860,2 mio. euro? (for det resterende beløb er der tale om bogførte værdier)”, bekræftede vidnet, at det er skrevet af hende. Det gik på, at det ikke var hele værdien, der var goodwill.

Foreholdt, at Niels Kristensen, da hun havde samtalen med ham i september 2002, havde haft forskellige problemer med TDC's tidligere sag, hvorunder der var blevet givet udtryk for bekymringer om et hul i loven, og forespurgt, om Niels Kristensen

nævnte dette over for hende, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Hun talte kun kort med Niels Kristensen dagen før mødet den 25. september 2002.

Foreholdt bilag 08.43 (ekstrakten pag. 53-54/side 1560-1561), referat af 7. oktober 2002 af møde hos TDC den 25. september 2002 vedrørende præsentation af værdiansættelsesrapporten udarbejdet af Deloitte & Touche, bekræftede vidnet, at hun deltog i mødet, og at dette er hendes referat af mødet. Formålet med mødet var, at nogle medarbejdere fra Deloitte & Touche skulle gennemgå den rapport, de havde udarbejdet, og beskrive de metoder, som de havde anvendt, ligesom der kunne stilles spørgsmål til Deloitte & Touche om rapporten.

Foreholdt pag. 53 (side 1560), 2. afsnit, ”TSS rejste spørgsmålet angående hjemlen til at fravige den faktiske anskaffelsessum ved indtræden i sambeskatningen, jf. selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6. ...”, og forespurgt, om det var Told- og Skattestyrelsen, der tog initiativ til drøftelse af denne regel, forklarede vidnet, at det var Told- og Skattestyrelsen og Selskabsrevisionen, der rejste spørgsmålet. Det blev senere udskilt til særskilt behandling. Det var meningen, at det skulle have været en del af forespørgslen. De fokuserede nu på hjemmelsspørgsmålet. De rejste spørgsmålet på mødet for at høre TDC’s holdning hertil.

Forespurgt, hvorfor hjemmelsspørgsmålet stadig henstod som et problem, når Ligningsrådet den 18. september 2001 havde afgivet en bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at det undrede TDC sig også over. TDC mente, at Ligningsrådets afgørelse af 18. september 2001 netop havde afklaret hjemmelsspørgsmålet. Erhvervsbeskatningskontoret rejste spørgsmålet, fordi Selskabsrevisionen, herunder Solveig Mortensen, havde gjort sig nogle tanker herom. De mente, at der kunne være en problemstilling her, så derfor stillede de spørgsmålet. Men at det skulle ende med at blive en stor sag i sig selv, var ikke forudset.

Adspurgt om betydningen af de tidligere bindende forhåndsbeskeder i den første og anden ligningsrådssag forklarede vidnet, at hun ikke kendte disse sager. Hun har først hørt om disse sager på et senere tidspunkt. Det var kun den første bindende forhåndsbesked til TDC, der for hende havde betydning for denne sag.

Foreholdt 3. afsnit, ”TSS spurgte yderligere til sammenhængen mellem de negative forventninger, som TDC giver udtryk for i spm. 2 i den bindende forhåndsbesked fra 18. september 2001, hvoraf det fremgår, at TDC forventer et tab ved realisation af aktiviteterne i Talkline GmbH. og Co. KB i købet af 2001 sammenholdt med værdiansættelsesrapportens positive forventninger. ...”, bekræftede vidnet, at der var sket en ændring fra negative forventninger i den bindende forhåndsbesked fra den 18. september 2001 til positive forventninger i værdiansættelsesrapporten pr. 29. december 2000. TDC forklarede herom, at det var et omskifteligt marked, som nu var gået op. Vidnet mener, at TDC stadig havde planer om at sælge, men der var vist ingen, der ville købe. Det var, som vidnet husker det, oplyst i den første bindende forhåndsbesked fra 2001, at man ville sælge.

Foreholdt bilag 14.36 (ekstrakten 28-33/side 3692-3697), specielt pag. 31-32 (side 3695-3696), bekræftede vidnet, at dette var hendes forberedelse til mødet den 25. september 2002.

Foreholdt pag. 31 (side 3695), nederst, ”Spørgsmål der skal afklares på mødet: 1. Der spørges generelt på værdien af de afskrivningsgrundlaget for aktiverne. Ligningsrådet vurderer alene goodwill – spm. om regionen skal inddrages i værdiansættelsen af de øvrige aktiver eller om Ligningsrådet vil tage stilling til alle aktiverne. 2. Tidshorison”, og forespurgt, om disse spørgsmål blev afklaret på mødet, forklarede vidnet, at det ikke blev afklaret, men man ville fortsat gerne have, at det gik hurtigt.

Foreholdt bilag 08.43 (ekstrakten pag. 53-54/side 1560-1561), specielt pag. 54 (side 1561), 2. afsnit, ”Endelig blev det bemærket, at der i anmodningen spørges generelt til afskrivningsgrundlaget. Vi mente, at der skal ske en opsplitning af værdierne, således at værdien fordeles på goodwill og driftsmidlerne”, forklarede vidnet, at hun ikke var med til at gøre sagen færdig, så hun ved ikke, hvad der videre skete med dette. De nåede ikke at færdiggøre sagen inden jul, idet materialet var meget omfangsrigt. Det næste skridt efter mødet var for vidnets vedkommende at skrive en forelæggelse til Niels Kristensen om selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6.

Foreholdt bilag 11.62 (ekstrakten pag. 55-84/side 2756-2785), notat af 10. oktober 2002 fra Gitte Wrobel, Erhvervsbeskatningskontoret, til Niels Kristensen, Selskabsomstruktureringskontoret, vedrørende TDC – selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, med bilag, og forespurgt, hvorfor hun inddrog Selskabsomstruktureringskontoret i sagen, forklarede vidnet, at dette skyldtes, at dette kontor var fagkontor vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6. Merete Helle Hansen fra dette kontor blev sagsbehandler på sagen. Selskabsomstruktureringskontoret var Niels Kristensens kontor.

Foreholdt, at Selskabsomstruktureringskontoret ser ud til at være kommet med en første besvarelse den 11. november 2002 og med en endelig besvarelse den 29. april 2003, forklarede vidnet, at det godt kan passe. Det skyldtes, at der kom en masse indlæg fra selskabets advokat, som der også skulle svares på.

Foreholdt pag. 57 (side 2758), næstsidste afsnit, ”Erhvervsbeskatningskontoret skal i den anledning anmode om en udtalelse fra Selskabsomstruktureringskontoret om, hvorvidt det er en ”faktiske anskaffelsessum” på 1,9 mia. kr. eller handelsværdien, der skal anvendes i forbindelse med det tyske KG’s indtræden i sambeskatningen. Besvarelsen af dette spørgsmål er præjudicielt for Erhvervsbeskatningskontorets indstilling

til Ligningsrådet angående handelsværdien”, og forespurgt, hvor de 1,9 mia. kr. kom fra, om det var fra ”step up’en” efter de tyske regler eller værdien i værdiansættelsesrapporten, forklarede vidnet, at beløbet på 1,9 mia. kr. var den værdi, der var beregnet efter de tyske regler. Det stammede fra den oprindelige erhvervelse af aktierne. De 1,9 mia. kr. var således et beregnet tal på grundlag af de tyske skatteregler.

Forespurgt, om hun selv havde dannet sig en mening om det spørgsmål, hun her stillede, forklarede vidnet, at det havde hun ikke, for det var meget kompliceret, og det lå uden for Erhvervsbeskatningskontorets fagområde. Hun bekræftede, at det var det samme spørgsmål, som blev rejst under mødet med TDC den 25. september 2002.

Foreholdt pag. 58-62 (side 2759-2763) forklarede vidnet, at dette var et brev fra TDC’s advokat, med de bemærkninger, som han havde lovet at fremsende efter mødet den 25. september 2002.

Advokat Michael Rekling bemærkede, at det af sagens materiale fremgår, at der herefter kom en række indlæg til sagen, og anmodede vidnet om at redegøre for hovedsynspunkterne i disse, først brevet af 3. oktober 2002 fra advokat Søren Lehmann Nielsen til Told- og Skattestyrelsen. Vidnet forklarede, at advokatens hovedsynspunkt var, at omdannelsen af det tyske selskab svarede til en erhvervelse, og at det var handelsværdien på omdannelses tidspunktet, svarende til 6,5 mia. kr., der kunne anvendes som afskrivningsgrundlag.

Foreholdt pag. 61 (side 2762), bemærkninger til L 61, forklarede vidnet, at lovforslaget gik ud på, at hvis et selskab succederede i værdier efter udenlandske regler, skulle selskabet også succedere i værdierne efter danske regler. Vidnet var ikke bekendt med L 61, da forslaget lå uden for det fagområde, som hun beskæftigede sig med.

Forespurgt, om L 61 i et eller andet omfang ville have forhindret det, som TDC havde tænkt sig at gøre, forklarede vidnet, at hun opfattede advokatens argument således, at når lovforslaget ikke var blevet vedtaget, så var retstilstanden den, at man godt kunne gøre det, som L 61 ville have forhindret.

Foreholdt pag. 63-68 (side 2764-2769), brev af 7. februar 2002 fra Pricewaterhouse-Coopers til TDC Mobile International A/S, forklarede vidnet, at hun ikke husker, om hun sendte dette brev med til Selskabsomstruktureringsskontoret. Det var bilag 2 til anmodningen fra TDC om bindende forhåndsbesked.

Vidnet forklarede, at hun medsendte følgende bilag til Selskabsomstruktureringsskontoret: pag. 58-62 (side 2759-2763), brev af 3. oktober 2002 fra advokat Søren Lehmann Nielsen, pag. 69-73 (side 2770-2774), brev af 28. maj 2002 fra TDC til Ligningsrådet, pag. 74-83 (side 2775-2784), udskrift af referat af Ligningsrådets møde vedrørende den første bindende forhåndsbesked til TDC, og pag. 84 (side 2785), notat om værdiansættelse af goodwill.

Foreholdt bilag E.07 (ekstrakten pag. 85/side 52024), mail af 18. november 2002 fra Esther Uhrenholt til Solveig Mortensen, specielt 1. afsnit, ”Jeg har lige talt med Gitte Wrobel vedr. TDC. Hendes opfattelse af svaret fra selskabsomstruktureringsskontoret er, at vi skal tage stilling til værdiansættelsen, da selskabet skal bruge værdien ved et senere salg. Der kan ikke afskrives, da det ikke er en erhvervet goodwill, men der kan være tale om tabsfradrag svarende til at man har købt goodwill på et tidspunkt, hvor goodwill ikke var afskrivningsberettiget”, og forespurgt, om man heraf kan udlede, at der var kommet svar fra Selskabsomstruktureringsskontoret på dette tidspunkt, bekræftede vidnet, at svaret forelå den 7. november 2002. De skulle efter vidnets opfattelse nu ned i rapporten for at se på værdiansættelsen. De kunne ikke anvende beløbet på de 6,5 mia. kr. som afskrivningsgrundlag. Det anføres, at der kan være tale om

indkomstfradrag, idet Selskabsomstruktureringskontoret var inde på, at man skulle anvende selskabsskattelovens § 31, stk. 5.

Foreholdt 3. afsnit, ”Det er aftalt, at Gitte Wrobel kontakter Merete Helle Hansen for en afklaring af dette, og diskuterer dette med Kim Lohse og Lisbeth Rasmussen”, forklarede vidnet, at hun skulle tale med Merete Helle Hansen om, hvorvidt de skulle se på værdiansættelsen.

Foreholdt bilag 08.42 (ekstrakten pag. 86/side 1559), telefonnotat af 21. november 2002 udarbejdet af vidnet på baggrund af telefonsamtale med Jens Svoldgaard, TDC, vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked, bekræftede vidnet, at hun fortalte Jens Svoldgaard om konklusionen i Selskabsomstruktureringskontorets notat af 7. november 2002. Hun fortalte, at Selskabsomstruktureringskontoret ikke kunne give medhold i advokatens indstilling, og at de således ikke ville anvende de høje værdier. De talte ikke om de 1,9 mia. kr., idet samtalen kun handlede om, at de 6,5 mia. kr. ikke kunne anvendes som afskrivningsgrundlag.

Foreholdt bilag 09.68 (ekstrakten pag. 87-97/side 2074-2084), brev af 28. november 2002 til TDC vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, forklarede vidnet, at hun indarbejdede Selskabsomstruktureringskontorets svar af 7. november 2002 i dette brev til TDC. Brevet blev skrevet af hende, da hun stadig var sagsbehandler på sagen i forhold til TDC. Hun bekræftede, at TDC her i skriftlig form fik de konklusioner, som hun havde oplyst dem om under de to telefonsamtaler.

Foreholdt 08.42 (ekstrakten pag. 86/side 1559), håndskrevet afsnit, ”Jeg oplyste, at vi internt ville holde et møde med selskabsomstruktureringskontoret ...”, og forespurgt, om der blev afholdt et sådant møde, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvem der deltog i det interne møde, forklarede vidnet, at hun deltog fra Erhvervsbeskatningsafdelingen, og Merete Helle Hansen deltog fra Selskabsomstruktureringskontoret. Vidnet mener endvidere, at Niels Kristensen og Lisbeth Rasmussen deltog i mødet. Vidnet henviste til bilag 08.14 (side 1399-1400), Oversigt over ekspeditioner i sag – 99/02-4764-00196, hvor det vedrørende den 17. februar 2003 er anført, ”Mødet afholdt m. Selskabsrevisionen, Omstruktureringskontoret, Erhvervsbeskatningskontoret og Lisbeth Rasmussen. Se referat”, samt bilag 08.41(side 1558), mødereferat af 17. februar 2003.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om brevet til TDC (bilag 09.68) blev sendt den 28. november 2002, bekræftede vidnet dette. Hun havde forinden havde fået accept fra Selskabsomstruktureringskontoret og Lisbeth Rasmussen på, at hun kunne sende brevet til høring hos TDC.

Forespurgt, hvad udfaldet af det interne møde blev, forklarede vidnet, at Selskabsomstruktureringskontoret fastholdt sin konklusion. Selskabsrevisionen lavede et notat, der herefter blev sendt i høring, så TDC fik mulighed for at kommentere svaret. Forespørgerne får som oftest mulighed for at kommentere sådanne notater. Værdiansættelsen afventede denne korrespondance, hvilket også fremgik af svaret til TDC.

Advokat Michael Rekling henviste til bemærkningerne på pag. 93 (side 2080), sidste afsnit, til pag. 95 (side 2082), 2. afsnit, og dokumenterede pag. 95 (side 2082), 3. afsnit, ”Efter kontorets opfattelse er det korrekt, at den sætning fra lovforslaget, som advokaten har fremhævet, handler om en situation som den foreliggende, dog således at der primært er tænkt på fusioner mellem aktie- og anpartsselskaber og ikke på situationer, hvor et selskab omdannes fra en selskabsform til en anden. Det fremstår imidlertid som uklart, i hvilket omfang forslaget i gennemført form ville have indebåret en ændring i forhold til den gældende retstilstand. Lovforslaget er ikke udtryk for,

at der er truffet konkrete afgørelser om spørgsmålet, som man fra den daværende regerings side har anset for unacceptable”, og forespurgte, om L 61 ikke var udtryk for, at der var truffet afgørelser, der blev anset for unacceptable, forklarede vidnet, at det havde hun ikke nogen holdning til. Erhvervsbeskatningskontoret tog ikke stilling her til, idet dette spørgsmål lå i et andet kontors fagområde. De gik ud fra, at man tog sig af det her. De overvejede heller ikke, om det var i overensstemmelse med de tidligere ligningsrådsafgørelser. Vidnet var ikke involveret i dette. Hun skulle udarbejde udkast til den endelige bindende forhåndsbesked vedrørende værdiansættelsen.

Forespurgt, om det skulle forstås således, at Erhvervsbeskatningskontoret herved tiltrådte Selskabsomstruktureringkontorets afgørelse, forklarede vidnet, at hendes underskrift ikke var en godkendelse, men nærmere havde karakter af en videresendelse.

Foreholdt pag. 95 (side 2082), 3. afsnit, ”... Det er tvivlsomt, om sætningen i de almindelige bemærkninger ”Efter de nuværende danske regler anses aktivet for erhvervet til handelsværdien på fusionstidspunktet, når fusionen er skattepligtig efter danske regler” overhovedet har relevans for en situation, hvor selskabsomdannelsen ikke *kan være* skattepligtig efter danske regler, allerede fordi ingen af de involverede selskaber var omfattet af danske regler på omdannelsestidspunktet”, og 5. afsnit, ”Sammenfattende er det således kontorets opfattelse, at eksistensen af det fremsatte, men ikke gennemførte lovforslag ikke kan tillægges afgørende betydning for udlægning af den gældende retstilstand”, og forespurgt, om de i Erhvervsbeskatningskontoret havde taget stilling til denne konklusion, forklarede vidnet, at det havde de ikke. Der var igen tale om en videresendelse.

Foreholdt pag. 96 (side 2083), sidste afsnit, ”For en god ordens skyld skal det bemærkes, at styrelsens arbejde med vurdering af værdiansættelsesrapporten fra Deloitte & Touche afventer en endelig afklaring af det præjudicielle spørgsmål angående

selskabsskatteloven § 31, stk. 5 og 6”, bekræftede vidnet, at spørgsmålet om værdiansættelsen var ”parkeret” indtil videre.

Foreholdt pag. 96, næstsidste afsnit, ”Ovennævnte udtalelse fra Omstruktureringskontoret skal opfattes som styrelsens foreløbige vurdering af den rejste problemstilling ...”, forklarede vidnet, at der heri lå, at man gerne ville høre TDC’s mening om det anførte. Hvis TDC kom med overbevisende argumenter, ville Selskabsomstruktureringskontoret overveje disse og muligt ændre opfattelse.

Foreholdt bilag 09.65 (ekstrakten pag. 98-108/side 2046-2056), brev af 7. januar 2003 fra advokat Søren Lehmann Nielsen til Told- og Skattestyrelsen vedrørende bindende forhåndsbesked – indgangsværdi for goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG., forklarede vidnet, at advokaten ikke var enig i Selskabsomstruktureringskontorets vurdering. Advokaten mente, at det ikke var kommanditselskabets erhvervelse, men kommanditistens erhvervelse, der var afgørende. Vidnet opfattede det som et nyt synspunkt, men det var lidt uklart beskrevet, og det kan således muligvis være beskrevet tidligere. De tyske regler var efter advokatens opfattelse af mindre betydning.

Foreholdt pag. 107 (side 2055), 3. afsnit, ”Det er derfor kun naturligt og rigtigt, at forarbejderne til L 61 ikke giver støtte for omstruktureringskontorets synspunkter, og at det netop med betydelig vægt taler for TDC’s synspunkter, at der er fremsat et ikke-vedtaget lovforslag til imødegåelse af den situation, som foreligger her”, forklarede vidnet, at hun ikke tog stilling til det anførte, idet det ikke havde betydning for den del, der blev behandlet af Erhvervsbeskatningskontoret.

Foreholdt bilag C.100 (ekstrakten pag. 109/side 51061), mail af 19. februar 2003 fra Solveig Mortensen til vidnet, Merete Helle Hansen og Niels Kristensen, fremsendelse

af udtalelse, forklarede vidnet, at Selskabsrevisionen hele tiden var med på sagen. Vidnet henviste til bilag 08.41, hvoraf det fremgår, at Selskabsrevisionen på mødet den 17. februar 2003 blev bedt om at komme med en udtalelse.

Foreholdt bilag 84.04 (ekstrakten pag. 110-118/side 36170-36178), notat af 19. februar 2003 fra Lars Nørding og Solveig Mortensen til Told- og Skattestyrelsen, att: Niels Kristensen og Merete Helle Hansen vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG, specielt indledningen på pag. 110, hvor det anføres: ”Selskabsrevisionen har på grundlag af ovennævnte materiale udarbejdet følgende udtalelse:”, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvad der var årsagen til, at Selskabsrevisionen udarbejdede udtalelsen, ud over at det blev aftalt på mødet den 17. februar 2003

Foreholdt bilag C.100 (ekstrakten pag. 109/side 51061) forklarede vidnet, at hun videresendte mailen til Kim Lohse og Lisbeth Rasmussen. Dette fremgår ligeledes af bilag 08.14 (side 1399-1400), Oversigt over ekspeditioner i sag – 99/02-4764-00196.

Adspurgt, om hun arbejdede videre på sagen i perioden frem til den 19. februar 2003, forklarede vidnet, at hun i denne periode fungerede som budbringer/postkasse, idet sagen fortsat lå i Erhvervsbeskatningskontoret. Hun udarbejdede i denne periode ikke yderligere bilag end dem, som allerede er nævnt.

Foreholdt pag. 117 (side 36177), nederst, ”**Konklusion.** Det er således Selskabsrevisionens opfattelse, at der kun i sambeskatningsindkomsten kan afskrives på den oprindelige anskaffelsessum på goodwill, der blev anskaffet ved købet af selskaberne i 1997, reduceret efter selskabsskattelovens § 31, stk. 6. Denne goodwillværdi vil yderligere skulle begrænses efter TS-cirkulære 1990-1 til kommanditselskabets hæftelsesbeløb, som på det foreliggende grundlag kan opgøres til euro 100.000, svarende til

ca. 0,75 mio. kr.”, bekræftede vidnet, at Selskabsrevisionen havde en holdning til sagen, der afveg fra Selskabsomstruktureringskontorets opfattelse, idet Selskabsrevisionen mente, at man skulle foretage denne yderligere begrænsning efter TS-cirkulære 1990-1. Selskabsrevisionen ville anvende anskaffelsessummen, som den var, da aktierne blev erhvervet fra tredjemand – altså den købesum, der var betalt, som afskrivningsgrundlag. Vidnet forstod det således, at de 1,9 mia. kr. kom fra det oprindelige køb af aktier i Tyskland. Selskabsrevisionens notat blev også sendt til Selskabsomstruktureringskontoret.

Foreholdt bilag 20.06.25 (ekstrakten pag. 119-122/side 30161-30164), diverse mails af 26. februar 2003, og specielt pag. 119 (side 30161), mail fra Merete Helle Hansen til vidnet, og forespurgt, om notatet fra Selskabsrevisionen også blev sendt til TDC, forklarede vidnet, at TDC fik Selskabsrevisionens notat sendt fra Selskabsomstruktureringskontoret.

Foreholdt 2. afsnit, ”... Til gengæld er Departementet begyndt at interessere sig for sagen, så jeg har sendt de dokumenter, jeg havde liggende elektronisk, derind. Du har vel ikke Søren Lehmann Niensens notat af 7. december 2002 i en e-udgave? Og TDC’s oprindelige ansøgning?”, og forespurgt, hvordan departementets interesse havde vist sig, forklarede vidnet, at det kan man se af mailen, pag. 122 (side 30164), hvor Merete Helle Hansen meddeler, at det er Niels Kristensen, der har været til et lovgruppemøde.

Foreholdt pag. 121 (side 30163), 2. afsnit, ”Hvordan er Departementet blevet involveret i sagen?”, og pag. 122 (side 30164), ”Jeg bliver svar skyldig. Niels Kristensen var til møde i lovgruppen om internationale skatteforhold i mandags, hvor han drøftede sagen med Ivar Nordland – så vidt jeg forstod på sidstnævntes initiativ. Da departementet indledningsvis mener det samme som os og Revisionen, er der ingen

grund til alarm på nuværende tidspunkt. De læser bare med”, og forespurgt, hvad ”alarm på nuværende tidspunkt” betyder, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun opfattede det således, at det ikke havde betydning for den videre sagsbehandling, og at de kunne fortsætte som hidtil. Vidnet ved ikke, hvad Merete Helle Hansen lagde i ordene.

Forespurgt om, hvor sagen stod på dette tidspunkt, primo 2003, forklarede vidnet, at sagen stod på, at TDC skulle svare på Selskabsrevisionens notat. TDC’s advokat havde bedt om et møde, hvis ToldSkat fastholdt Selskabsomstruktureringkontorets opfattelse.

Foreholdt bilag 08.65 (ekstrakten pag. 125/side 1794), mail af 17. marts 2003 fra Merete Helle Hansen til Solveig Mortensen, Lars Nørding, vidnet og Niels Kristensen, og bilag 08.64 (ekstrakten pag. 126/side 1793), mail af 17. marts 2003 fra Merete Helle Hansen til Solveig Mortensen, Lars Nørding, vidnet og Niels Kristensen videre sendt til Kim Lohse og Lisbeth Rasmussen, specielt pag. 126 (side 1793), 1. afsnit, ”... idet jeg går ud fra, at jeg går med til dette møde ”alene”, idet det jo er Omstruktureringkontoret der p.t. kører sagen. Jeg forestiller mig, at min rolle på mødet alene er at lytte, så vi ved, hvor sagen står”, bekræftede vidnet, at Kim Lohse og Lisbeth Rasmussen var enige i, at de ikke behøvede at deltage i mødet, og at vidnet skulle gå til mødet alene og ikke skulle udtale sig. Det var dog stadig Erhvervsbeskatningskontoret, der kørte sagen, og som formelt var sagsbehandler.

Forespurgt, om det også var Erhvervsbeskatningskontoret, der havde ansvaret for sagens fremdrift, forklarede vidnet, at det var det vel overordnet set, men når et andet kontor var inddraget, kunne hun ikke råde over dettes tid.

Foreholdt bilag 09.51 (ekstrakten pag. 127-133/side 1993-1999), advokat Søren Lehmann Niensens notat vedrørende møde den 24. marts 2003 hos Told- og Skatte- styrelsen vedrørende bindende forhåndsbesked om Talkline, bekræftede vidnet, at hun deltog i mødet den 24. marts 2003. Hun har ikke kunnet finde et referat af mødet, og hun har ikke selv skrevet et sådant. Bilaget er advokat Søren Lehmann Niensens talepapir til mødet. Det blev omdelt på mødet, og vidnet skrev sine noter herpå. På mødet gennemgik advokat Søren Lehmann Nielsen sine synspunkter, og Selskabsom- struktureringskontoret fastholdt sit standpunkt. Der var således ingen overraskelser på mødet.

Forespurgt, om hun på mødet tilkendegav noget om Erhvervsbeskatningskontorets mening, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun forholdt sig lyttende.

Vidnet forklarede, at hun mener, at Solveig Mortensen og Merete Helle Hansen også deltog i mødet. Som hun husker mødet, var det advokat Søren Lehmann Nielsen, der gennemgik synspunkterne, og Niels Kristensen, der svarede herpå. Niels Kristensen udtalte sig på vegne af Selskabsomstruktureringskontoret.

Foreholdt bilag 08.63 (ekstrakten pag. 134/side 1792), mail af 31. marts 2003 fra Me- rete Helle Hansen til Jens Svolgaard, TDC, specielt 2. afsnit, 1. pkt., ”Sagen er fortsat forankret i Erhvervsbeskatningskontoret, hvor Gitte Wrobel er kontaktperson”, for- klarede vidnet, at sagen, som hun så det, fortsat lå i Erhvervsbeskatningskontoret, og Selskabsomstruktureringskontoret skulle komme med et indlæg til brug for sagen. Advokat Søren Lehmann Nielsen ville sende noget frem til brug for værdiansættel- sen, og det skulle sendes til vidnet. TDC’s anmodning om bindende forhåndsbesked angik værdiansættelsen, og det hørte under Erhvervsbeskatningskontoret. Den tidlige- re bindende forhåndsbesked vedrørende TDC omhandlede et selskabsskatteretligt

problem, hvorfor den var blevet behandlet i Selskabsbeskatningsafdelingen/ Selskabsomstruktureringkontoret.

Foreholdt 1. afsnit, "... Selskabsomstruktureringkontoret (som Niels Kristensen er chef for og jeg medarbejder i) optræder i denne sag kun som "underentreprenør"," bekræftede vidnet, at det forholdt sig på denne måde, da sagen hørte til i Erhvervsbeskatningskontoret.

Foreholdt bilag 09.07 (ekstrakten pag. 135-136/side 1839-1840), mail af 25. april 2003 fra vidnet til Merete Helle Hansen, specielt 4.-5. sidste afsnit, "Såfremt advokatens synspunkt følges – indebærer det så vidt jeg umiddelbart kan se – at diskussionen af, hvorvidt goodwillen i kommanditselskabet er erhvervet eller oparbejdet fjernes – og dermed også diskussionen af dansk ctr. tysk ret. ...", og forespurgt, om det skal forstås således, at hun gav advokaten ret i hans synspunkt, forklarede vidnet, at hun lod det stå åbent. Det er et svar til en kollega, hvor vidnet blev bedt om at tage stilling til spørgsmålet om kommanditisterhvervelse. Hun havde inddraget en kollega fra Erhvervsbeskatningskontoret, Leif Sundby, der arbejdede meget med kommanditselskaber, i dette spørgsmål. Der var ikke i det anførte nogen stillingtagen til, om advokaten havde ret.

Vidnet forklarede, at Leif Sundby skrev et notat til sagen, og henviste til bilag 09.42 (side 1942-1943), Leif Sundbys bemærkninger til 99/02-4764-00196, bindende forhåndsbesked TDC A/S.

Adspurgt om, hvad de kom frem til vedrørende detailspørgsmålet om kommanditistens erhvervelse, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke længere. Konklusionen blev, som Leif Sundby havde anført i sit notat.

Foreholdt bilag 09.39 (ekstrakten pag. 137/side 1932), notat af 29. april 2003 fra Merete H. Hansen til Erhvervsbeskatningskontoret, att.: Gitte Wrobel, vedrørende TDC – Talkline Management und Finance Holding GmbH, og forespurgt om det fremsendte var den endelige udtalelse fra Selskabsbeskatningsafdelingen, forklarede vidnet, at det var den endelige udtalelse, hvor Selskabsbeskatningsafdelingen havde taget stilling til alle indlæg fra advokaten.

Foreholdt sidste afsnit, ”Niels Kristensen har i øvrigt talt med Jens Chr. Svulgaard, TDC, som oplyste, at TDC i indværende uge vil tage kontakt med sine advokater for at klarlægge, hvilket forløb TDC ønsker, at sagen skal have i lyset af selskabsomstruktureringkontorets indstilling vedrørende selskabsskattelovens § 31. Det fremgik ikke af samtalen, at TDC skulle have noget ønske om at få sagen opdelt. ...”, og foreholdt, at hun selv har forklaret, at TDC ikke ønskede en opdeling af sagen ved behandlingen i Ligningsrådet, forklarede vidnet, at hun havde en telefonsamtale med TDC’s advokat, hvor denne accepterede, at sagen blev delt op, fordi ToldSkat ikke kunne nå at få værdiansættelsen med. Spørgsmålet om værdiansættelsen lå på det tidspunkt stadig stille. Resultatet blev, at sagen blev delt op, således at hjemmelspørgsmålet i første omgang blev sendt i Ligningsrådet. Opdelingen skete således i overensstemmelse med TDC’s accept.

Vidnet henviste herved til bilag 08.40 (ekstrakten pag. 146/side 1557), vidnets telefonnotat af 30. april 2003 vedrørende telefonsamtale med advokat Søren Lehmann Nielsen, hvoraf fremgår, at hun talte med advokat Søren Lehmann Nielsen, og at de blev enige om en opdeling af sagen, hvilket også blev det endelige resultat.

Foreholdt 2. og 3. afsnit, ”Jeg nævnte muligheden for at lægge det præjudicielle spørgsmål for Ligningsrådet – således at afklaringen heraf i givet fald ikke skal afvente vurderingen af værdiansættelsesspørgsmålet. Umiddelbart var S.L. enig men vi

aftalte at tale herom, når de har set styrelsens indstilling vedrørende SEL § 31, stk. 5 og 6. (Dvs. TDC forventer også at vi har taget stilling til det andet spørgsmål – om tabsfradrag). Jeg mente, at vi vil have afklaret spørgsmålene i relation til SEL § 31, stk. 5 og 6 – men IKKE spørgsmålet om selve værdien af goodwill. S.L. spurgte om jeg mente, at Niels Winther Sørensen ville gå ind i sagen inden den bliver forelagt for LR. Jeg oplyste, at N.W.S. er orienteret om sagen, idet vi på et tidligere tidspunkt har diskuteret om der kunne gives en bindende forhåndsbesked vedrørende det rejste spm. Jeg har ikke kendskab til at han går ind i sagen før på et formøde til LR”, forklarede vidnet, at hun ikke selv rettede henvendelse til Ligningsrådets formand, men det gjorde TDC. Hun mener ikke, at Ligningsrådets formand gik ind i sagen på dette tidspunkt.

Foreholdt bilag 09.39 (ekstrakten pag. 137/side 1932), forklarede vidnet, at det bilag, der blev medsendt, ikke var bilag 13.14 (ekstraktens pag. 138-145/side 3444-3451) men bilag 09.40 (side 1933-1940), notat af 29. april 2003 vedrørende TDC – selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, idet det sidstnævnte notat er dateret 29. april 2003 ligesom fremsendelsesbrevet.

Vidnet henviste til bilag 13.14 (ekstrakten pag. 138-145/side 3444-3451), notat af 20. maj 2003 vedrørende TDC – selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, og forklarede, at hun ikke ved, hvem der har skrevet med håndskrift på bilaget.

Foreholdt bilag 11.47 (side 2656-2663), specielt side 2663, øverst, ”[NB. Det er selskabsomstruktureringskontorets opfattelse, at dette afsnit hører under erhvervsbeskatningskontorets område. Nedenstående er derfor blot tekstforslag]”, sammenholdt med bilag 13.14 (ekstrakten pag. 138-145/side 3444-3451), specielt pag. 145 (side 3451), og foreholdt, at den person, der har skrevet dette afsnit, mente, at det anførte hørte under Erhvervsbeskatningskontorets område, bekræftede vidnet, at det hørte

under deres ansvarsområde. Det var den problemstilling, de af Selskabsomstruktureringkontoret blev bedt om at tage stilling til, og som vidnet fik et notat om fra Leif Sundby. Hun kan ikke sige, hvorfor det ikke er formuleret som i Leif Sundbys notat herom.

Forespurgt om notatet, i enten udgaven dateret 29. april 2003 eller 20. maj 2003, er sendt til TDC, forklarede vidnet, at hun ikke kan sige dette. Det vil virke lidt mærkeligt, hvis det er sendt ud, når det fremgår, at notatet er til indsættelse i Erhvervsbeskatningskontorets svar.

Foreholdt bilag 08.40 (ekstrakten pag. 146/side 1557), 1. afsnit, 1.-2. pkt., ”S.L. ringede for at spørge til det videre forløb. S.L. var klar over, at Selskabsomstruktureringkontoret havde sendt os notatudkast (S.L. havde talt med Merete Helle Hansen)”, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om Søren Lehmann Nielsen var orienteret herom. Hun husker ikke, om hun mundtligt har orienteret ham om indholdet af notatet.

Adspurgt, om hun fandt noget nyt eller opsigtsvækkende i notaterne af 29. april 2003 eller 20. maj 2003, forklarede vidnet, at der ikke var noget specielt, hun kunne fremhæve.

Forespurgt, om hun var involveret i sagens behandlingen frem til Ligningsrådets møde den 19. august 2003, forklarede vidnet, at det mest var i form af telefonsamtaler. Hun talte med advokat Søren Lehmann Nielsen, der spurgte til sagen. Han havde talt med Ligningsrådets formand om et muligt møde. Hun mener ikke, at mødet blev til noget. Hun har endvidere modtaget en mail, hvor advokat Søren Lehmann Nielsen meddelte, at han ønskede mundtligt foretræde for Ligningsrådet. Hun har i sine egne

papirer noteret, at TDC i et brev af 27. juni 2003 anmodede om, at Told- og Skatte- styrelsen gik i gang med værdiansættelsesberegningerne.

Foreholdt bilag A.12 (ekstrakten pag. 147-170/side 50101-50124), referat af Ligningsrådets møde den 19. august 2003, forklarede vidnet, at hun ikke deltog i dette møde. Det var kun hjemmelspørgsmålet, der her blev forelagt Ligningsrådet.

Adspurgt, om hun fik nogen underretning om, hvad der var sket på Ligningsrådets møde, forklarede vidnet at hun ikke husker, hvem der fortalte det, men hun fik at vide, at hun skulle gå videre med sagen. Hun vil formode, at hun fik referatet fra mødet, men hun husker det ikke.

Foreholdt pag. 169 (side 50123), 9.-12. afsnit, "Formanden erklærede sig enig med advokaten. Det centrale spørgsmål er efter formandens vurdering ikke, om de tyske civilretlige regler kan have betydning ved den kvalifikation, der skal foretages efter dansk skatteret. Udenlandske civilretlige regler kan naturligvis have betydning. Det centrale spørgsmål er derimod, om der i dansk skatteret er hjemmel til at sidestille en omdannelse af et aktieselskab til et personselskab med en omstrukturering med skattemæssig succession. ... Det er dog formandens umiddelbare opfattelse, at dansk skatteret opererer med et afståelsesprincip, og at adgangen til skattemæssige succession forudsætter særlige lovregler. I styrelsens indstilling synes dette udgangspunkt vendt om, idet man sidestiller en omdannelse af et aktieselskab til et personselskab med andre selskabsomdannelser med succession, selv om omdannelse fra et aktieselskab til et personselskab efter dansk skatteret aldrig kan ske med skattemæssig succession. Det princip, der gøres gældende i indstillingen, er nyt, og det fremgår da heller ikke af nogen af de citerede afgørelser. Formanden kunne således ikke støtte indstillingen. Amby mente heller ikke, at styrelsens synspunkt er holdbart. Advokaten har desværre ret. Men resultatet er urimeligt. Amby henviste i den forbindelse til lov-

forslag nr. 61, der indeholdt en løsning på problemet. Men regeringen valgte – antagelig på grund af skatkestoppet – at udelade forslaget om ændring af § 31, stk. 6. Herefter kan Ligningsrådet ikke vedtage en lignende fortolkning. Lovforslagets bemærkninger tyder klart på, at styrelsens indstilling ikke er korrekt. Havde styrelsen haft ret, var der jo ikke behov for lovforslaget. Formanden mente, at styrelsen er kommet med en spændende argumentation, men den er blot ikke korrekt”, og forespurgt om hun fik et referat af disse udtalelser, evt. et uddybende referat, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke. Det havde hun heller ikke brug for.

Adspurgt, hvad afgørelsen indebar for hendes arbejde, forklarede vidnet, at de nu skulle kigge på værdiansættelsen for at se, om de var enige i, at værdierne i rapporten fra Deloitte & Touche svarede til handelsværdien. Vidnet var ikke alene om denne opgave. Der var medarbejdere med fra Selskabsrevisionen, som var mere vant til at se på de værdiansættelsesmodeller, som var anvendt i værdiansættelsesrapporten fra Deloitte & Touche, end vidnet. Hun var sagsbehandler på sagen og skulle forholde sig til de andre problemstillinger, der måtte komme i sagen.

Foreholdt, at Christen Amby ifølge referatet gav udtryk for, at han fandt resultatet urimeligt, og forespurgt, om det gav hende eller andre fra kontoret anledning til at rette henvendelse til departementet, forklarede vidnet, at det mener hun ikke, for departementet var jo selv med til mødet. Hun tog ikke selv kontakt til nogen i departementet herom.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindenchrone Petersen, om hun drøftede med sin kontorchef, om det var en rigtig og rimelig retstilstand, hvis TDC fik medhold, eller om de kun drøftede det sagsbehandlingsmæssigt, forklarede vidnet, at det nok mest forholdt sig på sidstnævnte måde.

Foreholdt af advokat Michael Rekling pag. 169 (side 50123), næstsidsste afsnit, ”Formanden mente, at afskrivningsgrundlaget nok vil blive i størrelsesordenen 6-7 mia. DKR fratrukket 1/7”, og forespurgt, hvor Ligningsrådets formand havde denne oplysning fra, herunder om der fremgik noget af materialet i sagen, der kunne give formanden grundlag for at komme til dette beløb, forklarede vidnet, at det var Selskabsomstruktureringkontoret, der lavede den endelige indstilling i sagen. Vidnet henviste dog til, at det svarer til det beløb, der er angivet i TDC’s anmodning om bindende forhåndsbesked, som svarer til 6,5 mia. kr.

Adspurgt, om der efterfølgende var debat i kontoret om Christen Ambys stillingtagen til argumentet vedrørende L 61, forklarede vidnet, at det var der, som hun erindrer det, ikke. Hun mener heller ikke, at der blev talt om, at der skulle gøres noget i forhold til departementet. Hun har ikke selv været involveret i overvejelser om, hvad der eventuelt skulle foretages.

Advokat Michael Rekling dokumenterede pag. 170 (side 50124), 4. sidste afsnit, ”For styrelsens indstilling stemte Peter Christensen, Asserhøj og Greve. Imod styrelsens indstilling stemte Borch, Ørsted, Krobæk, Niels Rasmussen, Jørgen Hansen, Draborg, Amby, Mortensen og formanden. Theill Sørensen, Hvid, Nymark, Vernersen og Hagen stemte hverken for eller imod. Ligningsrådet vedtog således med stemmerne 9 mod 3 ikke at følge indstillingen.”

Foreholdt bilag 08.59 (ekstrakten pag. 171/side 1785), Notat af 21. august 2003 fra vidnet til Lisbeth Rasmussen, Anmodning om bindende forhåndsbesked – TDC, 3. afsnit, ”Vi skal herefter tage stilling til størrelsen af dette afskrivningsgrundlag. Det vil sige, at vi nu skal gennemgå den rapport, som TDC har fået udarbejdet hos Deloitte & Touche”, bekræftede vidnet, at de nu gik i gang med at udarbejde en stillingtagen til værdiansættelsen.

Vidnet forklarede, at hun var med i sagen, indtil den fik politisk interesse i december 2003 i forbindelse med nedsættelse af undersøgelseskommissionen. Hun var herefter ikke sagsbehandler på sagen.

Advokat Michael Rekling dokumenterede bilag 20.06.13 (ekstrakten pag. 172-174/side 30102-30104), mailkorrespondance af 8. oktober 2003, særligt pag. 174 / side 30104, mail fra vidnet til Lisbeth Rasmussen, ”I forbindelse med at jeg talte med Søren Lehmann spurgte han, om vi kendte nærmere til det lovforslag, som omhandler ændring af selskabsskatteloven, fusionsskatteloven og ligningsloven (Ændring af regler for beregning af aktiver). S.L. var interesseret i dette lovforslag, idet det måske kan have betydning for TDC-sagen ...”, og Lisbeth Rasmussens mail til vidnet, ”Nej, jeg kender ikke noget til lovforslaget, men det er nu 2. gang i dag, jeg er blevet stillet overfor spørgsmålet”, samt pag. 173/ side 30103, mail af 9. oktober 2003 fra Solveig Mortensen til vidnet. Vidnet bekræftede på forespørgsel, at hun ikke kendte udkastet til lovforslaget, før det blev fremsat.

Foreholdt sidste afsnit, ”... så vandt vi vist 2. runde”, og forespurgt, hvad der lå heri, forklarede vidnet, at det må formodes at være udtryk for en følelse af, at TDC jo havde fået et afskrivningsgrundlag uden at have haft penge op af lommen. Afskrivningsgrundlaget blev efter lovforslaget nu kun på 1,7 mia. kr.

Foreholdt bilag 20.06.13 (ekstrakten pag. 172/side 30102), mail af 13. oktober 2003 fra Jan Møller til vidnet, 1. afsnit, ”Jeg ser, at skatteministeren har fremsat L 27 (du er sikkert bekendt hermed). Ifølge lovforslagets almindelige bemærkninger er formålet med lovforslaget som følger:”, og forespurgt, om lovforslaget influerede på deres sagsbehandling, forklarede vidnet, at det ikke fik betydning, idet der kun var tale om et lovforslag og ikke noget endeligt.

Forespurgt, om hun var involveret i lovforslag L 27, herunder i forbindelse med høringsvar, forklarede vidnet, at de modtog en høring herom, men hun aftalte med Niels Kristensen, at det var hans kontor, der skulle lave høringsvaret.

Vidnet forklarede på forespørgsel, at hun ikke var involveret i udarbejdelsen af L 99, der blev fremsat i foråret 2002, og heller ikke i udarbejdelsen af L 61.

Forespurgt, om hun har kendskab til andre sager, som efter hendes opfattelse ligner det, TDC har fået tilladelse til, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Hun kender ikke andre sager herom end de to tidligere ligningsrådssager, som hun først har hørt om på et senere tidspunkt.

Advokat Nicolai Westergaard forespurgte vidnet, om hun sædvanligvis tog notater, når hun deltog i et møde, og vidnet forklarede, at hun normalt tager notater, som hun anvender til at udarbejde et mødereferat, hvis det er kontorets møde.

Foreholdt bilag 08.47 (ekstrakten pag. 25-26/side 1567-1568) bekræftede vidnet, at dette var et sædvanligt mødereferat, som hun skrev det. Forespurgt, om hun ville have skrevet det i referatet, hvis der under et møde var nævnt et beløb på flere mia. kr., forklarede vidnet, at hun vil mene, at hun i så fald ville have føjet det ind i referatet.

Forespurgt, om hun rapporterede til Kim Lohse og Lisbeth Rasmussen fra møderne med TDC, forklarede vidnet, at hun dels rapporterede mundtligt og dels skrev mødereferater.

Forespurgt, om hun også rapporterede om anmodningen fra TDC om bindende forhåndsbesked, som hun fik overbragt den 28. maj 2002, forklarede vidnet, at hun me-

ner, at hun sagde til Kim Lohse og Lisbeth Rasmussen, at de nu havde fået sagen. Hun mener endvidere, at hun lagde sagen til dem, således at de kunne se den.

Adspurgt om, hvorvidt den rapportering/kommunikation, der havde været til Kim Lohse og Lisbeth Rasmussen, havde været sporadisk eller intensiv, forklarede vidnet, at kontakten var intensiv, idet Kim Lohse og Lisbeth Rasmussen var med på sagen hele tiden, og de var også med til møderne. Det var i denne sag forskelligt fra de normale sager.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen om årsagen til, at de var med på sagen, og om det skyldtes problemstillingen eller beløbet, forklarede vidnet, at hun fra starten var klar over, at det beløbsmæssigt var en stor sag, som hun ikke havde lyst til selv at skrive under på. Normalt ville de først være blevet involveret, når sagen var klar til Ligningsrådet.

Kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel forespurgte, om det var normalt, at man holdt møder med en skatteyder, inden der var en konkret sag, og foreholdt, at hun har forklaret, at TDC-sagen ikke var nogen normal sag, forklarede vidnet, at det var TDC, der bad om et møde inden anmodningen om bindende forhåndsbesked. Det er ikke sædvanligt, at forespørgeren anmoder om et møde, før forespørgslen indgives. Det var også usædvanligt, at der blev foreslået en arbejdsgruppe.

Forespurgt til mødet den 12. december 2001, hvor Lisbeth Rasmussen deltog, forklarede vidnet, at Lisbeth Rasmussen var involveret i sagen fra starten af. Hun var dog ikke med til mødet den 28. september 2001. Hun var med på sagen på grund af beløbets størrelse. Vidnet erindrer ikke præcist, hvornår der blev oplyst om tal i sagen.

Kommissionsmedlem Sten Lauritzen bemærkede, at der allerede den 18. december 2001 var oplysninger fremme om beløb, og forespurgte, om det havde fået vidnet til at foretage sig noget i den anledning, også med tanke på den intensive kontakt, der var om sagen, mellem vidnet, Kim Lohse og Lisbeth Rasmussen.

Vidnet forklarede, at hun ikke kan erindre, at hun har gjort noget særligt med notatet af 18. december 2001, som fremkom, inden det blev til en sag i deres kontor. Hun havde ikke tidligere haft med sager at gøre med et så stort provenu.

Forespurgt til begrebet ”early warning” forklarede vidnet, at hun har hørt om dette begreb tidligere.

Mødet hævet kl. 12:35.

Næste møde berammet til torsdag den 27. januar 2005 kl. 09:30.

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 28. februar 2005.
Marianne Kjølbye

Den 27. januar 2005 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbje.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann ved advokatfuldmægtig Anne Marie Olsen.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister

Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard.

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Advokat Lida Hulgaard, der er valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding, var ikke mødt.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Mads Krarup, der er valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt, var ikke mødt.

Advokat Steen Lassen, der er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær og underdirektør Flemming Paludan mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær,

var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen ved advokat Jeppe Rosenmeier.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk.

Advokat Kurt Siggaard, der er valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernø, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel mødte advokat Nicolai Westergaard.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte Jesper Leth Vestergaard, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han blev færdiguddannet som jurist i 1997 og ansat i Skatteministeriets departement i august samme år. Han blev ansat som fuldmægtig i 12. kontor, som beskæftigede sig med rejsegodtgørelse, lejeværdi, mv. Den 1. marts 2000 kom han til 10. kontor, hvor Ivar Nordland var kontorchef. Vidnet var i dette kontor

frem til den 16. marts 2003, hvor der skete en omstrukturering i departementet. Han kom herefter over i afdelingen for SkatErhverv. Departementets struktur blev i 2003 ændret fra ca. 15 kontorer til 4 områder samt sekretariaterne. En stor del af medarbejderne blev flyttet rundt. Han fortsatte efter omstruktureringen, specielt i begyndelsen, med en del af sine tidligere arbejdsområder, men der er siden løbende flyttet rundt på arbejdsopgaverne.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om det i princippet er det samme, han beskæftiger sig med i dag som før omstruktureringen, forklarede vidnet, at det var det til dels, dog kun for så vidt angår erhvervsbeskatningen.

Forespurgt af advokat Michael Rekling forklarede vidnet, at han i 10. kontor hovedsagelig beskæftigede sig med CFC-beskatning og Øresundsbeskatning. Han havde endvidere noget EU-arbejde, specielt i forbindelse med formandskabet. Derudover havde vidnet sagsområdet frivillig sambeskatning og én speciel sag vedrørende lempelse efter ligningslovens § 33 A for personer, der var udsendt til Kosovo. De var i begyndelsen 3 fuldmægtige/sagsbehandlere i kontoret. I løbet af 2000 blev Majken Wågensø ansat. De var herefter 4 fuldmægtige/sagsbehandlere frem til marts 2003.

Vidnet forklarede, at det hovedsageligt var ham alene, der sad med de nævnte sagsområder. Han fik dog ind imellem hjælp fra andre.

Foreholdt bilag 53.42 (ekstrakt I pag. 1/side 16862), mail af 27. februar 2001 fra Ivar Nordland til Frida Vestergaard, forklarede vidnet, at Frida Vestergaard var en kollega, som på daværende tidspunkt var ansat i departementets 2. kontor, der i dag er omdøbt til ledelsessekretariat. Dette kontor stod blandt andet for udarbejdelse af ministeriets bidrag til lovprogrammet. Vidnet bekræftede, at det, der her omtales, er en liste til lovprogrammet.

Foreholdt 1. afsnit, ”Den eneste sikre er begrænset skattepligtsøvelsen, der blev taget af programmet for i år”, og forespurgt, om der i februar 2001 var tanker om at sætte frivillig sambeskatning på lovprogrammet, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Vidnet henviste til bilag 53.47 (side 16870), notat af 8. marts 2001 fra 10. kontor vedrørende lovprogram for 10. kontor, og forklarede, at han selv skrev dette notat, der nævner de emner, der skal med i lovprogrammet. Frivillig sambeskatning og CFC var ikke med her.

Foreholdt bilag 53.44 (ekstrakt I pag. 2/side 16866), mail af 7. marts 2001 fra Frida Vestergaard til samtlige chefer, forklarede vidnet, at han er usikker på, hvornår CFC-beskatningen kom med på lovprogrammet. Det var dog før den frivillige sambeskatning, som først sent kom med.

Adspurgt om baggrunden for, at CFC-beskatningen skulle med, forklarede vidnet, at CFC-beskatningen blev anset for at være vanskelig at håndtere for aktørene, skattemyndigheder og revisorer, fordi fortolkningen af reglerne baserede sig på skønsmæssige vurderinger. Der var sat et arbejde i gang, idet man ønskede at gøre reglerne mere objektive, og det blev i dialoggruppen drøftet, hvad man kunne gøre.

Forespurgt, om man havde fået klager fra revisorer/advokater herover, eller om man selv havde erfaret, at området var vanskeligt at håndtere, forklarede vidnet, at han ikke er bekendt hermed. Han fik til opgave at bistå med at lave nogle mere enkle regler. De ville udarbejde nogle mere objektiverede regler, som ikke var så skønspregede.

Forespurgt, om der også var problemer med reglerne i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, forklarede vidnet, at det ikke umiddelbart siger ham noget. Han kan dog ikke udelukke det.

Foreholdt, at der på dette tidspunkt, i første kvartal af 2001, opstod en debat mellem Selskabsbeskatningsafdelingen i Told- og Skattestyrelsen og departementet om ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at han hørte om denne debat. Han var ikke sagsbehandler på denne del. Det var Majken Wågensø. Han er ikke sikker på, at han har læst Selskabsbeskatningskontorets notat af 2. januar 2001. Sagen blev drøftet på kontormøder, og han har givet læst kontorets besvarelse af 23. januar 2001. Debatten vedrørte fortolkningen af ligningslovens § 5 H og bestod af 3 elementer. Det første var, om henvisningen til selskaber omfattet af selskabsskattelovens § 1 udelukkede udenlandske datterselskaber. Det andet var, om der med fast driftssted menes et fast driftssted i et andet land, og det tredje element var det tidsmæssige aspekt, dvs. om bestemmelsen omfattede en erhvervelse, der havde fundet sted, før sambeskatningen blev etableret. Det blev drøftet mellem specielt Ivar Nordland og kontorchef Niels Kristensen fra Told- og Skattestyrelsen. Ligningsrådets formand var også involveret i drøftelserne.

Forespurgt, om der var et særligt tema, de i kontoret mente skulle fremmes i forbindelse med denne debat, forklarede vidnet, at det, han husker som kontorets største bekymring, var spørgsmålet om forståelsen af henvisningen til selskabsskattelovens § 1, idet den fortolkning, som Niels Kristensen anlagde på dette punkt, ud over at give problemer i forhold til rækkevidden af ligningslovens § 5 H også ville give problemer i forhold til mange andre bestemmelser.

Forespurgt, om der i januar-marts 2001 blev nævnt noget om konsekvenser for konkrete sager, forklarede vidnet, at han efterfølgende har læst, at det berørte tre sel-

skaber, herunder TDC. Som han husker det, blev der på dette tidspunkt primært talt om ét selskab, i forbindelse med sag nr. 2 i Ligningsrådet, og om den ”gamle” ligningsrådsafgørelse. Vidnet husker ikke, at TDC blev nævnt i denne forbindelse. Adspurgt, om der var debat om størrelsesordenen på disse sager, forklarede vidnet, at han intet erindrer om, at der skulle være talt om beløbsstørrelser i denne forbindelse.

Foreholdt af advokat Hanne Rahbæk brev af 23. januar 2001, bilag 02.52 (side 236-239), og forespurgt, hvad der skete på kontoret i forbindelse med, at dette blev sendt til styrelsen, forklarede vidnet, at det indgik i den normale cirkulation på kontoret, så alle kunne se henvendelse og svar. De lagde endvidere svaret ud på departementets intranet, der blev anvendt som en slags visdomskartotek. Det er formentlig vidnet selv, der har lagt det på intranettet, så det er nok i denne forbindelse, han har læst det.

Foreholdt bilag 02.02 (ekstrakt I pag. 3/side 74), mail af 26. marts 2001 fra Ivar Nordland til Niels Kristensen, med kopi til vidnet og Majken Wågensø, og forespurgt, om det var udtryk for, at vidnet nu blev inddraget i debatten, forklarede vidnet, at debatten stadig foregik på kontorchefniveau. Vidnet fik kopi af mailen, fordi han beskæftigede sig med nogle tilknyttede emner.

Adspurgt, om han i slutningen af marts 2001 havde hørt mere om konkrete sager, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Det var fortsat ligningsrådssag nr. 2, der blev omtalt.

Foreholdt bilag 02.03 (ekstrakt I pag. 4-6/side 75-77), notat af 27. marts 2001 fra Skatteministeriets 10. kontor om Ligningslovens § 5 H og spørgsmål rejst i forbindelse med bindende forhåndsbesked, og forespurgt, hvem der har udarbejdet dette, forklarede vidnet, at han mener, at det var Ivar Nordland, der udarbejdede det. Det

var formentlig det notat, der var vedhæftet førnævnte mail til Niels Kristensen. Vidnet har givet læst notatet på det tidspunkt.

Foreholdt pag. 5 (side 76), sidste afsnit, ”... En modsat fortolkning ville få alvorlige konsekvenser for fortolkningen af bl.a. ligningslovens § 5 G, ligningslovens § 33 H samt transfer pricing reglerne ...”, bekræftede vidnet, at han var enig i, at det kunne have konsekvenser for andre regler.

Foreholdt pag. 6 (side 77), spørgsmål 3, sidste afsnit, ”Der er således ingen saglig grund til at begrænse virkningen af LL § 5 H i forhold til ordlyden derhen, at bestemmelsen alene finder anvendelse, såfremt det erhvervede selskab på erhvervstidspunktet er omfattet af sambeskatningen. I modsat fald tømmes bestemmelsen igen for indhold i og med at det danske moderselskab altid kan stifte et nyt udenlandsk datterselskab, der erhverver den underskudsgivende aktivitet for efterfølgende – når erhvervelsen er gennemført – at blive inddraget under dansk sambeskatning”, og forespurgt, om han var enig i, at bestemmelsen var tømt for indhold, hvis man ikke anvendte den fortolkning, som departementet gik ind for, forklarede vidnet, at bestemmelsen i så fald ville have en begrænset anvendelse. Bestemmelsen ville i givet fald kun fange dem, der ikke tænkte sig om. Hvis man som rådgiver tænkte sig om, ville man kunne undgå virkningerne af ligningslovens § 5 H.

Foreholdt, at den fortolkning, som Ivar Nordland her imødegår, er den fortolkning, som Ligningsrådet anlagde i den første sag om ligningslovens § 5 H, og forespurgt, om han tog stilling til, om departementets fortolkning var i strid med Ligningsrådets afgørelse, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, for han var ikke så dybt nede i sagen.

Vidnet forklarede på forespørgsel, at det normalt ville give anledning til overvejelser om ændring af lovgivningen, hvis man kom frem til, at en værnsregel var tømt for indhold. Vidnet erindrer ikke, at man i foråret 2001 gjorde sig nogen overvejelser om, hvorvidt der skulle ændres på ligningslovens § 5 H. Lappen på § 5 H er da også først kommet til i efteråret 2004, i forbindelse med lovforslag L 153, der blev fremsat kort før jul 2004.

Adspurgt, om han ville omtale det som et ”hul”, hvis en værnsregel tømmes for indhold, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der skete afrapportering opad i systemet om, at der kunne være et ”hul”, forklarede vidnet, at han ikke har hørt noget herom. Problemet ville også være, at hvis man skulle lukke dette hul, og det skulle ske i overensstemmelse med EU-retten, var der kun den løsning, som nu er indeholdt i L 153, nemlig tvangsmæssigt at inddrage al sambeskatning. Sambeskatningsudvalget, som afgav rapport, kort før L 153 blev fremsat, kunne heller ikke pege på nogen anden løsning.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at der tilsyneladende ikke er enighed hele vejen rundt om, at L 153 er forenelig med EU-retten, forklarede vidnet, at der er nogle enkelte, som er uenige.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om lovforslag L 153 svarer til det, der anbefales af sambeskatningsudvalgets flertal, forklarede vidnet, at det gør det ikke.

Foreholdt bilag 44.49 (ekstrakt I pag. 7-10/side 13440-13443), referat af 2. marts 2001, dialoggruppens 2. møde den 27. februar 2001, forklarede vidnet, at han deltog i mødet.

Foreholdt pag. 7 (side 13440), 5. afsnit, ”Ivar Nordland foreslog, at man kunne tage hele den frivillige sambeskatning op til revision. Han kunne eksempelvis forestille sig et system med fradragsberettigede koncernlån i stedet for det nuværende system”, og forespurgt, om han generelt deltog i dialoggruppens møder, forklarede vidnet, at han vist nok ikke deltog i det første møde. Der var også et senere møde, som han ikke deltog i, men ellers deltog han i alle møderne.

Foreholdt, at man i dialoggruppen drøftede CFC-beskatning, og forespurgt, om de på dette møde også drøftede den frivillige sambeskatning, forklarede vidnet, at han ikke husker, at der var nogen drøftelser herom. Han mener kun, at det var et varsel om, at de ville tage det op i gruppen. De koncentrerede sig på mødet om CFC-beskatningen.

Foreholdt bilag 44.51 (ekstrakt I pag. 11-24/side 13453-13466), mail af 13. april 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppe med notat om evt. revurdering af principperne for sambeskatning med fokus på genbeskatning af underskud fra udenlandske selskaber (ekstrakt I pag. 12-13/side 13454-13455) og udkast af 10. april 2001 til forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven og andre skattelove (objektivering af CFC-beskatningen) (ekstrakt I pag. 14-24/side 13456-13466), og forespurgt, om han så notatet, forklarede vidnet, at han modtog det med mailen og læste det i denne forbindelse. Notatet er skrevet af Ivar Nordland. Vidnet var ikke med til at skrive det. Mailen er sendt den 13. april 2001, hvilket var Langfredag.

Foreholdt pag. 13 (side 13455), sidste afsnit ”I sagens natur må konsekvensændringer for den øvrige del af regelsættet overvejes – herunder i særdeleshed spørgsmålet om indgangsværdier og værn mod omgåelse heraf ved ”step up” via fusioner, der er skattefri efter udenlandske regler men behandles som ”skattepligtige” efter danske regler”, og forespurgt, om han kender baggrunden for, at Ivar Nordland skrev dette, forklarede vidnet, at han hørte, at Ivar Nordland havde hørt ”på vandrørene”, fra nogen i

revisorkredse, at man kunne omgå værnet ved at lave fusioner. Vidnet hørte ikke, hvem det var, der havde sagt det, og han spurgte ikke nærmere herom. Oplysningerne kom fra revisor- eller rådgiverkredse. Det var, vidnet bekendt, ikke noget de havde hørt fra Told- og Skattestyrelsen. Der blev ikke nævnt noget om TDC eller andre selskaber i denne forbindelse.

Adspurgt, om det havde noget med goodwill at gøre, forklarede vidnet, at han ikke har kendskab hertil. Goodwill er selvfølgelig et afskrivningsberettiget aktiv, men det kunne også være andre aktiver. Vidnet har ikke hørt, at det specifikt skulle dreje sig om goodwill.

Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at disse ”vandør” var Niels Josephsen, forklarede vidnet, at Niels Josephsen er ansat hos Ernst & Young. Vidnet erindrer ikke at have hørt Josephsens navn nævnt på dette tidspunkt.

Foreholdt pag. 14-24 (side 13456-13466), forslag til lov om ændring af selskabsskateloven og andre skattelove (objektivering af CFC-beskatning), forklarede vidnet, at han medvirkede til udarbejdelse af dette lovudkast. Det var begyndelsen på den del af L 61, der vedrørte CFC. Vidnet konciperede udkastet i samarbejde med Ivar Nordland. De arbejdede på den måde, at vidnet skrev en første skitse, som Ivar Nordland gennemså, og de drøftede herefter forslaget igennem. Udkastet blev også drøftet i dialoggruppen.

Forespurgt til møde i dialoggruppen den 25. april 2001, forklarede vidnet, at han må have deltaget i dette møde. Han erindrer ikke, hvad der præcist blev drøftet på dette møde. Der var ikke nogen substansdrøftelse af afsnittet nederst på pag. 13 (side 13455) i Ivar Nordlands notat.

Foreholdt bilag 40.09 (ekstrakt I pag. 25-36/side 11918-11929), mail af 28. maj 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppe vedrørende udkast til ny sambeskatning, samt lovudkast "Afsnit VI. Overførsel af underskud mellem selskaber" (ekstrakt I pag. 26-30/side 11919-11923) og notat af 28. maj 2001 fra 10. kontor vedrørende overførelse af underskud mellem selskaber (ekstrakt I pag. 31-36/side 11924-11929), forklarede vidnet, at han har medvirket ved udarbejdelsen af dette lovudkast. Som han husker det, var det Ivar Nordland, der udarbejdede råskiten, som han præsenterede for vidnet og formentlig også Majken Wågensø. Vidnet har formentlig udarbejdet dele af udkastet, men kan ikke sige præcist hvilke.

Foreholdt pag. 27 (side 11920), § 31 D, 2. sidste afsnit, "Stk. 2. Afskrivningsberettigede aktiver anses for erhvervet på det faktiske anskaffelsestidspunkt og de anses for erhvervet til den faktiske anskaffelsessum. Såfremt selskabet ved fusion eller tilførsel af aktiver efter udenlandske regler har succederet i det afgivende selskabs anskaffelsestidspunkter og -summer succederes også i anskaffelsestidspunkterne og -summerne ved den danske indkomstopgørelse. De afskrivningsberettigede aktiver anses for afskrevet maksimalt efter danske regler indtil begyndelsen af det første indkomstår, hvor der overføres underskud. Ved denne beregning anvendes reglerne på dette tidspunkt. Dog skal aktiverne anses for erhvervet til handelsværdien ved begyndelsen af det første indkomstår, hvor der overføres underskud, såfremt denne værdi er mindre end værdien beregnet efter 1.-4. pkt.", sammenholdt med pag. 34 (side 11927), 3. sidste afsnit, "Afskrivningsgrundlaget ved den danske indkomstopgørelse bør ikke være anderledes, end hvis der var afskrevet efter danske afskrivningsregler siden anskaffelsen af det afskrivningsberettigede aktiv. Ved fusioner og tilførsler af aktiver efter fusionsskatteloven succederes der i anskaffelsesummerne, derfor bør der også succederes i anskaffelsesummerne, når udenlandske regler giver mulighed herfor ved fusioner og tilførsel af aktiver. Det bemærkes, at aktiverne afskrives maksimalt efter danske regler fra det faktiske erhvervelsestidspunkt i det afgivende selskab indtil

begyndelsen af det første år, hvor der overføres underskud” og forespurgt, hvad årsagen var til, at dette nu kom med i lovudkastet, forklarede vidnet, at det kom med som følge af det anførte i Ivar Nordlands notat om omgåelse ved ”step up” via fusioner (bilag 44.51 (ekstrakt I pag. 13/side 13455)).

Forespurgt, om det var tilstrækkeligt til at udarbejde et udkast til en lovtekst, at man hørte noget ”på vandrørene”, forklarede vidnet, at det var almindeligt forekommende. En henvendelse om fortolkning af en bestemmelse vil, uden at dette bliver sagt, kunne være et spørgsmål om, at der er mulighed for unddragelse. En sådan henvendelse kan give anledning til en nærmere undersøgelse, og hvis man kommer frem til, at der er en sådan mulighed, vil man forsøge at fjerne denne unddragelsesmulighed. Der er foretaget tilsvarende overvejelser vedrørende ligningslovens § 5 G, hvor et spørgsmål fra en revisor gav anledning til, at departementet udsendte et par meddelelser om, at man mente, at reglen holdt, dvs. at værnet fortsat var der.

Adspurgt, om det var sædvanligt, at man agerede på grundlag af et spørgsmål eller et rygte i rådgiverkredse, forklarede vidnet, at det i hvert fald ikke var usædvanligt. De foretog dog først en undersøgelse af, hvorvidt der var substans i rygтет. Forespurgt, om der også blev foretaget en sådan analyse af rygтет inden dette udkast til lovforslag, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvor dybt de var nede i overvejelserne. De vurderede, at det lød rigtigt, at omgåelsesmuligheden eksisterede. Dette kunne for så vidt angår goodwill forhindres af afskrivningslovens § 40, stk. 5.

Vidnet bekræftede på forespørgsel, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, ikke kun omfattede goodwill, men alle immaterielle aktiver. Det var deres opfattelse, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, løste problemet for alle immaterielle aktiver. Vidnet mener, at det først var sent i forløbet, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, kom med i bemærkningerne til lovforslaget.

Adspurgt, hvad der var inspiration til § 31 D, og om dette også kunne være de drøftelser, Ivar Nordland havde haft med styrelsen, forklarede vidnet, at det ikke ham bekendt var dette, der var inspiration til § 31 D. Forespurgt, om det var inspireret af de tre konkrete sager, forklarede vidnet, at disse sager heller ikke har været inspiration til bestemmelsen. Som vidnet husker det, drejede sag nr. 2 sig ikke om ”step up” ved fusion, men om at den pågældende virksomhed ønskede at få nogle aktiviteter i USA, der gav bragende underskud, ind under dansk sambeskatning.

Adspurgt bekræftede vidnet, at bestemmelsen tog sigte på at hindre det, der stod anført i Ivar Nordlands notat, bilag 44.51 (ekstrakt I pag. 13/side 13455), sidste afsnit.

Foreholdt pag. 34, 3. sidste afsnit, og forespurgt, hvorfor afskrivningsgrundlaget ved den danske indkomstopgørelse ikke burde være anderledes, end hvis der var afskrevet efter danske afskrivningsregler, forklarede vidnet, at et udenlandsk selskab, der indgik i sambeskatning med et dansk selskab, skulle sidestilles med et dansk selskab, der blev sambeskattet med et andet dansk selskab. Man skulle behandle det udenlandske selskab på samme måde som et dansk selskab. Det var for at hindre, at det udenlandske selskab fik et højere afskrivningsgrundlag end et tilsvarende dansk selskab, idet det udenlandske selskab ellers ville kunne få et større fradrag end et tilsvarende dansk selskab.

Forespurgt, hvad der ville ske ved, at det udenlandske selskab fik et højere afskrivningsgrundlag end et dansk selskab, forklarede vidnet, at det så enten ville få en meget lav indkomst eller et stort underskud, som det danske moderselskab kunne bruge til at mindske den danske indkomst betragteligt.

Adspurgt, hvorfor inden- og udenlandske selskaber skulle behandles ens, forklarede vidnet, at man ved sambeskatning tillod, at indkomst i et udenlandsk selskab blev ta-

get med ind under dansk beskatning. Dette skulle svare til beskatningen af indkomsten for et tilsvarende dansk selskab. De skulle ligestilles for at få en rimelig ordning. Under behandlingen af forslaget til selskabsskattelovens § 31, stk. 6, havde Folketinget ikke haft bemærkninger til det, der var anført i bemærkningerne om, at der skulle være størst mulig parallelitet mellem selskaberne. Folketinget kunne naturligvis godt bestemme, at udenlandske selskaber skulle have det bedre end danske, men de opfattede det dog således, at det var Folketingets ønske, at der skulle være størst mulig parallelitet. Vidnet bekræftede, at de med forslaget ville forsøge at reparere en ubalance, der var opstået.

Forespurgt forklarede vidnet, at anledningen til, at det blev beskrevet på denne måde i bemærkningerne, alene var de omtalte rygter fra rådgiverkredse. Det var således ikke begrundet i konkrete sager.

Foreholdt bilag 21.19 (ekstrakt I pag. 37-40/side 4794-4797), udkast (1) af 6. juni 2001 til forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC beskatning og Begrænset skattepligt), bekræftede vidnet, at der i dette forslag ikke var noget om frivillig sambeskatning.

Adspurgt om, hvorfor forslaget om frivillig sambeskatning ikke var med i dette udkast, når der på dette tidspunkt var udarbejdet et lovudkast herom, forklarede vidnet, at han ikke er klar over dette, men han formoder, at det skyldes, at der på dette tidspunkt ikke var truffet beslutning om, at dette element skulle med i L 61.

Foreholdt bilag 22.10 (ekstrakt I pag. 41/side 5072), forelæggelse af 22. juni 2001 til skatteministeren, og forespurgt, om det på dette tidspunkt var besluttet på embedsmandsniveau, at den frivillige sambeskatning skulle med i lovforslaget, bekræftede vidnet, at det fremgår af orienteringen til ministeren, at en justering af den frivillige

sambeskatning indgik i forslaget. Det var også med i det forslag, der blev sendt til ekstern høring. Forslaget havde samme formulering som L 61.

Forespurgt, om forslaget blev ændret på noget punkt frem til forelæggelsen for ministeren, forklarede vidnet, at det blev det ikke.

Adspurgt, om de fortalte ministeren noget om, hvad der var anledning til justeringen af den frivillige sambeskatning, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at de gjorde. De fortalte således heller ikke ministeren, at det var rygter fra rådgiverkredse, der gav anledning hertil. Ministeren spurgte heller ikke herom. De fortalte, som vidnet erindrere det, heller ikke ministeren om, at der havde været to afgørelser i Ligningsrådet, som vedrørte frivillig sambeskatning og ligningslovens § 5 H, eller at bestemmelsen var tømt for indhold.

Foreholdt bilag 24.11 (ekstrakt II pag. 42-80/side 5821-5859), udkast (1) af 23. juni 2001 til forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC beskatning og begrænset skattepligt m.v.), forklarede vidnet, at han vil gætte på, at det var dette udkast, der blev lagt til ministeren. Det er nok udskrevet igen denne dag, og datoen er så automatisk ændret.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bekræftede vidnet, at den dato, der fremgår af dokumentet, er udskriftsdatoen, og ikke en konciperingsdato. Ministeriets edb-system er indstillet således, at den dato, der automatisk påføres, er udskriftsdatoen. Ændring heri skal ske manuelt.

Foreholdt af advokat Michael Reklings, at Ivar Nordland i disse dage blev orienteret om afgørelsen i ligningsrådssag nr. 2, forklarede vidnet, at han hørte om afgørelsen, men han forbandt den ikke med lovforslaget.

Foreholdt, at det ved sammenligning med bilag 21.19, udkastet af 6. juni 2001, kan konstateres, at der er den ændring, at selskabsskattelovens § 31, stk. 6, nu er med, forklarede vidnet, at man besluttede sig for at tage denne del med for at fjerne den potentielle mulighed for unddragelse. Han bekræftede, at det svarede til udkastet til § 31 D, stk. 2. De valgte at tage den lille løsning og justere i denne ene paragraf, i forhold til udkastet af 28. maj 2001, der var en helhedsløsning. Vidnet bekræftede, at årsagen til, at selskabsskattelovens § 31, stk. 6, blev indsat, stadig var det omtalte rygte fra rådgiverkredse. Han bekræftede også, at de fandt unddragelsesmuligheden tilstrækkelig til at indsætte en særlig bestemmelse uden om den samlede sambeskatningsløsning. Vidnet afviste, at det var afgørelsen i ligningsrådssag nr. 2, der var anledningen til at § 31, stk. 6, blev sat ind i lovudkastet. Han har svært ved at se, at det skulle have noget med hinanden at gøre.

Foreholdt pag. 55 (side 5834), sidste afsnit, til pag. 56 (side 5835), 2. afsnit, "... Efter de nuværende danske regler anses aktivet for erhvervet til handelsværdien på fusionstidspunktet. Dette betyder, at koncernen i stedet for at inddrage et udenlandsk produktionsselskab direkte i sambeskatningen, lader det fusionere skattefrit efter udenlandske regler med et skuffeselskab under sambeskatning. Herved opnås en "gratis" forøgelse af afskrivningsgrundlaget, idet det afgivende selskab netop ikke beskattes ved fusionen. Det foreslås derfor, at det afskrivningsberettigede aktiv anses for erhvervet på det afgivende selskabs anskaffelsestidspunkt og til det afgivende selskabs anskaffelsessum ved den danske indkomstopgørelse, når udenlandske skatte-regler medfører, at det udenlandske sambeskattede datterselskab succederer med hensyn til anskaffelsessummer og -tidspunkter", og forespurgt, hvor inspirationen til det eksempel, der her gives, kommer fra, forklarede vidnet, at det var de oplysninger, som Ivar Nordland havde fået fra rådgiverkredse.

Foreholdt pag. 64 (side 5843) og forespurgt, om han genkender håndskriften, forklarede vidnet, at han mener, at det er Ivar Nordlands.

Foreholdt 1. afsnit, sidste punktum, ”Men for så vidt angår goodwill, så skal det nævnes, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, som medfører, at der ikke er afskrivningsret på koncernintern erhvervelse af oparbejdet goodwill, fortsat finder anvendelse”, bekræftede vidnet, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, her kommer ind i bemærkningerne, som han tidligere har omtalt. Som han husker det, havde han skrevet bemærkningerne uden omtale af afskrivningslovens § 40, stk. 5, men Ivar Nordland gjorde ham opmærksom på bestemmelsen, og at de burde skrive herom i bemærkningerne. Vidnet skrev det herefter ind i bemærkningerne, og Ivar Nordland rettede det til.

Foreholdt, at der henvises til oparbejdet goodwill, og forespurgt, hvem der nævnte det, forklarede vidnet, at han ikke husker, at de specielt snakkede om goodwill. Der var dog ikke tvivl om, at goodwill ville udgøre et alvorligt problem, for det var let at lave en ”step up” med. De skrev det ind i bemærkningerne for at gøre opmærksom på dette forhold.

Forespurgt, hvor tanken om, at der var et særligt problem med afskrivning på oparbejdet goodwill, kom fra, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvad der blev sagt mellem Ivar Nordland og Niels Josephsen, så han kan ikke vide, om Ivar Nordland havde oplysningen om goodwill herfra. Det er dog også noget, man selv kan tænke sig til.

Kommissionsformand Lars Lindenchrone Petersen foreholdt vidnet, at de jo havde anført, at der ikke kunne laves ”step up” på goodwill, for det forhindrede afskrivningslovens § 40, stk. 5, hvilket vidnet bekræftede.

Adspurgt, om bestemmelsen tog sigte på at hindre den model, som TDC ønskede at anvende, forklarede vidnet, at det ikke var tilfældet. Opskrivning af goodwill ville være hindret allerede med afskrivningslovens § 40, stk. 5, og TDC-sagen drejede sig om opskrivning af goodwill. Forespurgt om, hvorledes det ville se ud, hvis man så bort fra afskrivningslovens § 40, stk. 5, forklarede vidnet, at i så fald ville selskabsskattelovens § 31, stk. 6, hindre TDC's model. Vidnet bekræftede, at man med vedtagelsen af bestemmelsen i selskabsskattelovens § 31, stk. 6, således ville have et dobbelt værn i forhold til TDC's model.

Forespurgt, om selskabsskattelovens § 31, stk. 6, var rettet mod alle andre afskrivningsberettigede aktiver end goodwill, bekræftede vidnet, at det var rettet mod alle andre aktiver end de immaterielle aktiver, herunder patenter, hvor opskrivningen allerede var forhindret ved afskrivningslovens § 40, stk. 5.

Foreholdt, at teksten i bemærkningerne fremstiller det således, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, kun tager sig af goodwill, og at selskabsskattelovens § 31, stk. 6, således skal tage sig af alle andre aktiver, forklarede vidnet, at det godt kan læses på denne måde. Han mener dog ikke, at det er rigtigt forstået. Det var Ivar Nordland, der sagde, at de også skulle omtale afskrivningslovens § 40, stk. 5.

Foreholdt pag. 64 (side 5843), 1. afsnit, sidste punktum, med de med håndskrift anførte rettelser, "For så vidt angår goodwill kan det nævnes, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, som medfører, at der ikke er afskrivningsret på koncernintern erhvervelse af oparbejdet goodwill, fortsat finder anvendelse – herunder på goodwill erhvervet af udenlandske sambeskattede selskaber", og forespurgt, om han har deltaget i drøftelserne om denne tilføjelse, forklarede vidnet, at han ikke husker, om de drøftede ændringerne.

Foreholdt bilag 22.24 (ekstrakt II pag. 81/side 5132), brev af 28. juni 2001 fra vidnet til Told- og Skattestyrelsen, bekræftede vidnet, at han sendte lovudkastet til høring hos blandt andet Told- og Skattestyrelsen. Det blev også sendt i ekstern høring.

Foreholdt bilag 23.02 (ekstrakt II pag. 82-83/side 5414-5415), brev af 11. juni 2001 fra Maj-Britt Nielsen, Retsafdelingen, til Skatteministeriet, att: vidnet, og forespurgt, om der var nogen bemærkninger fra Told- og Skattestyrelsen til selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det var der, som han husker det, ikke, hverken skriftlige eller mundtlige.

Foreholdt bilag 44.57 (ekstrakt II pag. 84-85/side 13515-13516), mail af 9. august 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppen med kopi til Majken Wågensø og vidnet, specielt 3. afsnit, ”Herefter vil jeg gerne at vi får taget en substansdrøftelse af underskudsforslaget. Behandlingen var noget stedmoderlig sidste gang al den stund at folk ikke rigtigt havde fået sat sig ind i forslaget. Forslaget bygger som sagt på at genbeskatningen baseres på CFC-beskatning (herunder af ”skattefri” udbytter) kombineret med beskatning af aktieavance ved salg ud af ejerkredsen ...”, bekræftede vidnet, at han deltog i dette møde.

Adspurgt, hvad det var for et forslag, der skulle drøftes, forklarede vidnet, at det var forslaget med selskabsskattelovens § 31 D, stk. 2 mm., altså helhedsløsningen. Det var ikke det lovudkast, der lige var sendt i høring med selskabsskattelovens § 31, stk. 6.

Foreholdt 3. afsnit, sidste punktum, ”Hvis genbeskatningen gennemføres konsekvent uden nogen smuthuller overhovedet kan man også diskutere, om LL § 5H og forslagens § 31, stk. 4, ikke kan ophæves i fleksibilitetens navn (det har jeg aldrig sagt! – husk det)”, og forespurgt, hvad der blev drøftet med hensyn til ophævelse af lig-

ningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det på dette tidspunkt var tanken at prøve at finde en forståelse mellem skattemyndighederne og rådgiverkredse om et samlet regelsæt. Hvis man kunne få disse regler til at virke, kunne man overveje at fjerne ligningslovens § 5 H.

Michael Rekling bemærkede, at det virker, som om Ivar Nordland forudsætningsvis har det ønske, at det kunne være rart at slippe af med ligningslovens § 5 H. Forespurgt, om det er rigtigt, at de ønskede at komme af med denne bestemmelse, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvad der lå til grund for Ivar Nordlands bemærkning. Det er dog vidnets opfattelse, at ligningsrådssag nr. 2 havde vist, at ligningslovens § 5 H var problematisk, og at man kunne omgå værnet, hvis man var klog nok. Hertil kom, at det ikke umiddelbart var muligt at lappe på bestemmelsen.

Vidnet bekræftede, at han på dette tidspunkt i august 2001 kendte afgørelsen i ligningsrådssag nr. 2. Vidnet bekræftede, at den viste, at der var et problem med ligningslovens § 5 H.

Forespurgt, om det lovudkast med selskabsskattelovens § 31, stk. 6, der var sendt i høring, blev drøftet på mødet i dialoggruppen den 20. august 2001, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Adspurgt, om det ikke var nærliggende at spørge rådgiverne i dialoggruppen, om de kendte til rygterne i rådgiverkredse, og om ikke de var glade for, at man nu foreslog en ændring af § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, at de var glade for, at man foretog sig noget på dette område.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, hvorfor der så var andre rådgivere, der fortalte Ivar Nordland om omgåelsesmulighederne, forklarede vidnet, at der kan være to grunde hertil. Den første er, at Niels Josephsen blot har spurgt, om det kunne lade sig gøre, hvorefter Ivar Nordland har fået farten af, hvad

det handlede om, og den anden mulighed er, at Niels Josephsen har vist samfundssind, fordi han mente, at det var for galt, hvad der foregik.

Adspurgt af advokat Michael Rekling bekræftede vidnet, at der ikke var nogen af rådgiverne i dialoggruppen, der bragte de samme rygter til torvs.

Foreholdt bilag 22.01 (ekstrakt II pag. 87-89/side 4971-4973), forelæggelse af 21. september 2001 til skatteministeren vedrørende forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), specielt pag. 89 (side 4973), forklarede vidnet, at den øverste underskrift er hans.

Adspurgt forklarede vidnet, at han på dette tidspunkt ikke kendte den bindende forhåndsbesked af 18. september 2001 til TDC.

Foreholdt, at flere har sagt, at den bindende forhåndsbesked til TDC var en cementering af Ligningsrådets afgørelse i sag nr. 2, forklarede vidnet, at han, efter at han har set afgørelsen, er enig heri.

Foreholdt pag. 87 (side 4971), 3. afsnit, ”2. *Justering af den frivillige sambeskatning*: Det foreslås, at den frivillige sambeskatning justeres. Der sker justeringer i reglerne om creditlempelse for udenlandske skatter. Herudover foreslås en ændring af reglerne om indgangsværdier for afskrivningsberettigede aktiver, således at der kan ske succession efter danske regler, hvis der sker succession efter udenlandske”, og forespurgt, om skatteminister Frode Sørensen fik yderligere oplysninger om baggrunden for ændringen af reglerne om indgangsværdier, eller om hvorfor det skulle ændres, forklarede vidnet, at det gjorde Frode Sørensen ham bekendt ikke.

Adspurgt, om ministeren fik noget at vide om den bindende forhåndsbesked af 18. september 2001 til TDC, forklarede vidnet, at det gjorde ministeren ham bekendt ikke. Ministeren blev ikke informeret herom af deres kontor.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindenchrone Petersen, om indstillingen blev lagt op til ministeren som en skriftlig pakke, eller om der var nogen, der talte med ministeren herom, forklarede vidnet, at det var en skriftlig pakke. Såfremt ministeren ønskede det, kunne han bede om en mundtlig orientering. Ministeren ville i så fald tage kontakt til Peter Loft eller en anden, der havde skrevet under på indstillingen. Vidnet er ikke bekendt med, at der i dette tilfælde blev givet en sådan mundtlig orientering til ministeren.

Vidnet bekræftede, at ministeren godkendte, at forslaget blev fremsat i den foreliggende form.

Foreholdt bilag 22.04 (ekstrakt II pag. 90/side 4976), resumé af 21. september 2001 af lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), forklarede vidnet, at resumeet var udarbejdet til brug for forelæggelsen på ministermødet.

Forespurgt, om folketingsmedlemmerne Jens Peter Vernersen og Anders Samuelsson også havde modtaget dette resumé, forklarede vidnet, at det lyder sandsynligt, at de, hvis de på dette tidspunkt var skatteordførere for deres partier, fik tilsendt resuméet.

Foreholdt pag. 90, 2. afsnit, "Det foreslås, at den *frivillige sambeskatning* justeres. Der sker justeringer i reglerne om creditlempelse for udenlandske skatter. Herudover foreslås en ændring af reglerne om indgangsværdier for afskrivningsberettigede aktiver, således, at der kan ske succession efter danske regler, hvis der sker succession

efter udenlandske”, bekræftede vidnet, at dette var de samme oplysninger, som ministeren fik, hverken mere eller mindre. Der var ikke heri nogen oplysninger, som ministeren ikke havde fået.

Foreholdt bilag 44.61 (ekstrakt II pag. 95/side 13523), mail af 29. oktober 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppen med kopi til vidnet og Majken Wågensø, og forespurgt, hvad ”de gamle udkast” var, forklarede vidnet, at det var udkastene til sambeskatningslov fra 1999. Som han husker det, blev de taget frem, fordi nogen i dialoggruppen ønskede at se, hvad der blev skrevet dengang. Det gamle forslag blev udarbejdet, mens Ole Stavad var skatteminister. De arbejdede fortsat på en helhedsløsning med en sambeskatningslov. De havde stadig interesse heri, selv om lovforslag L 61 med § 31, stk. 6, var fremsat i Folketinget, for der var også andre problemer end det med indgangsværdierne. Det var et problem, at en stor del af de eksisterende regler var lavet af Ligningsrådet, hvilket virkede underligt.

Foreholdt bilag 44.62 (ekstrakt II pag. 96-101/side 13524-13529), mail af 29. oktober 2001 fra Ivar Nordland til vidnet og Majken Wågensø vedhæftet mail af 26. oktober 2001 fra Michael Sørensen (ekstrakt II pag. 97/side 13525) med notat af 26. oktober 2001 fra FSR (ekstrakt II pag. 98-100/side 13526-13528), og fax af 26. oktober 2001 fra Michael Sørensen til Ivar Nordland (ekstrakt II pag. 101/side 13529), specielt notat af 26. oktober 2001 fra FSR (pag. 98-100/side 13526-13528), og forespurgt, hvad hans og Majken Wågensøs opgave var, forklarede vidnet, at de skulle læse det igennem og fortælle, hvad de umiddelbart mente om det. Det var med henblik på mødet i dialoggruppen.

Foreholdt pag. 98 (side 13526), næstsidste afsnit, ”5. Reglerne i § 31, stk. 6, vedrørende fastsættelse af indgangsværdier for afskrivningsberettigede aktiver bør justeres, således at der kan afskrives på handelsværdier ved påbegyndelse af sambeskatning af

udenlandske selskaber. Sådanne selskabers bruttoindkomst skabes på grundlag af værdien af selskabets anlægsaktiver, og der ses ikke at være nogen begrundelse for, hvorfor afskrivning på sådanne anlægsaktiver skal beregnes på grundlag af historiske anskaffelsessummer”, og forespurgt, om det ikke var det modsatte af, hvad de havde foreslået i L 61, bekræftede vidnet dette. Han bekræftede endvidere, at Michael Sørensen som rådgiver således havde andre ønsker end det, der var anført i lovforslaget.

Forespurgt, om det anførte gav dem anledning til at overveje, om de oplysninger, som de havde fået fra Niels Josephsen, var korrekte, forklarede vidnet, at man ikke altid kunne følge det, som FSR skrev, idet de godt kunne have andre motiver end statskassen. Vidnet mener, at FSR gentog disse bemærkninger i sit høringssvar til L 61, og at det på det tidspunkt blev kommenteret af departementet.

Vidnet bekræftede, at FSR's bemærkninger ikke gav dem anledning til at ændre på L 61 eller på de tilsvarende regler i sambeskatningsforslaget. FSR kom så senere med et alternativt forslag.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om det er rigtigt opfattet, at såvel departementet som FSR mente, at alle selskaber skulle behandles ens, men at departementet havde den opfattelse, at det var ligningslovens § 5 H, der skulle anvendes, og FSR mente, at de fordele, som TDC fik, skulle være gældende for alle, forklarede vidnet, at FSR mente, at man skulle se på handelsværdien på tidspunktet for sambeskatningen. Departementet var ikke enig heri. Vidnet bekræftede, at såvel departementet som FSR ønskede en ens behandling af selskaber under sambeskatning.

Foreholdt pag. 101 (side 13529), 3. afsnit, ”Ved samme møde vil vi gerne drøfte ikrafttrædelsesbestemmelsen vedrørende ændring af SEL § 31, stk. 6, jf. lovforslag af

24. oktober 2001”, og forespurgt, om der skete en sådan drøftelse af § 31, stk. 6, i dialoggruppen, forklarede vidnet, at han ikke erindrer dette.

Adspurgt, om han husker, hvad det var, Michael Sørensen var utilfreds med i ikrafttrædelsesbestemmelsen, forklarede vidnet, at Michael Sørensen mente, at reglerne havde tilbagevirkende kraft i den forstand, at de også ville finde anvendelse på selskaber, der allerede var under sambeskatning, men at det burde være således, at de nye regler kun skulle finde anvendelse på selskaber, der ville blive inddraget i ny sambeskatning.

Foreholdt bilag 44.63 (ekstrakt III pag. 102-108/side 13530-13536), mail af 6. november 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppen med kopi til vidnet og Majken Wågensø vedhæftet ”konsolideret lovttekst for underskudsoverførsel” (ekstrakt III pag. 103-108/side 13531-13536), bekræftede vidnet, at det var lovudkastet vedrørende det samlede sambeskatningsforslag, der blev fremsendt.

Foreholdt pag. 105 (side 13533), § 31D, ”stk. 2. Afskrivningsberettigede aktiver anses for erhvervet på det faktiske afskaffelsestidspunkt til den faktiske anskaffelsestidspunkt og afskrevet med de samlede udenlandske skattemæssige afskrivninger indtil det første år, hvori der overføres underskud. Har underskudsselskabet i et indkomstår med positiv udenlandsk indkomst, efter betingelserne i § 31 er opfyldte, valgt ikke at nedbringe den udenlandske indkomst i størst muligt omfang ved udnyttelse af udenlandske afskrivningsmuligheder eller kan et udenlandsk afskrivningsgrundlag ikke opgøres, anses de afskrivningsberettigede aktiver for afskrevet maksimalt efter danske regler indtil det første år, hvori der overføres underskud. Ved denne beregning anvendes reglerne på dette tidspunkt. Såfremt selskabet ved fusion eller tilførsel af aktiver efter udenlandske regler har succederet i det afgivende selskabs anskaffelsestidspunkter og -summer succederes også i anskaffelsestidspunkterne og -summerne ved

den danske indkomstopgørelse. Dog skal aktiverne anses for erhvervet til handelsværdien ved begyndelsen af det første indkomstår, hvor der overføres underskud, såfremt denne værdi er mindre end værdien beregnet efter 1.-4. pkt.”, og forespurgt, om der på dette tidspunkt var andre bevæggrunde for at holde fast i reglen end rygterne fra rådgiverkredsene, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, om de nu havde TDC-afgørelsen med, forklarede vidnet, at det havde de ikke. Vidnet bekræftede, at L 61 på dette tidspunkt stadig lå i Folketinget, og at de stadig mente, at selskabsskattelovens § 31 D, stk. 2, skulle medtages i en samlet sambeskatningslov. Han forklarede, at der i dette bilag var foretaget en ændring vedrørende udenlandsk afskrivningsgrundlag. I deres svar på FSR’s henvendelse gjorde de opmærksom på det, der var anført i udkastet til selskabsskattelovens § 31 D, stk. 2.

Vidnet forklarede om sammenhængen mellem § 31, stk. 6 og § 31 D, stk. 2. Han gennemgik § 31 D, stk. 2, og forklarede, at teksten i første linje, ” *Afskrivningsberettigede aktiver anses for erhvervet på det faktiske afskaffelsestidspunkt til den faktiske anskaffelsessum* indgik i § 31, stk. 6, men at fortsættelsen ” *og afskrevet med de samlede udenlandske skattemæssige afskrivninger indtil det første år, hvori der overføres underskud*”, var ny i forhold til § 31, stk. 6. Baggrunden for, at de ændrede heri, var, som anført af FSR, at det kunne virke meget hårdt at anvende de maksimale danske afskrivninger.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bekræftede vidnet, at meningen var, at selskaberne ikke skulle gå glip af afskrivninger, når disse blev beregnet efter de maksimale danske afskrivninger.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen bekræftede vidnet, at der var tale om en lempelse. Vidnet forklarede, at det svarede til ”kusine”-bestemmelsen i § 32.

Forespurgt af advokat Michael Rekling, om arbejdet med denne helhedsløsning blev udført efter ordre fra højere oppe i systemet, eller om det var deres eget autonome projekt, forklarede vidnet, at det var et delvist autonomt projekt. Som han forstod det, var baggrunden for nedsættelsen af dialoggruppen, at disse regler var meget komplicerede, og en teknisk drøftelse heraf i Folketinget eller Skatteudvalget ville derfor måske ikke være så konstruktiv, hvorfor Peter Loft havde anmodet Ivar Nordland om at danne en dialoggruppe, der kunne se på problemerne. Dialoggruppen var således blevet etableret efter ønske ovenfra, fra Peter Loft, men selve arbejdet med den tekniske udformning af lovtæksten var på kontorets eget initiativ.

Vidnet forklarede på forespørgsel, at han ikke ved, om ministeren var bekendt med, at de arbejdede på en større samlet løsning.

Forespurgt til dialoggruppemødet den 9. november 2001 forklarede vidnet, at han deltog i dette møde. Det netop gennemgåede bilag var sendt ud inden mødet. Vidnet husker ikke noget fra debatten og heller ikke, om der var drøftelser om selskabsskatelovens § 31 D, stk. 2.

Forespurgt, hvorledes det så ud så tæt på folketingsvalget den 22. november 2001, forklarede vidnet, at L 61 havde været fremsat, men var bortfaldet på grund af valget. De arbejdede dog stadig på det samlede sambeskatningsforslag.

Forespurgt, om arbejdet i dialoggruppen fortsatte upåvirket af valget, forklarede vidnet, at dialoggruppen fortsatte arbejdet med henblik på at fremlægge udkast til lovforslag for den til den tid værende skatteminister. Der var, uanset hvem der kom i regering, set fra et skatteretligt perspektiv behov for nye regler. Deres horisont rakte således videre end til valget.

Foreholdt bilag 07.22 (ekstrakt III pag. 109-114/side 1080-1085), brev af 5. september 2001 fra TDC A/S til Told- og Skattestyrelsen vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – sambeskatning med Talkline Management und Finance Holding GmbH, bekræftede vidnet, at han ikke deltog i behandlingen af anmodningen om bindende forhåndsbesked. Sådanne sager behandles i Told- og Skattestyrelsen.

Vidnet bekræftede, at styrelsen nogle gange søger råd i departementet, som fx i ligningsrådssag nr. 2. Vidnet er ikke blevet søgt til råds i forbindelse med den bindende forhåndsbesked til TDC. Vidnet erindrer ikke præcist, hvornår han hørte om den første bindende forhåndsbesked til TDC, men han mener, at det først var efter TDC's anden anmodning om bindende forhåndsbesked.

Mødet midlertidigt hævet kl. 11:50.

Mødet sat på ny kl. 12:30.

Alle tidligere fremmødte var til stede.

Forespurgt, om han deltog i orienteringen af skatteminister Svend Erik Hovmand om lovforslag L 61, forklarede vidnet, at det, der skete, var, at han skrev et notat om L 61. Vidnet troede på daværende tidspunkt, at det var blevet forelagt ministeren til orientering. Vidnet har gennemset sagens materiale, men har ikke kunnet få bekræftet, at ministeren har fået dette bilag forelagt. Det indgår således ikke i den velkomstpakke, der blev givet til ministeren. Vidnet ved således ikke, om ministeren har modtaget notatet.

Foreholdt bilag 42.56 (side 12971-12972), specielt pag. 2 (side 12972), punkt 2, ”Lovprogram – fjernet fra lovprogrammet. Der er tale om følgende: Begrænset skat-

tepligt og CFC. Se vedlagte uddybning fra Ivar”, forklarede vidnet, at han ikke har kunnet finde den uddybning fra Ivar Nordland, som omtales, og vidnet ved således ikke, om det er hans notat, der henvises til. Det kunne det være. Vidnet lavede notatet den 15. november 2001, før valget, som en orientering til Peter Loft. Vidnet ved ikke, om notatet er kommet frem til Svend Erik Hovmand.

Foreholdt bilag 43.68 (ekstrakt IV pag. 165-168/side 13201-13204), forelæggelse til skatteministeren, dateret 12. december 2003, og foreholdt, at log-filen (side 13202) viser, at dokumentets rigtige dato er den 15. november 2001, bekræftede vidnet dette.

Ved gennemgang af dokumentbetegnelsen bekræftede vidnet, at det handlede om en sag i 10. kt., i MW, Majken Wågensøs bibliotek. Dokumentbetegnelsen viser endvidere, at det drejer sig om ”lovforslag m.m\begrænset + cfc”, og ”ny minister”.

Foreholdt pag. 167 (side 13203), yderste dialogboks, og foreholdt, at dokumentbetegnelsen er ”kopi af nyminister.doc” og forfatteren ”Jesper Vestergaard”, bekræftede vidnet, at det formentlig er ham, der har udarbejdet dette dokument. Det var således, at personer, der sad på samme kontor, havde adgang til samme drev, således at de alle kunne åbne og redigere dokumenterne. Vidnet kunne således godt have oprettet et dokument i Majken Wågensøs mappe, hvis det mappemæssigt passede ind her. Vidnet mener, at det er ham, der har udarbejdet bilaget. Han er dog ikke sikker på, at bilaget er gået videre i systemet. Vidnet har ikke set bilaget i en udgave med underskrifter på. Han skrev det før valget som forberedelse til, hvis der kom en ny, borgerlig minister. Vidnet er ikke sikker på, at teksten har været forelagt for Ivar Nordland.

Foreholdt pag. 165 (side 13201), 1. afsnit, ”Lovforslaget indeholdte 8 forskellige elementer, som ikke nødvendigvis behøver at indgå i et og samme forslag. Der er i overvejende grad tale om et lovforslag, som indeholder tekniske justeringer. Store

dele af forslaget har således ikke et politisk indhold og kan derfor også fremsættes af en borgerlig regering. Der er ingen dele af forslaget, som har hastende karakter. En eventuel genfremsættelse kan derfor afvente et passende tidspunkt”, specielt ”Der er ingen dele af forslaget, som har hastende karakter”, og forespurgt, om det ikke havde hastende karakter, når man skulle hindre nogen i at omgå systemet, forklarede vidnet, at det beroede på en afvejning, om man fandt, at det havde hastende karakter. Det var deres opfattelse, at de immaterielle aktiver var omfattet af afskrivningslovens § 40, stk. 5, og det var således kun vedrørende andre afskrivningsberettigede aktiver, at man kunne frygte, at der var et teknisk problem. Da disse aktiver normalt faldt i værdi, var det ikke et hastende problem. Vidnet ved ikke, om skatteminister Svend Erik Hovmand har modtaget notatet, og han ved således heller ikke, om ministeren modtog yderligere orientering herom.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen om, hvorfor man kom på at sætte § 31, stk. 6, ind, når man mente, at det ikke var noget større problem på grund af afskrivningslovens § 40, stk. 5, forklarede vidnet, at der stadig kunne være et problem vedrørende andre afskrivningsberettigede aktiver.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen om, hvorfor det ikke længere hastede med et indgreb, forklarede vidnet, at en borgerlig regering, der havde kørt valgkamp på, at man ikke ville skærpe beskatningen, det såkaldte skattestop, nok ikke som det første ville gå ud med et forslag, der medførte en skærpelse.

Vidnet forklarede videre, at det, som Frode Sørensen betegnede som et ”hul”, ikke nødvendigvis var et ”hul”, der skulle lukkes efter et regeringsskifte, idet en ny regering ville se anderledes på tingene, herunder på, hvad der var et ”hul”. Vidnet bekræftede på formandens forespørgsel, at det nok var sådan, at det var et ”hul”, som man med den farve, regeringen nu havde, ikke ville fylde.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om rygтет i rådgiverkredse angik "step up" på materielle eller immaterielle aktiver, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det må dog have været på materielle aktiver, idet det var deres opfattelse, at der ikke var noget problem vedrørende de immaterielle aktiver.

Foreholdt bilag 43.07 (ekstrakt III pag. 127-128/side 13016-13017), brev af 3. december 2001 fra Dansk Industri til Skatteminister Svend Erik Hovmand, specielt pag. 127 (side 13016), næstsidsste afsnit, "Du bør også være opmærksom på en række af den tidligere regerings forslag. Det gælder bl.a. L61 om CFC beskatning mv. Her vil DI kraftigt anbefale, at forslaget ikke genfremsættes i uændret form. Du bør særligt være opmærksom på stramninger i bl.a. afskrivningsmulighederne under den frivillige sambeskatning, som reelt har tilbagevirkende kraft", og forespurgt om de betragtninger, Dansk Industri her gav udtryk for, gav anledning til noget i forbindelse med en eventuel genfremsættelse af L 61, med hensyn til reglerne om frivillig sambeskatning, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Det var på dette tidspunkt ikke tanken, at L 61 skulle genfremsættes i sin helhed.

Adspurgt, om de, når Dansk Industri var imod det, hellere måtte lade være med at genfremsætte forslaget, forklarede vidnet, at sagen blev behandlet i 2. kontor, der udarbejdede en besvarede til Dansk Industri. Vidnet har set henvendelsen, fordi det vedrørte de dele af L 61, som han sad med. På dette tidspunkt var det ikke længere aktuelt, idet disse dele ikke skulle med i en genfremsættelse. De var på det tidspunkt af den overbevisning, at genfremsættelse af disse forslag kunne være i strid med skattestoppet, som den nye regering lagde stor vægt på. Henvendelsen fra Dansk Industri gav således ikke anledning til noget. Vidnet bekræftede, at de allerede i december 2001 var af den opfattelse, at de pågældende dele af L 61 kunne være i strid med skattestoppet.

Foreholdt bilag 43.06 (ekstrakt III pag. 129-130/side 13014-13015), notat af 17. december 2001 vedrørende henvendelsen fra Dansk Industri, specielt pag. 129 (side 13014), sidste afsnit, til pag. 130 (side 13015), 1. afsnit, ”I det nye lovprogram er der medtaget et ændret forslag om CFC beskatning. Her er alle stramninger udeladt og det, der er tilbage, er en forenkling uden økonomiske konsekvenser for virksomhederne. De forhold, der bekymrede Dansk Industri, er således ikke længere til stede”, bekræftede vidnet, at de af andre grunde havde valgt at tage disse dele ud af lovprogrammet.

Forespurgt til det, der er anført med håndskrift på pag. 130 (side 13015), forklarede vidnet, at det muligvis kunne være Ivar Nordlands håndskrift, men han er ikke sikker.

Foreholdt håndskrevet notat, ”forslaget om at genfremsætte de ikke skærpede dele stammer fra rådgiverkredse”, og forespurgt, hvilke rådgiverkredse det er, forklarede vidnet, at han ikke har kendskab hertil. Vidnet mener at, at CFC-forslaget kom med grundet en påtegning fra Peter Loft på udkastet til lovprogram. Vidnet henviste i denne forbindelse til bilag 35.74 (side 10538-10542), notat af 3. december 2001 til departementschefen vedrørende det reviderede lovprogram, påtegning nederst side 10538. ”Ivar har et forslag til CFC-dispensation som kan indgå heri med held”. Vidnet forklarede, at forslaget herom i hvert fald ikke er kommet frem på et dialoggruppemøde.

Foreholdt bilag 35.72 (ekstrakt III pag. 131-136/side 10527-10532), notat af 5. december 2001 vedrørende strukturtilpasningsforslag – efterspørgsler og eventuelle betænkkeligheder, forklarede vidnet, at han delvist har lavet dette dokument. Den første del af dokumentet er lavet af Louise Markholt, og de sidste sider er udarbejdet af vidnet. Vidnet forklarede, at Louise Markholt lavede grundstrukturen og sendte den på

en mail til vidnet, der herefter fyldte kolonnerne ud. Vidnet gemte dokumentet i sit eget bibliotek, for at det ikke skulle gå tabt.

Adspurgt, hvad der var baggrunden for dokumentet, og hvem der var adressaten, forklarede vidnet, at notatet blev sendt til Peter Loft. Det var 14. kontor, der behandlede L 99, og vidnet skulle kun komme med input hertil.

Foreholdt pag. 131 (side 10527), 1. afsnit, ”Strukturtilpasningsforslaget er et samle-forslag indeholdende en række ændringer, som udspringer af efterspørgsler fra forskellige steder ”i byen””, forklarede vidnet, at dette specielt vedrørte de emner, som var lagt ind af Louise Markholt.

Foreholdt 2. afsnit, ”I nedenstående skema er anført, hvem der har efterspurgt de enkelte forslag, og hvilke betænkeligheder der kan være i relation til regeringens skatte-stop”, forklarede vidnet, at han ikke ved, om der er andre end Peter Loft, der har modtaget bilaget.

Foreholdt pag. 136 (side 10532), nederst, første kolonne, ”Justering af den frivillige sambeskatning fsva. indgangsværdier for afskrivningsberettigede aktiver”, og anden kolonne, ”Forslaget svarer til en ændring i CFC-beskatningen. Udenlandske selskaber skal anvende de udenlandske skattemæssige værdier. Foreningen af Statsautoriserede Revisorer har i høringssvaret til L 61 foreslået en lignende forenkling af reglerne”, og forespurgt, om dette angår L 61 og udkastet vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6, bekræftede vidnet dette. Vidnet bekræftede endvidere, at det ikke fremgik, at der var betænkeligheder vedrørende skattestoppet. Vidnet forklarede, at dette skyldtes, at han ikke har fået det skrevet ind. Han havde betænkeligheder vedrørende skattestoppet både med hensyn til dette forslag og forslaget om ændring af indkomstopgørelser for forsikringsselskaber, men fik det ikke skrevet.

Foreholdt bilag 43.72 (ekstrakt III pag. 137-164/side 13213-13240), udkast (1) af 5. december 2001 til forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning m.v.), og foreholdt, at dokumentet er udarbejdet den 5. december 2001 og har dokumentnavnet ”lovudkast CFC – efter regeringskifte2.doc”, bekræftede vidnet, at det er ham, der har oprettet dokumentet på det angivne tidspunkt, dvs. efter regeringsskiftet.

Forespurgt, hvorfor selskabsskattelovens § 31, stk. 6, stadig er med i lovforslaget, forklarede vidnet, at han på dette tidspunkt ikke var afklaret med, om selskabsbeskatningsdelen i L 61 ville være i strid med skattestoppet. Han var ikke da bekendt med, at denne del var fjernet fra lovprogrammet på et tidligere tidspunkt. Vidnet arbejdede med et udkast, hvor han tog alt det med, der muligt kunne indgå i lovforslaget. Det var ikke udtryk for, at han havde taget stilling til, om det skulle med. Han så først nogle dage senere notatet fra René Mikkelsen. Han var, da han skrev dette udkast, ikke afklaret med, hvorvidt bestemmelsen i selskabsskattelovens § 31, stk. 6, var i strid med skattestoppet.

Foreholdt, at dette lovudkast har samme dato som notatet til Peter Loft, og forespurgt om lovudkastet fulgte med til Peter Loft, forklarede vidnet, at det tror han ikke. Han kan dog ikke sige det præcist. Vidnet havde arbejdet videre på § 32 – CFC-beskatningen i forhold til tidligere udkast. Vidnet mener dog ikke, at dette lovudkast kom videre end til hans eget bord.

Foreholdt bilag 25.04 (ekstrakt IV pag. 169-202/side 6244-6277), udkast (1) af 11. januar 2002 til forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning), og forespurgt, hvorfor det stadig hedder ”udkast (1)”, forklarede vidnet, at det var en af de ting, som de selv skulle rette, og det fik han aldrig gjort. Man skal således ikke tage ”udkast (1)” for ret meget.

Foreholdt, at selskabsskattelovens § 31, stk. 6, mangler i dette udkast, forklarede vidnet, at han nu havde fået at vide af Ivar Nordland, at § 31, stk. 6, ikke skulle med. Ivar Nordland mente, at en genfremsættelse af § 31, stk. 6, ville være i strid med skattestoppet. Vidnet har senere erfaret, i forbindelse med behandlingen af L 27, da der opstod diskussion herom i forbindelse med udarbejdelse af et svar til statsministeren om sagsforløbet, at Peter Loft havde givet Ivar Nordland ”ordre til, at skærpende dele/elementer i lovforslaget skulle fjernes” eller noget i den retning. Som vidnet forstod det, fremførte Peter Loft det generelt, men vidnet ved ikke, hvorledes det blev sagt. Han har først hørt om denne bemærkning fra Peter Loft til Ivar Nordland på dette senere tidspunkt. Han fik dengang at vide af Ivar Nordland, at reglen skulle fjernes, idet den var i strid med skattestoppet. Vidnet kan ikke sige, om Ivar Nordland sagde, at det var hans opfattelse, eller om det var opfattelsen i huset. Det var på dette tidspunkt meget svært at deducere, hvad skattestoppet indebar. Vidnet havde selv samme opfattelse som Ivar Nordland, at det var i strid med skattestoppet.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen om den stramning, som man frygtede var omfattet af skattestoppet, vedrørte de materielle anlægsaktiver og en mulig værditilvækst i disse, bekræftede vidnet, at den var rettet mod de materielle aktiver.

Foreholdt af advokat Michael Reklings bilag 25.09 (ekstrakt IV pag. 203-204/side 6319-6320), mail af 18. januar 2002 fra Susanne Hjernø til vidnet, og forespurgt, om det, der blev sendt i høring hos Told- og Skattestyrelsen, var lovudkastet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om han har set nogen bemærkninger fra styrelsen til, at man havde taget selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ud af forslaget, forklarede vidnet, at det har han ikke. Vidnet har heller ikke hørt noget fra styrelsen om, at det kunne få konsekvenser for konkrete sager.

Foreholdt bilag 31.02 (ekstrakt IV pag. 205-206/side 8760-8761), notat af 23. januar 2002 vedrørende oversigt over forslag indeholdt i lovforslaget om strukturændringer, forklarede vidnet, at han har deltaget i udarbejdelsen af punkt e.

Adspurgt, hvorfor der ikke som i bilag 35.72 (ekstrakt III pag. 131-136/side 10527-10532) er en omtale af ”Justering af den frivillige sambeskatning fsva. indgangsværdier for afskrivningsberettigede aktiver”, forklarede vidnet, at dette var en oversigt over de dele, der indgår i strukturforslaget. Det var ikke relevant at nævne de dele, der ikke var med.

Foreholdt pag. 205 (side 8760), punkt e, 3. rubrik: Kommentarer, ”Tidl. fremsat i efteråret 2001 (L 61). De få skærpelser, der var i det originale forslag, er fjernet”, og forespurgt, om der herved menes selskabsskatteovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det erindrings han ikke. Der var også fjernet noget i CFC-delen, så det er ikke til at sige.

Adspurgt, hvad papiret blev brugt til, og hvem det blev afleveret til, forklarede vidnet, at det var 14. kontor, der forestod koordineringen af L 99. Vidnet mener, at bilaget var med i briefing til ministeren.

Foreholdt dele af bilag 49.01 (nu bilag 49.01, 49.02 og 49.96) (ekstrakt IV pag. 207-209/side 14974-14975 og 15278), journalark vedrørende Venstres skattestop og diverse bilag, specielt pag. 209 (side 15278) (uddrag af udkast til notat af 25. januar 2002 fra Finansministeriet, Skatteministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet vedrørende skattestoppet (bilag 49.96, side 15274-15279)), punkt 9. Skatteerosion, 3.-4. afsnit, ”Ved uændrede regler påvirkes provenuet fra beskatningen af adfærd ændringer eller andre forhold, som ikke har været erkendt eller tilsigtet i lovgivningen. Typisk fører disse forhold til en vis erosion af skattebasen. Der kan skelnes mel-

lem to typer af skatteerosion. Den første type er egentlige huller i skattelovgivningen, der f.eks. opdages ved at staten taber sager ved domstolene”, og 6. afsnit, ”Skattehuller: Skattestoppet er ikke en garanti mod, at oplagte huller i skattelovgivningen lukkes. Lukning af oplagte huller vil indbringe staten provenu. Skattestoppet betyder *ikke*, at der skal ske modgående lempelser for de grupper, som lukningen berører”, og foreholdt, at skattestoppet efter det her anførte ikke skulle hindre lukning af et hul, forklarede vidnet, at han ikke på daværende tidspunkt var bekendt med dette notat.

Vidnet forklarede, at han først i forbindelse med forberedelse af afhøringen blev bekendt med notatet. Det er et udkast, der blev forelagt regeringens Økonomiudvalg. Baggrunden for, at notatet blev udarbejdet, var, at man på det tidspunkt ikke havde nogen beskrivelse af skattestoppet. De havde da kun Anders Fogh Rasmussens indlæg om Skattestoppets ABC.

Vidnet henviste til, at det blandt andet blev anført, at skattestoppet ikke hindrede indgreb, hvis de var ”strengt nødvendige”, og at det førte til en diskussion om, hvad der lå i dette udtryk.

Vidnet henviste til bilag 49.01 (nu bilag 49.53), pag. 15140-15142, forelæggelse til skatteministeren af 8. marts 2002 vedrørende Ø-udvalgsdrøftelse af skattestoppet, hvoraf fremgår, at der skulle tages stilling til, hvad man forstår ved ”tvingende nødvendige omlægninger”. Der var ikke på dette tidspunkt taget stilling til, hvad skattestoppet indebar. Den endelige udgave af notatet om skattestoppet blev først vedtaget på K-udvalgsmødet den 13. marts 2002. Den endelige udgave af notatet, der kan findes på Finansministeriets hjemmeside, indeholder ikke noget punkt om skatteerosion.

Foreholdt bilag 49.01 (nu bilag 49.96), side 15274-15279, udkast til notat af 25. januar 2002 fra Finansministeriet, Skatteministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet

vedrørende skattestoppet, forklarede vidnet, at det var departementets 9. kontor, Finansministeriets 2. kontor og Økonomi- og Erhvervsministeriet, der deltog i udarbejdelsen af bilaget. Vidnet mener ikke, at Ivar Nordland har været med i dette arbejde. Det var Otto Brøns-Petersen og Per Bach Jørgensen, der tog sig af denne opgave. Der var vidnet bekendt ikke nogen fra 10. kontor, der deltog i udarbejdelsen af notatet. De vidste, at der blev arbejdet på et notat, men de hørte ikke noget om, hvad det indeholdt.

Foreholdt bilag 27.86 (ekstrakt IV pag. 210-212/side 7760-a-7760-c), fax af 25. januar 2002 fra Ove Lykke Zeimer til vidnet og notat, Dele af CFC-forslaget vil være et brud på skattestoppet, bekræftede vidnet, at han fik denne telefax sendt fra Ove Lykke Zeimer.

Foreholdt pag. 211 (side 7760-b) øverst, hvoraf fremgår, at faxen er sendt fra en fax med navnet Henrik Faust Pedersen, forklarede vidnet, at han ikke kan forklare, hvorfor faxen er sendt fra Henrik Faust Pedersens fax. Vidnet er bekendt med, at Henrik Faust Pedersen er ansat hos PricewaterhouseCoopers.

Forespurgt, om han kendte Ove Lykke Zeimer, før denne rettede henvendelse til vidnet, forklarede vidnet, at han havde hørt Ove Lykke Zeimers navn før, og han havde dagen forinden talt i telefon med denne. Vidnet kendte ikke til, at Henrik Faust Pedersen var rådgiver for TDC. Denne henvendelse havde ikke noget med TDC at gøre.

Adspurgt, hvad han talte med Ove Lykke Zeimer om i telefonen den den 24. januar 2002, forklarede vidnet, at Ove Lykke Zeimer ringede for at tale med Ivar Nordland. Ivar Nordland var på tjenesterejse, så Ove Lykke Zeimer blev i stedet stillet om til vidnet. Ove Lykke Zeimer sagde, at han mente, at der var dele af L 61, der var i strid med skattestoppet. Han fortalte også, hvorfor han mente, dette var tilfældet. Det var

formentlig de 6 punkter, som er anført i notatet, som Ove Lykke Zeimer nævnte under telefonsamtalen. Vidnet har formentlig sagt til Ove Lykke Zeimer, at de ville se på det, og har bedt ham sende notatet pr. fax. Vidnet fortalte ikke Ove Lykke Zeimer, hvilke dele af L 61 der ville blive genfremsat.

Forespurgt, om Ove Lykke Zeimer sagde noget om, at han ringede på vegne af FSR, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Det var sædvanligt, at revisorer meldte tilbage til FSR, selvom de ringede på egne vegne. Det var vidnets indtryk, at Ove Lykke Zeimer ringede på egne vegne. Vidnet ved ikke, om Ove Lykke Zeimer har drøftet det med FSR's skatteudvalg.

Advokat Michael Reklings dokumenterede pag. 212 (side 7760-c), punkt 5. Regulering af afskrivninger på grund af skattefrie omstruktureringer i udlandet, 3.-4. afsnit, "Den foreslåede ændring til SEL § 31, stk. 6 om anskaffelsessummen for afskrivningsberettigede aktiver i udenlandske datterselskaber, som er i dansk sambeskatning vil også være et brud på skattestoppet. Hvis der er foretaget en fusion (skattefri) i udlandet f.eks. i Tyskland, hvor det modtagende selskab indtræder i anskaffelsessum og tid på afskrivningsberettigede aktiverne fra det ophørende selskab, skal disse aktiver anses for anskaffet på samme tidspunkt og samme beløb ved den danske indkomstopgørelse. Forslaget skal efter bemærkningerne have virkning for alle fremtidige afskrivninger på aktiver i en frivillig sambeskatning. Bestemmelsen skal have virkning for indkomståret, der begynder den 1. januar 2002 eller senere", og 6. afsnit, "Blot denne del vil medføre en betydelig øget beskatning".

Foreholdt bilag 43.71 (ekstrakt V pag. 213-215/side 13210-13212), notat af 16. januar 2004 vedrørende CFC-forslaget og skattestoppet, og foreholdt, at bilagets rigtige dato er den 28. januar 2002, bekræftede vidnet dette. Han bekræftede endvidere, at han har skrevet dette notat.

Foreholdt pag. 213 (side 13210), 1. afsnit, ”PWC har hævdet, at seks elementer i CFC-forslaget – som præsenteret i L 61 af den tidligere regering – er i strid med skattestoppet. Disse brud kommenteres nedenfor:”, og pag. 214 (side 13211), 3. sidste afsnit, ”Der ville være tale om en skærpelse af den frivillige sambeskatning. Elementet er fjernet”, bekræftede vidnet, at han var af den opfattelse, at en skærpelse af den frivillige sambeskatning ville være i strid med skattestoppet.

Forespurgt, om det var som følge af henvendelsen fra Ove Lykke Zeimer fra PricewaterhouseCoopers, at § 31, stk. 6, blev fjernet fra lovforslaget, forklarede vidnet, at denne bestemmelse allerede var taget ud som følge af deres egne overvejelser inden henvendelsen. Vidnet bekræftede, at han var enig med Ove Lykke Zeimer i, at § 31, stk. 6, ville være i strid med skattestoppet, og vidnet bekræftede ligeledes, at de havde fået denne tanke i departementet allerede inden samtalen.

Adspurgt, hvem dette notat gik til, forklarede vidnet, at han udarbejdede det og forelagde det for Ivar Nordland. De koncentrerede sig om de elementer, der ikke var taget ud af lovforslaget.

Foreholdt bilag 27.77 (ekstrakt V pag. 216-217/side 7683-7684), mail af 29. januar 2002 fra Ole Lykke Zeimer til vidnet og Ivar Nordland, specielt 1. afsnit, ”I fortsættelse af vores fax i fredags og vores telefonsamtale i går fremsender vi hermed et eksempel på en skærpelse i det nye lovforslag om CFC ...”, forklarede vidnet, at denne henvendelse vedrørte noget andet, nemlig CFC-reglerne. Der kom under telefonsamtalen den 29. januar 2002 ikke andre kommentarer til selskabsskattelovens § 31, stk. 6, hverken fra vidnet eller fra Ove Lykke Zeimer. Vidnet mener ikke, at han havde yderligere kontakt med Ove Lykke Zeimer. Vidnet erindrer ikke med sikkerhed, om han selv talte med Ove Lykke Zeimer den 29. januar. Han mener, at han muligvis

selv ringede til Ove Lykke Zeimer, fordi han var i tvivl om, hvad der lå i noget af det anførte.

Foreholdt bilag 86.07 (ekstrakt V pag. 218-228/side 36784-36794), forelæggelse af 21. februar 2002 til skatteministeren vedrørende Strukturforslaget – L 99 – briefing med bilag, specielt pag. 218 (side 36784), 1. afsnit ”Der vedlægges briefing til 1. behandlingen på tirsdag den 26. februar af strukturforslaget, L 99. Forslaget er en del af Konkurrenceevnepakken”, 2. afsnit ”Der er dog enkelte punkter, der kan give anledning til spørgsmål/kritik. Det drejer sig om:”, 5. afsnit ”e) Objektivisering af CFC-reglerne” og sidste afsnit ”– Notat om objektiveringen af CFC-reglerne”, forklarede vidnet, at han ikke deltog i udarbejdelsen af denne briefing af ministeren. Forelæggelsen blev lavet af Søren Schou. Vidnet har givetvis været med til at udarbejde notatet om objektivisering af CFC-reglerne. Vidnet bekræftede, at materialet blev udarbejdet med henblik på, at ministeren skulle til 1. behandling af L 99 i Folketinget.

Foreholdt pag. 219 (side 36785), 1.-2. afsnit ”Briefing til 1. behandlingen den 26. februar 2002 af L 99 (Strukturændringer m.v. og lempelse af tabs- og underskudsregler). Lovforslaget er en del af Konkurrenceevnepakken. Det består af en række delforslag, jf. vedlagte oversigt”, og pag. 220 (side 36786), Pkt. e. Objektivisering af CFC-reglerne, 7. afsnit ”Forslaget er en genfremsættelse af et forslag (L 61) fra den tidligere regering. Der er dog foretaget en række lempelser i forhold til L 61 for ikke at komme i konflikt med skattestoppet. Det er muligt, at der vil blive stillet spørgsmål i den anledning”, og forespurgt, om han har medvirket til udarbejdelse af dette afsnit i notatet, forklarede vidnet, at han ikke husker det, men det er overvejende sandsynligt.

Forespurgt, hvilke spørgsmål der tænktes på, forklarede vidnet, at det var spørgsmål i Folketinget om, hvorfor man havde udvandet CFC-reglerne. Adspurgt, om det også kunne være spørgsmål om udeladelsen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede

vidnet, at det ikke kunne udelukkes. Det kunne godt være, at oppositionen ville sammenligne L 99 med det tidligere forslag (L 61).

Foreholdt pag. 220 (side 36786), 4. sidste afsnit ”Der vedlægges et notat om ændringerne i CFC-reglerne, der bl.a. indeholder oversigter og kommentarer over lempelserne i forhold til L 61 og forslag til ændringer, som ikke er imødekommet”, pag. 222 (side 36788), punkt e, sidste række, ”... De få skærper, der var i forslaget, er fjernet ...”, og pag. 224-228 (side 36790-36794), bekræftede vidnet, at han har skrevet notatet af 20. februar 2002 om objektivisering af CFC-reglerne (pag. 224-228/side 36790-36794).

Foreholdt pag. 226 (side 36792), **Tablet 2** Lempelser i forhold til L 61 fremsat af Frode Sørensen, og pag. 228 (side 36794), ”Frivillig sambeskatning: L 61 skærpede enkelte værnsregler vedrørende den frivillige sambeskatning”, ”Hvorfor er skærperne vedrørende den frivillige sambeskatning fjernet” og ”Der var ingen direkte sammenhæng mellem ændringerne af den frivillige sambeskatning og objektiveringen af den tvungne sambeskatning (CFC-beskatningen). Ændringer af den frivillige sambeskatning bør indgå i en samlet revurdering af hele regelsættet om frivillig sambeskatning, der i det hele taget trænger til revurdering”, og foreholdt, at der her ikke står noget om, at det er i strid med skattestoppet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om de ikke skulle fortælle ministeren, at det var i strid med skattestoppet, forklarede vidnet, at der heller ikke var anført noget herom vedrørende de andre regler.

Adspurgt, om ministeren ikke skulle have denne oplysning med i Folketinget, forklarede vidnet, at de ikke overvejede at give ministeren yderligere besked om, at det kunne være i strid med skattestoppet. Vidnet henviste til pag. 220 (side 36786), hvor-

af fremgår, at det kunne være i strid med skattestoppet. Det var en yderligere begrundelse for at tage § 31, stk. 6, ud af lovforslaget, at det burde indgå i en helheds-løsning. Den egentlige begrundelse for at tage § 31, stk. 6, ud var dog skattestoppet, selvom man også stadig ønskede en helhedsløsning.

Forespurgt, om der var nogen, der orienterede ministeren om, at udeladelsen af § 31, stk. 6, kunne have konsekvens for konkrete sager, forklarede vidnet, at det var der ikke. Vidnet havde ikke selv kendskab til, at der var konkrete sager.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bekræftede vidnet, at når man anlagde denne fortolkning af skattestoppet, skulle § 31, stk. 6, tages ud, uanset hvad der måtte være af konkrete sager herom.

Foreholdt, at han havde spurgt til, om forelæggelsen til ministeren, bilag 86.07, findes i en underskrevet udgave, og forespurgt, om dette var udtryk for, at han var usikker på, om ministeren havde set forelæggelsen, forklarede vidnet, at denne orientering til ministeren blev lavet af departementets 14. kontor. Vidnet har således ikke selv fået noget retur fra ministeren.

Advokat Hanne Rahbæk forespurgte vidnet, om han i marts 2001 opfattede det således, at de mente, at der var et ”hul” med hensyn til ligningslovens § 5 H. Vidnet forklarede hertil, at de ikke havde nogen diskussion om, hvorvidt der var et ”hul” eller ikke. De så mere på, om det var en tilfredsstillende retstilstand. Da Ivar Nordland skrev sit notat, var det deres opfattelse, at der ikke var noget problem, idet ligningslovens § 5 H fandt anvendelse på alle 3 punkter. De gjorde sig således i marts 2001 ikke overvejelser om et ”hul”.

Foreholdt bilag 22.10 (ekstrakt I pag. 41/side 5072), forelæggelse til skatteministeren, og forespurgt, om han selv deltog i en briefing af skatteministeren om L 61, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at der var nogen mundtlig briefing af skatteministeren, som vidnet deltog i. Han har ikke kendskab til, at der blev givet en mundtlig briefing.

Under henvisning til det beredskabspapir, der blev udarbejdet til ministeren i februar 2002, hvor man tog højde for konkrete spørgsmål, og forespurgt, om skatteministeren på dette tidspunkt ville kunne gå ind i en diskussion om skattestoppet i Folketinget, forklarede vidnet, at det mener han ikke. Man kunne selvfølgelig drøfte skattestoppet, og det blev det også, men regeringen havde på det tidspunkt endnu ikke fundet sine egne ben i dette spørgsmål, så det ville være vanskeligt for ministeren at forholde sig til. Forespurgt, om disse forhold havde betydning for udarbejdelsen af beredskabspapiret, forklarer vidnet, at han ikke erindrer dette. De var usikre på, hvad skattestoppet indebar, og det kunne måske være uhensigtsmæssigt, hvis ministeren sagde, at skattestoppet indebar, at huller ikke kunne lukkes.

Forespurgt, om han, hvis han havde haft kendskab til, at der var et "hul" på 7 mia. kr., ville have bragt dette videre uanset skattestoppet, forklarede vidnet, at det ville han have gjort.

Forespurgt, om han også ville have bragt det videre, selv om han ikke kendte til de konkrete sager, bekræftede han ligeledes dette.

Kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel henviste til bilag 02.03 (ekstrakt I pag. 4-6/side 75-77), specielt pag. 6 (side 77), fortolkning af LL § 5 H, og foreholdt vidnet, at han har forklaret, at hullet kun kunne lukkes effektivt af den model, som er anvendt ved lovforslag L 153, idet det ellers ville være i strid med EU-retten. Forespurgt, hvorledes EU-retten forholdt sig i forhold til L 61, forklarede vidnet, at der ikke var

problemer med EU-retten i relation til indgangsværdierne. Problemet med ligningslovens § 5 H i relation til EU-retten var, at bestemmelsen var rettet mod erhvervelser fra udenlandske sambeskattede selskaber, og man kunne derfor spørge, hvorfor dette ikke også gjaldt erhvervelser fra danske sambeskattede selskaber. Der kunne heri være et problem i forhold til EU-retten.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bekræftede vidnet, at L 61 efter vidnets opfattelse ikke var problematisk i henseende til EU-retten.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel bilag 24.11 (ekstrakt II pag 42-80/side 5821-5859), specielt pag. 64 (side 5843), vedrørende afskrivningslovens § 40, stk. 5, og forespurgt, om han var enig med Ivar Nordland i dennes opfattelse af bestemmelsens anvendelse, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, i hvilket omfang de drøftede dette. Vidnet var enig i, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, hindrede ”step up” på immaterielle aktiver.

Forespurgt af advokat Henning Hansen, om han har set henvendelsen og notatet af 2. januar 2001 fra Told- og Skattestyrelsen, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, at han har set det. Han har muligvis læst det på et tidspunkt, for al indgående post i kontoret blev lagt i en cirkulationsmappe, som han også så. Han erindrer dog ikke med sikkerhed at have læst det. Vidnet har talt med andre om problemstillingerne, men ikke om indholdet af henvendelsen fra styrelsen.

Adspurgt, hvad det var, der blev lagt på departementets intranet, forklarede vidnet, at det kun var svaret af 23. januar 2001. De havde ikke forespørgslen elektronisk, og de kunne ikke scanne den ind på det tidspunkt.

Forespurgt, om han har set bilagene til notatet af 2. januar 2001, forklarede vidnet, at det kan han slet ikke huske.

Adspurgt af advokat Jesper Lett, om han har kendskab til, om departementets tilfornede i Ligningsrådet har henvendt sig til 10. kontor efter et møde i Ligningsrådet i forbindelse med behandlingen af sag nr. 2 og anført, at der var noget, der skulle drøftes, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at den tilfornede, H.K. Andersen, har henvendt sig i kontoret.

Forespurgt, om H.K. Andersen eventuelt har talt med Ivar Nordland herom, forklarede vidnet, at han ikke har kendskab hertil. Ivar Nordland ville formentlig have givet det videre til Majken Wågensø. Vidnet har ikke hørt herom.

Som vidne mødte Majken Wågensø, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at hun, der er uddannet cand.merc.jur., blev ansat i Skatteministeriets departement den 1. november 2000. Det var hendes første ansættelse. Hun blev ansat som fuldmægtig i 10. kontor, hvor Ivar Nordland var kontorchef. Hun var kollega til Jesper Leth Vestergaard. Hun havde til at begynde med ikke nogen særlige ansvarsområder, men fik løbende ansvarsområder inden for EU-ret og transfer pricing. Hun var også med til interne og eksterne møder om frivillig sambeskatning og CFC-beskatning. Hun var i øvrigt lidt rundt i kontorets områder, specielt i begyndelsen, hvor hun skulle prøve lidt af hvert.

Foreholdt, at Selskabsrevisionsafdelingen i august 2000 modtog en forespørgsel fra TDC og i denne forbindelse søgte råd fra Selskabsbeskatningsafdelingen, og fore-

spurgt, om hun i efteråret 2000 hørte noget om en sådan henvendelse, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Foreholdt bilag 42.05 (ekstrakt I pag. 1-5/side 12649-12653), brev af 2. januar 2001 fra Niels Kristensen, Selskabsbeskatningsafdelingen, til Skatteministeriet, att: Ivar Nordland, vedlagt notat af 2. januar 2001 vedrørende Ligningslovens § 5 H, og forespurgt, hvornår hun hørte om denne henvendelse, forklarede vidnet, at hun fik den kort efter, at Ivar Nordland havde modtaget den. Når der kom et brev til kontoret, blev det journaliseret, hvorefter Ivar Nordland så det. Herefter blev det sendt i cirkulation på kontoret. Vidnet fik sagen, fordi det var Ivar Nordlands mening, at hun skulle behandle den. Hun skulle lave et udkast til svar til Niels Kristensen. Der manglede dog nogle bilag, som hun først skulle indhente. Hun var meget ny, så Ivar Nordland, der vidste, hvorledes Niels Kristensens henvendelse skulle besvares, hjalp hende. Hun skulle dog selv undersøge sagen. Ivar Nordland tog sig godt af hende, idet det var en af hendes første sager. Der skulle alene laves et svar til Niels Kristensen. Der skulle ikke ske nogen rapportering opad i systemet.

Foreholdt pag. 1 (side 12649), 2. afsnit, ”Styrelsen har i den anledning udarbejdet et notat, som angiver hvorledes styrelsen agter at udarbejde den bindende forhåndsbesked. Forinden sagen forelægges for Ligningsrådet hører styrelsen imidlertid gerne, om Departementet er enig i styrelsens fortolkning af ligningslovens § 5H”, og forespurgt, hvorledes 10. kontor opfattede ønsket fra Selskabsbeskatningskontoret, herunder om det var til brug for en konkret sag eller en generel forespørgsel, forklarede vidnet, at Selskabsbeskatningskontoret overvejede fortolkningen af ligningslovens § 5 H og ønskede en udtalelse vedrørende de 3 synspunkter, der var opstillet i notatet. Vidnet erindrer ikke, om det var til brug for en konkret sag eller ej. Hun skulle blot forholde sig til de 3 spørgsmål, som Selskabsbeskatningskontoret rejste. Svaret blev

lagt ud på departementets intranet under lovfortolkning, så hun vil mene, at det var en generel lovfortolkning, der blev spurgt til.

Vidnet forklarede på forespørgsel, at hun ikke opfattede henvendelsen som en advarsel. Det var således, at Niels Kristensen havde én opfattelse af fortolkning af ligningslovens § 5 H, og de havde en anden opfattelse vedrørende to af de tre punkter. Niels Kristensen anmodede om departementets fortolkning af ligningslovens § 5 H, og vidnet mener, at det var det, de gav ham.

Vidnet forklarede videre, at hun begyndte at arbejde på det svar til Niels Kristensen, hun var blevet bedt om at udarbejde. I den forbindelse gennemlæste hun sagen og indhentede forarbejder til relevante lovbestemmelser, og hun talte med Ivar Nordland om sagen. Hun talte også med én fra styrelsen, da hun skulle indhente nogle bilag, som ikke var medsendt.

Foreholdt bilag 02.50 (ekstrakt I pag. 6/side 234), følgeseddel af 11. januar 2001 fra Susse Meulengracht, Selskabsbeskatningsafdelingen, til Maiken Wågensø, Departementet, bekræftede vidnet, at hun bad Susse Meulengracht om at fremsende bilagene. Det eneste, hun talte med Susse Meulengracht om, var, at Susse Meulengracht skulle sende de bilag, der ikke var sendt med. Vidnet har ikke talt med andre end Ivar Nordland om sagen.

Foreholdt bilag 42.05, specielt pag. 2 (side 12650), 2.-4. afsnit, og foreholdt, at der her omtales tre sager, hvoraf den første, en bindende forhåndsbesked til [...] [sag nr. 1] var medsendt, mens den næste, ”en udtalelse af 13. november 2000 til Told- og Skattestyrelsens Selskabsrevisionsafdeling i en sag vedrørende Tele Danmark A/S”, ikke var medsendt, forklarede vidnet, at hun ikke hæftede sig ved, at denne udtalelse ikke var med. Hun hæftede sig kun ved de tre punkter, som de skulle tage stilling til.

Foreholdt bilag 42.20 (ekstrakt I pag. 24-25/side 12739-12740), brev af 14. november 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen til PricewaterhouseCoopers vedrørende Tele Danmark A/S – selskabsskattelovens § 32 og Ligningslovens § 5 H, bekræftede vidnet, at hun fik dette bilag tilsendt. Hun er enig i, at det ikke svarer til den udtalelse af 13. november 2000 til Told- og Skattestyrelsen, som er nævnt i notatet af 2. januar 2001.

Foreholdt bilag 42.13 (ekstrakt I pag. 26-31/side 12701-12706), brev af 27. november 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Ligningsrådet vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked, bekræftede vidnet, at dette bilag var medsendt.

Foreholdt bilag 42.05 (ekstrakt I pag 1-5/side 12649-12653), specielt pag. 5 (side 12653), 4. afsnit, ”3. Betydning af en eksisterende/senere sambeskatning med dansk selskab, ... Efterfølgende er styrelsen imidlertid af den opfattelse, at spørgsmålet om, hvorvidt der forelå sambeskatning på erhvervelsestidspunktet ikke er relevant. Styrelsen finder således fortsat, at resultatet i [...]sagen er korrekt, men at begrundelsen skulle have været en anden; nemlig at ligningslovens § 5H ikke finder anvendelse, dels fordi aktiviteten ikke blev erhvervet af et selskab omfattet af selskabsskattelovens § 1, dels fordi den virksomhed, der erhverves ikke er et fast driftssted”, og forespurgt, om hun opfattede dette således, at Told- og Skattestyrelsen havde ændret holdning i forhold til den første ligningsrådsafgørelse, bekræftede vidnet dette. Hun bekræftede, at styrelsen mente, at resultatet var korrekt, men at begrundelsen skulle have været en anden.

Foreholdt sidste afsnit, ”Måtte man – mod forventning – komme frem til, at et udenlandsk sambeskattet selskab i relation til ligningslovens § 5H er omfattet af selskabsskattelovens § 1, og måtte man yderligere komme frem til, at der er tale om overdragelse af fast driftssted til trods for at der er tale om overdragelse af en aktivitet fra et

selskab til et andet indenfor samme land, vil resultatet være, at ligningslovens § 5H skal finde anvendelse. I så fald må en fortolkning af bestemmelsen nærmest føre til, at det er uden betydning om der forelå sambeskatning med et dansk selskab på erhvervelsestidspunktet, eller om sambeskatning først opstår senere. Også på dette senere tidspunkt vil man nemlig i så fald kunne sige, at aktiviteten *er erhvervet* af en skattepligtig omfattet af selskabsskattelovens § 1”, og foreholdt, at det første afsnit (som refereret i afsnittet ovenfor) er at betragte som et principalt standpunkt, og det anden afsnit (som refereret i dette afsnit) som et subsidiært standpunkt, samt forespurgt, om hun så det på denne måde, bekræftede vidnet dette.

Hun forstod det således, at styrelsen mente, at ligningslovens § 5 H ikke fandt anvendelse, og hvis den ikke fik medhold heri, skulle sagen afgøres på det tidsmæssige aspekt.

Foreholdt pag. 3 (side 12651), Tele Danmark-sagen, 2. afsnit, ”... Da kommanditselskaber skattemæssigt er transparente, bliver TFK GmbH skattemæssigt ejer af de overdragne aktiver, herunder oparbejdet goodwill, som ved overdragelsen bliver til en tilkøbt goodwill. Dermed bliver goodwillen også afskrivningsberettiget, hvis TFH bliver inddraget under sambeskatning med Tele Danmark A/S, hvilket netop er planen”, og forespurgt, om det var en klar beskrivelse af, hvad Tele Danmark-sagen drejede sig om, forklarede vidnet, at hun på daværende tidspunkt fandt, at det var godt nok beskrevet.

Forespurgt, om man af det anførte kunne udlede, at det drejede sig om en opskrivning af goodwill, forklarede vidnet, at hun ikke lagde mere i det end det, der stod.

Foreholdt, at en sådan opskrivning også betegnes som ”step up”, og at vidnet her fik beskrevet, at man var i gang med en opskrivning af goodwill, der ville bevirke en for-

øgelse af afskrivningsgrundlaget, forklarede vidnet, at hun slet ikke kendte udtrykket ”step up”, eller hvad der ligger heri, på det tidspunkt, og hun forstod det således, at det, der her blev beskrevet, var, at noget, som ikke tidligere var afskrivningsberettiget, nu blev afskrivningsberettiget.

Forespurgt, om hun så det som en forøgelse af værdierne, og om hun var enig med Ivar Nordland, der har beskrevet det som en ”omkvalificering af aktiver”, forklarede vidnet, at hun var enig heri.

Foreholdt bilag 02.52 (ekstrakt I pag. 32-35/side 236-239), notat af 23. januar 2001 fra Ivar Nordland og vidnet, departementet, til Niels Kristensen, Told- og Skattestyrelsen, vedrørende ligningslovens § 5 H, specielt pag. 34 (side 238), 3.-4. afsnit, ”3) *Betydning af eksisterende/senere sambeskatning med dansk selskab*: I [...] -sagen anså Styrelsen ikke ligningslovens § 5H for at være anvendelig, da ingen af de [...] selskaber var sambeskattet med et dansk selskab på tidspunktet for erhvervelsen af aktiviteten. Efterfølgende har Styrelsen imidlertid ændret opfattelse. Styrelsen mener nu, at det er uden betydning, om der foreligger sambeskatning med et dansk selskab på erhvervelsestidspunktet, eller om sambeskatningen først opstår senere, da man i begge tilfælde vil kunne sige, at aktiviteten er erhvervet af en skattepligtig omfattet af selskabsskatteovens § 1. Departementet er enig med Styrelsen i dette synspunkt”, og forespurgt, om det var det principale eller subsidiære standpunkt, man erklærede sig enig i, forklarede vidnet, at det var det subsidiære standpunkt, hvorefter det tidsmæssige aspekt ingen betydning har for anvendelsen af ligningslovens § 5 H.

Forespurgt, om ligningslovens § 5 H så fandt anvendelse, forklarede vidnet, at det gjorde den, hvis man lagde departementets øvrige fortolkninger til grund. Dette var ikke i overensstemmelse med den første ligningsrådsafgørelse. Vidnet bekræftede, at hun således var uenig i Ligningsrådets afgørelse, ligesom Ivar Nordland og styrelsen.

Adspurgt, om det gav anledning til overvejelser med hensyn til, om andre skulle orienteres om, at man var kommet til en anden afgørelse end Ligningsrådet, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke.

Forespurgt, om hun havde Ligningsrådets mødereferat i den første sag fremme, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Hun havde kun de bilag fremme, der blev sendt med henvendelsen af 2. januar 2001.

Foreholdt, at der i slutningen af notatet henvises til afskrivningslovens § 40, stk. 5, og forespurgt, hvorfor det var taget med, forklarede vidnet, at det skyldes, at styrelsen havde nævnt TDC-sagen, som ikke umiddelbart havde noget at gøre med ligningslovens § 5 H. Det var et spørgsmål om, hvorvidt goodwill kunne overgå til at være afskrivningsberettiget, og de mente, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, forhindrede dette.

Foreholdt bilag 42.20 (ekstrakt I pag. 24-25/side 12739-12740), særligt pag. 24, 4. afsnit, ”2. Omfattes omdannelsen af Talkline GmbH til et kommanditselskab af ligningslovens § 5H”, og foreholdt, at det her fremgår, at der i TDC-sagen var rejst spørgsmål om ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det ikke var det, der fremgik af styrelsens brev. De lagde vægt på noget andet. Vidnet henviste i den forbindelse til bilag 42.05, pag. 3 (side 12651). Vidnet opfattede det som et andet spørgsmål, nemlig om oparbejdet goodwill ville blive afskrivningsberettiget.

Foreholdt, at den første ligningsrådsafgørelse også omhandlede ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det ikke var det, styrelsen havde trukket frem.

Forespurgt, hvordan afskrivningslovens § 40, stk. 5, kom ind i notatet, forklarede vidnet, at det var Ivar Nordland, der fandt på det. Han nævnte afskrivningslovens § 40,

stk. 5, og at den ville forhindre det. Han sagde, at der var en landsskatteretskendelse herom. Vidnet så på afgørelsen og skrev den ind i besvarelsen. Det var meningen, at det skulle være svaret til styrelsen om TDC. Vidnet fandt også selv, at henvisningen til § 40, stk. 5, lød fornuftig.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om hun havde fundet den pågældende landsskatteretskendelse, bekræftede vidnet, at det havde hun.

Forespurgt af advokat Michael Rekling om, på hvilke punkter styrelsen og departementet var uenige, forklarede vidnet, at de var uenige om, hvorvidt ligningslovens § 5 H fandt anvendelse. De var uenige om de første to punkter i notater, men ikke om det tredje vedrørende det tidsmæssige aspekt (det subsidiære standpunkt).

Adspurgt, om hun hørte, hvorledes debatten mellem styrelsen og departementet udviklede sig gennem de følgende måneder, forklarede vidnet, at hun ikke direkte var involveret i debatten. Hun har set, at Ivar Nordland udarbejdede et notat i marts 2001. Hun var selv bortrejst på det tidspunkt og så først notatet efterfølgende. Det var først, da hun så notatet, at hun blev klar over, at der skete noget.

Foreholdt bilag 02.03 (ekstrakt I pag. 37-39/side 75-77), notat af 27. marts 2001 fra departementet, 10. kontor, om ligningslovens § 5 H og spørgsmål rejst i forbindelse med bindende forhåndsbesked, og forespurgt, hvad formålet med notatet var, forklarede vidnet, at det var at overbevise styrelsen, som åbenbart ikke var enig med departementet i det 1. og 2. punkt. Det var de samme synspunkter som i notatet af 23. januar 2001, men Ivar Nordland argumenterede nok lidt bedre/mere herfor.

Foreholdt, at det pag. 38 (side 76) anføres, at det kunne få konsekvenser for anden lovgivning, forklarede vidnet, at Ivar Nordland også nævnte dette, da vidnet skrev det

første notat. De var ikke inde i dybere overvejelser herom. Hun havde ikke selv dannet sig nogen mening herom, men hun slog op på de nævnte bestemmelser, herunder ligningslovens § 5 G og ligningslovens § 33 H.

Foreholdt pag. 39 (side 77), vedrørende spørgsmål 3, sidste afsnit, ”Der er således ingen saglig grund til at begrænse virkningen af LL § 5H i forhold til ordlyden derhen, at bestemmelsen alene finder anvendelse, såfremt det erhvervede selskab på erhvervelsestidspunktet er omfattet af sambeskatningen. I modsat fald tømmes bestemmelsen igen for indhold i og med at det danske moderselskab altid kan stifte et nyt udenlandsk datterselskab, der erhverver den underskudsgivende aktivitet for efterfølgende – når erhvervelsen er gennemført – at blive inddraget under dansk sambeskatning”, bekræftede vidnet, at hun er enig heri.

Forespurgt bekræftede vidnet, at ligningsråds sag nr. 2 fik samme resultat som den første ligningsråds afgørelse. På forespørgsel, om det, at en værnsregel tømmes for indhold, er det samme som, at der er et hul, svarede vidnet, at det må det være. Hun forklarede, at Ivar Nordland på et tidspunkt bad hende om at udarbejde et udkast til en ændret formulering af ligningslovens § 5 H, hvor det tidsmæssige aspekt var uden betydning. Vidnet fik begyndt på det, men hun nåede ikke at blive færdig. Hun var sidst inde og ændre på kladden den 5. juni 2001. Udkastet har aldrig været forelagt for Ivar Nordland, for han bestemte sig om, så det blev ikke relevant. Vidnet husker ikke, om Ivar Nordland sagde noget om, hvorfor det ikke længere var relevant, og heller ikke, om han nævnte noget om, at der var en anden løsning.

Vidnet bekræftede, at hvis det resultat, som Ligningsrådet kom til i den første sag, blev det endelige resultat, var der et hul.

Adspurgt, om det på side 39 anførte blev rapporteret opad i systemet, forklarede vidnet, at hun ikke er orienteret herom.

Foreholdt bilag 02.02 (ekstrakt I pag. 36/side 74), Mail af 26. marts 2001 fra Ivar Nordland til Niels Kristensen, ”Hvis I ikke er enige, så lad os holde et møde, hvor vi gennemgår det punkt for punkt”, og forespurgt, om der blev holdt et sådant møde, forklarede vidnet, at det blev der, så vidt hun ved. Hun deltog ikke selv i dette møde. Hun har efterfølgende hørt, hvad der skete på mødet. Ivar Nordland fortalte blandt andet, at ”bølgerne var gået ret højt”. Hun husker ikke, om han sagde andet, end at de havde været meget uenige på mødet. Ivar Nordland var vred over, at styrelsen i et udkast til Ligningsrådet mere eller mindre åbent havde sagt, at den var uenig med departementet. Han var vred over det hele.

Forespurgt, om Ivar Nordland var vred over, at styrelsen over for Ligningsrådet havde tilkendegivet, at der var uenighed, bekræftede vidnet dette. Hun bekræftede, at han også var vred over styrelsens holdning til fortolkningen af ligningslovens § 5 H.

Adspurgt, om Ivar Nordland også var vred over, at der var udsigt til, at statskassen skulle lide et tab, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun erindrer kun, at han var meget vred. Hun var ikke selv med til mødet, og hun husker ikke præcist, hvad der efterfølgende blev sagt om mødet.

Forespurgt, om hun har hørt et tal på 10 mia. kr. omtalt vedrørende TDC, forklarede vidnet, at hun ikke har hørt om et sådant beløb.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om hun har hørt om andre tal i denne forbindelse, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Forespurgt, hvad der skulle ske efter dette møde, forklarede vidnet, at det kender hun ikke til, ud over at hun skulle skrive et udkast til en ændret formulering af ligningslo-

vens § 5 H. Hun var ikke involveret i drøftelserne i forbindelse med ligningsrådssag nr. 2. Vidnet havde ikke nogen drøftelser med Selskabsbeskatningsafdelingen. Den eneste gang, vidnet var i kontakt med styrelsen, var, da hun bad Susse Meulengracht om at sende bilagene frem. Vidnet drøftede ikke sagen under denne samtale.

Vidnet forklarede på forespørgsel, at hun var involveret i udarbejdelsen af lovforslag L 61. Hun var med til at skrive den del, der vedrørte begrænset skattepligt for fysiske personer, som hun også skrev bemærkningerne til, samt nogle andre mindre emner. Hun læste endvidere korrektur og tog sig af praktiske gøremål. Vidnet var ikke involveret i overvejelserne vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6.

Foreholdt bilag 22.10 (ekstrakt I pag. 40/side 5072), forelæggelse af 22. juni 2001 til skatteministeren, forklarede vidnet, at hun ikke deltog i den del af arbejdet, der vedrørte punktet, ”Justeringer i den frivillige sambeskatning vedrørende succession og nedslag for udenlandsk skat”.

Adspurgt om baggrunden for, at man foreslog at ændre på selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det erindrtes hun ikke. Det var et af flere elementer, som på et tidspunkt kom med i L 61, der efterhånden nærmest blev et puljeforslag. Hun har ikke kendskab til, om ministeren blev orienteret herom.

Foreholdt, at årsagen til ændringen af § 31, stk. 6, skulle være rygter i rådgiverkredse og forespurgt om hun havde hørt om sådanne rygter om ”step up”, forklarede vidnet, at det havde hun, så vidt hun husker det, ikke.

Foreholdt bilag 44.57 (ekstrakt I pag. 41-42/side 13515-13516), mail af 9. august 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppen med kopi til vidnet og Jesper Leth Vestergaard, specielt pag. 41 (side 13515), 3. afsnit, ”... Hvis genbeskatningen gennemfø-

res konsekvent uden nogen smuthuller overhovedet kan man også diskutere, om LL § 5H og forslaget § 31, stk. 4, ikke kan ophæves i fleksibilitetens navn ...”, og forespurgt, hvorfor det ville være en god ide eller ønskeligt at slippe af med § 5 H, forklarede vidnet, at reglen jo ikke virkede helt efter hensigten. Det havde vist sig i den sag, som vidnet sad med. Vidnet mener, at hun blev gjort bekendt med Ligningsrådets afgørelse i sag nr. 2 i juni 2001.

Adspurgt, om hun på dette tidspunkt havde hørt, hvad der var baggrunden for, at man foreslog en justering af den frivillige sambeskatning ved at ændre på selskabsskatte-lovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det havde hun ikke.

Foreholdt, at der blev afgivet en bindende forhåndsbesked til TDC den 18. september 2001, og forespurgt, om hun hørte herom, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Vidnet hørte ikke om den, og hun så heller ikke afgørelsen.

Foreholdt, at denne ligningsrådsafgørelse efter nogens opfattelse var en videreførelse af afgørelsen i sag nr. 2, som hun havde været involveret i, og således ikke ganske var uden for vidnets interesseområde, forklarede vidnet på ny, at hun ikke hørte herom.

Adspurgt, om hun deltog i arbejdet frem til fremsættelsen af lovforslag L 61 den 24. oktober 2001, forklarede vidnet, at hun var ”praktisk gris” på sagen. Hun skrev ikke selv noget, og hun var ikke involveret i de mere principielle overvejelser om, hvad der skulle med.

Foreholdt bilag 44.61 (ekstrakt I pag. 43/side 13523), mail af 29. oktober 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppen med kopi til Jesper Leth Vestergaard og vidnet, og at man her fremsendte ”de gamle udkast til ny sambeskatningslov”, bekræftede vidnet,

at de arbejdede på en samlet helhedsløsning i en ny sambeskatningslov, samtidig med at der i L 61 var fremsat forslag om ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6.

Foreholdt bilag 44.63 (ekstrakt II pag. 50-56/side 13530-13536), mail af 6. november 2001 fra Ivar Nordland til dialoggruppen med kopi til Jesper Leth Vestergaard og vidnet vedhæftet ”en konsolideret lovtekst for underskudsoverførsel”, specielt pag. 53 (side 13533), vedrørende § 31D, ”... stk. 2. *Afskrivningsberettigede aktiver anses for erhvervet på det faktiske afskaffelsestidspunkt til den faktiske anskaffelsessum og afskrevet med de samlede udenlandske skattemæssige afskrivninger indtil det første år, hvori der overføres underskud. Har underskudsselskabet i et indkomstår med positiv udenlandsk indkomst, efter betingelserne i § 31 er opfyldte, valgt ikke at nedbringe den udenlandske indkomst i størst muligt omfang ved udnyttelse af udenlandske afskrivningsmuligheder eller kan et udenlandsk afskrivningsgrundlag ikke opgøres, anses de afskrivningsberettigede aktiver for afskrevet maksimalt efter danske regler indtil det første år, hvori der overføres underskud. Ved denne beregning anvendes reglerne på dette tidspunkt. Såfremt selskabet ved fusion eller tilførsel af aktiver efter udenlandske regler har succederet i det afgivende selskabs anskaffelsestidspunkter og –summer succederes også i anskaffelsestidspunkterne og –summerne ved den danske indkomstopgørelse. Dog skal aktiverne anses for erhvervet til handelsværdien ved begyndelsen af det første indkomstår, hvor der overføres underskud, såfremt denne værdi er mindre end værdien beregnet efter 1.-4. pkt.*”, og foreholdt, at denne tekst har visse fællestræk med det forslag til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, i L 61, som på det tidspunkt var fremsat i Folketinget, og forespurgt, hvad ideen var med også at tage § 31 D, stk. 2, med i en ny helhedsløsning, forklarede vidnet, at det var tanken, at selskabsskattelovens § 31, stk. 6, skulle ophæves i forbindelse med en ny samlet sambeskatningslov.

Forespurgt, om der var foretaget en udvikling af bestemmelsen i forhold til § 31, stk. 6, i L 61, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Der foregik en løbende produktudvikling på udkastene. Hun er ikke klar over, i hvilket omfang det også var tilfældet med denne bestemmelse.

Adspurgt forklarede vidnet, at det var Ivar Nordland, der besluttede, at der skulle arbejdes med en helhedsløsning inden for sambeskatningen. Vidnet ved ikke, om Ivar Nordland havde afstemt dette med nogen opad i systemet.

Foreholdt bilag 43.69 (ekstrakt II pag. 57-60/side 13205-13208), forelæggelse til skatteministeren, vedrørende lovforslag L 61, dateret 12. december 2003, og foreholdt, at dokumentet ifølge logfilen pag. 58-60 er oprettet den 15. november 2001 i hendes bibliotek, forklarede vidnet, at det er rigtigt, at dokumentet er oprettet på dette tidspunkt i hendes bibliotek, men det er ikke hende, der har lavet det. Forelæggelsen er til den kommende nye skatteminister. Vidnet ved ikke, om bilaget blev afleveret til Svend Erik Hovmand. Hun var ude at rejse i perioden fra den 11. til den 16. november 2001, og hun ved derfor ikke, hvad der skete i denne periode. Hun kan derfor heller ikke have oprettet dette dokument.

Adspurgt om sit kendskab til, hvorfor man planlagde en særskilt orientering af ministeren herom, forklarede vidnet, at hun ikke kendte til dette bilag, før hun i december 2003 blev bedt om at se på, hvad der lå på hendes computer, og fandt bilaget. Hun huskede ikke, at hun skulle have skrevet det, og hun undersøgte baggrunden for dokumentets tilblivelse og fandt ud af, at det var Jesper Leth Vestergaard, der havde udarbejdet det.

Advokat Michael Reklings henviste til bilag 07.22 (ekstrakt II pag. 61-66/side 1080-1085), brev af 5. september 2001 fra TDC A/S til Told- og Skattestyrelsen vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – sambeskatning med Talkline Ma-

nagement und Finance Holding GmbH, og vidnet forklarede, at hun ikke kendte denne anmodning eller Ligningsrådets afgørelse af 18. september 2001.

Foreholdt, at der efter regeringsskiftet blev arbejdet på en genfremsættelse af dele af L 61, og forespurgt, om hun var med i dette arbejde, forklarede vidnet, at hun ikke var med i forberedelsen af L 99, idet de dele om begrænset skattepligt og opgørelsesmetoder, som hun havde arbejdet med, var røget ud.

Forespurgt, om hun fik noget at vide om, hvorfor en del af forslaget og særligt ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, var taget ud, forklarede vidnet, at hun aldrig fik at vide fra Ivar Nordland, at det var taget ud. Hun var ude at rejse, og da hun kom tilbage, spurgte hendes kolleger, om hun vidste, at det ikke skulle genfremsættes. Ivar Nordland sagde ikke noget til vidnet om, at hun ikke skulle se på det mere. Hun syntes, nok særligt fordi hun var ny, at det var ærgerligt, at hendes arbejde var spildt. Hun fik ikke noget at vide om baggrunden for, at det var taget ud af forslaget. Hun fik heller ikke at vide, at årsagen skulle være, at forslaget ville være i strid med skattestoppet.

Foreholdt bilag 44.64 (ekstrakt II pag 79/side 13537), mail af 7. januar 2002 fra Ivar Nordland til dialoggruppen med kopi til Jesper Leth Vestergaard og vidnet, ”... Jeg arbejder på at CFC-delen fra L 61 bliver genfremsat med ganske få ændringer. Jeg tror og håber på, at vi kan færdiggøre en sprit ny sambeskatning til fremsættelse efterår 2003. ...”, og forespurgt, om hun var med i arbejdet med en ny sambeskatningslov, forklarede vidnet, at hun deltog heri. Udkastet til selskabsskattelovens § 31 D, stk. 2, skulle indgå i det nye forslag. De gamle regler skulle ophæves, og der skulle laves en ny samlet lov. Forslaget til selskabsskattelovens § 31, stk. 6, var ikke med i L 99, for det var kun CFC-delen, der gik videre. Vidnet deltog ikke i arbejdet med L

99. Hun var kun med til at udarbejde et hørings svar vedrørende CFC-beskatning, da Jesper Leth Vestergaard var syg.

Foreholdt bilag 44.66 (ekstrakt II pag. 80/side 13539), mail af 9. januar 2003 fra Ivar Nordland til dialoggruppen med kopi til Jesper Leth Vestergaard og vidnet, bekræftede vidnet, at det stadig var hensigten at fortsætte arbejdet med en ny sambeskatningslov, men arbejdet gik i stå under EU-formandskabet.

Foreholdt bilag 44.68 (ekstrakt II pag 81-94/side 13541-13554), mail af 20. januar 2003 fra Ivar Nordland til dialoggruppen med kopi til Jesper Leth Vestergaard og vidnet vedhæftet nyt udkast til lov om underskudsoverførsel og notat, specielt pag. 81, "... For en god ordens skyld må jeg sige, at vi aldeles ikke har noget mandat fra ledelsen til noget som helst, ...", bekræftede vidnet, at der ikke var afklaret noget herom opad i systemet.

Foreholdt pag. 83 (side 13543), § 31D, "Stk. 2. Afskrivningsberettigede aktiver anses for erhvervet til den faktiske anskaffelsessum, og de anses for erhvervet på det faktiske anskaffelsestidspunkt. Såfremt selskabet ved indkomstopgørelsen efter udenlandske regler indtræder i et indskydende selskabs anskaffelsessummer og anskaffelsestidspunkter, indtrædes også i anskaffelsessummerne og anskaffelsestidspunkterne ved den danske indkomstopgørelse. De afskrivningsberettigede aktiver anses for afskrevet med de samlede udenlandske skattemæssige afskrivninger indtil det første år, hvor betingelserne i § 31 er opfyldte. Kan de samlede udenlandske afskrivninger ikke opgøres anses aktiverne for afskrevet maksimalt efter danske regler efter reglerne i det indkomstår, hvor betingelserne i § 31 opfyldes. I det indkomstår, hvor betingelserne i § 31 opfyldes og i senere indkomstår anses aktiverne for afskrevet maksimalt efter danske regler", og forespurgt, om der var kommet noget nyt til i denne bestemmelse, forklarede vidnet, at det havde hun ikke noget kendskab til.

Foreholdt pag. 87 (side 13547), ”Overførsel af underskud mellem selskaber. Formålet med lovforslaget” sidste afsnit, ”8. Udenlandske datterselskabers aktiver afskrives altid maksimalt efter danske regler fra det tidspunkt, hvor datterselskabet erhverves, og uanset, om der i det pågældende år (kan) overføres underskud eller ej. Indgangsværdien fastsættes som udgangspunkt til det udenlandske afskrivningsgrundlag”, og pag. 88 (side 13548), 4. afsnit, ”12. Begrænsningerne i sambeskatning med selskaber eller faste driftssteder erhvervet fra koncernforbundne selskaber i LL § 5H og SEL § 31, stk. 1, ophæves. Tilsvarende gælder begrænsningerne når der kan fradrages tab på fordringer, idet der i stedet bør være en begrænsning af tabsfradragsretten på fordringer, når der er overført underskud fra debitorselskabet”, og pag. 91 (side 13551), 3. afsnit, ”Afskrivningsgrundlaget ved den danske indkomstopgørelse bør ikke påvirkes af fusioner og tilførsler af aktiver, som er skattefrie efter udenlandske regler. Ved fusioner og tilførsler af aktiver skal der derfor også succederes i anskaffelsessummerne og -tidspunkterne ved den danske indkomstopgørelse, når der succederes efter udenlandske regler”, og forespurgt, hvad der på dette tidspunkt i 2003 var status med hensyn til årsagen til forslaget om at ændre på disse regler, forklarede vidnet, at det var ”for at forhindre, at de snyder os”. Hun ved ikke, om det baserede sig på nogle erfaringer. Det var ikke hende, der fandt på det. Hun ved således ikke, hvad der var den nærmere begrundelse herfor. Hun mener ikke, at det var Ligningsrådets afgørelser i de tre sager om ligningslovens § 5 H, der gav anledning hertil.

Foreholdt bilag 81.10 (ekstrakt II pag. 99/side 35081), forelæggelse af 17. marts 2003 for departementschefen/direktionen vedrørende ny lov om sambeskatning? Projektgruppe?, og forespurgt, om hun har været med i udarbejdelse af denne forelæggelse, forklarede vidnet, at det tror hun ikke, idet hun mener, at hun var flyttet til kontoret for SkatPerson på dette tidspunkt.

Foreholdt 3. afsnit, ”De gældende regler er endvidere meget komplicerede, ulovfæstede og mangler i vidt omfang fleksibilitet ved koncernstruktureringer. På denne baggrund har det gamle 10. kt. (Jesper Leth Vestergaard, Majken Waagensø og Ivar Nordland) udarbejdet følgende foreløbige udkast til lovtekst med tilhørende forklarende notat. ...”, og samme afsnit, sidste punktum, ”Udkastet er løbende drøftet dialoggruppemøderne, hvor der på næste møde den 26. marts 2003 vil blive informeret om, at projektets videre skæbne nu må afhænge af stillingtagen i direktionen + politisk stillingtagen fra ministerens side”, forklarede vidnet, at hun stadig ikke mener, at hun har været med til at udarbejde dette bilag. Hun fik efterfølgende at vide, at forelæggelsen var lagt videre. Vidnet mener også, at hun har set den. Det kan dog også godt være, at hun blot fik at vide, at den var lagt op til en stillingtagen fra ministeren. Hun ved ikke, hvilken stillingtagen det handlede om, for hun var da ikke længere i Ivar Nordlands kontor.

Adspurgt forklarede vidnet, at hun forlod Ivar Nordlands kontor i marts 2003, hvor der skete en omstrukturering af departementet. Hun er således ikke bekendt med, hvorledes det arbejde, hun havde været med i, endte. Hun havde jo heller ikke haft nogen afgørende rolle.

Forespurgt af advokat Hanne Rahbæk bekræftede vidnet, at hun ikke har haft nogen betydende indflydelse på lovforslagets udformning. På et tidspunkt sagde Ivar Nordland til hende, at hun kunne skrive på de specielle bemærkninger, men hun kom ikke så langt med dette, og teksten blev løbende ændret. Hun har ikke skrevet den endelige tekst. Hun deltog i de interne møder herom, men kom ikke med mange bemærkninger. Ivar Nordland og Jesper Leth Vestergaard var godt inde i stoffet, og de talte ret hurtigt. Hun opfattede sig som et ”føl” på oplæring.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel bilag 24.11 (side 5821-5859), udkast af 23. juni 2001 til lovforslag (CFC beskatning og begrænset skattepligt m.v.), specielt pag. 23 (side 5843), det med håndskrift anførte, og forespurgt, om hun var med til at koncipere teksten vedrørende dette forslag og særligt bemærkningerne til § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det deltog hun ikke i. Hun har muligt sat nogle kommaer, men ellers ikke.

Advokat Henning Hansen henviste til vidnets forklaring om, at hun i forbindelse med styrelsens notat af 2. januar 2001 rekvirerede nogle bilag fra styrelsen, ved Susse Meulengracht, herunder skrivelse af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen (bilag 42.19 (ekstrakt I pag. 14-23/side 12729-12738)). Forespurgt, om dette bilag var genstand for drøftelse mellem vidnet og de andre på kontoret, forklarede vidnet, at det kun er hende og Ivar Nordland, der har set bilaget. De har ikke talt om det på kontoret. Hun husker ikke, at de så nærmere på dette bilag og slet ikke på tallene.

Adspurgt, om hun forstod den konstruktion, som her blev beskrevet, forklarede vidnet, at det mener hun nok. Vidnet sprang dog tallene over. Hun mente ikke, at det havde betydning for spørgsmålet om fortolkning af ligningslovens § 5 H. Hun har ikke gennemgået tallene eller drøftet dem med Ivar Nordland. Forespurgt, om det var almindeligt, at de, når de fik en forespørgsel, sprang oplysninger med tal over, forklarede vidnet, at hun ikke fandt, at tallene havde noget med fortolkningen af ligningslovens § 5 H at gøre. Adspurgt, hvorledes hun kunne have denne opfattelse, hvis hun ikke havde kigget på tallene, forklarede vidnet, at hun muligt har kigget lidt på tallene, men hun har ikke læst dem alle.

Adspurgt af advokat Jesper Lett, om departementets tilforordnede i Ligningsrådet, H.K. Andersen, havde talt med nogen på kontoret om, hvad der var foregået på mødet

vedrørende sag nr. 2 i Ligningsrådet, forklarede vidnet, at hun ikke har talt med ham. Hun er ikke bekendt med, om andre har talt med ham.

Forespurgt af advokat Jeppe Rosenmeier, om der, såfremt ligningslovens § 5 H var tømt for indhold, ville være et ”hul”, forklarede vidnet, at hun ikke tænkte på det som et ”hul”. Vidnet bekræftede på forespørgsel, at problemstillingen, som nævnt i notatet af 2. januar 2001, ville blive løst med anvendelse af afskrivningslovens § 40, stk. 5.

Adspurgt, om der, uanset udfaldet af fortolkningen af ligningslovens § 5 H, var et ”hul” i relation til TDC, der skulle rapporteres videre, forklarede vidnet, at hun ikke opfattede det som et problem i relation til TDC.

Mødet sluttet kl. 15:45.

Næste møde berammet til torsdag den 3. februar 2005 kl. 09:30.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 18. marts 2005.
Marianne Kjølbye

Den 3. februar 2005 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbjerg.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister

Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard.

Som valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen mødte advokat Gunnar Homann.

Advokat Lida Hulgaard, der er valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding, var ikke mødt.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt mødte advokat Mads Krarup.

Advokat Steen Lassen, der er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær og underdirektør Flemming Paludan mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær,

var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen ved advokat Jeppe Rosenmeier.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk.

Advokat Kurt Siggaard, der er valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernøe, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel mødte advokat Nicolai Westergaard.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte Benjamin Bødtker, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han, der er uddannet cand.jur., blev ansat i Landsskatteretten i 1985. I 1992 skiftede han til Told- og Skattestyrelsen, hvor han blev ansat i Erhvervsbeskatningskontoret i Retsafdelingen. Hans kontorchef var Kim Lohse og hans retschef Lisbeth Rasmussen.

Forespurgt til Erhvervsbeskatningskontorets hovedopgaver forklarede vidnet, at kontoret beskæftiger sig med love vedrørende erhvervsbeskatning, der ikke er selskabsspecifikke, dvs. de love, der har betydning for både virksomheder drevet i selskabsform og personligt drevne virksomheders skatteforhold, såsom afskrivningsloven og virksomhedsskatteoven samt spørgsmål om driftsomkostninger.

Vidnet forklarede videre, at det blandt andet er hans opgave at skrive Ligningsvejledningens afsnit om afskrivninger og at behandle anmodninger om bindende forhåndsbesked, idet Retsafdelingen er sekretariat for Ligningsrådet. Han behandler også sager vedrørende efterfølgende afskrivninger, som skal forelægges for Ligningsrådet. Endvidere udarbejder han udkast til ministersvar, det vil sige svar på onsdagsspørgsmål eller svar på spørgsmål fra skatteydere. Kontoret understøtter tillige told- og skatteregionerne, hvis disse er i tvivl om fortolkning af love eller søger løsning på et konkret problem. Vidnet er i dag, som tidligere, fuldmægtig. Han er kollega til Gitte Tarum Wrobel.

Foreholdt, at TDC den 5. september 2001 anmodede om en bindende forhåndsbesked, og at Ligningsrådet den 18. september 2001 traf afgørelse i sagen, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i denne sag. Han hørte ikke rigtig om sagen og dens afgørelse. Han hørte kun lidt løs snak om sagen, fordi den optog nogle på kontoret, men han husker ikke, hvad der blev sagt.

Foreholdt, at TDC indgav en ny anmodning om bindende forhåndsbesked vedrørende værdiansættelse af goodwill i maj 2002, forklarede vidnet, at han heller ikke var involveret i denne sag.

Foreholdt dele af bilag 26.78 (ekstrakten pag 1-4/side 7259, 7269-7270 og 7287), print af lovforslag nr. L 61 til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), specielt pag. 1, punkt 2 vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6, pag. 2-3, ”Justeringer i den frivillige sambeskatning”, og pag. 4, ”Til nr. 2” (vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6), og forespurgt, om han var involveret i udarbejdelsen af dette lovforslag, forklarede vidnet, at det var han ikke. Told- og Skattestyrelsen fik lovforslaget til høring, men vidnet har heller ikke haft noget med dette at gøre. Han fik kun lovforslag til høring, når det vedrørte de områder, som han arbejdede med, fx afskrivningsloven.

Foreholdt pag. 4 (side 7287), ”Til nr. 2 (vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6)”, forklarede vidnet, at han ikke har haft noget med dette at gøre.

Foreholdt pag. 4, 2. afsnit, ”Den foreslåede bestemmelse finder anvendelse på alle former for afskrivning, også immaterielle aktiver. For så vidt angår goodwill, kan det nævnes, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, som medfører, at der ikke er afskrivningsret på koncernintern erhvervelse af oparbejdet goodwill, fortsat finder anvendelse – herunder på goodwill erhvervet af udenlandske sambeskattede selskaber”, forklarede vidnet, at han måske burde have haft dette til høring, idet det vedrørte afskrivninger, men det havde han ikke.

Forespurgt, om denne problemstilling vedrørende afskrivningslovens § 40, stk. 5, i relation til koncerninternt oparbejdet goodwill var noget, han specifikt havde arbejdet med i denne periode, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det var hovedsagelig Gitte Wrobel, der arbejdede med goodwill.

Foreholdt, at L 61 bortfaldt ved folketingsvalget i december 2001, og at den nye, borgerlige regering den 7. februar 2002 fremsatte lovforslag L 99, der indeholder dele af L 61, men ikke forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, og forespurgt, om han var involveret i udarbejdelse af L 99, forklarede vidnet, at han medvirkede begrænset vedrørende bemærkningerne til afskrivningslovens § 40, stk. 2. Det var det eneste, han havde med L 99 at gøre.

Foreholdt bilag 33.85 (ekstrakten pag. 5/side 9653), mail af 22. januar 2002 fra vidnet til Katrine Bredsdorff Pedersen vedr. lovforslag om strukturtilpasning, forklarede vidnet, at han skrev mailen og et brev af 24. januar 2002, del af bilag 19.01 (ekstrakten pag. 6-7/side 4290-4291), brev fra Retsafdelingen til departementet vedrørende departementets jr. nr. 14.2001-411-208: Udkast til forslag til ændring af diverse skattelove (Strukturtilpasning m.v. og lempelse af tabs- og underskuds-regler). Det anførte handlede kun om afskrivningslovens § 40, stk. 2.

Foreholdt, at forslaget om ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke var medtaget i L 99, og forespurgt, om han hørte nogen debat i kontoret om, hvorfor denne del ikke var medtaget, forklarede vidnet, at det ikke var noget, han hørte om eller selv lagde mærke til. Han blev bedt om at skrive en høringsudtalelse vedrørende afskrivningslovens § 40, stk. 2, og udarbejdede en sådan. Han tænkte ikke over, at selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke var med.

Foreholdt bilag 33.85 (ekstrakten pag. 5/side 9653) og forespurgt, om han har kendskab til, om Told- og Skattestyrelsen har fremsat bemærkninger hertil over for departementet, forklarede vidnet, at han blot skrev den udtalelse, som han blev bedt om. Han tænkte herefter ikke mere over sagen.

Foreholdt, at der i efteråret 2003 blev fremsat et lovforslag L 27, der blandt andet rettede sig mod indgangsværdier og afskrivning på goodwill, og forespurgt, om han var involveret i udarbejdelse heraf, forklarede vidnet, at han ikke mener at have været involveret i dette.

Som vidne mødte Susanne Hjernøe, der lovligt forberedt og formantet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at hun, der er uddannet cand.jur., blev ansat i det daværende Statskattedirektorat den 1. februar 1987. I 1998 kom hun tilbage til Told- og Skattestyrelsen, hvor hun i perioden frem til september 1998 var med i en projektgruppe. Hun gik på barsel medio januar 1999 og kom tilbage til styrelsen den 30. september 1999, hvor hun blev ansat i Selskabsbeskatningsafdelingen i en stabsfunktion direkte under afdelingschef Hans Jørgen Mortensen. Den 1. november 2000 blev Preben Underbjerg Poulsen ny chef for afdelingen. Vidnet havde titel af fuldmægtig og havde ikke instruktionsbeføjelser over for kontorcheferne i afdelingen. I forbindelse med en omstrukturering blev hun pr. 1. november 2001 ansat i Retsafdelingen i en lovkoordinerende funktion. Hun har ikke haft noget med aktionær- og udbyttebeskatning at gøre. Hun tog sig af planlægning og udvikling, herunder opfølgning på afdelingskontrakter, hun arrangerede og afholdt kurser, ligesom hun forestod arbejdet med at beskrive de administrative konsekvenser af lovforslag.

Forespurgt forklarede vidnet, at afdelingskontrakter var 1-årige kontrakter mellem departementet og styrelsen og mellem styrelsen og de enkelte afdelinger om opgaver, der skal udføres, og/eller mål, der skal nås.

Foreholdt, at TDC fremsatte anmodning om bindende forhåndsbesked den 5. september 2001, og at Ligningsrådet traf afgørelse i sagen den 18. september 2001, forklare-

de vidnet, at hun ikke var involveret i behandlingen af sagen. Hun hørte ikke om sagen på det tidspunkt.

Adspurgt, om hun kendte til, at der var problemer med ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at hun ikke umiddelbart hørte herom. Hun deltog på dette tidspunkt i chefmøderne, og det har muligt været drøftet her. Hun husker det dog ikke.

Foreholdt, at TDC fremsatte en ny anmodning om bindende forhåndsbesked vedrørende værdiansættelse af goodwill i maj 2002, og forespurgt, om hun deltog i arbejdet hermed, forklarede vidnet, at hun ikke var involveret heri. Hun hørte heller ikke om sagens behandling.

Foreholdt dele af bilag 26.78 (ekstrakten pag. 1-4/side 7259, 7269-7270 og 7287), print af lovforslag nr. L 61 til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), specielt pag. 1, punkt 2 vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6, pag. 2-3 ”Justeringer i den frivillige sambeskatning”, og pag. 4, ”Til nr. 2” (vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6), og forespurgt, om hun var involveret i det indledende forarbejde til lovforslaget, forklarede vidnet, at hun behandlede punktet vedrørende de administrative konsekvenser, dvs. spørgsmålet om, hvor mange årsværk og penge der skulle bruges på at gennemføre lovforslaget. Det var økonomikontoret, der regnede på det. Lovforslaget blev kørt igennem i løbet af sommeren 2001. Under de administrative konsekvenser angives det, hvor store meromkostninger eller besparelser en lov vil have for den offentlige administration, men det vedrører ikke statens provenu eller virkningerne for de enkelte skatteydere. De provenumæssige virkninger regnede departementet på.

Vidnet forklarede, at der også var noget om, at de skulle beregne udgiften ved at få et ekstra felt på selvangivelsen. Hun var selv på ferie på det tidspunkt, så det er noget, hun har set efterfølgende. Hun erindrer ikke, hvorvidt det vedrørte selskabsskattelovens § 31, stk. 6. Hun hørte ikke noget om forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, eller baggrunden herfor.

Foreholdt, at L 61 bortfaldt i forbindelse med folketingsvalget i november 2001, og at den nye regering den 7. februar 2002 fremsatte L 99, der indeholder dele af L 61, men ikke det tidligere nævnte forslag vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6, og forespurgt, om hun var involveret i det nye lovforslag, forklarede vidnet, at det var hun, idet hun pr. 1. november 2001 var kommet over i den lovkoordinerende funktion, hvor de havde til opgave at koordinere de administrative og faglige bemærkninger fra hele styrelsen.

Foreholdt dele af bilag 19.01 (ekstrakten pag. 5/side 4329), mail af 21. januar 2002 fra vidnet til Karen Gausland, Jan Steen Jensen, Thea Sand, Claus Bruun Johannesen, Preben Underbjerg Poulsen, Lisbeth Rasmussen og Karin Johman med kopi til vidnet og Bente Voigt vedrørende strukturforslaget, bekræftede vidnet, at det var L 99, der blev sendt ud. Hun skulle indhente bemærkninger vedrørende lovudkastet.

Adspurgt, om der var nogen, der bemærkede, at justeringen af den frivillige sambeskatning/selskabsskattelovens § 31, stk. 6, var taget ud af lovforslaget, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer dette. Hun indkaldte bemærkninger vedrørende både faglige og administrative forhold. Det ville i givet fald være en faglig bemærkning, hvis nogen havde anført noget om selskabsskattelovens § 31, stk. 6. Hun erindrer ikke, om der var sådanne kommentarer.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen forklarede vidnet, at hun, såfremt hun havde modtaget bemærkninger, ville have sendt dem videre. De faglige bemærkninger blev blot videresendt til departementet. Der var imidlertid store problemer med de administrative bemærkninger, idet forslaget efter beregningerne ville koste mere end L 61.

Foreholdt bilag 33.02 (ekstrakten pag. 10-13/side 9425-9428), mail af 24. januar 2002 fra vidnet til Katrine Bredsdorff Pedersen og Søren Schou vedhæftet bilag med faglige bemærkninger til strukturforslaget, bekræftede vidnet, at hun videresendte disse faglige bemærkninger til Katrine Bredsdorff og Søren Schou. Dette var alene en af flere bemærkninger. Hun husker ikke, om der var bemærkninger om udeladelsen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6. Der kom ikke noget mundtligt frem herom.

Adspurgt, om der i starten af 2002 var drøftelser med underdirektøren om, at der var konstateret problemer i TDC-sagen eller andre sager, der ikke var løst med L 99, forklarede vidnet, at hun på dette tidspunkt var ansat i et af kontorerne i Retsafdelingen. Kontorchefen her var Per Hvas. Hun havde således ikke nogen daglig kontakt med Preben Underbjerg Poulsen, der var retschef i samme afdeling, men i en anden søjle. Adspurgt, om der i det kontor, hvor hun da var ansat, var drøftelser af sådanne problemstillinger, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Foreholdt dele af bilag 18.04 (ekstrakten pag. 19-22/side 4208 og 4211-4213), forelæggelse af 29. januar 2002 fra vidnet til Ole Kjær, Orientering om lovforslag om lempelse af tabs- og underskudsregler (Strukturlovforslaget) og notat af 29. januar 2002 om alternative lønninger vedrørende lovforslaget om lempelse af tabs- og underskudsregler (Strukturlovsforslaget), og forespurgt, hvad der var baggrunden for denne orientering til Ole Kjær, forklarede vidnet, at der var problemer med, at lov-

forslaget administrativt kostede for meget, idet departementet var utilfreds med, at L 99 ifølge beregningerne var dyrere end L 61.

Adspurgt, hvad der var baggrunden for, at omkostningerne var steget i forhold til L 61, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Det var blandt andet administrationsafdelingen, der foretog beregningerne. Der var tale om en væsentlig forøgelse af udgifterne, og departementet kunne ikke forstå, at styrelsens skøn var steget så voldsomt i forhold til skønnet i L 61. Vidnet kan ikke sige, hvad der var baggrunden for, at L 99 var dyrere end L 61.

Foreholdt, at der i orienteringen til Ole Kjær ikke står noget om udeladelsen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, og forespurgt, om hun er bekendt med, om andre har drøftet dette forhold med Ole Kjær, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Foreholdt, at lovforslag L 27 blev fremsat i efteråret 2003, og forespurgt, om hun var involveret i dette arbejde, forklarede vidnet, at hun var på barsel i perioden fra den 20. december 2002 til den 20. september 2003, og hun kom da tilbage til en stabsfunktion direkte under underdirektør Flemming Paludan. Hun var således ikke involveret i lovforslaget.

Foreholdt af advokat Nicolai Westergaard dele af bilag 26.78 (ekstrakten pag. 1-4/side 7259, 7269-7270 og 7287) bekræftede vidnet, at lovforslag L 61 blev behandlet af en anden medarbejder i hendes ferie. Sagen var færdigbehandlet, da hun kom tilbage fra ferie. Hun har således ikke selv haft noget at gøre med dette lovforslag.

Foreholdt sin forklaring om, at hun i forbindelse med en omstrukturering pr. 1. november 2001 blev ansat i Retsafdelingen i en lovkoordinerende funktion, og forespurgt, hvor denne funktion organisatorisk var placeret, forklarede vidnet, at den var

placeret i kontoret for punkt- og miljøafgifter. Det var tilfældigt, at funktionen kom til at ligge her. Den skulle jo være placeret et eller andet sted.

Forespurgt vedrørende sin medvirken til L 99 forklarede vidnet, at den lovkoordinerende funktion varetog koordinerende opgaver både vedrørende administrative konsekvenser og faglige spørgsmål i forbindelse med lovgivningsinitiativer. De faglige bemærkninger til lovforslag blev blot oversendt til departementet uden bearbejdelse.

På forespørgsel fra kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forklarede vidnet, at hun foretog en egentlig behandling af de administrative bemærkninger. De faglige bemærkninger arbejdede hun kun med i sjældne tilfælde, fx hvis to bemærkninger var i direkte modstrid med hinanden.

Foreholdt dele af bilag 18.04 (ekstrakten pag. 19-22/side 4208 og 4211-4213), specielt pag. 19 (side 4208), og forespurgt, i hvilken udstrækning Ole Kjær blev informeret om nye lovforslag, forklarede vidnet, at Ole Kjær og direktionen blev informeret om alle nye lovforslag, normalt i form af en kort orientering. I særlige tilfælde, eller hvis der var særlige problemer, fik Ole Kjær en udvidet orientering herom.

Advokat Henrik Steen Andersen mødte kl. 10:45.

Som vidne mødte Kaj-Henrik Ludolph, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han, der er uddannet cand.jur., er ansat som kontorchef i Skatteministeriets departement, hvor han blev ansat i 1973. I perioden fra 1997 til 2003 var han kontorchef i departementets 14. kontor. Vidnet er i dag kontorchef med sær-

ligt ansvar for skatte- og afgiftsadministration. Frem til 2003 var hans nærmeste foresatte afdelingschef Jens Drejer.

Forespurgt forklarede vidnet, at 14. kontors ansvarsområder var lovgivningen om personlige virksomheder og selskaber og disses indkomstopgørelser, herunder selskabsskatteoven, dog kun den nationale del. Spørgsmål vedrørende internationale skatteforhold henhørte under 10. kontor, der blandt andet behandlede spørgsmål vedrørende dobbeltbeskatningsoverenskomster.

Foreholdt, at behandlingen af en anmodning om bindende forhåndsbesked vedrørende ligningslovens § 5 H, som Told- og Skattestyrelsen modtog i november 2000, førte til dialog/faglig uenighed mellem 10. kontor og Told- og Skattestyrelsen, og forespurgt, om han hørte om denne debat, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han var ikke involveret heri.

Foreholdt, at Ivar Nordland har fortalt, at han blev vred over den måde, Told- og Skattestyrelsen forholdt sig på, forklarede vidnet, at han ikke hørte herom, heller ikke om, at Ivar Nordland blev vred – det blev han ofte.

Forespurgt forklarede vidnet, at han fortsat ikke var involveret i sagen frem til juni 2001, hvor den bindende forhåndsbesked blev afgivet. Han har således heller ikke rådgivet om fortolkningsproblemer i den anledning.

Foreholdt, at TDC den 5. september 2001 anmodede om en bindende forhåndsbesked, og at Ligningsrådet den 18. september 2001 traf afgørelse i sagen, forklarede vidnet, at han heller ikke var involveret heri. Han hørte heller ikke om afgørelsen på det tidspunkt.

Foreholdt, at TDC formelt indsendte næste anmodning om bindende forhåndsbesked om værdiansættelse af goodwill i maj 2002, forklarede vidnet, at han heller ikke var involveret i eller hørte om denne sag.

Foreholdt bilag 58.01 (ekstrakten pag. 1-4/side 18537-18540), Referat af møde i lovgruppe erhvervsbeskatning 26. juni 2001, bekræftede vidnet, at han deltog i dette møde. Lovgruppen var en gruppe, hvor kontorchefer i departementet og styrelsen mødtes hver 2.-3. måned og drøftede lovgivningstiltag på det nationale område vedrørende deres respektive områder. Vidnet var formand for denne lovgruppe om erhvervsbeskatning. Han indkaldte til møde og fastsatte dagsordenen.

Foreholdt pag. 2 (side 18538), punkt 2. Status større opgaver, og forespurgt, om han i denne forbindelse hørte noget om ligningsråds sag nr. 2 eller TDC, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Foreholdt at Niels Kristensen, der var medlem af lovgruppen, på dette tidspunkt var involveret i disse sager, og forespurgt, om Niels Kristensen havde sagt noget herom, forklarede vidnet, at der kan have været noget ”small talk” herom, men det er ikke noget, vidnet hæftede sig ved.

Forespurgt, om Niels Kristensen sagde noget om, at der var overvejelser om ændringer i selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det gjorde Niels Kristensen ikke.

Foreholdt dele af bilag 26.78 (ekstrakten pag 5-8/side 7259, 7269-7270 og 7287), print af lovforslag nr. L 61 til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), og specielt pag. 5, punkt 2 vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6, pag. 6-7, ”Justeringer i den frivillige sambeskatning”, og pag. 8, Til nr. 2” (vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6), og forespurgt, om han var involveret i det lovforbere-

dende arbejde, forklarede vidnet, at det var han ikke. Lovforslaget blev behandlet i 10. kontor, idet det vedrørte international beskatning. Han mener heller ikke, at 14. kontor blev hørt om dette lovforslag.

Adspurgt, om han hørte noget om baggrunden for lovforslaget, forklarede vidnet, at han ikke havde hørt andet end, at CFC-reglerne var yderst komplicerede, og at man ville lave dem om. Det har vidnet hørt på chefmøder og lovgruppemøder.

Forespurgt, om han hørte noget specifikt om ændringer i den frivillige sambeskatning, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Vidnet forklarede, at der næsten hvert folketingsår var nye ændringer til sambeskatningsreglerne, særligt CFC-reglerne. Det var ikke noget, han gik specielt ind i.

Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at initiativet til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, var ”forlydender i rådgiverkredse”, forklarede vidnet, at det ikke siger ham noget. Det hørte han først om i forbindelse med denne sags begyndelse i efteråret 2003.

Foreholdt, at den nye borgerlige regering den 7. februar 2002 fremsatte lovforslag L 99 indeholdende dele af L 61, men ikke forslaget til selskabsskattelovens § 31, stk. 6, og forespurgt, om han ved noget om, hvorfor denne bestemmelse ikke var indeholdt i L 99, forklarede vidnet, at han ikke præcist ved, hvorfor bestemmelsen blev taget ud. L 99 blev stykket sammen af 10-12 forslag, der var fordelt på 4 kontorer, og 14. kontor blev det bærende kontor herfor. På et tidspunkt, hvor de sad i storråd, blev det sagt, at 10. kontors bidrag var forsinket, da der var problemer med skattestoppet. Vidnet hæftede sig ikke specielt herved. Forslagene blev modnet politisk i de enkelte kontorer. Det var først i forbindelse med denne sags opståen for ca. 1½ år siden, at

vidnet blev opmærksom på, at forslaget til selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke var med i L 99.

Foreholdt bilag 35.81 (ekstrakten pag. 9-10/side 10583-10584), mail af 20. november 2001 fra Louise Markholt Nielsen til Anni Ellebæk vedrørende input til lovprogram og notat af samme dato, Input til revideret lovprogram – borgerlig regering, og forespurgt, hvem de nævnte personer er, forklarede vidnet, at Louise Markholt Nielsen på daværende tidspunkt var fuldmægtig i vidnets kontor, og Anni Ellebæk var fuldmægtig i ledelsessekretariatskontoret. Vidnet bekræftede, at han fik sendt en kopi af bilaget.

Adspurgt, hvad der var den bærende ide i strukturtilpasningsforslaget, og om ideen kom fra ministeren eller departementet, forklarede vidnet, at det var en ide, der kom fra departementet. Efter valget, da de kunne se, at der ville komme et regeringsskifte, begyndte de at undersøge, hvad de havde af ideer til lovændringer, som ”man kunne føre frem som gode gerninger for erhvervslivet”. De forsøgte at tage signal af, hvad den nye regering kunne forventes at ville have med i sit lovprogram.

Foreholdt, at notatet er lavet på valgdagen, forklarede vidnet, at de var tidligt i gang, idet de havde fornemmet, ”hvor det kunne bære hen”.

Forespurgt, hvad hans opgave bestod i, forklarede vidnet, at det var hans opgave at se på, hvad de ”havde på hylderne”, og samle det til en pakke med en god, erhvervspolitisk profil, der kunne præsenteres som en samlet pakke fra departementet.

Foreholdt bilag 35.29 (ekstrakten pag. 11-12/side 10261-10262), notat af 22. november 2001 til departementschefen, bekræftede vidnet, at det er en opfølgning på førnævnte mail. Vidnet forklarede, at notatet er udarbejdet af 14. og 11. kontor. De var

allerede på dette tidspunkt begyndt at samle bidrag fra de forskellige kontorer til en samlet pakke. Det handlede om emner, der var til ”glæde for erhvervslivet”.

Forespurgt, om det var besluttet, at der ikke skulle stramminger med i denne pakke, forklarede vidnet, at han havde truffet denne beslutning på sit kontors område. Adspurgt, om der var en overordnet beslutning om, at der ikke skulle stramminger med, forklarede vidnet, at det var der ikke. Han er ikke bekendt med, om Ivar Nordland havde truffet den samme beslutning vedrørende 10. kontors område.

Forespurgt, om de havde overvejet, om skattestoppet havde konsekvenser for, hvad der kunne komme på listen, forklarede vidnet, at han drøftede det med sine medarbejdere. De havde læst, at regeringen ønskede lettelser for erhvervslivet, og at den ville iværksætte et skattestop. Vidnet bekræftede, at der på dette tidspunkt endnu ikke var udpeget en minister. Forespurgt, hvordan de kunne vide, hvorledes skattestoppet skulle forstås, forklarede vidnet, at de i den første periode af 2002 måtte ”føle sig frem med kofangerne” i forhold til skattestoppet. Det var først i marts 2002, at de fik et mere intellektuelt bidrag til forståelsen af skattestoppet.

Adspurgt, om de tog udgangspunkt i L 61 og de heri indeholdte forslag, da de skulle udarbejde strukturtilpasningsforslaget, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. De havde deres egne ”hyldevarer”, der lå klar. Han er ikke bekendt med, om det var anderledes i 10. kontor. Vidnet bekræftede, at det er hans underskrift på side 12 (den nederste af to).

Foreholdt bilag 35.27 (ekstrakten pag. 13-15/side 10250-10252), notat af 26. november 2001 til departementschefen vedrørende strukturtilpasninger – revideret lovprogram til en borgerlig regering, og notat af 23. november 2001 om Provenubidrag til

erhvervspakke om strukturtilpasning, specielt pag. 13 (side 10250), bekræftede vidnet, at han har skrevet under som nr. 2, og Louise Markholt Nielsen som den første.

Foreholdt bilag 42.35 (ekstrakten pag. 16-17/side 12853-12854), notat af 12. december 2002 til skatteministeren vedrørende forslag om strukturtilpasning, bekræftede vidnet, at det var en "gul" til Svend Erik Hovmand.

Adspurgt, hvem der havde taget initiativ til dette papir, forklarede vidnet, at proceduren normalt var den, at de fortalte skatteministeren, at de var i gang med en samlet pakke, som de senere ville præsentere for ham. Vidnet fik således besked om, at de skulle præsentere en sådan samlet pakke for ministeren. Vidnet bekræftede, at det således var embedsværket, der initierede pakken, og ikke ministeren. De vidste, hvad der stod i regeringens 100 dages program, og det var naturligt, at der var en dialog mellem departementet og ministeren om, hvorledes dette kunne udføres. Det var deres arbejde at udmønte de rammer, som ministeren udstak.

Foreholdt pag. 16 (side 12853), 1. afsnit, "Det er fastsat i regeringsgrundlaget, at der skal føres en erhvervspolitik, der forbedrer virksomhedernes konkurrenceevne bl.a. gennem målrettede reduktioner af skatter, og at det skal være mere attraktivt at drive selvstændig virksomhed", forklarede vidnet, at det er et næsten ordret citat fra regeringsgrundlaget.

Foreholdt pag. 17 (side 12854), punkt 10 "Ændring af CFC-reglerne (Controlled Foreign Company)", og forespurgt, hvor dette punkt var kommet fra, forklarede vidnet, at det var et punkt, der kom fra det daværende 10. kontor. Vidnet henviste endvidere til, at punkt 5 "Lempelse af indbetalingsfrist i pensionsordningen for tidligere selvstændigt erhvervsdrivende" og punkt 11 "Indberetning af børsnoterede aktier" også var nye punkter. Det var input fra flere kontorer, som blev klippet sammen til

forslaget. Vidnet ved ikke, om forslaget under punkt 10 også omfatter justeringer af den frivillige sambeskatning. Det fordrer, at han efterser korrespondancen herom. Det vil nok være bedst at rette dette spørgsmål til 10. kontor.

Foreholdt dele af bilag 28.41 (ekstrakten pag. 25-30/side 7909-7914), notat af 21. februar 2002 til skatteministeren vedrørende strukturforslaget – L 99 – briefing vedhæftet notat af 21. februar 2002 om briefing til 1. behandlingen den 26. februar 2002 af L 99 (Strukturændringer m.v. og lempelse af tabs- og underskudsregler) samt oversigt af 21. februar 2002 over forslag indeholdt i lovforslaget om strukturændringer, og forespurgt, om disse bilag er udarbejdet i hans kontor, forklarede vidnet, at bilagene overordnet er udarbejdet af 14. kontor, men det indeholder bidrag og elementer fra flere andre kontorer. Vidnets kontor var det koordinerende kontor på opgaven.

Foreholdt pag. 25 (side 7909), sidste linje ”Der vedlægges endvidere ...– Notat om objektiveringen af CFC-reglerne”, forklarede vidnet, at han ikke ved, om ministeren har modtaget yderligere materiale end det anførte.

Pag. 26-28 (side 7910-7912), specielt pag. 27 (side 7911), punkt e. Objektivering af CFC-reglerne, 4.-5. sidste afsnit, ”Forslaget er en genfremsættelse af et forslag (L 61) fra den tidligere regering. Der er dog foretaget en række lempelser i forhold til L 61 for ikke at komme i konflikt med skattestoppet. Det er muligt, at der vil blive stillet spørgsmål i den anledning. Der vedlægges et notat om ændringerne i CFC-reglerne, der bl.a. indeholder oversigter og kommentarer over lempelserne i forhold til L 61 og forslag til ændringer, som ikke er imødekommet”, og forespurgt, om denne del af papiret var skrevet i 14. kontor, eller om det var noget, de havde klippet ind, forklarede vidnet, at det var klippet ind fra et bidrag fra 10. kontor.

Adspurgt, om han eller andre i kontoret gjorde sig overvejelser om, hvad det var for lempelser, forklarede vidnet, at hans reaktion var, at det ville have været naturligt at tage skærpelserne ud. Han ved ikke, hvilke lempelser der tænkes på med dette udsagn. Da Ivar Nordland er kendt som noget af en høg, er vidnet ret sikker på, at udtrykket lempelser er nævnt, fordi man fra Nordlands side ville forvente skærpelser.

Foreholdt bemærkningen ”Det er muligt, at der vil blive stillet spørgsmål i denne anledning”, forklarede vidnet, at der her henvises til spørgsmål fra Folketinget. Der foretages en vurdering af, hvilke spørgsmål der kan forventes at blive stillet.

Adspurgt, om han på dette tidspunkt selv havde en fornemmelse af, hvad der lå i skattestoppet, forklarede vidnet, at der på dette tidspunkt var kommet nogle ganske kraftige tilkendegivelser om, at skattestoppet skulle tages alvorligt. Det var vidnets opfattelse, at skattestoppet skulle tages utroligt rigtigt. Det var det budskab, de fik fra regeringen.

Forespurgt, om der i februar 2002 var nogen diskussion om lukning af huller, set i forhold til skattestoppet, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det kom først i foråret 2003, hvor der var en drøftelse af, om man kunne sprænge skattestoppet ved lukning af huller. Der var allerede i foråret 2002 lavet et fælles papir, udarbejdet af Økonomi- og Erhvervs-, Finans- og Skatteministeriet om, hvorledes skattestoppet skulle forstås.

Foreholdt bilag 49.01 (nu bilag 49.96) (side 15274-15279), udkast til notat af 25. januar 2002 fra Finansministeriet, Skatteministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet vedrørende skattestoppet, og forespurgt, om det var det papir, han henviste til, forklarede vidnet, at det endte med et fælles papir, der i dag kan findes på Finansministeriets hjemmeside.

Specielt foreholdt side 15278, punkt 9. skatteerosion, 3. sidste afsnit ”*skattehuller*: Skattestoppet er ikke en garanti mod, at oplagte huller i skattelovgivningen lukkes. Lukning af oplagte huller vil indbringe staten provenu. Skattestoppet betyder *ikke*, at der skal ske modgående lempelser for de grupper, som lukningen berører”, og forespurgt, om dette svarede til den opfattelse, som han på daværende tidspunkt havde af, hvad der var meldt ned i systemet, forklarede vidnet, at der på dette tidspunkt ikke var meldt noget ned i systemet. Der var på det tidspunkt tale om uformelle overvejelser i en arbejdsgruppe med deltagere fra de tre ministerier. Forespurgt, om skattestoppet var så rigtigt, at det hindrede lukning af huller, bekræftede vidnet dette. Han forklarede videre, at skattestoppet efterhånden undergik en udvikling, der gav dem visse manøvremligheder. I februar 2002 opfattede de skattestoppet som så rigtigt, at de ikke kunne lukke skattehuller, medmindre det var så grelt, at det eksempelvis havde karakter af et nyt selskabstømmersagskompleks. Dette papir var en opblødning i forhold til den tidligere opfattelse. Vidnet havde ikke hørt om notatet på dette tidspunkt.

Foreholdt dele af bilag 28.41 (ekstrakten pag. 25-30/side 7909-7914), specielt pag. 27 (side 7911), og forespurgt, om han selv havde overvejet, hvorvidt de lempelser, der var foretaget, var nødvendige af hensyn til skattestoppet, forklarede vidnet, at der havde været nogle skærper i L 61, som blev fravalgt, således at L 99 kun indeholdt lempelser. Vidnet var ikke inddraget i overvejelserne om, hvad der skulle tages ud.

Adspurgt forklarede vidnet, at han ikke er bekendt med, om andre efterfølgende har talt med ministeren om, hvad der lå i det anførte. Han har således ikke kendskab til, om man har drøftet, hvad der lå til grund for lempelserne.

Advokat Michael Rekling dokumenterede pag. 29 (side 7913), oversigt over forslag indeholdt i lovforslaget om strukturændringer, punkt e, 3. kolonne ”Tidl. fremsat i efteråret 2001 (L 61). De få skærper, der var i forslaget, er fjernet.”

Foreholdt bilag 28.43 (ekstrakten pag. 31-35/side 7917-7921), notat af 20. februar 2002 vedrørende objektivisering af CFC-reglerne, bekræftede vidnet, at notatet er udarbejdet af 10. kontor.

Advokat Michael Rekling dokumenterede pag. 33 (side 7919), Tabel 2. Lempelser i forhold til L 61 fremsat af Frode Sørensen, opdelt i 3 kolonner: ”Lempelser i forhold til L 61”, ”Forventelige bemærkninger hertil” og ”Kommentarer”. Forespurgt til teksten ”Forventelige bemærkninger hertil” bekræftede vidnet, at det var Folketingets mulige bemærkninger i forbindelse med 1. behandling af forslaget, der her henvises til.

Foreholdt pag. 35 (side 7921), 1. kolonne ”Frivillig sambeskatning: L 61 skærpede enkelte vænsregler vedrørende den frivillige sambeskatning”, 2. kolonne ”Hvorfor er skærperne vedrørende den frivillige sambeskatning fjernet?” og 3. kolonne ”Der var ingen direkte sammenhæng mellem ændringerne af den frivillige sambeskatning og objektiveringen af den tvungne sambeskatning (CFC-beskatningen). Ændringer af den frivillige sambeskatning bør indgå i en samlet revurdering af hele regelsættet om frivillig sambeskatning, der i det hele taget trænger til revurdering”, og forespurgt, om hans kontor var inde i nærmere overvejelser om det anførte, eller om der var drøftelser med 10. kontor herom, forklarede vidnet, at det var der ikke vedrørende dette punkt. Vidnet har dog lejlighedsvis talt med Ivar Nordland om, at de skulle lave en samlet revision af sambeskatningsreglerne på et tidspunkt.

Foreholdt, at der her ikke er anført noget om, at forslaget var i strid med skattestoppet, bekræftede vidnet dette. Han er ikke bekendt med, om der har været drøftelser med ministeren herom, eller om ministeren har stillet spørgsmål hertil.

Foreholdt bemærkningen ”L 61 skærpede enkelte værnsregler”, og at dette må forstås således, at værnsreglen skal skærpes, fordi den ikke virker, og forespurgt, om han har nogen viden om, hvad det var, der ikke virkede, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Foreholdt bilag 29.34 (ekstrakten pag. 40-51/side 8279-8290), brev af 19. april 2002 fra Svend Erik Hovmand og vidnet til Folketingets Skatteudvalg vedhæftet notat, der i hovedtræk gengiver en række forslag til andre forbedringer af skattesystemet, specielt pag. 42 (side 8281), 3.-4. afsnit, ”Kildeskat pålignet udenlandske sambeskattede datterselskaber. Foreningen af Statsautoriserede Revisorer ønsker en bestemmelse, der giver hjemmel til at lempe for dansk kildebeskatning, der pålignes udenlandske sambeskattede datterselskaber ved opgørelsen af sambeskatningsindkomsten. En sådan bestemmelse var indeholdt i lovforslag L 61, som den tidligere regering fremsatte i efteråret 2001. *Kommentar:* I den tidligere regerings forslag indgik en række ændringer, som angik frivillig sambeskatning. Den nuværende regering har som led i sin prioritering ikke medtaget ændringer af reglerne om frivillig sambeskatning i konkurrenceevnepakken. Regeringen vil fremover naturligvis fortsætte bestræbelserne på at forbedre og forenkle erhvervsbeskatningen. Hensigtsmæssige forbedringer af reglerne for frivillig sambeskatning vil indgå heri”, og forespurgt, hvem der har skrevet denne kommentar, forklarede vidnet, at den kom fra det daværende 10. kontor. Der var tale om input, som blev samlet i vidnets kontor, og som ministeren sendte frem til Skatteudvalget til orientering.

Adspurgt, om han selv har taget stilling til indholdet af kommentaren, eller om det er ren afskrift, forklarede vidnet, at det er ren afskrift.

Foreholdt af advokat Henrik Steen Andersen bilag 28.43 (ekstrakten pag. 31-35/side 7917-7921), specielt pag. 35 (side 7921), og at det her anføres, at man på længere sigt ville ændre reglerne, og forespurgt, om det var de samme tanker, der kom frem her, forklarede vidnet, at det var den samme tanke om, at man ville lave et samlet regelsæt.

Adspurgt af advokat Michael Rekling, hvor udtrykket ”konkurrenceevnepakke” kommer fra, forklarede vidnet, at han tror, at der har været en spin-doktor inde over med forslag til en betegnelse, der kunne fremstille lovforslaget mere ”sexet”.

Foreholdt bilag 28.100 (ekstrakten pag. 54-61/side 8133-8140), brev af 29. april 2002 fra Svend Erik Hovmand og Ivar Nordland til Folketingets Skatteudvalg vedhæftet svar på spørgsmål nr. 35-43 af 22. april 2002, og forespurgt, hvorfor det var Ivar Nordland og ikke ham, der skrev under, forklarede vidnet, at der var flere forskellige kontorchefer, der skrev under på svar vedrørende L 99. Det afhang af, hvilket kontor der tog sig af besvarelsen. Hvis det var en fælles besvarelse fra flere kontorer, kunne vidnet skrive under på alle kontorers vegne. Det kunne dog også bero på, hvem ”der var på dæk”, når sagen skulle sendes af.

Foreholdt pag. 56 (side 8135), besvarelse af spørgsmål 36, forklarede vidnet, at han eller hans kontor ikke har været involveret i dette svar. Det er lavet af 10. kontor. Svaret blev afgivet af 10. kontor, og det er en ren afskrift af 10. kontors tekst. Han mener ikke, at de har ”nikket til det” i den form, det blev afgivet. Vidnet er dog rimelig sikker på, at han har læst det.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om han læste brevet før eller efter fremsendelsen, forklarede vidnet, at det var efterfølgende.

Foreholdt af advokat Michael Rekling, at spørgsmål 36 beskæftiger sig med, hvilke dele der ikke var med i L 99, og at Folketinget ønskede en oversigt over, hvad der ikke var med i forslaget, herunder specielt foreholdt pag. 56 (side 8135), 4. sidste afsnit, ”1. Ændringer i den frivillige sambeskatning vedrørende indtræden i et indskydende selskabs anskaffelsesummer og nedslag for udenlandsk skat (L 61, § 1, nr. 2)”, og forespurgt, om han på dette tidspunkt hæftede sig ved, at denne bestemmelse ikke var med, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han noterede sig blot, at der skulle et projekt i gang med henblik på at få skrevet en helt ny sambeskatningslov.

På advokat Henrik Steen Andersens anmodning dokumenterede Michael Rekling pag. 57 (side 8136), 4. sidste afsnit ”Jeg vil i denne forbindelse gerne nævne reglerne for frivillig sambeskatning, jf. pkt. 1 i oversigten ovenfor. Det er regeringens hensigt at foretage en nærmere vurdering af dette regelsæt med henblik på modernisering af bestemmelserne.”

Foreholdt af advokat Michael Rekling pag. 57 (side 8136), 2. nye afsnit, ”Lovforslag L 99 er udtryk for den prioritering, som regeringen har måttet foretage på skatteområdet. ...”, og forespurgt, om han var bekendt med denne prioritering, forklarede vidnet, at han på sit eget område selv havde foretaget en sådan prioritering og udvalgt de dele, han fandt relevante. Der var i de andre kontorer foretaget en tilsvarende politisk vurdering.

Forespurgt til arbejdet i forbindelse med udarbejdelsen af L 27 forklarede vidnet, at han ikke var involveret heri.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, hvad han mente med, at Ivar Nordland var kendt for at være en ”høg”, forklarede vidnet, at mange af de forslag, der kom fra Ivar Nordlands kontor, gik ud på at skærpe reglerne.

Adspurgt til overvejelserne vedrørende en ny samlet lovgivning om sambeskatning, der blev drøftet hen over årene, bekræftede vidnet, at han havde været involveret i dette arbejde. Det var en problemstilling, der oprindeligt blev rejst af den tidligere formand for Ligningsrådet Ole Bjørn, som havde ironiseret over, at reglerne i det væsentlige var administrativt fastsat. Der blev nedsat en sambeskatningsgruppe, der udarbejdede et udkast til en lov, der indarbejdede cirkulærets bestemmelser i lovgivningen. Der var nogle enkelte indholdsmæssige ændringer – lempelser og skærper – men hensigten var primært at få indarbejdet de cirkulærefastsatte regler i lovgivningen. Arbejdet blev på et tidspunkt stillet i bero, hvilket vidnet også var involveret i. Det skyldtes, at der var nogle diskussioner om, hvorvidt det ud fra en afvejning af ressourceforbruget set i forhold til det forventelige resultat var hensigtsmæssigt at fortsætte arbejdet. Da der ikke var nogen, der havde bedt om et lovudkast, blev de enige om, at de ville vente. Beslutningen var vidnets, men han fik input fra departementets ledelse hertil. Han besluttede således på baggrund af det råd, han fik fra ledelsen, at stille arbejdet i bero.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen om baggrunden for at undlade værneregler i L 99, i modsætning til L 61, og om skattestoppet ikke også ville være til hinder for en ny sambeskatningslov, forklarede vidnet, at de, såfremt de havde skrevet en ny sambeskatningslov, også ville have taget skærperne ud her, af hensyn til skattestoppet.

Adspurgt, om de havde taget nogle elementer ud i forhold til L 61, fordi de har tænkt sig at tage det med senere, men ikke i L 99, forklarede vidnet, at der i forbindelse med L 99 kom en mængde ideer om, hvorledes man kunne forholde sig senere.

Forespurgt, om han har kendskab til andre sager, hvor der er anvendt samme fremgangsmåde, som den TDC har benyttet, eller hvor værnreglen i ligningslovens § 5 H eller selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke har virket efter hensigten, forklarede vidnet, at han ikke har kendskab til sådanne sager.

Advokat Henrik Steen Andersen aftrådte kl. 11:55.

Mødet midlertidigt hævet kl. 11:55.

Mødet sat på ny kl. 13:00.

Alle tidligere fremmødte, med undtagelse af advokat Nicolai Westergaard, var til stede.

Som vidne mødte Katrine Bredsdorff Bargisen (tidl. Pedersen), der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at hun, der er cand.jur., indtil den 1. november 2004 var ansat i Skatteministeriets departement. Hun er i dag ansat i Told og Skattestyrelsen i Direktionssekretariatet. Hun blev ansat i Told- og Skattestyrelsen i februar 1998 og var fra den 1. juni 2001 til den 1. november 2004 ansat i departementet.

Forespurgt til perioden i departementet forklarede vidnet, at hun i 2001 begyndte i 14. kontor, som var kontoret for erhvervsbeskatning. I forbindelse med en omorganisering

ring i 2003 blev det ændret til område SkatErhverv, hvor hun fortsatte med de samme arbejdsopgaver. Hun begyndte som fuldmægtig og blev omkring den 1. januar 2004 specialkonsulent. Kontorchefen i 14. kontor var Kai-Henrik Ludolph.

Adspurgt om sine sagsområder forklarede vidnet, at der var en vis opdeling på kontoret, således at nogle sagstyper naturligt gik til en bestemt sagsbehandler. De kunne dog alle svare på almindelige spørgsmål om hele kontorets sagsområde, ligesom de enkelte medarbejders kerneområder overlappede hinanden. De naturlige områder for vidnet var virksomhedsskatteordningen og afskrivningsloven. Selskabsskatteoven var ikke et naturligt område for vidnet. Hun kunne godt behandle enkelte spørgsmål om denne lov.

Foreholdt, at TDC den 5. september 2001 anmodede om en bindende forhåndsbesked, og at Ligningsrådet den 18. september 2001 traf afgørelse i sagen, og forespurgt, om hun var involveret i sagsbehandlingen, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun hørte heller ikke om afgørelsen. Hun husker det i hvert fald ikke.

Foreholdt del af bilag 26.78 (ekstrakten pag 1-4/side 7259, 7269-7270 og 7287), print af lovforslag nr. L 61 til lov om ændring af selskabsskatteoven, kildeskatteoven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), og specielt foreholdt pag. 1, punkt 2 vedrørende selskabsskatteovens § 31, stk. 6, pag. 2-3, ”Justeringer i den frivillige sambeskatning”, og pag. 4, ”Til nr. 2” (vedrørende selskabsskatteovens § 31, stk. 6), og forespurgt, om hun var involveret i sagsbehandlingen frem til fremsættelsen af dette lovforslag, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Spørgsmål om international beskatning lå ikke i 14. kontor.

Foreholdt pag. 4 (side 7287), venstre spalte, midt, ”Den foreslåede bestemmelse finder anvendelse på alle former for afskrivning, også immaterielle aktiver. For så vidt

angår goodwill, kan det nævnes, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, som medfører, at der ikke er afskrivningsret på koncernintern erhvervelse af oparbejdet goodwill, fortsat finder anvendelse – herunder på goodwill erhvervet af udenlandske sambeskattede selskaber”, og forespurgt, om hun bidrog med noget til problemstillingen vedrørende afskrivningslovens § 40, stk. 5, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun husker ikke, at hun blev spurgt herom, selv om afskrivningsloven var hendes område.

Forespurgt forklarede vidnet, at hun først hørte om L 61, da lovforslag L 27 kom frem. Hun hørte da hele historien, herunder i den populære version om, at man først havde forsøgt at ændre i reglerne med L 61, og at man nu forsøgte at lave noget lignende med L 27. Hun hørte ikke noget om, hvad der var baggrunden for fremsættelsen af L 61.

Foreholdt, at L 61 bortfaldt ved folketingsvalget i november 2001, og at den nye borgerlige regering den 7. februar 2002 fremsatte L 99, der indeholder dele af L 61, men ikke forslaget vedrørende ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at hun var involveret i udarbejdelsen af L 99. Hun tog sig af enkelte dele af forslaget, blandt andet forslaget om afskaffelse af 5 års-begrænsningsreglen for underskudsfræmførsel, forslaget om afskrivningsloven og forslaget om virksomheds-skatteordningen. Hun skulle behandle høringssvar på de spørgsmål, der faldt på disse områder. L 99 bestod af mange enkeltforslag, vistnok 16 i alt, og hun behandlede kun tre af dem. Hun skulle således ikke tage sig af høringssvar på hele L 99.

Forespurgt af advokat Michael Reklings forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvorfor forslaget om ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke var med i L 99. Hun har heller ikke hørt noget herom ”på gangene”. Den nye regering ville gerne have en konkurrenceevnepakke. De skulle derfor finde forslag frem til en sådan pakke. Alle de gode forslag blev samlet i L 99. Alle i departementet blev spurgt om bidrag til

pakken. Da det var en erhvervsevnepakke med ”gode gaver” til erhvervslivet, var det naturligt, at 14. kontor, der behandlede de relevante regler på erhvervsbeskatningsområdet, leverede de fleste forslag til pakken.

Adspurgt forklarede vidnet, at hun ikke så efter, hvad der havde været med af forslag i L 61, da de sammensatte L 99. Ideerne til, hvad der skulle med i L 99, kom på vidnets områder fra andre steder end L 61, idet disse områder slet ikke var med i L 61. Forslaget om afskaffelse af 5 års-begrænsningsreglen for underskudsfræførsel var foranlediget af et ønske fra erhvervslivet. Det var et udbredt ønske. Hun kan af sine notater se, at ønsket blandt andet kom fra Novo Nordisk, men det var et ønske fra flere. Et af de andre forslag var foranlediget af en ombudsmandssag.

Foreholdt bilag 35.70 (ekstrakten pag. 5-23/side 10498-10516), mail af 11. december 2001 fra Louise Markholt Nielsen til Anni Ellebæk vedrørende input til lovprogram og notat af 5. december 2001 vedrørende strukturtilpasningsforslag – efterspørgsler og eventuelle betænkeligheder, forklarede vidnet, at hun fik kopi heraf, formentlig fordi hun havde bidraget til lovforslaget om strukturtilpasninger, der senere blev til L 99. Som hun husker det, modtog hun det til orientering. Hun mener ikke, at hun skulle foretage sig noget i den anledning.

Foreholdt pag. 6-23 (side 10499-10516), og forespurgt, om det er hende, der har udarbejdet dette bilag, forklarede vidnet, at hun ikke husker det. De udarbejdede typisk et sådant papir i fællesskab, således at de hver især skrev de dele, der vedrørte deres forslag.

Foreholdt pag. 6 (side 10499), 1. afsnit ”Strukturtilpasningsforslaget er et samleforslag indeholdende en række ændringer, som udspringer af efterspørgsler fra forskellige steder ”i byen””, og forespurgt, hvad der menes med ”efterspørgsler fra forskellige

steder ”i byen””, forklarede vidnet, at hun ikke selv har skrevet dette, men hun vil gætte på, at det er eksterne ønsker, der henvises til. Det kunne som nævnt være fra ombudsmanden, enkelte virksomheder eller organisationer mm.

Foreholdt samme side, sidste afsnit, ”I nedenstående skema er anført, hvem der har efterspurgt de enkelte forslag, og hvilke betæneligheder der kan være i relation til regeringens skattestop”, og forespurgt, om hun deltog i overvejelser om, hvilke betæneligheder der kunne være i forbindelse med skattestoppet, forklarede vidnet, at der, som hun husker det, ikke var betæneligheder ved de forslag, hun stod for. De overvejede helt generelt, om der var noget, der var i strid med skattestoppet. Der var ingen skærper i forslagene. De ville ikke komme ud i problemer, når de blot sørgede for, at forslaget kun indeholdt lempelser.

Adspurgt om sit daværende kendskab til regeringens skattestop, til brug for sin vurdering af, hvad der kunne være i strid med skattestoppet, forklarede vidnet, at det var i de første dage efter regeringsskiftet, så det var et ”nyfødt” skattestop, som hverken var blevet fortolket eller afgrænset præcist, i hvert fald ikke over for embedsmændene. Hvis de var i tvivl, kunne de tale med andre herom, herunder en overordnet. Hun husker ikke, om der på dette tidspunkt var et bestemt sted, hvor de kunne henvende sig med problemer i relation til skattestoppet. Senere blev der lavet et papir, der gjorde det mere præcist. Hun husker det ikke så præcist, idet problemstillingen ikke var aktuel for hende. Det var åbenbart, at de emner, hun havde til behandling, ikke ville være i strid med skattestoppet, da de alle indebar lempelser.

Forespurgt, om det på dette tidspunkt var overladt til hver enkelt medarbejder at gøre sig sine private overvejelser af, hvad skattestoppet gik ud på, forklarede vidnet, at de jo havde det, som var meldt ud i ”den blå”.

Foreholdt, at Kai-Henrik Ludolph har forklaret, at skattestoppet var fremme i valgkampen, og at de herfra havde en kilde til begrebet, og forespurgt, om der efterhånden dannede sig en holdning på kontoret til, hvad skattestoppet indebar, forklarede vidnet, at det var et valgbegreb, som endnu ikke var defineret på tryk, og som det var svært at afgrænse.

Adspurgt om, hvor langt tid der gik, før hun havde en fornemmelse af, at de var nået til en endelig afklaring af, hvad skattestoppet indebar, forklarede vidnet, at det erindrings hun ikke. Der kom på et tidspunkt en afklaring i form af et arbejdspapir, udarbejdet i fællesskab med Finansministeriet, hvor det blev klargjort, hvad skattestoppet gik ud på. Som hun erindrer det, kom dette papir først efter, at L 99 var blevet vedtaget.

Foreholdt, at det anførte arbejdspapir fra de tre ministerier foreligger i flere forskellige udkast med forskellige datoer i løbet af foråret 2002, forklarede vidnet, at hun husker det som et senere papir, måske fordi det først var efter vedtagelsen af L 99, at hun fik brug for en definition af skattestoppet.

Foreholdt pag. 17 (side 10510), 1. kolonne, ”Objektivering af CFC-reglerne (CFC = Controlled Foreign Company) (fremsat af Frode Sørensen i L 61)”, og 2. kolonne, ”... De få skærper, der var i forslaget er fjernet. ...”, og forespurgt, hvad det var for skærper, der blev fjernet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Adspurgt, om hun husker nogen betænkeligheder vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6, og skattestoppet, forklarede vidnet, at det erindrings hun ikke. Det var ikke hendes område.

Foreholdt dele af bilag 19.01 (ekstrakten pag. 24-25/side 4449-4450), mail af 11. januar 2002 fra Susanne Hjærnø til Karen Gausland, Jan Steen Jensen, Thea Sand, Claus Bruun Johannessen, Preben Underbjerg Poulsen og Lisbeth Rasmussen vedrø-

rende tabs- og underskudsregler, specielt pag. 24, næstsidste afsnit ”>>>Katrine Bredsdorff Pedersen 01/11 03 >>> Udkastet er vedlagt. Der er ikke ændret meget i forhold til det fra oktober 2001. Styrelsen kan sagtens ringe, hvis jeg lige skal pege på ændringerne”, forklarede vidnet, at hun sendte udkastet til lovforslag om tabs- og underskudsfremførsel til departementets økonomikontor, der samlede de administrative bemærkninger til lovforslaget. Janne Ramme Nielsen samlede disse bemærkninger og sendte dem videre. Styrelsen havde haft forslaget om underskudsfremførsel til udtalelse. Det var alene dette forslag, hun sendte frem, og ikke hele L 99. Hun er i tvivl om, om det på det tidspunkt var blevet samlet til L 99. Forslaget om tabs- og underskudsfremførsel blev forberedt som et selvstændigt forslag, indtil det blev besluttet, at det skulle flettes sammen med L 99. Sammenfletningen af lovforslaget skete før fremsættelsen af lovforslaget, hun husker dog ikke præcist hvornår. Styrelsen anfører et sted, at ”lovforslaget er en genfremsættelse”, men det er ikke korrekt. Årsagen til, at styrelsen skriver sådan, er formentlig, at de havde haft denne del af forslaget til intern høring før.

Foreholdt sætningen ”Der er ikke ændret meget i forhold til det fra oktober 2001” forklarede vidnet, at der hermed henvises til den tidligere interne høring herom. Det er normalt sådan, at et lovforslag sendes til intern høring i Told- og Skattestyrelsen, før det sendes i ekstern høring. Det anførte har ikke noget at gøre med L 61.

Foreholdt bilag 33.85 (ekstrakten pag. 26/side 9653), mail af 22. januar 2002 fra Benjamin Bødtker til vidnet vedrørende Lovforslag vedr. strukturtilpasning, og dele af bilag 18.04 (ekstrakten pag. 27/side 4243), mail af 22. januar 2002 fra vidnet til Susanne Hjernø vedrørende Lempelse af tabs- og underskudsregler, specielt pag. 27, 3. afsnit, ”Jeg sender hermed styrelsens faglige bemærkninger til lov om ændring af ligningsloven, personskatteloven og andre skattelove (lempelse af tabs- og underskudsregler). Jeg er klar over at det nu er indarbejdet i et andet lovforslag”, og forespurgt,

om hun var involveret i høringen over lovforslaget, forklarede vidnet, under henvisning til bilag 18.04, at det var det sammenflettede forslag, der her blev fremsendt. Hun sendte selv forslaget om tabs- og underskudsfræførsel til høring, da det første gang blev sendt til styrelsen, men det var ikke hende, der sendte den store pakke til høring eller behandlede høringssvarene hertil.

Forespurgt, om hun hørte noget om, at styrelsen i forbindelse med høringen havde bemærkninger til, at forslaget vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6, var taget ud i forhold til L 61, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun hørte heller ikke noget om, at det ville få konsekvenser for konkrete sager.

Foreholdt bilag 33.02 (ekstrakten pag. 34-37/side 9425-9428), mail af 24. januar 2002 fra Susanne Hjærnøe til vidnet og Søren Schou vedhæftet notat med bemærkninger til lovforslag, og forespurgt, om der var nogle bekymringer eller bemærkninger til udeladelsen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det er hun ikke bekendt med, for hun sad ikke med dette. Hun har ikke selv hørt om nogen bekymringer fra styrelsen.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om der var anden kontakt med styrelsen om dette, forklarede vidnet, at hun ikke selv har haft anden form for kontakt. Hun ville dog heller ikke være den rette person at kontakte, da hun var for perifer i forhold til dette sagsområde.

Foreholdt bilag 32.80 (ekstrakten pag. 38-39/side 9302-9303), mail af 8. februar 2002 fra Søren Schou til diverse organisationer mm., og mail af 8. februar 2002 fra vidnet til DKV, HNG m.fl., bekræftede vidnet, at det var hele L 99, der her blev sendt i høring.

Forespurgt, om hun var involveret i den eksterne høringsproces, forklarede vidnet, at der var en enkelt lille del i forslaget, der handlede om elselskaber. Det var hendes opgave at finde frem til, hvem der skulle høres om denne del af forslaget. Vidnet henvisede i den forbindelse til det med håndskrift anførte på pag. 38 (side 9302). Det var Søren Schou, der styrede høringsprocessen. Høringssvarene landede hos de personer, der havde arbejdet med de anførte områder.

Kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forespurgte til håndskriften på pag. 38 (side 9302). Vidnet forklarede, at det ikke er hendes håndskrift, men at påtegningen er skrevet af en sekretær. Det er derimod hendes håndskrift på 39 øverst (side 9303).

Forespurgt af advokat Michael Rekling forklarede vidnet, at alle høringssvarene gik ind til Søren Schou. De forslag, der vedrørte de enkelte sagsområder, blev fordelt videre til de respektive sagsbehandlere.

Foreholdt bilag 28.52 (ekstrakten pag. 45-47/side 7965-7967), brev af 14. maj 2002 fra Svend Erik Hovmand og vidnet til Folketingets Skatteudvalg vedrørende fremsendelse af svar på spørgsmål 56-57, specielt pag. 46, 1. afsnit ”**Spørgsmål 56:** Ministeren bedes give en udtømmende redegørelse for, at fremførte underskud ikke kan bringes til fradrag gennem fusion eller ved sambeskatning med overskudsgivende selskaber eller ved at indlægge finansielle aktiver med høj afkast eller på anden måde, som strider imod hensigten med den tidsbegrænsede underskudsfremførsel”, og svarets 3. afsnit ”Der er allerede i dag regler i ligningsloven, der værner mod blandt andet handel med underskudsselskaber. Jeg har i et tidligere svar til skatteudvalget (L 99 – bilag 61) udførligt redegjort for indholdet og omfanget af disse værnsregler. De eksisterende værnsregler ændres ikke, da der ikke ses at være behov for en stramning af disse værnsregler som følge af ophævelsen af tidsbegrænsningen. Værnsreglerne

har siden 1996 været anset som tilstrækkelige”, og forespurgt, om de regler, der sigtes til, også omfatter værnet i ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det, der henvises til, som hun forstår det, er ligningslovens § 15 og ikke § 5 H.

Foreholdt 1. afsnit ”... Ministeren bedes give en udtømmende redegørelse for, at fremførte underskud ikke kan bringes til fradrag gennem fusion eller ved sambeskatning med overskudsgivende selskab ...” og forespurgt, om ligningslovens § 5 H da ikke har noget med det spørgsmål at gøre, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke. Hun sad ikke selv med ligningslovens § 5 H og overvejede således ikke, om den burde have været inddraget i svaret. Hun erindrer ikke præcist, om hun har inddraget den internationale del, altså 10. kontor, i overvejelserne. Det ville have været naturligt at inddrage dem, hvis der havde været tid. Grunden til, at hun selv havde skrevet fremsendelsesbrevet under, var formentlig, at der ikke var nogen chefer til stede, da det skulle af sted.

Foreholdt, at der havde været problemer med ligningslovens § 5 H i flere sager for Ligningsrådet, og forespurgt, om nogle af disse sager var med i hendes overvejelser i forbindelse med besvarelse af spørgsmål 56, forklarede vidnet, at det var de ikke.

Foreholdt af advokat Hanne Rahbæk, at hun har forklaret, at hun selv skrev under på bilag 28.52 (ekstrakten pag. 45-47/side 7965-7967), og forespurgt, om der er andre, der har set svaret, inden det blev afsendt, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke præcist, men det ville have været naturligt.

Foreholdt bilag 28.50 (side 7961), brev af 13. maj 2002 fra vidnet til skatteministeren, en såkaldt ”gul”, vedlagt udkast til svar på spørgsmål 56-57, forklarede vidnet, at afdelingschef Jens Drejer har skrevet under, idet han har set sagen, inden den gik til ministeren.

Adspurgt, om hun kunne lave et sådant svar uden at drøfte det med andre, forklarede vidnet, at det plejede hun ikke. Hun husker dog ikke, om hun gjorde det i denne periode, for de havde meget travlt, og svaret skulle af sted.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bekræftede vidnet, at kontorchef Kai-Henrik Ludolph ikke var til stede, da brevet blev afsendt. Hvis han havde været til stede, ville det være skrevet under af ham.

Forespurgt af advokat Michael Reklings, hvem der har konciperet svaret på spørgsmål 56, forklarede vidnet, at hun ikke husker det præcist, men at det ville være naturligt, at det var hende. Hun ville i så fald have spurgt sig for på kontoret forinden.

Som vidne mødte Søren Schou, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han, der er uddannet cand.merc.jur., siden den 1. januar 1996 har været ansat i Skatteministeriets departement. Han kom fra Told- og Skattestyrelsen, hvor han blev ansat den 1. marts 1993. Det var som led i sin turnus, at han kom til departementet. Han var fra 1996 til 1999 i 13. kontor, der beskæftigede sig med personskat, skatteberegning, dødsbopeskatning, konkursskat mv. Den 1. januar 2001 kom han til 14. kontor, erhvervsbeskatningskontoret, hvor Kai-Henrik Ludolph var kontorchef. Han var i dette kontor indtil 2003. Vidnet var ved ansættelsen fuldmægtig og blev udnævnt til konsulent omkring den 1. januar 2001. Han har stadig denne titel.

Forespurgt om 14. kontors arbejdsopgaver forklarede vidnet, at alle på kontoret beskæftigede sig lidt med det hele. Vidnet beskæftigede sig særligt med kulbrintebeskatning og med beskatning af forsikringselskaber. Den 1. oktober 2001 blev han endvidere udpeget som tilforordnet i Ligningsrådet. Det første ligningsrådsmøde, han deltog i, var den 23. oktober 2001.

Foreholdt, at TDC lige før hans tiltræden som tilforordnet havde anmodet om en bindende forhåndsbesked, der blev afgjort den 18. september 2001, bekræftede vidnet, at han ikke var involveret heri. Han har ikke hørt om sagen, hverken i tilknytning til sin tiltrædelse i Ligningsrådet eller under sit arbejde i 14. kontor.

Foreholdt, at TDC i maj 2002 indgav anmodning om bindende forhåndsbesked vedrørende værdiansættelse af goodwill, og forespurgt, om han, bortset fra arbejdet i Ligningsrådet, var involveret i denne sag, forklarede vidnet, at det var han ikke. Vidnet bekræftede, at han den 19. august 2003 deltog i Ligningsrådets møde, hvor man afgjorde den bindende forhåndsbesked til TDC. Vidnet var på det tidspunkt klar over, hvad det drejede sig om, og at det var en stor sag. Der var personligt møde ved advokat Søren Lehmann Nielsen. Vidnet var ikke nede i detaljerne i sagen, men han lyttede til indlæggene og formandens orientering af medlemmerne.

Vidnet bekræftede, at Ligningsrådet ikke var enig i styrelsens indstilling. Det var hjemlen, der var problemet. Vidnet bekræftede, at det var et spørgsmål om selskabsskattelovens § 31, stk. 6.

Adspurgt, om dette gav ham anledning til at rapportere op i systemet, at der havde været en sådan sag, forklarede vidnet, at han rapporterede fra ligningsrådsmødet, men ikke særligt om sagen med TDC, idet Ivar Nordland havde afrapporteret mundtligt over for ministeren eller i hvert fald ville gøre det. Ivar Nordland var også til stede på ligningsrådsmødet, og de aftalte, at Ivar Nordland skulle afrapportere sagen over for ministeren, idet han var meget inde i sagen. Vidnet redegjorde derfor ikke for, hvad der skete på mødet vedrørende TDC, eller for hvad konsekvenserne ville være.

Foreholdt, at TDC's forespørgsel vedrørte ligningslovens § 5 H, der også havde været fremme i to tidligere sager, og forespurgt, om han har hørt om disse sager og om dis-

kussioner om fortolkning af ligningslovens § 5 H i Ligningsrådet, forklarede vidnet, at det har han ikke. Han er først efter denne undersøgelsessags begyndelse blevet opmærksom på de to tidligere ligningsrådsafgørelser om ligningslovens § 5 H. Disse sager var således ikke i hans bevidsthed, og han hørte heller ikke om dem fra andre.

Foreholdt dele af bilag 26.78 (ekstrakten pag 3-6/side 7259, 7269-7270 og 7287), print af lovforslag nr. L 61 til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), og specielt foreholdt pag. 3, punkt 2 vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6, pag. 4-5 ”Justeringer i den frivillige sambeskatning” og pag. 6, ”Til nr. 2” (vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6), og forespurgt, om han var involveret i behandlingen af dette lovforslag, forklarede vidnet, at det var han ikke, idet det blev lavet i 10. kontor, da det vedrørte internationale forhold. Vidnet bekræftede, at selv om erhvervsbeskatningen hørte til under 14. kontor, hørte sagen under 10. kontor, hvis det drejede sig om internationale skatteforhold.

Foreholdt pag. 6 (side 7289), specielt bemærkningen vedrørende afskrivningslovens § 40, stk. 5, bekræftede vidnet, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, hørte under 14. kontor. Der var ham bekendt ikke nogen forespørgsler fra 10. kontor vedrørende denne bestemmelse i forbindelse med udarbejdelsen af disse bemærkninger. Vidnet har således ikke vurderet det anførte.

Adspurgt, om han var involveret i arbejdet med det nye lovforslag, L 99, forklarede vidnet, at det var han på den måde, at han koordinerede lovforslaget, der var et sammensurium af flere forslag. Det indebar et stort koordineringsarbejde, da det involverede mange kontorer. Forslaget var foranlediget af regeringens konkurrenceevnepakke. Vidnet var ikke selv med til at vælge ud, hvad der skulle med i pakken, for han kom først ind i arbejdet i januar 2002. Det var alene hans opgave at koordinere arbej-

det. 14. kontor bidrog med hovedparten af de 16 forslag, og det var derfor naturligt, at det var dem, der havde det koordinerende arbejde. Vidnet var også med til at affatte nogle af kontorets egne forslag. Han havde ikke til opgave at overreferere de andre kontorers forslag, men han kunne eventuelt foreslå en anden formulering. Han kunne og ville dog ikke ændre på det materielle indhold i andre kontorers lovforslag.

Forespurgt om, hvorfor selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke kom med i L 99, forklarede vidnet, at han, da han modtog forslaget fra 10. kontor, gjorde sig sine tanker herom, og han nåede frem til, at det måtte være på grund af skattestoppet, at det ikke var med, idet der var tale om en skærpelse. Hvis det havde været med, ville han have spurgt, hvorfor de ville have det med, idet regeringen ønskede en konkurrenceevne-pakke, og ikke skærpselser.

Foreholdt bilag 35.82 (ekstrakten pag. 7-31/side 10585-10609), notat af 15. november 2001 fra vidnet til departementschefen, og notat af 15. november 2001 vedrørende status på lovgivningsarbejdet i Folketingsåret 2001/2002 (pag. 8-13/side 10586-10591), notat af 14. november 2001 om en mulig løsning af problemerne ved forældres køb af ejerlejligheder (pag. 14-15/side 10592-10593), notat af 15. november 2001 vedrørende reduceret afskrivningssats for særlige aktiver (pag. 16-17/side 10594-10595), notat af 15. november 2001 vedrørende revideret lovprogram – borgerlig regering (pag. 18-22/side 10596-10600), notat af 14. november 2001 vedrørende straksafskrivning af edb-hardware – B 24 (pag. 23-24/side 10601-10602), notat af 15. november 2001 vedrørende 150 pct.s fradrag for forskningsudgifter (pag. 25/side 10603), notat af 15. november 2001 vedrørende initiativer til lettelse af generationsskifte (pag. 26-28/side 10604-10606) og notat af 15. november 2001 vedrørende aktuelle sager vedrørende erhvervsbeskatning (pag. 29-31/side 10607-10609), bekræftede vidnet, at dette var en del af en velkomstpakke til den nye minister. Forespurgt, om de mente, at der kunne komme en ny minister, forklarede vidnet, at den nye mini-

ster kunne være såvel en borgerlig som en ny socialdemokratisk minister. De prøvede at lave en pakke, hvor ministeren kunne se de mest grundlæggende ting om ministeriet.

Forespurgt, hvem der koordinerede velkomstpakken, forklarede vidnet, at det må have været ledelsessekretariatet. De nævnte bilag skulle indgå i velkomstpakken til den nye minister.

Foreholdt pag. 7 (side 10585), 3. afsnit ”Revideret lovprogram – borgerlig regering”, forklarede vidnet, at de udarbejdede to forskellige udkast til lovprogram. Et for det tilfælde, at den tidligere regering fortsatte, og et andet til brug ved et regeringsskifte. De prøvede her at se på, hvad de borgerlige partier havde udtalt sig om i Folketinget og under valgkampen, og herudfra satte de et lovprogram op vedrørende 14. kontors område.

Foreholdt sidste bilag ”Aktuelle sager vedrørende erhvervsbeskatning” og forespurgt, hvad det var for aktuelle sager, der omtales her, forklarede vidnet, at det var de sager, 14. kontor havde beskæftiget sig med, som kunne have interesse for ministeren. Det var sager, der var ”ubehagelige”, de såkaldte ”stinkere”, som ministeren skulle høre om. Forespurgt, om han ville anse TDC-sagen for en sådan sag, forklarede vidnet, at det kunne den godt være, men den var ikke med her, da den ikke hørte under 14. kontor.

Adspurgt, om ministeren vidste, at han her kun fik oplysning om sagerne fra 14. kontor, og således ikke sager om internationale forhold, forklarede vidnet, at det går han ud fra, idet det koordinerende kontor samlede tilsvarende notater ind fra de øvrige kontorer, herunder også fra 10. kontor, og lagde dem samlet til ministeren.

Foreholdt pag. 8-13 (side 10586-10591), notat om status på lovgivningsarbejdet i Folketingsåret 2001/2002, og foreholdt, at der ikke står noget om genfremsættelse/ikke genfremsættelse af L 61, forklarede vidnet, at dette er naturligt, da notatet omhandler 14. kontors sager eller de sager, som 14. kontor har bidraget til, og de havde ikke beskæftiget sig med L 61. Vidnet nævnte ikke L 61, for det var slet ikke i hans tanker.

Foreholdt dele af bilag 19.01 (ekstrakten pag. 32-35/side 4316-4317 og 4292-4293), specielt pag. 33 (side 4317), sidste afsnit ”>>> Søren Schou 01/21 10:46. >>> Hej Janne! Som aftalt vedlægges strukturforslaget til vurdering af adm. konsekvenser. Som nævnt skal forslaget på ordførermøde torsdag morgen og udsendes til K-udvalg på fredag” og forespurgt, om det var den fulde lovttekst til L 99, der her blev sendt frem, forklarede vidnet, at det var hele lovforslaget i sin fulde tekst, dog undtaget nogle få senere rettelselser, der her blev sendt frem. Det var opgaven som koordinator, vidnet her varetog.

Adspurgt, om der på dette tidspunkt var nogle overvejelser om, hvorvidt justeringen af den frivillige sambeskatning skulle medtages, forklarede vidnet, at han ikke selv tog initiativ til at få det med i forslaget eller til at få oplyst, hvorfor det ikke tidligere var medtaget.

Foreholdt, at de administrative konsekvenser, der skulle vurderes, var det offentliges ressourceforbrug, og forespurgt, om der også blev foretaget en sammenligning med L 61 på dette punkt, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det var Told- og Skattestyrelsen, der foretog denne vurdering. Vidnet modtog kun det endelige svar fra Told- og Skattestyrelsen.

Forespurgt, om udeladelsen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, kunne betyde en letelse i administrativ henseende, forklarede vidnet, at han ikke kan udtale sig herom. Han vil mene, at Told- og Skattestyrelsen kiggede mere overordnet på det, og at de ikke gik ned i de enkelte bestemmelser. Der skulle jo fortsat anvendes ressourcer på kontrol af virksomhederne.

Forespurgt, om der var overvejelser om, hvorvidt L 99 ville føre til et større eller mindre provenu for staten, forklarede vidnet, at lovforslaget helt givet ville medføre et provenutab, idet det var en konkurrenceevnepakke. Vidnet kender ikke til, om der blev foretaget en sammenligning med provenuberegningen på L 61, herunder specielt vedrørende ændringen af ligningslovens § 31, stk. 6. Det er vidnets opfattelse, at der ikke var nogen særlig forskel på provenuvirkningerne.

Foreholdt pag. 34 (side 4292) og forespurgt, om der blev givet udtryk for bekymring over udeladelse af forslaget til selskabsskattelovens § 31, stk. 6, i L 99, forklarede vidnet, at Told- og Skattestyrelsen ikke kom med bemærkninger vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6. Styrelsen kom heller ikke med bemærkninger om konsekvensen for konkrete sager eller om et muligt provenutab i forbindelse med udeladelse af selskabsskattelovens § 31, stk. 6.

Foreholdt bilag 33.02 (ekstrakten pag. 36-39/side 9425-9428), mail af 24. januar 2002 fra Susanne Hjærnøe til Katrine Bredsdorff Pedersen og vidnet samt notat om bemærkninger til lovforslag, og forespurgt, om der i notatet blev givet udtryk for bekymringer vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det blev der ikke.

Foreholdt bilag 44.05 (ekstrakten pag. 40-45/side 13253-13258), mail af 1. februar 2002 fra vidnet til Hans Lei Johansen From vedhæftet oplæg af 25. januar 2002 til

Styregruppe/Økonomiudvalg vedrørende konkurrenceevnepakken – lovforslag om strukturændringer mv., forklarede vidnet, at Hans Lei Johansen From var departementschefens sekretær. Vidnet fremsendte det anførte oplæg til ham. Det er sædvanligt, at man udarbejder et sådant oplæg vedrørende lovforslag af en vis betydning. Det var tiltænkt styregruppen, der bestod af departementscheferne for de involverede ministerier. Vidnet er ikke bekendt med, hvilke ministerier der var repræsenteret på dette møde. Økonomiudvalget er regeringens Økonomiudvalg.

Vidnet forklarede, at papiret skulle bruges til at fortælle, hvad lovforslag L 99 indeholdt, med henblik på, at man kunne få ”go” for at fremsætte det. Der var en forside, som kunne læses hurtigt igennem, og for dem, der ønskede noget uddybende, var der et fyldigere notat. Mange af forslagene var allerede kendt fra regeringens konkurrenceevnepakke, så de skulle ikke beskrives på ny.

Advokat Michael Rekling dokumenterede pag. 41 (side 13254), 2. afsnit, ”... Lovforslaget udmønter 6 af de 32 konkrete forslag i pakken” og 8. afsnit, ”• objektivisering af CFC-regler”.

Foreholdt pag. 42 (side 13255), 6 konkret nævnte forslag, 2. sidste afsnit, ”• objektive CFC-regler, der vil medvirke til at skabe større sikkerhed om de skattemæssige konsekvenser ved etablering af datterselskaber i udlandet. Genfremsættelse af forslag fra den tidligere skatteminister (L61)”, og forespurgt, om han på dette tidspunkt var blevet klar over, hvad der var baggrunden for, at justeringen af den frivillige sambeskatning var taget ud, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det var heller ikke budskabet i denne tekst, hvor der henvises til, at CFC-reglerne også havde været fremme i L 61.

Foreholdt pag. 43 (side 13256), ”forslag der ikke er konkret nævnt”, og forespurgt, hvorledes dette skulle forstås, forklarede vidnet, at det hang sammen med formuleringer.

ringen af selve konkurrenceevnepakken, hvor nogle af forslagene blot var omtalt som ”en række mindre justeringer”. Det er disse forslag, som nu blev beskrevet og lagt op til Økonomiudvalget som noget, der ikke tidligere var nævnt specifikt, men som også skulle med.

Foreholdt 2. afsnit, ”• justering af reglerne om afskrivning på immaterielle rettigheder, der fjerner en tidligere utilsigtet skærpselse. Forslaget var i ekstern høring i efteråret 2001”, og forespurgt, hvad dette forslag drejede sig om, forklarede vidnet, at det var en mindre sag om afskrivningsperioden for immaterielle aktiver. Det var Katrine Bredsdorff Pedersen, der havde udarbejdet dette forslag.

Foreholdt bilag 30.11 (ekstrakten pag. 46/side 8649), notat af 28. januar 2002 fra vidnet til skatteministeren, specielt 1. afsnit, ”Med henblik på udsendelse til K-udvalg vedlægges udkast til lovforslag om strukturændringer m.v. (del af Konkurrenceevnepakken). Der vedlægges endvidere resume, fremsættelsestale og en oversigt over ændringerne med kommentarer”, og 2. sidste afsnit, ”– Forslaget vedrørende CFC-forslaget har også været fremsat af den tidligere regering i efteråret 2001. Forslaget nåede ikke at blive 1. behandlet inden valget. Der har – så vidt vides – ikke været tilkendegivelser fra borgerlig side vedrørende forslaget”, forklarede vidnet, at der ikke blev givet nogen supplerende orientering til ministeren vedrørende dette punkt. Ministeren havde forinden fået et tidligere udkast forelagt, og han fik nu oplysninger om den videre udvikling.

Foreholdt bilag 32.80 (ekstrakten pag. 47-48/side 9302-9303), mail af 8. februar 2002 fra vidnet til diverse organisationer mm. og mail af 8. februar 2002 fra Katrine Bredsdorff Pedersen til DKV, HNG m.fl., bekræftede vidnet, at han iværksatte en ekstern høring over L 99. Han modtog således også de officielle høringssvar. Han kan dog ikke udelukke, at nogle svar er gået direkte til den konkrete afdeling.

Forepurgt, om der var nogle høringsvar, der indeholdt bemærkninger vedrørende udeladelsen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det mener han ikke. Der var en del høringsvar, der beskæftigede sig med CFC-beskatningen. Vidnet mener heller ikke, at der var nogen kritik af, at justeringen af den frivillige sambeskatning var taget ud. Der var heller ikke nogen, som roste dette.

Foreholdt bilag 29.36 (ekstrakten pag. 49/side 8295), notat af 22. marts 2002 til skatteministeren, bekræftede vidnet, at han her lagde tre oversigter over høringsvar til ministeren.

Foreholdt pag 49, 3. sidste afsnit, ”Vedrørende skattefrie omstruktureringer (pkt. c) gives fortrinsvis udtryk for, at forslaget indeholder de lempelser, som regeringen har prioriteret. Øvrige forslag til lempelser (succession i sambeskatning og lempelse af værnsreglerne vedrørende underskud) hører ikke hjemme i dette forslag”, og forespurgt, hvad ”succession i sambeskatning” dækkede over, forklarede vidnet, at man normalt ikke kunne succedere i sambeskatning, men FSR havde foreslået en yderligere lempelse i den forbindelse. Vidnet bekræftede på forespørgsel, at det alene angik skattefrie omstruktureringer.

Forespurgt, om han under gennemgang af høringsvarene i forbindelse med udarbejdelse af høringsnotaterne eller i spørgsmål eller svar til Folketingets Skatteudvalg har set eller hørt bemærkninger til udeladelsen af justeringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det har han ikke. Der var ikke anført noget i høringsvarene eller på anden vis herom.

Foreholdt af advokat Hanne Rahbæk bilag 89.42 (side 37661-37662), forelæggelse for skatteministeren af 19. august 2003 vedrørende Ligningsrådets møde den 19. august 2003, specielt TDC-sagen, forklarede vidnet, at dette var en afrapportering fra

Ligningsrådets møde. Vidnet orienterede skatteministeren om nogle af de behandlede sager, herunder TDC-sagen. Vidnet har her også anført, at Ivar Nordland allerede havde orienteret ministeren om sagen.

Foreholdt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen bilag 35.82 (ekstrakten pag. 7-31/side 10585-10609), bekræftede vidnet, at det var 14. kontors bidrag til den samlede velkomstpakke til ny minister, herunder vedrørende ”stinkersager”. Vidnet forklarede videre, at det var ledelsessekretariatet, der koordinerede bidragene fra de enkelte kontorer. Vidnet er ikke bekendt med, hvem i ledelsessekretariatet der var koordinator på velkomstpakken. Det var muligvis Anni Ellebæk, men han er ikke sikker.

Mødet hævet kl. 14:50.

Næste møde er berammet til torsdag den 10. februar 2005 kl. 09:30.

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 13. april 2005.
Marianne Kjørbye

Den 10. februar 2005 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbjerg.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister

Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard.

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding mødte advokat Lida Hulgaard.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Mads Krarup, der er valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt, var ikke mødt.

Advokat Steen Lassen, der er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær og underdirektør Flemming Paludan mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær,

var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen ved advokat Jeppe Rosenmeier.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Advokat Nicolai Westergaard, der er valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernøe, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel, var ikke mødt.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Advokat Henrik Groos mødte sammen med vidnet Ove Lykke Hindhede.

Som vidne mødte Ove Lykke Hindhede (tidligere Zeimer), der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

På kommissionsformand Lars Lindencrone Petersens forespørgsel forklarede vidnet, at han er advokat.

Forespurgt af advokat Michael Rekling bekræftede vidnet, at han tidligere har heddet Zeimer. Han skiftede navn i maj 2003. Han har siden 1990 arbejdet hos PricewaterhouseCoopers, hvor han nu er partner. Han arbejder i skatteafdelingen og beskæftiger sig særligt med beskatning af olie og gas. Vidnet har en særlig ekspertise i skatteret, herunder international skatteret og CFC-beskatning. Han havde i 2001 ikke nogen erfaring med frivillig sambeskatning.

Adspurgt forklarede vidnet, at han ikke har, og heller ikke på noget tidspunkt har haft noget hverv i Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, FSR.

Forespurgt, om han havde tilknytning til dialoggruppen, der i foråret 2001 arbejdede med nye regler om sambeskatning, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Han har heller ikke hørt om, hvad denne gruppe har foretaget sig, ud over hvad han senere har læst i avisen herom.

Foreholdt bilag 26.78, side 7259-7302, print af lovforslag nr. L 61, forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), specielt side 7259, punkt 2 vedrørende ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, og forespurgt, om han i foråret 2001 var bekendt med, at der var overvejelser om ændring af selskabsskattelovens 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Foreholdt, at drivkraften til forslaget om ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, var Ivar Nordland, og forespurgt, om han kendte denne, forklarede vidnet, at han kender Ivar Nordland, og at han også kendte ham i 2001.

Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at ideen til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, var baseret på rygter i rådgiverkredse, vist nok blandt revisorer, om, at man ved en ”step up” på goodwill kunne omgå reglerne om frivillig sambeskatning, og forespurgt, om han var bekendt med sådanne rygter i rådgiverkredse i 2000-2001, forklarede vidnet, at det var han ikke. Vidnet har først hørt om dette inden for de sidste par måneder.

Foreholdt, at TDC i 2000-2001 havde visse overvejelser om omstruktureringer, hvor selskabet blandt andet blev rådgivet af PricewaterhouseCoopers, og forespurgt, om han var involveret i disse drøftelser, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han var heller ikke involveret i drøftelser med TDC om omstrukturering af Talkline i Tyskland.

Foreholdt, at lovforslag L 61 blev fremsat i efteråret 2001, og forespurgt, om han var opmærksom på dette lovforslag, da det blev fremsat, forklarede vidnet, at det var han. Han orienterede sine klienter om den del af forslaget, der vedrørte CFC-reglerne, altså selskabsskattelovens § 32.

Forespurgt, om de også overvejede forslaget vedrørende den frivillige sambeskatning i selskabsskattelovens § 31, forklarede vidnet, at der nok var nogen i firmaet, der gjorde det, men han gjorde ikke selv, idet han ikke havde nogen klienter, som dette havde interesse for.

Adspurgt forklarede vidnet, at skiftet fra en SR- til en VK-regering ikke betød nogen ændring for ham på hans område.

Foreholdt bilag 27.86 (ekstrakten pag. 1-3/side 7760-a – 7760-c), fax af 25. januar 2002 fra vidnet til Jesper Vestergaard, Skatteministeriet vedhæftet notat med over-

skriften: Dele af CFC-forslaget vil være et brud på skattestoppet, og forespurgt, om han kendte Jesper Leth Vestergaard i forvejen, forklarede vidnet, at han talte i telefon med Jesper Leth Vestergaard et par dage før, faxen blev sendt. Vidnet havde spurgt efter Ivar Nordland, der imidlertid ikke var til stede, hvorfor han blev stillet om til Jesper Leth Vestergaard. Det var første gang, at vidnet talte med Jesper Leth Vestergaard. Vidnet erindrer ikke, hvad der var anledningen til hans opringning, men de kom under samtalen til at tale om CFC-reglerne. Vidnet blev overrasket over at høre, at man ville genfremsætte L 61, idet der efter hans opfattelse var en del skærper i forslaget. Jesper Leth Vestergaard var ret uforstående over for, at der skulle være tale om skærper.

Forespurgt forklarede vidnet, at det under samtalen med Jesper Leth Vestergaard den 23. januar 2002 var hans indtryk, at man ville genfremsætte L 61. Vidnet husker ikke, hvorfor han ringede til Ivar Nordland. Han kan ikke udelukke, at det vedrørte en anden sag. Det undrede vidnet, at man ville genfremsætte L 61, når regeringen havde meddelt, at den ville indføre et skattestop. Vidnet fandt det mærkeligt, at man så ville gennemføre nogle skærper. Vidnet tænkte i denne forbindelse specielt på det, som er anført som punkt 1 i notatet om, at man ville inddrage operationel leasing i CFC, hvilket klart var en skærpelse. Udgangen på telefonsamtalen blev, at Jesper Leth Vestergaard gerne ville have et notat om, hvad vidnet mente var skærper. Notatet skulle helst laves straks, for det hastede for departementet.

Vidnet udarbejdede notatet sammen med flere andre medarbejdere hos PricewaterhouseCoopers. Vidnet talte i denne forbindelse med Anders Bjørn, der var medlem af skatteudvalget, og med Niels Ebbe Andersen, der er fagdirektør i FSR, og sidstnævnte sagde, at notatet skulle skrives i FSR's regi. Vidnet kontaktede derfor FSR, der resolverede, at vidnet skulle sende notatet til medlemmerne af FSR's skatteudvalg, hvilket blandt andet var John Bygholm, Michael Sørensen, Anders Bjørn og Susanne

Nørgaard. Notatet skulle sendes til de medlemmer, der havde med international skat at gøre. Notatet blev konciperet af vidnet og medarbejdere hos PricewaterhouseCoopers med input fra de nævnte personer fra FSR, herunder John Bygholm og Michael Sørensen. Der kom flere bemærkninger fra medlemmerne af FSR's skatteudvalg, og notatet blev rettet til i overensstemmelse hermed, hvilket også medførte, at notatet blev forsinket og først kom af sted fredag den 25. januar 2002.

Foreholdt pag. 1 (side 7760-a) og forespurgt, hvorfor faxen er sendt fra Henrik Faust Pedersens telefax, forklarede vidnet, at det er den fax, der anvendes af vidnets sekretær. Vidnets sekretær sad i begyndelsen sammen med Henrik Faust Pedersens sekretær, og da denne sidste holdt op, overtog vidnets sekretær faxen. Navnet er herefter ikke blevet ændret i overensstemmelse med de faktiske forhold.

Vidnet forklarede, at Henrik Faust Pedersen også kom med bemærkninger til notatet, for så vidt angår punkt 5. Det var Henrik Faust Pedersen, der konciperede teksten til dette punkt med undtagelse af det sidste punktum, der er rettet til af John Bygholm. Der stod først noget om et beløb på 10 mia. kr., hvilket vidnet havde skrevet på basis af, hvad han havde fået oplyst af Henrik Faust Pedersen om, at det var en skærpelse på 10 mia. kr. Denne linje blev senere ændret af John Bygholm, der forfattede det sidste punktum som anført i teksten. Vidnet stoled på, hvad Henrik Faust Pedersen sagde om denne problemstilling.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen om, hvad Henrik Faust Pedersen sagde herom, forklarede vidnet, at han spurgte Henrik Faust Pedersen, hvad det drejede sig om, for han kunne se, at det ikke vedrørte CFC, og Henrik Faust Pedersen sagde til vidnet, at det var en skærpelse. Han sagde også, at det var et brud på skattestoppet.

Adspurgt af advokat Michael Rekling om, hvad der var PricewaterhouseCoopers' og FSR's interesse i, om noget var i strid med skattestoppet, hvilket vel er et politisk spørgsmål, forklarede vidnet, at det for embedsmændene i Skatteministeriet ikke var et politisk spørgsmål, men handlede om, at de ville skrive loven, så den ikke kom i strid med skattestoppet. De ville derfor gerne have et notat om, på hvilke punkter vidnet mente, at der var skærper.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bekræftede vidnet, at Jesper Leth Vestergaard var uforstående over for, at der var skærper i lovforslaget. Jesper Leth Vestergaard fortalte, at embedsmændene havde taget noget ud af forslaget, men han ville ikke ud med, hvad det var.

Foreholdt pag. 2 (side 7760-b), 2.-3. afsnit, "L 61 indeholdt dog også en række skærper. Genfremstilles lovforslaget i uændret form, må det være et brud på den nye regerings skattestop. Følgende forhold må anses som et brud på skattestoppet:", bekræftede vidnet, at teksten til punkt 1 er skrevet af ham, mens de andre punkter kommer fra andre personer. Det er en normal fremgangsmåde, når der udarbejdes et sådant notat.

Foreholdt pag. 1 (side 7760-a) nederst, hvorefter der angiveligt er sendt kopi af faxen til FSR's skatteudvalg, og forespurgt, om der kom bemærkninger fra FSR's skatteudvalg, forklarede vidnet, at notatet blev sendt til medlemmerne af skatteudvalget først i flere udkast og derpå i den endelige version, og de var tilfredse med det endelige notat, der gik af sted til Skatteministeriet. Vidnet fandt den 24. januar 2002 ud af, hvorfor det hastede så meget med notatet, og hvorfor det var så vigtigt, at forslaget ikke var i strid med skattestoppet, da regeringen kort efter fremlagde forslaget i forbindelse med konkurrenceevnepakken, der indeholdt en række lempelser til erhvervslivet.

Foreholdt bilag 27.77 (ekstrakten pag. 4-5/side 7683-7684), mail af 29. januar 2002 fra vidnet til Ivar Nordland og Jesper Leth Vestergaard, bekræftede vidnet, at det alene var punkt 6 i notatet, han refererede til i denne mail. Vidnet forklarede, at Ivar Nordland ringede flere gange, blandt andet den 28. februar 2002, og de drøftede notatet igennem flere gange. Jesper Leth Vestergaard ringede også til vidnet. De fortalte først, at punkt 1 og 5 var taget ud, og herefter diskuterede de især punkterne 2, 3, 4 og 6. Ivar Nordland og Jesper Leth Vestergaard kunne først ikke se, at der var tale om skærper, men gav sig dog på punkterne 2-4. Der var dog stadig problemer med punkt 6, hvilket var anledningen til, at vidnet sendte denne mail.

Foreholdt dele af bilag 59.01 (ekstrakten pag. 6-7/side 18664 og 18722), print af avisartikler fra Jyllands-Posten af 16. januar 2004, "Revisor: TDC-notat uden betydning", og af 20. december 2003, "TDC-revisorer bag skattestop-notat", og foreholdt, at det har været drøftet, hvorvidt vidnet fremsendte notatet på vegne af FSR, og forespurgt, om dette var tilfældet, forklarede vidnet, at han efter aftale sendte notatet til FSR's skatteudvalg, der tiltrådte notatet. Skatteudvalgets medlemmer kom med input til notatet, og formanden for skatteudvalget, John Bygholm var med i denne proces og tiltrådte ligeledes notatet.

Adspurgt, om den daværende formand for FSR havde udtalt sig om notatet, forklarede vidnet, at formanden normalt ikke er med i en sådan proces. Vidnet ved ikke, om formanden har set dette notat.

Forespurgt af advokat Henrik Groos om tilbagemeldingen om, at punkt 1 og 5 var taget ud af lovforslaget, forklarede vidnet, at Ivar Nordland og Jesper Leth Vestergaard allerede om mandagen, da de ringede tilbage, fortalte ham, at punkt 1 og 5 var taget ud. Disse punkter var taget ud, inden vidnets notat blev skrevet, og han har således ikke haft nogen indflydelse herpå. Vidnet meddelte tilbage til alle i systemet,

herunder til medlemmerne af FSR's skatteudvalg, at punkt 1 og 5 var taget ud af lovforslaget.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om Henrik Faust Pedersen fortalte, hvor han havde beløbet på 10 mia. kr. fra, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Vidnet spurgte Henrik Faust Pedersen om, hvorfor han havde skrevet Tyskland, og han svarede, at det skyldtes, at han havde kendskab til dette.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel om, hvorfor notatet først blev sendt fredag den 25., forklarede vidnet, at Anders Bjørn havde sagt, at det skulle gennem FSR, hvilket medførte, at det tog lidt længere tid at færdiggøre. Forespurgt om, hvorfor notatet ikke blev lavet på FSR's brevpapir, forklarede vidnet, at det ville han også helst have haft, men notatet hastede så meget, at der ikke var tid til at lave det på anden måde.

Foreholdt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, at vidnets argument for, at punkt 5 skulle pilles ud af lovforslaget, var, at det var i strid med skattestoppet, og forespurgt, om han mente, at forslaget i stedet kunne indgå i en ny sambeskatningslov, uden at dette også ville være i strid med skattestoppet, forklarede vidnet, at der med tiden udviklede sig en anden forståelse af begrebet skattestop, end hvad han på dette tidspunkt havde hørt om, nemlig at det skulle forstås som et decideret og absolut stop.

Foreholdt af advokat Henning Hansen, at TDC-sagen begyndte i 2000-2001 med, at PricewaterhouseCoopers rettede henvendelse til ToldSkat om sagen, og forespurgt, om man i PricewaterhouseCoopers udveksler oplysninger om større eller interessante sager, og hvorledes man informerer hinanden om sådanne sager, forklarede vidnet, at det mest er de interessante afgørelser, der informeres om, hvilket sker på interne møder i revisionsfirmaet. Det er sjældent, at nogen omtaler konkrete sager i denne for-

bindelse. Det vil kun ske, hvis en sag indeholder særlige forhold, der har betydning for mange.

Forespurgt, om han på sådanne møder havde hørt om TDC's påtænkte omstrukture-ring i Tyskland, forklarede vidnet, at han ikke har hørt noget herom. Han vil tro, at sagen var alt for speciel til det.

Adspurgt til sin kontakt til Ivar Nordland forklarede vidnet, at han lærte Ivar Nordland at kende i forbindelse med nogle forhandlinger om aflønning af dansk/svensk togpersonale. Han husker ikke præcist, hvornår det var, men det var før åbningen af Øresundsbroen. Vidnet forklarede yderligere, at han jævnligt ringer til Skatteministeriet, hvis han har en forespørgsel om et skatteretligt spørgsmål, og her bliver man vedrørende internationale forhold altid stillet ind til Ivar Nordland. Da vidnet kender Ivar Nordland i forvejen, kan han derfor lige så godt ringe direkte til Ivar Nordland. Vidnet ringede jævnligt til Ivar Nordland, men der kunne også gå op til ½ år mellem vidnets opringninger. Der er flere medarbejdere hos PricewaterhouseCoopers, som har en personlig kontakt til Ivar Nordland.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om han, da han den 25. februar 2002 skrev telefaxen til Jesper Leth Vestergard, havde kendskab til, at selskabsskattelovens § 31, stk. 6, kunne få konsekvenser for TDC, forklarede vidnet, at han ikke kendte til TDC-sagen.

Advokat Henrik Groos fratrådte kl. 10:10.

Som vidne mødte Solveig Mortensen, der lovligt forberedt og formanet på ny afgav forklaring.

Advokat Michael Rekling bemærkede indledningsvis, at afhøringen vedrørte perioden efter den 18. september 2001.

Foreholdt bilag 08.91 (ekstrakten pag. 1/side 1823), mail af 24. september 2001 fra Lars Nørding til Mogens Nicolajsen, Gitte Wrobel og Esther Uhrenholt, og forespurgt, hvorfor mailen ikke også var stilet til hende, forklarede vidnet, at hun var på ferie i perioden fra den 14. til den 28. september 2001.

Forespurgt, om hun deltog i mødet eller i forberedelserne hertil, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Mødet blev først aftalt, efter at hun var gået på ferie. Hun blev heller ikke kontaktet under sin ferie om mødet.

Foreholdt 3. afsnit, ”TDC ønsker at anmode Ligningsrådet om en bindende forhåndsbesked af værdiansættelsen”, og forespurgt, om der havde været usikkerhed om, hvorvidt TDC ville anmode om en bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at de ikke havde nogen forventning om, at TDC ville spørge om mere, efter at selskabet den 18. september 2001 havde fået en bindende forhåndsbesked. Da TDC imidlertid tilkendegav, at selskabet ville bede om en bindende forhåndsbesked vedrørende værdiansættelsen, regnede de herefter med, at anmodningen snart ville komme, idet TDC havde tilkendegivet, at man gerne ville have den på et møde i Ligningsrådet i november. De regnede med, at det skulle gå hurtigt, og de overvejede også, om de ville kunne nå det. TDC kunne ganske vist vente med at afgøre, om Talkline skulle indgå i sambeskatningen, til koncernen skulle indgive selvangivelse den 30. juni 2002, men det kunne også være, at TDC ville have det med i regnskabet allerede pr. den 31. december 2001.

Adspurgt om, hvornår hun hørte om forløbet af mødet, forklarede vidnet, at det gjorde hun den 1. oktober 2001, da hun mødte efter ferie. Esther Uhrenholt, Mogens Nicolaisen, Lars Nørding og hun holdt samme dag et møde herom.

Foreholdt bilag 14.36 (ekstrakten pag. 4-9/side 3692-3697), mødereferat af 1. oktober 2001 af møde med TDC A/S den 28. september 2001 med bilag, og forespurgt, hvornår hun så referatet, forklarede vidnet, at hun fik det samme dag, som det blev skrevet.

Foreholdt pag. 4 (side 3692), 2.-3. sidste afsnit, ”Selskabets repræsentanter redegjorde i korte træk for: - den foretagne omdannelse af det tyske datterselskab til kommanditselskab, herunder formålet med omdannelsen. ...”, og forespurgt, hvad der blev sagt om formålet med omdannelsen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun mener ikke, at hun hørte noget herom.

Foreholdt samme afsnit, fortsættelsen, ”... hvordan denne foregik og hvorledes step-up'en er beregnet”, forklarede vidnet, at hun ikke hørte noget om, hvorledes ”step up'en” var beregnet. Hun hørte, at man havde talt om at nedsætte en arbejdsgruppe. Esther Uhrenholt skrev også et notat, men vidnet satte sig ikke nærmere ind i dette. Hun ved ikke, om der muligt var noget ”fortidigt” vedrørende sådanne beregninger.

Foreholdt pag. 5 (side 3693), 1. afsnit, ”... Det var derfor helt afgørende at sagen kunne afgøres på Ligningsrådets møde den 20. november 2001, ...”, og forespurgt, om hun hørte noget om baggrunden for, at den skulle afgøres så hurtigt, forklarede vidnet, at det var for, at TDC kunne afsætte det rigtige beløb i regnskabet for 2001.

Foreholdt 1. afsnit, ”... det var af væsentlig regnskabsmæssigt betydning for TDC ...”, og forespurgt, hvad det var, der var væsentligt, forklarede vidnet, at det måtte

være det skattemæssige. Der var jo tale om årlige skattemæssige afskrivninger på 1/7 af 10 mia. kr., hvilket var et størrelsesforhold, der var af væsentlig betydning også for TDC. Det var i hvert fald det, de i ToldSkat lagde i det.

Foreholdt pag. 9 (side 3697), med påtegningen ”Solveigs notat” bekræftede vidnet, at det er hendes notat. Hun erindrer ikke præcist, hvornår hun lavede det. Det var efter den 1. oktober og før den 18. december 2001. Notatet er skrevet på baggrund af de oplysninger, der kom frem på mødet, herunder oplysningen om anskaffelsessummen på de 1,9 mia. kr., og inden de fik anmodningen om en bindende forhåndsbesked.

Foreholdt bilag 13.13 (ekstrakten pag. 111-112/side 3442-3443), mail af 21. maj 2003 fra Merete Helle Hansen til vidnet, og svar herpå fra vidnet, specielt svaret, sidste afsnit, ”Jeg har vedhæftet et notat, jeg har udarbejdet i oktober 2001 efter et møde med TDC, da forespørgslen var under barsling. ...”, bekræftede vidnet, at det var det omhandlede notat, der her blev fremsendt. Hun kan således bekræfte, at hun har udarbejdet notatet i oktober 2001.

Foreholdt bilag 14.36 på ny, specielt ”Solveigs notat” pag. 9 (side 3697), sidste afsnit, ”Spørgsmålet er, om de danske skattemyndigheder har mulighed for at begrænse værdien af goodwill i henhold til realitetsgrundsætningen til den begrænsning, der er efter tyske skatteregler?”, og forespurgt, om problemstillingen nu var, hvorvidt værdien af goodwill kunne begrænses til 1,9 mia. kr., således at det var et valg mellem de 10 mia. kr. eller 1,9 mia. kr., bekræftede vidnet, at dette var problemstillingen, som hun så det.

Foreholdt bilag 08.47 (ekstrakten pag. 11-12/side 1567-1568), Gitte Tarum Wrobels mødereferat af 8. oktober 2001 vedrørende møde den 28. september 2001 med TDC,

forklarede vidnet, at hun ikke modtog dette referat. Vidnet har først set det i forbindelse med nærværende sag. Referatet ændrer ikke ved noget.

Foreholdt pag. 11 (side 1567), næstsidste afsnit, ”Fra Told- og Skats side blev der gjort opmærksom på, at Ligningsrådet ved en bindende forhåndsbesked ville tage udgangspunkt i TSS-cirkulære 2000-10. TDC indvilligede i at udarbejde en beregning efter cirkulæret – men det var deres klare opfattelse, at cirkulæret ikke var anvendeligt i den konkrete sag”, og foreholdt, at det ser ud som om, der er et tredje synspunkt, hvorefter det er et tredje tal, der er relevant, forklarede vidnet, at dette var Erhvervsbeskatningskontorets opfattelse. Forespurgt, om hun hørte noget om dette, forklarede vidnet, at det har hun nok gjort, men hun var selv af samme opfattelse som TDC, at cirkulæret ikke var anvendeligt.

Vidnet forklarede, at de opfattede de 1,9 mia. kr. som det beløb, TDC reelt havde betalt for goodwill. De kunne således ikke komme uden om dette beløb som afskrivningsgrundlag for erhvervet goodwill. De troede ikke på, at cirkulæreberegningen var anvendelig, idet der efter cirkulæret skulle ske en beregning 3 år bagud, hvilket ikke var rimeligt for en virksomhed af denne art.

Foreholdt bilag 08.45 (ekstrakten pag. 13-15/side 1563-1565), mødereferat af 14. december 2001 vedrørende møde den 12. december 2001 hos TDC, forklarede vidnet, at hun ikke deltog i dette møde, idet Erhvervsbeskatningskontoret ”havde glemt at invitere hende”. Der var ingen fra Selskabsrevisionen med til mødet. Selskabsrevisionen havde ellers en fast aftale med Omstruktureringskontoret om, at de blev taget med til sådanne møder, men dette møde blev holdt med Erhvervsbeskatningskontoret, som ikke kendte til denne aftale. Vidnet blev opmærksom på, at der havde været et sådant møde, da hun efter mødet blev ringet op af Gitte Wrobel, der meddelte hende, at der nu ville komme en anmodning om bindende forhåndsbesked på værdiansættel-

sen, og bad hende om at rydde kalenderen for at tage sig af dette. Meddelelsen fra mødet var, at TDC forventede, at der ville komme materiale inden jul.

Foreholdt pag. 13 (side 1563), 2. afsnit, "... Der blev fra TDC's side gjort opmærksom på, at man havde valgt Deloitte & Touche til at udarbejde rapporten, idet man ønskede en uafhængig vurdering. TDC's revisorer fra PWC og Ernst & Young", og forespurgt, om hun vidste, at Deloitte & Touche var i gang med at udarbejde en rapport, forklarede vidnet, at det fik de nu at vide. Adspurgt, om styrelsen var involveret i beslutningen om, at Deloitte & Touche skulle inddrages, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Foreholdt 3. afsnit, "Mødet blev i stedet anvendt til kort at redegøre for, hvorfor man ønskede en bindende forhåndsbesked vedrørende værdien af goodwill i Talkline KG samt til at gennemgå, hvad rapporten kom til at indeholde", og forespurgt, hvorfor TDC ønskede en bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at der ikke var nogen, der fortalte hende om baggrunden herfor. Hun formoder, at det var for at få sikkerhed for værdiansættelsen.

Foreholdt pag. 14 (side 1564), sidste afsnit, "... TDC så helst at sagen blev forelagt for Ligningsrådet i januar. Lisbeth Rasmussen stillede sig tvivlende overfor, om det kunne nås. ...", og forespurgt, om hun fik at vide, at tidsplanen var ændret, forklarede vidnet, at det fik hun at vide af Gitte Wrobel. Vidnet bekræftede, at de var i tvivl om, hvorvidt de kunne nå det til dette tidspunkt.

Foreholdt bilag 20.06.34 (ekstrakten pag. 16-17/side 30184-30185), mail af 18. december 2001 fra Solveig Mortensen til Gitte Wrobel og notat om værdiansættelse af goodwill, specielt pag. 16 (side 30184), 1. afsnit, "Vi har gjort os nogle tanker vedr. værdiansættelsen af goodwillen, hvor vi overvejer, om der er mulighed for at overfø-

re begrænsningen i værdien til ”betalt goodwill” som efter tyske regler. Vedlagte notat er på tankespindsstadiet, men vi mener dog, at vi gerne vil høre din mening herom”, og forespurgt, hvorfor hun arbejdede på sagen på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at de skulle forberede arbejdet med den anmodning, der skulle komme. Det skulle jo gå hurtigt, når den kom. De forventede på dette tidspunkt, at anmodningen kunne komme, hvad dag det skulle være. Der var ikke formelt journaliseret en sag, idet de ikke havde modtaget noget skriftligt, men der var sat tid af til sagen. Der var ikke meget tid, hvis sagen skulle med på Ligningsrådets møde i januar.

Vidnet forklarede, at der ikke var journaliseret nogen sag hos Selskabsrevisionen, idet hun ikke havde modtaget noget fra Gitte Wrobel endnu. De vidste, at de skulle afgive et høringssvar, og vidnet måtte genopfriske, hvad sagen drejede sig om. Hun var også nødt til at læse det tidligere materiale igennem. Hun sendte notatet til Gitte Wrobel for at vise hende, hvad det handlede om. Gitte Wrobel kendte ikke sagen forud.

Forespurgt, om der på dette tidspunkt formelt var journaliseret en sag herom, forklarede vidnet, at Selskabsrevisionen ikke anvender journalnumre, idet sagsgangen styres via registreringen af ind- og udgående post i edb-systemet Kom-It.

Forespurgt, hvilken indgående post der satte hende i gang med sagen, forklarede vidnet, at det var mødet med TDC i september 2001 og telefonsamtalen i december 2001 med Gitte Wrobel, der satte hende i gang med at forberede sagen. Der var endnu ikke nogen indgående post. Vidnet fortalte Lars Nørthing, at Gitte Wrobel havde ringet, og han godkendte, at vidnet gik i gang med at forberede sagen.

Adspurgt, om hun på dette tidspunkt havde en sag i forvaltningslovens forstand, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Det var kun tale om en forberedelse af sagen.

Foreholdt pag. 16 (side 30184), 1.-2. afsnit, "... om der er mulighed for at overføre begrænsningen i værdien til "betalt goodwill" som efter tyske regler. ..." og "Såfremt du er enig i, at der er en mulighed, bør det måske nævnes på mødet med TDC, at vi går med disse tanker uden at vi ved, om det kan holde. Blot for at de ikke efterfølgende føler, at vi har holdt dem for nar ved ikke at nævne, at vi har tankerne", og forespurgt, hvad det er for et kommende møde, der refereres til, forklarede vidnet, at TDC på mødet den 12. december 2001 havde tilkendegivet, at man ville fremlægge rapporten på et møde. Vidnet skulle deltage i dette møde. Mødet blev først afholdt den 25. september 2002, ¾ år senere.

Foreholdt pag. 17 (side 30185), 3. afsnit, "... I dette tilfælde vil værdiansættelsen på goodwill umiddelbart være handelsværdien pr. 01.01.2001, hvilket svarer til ca. 10 mia. kr.", og forespurgt, hvem på hendes kontor der i december 2001 kendte dette beløb, forklarede vidnet, at det gjorde hun, Esther Uhrenholt, Mogens Nicolaisen og Lars Nørding. Endvidere kendte Annette Liboriussen og Palle Graff beløbets størrelse. Beløbsangivelsen blev med fremsendelsen af notatet til Gitte Wrobel i Erhvervsbeskatningskontoret også kendt her.

Foreholdt bilag 10.51 (ekstrakten pag. 18-22/side 2307-2311), brev af 28. maj 2002 fra TDC A/S til Ligningsrådet vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG, og forespurgt, om der skete noget i sagen fra december 2001 til maj 2002, som hun har kendskab til, forklarede vidnet, at det gjorde der hende bekendt ikke.

Foreholdt, at der kom en ny skatteminister i november 2001, og forespurgt, om han blev orienteret om TDC-sagen, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Foreholdt, at man i januar-marts 2002 forberedte et lovforslag, L 99, som blev vedtaget af Folketinget den 21. maj 2002, forklarede vidnet, at hun ikke var involveret i arbejdet med L 99. Hun så først lovforslaget, da det var lagt ud på Skatteministeriets hjemmeside. Selskabsrevisionen fik ikke forslaget til høring.

Foreholdt, at der i L 99 var den ændring i forhold til lovforslag L 61, at ændringsforslaget til selskabsskattelovens § 31, stk. 6, var udeladt, og forespurgt, om hun var opmærksom herpå og drøftede det med nogen, forklarede vidnet, at hun talte med Lars Nørding herom. De syntes, at det var underligt, for nu var der jo igen et hul i loven. De så det imidlertid som et bevidst valg, for man havde jo først villet lukke hullet, og nu havde man trukket proppen ud.

Foreholdt, at Selskabsrevisionen tidligere havde udtrykt bekymring omkring et hul i lovgivningen, og at man så L 61 som et "svar" på denne bekymring, og forespurgt, om hun ikke fandt det underligt, at dette "svar" nu var væk, forklarede vidnet, at de fandt det underligt, at man tog forslaget ud. Lars Nørding og hun var imidlertid af den opfattelse, at der ikke var noget, de kunne gøre ved det. Departementet var fuldt ud klar over, hvad det gik ud på, nemlig at der var et hul, og alligevel havde de fjernet det, der kunne lukke hullet. De kontaktede således ikke departementet. Vidnet hørte ikke nogen debat om forslaget andre steder. Lars Nørding og hun drøftede det, fordi de havde arbejdet med problemstillingen. Der var ikke andre, der arbejdede med problemstillingen, så de var nok ikke opmærksomme på det.

Foreholdt at der var en kreds af personer, som havde arbejdet med TDC-sagen, og forespurgt, om Lars Nørding og hun talte med nogen af disse om, at bestemmelsen var gået ud af lovforslaget, forklarede vidnet, at det jo var departementet, der havde taget bestemmelsen ud, og Selskabsrevisionen havde ingen kontakt til departementet. Der var derfor ikke grund til at gøre mere ved det. Forespurgt, om de vidste, hvorfor

bestemmelsen var taget ud, forklarede vidnet, at de gættede på, at det var på grund af skattestoppet, men de vidste det ikke. De havde ikke andre gæt på, hvad det kunne skyldes.

Foreholdt, at anmodningen fra TDC om bindende forhåndsbesked er dateret den 28. maj 2002, forklarede vidnet, at hun først så brevet den 12. september 2002, hvor hun ringede til Gitte Wrobel og bad om at få den tilsendt. Det var, fordi Mogens Nicolaisen på et møde med TDC i anden sammenhæng havde spurgt til sagen og fået det svar, at anmodningen om bindende forhåndsbesked allerede var indgivet. Lars Nørding kontaktede herefter Omstruktureringskontoret, hvor de fandt ud af, at sagen lå hos Gitte Wrobel, og vidnet ringede derfor til hende. Vidnet har således ikke kendskab til, hvad der skete i sagen fra den 28. maj til den 12. september 2002.

Foreholdt bilag 08.81 (ekstrakten pag. 23-24/side 1811-1812), mailkorrespondance den 12. september 2002 mellem Solveig Mortensen til Gitte Tarum Wrobel, specielt pag. 23 (side 1811), 1. afsnit ”Vi har fået det underliggende materiale fra TDC, men vi har ikke fået selve den bindende forhåndsbesked. Vil du sende og faxe en kopi til os”, bekræftede vidnet, at dette var første gang, de fik anmodningen. Forespurgt, hvad det underliggende materiale var, forklarede vidnet, at det var værdiansættelsesrapporten og den tilhørende dokumentation.

Vidnet bekræftede, at de herefter igen gik i gang med sagen, som hun blev sagshandler på i Selskabsrevisionen. Vidnet forklarede, at Gitte Wrobel sammen med kontorchef Kim Lohse i Erhvervsbeskatningskontoret var den primære sagsbehandler. I Selskabsrevisionen blev sagen behandlet af kontorchef Lars Nørding og vidnet. Selskabsomstruktureringskontoret var ikke inde i sagen på dette tidspunkt.

Foreholdt bilag 08.79 (ekstrakten pag. 26/side 1809), mail af 12. september 2002 fra Gitte Tarum Wrobel til Lisbeth Rasmussen med kopi til Kim Lohse og vidnet, specielt 1. afsnit, ”Jeg har talt med Kim om, at vi nok bør få proceskontoret til at se på TDC’s anmodning om bindende forhåndsbesked – så vi kan være sikre på, at der kan gives en bindende forhåndsbesked i denne situation. ...”, bekræftede vidnet, at hun havde hørt om disse overvejelser om, hvorvidt TDC kunne få en bindende forhåndsbesked. Det var spørgsmålet om, hvorvidt det var en påtænkt disposition, at TDC tog det tyske selskab med ind under sambeskatning, og konklusionen blev, at Ligningsrådet kunne godt tage stilling til dette.

Foreholdt bilag 08.78 (ekstrakten pag. 28/side 1808), mail af 19. september 2002 fra Solveig Mortensen til Lisbeth Rasmussen, specielt 1. afsnit, ”Som aftalt pr. telefon sendes en tidslinie vedrørende anmodningen fra TDC om en bindende forhåndsbesked vedrørende goodwill”, forklarede vidnet, at det var teksten i mailen, hun henvisste til som værende tidslinjen. Der var ikke andre bilag hertil. Mailen handlede alene om, hvorvidt det var en påtænkt disposition.

Foreholdt bilag 08.43 (ekstrakten pag. 29-30/side 1560-1561), mødereferat af 7. oktober 2002 vedrørende møde den 25. september 2002 hos TDC, bekræftede vidnet, at hun deltog i mødet.

Vidnet bekræftede på forespørgsel, at mødet forløb som forventet. Der var to repræsentanter til stede fra Deloitte & Touche, og de gennemgik rapporten meget hurtigt, herunder med hensyn til konklusionerne, og hvorledes rapporten var delt op. Styrelsen fremkom ikke med nogen forhåndstilkendegivelser, ud over at de spurgte TDC, om selskabet havde overvejet, om det var den faktiske anskaffelsessum, der skulle anvendes. Det havde TDC ikke overvejet, og det blev derfor aftalt, at advokat Søren Lehmann Nielsen skulle vende tilbage vedrørende dette spørgsmål.

Foreholdt pag. 29 (side 1560), 2. afsnit, ”TSS rejste spørgsmålet angående hjemlen til at fravige den faktiske anskaffelsessum ved indtræden i sambeskatningen, jf. selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6. Advokaten lovede at fremsende en redegørelse - men henviste i øvrigt til den tidligere bindende forhåndsbesked vedrørende TDC fra 18. september 2001 samt til en offentliggjort afgørelse fra Ligningsrådet”, og forespurgt, om den sidstnævnte afgørelse var afgørelsen i sag nr. 2, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, men det må det have været.

Forespurgt, om det anførte var udtryk for, at sagen nu skulle deles op i to dele, forklarede vidnet, at der på dette tidspunkt ikke var tale om nogen opdeling af sagen. Det var noget, der blev aftalt senere.

Foreholdt 3. afsnit, ”TSS spurgte yderligere til sammenhængen mellem de negative forventninger, som TDC giver udtryk for i spm. 2 i den bindende forhåndsbesked fra 18. september 2001 ... sammenholdt med værdiansættelsesrapportens positive forventninger. ...”, forklarede vidnet, at de fik at vide, at der var tale om en samlet ansættelse, hvor nogle af aktiviteterne var underskudsgivende, og det var dem, de tænkte på i september 2001. TDC havde oprindeligt forespurgt, om det ville bevirke nogen forskel, om aktiviteterne blev lagt ind i et eller fem selskaber, så det kan godt tænkes, at TDC påtænkte at foretage en opdeling og udskille de underskudsgivende aktiviteter.

Foreholdt samme afsnit, ”Det blev endvidere oplyst, at salgsplanerne for 2001 er bortfaldet” og forespurgt, om TDC sagde noget om, at salgsplanerne var opgivet, forklarede vidnet, at de opfattede det således, at TDC havde opgivet planerne om et samlet salg.

Foreholdt pag. 30 (side 1561), håndskrift i marginen ”Tal m. Solveig”, forklarede vidnet, at det ikke er skrevet af hende, og hun ikke ved, hvad det drejer sig om, eller hvorfor nogen skulle tale med hende. Det har formodentlig kun været et spørgsmål om, hvorvidt hun havde tid til at deltage i sagsbehandlingen i den periode.

Forespurgt, om der ud over redegørelsen fra advokat Søren Lehmann Nielsen var andet, der skulle foretages som resultat af mødet, forklarede vidnet, at det var der ikke. De afventede brevet fra advokaten, så sagen stod på ”hold”. Vidnet var dog stadig i gang med at læse sagen op, hvilket der gik en del tid med.

Foreholdt bilag 09.74 (ekstrakten pag. 31-32/side 2119-2120), notat af 7. oktober 2002 fra Gitte Tarum Wrobel til Omstruktureringskontoret, att. Kontorchef Niels Kristensen vedrørende TDC – selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, og at dette bilag tilsyneladende er identisk med bilag 11.62 (side 2757-2758), på nær datoen (10. oktober 2002), bekræftede vidnet, at bilag 09.74 var et udkast, der afventede hendes bemærkninger. Hun havde ikke nogen bemærkninger til notatet. De afventede hendes bemærkninger, fordi de ville sikre sig, at der blev spurgt på den rigtige måde hos Omstruktureringskontoret vedrørende spørgsmålet om anskaffelsværdien. Det var første gang, at Omstruktureringskontoret blev involveret i sagen.

Foreholdt pag. 32 (side 2120), 2. afsnit, ”Selskabsrevisionen i Århus har i den forbindelse rejst spørgsmålet om det overhovedet er muligt at erstatte den værdi, der er opgjort efter de tyske regler (1,9 mia. kr.), som umiddelbart må anses for at være den ”faktiske anskaffelsessum” med den af Deloitte & Touche anslåede handelsværdi på 6,5 mia. kr., jf. ordlyden af selskabsskattelovens § 31, stk. 6”, bekræftede vidnet, at det var det samme spørgsmål, som hun rejste i sit notat, og at problemstillingen var den samme, blot var det nu forskellen mellem 1,9 mia. kr. og 6,5 mia. kr. mod tidligere 1,9 mia. kr. og 10 mia. kr. Det skulle forelægges for Omstruktureringskontoret,

som tog sig af lovfortolkningsspørgsmål, idet det var et spørgsmål om fortolkning af selskabsskattelovens § 31, stk. 6.

Adspurgt, om hun selv stadig var af den opfattelse, at det var de 1,9 mia. kr., der var det rigtige beløb, forklarede vidnet, at hun stadig var i tvivl, men at hun hældede til den opfattelse, at det var de 1,9 mia. kr. Der var dog nogen tvivl herom.

Foreholdt bilag 09.68 (ekstrakten pag. 36-46/side 2074-2084), brev af 28. november 2002 fra Erhvervsbeskatningskontoret til TDC A/S vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – Selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, bekræftede vidnet, at den heri citerede udtalelse fra Omstruktureringskontoret er svaret på forespørgslen af 10. oktober 2002 fra Erhvervsbeskatningskontoret. Der var i mellemtiden endvidere kommet et indlæg fra advokat Søren Lehmann Nielsen.

Foreholdt pag. 42 (side 2080), sidste afsnit, ”TDC’s advokat har påpeget, at den tidligere regering den 24. oktober 2001 fremsatte et lovforslag, L 61, der som § 1, nr. 2, havde et forslag til omformulering af selskabsskattelovens § 31, stk. 6. Lovforslaget bortfaldt som følge af folketingsvalget. Det nye 2. pkt. i bestemmelsen, som advokaten omtaler, er taget ud af en sammenhæng. ...”, og pag. 44 (side 2082), 3. afsnit, ”Efter kontorets opfattelse er det korrekt, at den sætning fra lovforslaget, som advokaten har fremhævet, handler om en situation som den foreliggende, dog således at der primært er tænkt på fusioner mellem aktie- og anpartsselskaber og ikke på situationer, hvor et selskab omdannes fra en selskabsform til en anden. Det fremstår imidlertid som uklart, i hvilket omfang forslaget i gennemført form ville have indebåret en ændring i forhold til den gældende retstilstand. Lovforslaget er ikke udtryk for, at der er truffet konkrete afgørelser om spørgsmålet, som man fra den daværende regerings side har anset for uacceptable. ...”, og forespurgt, om de var enige i, at der ikke forelå konkrete afgørelser om spørgsmålet, når der faktisk forelå afgørelser fra Ligningsrå-

det vedrørende ligningslovens § 5 H, hvor der var udtrykt bekymring over, at ligningslovens § 5 H ikke kunne betragtes som værn, forklarede vidnet, at de ikke havde set på det på denne måde.

De havde ikke kontakt til departementet. Efter hvad de hørte fra Omstruktureringskontoret, var departementet af den opfattelse, at der ikke var noget problem vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6. Forslaget til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, i lovforslag L 61 var ikke ment som en ændring, men blot som en præcisering af gældende lov, og det var derfor af underordnet betydning, at det blev taget ud. Det var i hvert fald det, departementet gav udtryk for, da bestemmelsen var taget ud. Det var også den begrundelse, som Omstruktureringskontoret fik oplyst, når de talte med departementet på sagsbehandlerplan. Merete Helle Hansen sagde således til vidnet, at det ikke fik indflydelse, at L 61 bortfaldt.

Vidnet forklarede videre, at de stadig gerne havde set, at selskabsskattelovens § 31, stk. 6, blev ændret som foreslået, men hvis departementets opfattelse var rigtig, var der jo ikke noget problem. Foreholdt, at Selskabsrevisionens oprindelige bekymring vedrørende dette spørgsmål var blevet løst med L 61, og forespurgt, om de med forslagets bortfald nu igen var bekymrede, forklarede vidnet, at de gerne havde set, at L 61 var blevet gennemført, men hvis departementet mente, at der ikke var noget problem, så havde de ikke anledning til nogen bekymring. Vidnet bekræftede, at de desuagtet fortsat var af den opfattelse, at der var et problem.

Foreholdt af advokat Lida Hulgaard, at der var uenighed mellem departementet og Omstruktureringskontoret om ligningslovens § 5 H, og forespurgt, om det var den samme bekymring, der var tale om, forklarede vidnet, at det nok var det samme, for departementet mente heller ikke, at der var noget problem vedrørende ligningslovens § 5 H.

Foreholdt af advokat Michael Rekling pag. 44 (side 2082), 3. afsnit, "... Lovforslaget er ikke udtryk for, at der er truffet konkrete afgørelser om spørgsmålet, som man fra den daværende regerings side har anset for uacceptable. ...", og forespurgt, hvor deres bekymring var blevet af, nu da svaret på denne bekymring var taget ud, forklarede vidnet, at når de af departementet fik at vide, at det ikke skulle læses på denne måde, måtte de blot konstatere, at de havde læst forkert. Det kunne de ikke gøre noget ved.

Foreholdt pag. 45 (side 2083), 4. afsnit, "Da den omhandlede goodwill er oparbejdet af aktieselskabet, er det herefter kontorets opfattelse, at der er tale om koncerninternt oparbejdet goodwill, som følgelig ikke er afskrivningsberettiget, jf. afskrivningslovens § 40, stk. 5", og forespurgt, om de arbejdede videre med denne nye problemstilling, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke, for det var deres opfattelse, at selskabskattelovens § 31, stk. 6, havde forrang frem for afskrivningslovens § 40, stk. 5.

Advokat Michael Rekling henviste til bilag 09.65 (ekstrakten pag. 47-57/side 2046-2056), brev af 7. januar 2003 fra advokat Søren Lehmann Nielsen til Told- og Skattestyrelsen vedrørende bindende forhåndsbesked – indgangsværdi for goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG.

Foreholdt bilag 08.41 (ekstrakten pag. 59/side 1558), mødereferat af 17. februar 2003, vedrørende internt møde vedrørende TDC – anmodning om bindende forhåndsbesked, udarbejdet af Gitte Tarum Wrobel, bekræftede vidnet, at hun deltog i mødet. Temaet for mødet var at finde styrelsens samlede holdning til, hvilken værdi der skulle anvendes ved indtræden i sambeskatning. Konklusionen blev, at det var den faktiske anskaffelsessum, der skulle anvendes.

Foreholdt 2. afsnit, "Enighed om at fastholde Omstruktureringskontorets konklusion i notatet af 7. november 2002", og forespurgt, om der var enighed herom, eller om en

eventuel uenighed blot ikke er kommet til udtryk i referatet, forklarede vidnet, at der var enighed herom.

Advokat Michael Rekling dokumenterede sidste afsnit, første linje, ”Selskabsrevisionen fremkommer med et yderligere notat, som kommer i løbet af et par dage, ...”

Foreholdt bilag 09.63 (ekstrakten pag. 60-69/side 2035-2044), notat af 19. februar 2003 fra Selskabsrevisionen til Told- og Skattestyrelsen vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG, bekræftede vidnet, at hun har skrevet dette notat. Der var ikke andre med til at udarbejde det, men hun har sparet med Christian Homilius fra ToldSkat i Århus. Det er endvidere afstemt med Lars Nørding, både for så vidt angår notatets indhold og sparringen.

Adspurgt om, hvorfor Selskabsrevisionen nu skulle afgive en udtalelse, forklarede vidnet, at de var kommet med nogle vinkler på sagen i forhold til Omstruktureringskontoret, hvorfor de blev bedt om at lave et notat herom.

Foreholdt pag. 67 (side 2042), 2. afsnit, ”Selskabsrevisionen anser forholdet for omfattet af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, hvorefter forholdet ikke vil blive omfattet af afskrivningslovens § 40”, bekræftede vidnet, at de var af den opfattelse, at selskabsskattelovens § 31, stk. 6, havde forrang.

Foreholdt 3. afsnit, ”Såfremt det alligevel lægges til grund, at TDC’ synspunkter er korrekte, således at transaktionen skal vurderes med ”danske øjne” ...”, bekræftede vidnet, at dette var et subsidiært synspunkt, som blev behandlet for fuldstændighedens skyld. Foreholdt, at afsnittet både adresserer selskabsskattelovens § 31, stk. 6, og afskrivningslovens § 40, og forespurgt, hvad Selskabsrevisionens subsidiære op-

fattelse var, tilkendegav vidnet, at den subsidiære opfattelse konkret ikke ville ændre på resultatet i forhold til den principale opfattelse.

Foreholdt pag. 67 (side 2042), sidste afsnit–pag. 68 (side 2043), 1. afsnit, ”Forudsættes det, at der er tale om succession, skal den af kommanditselskabet modtagne goodwill anses for helt eller delvist oparbejdet af kommanditselskabet. I det omfang den er oparbejdet af selskabet, ansættes anskaffelsessummen jf. selskabsskattelovens § 31, stk. 6 til 0 kr.”, bekræftede vidnet, at der under denne forudsætning ikke vil være noget at fradrage i den afskrivningsberettigede goodwill.

Foreholdt pag. 68 (side 2043), 2. sidste afsnit–pag. 69 (side 2044), 1. afsnit, Konklusion, ”Det er således Selskabsrevisionens opfattelse, at der kun i sambeskatningsindkomsten kan afskrives på den oprindelige anskaffelsessum på goodwill, der blev anskaffet ved købet af selskaberne i 1997, reduceret efter selskabsskattelovens § 31, stk. 6. Denne goodwillværdi vil yderligere skulle begrænses efter TS-cirkulære 1990-1 til kommanditselskabets hæftelsesbeløb, som på det foreliggende grundlag kan opgøres til euro 100.000, svarende til ca. 0,75 mio.kr.”, og forespurgt, om dette var en tilbagevenden til synspunktet om, at man skulle anvende cirkulærets beregninger, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det anførte er begrundet i, at kommanditselskabers fradrag er maksimeret til at svare til hæftelsesbegrænsningen, som efter deres oplysninger var på 100.000 euro. Dette kunne være ændret, men de havde endnu ikke spurgt hertil. Vidnet bekræftede på forespørgsel, at dette således var et spørgsmål om fradragskontoen og ikke om anskaffelsesværdien.

Foreholdt bilag 20.06.25 (ekstrakten pag. 70-73/side 30161-30164), mails af 26. februar 2003, specielt pag. 70 (side 30161), mail fra Merete Helle Hansen til Gitte Tarum Wrobel, 2. afsnit, ”Jeg har ikke hørt noget fra TDC endnu. Til gengæld er Departementet begyndt at interessere sig for sagen, så jeg har sendt de dokumenter, jeg

havde liggende elektronisk, derind. ...”, og forespurgt, om hun i februar 2003 hørte noget om, at departementet var begyndt at interessere sig for sagen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Foreholdt pag. 73 (side 30164), mail fra Merete Helle Hansen til Gitte Tarum Wrobel, 1. afsnit, ”... Jeg bliver svar skyldig. Niels Kristensen var til møde i lovgruppen om internationale skatteforhold i mandags, hvor han drøftede sagen med Ivar Nordland – så vidt jeg forstod på sidstnævntes initiativ. Da departementet indledningsvis mener det samme som os og Revisionen, er der ingen grund til alarm på nuværende tidspunkt. De læser bare med”, og forespurgt, om hun hørte noget om et møde i lovgruppen, hvor Niels Kristensen og Ivar Nordland skulle have haft en drøftelse af sagen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Foreholdt bilag 09.51 (ekstrakten pag. 96-102/side 1993-1999), advokat Søren Lehmann Nielsens mødepapir til møde den 24. marts 2003 hos Told- og Skattestyrelsen, forklarede vidnet, at hun deltog i dette møde. Hun husker ikke, om der blev skrevet et mødereferat. Det gik ud på, at advokat Søren Lehmann Nielsen og TDC havde fundet ud af, at de stod fast på, at anskaffelsværdien svarede til salgsværdien. De drøftede på mødet stille og roligt synspunkterne, men de blev ikke enige. Formålet med mødet var primært at udveksle synspunkter. Parterne forventede inden mødet nok heller ikke, at man kunne blive enige. Niels Kristensen foreslog, at man gik til Ligningsrådet med spørgsmålet om anskaffelsværdien, og at værdiansættelsen skulle vente på dette. TDC syntes, at dette var helt i orden. Spørgsmålet om fortolkningen af værnsreglen i selskabsskattelovens § 31 blev således efter fælles aftale udskilt til særskilt forelæggelse for Ligningsrådet. Det var ikke noget, der blev dikteret af styrelsen. Advokat Søren Lehmann Nielsen og TDC syntes, at det var en udmærket ide.

Foreholdt bilag 13.14 (ekstrakten pag. 103-110/side 3444-3451), notat af 20. maj 2003 vedr. TDC – selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, og forespurgt, om hun fik dette notat til udtalelse, forklarede vidnet, at hun i hvert fald fik det til orientering og kunne kommentere det, hvis hun ville. Hun har gennemlæst notatet og skrevet det til, der er anført med håndskrift.

Foreholdt pag. 108 (side 3449), 2. sidste afsnit, 1. pkt., ”Efter Told- og Skattestyrelsens opfattelse kan det ganske vist udledes, at den sætning fra lovforslaget, som advokaten har fremhævet, omfatter en situation som den foreliggende”, og forespurgt, om hun var enig i, at lovforslaget ville omfatte en situation som den foreliggende med TDC, forklarede vidnet, at det var hun enig i.

Foreholdt 2. sidste afsnit, 2.-3. pkt., ”Det fremstår imidlertid som uklart, i hvilket omfang forslaget i gennemført form ville have indebåret en ændring i forhold til den gældende retstilstand. Endvidere bemærkes, at lovforslaget som bekendt ikke blev gennemført, hvilket under alle omstændigheder betyder, at forslaget og dets bemærkninger ikke kan anvendes som autoritativ kilde til den nugældende retstilstand”, og forespurgt, om hun selv tog stilling til dette, forklarede vidnet, at det var, hvad de fik at vide, at de skulle sige.

Foreholdt pag. 108 (side 3449), sidste afsnit, pag. 109 (side 3450), 1. afsnit, ”Sammenfattende er det således Told- og Skattestyrelsens opfattelse, at eksistensen af det fremsatte, men ikke gennemførte lovforslag ikke kan tillægges afgørende betydning for udlægningen af den gældende retstilstand”, bekræftede vidnet, at dette efter hendes opfattelse var det, de havde fået dikteret.

Foreholdt bilag 13.13 (ekstrakten pag. 111-112/side 3442-3443), mail af 21. maj 2003 fra Merete Helle Hansen til vidnet, specielt pag. 111 (side 3442), 7. afsnit, ”Det

er herefter vor opfattelse, at der ved omdannelsen succederes i en ”købt” goodwill i 1997 for ca. 1,7 mia. kr., der opgøres som merprisen på aktiernes anskaffelsessum. Merprisen på aktier må i selskabet klassificeres som goodwill. Opgørelsen foretages først ved omdannelsen, men på baggrund af de oprindelige anskaffelsessummer, hvilket må sige, at goodwillen reelt er betalt for i 1997”, og forespurgt, om status pr. 21. maj 2003 var, at de anså goodwillen for at være 1,7 mia. kr., svarende til merprisen på aktierne, forklarede vidnet, at det oprindeligt var Omstruktureringskontorets opfattelse, at goodwillen var 0 kr., men efter at vidnet havde gjort rede for, hvorledes beløbet var fremkommet, var de enige i beløbet på 1,7 mia. kr. Det var den samme beregning, der lå til grund, som tidligere havde givet et tal på 1,9 mia. kr., men de havde nu fået oplyst, at det var et beløb på 400 mio. DEM, svarende til de 1,7 mia. kr.

Foreholdt bilag A.12.01 (ekstrakten pag. 114-115/side 50125-50126), dagsorden til ligningsrådsmøde den 17. juni 2003, hvoraf fremgår, at TDC’s sag var sat på dagsordenen til Ligningsrådets møde den 17. juni 2003, men blev trukket inden mødet, forklarede vidnet, at hun ikke er bekendt med årsagen hertil.

Foreholdt bilag A.12 (ekstrakten pag. 116-139/side 50101-50124), referat af Ligningsrådets møde den 19. august 2003, bekræftede vidnet, at hun var til stede ved mødet, fordi TDC-sagen skulle behandles. Hun deltog udelukkende af nysgerrighed, fordi hun havde arbejdet så længe med denne sag. Hun havde ikke nogen rolle på mødet.

Foreholdt pag. 118 (side 50103), 1.-3. afsnit, supplerende bemærkninger til Ligningsrådet, ”Sagen blev trukket fra dagsordenen til Ligningsrådets møde den 17. juni 2003 med henblik på yderligere overvejelser. Styrelsens overvejelser har ikke givet anledning til en ændret indstilling til besvarelse af de rejste spørgsmål. Der henvises i et af spørgsmålene til Ligningsrådets bindende forhåndsbesked af 18. september 2001. Re-

feratet af denne sag vedlægges som bilag A. Det omtales i sagen, at den tidligere regering den 24. oktober 2001 fremsatte et lovforslag, L 61, om CFC-beskatning og begrænset skattepligt mv. På Ligningsrådets møde den 17. juni 2003 blev der stillet spørgsmål til baggrunden for, at dele af dette lovforslag ikke er genfremsat af den nuværende regering. Til belysning heraf kan der henvises til skatteministerens svar på spørgsmål ill. 36 vedrørende det den 7. februar 2002 fremsatte lovforslag L 99 (folketingsåret 2001-2, 2. samling), om strukturtilpasninger mv. og lempelse af tabs og underskudsregler. Skatteministerens svar på spørgsmål ill. 35-43 (L 99 – bilag 71) vedlægges som bilag B”, og foreholdt, at man kunne få den tanke, at det var denne debat om betydningen af L 61 og forskellen til L 99, der gjorde, at sagen blev trukket fra mødet den 17. juni 2003, og forespurgt, om hun erindrer noget om sådanne drøftelser, forklarede vidnet, at det var hun ikke inddraget i. Det, der står i referatet, gav ikke anledning til nogen mundtlig drøftelse på mødet den 19. august 2003.

Foreholdt pag. 138 (side 50123) forklarede vidnet, at hun godt husker denne debat om sagens afgørelse.

Foreholdt pag. 138 (side 50123), 9.-12. afsnit, ”Formanden erklærede sig enig med advokaten. ... Det centrale spørgsmål er derimod, om der i dansk skatteret er hjemmel til at sidestille en omdannelse af et aktieselskab til et personselskab med en omstrukturering med skattemæssig succession. Der er ikke i positiv lovgivning hjemmel hertil, så hjemlen må søges ud fra almindelige skatteretlige principper. Det er dog formandens umiddelbare opfattelse, at dansk skatteret opererer med et afståelsesprincip, og at adgangen til skattemæssige succession forudsætter særlige lovregler. I styrelsens indstilling synes dette udgangspunkt vendt om, idet man sidestiller en omdannelse af et aktieselskab til et personselskab med andre selskabsomdannelser med succession, selv om omdannelse fra et aktieselskab til et personselskab efter dansk skatteret aldrig kan ske med skattemæssig succession. Det princip, der gøres gældende i

indstillingen, er nyt, og det fremgår da heller ikke af nogen af de citerede afgørelser. Formanden kunne således ikke støtte indstillingen. Amby mente heller ikke, at styrelsens synspunkt er holdbart. Advokaten har desværre ret. Men resultatet er urimeligt. Amby henviste i den forbindelse til lovforslag nr. 61, der indeholdt en løsning på problemet. Men regeringen valgte – antageligt på grund af skattestoppet – at udelade forslaget om ændring af § 31, stk. 6. Herefter kan Ligningsrådet ikke vedtage en lignende fortolkning. Lovforslagets bemærkninger tyder klart på, at styrelsens indstilling ikke er korrekt. Havde styrelsen haft ret, var der jo ikke behov for lovforslaget. Formanden mente, at styrelsen er kommet med en spændende argumentation, men den er blot ikke korrekt.”, og foreholdt pag. 138 (side 50123), 2. sidste afsnit-pag. 139 (side 50124), 1. afsnit, ”Formanden mente, at afskrivningsgrundlaget nok vil blive i størrelsesordenen 6-7 mia. DKR fratrukket 1/7. Peter Christensen spurgte, om Ligningsrådets afgørelse vil have konsekvenser for andre skatteydere. Formanden bekræftede dette”, og pag. 139 (side 50124), 3.-6. afsnit, ”For styrelsens indstilling stemte Peter Christensen, Asserhøj og Greve. Imod styrelsens indstilling stemte Borch, Ørsted, Krobæk, Niels Rasmussen, Jørgen Hansen, Draborg, Amby, Mortensen og formanden. Theill Sørensen, Hvid, Nymark, Vernersen og Hagen stemte hverken for eller imod. Ligningsrådet vedtog således med stemmerne 9 mod 3 ikke at følge indstillingen”, og forespurgt, om hun husker noget fra debatten, som ikke fremgår af referatet, forklarede vidnet, at der ikke var yderligere debat. Det tog kun 5-10 minutter. Der var én, der spurgte, om styrelsen ville uddybe indstillingen, og Preben Underbjerg Poulsen svarede, at styrelsen ikke ville komme med yderligere, men herudover var der ikke nogen, der udtalte sig.

Adspurgt, om det var en ophedet debat, forklarede vidnet, at det var det ikke. Den var stille og rolig.

Forespurgt, om der i tilknytning til mødet var drøftelser mellem embedsmænd fra styrelsen og departementet, forklarede vidnet, at det var der, hende bekendt, ikke.

Adspurgt, om afskrivningslovens § 40, stk. 5, havde været drøftet, forklarede vidnet, at bestemmelsen ikke blev drøftet på dette ligningsrådsmøde.

Forespurgt, om Selskabsrevisionen foretog sig noget med hensyn til afrapportering af afgørelsen, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Adspurgt forklarede vidnet, at de heller ikke havde nogen drøftelser om, hvorvidt der var behov for en lovændring, for departementet var jo allerede fuldt ud orienteret herom.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forklarede vidnet, at de fandt det ærgerligt, at sagen var endt på denne måde, og at Ligningsrådets afgørelse viste, at deres opfattelse af, at L 61 var nødvendig for at lukke hullet, var rigtig.

Mødet midlertidig hævet kl. 12.00.

Mødet sat på ny kl. 13:00.

Alle tidligere fremmødte var til stede.

Foreholdt bilag 26.78 (side 7259-7302), print af lovforslag nr. L 61 til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven og andre skattelove (CFC-beskatning og begrænset skattepligt m.v.), specielt side 7287, specielle bemærkninger til forslag til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, 2. afsnit, ”Den foreslåede bestemmelse finder anvendelse på alle former for afskrivning, også immaterielle aktiver. For så vidt angår goodwill, kan det nævnes, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, som medfører, at der ikke er afskrivningsret på koncernintern erhvervelse

af oparbejdet goodwill, fortsat finder anvendelse – herunder på goodwill erhvervet fra udenlandske sambeskattede selskaber”, og foreholdt, at det her fremgår, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, kan anvendes på goodwill, og forespurgt, hvorfor det står anført i forbindelse med selskabsskattelovens § 31, stk. 6, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Selskabsrevisionen mente fortsat, at selskabsskattelovens § 31, stk. 6, havde forrang og skulle anvendes, så de gik slet ikke ind i afskrivningslovens § 40, stk. 5.

Adspurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om det efter hendes opfattelse var relevant at nævne afskrivningslovens § 40, stk. 5, på dette sted i bemærkningerne, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. De dyrkede ikke afskrivningslovens § 40, stk. 5.

Foreholdt af advokat Michael Rekling bilag 08.38 (ekstrakten pag. 149-150/side 1554-1555), mødereferat af 10. september 2003 fra møde den 8. september 2003 vedrørende TDC – værdiansættelse – bindende forhåndsbesked, bekræftede vidnet, at hun deltog i dette møde. Formålet med mødet var at fordele arbejdsopgaverne mellem afdelingerne. Sagen lå hos Kim Lohse og Gitte Wrobel i Erhvervsbeskatningskontoret, men de havde ikke så meget viden om værdiansættelser, og Selskabsrevisionen ville gerne hjælpe. Det blev aftalt, at Erhvervsbeskatningskontoret skulle tage sig af det juridiske, og Selskabsrevisionen af det regnskabsmæssige.

Foreholdt bilag 16.09 (ekstrakten pag. 155-157/side 3930-3932), notat af 23. oktober 2003 fra Merete Helle Hansen til Niels Kristensen vedr. lovforslag L 27, forklarede vidnet, at hun ikke har set dette papir før. Hun har ikke deltaget i drøftelser herom forud for notatet.

Foreholdt, at notatet indeholder en analyse af lovforslag L 27, og hvilken indflydelse dette måtte have på TDC-sagen, og forespurgt, om Selskabsrevisionen lavede en tilsvarende analyse, forklarede vidnet, at de læste forslaget igennem og konstaterede, at det lukkede hullet for så vidt angår TDC. Vidnet så L 27 første gang på Skatteministeriets hjemmeside. Hun så lovforslaget omtalt i lovpakken, dagen før det blev fremsat. Hun deltog ikke i forberedelsen af lovforslaget eller i høringen over lovforslaget.

Foreholdt bilag 20.06.13 (ekstrakten pag. 192-194/side 30102-30104), diverse mails til Gitte Wrobel, specielt pag. 193 (side 30103), mail af 9. oktober 2003 fra vidnet, ”Har du set lovforslag L 27 fremsat i dag? Kan du se Talkline mellem linierne? Og se lige bemærkningerne til § 4 i ikrafttrædelsesbestemmelserne, der skal udarbejdes nyt afskrivningsgrundlag for fremtidige indkomstår - selvom selskabet er inde i en dansk sambeskatning!!! Hvorefter Talklines afskrivningsgrundlag kun bliver de 1,7 mia. kr., som er vederlagt, fra år 2004. Så hvis forslaget kommer igennem, så vandt vi vist 2. runde”, bekræftede vidnet, at de så det således, at der nu var lukket for hullet. Vidnet havde ikke set forslaget før den 9. oktober 2003.

Adspurgt, hvornår hun ophørte med at arbejde med værdiansættelsessagen, forklarede vidnet, at det gjorde hun den 27. november 2003, straks efter, at det blev meldt ud, at der skulle nedsættes en undersøgelseskommission. Hun har ikke siden deltaget i arbejdet med TDC's sag.

Foreholdt bilag 10.42 (ekstrakten pag. 176-178/side 2271-2273), forelæggelse for departementschefen af 15. november 2003 vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), bekræftede vidnet, at hun deltog i udarbejdelsen af denne forelæggelse. Hun fik denne opgave af Palle Graff, der ringede til hende fredag den 14. november 2003 om aftenen. Han bad hende komme ind på kontoret i Århus lørdag eller søndag. Palle Graff sagde til hende, at der skulle udarbejdes et notat til de-

partementet om, hvornår Selskabsrevisionen kendte det konkrete beløb. Palle Graff har formentlig fortalt vidnet, hvem der havde bedt ham om dette, men hun husker det ikke. Vidnet kender ikke nogen i departementet, så hun ville ikke have hæftet sig ved et navn. Hun har dog senere fået at vide, at det var Jens Drejer. Vidnet talte fredag aften også med Lars Nørding, der ligeledes havde talt med Palle Graff, som havde fortalt ham, at de skulle skrive en forelæggelse til departementschef Peter Loft. Vidnet og Lars Nørding blev enige om at mødes på kontoret lørdag morgen. Der var ikke andre til stede på kontoret denne dag. Palle Graff var med på telefon det meste af dagen.

Adspurgt, om det fredag aften eller i løbet af lørdagen blev klart for hende, hvad notatet skulle bruges til, forklarede vidnet, at det blev det ikke. Der havde forinden været noget avisskriveri om sagen, så hun fandt det naturligt, at departementet ville vide, hvornår Selskabsrevisionen kendte selve beløbet. Det var i hvert fald hendes gæt på det tidspunkt, at det var på baggrund af avisskriverierne. Lørdag formiddag fik hun at vide, at Peter Loft skulle bruge notatet til en telefonsamtale, som han skulle have med Henning Dyremose sidst på lørdagen. Denne oplysning havde Lars Nørding fået af Ole Kjær, der havde ringet til Lars Nørding om lørdagen.

Vidnet forklarede, at Lars Nørding og hun lørdag morgen satte sig sammen og blev enige om, hvorledes de skulle gribe opgaven an. De var enige om, at de ville tage udgangspunkt i journalsagen, så de gik ind på Kom-It og hentede alle de dokumenter, der lå som ind- og udgående post, helt tilbage fra den første forespørgsel til Selskabsrevisionen i 2000. De havde således alt det materiale, der var gået til eller fra Selskabsrevisionen. Kom-It er Selskabsrevisionsafdelingens eget sagsbehandlingssystem, hvor al ind- og udgående post lagres.

Forespurgt, om det var hende, der konciperede notatet, forklarede vidnet, at hun skrev et første udkast, hvorefter hun og Lars Nørding satte sig sammen og rettede det til. Notatet blev ændret mange gange i løbet af dagen.

Foreholdt pag. 176 (side 2271), 3. afsnit, ”Den 22. august 2000 anmodede TDC koncernen om selskabsrevisionens stillingtagen til, om en koncernintern omdannelse ...”, bekræftede vidnet, at datoen for anmodningen rettelig var den 18. august 2000. Den 22. august 2000 var poststemplingsdatoen.

Foreholdt 4. afsnit, ”Såfremt selskabet ikke blev omfattet af en tvungen sambeskatning, ville TDC vide, om selskabet ville blive omfattet af ligningslovens § 5 H (regler om underskudsbegrænsning), hvis selskabet indtrådte i en frivillig dansk sambeskatning fra indkomståret 2001. Forespørgslen indeholdt ingen oplysninger om, at omdannelsen ville medføre en væsentlig opskrivning af den oparbejdede goodwill, som kunne afskrives i den danske sambeskatningsindkomst”, specielt sidste punktum, sammenholdt med bilag 13.06.04 (side 3207-3214), notat af 20. september 2000 fra Annette Liboriussen til John Nielsen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, specielt pag. 3214, ”Problemstillingen mellem SEL § 32 og LL § 5 H: Vi har mundtligt fået oplyst, at der ved omdannelsen vil blive konstateret en goodwill i størrelsesordenen 15-20 mia. kr. Efter tyske regler vil omdannelse af GmbH’et til K/S være skattefrit. Hvis selskabet ikke omfattes af CFC-beskatningen og hermed bliver beskattet i Danmark, vil ovennævnte goodwill være skattefri. Ved efterfølgende anmodning om sambeskatning af det tyske holdingselskab, hvor K/S’et indgår, vil der være et skattemæssigt afskrivningsgrundlag på erhvervet goodwill på 15-20 mia.kr., der kan afskrives over 7 år. Denne afskrivning vil formodentlig medføre et betydeligt underskud, der modregnes i den danske indkomst. Konsekvensen af en tilladelse til fritagelse for CFC-beskatning og LL § 5 H vil være, at indtægten/likvidationsprovenuet ved overdragelsen ikke beskattes, mens

der gives tilladelse til anvendelse af underskud i den fremtidige danske sambeskatning. Sådanne underskud vil kun blive genbeskattet, hvis selskabet i senere år giver overskud eller ved, at selskabet udtræder af sambeskatningen, hvilket selskabet egenrådigt kan planlægge”, og forespurgt, om dette dokument var med i hendes tanker, da de lavede forelæggelsen, idet der forekommer at være en modstrid mellem de to tekststeder, forklarede vidnet, at den oprindelige forespørgsel ikke indeholdt noget tal. Der blev senere oplyst et skønnet, udokumenteret beløb. De tog ikke de beløb, der er nævnt i bilag 13.06.04, med, for det var ikke et konkret beløb, men et udokumenteret og ikke forklaret beløb. De holdt det ude af forelæggelsen for ikke at give et forværet billede af, hvornår man kendte et konkret beløb. De havde det med i deres overvejelser, men valgte ikke at tage det med.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det ikke havde været let at skrive, at beløbet var udokumenteret og skønnet, forklarede vidnet, at det kan hun godt se i dag, men de overvejede det ikke dengang.

Forespurgt af advokat Michael Reklings bekræftede vidnet, at den oprindelige forespørgsel fra TDC ikke indeholdt oplysninger om, at der ville ske en opskrivning af goodwill. Der var ikke nogen oplysninger om goodwill i anmodningen af 18. august 2000. Henning Dyremose sagde, at TDC havde lagt alt frem, men det var ikke tilfældet.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at ToldSkat i oktober 2000 fik oplyst, at det drejede sig om 15-20 mia. kr., og forespurgt, om det ikke havde været naturligt at skrive denne oplysning ind i et notat, der var til internt brug for departementschefen, forklarede vidnet, at de slet ikke havde den tanke.

Adspurgt af advokat Michael Rekling, om de havde overvejet at medtage den beskrivelse af problemstillingen, som var givet i notaterne af 20. september og 16. oktober 2000, forklarede vidnet, at de havde disse notater fremme, men de fravalgte at tage det med.

Forespurgt, om de overvejede at medtage en oplysning i forelæggelsen om, at de med notatet af 16. oktober 2000 havde sendt en early warning om problemstillingen, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke, for departementet kendte jo til problemstillingen før dem. Endvidere havde de det problem, at en forelæggelse ifølge de interne forskrifter ikke må fylde mere end én side, så de skulle have teksten skåret ned. Det lykkedes ikke helt, og de fik kritik fra Palle Graff af, at forelæggelsen var for lang. De kunne i stedet have vedhæftet de nævnte notater som bilag, men det overvejede de ikke dengang.

Foreholdt pag. 176 (side 2271), 2. sidste afsnit, ”Den 5. september 2001 anmodede TDC om en bindende forhåndsbesked, hvor der bl.a. blev spurgt om ”Kan et tab i forhold til indgangsværdierne på dels driftsmidler dels goodwill og øvrige immaterielle rettigheder som forudsat af TDC fradrages i den danske indkomstopgørelse, hvis dette tab som forventet realiseres ved et helt eller delvist salg af aktiviteterne i Talkline GmbH og Co. KG i løbet af 2001”. Det var ingen angivelse af beløbsstørrelser i forespørgslen”, og foreholdt, at hun selv på forespørgslen af 5. september 2001 med håndskrift har anført en beløbsstørrelse på goodwill på over 10 mia. kr., og forespurgt, om de overvejede at meddele dette til departementet, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Lars Nørding og hun var enige herom.

Foreholdt pag. 177 (side 2272), 3. sidste afsnit, ”Den 28. maj 2002 anmodede TDC om en bindende forhåndsbesked vedrørende værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH og Co. KG, på 860,2 mio. EUR (6,5 mia. kr.). Det er første gang, at

der angives et konkret beløb på goodwill. ...”, og forespurgt, om hun mente, at udsagnet om, at det var første gang, der angives et konkret beløb på goodwill, var korrekt, svarede vidnet, at det mente hun.

Foreholdt pag. 178 (side 2273) bekræftede vidnet, at notatet blev godkendt af Palle Graff. De drøftede indholdet flere gange med ham. Palle Graff fik notatet sendt pr. mail og kommenterede det. Han havde flere rettelser, der blev indarbejdet. Der var ikke nogen oplysninger, som Palle Graff ikke ville have med i notatet. Han gennemtrufede heller ikke noget om temaer, der skulle med eller ikke.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bekræftede vidnet, at Lars Nørthing og hun sad på kontoret i Århus, mens Palle Graff befandt sig i København. Forespurgt, om Palle Graff havde adgang til de samme dokumenter som hun og Lars Nørthing, forklarede vidnet, at Palle Graff, hvis han var på kontoret i København, kunne se alle dokumenterne på Kom-It. Alt hvad vidnet og Lars Nørthing kunne se, kunne Palle Graff således også se her.

Forespurgt af advokat Michael Reklings om det videre forløb efter Palle Graffs rettelser forklarede vidnet, at Palle Graff kun kom med rettelser til formuleringen, og de blev indarbejdet, hvorefter Palle Graff sagde, at de kunne sende notatet til Peter Loft. Lars Nørthing ringede til Peter Loft for at få et faxnummer, hvorefter han faxede notatet til denne. Ole Kjær og Lars Nørthing talte sammen flere gange i løbet af lørdagen. Ole Kjær havde sagt, at de blot kunne sende notatet til ham og Peter Loft samtidig, hvilket var usædvanligt, idet et sådant notat normalt skulle gå gennem Ole Kjær. De sendte således notatet til såvel Ole Kjær som Peter Loft. Palle Graff ringede herefter og meddelte, at de nu ikke skyldte Peter Loft noget.

Vidnet forklarede videre, at Ivar Nordland om torsdagen den 20. november 2003 ringede og bad dem sende et nyt print af notatet, for Peter Loft havde påført noget med håndskrift på sit eksemplar, og de skulle bruge et nyt eksemplar, idet JyllandsPosten havde anmodet om aktindsigt heri. De sendte notatet samme dag. Den 21. ringede Palle Graff og meddelte, at det var besluttet, at der skulle laves en intern undersøgelse i ToldSkat, og at afdelingen ville få besøg af den interne revision.

Foreholdt bilag 13.22 (ekstrakten pag. 179-181/side 3521-3523), forelæggelse for departementschefen af 26. november 2003 vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), specielt pag. 179 (side 3521), 1. afsnit, ”Problem: Efter forelæggelsen for departementschefen den 15. november d.å., er Selskabsrevisionen blevet opmærksom på, at PriceWaterhouseCoopers ved skrivelse af 9. oktober 2000 har oplyst et skønnet beløb på goodwill på ca. 10 mia. kr. Spørgsmålet er, om disse oplysninger ville have ændret ved forelæggelsen for departementschefen”, og forespurgt, hvorledes de var blevet opmærksomme på skrivelsen af 9. oktober 2000, forklarede vidnet, at hun, da hun fik at vide, at den interne revision skulle komme, mandag morgen gik i gang med at finde alt materiale frem. Hun fandt i denne forbindelse følgeskrivelsen af 9. oktober 2000, hvor beløbet på 10 mia. kr. fremgik. På det tidspunkt blev følgeskrivelser ikke skannet ind i Kom-It, hvorfor de den 15. november 2003 ikke var opmærksomme på dette brev. Vidnet kunne ikke den 15. november huske, at hun havde noget på tryk om en beløbsstørrelse, og der var ingen af dem, der på det tidspunkt kunne huske, hvem der havde fået beløbet på 10-15 mia. kr. oplyst. De havde nu en trykt oplysning om en beløbsangivelse, men de vurderede, at det ikke ville have ændret noget på forelæggelsen.

Foreholdt, at oplysningen om et beløb på 10 mia. kr. var medtaget i 16. oktober-notatet, forklarede vidnet, at de troede, at det var en mundtlig oplysning, så de havde

ikke taget det med i forelæggelsen. De anså det for et udokumenteret skøn. Det ville ikke have ændret deres indstilling, såfremt de havde fundet det på tryk.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bekræftede vidnet, at selvom skrivelsen af 9. oktober 2000 havde ligget i Kom-It, ville de ikke have medtaget oplysning herom i forelæggelsen af 15. november 2003, idet det var et skønnet og udokumenteret beløb. Foreholdt, at værdiansættelsesrapporten fra Deloitte Corporate Finance også var udtryk for skønnede beløb, forklarede vidnet, at der her var tale om et veldokumenteret materiale. Der var intet underliggende materiale til de første talangivelser.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om det teoretisk set ville være muligt for TDC at leve op til ønsket om, at det i 2000/2001 skulle være dokumenteret, hvilke beløb det eksakt drejede sig om, forklarede vidnet, at TDC kunne have underbygget det, fx med fremskrevne budgetter.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forklarede vidnet, at det var ikke afgørende for deres henvendelse til "København", at det var et beløb på 10 mia. kr. Det var problemstillingen, der begrundede deres henvendelse til styrelsen. De ville have gjort det samme, hvis der havde stået 2 mia. kr. De skrev oplysningen om de 10 mia. kr. ind i notatet for at vise, at sagen skulle have første prioritet.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om beløbsstørrelsen ikke var vigtig for departementschef Peter Loft, forklarede vidnet, at Peter Loft kendte problemstillingen og havde kendt den i lang tid. Peter Loft ville have at vide, hvornår de fik et konkret tal, og det var det, de forelagde for ham. De havde efter vidnets opfattelse først eksakte oplysninger herom den 28. maj 2002.

Adspurgt af advokat Michael Rekling forklarede vidnet, at hun gik til Lars Nørding og fortalte ham, at hun havde fundet brevet af 9. oktober 2000. Han spurgte hende, om det ændrede i deres opfattelse, hvilket vidnet ikke mente. Lars Nørding mente, at de hellere måtte lave et tillæg til notatet af 15. november 2003, hvis nogen skulle spørge til de 10 mia. kr. Det var således på deres eget initiativ, at dette notat blev udarbejdet.

Foreholdt pag. 179 (side 3521), 3. afsnit, "... Forespørgslen indeholdt ingen oplysninger om, at omdannelsen ville medføre en væsentlig opskrivning af den oparbejdede goodwill, som kunne afskrives i den danske sambeskatningsindkomst", og pag. 180 (side 3522), sidste afsnit, "Fremkomsten af PriceWaterhouseCoopers skrivelse af 9. oktober 2000 har således ikke ændret Selskabsrevisionens opfattelse af, at det først er pr. 28. maj 2002, at TDC fremlægger et konkret beløb for goodwill", bekræftede vidnet, at det var det samme, som de kom frem til i det første notat til departementet. De sendte det nye notat til Palle Graff, der var orienteret om, at der skulle udarbejdes en yderligere forelæggelse. Vidnet erindrer ikke præcist, om det var Palle Graff eller Lars Nørding, der sagde, at de skulle skrive det supplerende notat. Palle Graff godkendte notatet, som han ville tage med til en ledelseskonference i Odense og aflevere til Ole Kjær. Notatet blev derfor først dateret den 26. november 2003.

Foreholdt dele af bilag 13.23 (ekstrakten pag. 182/side 3524), mail af 26. november 2003 fra vidnet til Ole Kjær, forklarede vidnet, at dette er en tredje forelæggelse (bilag 14.08 (side 3565-3571)), der blev sendt til Ole Kjær. Der skete det, at Palle Graff om formiddagen afleverede den supplerende redegørelse (bilag 13.22) til Ole Kjær på konferencen. Ole Kjær ville imidlertid ikke sende den videre, idet han ikke mente, at der var redegjort korrekt for problemstillingen, og hvornår de kendte beløbet. Ole Kjær ville derfor have, at de skulle skrive en ny forelæggelse. Palle Graff og Lars Nørding tog derfor onsdag middag til Århus, og de gik i gang med en ny forelæggelse

(bilag 14.08). De foretog heri en sammenligning af problemstillingerne i notatet af 15. november og 16. oktober 2000-notatet.

Forespurgt, om Ole Kjær herefter ville godkende den nye forelæggelse, forklarede vidnet, at Ole Kjær fortsat ikke mente, at den var rigtig. Han gav dem valget mellem at skrive en ny redegørelse eller at fremsende redegørelsen med en påtegning om, at han ikke var enig. De valgte herefter at skrive en ny forelæggelse.

Foreholdt bilag 13.21 (ekstrakten pag. 183-185/side 3518-3520), mail af 26. november 2003 fra vidnet til Ole Kjær vedhæftet notat om TDC-sagen, og forespurgt, hvem der har lavet dette papir, forklarede vidnet, at det har Palle Graff, Lars Nørding og hun selv.

Forespurgt til sammenligningen af problemformuleringen i 16. oktober 2000-notaterne og forelæggelsen af 15. november 2003 (der findes med påtegning fra Ole Kjær som bilag A.18.07), forklarede vidnet, at de sammenlignede problemformuleringerne i notaterne for at se, om de havde fået alt med i notatet af 15. november 2003.

Foreholdt bilag 05.05 (side 800-803), notat af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriusen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, specielt side 800, 5. afsnit, ”Optjent goodwill i Tyskland vil således skattefrit blive konverteret til et afskrivningsberettiget aktiv, der skattemæssigt både kan afskrives i Tyskland og Danmark”, og forespurgt, hvorfor denne del af problemstillingen ikke, som de øvrige tre afsnit ovenfor i teksten, er med i sammenligningen med notatet af 15. november 2003, forklarede vidnet, at de ikke har taget det med i sammenligningen, som ikke var med i forelæggelsen af 15. november 2003.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om man fandt anledning til at gøre opmærksom på, at man i notatet havde udeladt et afsnit i forhold til det andet notat, når der nu var tale om en sammenligning, forklarede vidnet, under henvisning til bilag 13.21 på pag. 185 (side 3520), at hun mener, at det omhandlede afsnit er med i det under 4. afsnit anførte, ”Fordelen ved omdannelsen er, at optjent goodwill bliver værdiansat og bogført, således at KG’et har en stor afskrivningsberettiget saldo på goodwill”. Hun mener således, at oplysningen er med, men måske ikke så udførligt. Hun mener, at de har alle oplysninger med i sammenligningen.

Adspurgt af advokat Michael Rekling bekræftede vidnet, at det fremstår to gange i problemstillingen i notatet af 16. oktober, nemlig (side 800, 2. afsnit), ”... Fordelen ved omdannelsen er, at optjent goodwill bliver værdiansat og bogført, således at KG’et har en stor afskrivningsberettiget saldo på goodwill. ...”, og (side 800, 5. afsnit), ”Optjent goodwill i Tyskland vil således skattefrit blive konverteret til et afskrivningsberettiget aktiv, der skattemæssigt både kan afskrives i Tyskland og Danmark.”

Foreholdt bilag 13.22 bekræftede vidnet, at dette notat ikke gik til departementschefen, idet Ole Kjær ikke ville godkende det.

Vidnet bekræftede, at de herefter lavede notatet i bilag 13.21 (ekstrakten pag. 184-185/side 3519-3520), som de fik tilbage med Ole Kjærs bemærkninger. De hørte ikke yderligere herom.

Advokat Lida Hulgaard henviste til bilag A.18.07 (side 50210-50211), notat af 26. november 2003 vedrørende TDC-sagen, specielt det med håndskrift anførte, side 50210, ”Der står ikke her noget om det ”opskrevne”, og side 50211, ”Dette taler vel

nærmest for at man ikke i 2000 var klar over problemstillingen som nævnt i brevet af 16. oktober. Altså at de er i modstrid”.

Forespurgt af advokat Michael Rekling om, hvad der videre skete, forklarede vidnet, at hun først fik bemærkningerne fra Ole Kjær nogle dage efter. Palle Graff og Lars Nørding blev enige om, at der skulle skrives en ny forelæggelse til Peter Loft. Vidnet, Lars Nørding og Palle Graff var den 27. november 2003 i København. Lars Nørding og Palle Graff var til flere møder med Ole Kjær og flere kontorchefer, og de fik først om eftermiddagen at vide, hvad der skulle til, for at Ole Kjær ville forelægge notatet for Peter Loft. De skrev herefter den endelige forelæggelse, som blev godkendt af Ole Kjær.

Foreholdt bilag 13.24 (ekstrakten pag. 186-188/side 3529-3531), forelæggelse for departementschefen af 27. november 2003 vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), specielt pag. 186 (side 3529), 1. afsnit, ”... som ville have oplyst, hvornår Selskabsrevisionen havde tilstrækkelige oplysninger til at vurdere størrelsen af den oparbejdede goodwill. ...”, bekræftede vidnet, at det var således, hun opfattede den opgave, de fik stillet den 15. november 2003. Hun forstod ordet ”vurdere” således, at det skulle kunne opgøres præcist.

Foreholdt teksten ”tilstrækkelige oplysninger til at vurdere størrelsen af den oparbejdede goodwill” og forespurgt, om hun mente, at de havde de tilstrækkelige oplysninger i maj måned 2002, forklarede vidnet, at de på dette tidspunkt havde nogle oplysninger, som de skulle efterprøve, på samme måde, som hvis det var blevet selvangivet. De havde således på dette tidspunkt en ansættelse af værdien og den tilhørende dokumentation.

Vidnet bekræftede, at Palle Graff gav forelæggelsen for departementschefen af 27. november 2003 til Ole Kjær, som skrev den under og sendte den videre til Peter Loft.

Advokat Lida Hulgaard henviste til bilag A.19.03 (side 50218-50219), forelæggelse for departementschefen af 27. november 2003 vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), specielt det på side 50219 med håndskrift påførte, ”Denne oplysning ville det have været rart hvis den var medtaget i redegørelsen af 15. november. Men som det fremgår af indledningen havde man alene opfattet forespørgslen fra departementet som angående tidspunktet for hvornår størrelsen af goodwill forelå.” Hun henviste endvidere til, at påtegningen er påført af Ole Kjær, og at dokumentet er underskrevet af Ole Kjær, Palle Graff og Peter Loft.

Adspurgt af advokat Michael Reklings, om hun i perioden fra den 15. til den 27. november 2003 fik oplysning om, hvad Peter Loft skulle bruge notatet til, ud over hvad hun tidligere havde fået oplyst vedrørende telefonsamtalen med Henning Dyremose, forklarede vidnet, at det fik de ikke. Hun ved således ikke, om det var til brug for en telefonsamtale med Henning Dyremose, eller hvad notatet i øvrigt skulle bruges til.

Foreholdt bilag E.13 (ekstrakten pag. 189/side 52031), håndskrevet faxmeddelelse af 9. december 2003 fra Merete, RETA-SS til vidnet med bilag, forklarede vidnet, at skatteminister Svend Erik Hovmand havde bedt om et notat om den sag, der er omtalt i det vedlagte avisudklip, set i forhold til L 27, og Merete spurgte derfor, om de kendte sagen. Da de imidlertid ikke kendte denne sag, kunne de ikke udtale sig om, hvorvidt det var en situation, der var omfattet af L 27.

Forespurgt af advokat Lida Hulgaard om sit arbejde med sagen i perioden fra november 2001 til december 2003 forklarede vidnet, at hun i perioden fra den 28. november 2001 til september 2002 ikke foretog sig andet end at forberede sagen i december

2001, hvor de ventede på, at værdiansættelsesrapporten skulle komme. Gitte Wrobel ringede et par gange til TDC og spurgte til rapporten, og herefter lod de sagen ligge. Vidnet arbejdede herefter ikke mere på sagen før i september 2002, men fra dette tidspunkt og frem til den 27. november 2003 brugte hun næsten al sin arbejdstid på den. Hun havde selvfølgelig andre mindre sager, men denne sag var hendes primære opgave. Hun begyndte i september på at gennemlæse rapporten grundigt. I november 2002 blev der sat en yderligere medarbejder, Thomas Eskildsen på sagen, fordi han kendte til de anvendte værdiansættelsesmodeller. De gennemgik rapporten og bad om en masse ekstra materiale. De arbejdede med rapporten frem til marts 2003, hvor det blev besluttet at udskille hjemmelspørgsmålet. Vidnet sparrede med Merete, indtil Ligningsrådets afgørelse forelå. Vidnet sparrede også med Christian Homilius.

Vidnet forklarede videre, at Ligningsrådets afgørelse på den bindende forhåndsbesked, der afklarede hjemmelspørgsmålet, kom i august 2003, og det var rettelig herefter, Thomas Eskildsen blev sat på sagen. De holdt et møde om sagen den 8. september 2003, og det var meningen, at de skulle holde statusmøder hver anden mandag, herunder med Palle Graff, Lisbeth Rasmussen, Lars Nørding og Gitte Wrobel. De nåede af forskellige årsager dog kun at afholde 3 møder. De rettede flere gange henvendelse til TDC, som var dem meget behjælpelig med de oplysninger, de bad om. Det eneste materiale, de ikke måtte få, var Deloitte & Touche's model for beregningen, der viste følsomheden af modellen. Vidnet og Thomas Eskildsen var dog på besøg hos Deloitte & Touche og så, hvorledes modellen fungerede. Vidnet mener også, at de modtog modellen på et senere tidspunkt i 2004. Adspurgt, om de kom frem til et andet konkret tal, forklarede vidnet, at de så det som deres opgave at efterprøve den anvendte model. De mente imidlertid ikke, at de kunne komme med noget, der var bedre.

Foreholdt, at statsministeren den 12. november 2003 af SF blev stillet 4 spørgsmål vedrørende skatteministerens håndtering af skattehullet, og forespurgt, om hun af Palle Graff eller Lars Nørding blev gjort bekendt med disse spørgsmål, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun fik heller ikke fra anden side oplysning herom. Det var først langt senere, efter den 27. november 2003, at hun blev bekendt hermed.

Adspurgt, om hun i dag tror, at det notat, som hun i november 2003 blev bedt om at udarbejde, var til brug for besvarelse af disse spørgsmål, forklarede vidnet, at hun ikke har nogen viden herom. Det kan have været tilfældet. I så tilfælde ville det have været rimeligt at stille opgaven på en sådan måde, at denne oplysning var fremgået.

Foreholdt, at forelæggelsen af 15. november 2003, bilag 10.42 (ekstrakten pag. 176-178/side 2271-2273) angiver emnet værdiansættelse af goodwill, forklarede vidnet, at de ikke var i tvivl om, at forespørgslen gik på selve værdiansættelsen, og det var det, de svarede på.

Foreholdt, at de blev bedt om en redegørelse om sagen, og forespurgt, hvad de regnede med, at departementschefen vidste om sagen i forvejen, og hvor meget eller hvor lidt der skulle stå i forelæggelsen, forklarede vidnet, at det var hendes opfattelse, at departementschefen fuldt ud var bekendt med problemstillingen, idet der jo havde været fremsat et lovforslag herom. De koncentrerede sig derfor om beløbsstørrelsen, idet de mente, at departementschefen måske ikke kendte det konkrete beløb. Vidnet vidste ikke, hvem der havde modtaget Selskabsrevisionens notat af 16. oktober 2000, hvor der var angivet et skønnet beløb.

Forespurgt om Ole Kjærs kritik af notatet forklarede vidnet, at Ole Kjær kritiserede dem for, at det ikke af notatet fremgik, hvornår ToldSkat kendte problemstillingen.

Vidnet troede imidlertid, at alle kendte til denne problemstilling, som var beskrevet allerede i 2000, så hun anså det ikke for relevant.

Foreholdt pag. 176 (side 2271), sidste afsnit–pag. 177 (side 2272), 1.-2.afsnit, ”... Det var Selskabsrevisionens opfattelse, at der var tabsfradrag ved salg af aktiviteter i forhold til indgangsværdierne. Endvidere indstillede Selskabsrevisionen, at TDC ikke blev omfattet af begrænsningerne i ligningslovens § 5H. Den 11. september 2001 fremsendte Selskabsrevisionen et internt notat til Retsafdelingen, hvori det blev tilkendegivet, at Selskabsrevisionen var af den opfattelse, at den nuværende fortolkning af rækkevidden af ligningslovens § 5 H fandtes uhensigtsmæssigt, henset til en formålsfortolkning af bestemmelsen”, bekræftede vidnet, at det heraf fremgår, at de kendte problemstillingen, idet de ellers ikke kunne vurdere, om noget var uhensigtsmæssigt i forhold til en formålsfortolkning.

Foreholdt pag. 176 (side 2271), 3. afsnit, ”Den 22. august 2000 anmodede TDC koncernen om Selskabsrevisionens stillingtagen til, om en koncernintern omdannelse af et tysk datterselskab ville medføre, at Selskabsrevisionen ville foretage en tvungen sambeskatning, jf. selskabsskattelovens § 32, med det tyske selskab for indkomståret 2000, hvor omdannelsen skete. Datterselskabet, der var organiseret som et GmbH, blev omdannet til et KG (kommanditselskab). Efter tyske skatteregler kunne dette ske ved succession”, og 2. sidste afsnit, ”Den 5. september 2001 anmodede TDC om en bindende forhåndsbesked, hvor der bl.a. blev spurgt om ”Kan et tab i forhold til indgangsværdierne på dels driftsmidler dels goodwill og øvrige immaterielle rettigheder som forudsat af TDC fradrages i den danske indkomstopgørelse, hvis dette tab som forventet realiseres ved et helt eller delvist salg af aktiviteterne i Talkline GmbH og Co. KG i løbet af 2001”. Der var ingen angivelse af beløbsstørrelser i forespørgslen”, og forespurgt, om der var forskel med hensyn til udvælgelsen af materiale ved beskrivelsen af de to sager, forklarede vidnet, at de vedrørende den første del, som var

deres egen sag, havde alt materiale liggende på Kom-It, mens de vedrørende den anden del (efter 5. september 2001), der var en anmodning om bindende forhåndsbesked, som blev behandlet i Selskabsomstruktureringsskontoret, alene var i besiddelse af korrespondancen mellem de to kontorer herom.

Foreholdt pag. 176 (side 2271), sidste afsnit, ”Den 11. september 2001 afgav Selskabsrevisionen som skatteansættende myndighed udtalelse til Retsafdelingen vedrørende den bindende forhåndsbesked. ...”, forklarede vidnet, at de til den første del af notatet havde alt ind- og udgående materiale, hvorimod de til den sidste del alene havde det materiale, som var udvekslet mellem kontorerne.

Vidnet forklarede, at dette notat er den eneste ”gule”, hun har skrevet til departementschefen.

Adspurgt, om det var hendes opfattelse, at TDC mente, at ToldSkat ville lægge værdiansættelsesrapportens beløbsangivelser til grund og ikke gå mere grundigt ind i materialet, forklarede vidnet, at det nok var TDC’s opfattelse, at ToldSkat ikke kunne røre så meget ved tallene. TDC havde jo fået et uvildigt revisionsfirma til at lave værdiansættelsesrapporten for at give den større gennemslagskraft i forhold til ToldSkat. Det kom således nok bag på TDC, at de ikke bare godtog værdierne.

Forespurgt til de telefonsamtaler, som Lars Nørding havde lørdag den 15. november 2003, forklarede vidnet, at Lars Nørding talte i telefon næsten hele tiden. Han talte med Ole Kjær og Palle Graff, og senere talte han også kort med Peter Loft. Vidnet talte ikke selv i telefon.

Vidnet bekræftede på forespørgsel, at de i løbet af dagen fik en ny opgave, idet de efter frokost af Ole Kjær blev bedt om at svare på, om genbeskatningen efter L 27

dækkede et eventuelt tab. Lars Nørding og vidnet blev enige om, at de skulle bruge mere tid til at besvare dette spørgsmål, hvilket Lars Nørding meddelte Ole Kjær, der herefter i stedet kontaktede Preben Underbjerg Poulsen herom.

Adspurgt forklarede vidnet, at hun ikke ved, om Preben Underbjerg Poulsen talte i telefon med Lars Nørding i den forbindelse. Vidnet forklarede videre, at Preben Underbjerg Poulsen og Niels Kristensen bad om at få Selskabsrevisionens notat af 16. oktober 2000 og Selskabsbeskatningsafdelingens svar af 13. november 2000 sendt pr. fax.

Vidnet forklarede yderligere, at det, da hun fredag aften talte med Palle Graff, forlød, at de selv kunne vælge, om de ville arbejde på notatet lørdag eller søndag, men i løbet af lørdagen blev de bedt om at gøre notatet klar samme dag, idet Peter Loft skulle have en telefonsamtale med Henning Dyremose sent på dagen, lørdag.

Adspurgt af advokat Henning Hansen om Ligningsrådets møde den 19. august 2003, hvor hun deltog af interesse, og hvor kontorchef Ivar Nordland også deltog, forklarede vidnet, at Ivar Nordland ikke fremkom med bemærkninger på mødet. Ivar Nordland sad på tilhørerpladserne ligesom vidnet. Vidnet talte ikke med Ivar Nordland.

Forespurgt af advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard, om departementets opfattelse var, at L 61 ikke var nødvendig, forklarede vidnet, at hun ikke havde kontakt med nogen fra departementet. Hun fik opfattelsen fra Merete Helle Hansen, der oprindeligt kom fra departementet. Vidnet ved ikke, om Merete Helle Hansen havde denne opfattelse fra nogen i departementet.

Adspurgt af advokat Kurt Siggaard, om den opgave, som hun fik af Palle Graff, var den samme som den, Lars Nørding fik af Ole Kjær, forklarede vidnet, at det var det.

Forespurgt, om der forelå noget skriftligt herom fra Jens Drejer til Palle Graff, forklarede vidnet, at opgaven kun blev givet pr. telefon.

Adspurgt, om det er sædvanligt, at man sætter et sådant arbejde i gang alene på baggrund af en telefonsamtale, forklarede vidnet, at opgaven normalt stilles i et brev.

Foreholdt, at Ole Kjær ikke skulle se det notat, som de sendte til departementet, inden det blev afsendt, men fik det samtidigt hermed, og forespurgt, om dette var sædvanligt, forklarede vidnet, at det var usædvanligt. Normalt ville et sådant notat først gå til Palle Graff, der ville videresende det til Ole Kjær, som ville give det til Peter Loft.

Vidnet forklarede videre, at det var deres opfattelse, at alle kendte problemstillingen og de svimlende beløb, der var nævnt, og at det nye i dette således var spørgsmålet om, hvornår de kendte det konkrete beløb.

Forespurgt, om hun var bekendt med, om Jens Drejer eller Ole Kjær også havde stillet samme opgave til Ivar Nordlands kontor, forklarede vidnet, at hun, da hun mødte lørdag morgen, troede, at der også var nogen på arbejde i styrelsen i København. Hun fandt senere ud af, at det kun var Selskabsrevisionen, der havde fået denne opgave. Det blev hun opmærksom på, da Palle Graff ringede og stillede spørgsmål vedrørende L 27.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om hun er bekendt med andre sager af lignende art, hvor der er anvendt ”step-up”, forklarede vidnet, at hun ikke kender til andre, lignende sager.

Mødet hævet kl. 14:40.

Næste møde er berammet til torsdag den 3. marts 2005 kl. 09:30.

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Advokat Henrik Groos har på vegne Ove Lykke Hindhede anført vedrørende side 538, sidste afsnit, at sætningen: ”Der stod først noget om et beløb på 10 mia. kr., hvilket vidnet havde skrevet på basis af, hvad han havde fået oplyst af Henrik Faust Pedersen, om at der var en skærpelse på 10 mia. kr.” ikke er retvisende. Han har herom anført: ”Den rette sammenhæng er den, at min klient i dagene forud for tidspunktet, hvor notatet (sagens bilag 27.86) blev udarbejdet, fik oplyst af Henrik Faust Pedersen, at indførelsen af de ændringer, som notatets punkt 5 adresserer, ville medføre en beskatning i ”milliardklassen”. Af samme grund indsatte min klient en passus herom i det udkast til notat, som blev udarbejdet forud for det endelige notat af den 25. januar 2002.” Advokaten har fremsendt kopi af et udkast til notat og henvist til, at det indeholder følgende passus: ”Blot denne del vil medføre en øget beskatning i milliardklassen.”. Han har videre anført, at: ”Denne passus blev på foranledning af FSR’s skatteudvalgs formand, John Bygholm, i den endelige udgave af notatet ændret til: ”Blot denne del vil medføre en betydelig øget beskatning”. Oplysningen om det specifikke beløb på 10 mia. kr. er ikke fra dengang, men kan være fra andre kilder et senere tidspunkt.”

Advokat Groos har endvidere bemærket, vedrørende side 558, 2. afsnit, ” Adspurgt af kommissionsformand ...”, at ”beløbet på 10 mia. kr.” skal ændres til ”milliardbeløb”.

Kommissionen har efter fornyet gennemgang af de notater, som kommissionen har foretaget under afhøringen af vidnet, fastholdt gengivelsen i protokollatet.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 13. april 2005.
Marianne Kjølbye

Den 3. marts 2005 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbjerg.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann ved advokat Merethe Andersen.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister

Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokat Peter Kierkegaard.

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Advokat Lida Hulgaard, der er valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding, var ikke mødt.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Helle Hove, fuldmægtig Annette Liboriussen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt mødte advokat Mads Krarup.

Advokat Steen Lassen, der er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær og underdirektør Flemming Paludan mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær,

var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen ved advokat Bente Götzsche.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk ved advokat Casper Andreassen.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Advokat Nicolai Westergaard, der er valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernø, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel, var ikke mødt.

Journalist Jesper Høberg, JyllandsPosten, var til stede.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte Palle Graff, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han, der er cand.polit., blev ansat i det daværende Statens Ligningsdirektorat den 12. august 1971. I 1975 skete en fusion, og han fortsatte herefter i Statsskattedirektoratet. Fra 1. september 1980 til 1. april 1984 var han viceamtsskat-

teinspektør i Hillerød. Herefter blev han chef for Sømandsskattekontoret, indtil han den 1. maj 1988 blev overflyttet til en afdeling i Statsskattedirektoratet, hvor han blev kontorchef. I begyndelsen af 1990 blev han afdelingschef i Kontrolafdelingen i den nyoprettede Told- og Skattestyrelse. I sommeren 1996 blev Kontrolafdelingen opdelt i en national og en international afdeling, og han blev chef for den internationale kontrolafdeling. Der blev i begyndelsen af 1998 som resultat af et ønske om at styrke selskabsbeskatningen oprettet en særlig afdeling herfor i styrelsen. Vidnet blev kaldt til daværende vicedirektør Ole Kjær, som fortalte ham, at han ikke skulle være chef for denne afdeling, og han aftalte med Ole Kjær, at han herefter skulle overveje, hvad han så ville lave. Den 15. januar 1998 var vidnet til et møde med daværende direktør Franz Howitz, og vidnet foreslog her, efter forinden at have drøftet det med Ole Kjær, at man oprettede en Selskabsrevisionsafdeling. Vidnet havde forbilledet herfor fra udlandet, særligt fra Sverige, hvor man havde iværksat en særlig indsats ved ligningen af store selskaber. Franz Howitz ringede til Peter Loft, der ikke havde indvendinger, og herefter blev Selskabsrevisionsafdelingen oprettet i foråret 1998, og vidnet blev chef for denne afdeling, hvilket han fortsat er. I forbindelse med oprettelsen af afdelingen fandt man ud af, at det også kunne være en god ide at tage alle finansielle virksomheder med ind under revisionen, idet den tidligere ordning, hvor kontrolarbejdet blev udført i hver enkelt kommune, havde gjort det svært at revidere disse selskaber ordentligt. Afdelingen fik endvidere til opgave at behandle realrenteafgifter. De fik dog ikke alle selskaber med ind på en gang, for det var et stort arbejde at søsætte den nye struktur. Selskabsrevisionsafdelingen var således først på plads mand-skabsmæssigt i løbet af ca. 1½ år, hvor afdelingen var på ca. 100 ansatte. Det er fastlagt i et cirkulære, der ændres jævnligt, hvilke selskaber der skal henføres under Selskabsrevisionsafdelingen. I 2001 blev det besluttet at udskille Selskabsrevisionen som en selvstændig skatteansættende myndighed. De administrative afgørelser, som Selskabsrevisionen træffer i dispensationssager, kan herefter påklages til Told- og

Skattestyrelsen, mens Selskabsrevisionens afgørelser vedrørende skatteansættelser kan indbringes for Landsskatteretten.

Adspurgt forklarede vidnet, at det er told- og skattedirektør Ole Kjær, der har kompetence til at fastsætte, hvilke selskaber der skal henføres under Selskabsrevisionens kontrol. Ved afdelingens oprettelse var der enighed om, at afdelingen foruden alle de finansielle virksomheder også skulle have alle selskaber med en momspligtig omsætning for moderselskab og sambeskattede datterselskaber på mindst 1,5 mia. kr. i sit mandtal. For 1-2 år siden blev omsætningsgrænsen forhøjet til 1,7 mia. kr. Samtidig blev koncernbegrebet udvidet, således at man også tog datterselskaber ind, hvor moderselskabet ejede mere end 50 pct. af aktierne, selv om datterselskaberne ikke var med under sambeskatningen. Forespurgt forklarede vidnet, at det alene er det omsætningsmæssige volumen, der er afgørende. Der er ikke trukket virksomheder ind under Selskabsrevisionens mandtal efter type eller i øvrigt anvendt andre kriterier end volumen. I forbindelse med de nye regler om tonnageskatning er det blevet bestemt, at alle rederier, der benytter sig af tonnageskatning, uanset størrelse, skal ind under Selskabsrevisionen.

Vidnet forklarede videre, at hans nærmeste overordnede i perioden fra 1999 til 2003 var Ole Kjær. Franz Howitz var told- og skattedirektør fra 1996 til 2001, og han var således også i en periode vidnets nærmeste overordnede.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, hvor de sagsbehandlere, vidnet har ansat i sin afdeling, kommer fra, forklarede vidnet, at de kommer mange steder fra. Da han selv stod for opbygning af afdelingen, kunne han indrette sig, som han ønskede det. For at afdelingen kan udøve både den service og den kontrol, som det er nødvendigt for en skatteansættende myndighed, er der behov for ansatte med to typer af kompetence, dels inden for revision og dels inden for skatteret.

Den største gruppe af medarbejdere, ca. 80 pct. har en revisionsmæssig baggrund, og de resterende ca. 20 pct. har en akademisk baggrund – cand.polit., cand.jur. eller cand.merc.jur. Af det revisionsmæssigt uddannede personale er nogle cand.merc.aud., og en stor del er uddannet i skattesystemet. De er således enten begyndt som elever i en kommunal skatteforvaltning og er uddannet som skatterevisorer, eller de er begyndt som elever i Told- og Skattestyrelsen og uddannet som fuldmægtige. Der er på nuværende tidspunkt seks kontorchefer i Selskabsrevisionen, tidligere var der 8. Kontorcheferne har alle, bortset fra én, en kommunal baggrund. Det skyldes, at de arbejdsopgaver, som Selskabsrevisionen udfører, også er typiske kerneområder for de kommunale ligningsmyndigheder.

Adspurgt, om medarbejderne fortrinsvis kom fra de kommunale skattemyndigheder, forklarede vidnet, at han ved afdelingens etablering søgte medarbejdere ved sædvanlige stillingsannoncer, som blev indrykket alle de steder, hvor der var relevant at ”gøre sig lækker”. Når Selskabsrevisionen i dag mangler personale, opslås stillingerne fortrinsvis internt. Selskabsrevisionen har også ansatte, der kommer fra revisionsfirmaer, ligesom nogle af vidnets tidligere medarbejdere i dag er ansat i revisionsfirmaer.

Adspurgt af advokat Michael Rekling om Selskabsrevisionsafdelingens forhold til Ligningsrådet forklarede vidnet, at Ligningsrådet ikke er involveret i forhold til skatteansættelse for selskaber. Vidnet havde oprindelig en tanke om, at de skulle prøve at få nogle af de særligt store sager i Ligningsrådet, men det lykkedes ham aldrig at komme igennem med denne ide. Folk i hans afdeling var ikke vant til at forelægge sager i Ligningsrådet og syntes ikke om idéen. De foretager skatteansættelserne selv, og de går ikke i Ligningsrådet med dem. Hvis et selskab er uenig i Selskabsrevisionens opfattelse af et ansættelsesspørgsmål, træffer Selskabsrevisionen en afgørelse herom, og hvis selskabet fortsat er uenig, kan sagen indbringes for Landsskatteretten.

Selskabsrevisionen behandler ikke sager om bindende forhåndsbesked. Disse sager behandles i Told- og Skattestyrelsens Retsafdeling, der eventuelt anmoder Selskabsrevisionen om en udtalelse.

Foreholdt bilag A.22.01 (ekstrakten pag. 17/side 50235), oversigt af 27. september 2004 over, hvilke personer der får tilsendt referater fra ligningsrådsmøderne, bekræftede vidnet, at han modtager referaterne fra Ligningsrådets møder.

Foreholdt bilag A.15 (ekstrakten pag. 1-8/side 50159-50166), referat af Ligningsrådets møde den 11. maj 1999, og forespurgt, om han har modtaget dette referat, forklarede vidnet, at han helt sikkert har fået referatet. Han deltog ikke selv i mødet, men en af hans kontorchefer, John Nielsen, deltog i mødet. Vidnet husker ikke, at den sag, der var den første sag om ligningslovens § 5 H, blev behandlet i Ligningsrådet, men han erindrer, at Selskabsrevisionen havde afgivet udtalelse til Retsafdelingen i sagen.

Foreholdt pag. 7 (side 50165), 5. afsnit, ”Amby var uenig i svarene på de to sidste spørgsmål. Men der er måske et hul i loven. Amby ville gerne have en belysning heraf”, forklarede vidnet, at han ikke husker Christen Ambys bemærkninger.

Foreholdt bilag 01.09 (ekstrakten pag. 18-19/side 16-17), notat af 12. maj 1999 fra Normann Nielsen om ”Løse ender” vedrørende Ligningsrådets møde den 11. maj 1999, og forespurgt, om han husker noget om notatet og hvorfor han fik det, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det er sendt til de daværende afdelingschefer og berørte kontorchefer. ”Løse ender” er udtryk for, at det vedrørte nogle sager, der havde været forelagt Ligningsrådet, som havde truffet beslutning om, at der skulle foretages noget mere, typisk at noget skulle skrives om eller undersøges nærmere. Niels Kristensen sendte notatet til vidnet samt til en medarbejder, Peter Bach til orientering. Vidnet skulle ikke foretage sig noget i den anledning. Det var Niels Kristensens kon-

tor, som var fagkontoret, der skulle lave det fornødne. Vidnets afdeling blev inddraget i den udstrækning, der var behov herfor.

Foreholdt bilag A.15.01 (ekstrakten pag. 9-16/side 50167-50174), referat af Ligningsrådets møde den 22. juni 1999, bekræftede vidnet, at han ikke deltog i dette møde. Foreholdt pag. 15 (side 50173), Christen Ambys bemærkninger om et hul i loven, forklarede vidnet, at han ikke husker denne problemstilling. Foreholdt 4. sidste afsnit, ”Amby fastholdt, at han ønsker en belysning af, om der er et hul i loven”, forklarede vidnet, at det var det berørte fagkontor, der skulle følge op på problemet. Vidnet skulle ikke foretage sig noget i den anledning, for det var Niels Kristensens område. Niels Kristensen kunne eventuelt spørge Selskabsrevisionen, hvilket han imidlertid ikke gjorde. Vidnet erindrer ikke nogen debat om det rejste spørgsmål.

Foreholdt 3. sidste afsnit, ”Formanden bemærkede, at Told- og Skattestyrelsen har orienteret Departementet om problemet”, forklarede vidnet, at Selskabsrevisionen ikke var involveret heri.

Foreholdt sidste afsnit, ”Formanden bemærkede, at Ligningsrådet – som loven er formuleret – ikke har mulighed for at imødekomme det ansøgte. Desuden oplyste formanden, at der til efteråret fremsættes et forslag til en egentlig sambeskatningslov, der skulle tage højde for nærværende situation”, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i dette lovforslag. Det skulle Selskabsrevisionen som skatteansættende myndighed heller ikke være. Det er muligt, at en af hans medarbejdere har talt med nogen i styrelsen herom, men vidnet kender ikke noget hertil.

Forespurgt om sit kendskab til, at der på dette tidspunkt blev arbejdet med en ny, konsolideret sambeskatningslov, forklarede vidnet, at han nok rygtevis har hørt herom, men han var ikke involveret i dette arbejde.

Foreholdt bilag 05.07 (ekstrakten pag. 20-29/side 806-815), brev af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H, specielt pag. 20 (side 805) øverst, med håndskrift ”Kopi til Palle Graff”, bekræftede vidnet, at det var og er en fast rutine, at han får kopi af al indgående post, idet han som chef for afdelingen har ansvar for at følge med i, hvad der sker. Den post, der indgår til kontoret i København, åbnes og fordeles på kontorniveau, hvorefter den bliver lagt til ham til gennemsyn. Af den post, der indgår til kontorerne i Århus, bliver der taget kopi, som sendes pr. fax til ham. Når han ser posten igennem, går han efter to ting, dels følsomme sager, som skal rapporteres opad i systemet, dels rykkere.

Forespurgt forklarede vidnet, at han ikke anså forespørgslen af 18. august 2000 fra PricewaterhouseCoopers for at være en sådan følsom sag. Han hæftede sig ikke ved den, idet han anså den for en sædvanlig forespørgsel.

Adspurgt, om det var sædvanligt, at en forespørger stillede forespørgslen til enkeltpersoner, som her til John Nielsen, forklarede vidnet, at det er forskelligt, hvem forespørgerne stiler brevet til. Nogle stiler forespørgslen til enkeltpersoner, som der har været talt med, og andre stiler forespørgslen til afdelingen eller til vidnet. Vidnet forklarede videre, at han først hørte om denne forespørgsel, efter at der var svaret herpå ultimo august 2000. I begyndelsen af september 2000 var han til en IFA-kongres i München, hvor han talte med Susanne Nørgaard, der er revisor hos PricewaterhouseCoopers. Hun sagde, at de havde spurgt Selskabsrevisionen om noget og fået et svar, som de ikke var tilfredse med. Vidnet ringede fra München til John Nielsen og fortalte, at han havde talt med Susanne Nørgaard, og at han havde besluttet at holde et møde med hende. Vidnet lagde stor vægt på, at afdelingen ydede en god service, og han anså et sådant møde for en del af denne service. Mødet blev aftalt til den 13. september 2000, og vidnet og John Nielsen skulle deltage. John Nielsen forespurgt vidnet,

om der ikke skulle medarbejdere med, hvilket vidnet sagde nej til, idet meningen med mødet alene var at undersøge, om der var grundlag for at tage sagen op igen.

Foreholdt bilag 05.11 (ekstrakten pag. 30/side 821), telefaxforside af 12. september 2000 fra John Nielsen til Niels Kristensen vedrørende Forespørgsel Tele Danmark A/S, specielt sætningen ”Susanne Nørgaard har overtalt Palle Graff til et møde” forklarede vidnet, at han ikke følte sig overtalt til mødet. Vidnet er først i forbindelse med nærværende sag blevet bekendt med, at John Nielsen sendte en kopi af forespørgslen til Niels Kristensen med henblik på en udtalelse. Vidnet hørte ikke noget om, at der skulle være problemer med medarbejdere, der ikke ville med til mødet. John Nielsen ville gerne have Annette Liboriussen med til mødet, men vidnet sagde, at der ikke skulle medarbejdere med, da de kun skulle drøfte en eventuel genoptagelse og således ikke skulle ned i de materielle spørgsmål. Vidnet følte sig på ingen måde presset af Susanne Nørgaard. Han havde ikke på forhånd truffet afgørelse om, at sagen skulle genoptages, og han ville først høre, hvad det drejede sig om.

Forespurgt forklarede vidnet, at han ikke talte med nogen opad i systemet om, at TDC’s revisor havde bedt om et møde.

Vidnet forklarede videre, at mødet blev afholdt den 13. september 2000. På dette tidspunkt havde Selskabsrevisionen kontorer i Strandgade. Med til mødet var Susanne Nørgaard og Henrik Faust Pedersen fra PricewaterhouseCoopers foruden kontorchef John Nielsen og vidnet selv fra ToldSkat. Mødet begyndte med, at Susanne Nørgaard fortalte om problemstillingen. Vidnet begyndte kort efter mødets start at få ondt i lænden, og det blev stadigt værre, så efter et kvarter måtte han forlade mødet. Han fornemmede, at der skulle være en anden til stede i stedet for ham, og han fik derfor sin sekretær til at ringe til Karin Kirchhoff for at få denne til at komme tilbage fra Østbanegade, hvor hun var til et andet møde. Vidnet husker ikke, hvad der blev

sagt om sagen, eller om der blev nævnt nogle beløb. Han tilkaldte Karin Kirchhoff, fordi han følte, at der var behov for, at der var en anden til stede, idet det jo handlede om, hvorvidt en afgørelse, som John Nielsen havde truffet, skulle omgøres. Det kunne være lidt svært for John Nielsen at sidde alene tilbage og skulle tage stilling hertil, så der var behov for en anden person med faglig erfaring. Der var ikke nogen ubehagelig stemning på mødet. Konklusionen på mødet blev, at man skulle genoptage sagen. Vidnet husker ikke, om han, da han kom tilbage efter sin sygdom, fik yderligere oplysninger om, hvad der videre var sket på mødet.

Adspurgt forklarede vidnet, at han ikke forud for mødet fik kendskab til de papirer, der var udarbejdet af John Niensens medarbejdere. Vidnet var tilfreds med mødets udfald, hvorefter sagen skulle genoptages.

Foreholdt bilag 13.06.07 (ekstrakten pag. 32-34/side 3218-3220), brev af 3. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H, bekræftede vidnet, at han også fik kopi af dette brev. Han husker det ikke nærmere, men han er sikker på, at han har fået en sådan kopi.

Foreholdt pag. 33 (side 3219), 2. afsnit, 3. linje, ”Det er Tele Danmark A/S’ vurdering, at markedsværdien af de tyske selskaber er væsentligt højere, idet der ved et salg ville kunne realiseres en betydelig goodwill”, og foreholdt, at det anførte syntes at spore tanken ind på, at det drejede sig om goodwill, og forespurgt, om det stod ham klart, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om han husker noget om størrelsesordenen på denne goodwill, forklarede vidnet, at når Selskabsrevisionen får et problem forelagt af en skatteyder, skal det løses, uanset om det drejer sig om 5.000 kr. eller 5 mia. kr. Når de store selskaber retter henvendelse om en sag, drejer det sig altid om store beløb, for de henvender sig normalt ikke om bagateller.

Foreholdt, at PricewaterhouseCoopers medsendte Ligningsrådets afgørelse i den første sag om ligningslovens § 5 H, og forespurgt, om det var en overraskelse for afdelingen, og om det gav dem anledning til nye tanker, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han husker heller ikke, om medarbejderne fandt sagen interessant.

Foreholdt bilag 14.24 (side 3639), brev af 9. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers til Told- og Skattestyrelsen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H, 3. afsnit, ”Ved et salg til tredjemand skønner Tele Danmark A/S, at der vil kunne realiseres en avance på goodwill på ca. EUR 1.300 mio. For alle andre aktiver skønner Tele Danmark A/S, at de værdier, der er anført i de balancer, der er fremsendt den 3. oktober 2000, svarer til handelsværdien”, samt 4. afsnit, sidste linje, ”Den estimerede handelsværdi af goodwill vil således ikke fremgå af åbningsbalancen”, forklarede vidnet, at han ikke husker dette brev. Han var ikke involveret i drøftelserne herom, der foregik på kontorchefniveau. Han viste ikke brevet nogen særlig opmærksomhed, idet han vidste, at det vedrørte TDC-sagen, som afdelingen havde genoptaget, og han ville først blive involveret i sagen i forbindelse med dens afslutning. Brevet var blot et led i den igangværende sagsbehandling. At sagen vedrørte 1.300 mio. EUR eller 10 mia. kr., gav ham heller ikke anledning til at foretage sig noget særligt.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om han kendte til andre sager af samme beløbsmæssige størrelsesorden, forklarede vidnet, at det som udgangspunkt handlede om afskrivninger på et stort beløb, der senere af TDC blev oplyst til 6,5 mia. kr. De problemstillinger, som vidnets kontor beskæftiger sig med, vedrører ofte milliardbeløb. Det kan skatteretligt give lige store problemer, om det drejer sig om 10 mia. kr. eller 100 mio. kr. De selskaber, som Selskabsrevisionen kontrollerer, har en samlet årlig indkomst på omkring 50 mia. kr., svarende til et skatteprovenu på 17 mia. kr., så det handler altid om store beløb. Foreholdt, at 10 mia. kr. set i forhold til

de nævnte tal for afdelingen dog udgør et ikke uvæsentligt beløb, forklarede vidnet, at det ikke kan anskues på denne måde.

Foreholdt bilag 05.13 (ekstrakten pag. 35/side 825), mail af 16. oktober 2000 fra Solveig Mortensen til Niels Kristensen, Susanne Kjær og Leise Hemmingsen, og forespurgt, om han vidste, at der blev arbejdet på sådanne notater i afdelingen, forklarede vidnet, at han vidste, at der blev arbejdet med problemstillingen, idet sagen var genoptaget. Han så ikke notaterne, og han blev ikke rådspurgt herom. Vidnet har altid haft den generelle holdning – som han videreformidlede til sine medarbejdere – at det ville være en meget uheldig situation, hvis Selskabsrevisionsafdelingen traf en afgørelse, som Retsafdelingen efterfølgende ikke kunne tiltræde i Landsskatteretten. Han har derfor altid sagt, at de skulle forelægge sager for Retsafdelingen, hvis de var i tvivl om et spørgsmål. De to mails og notaterne er udtryk for en sådan forelæggelse for Retsafdelingen. Vidnet har ikke modtaget udkast til notaterne eller andet materiale i forbindelse med udarbejdelsen af notaterne.

Foreholdt bilag 05.14 (ekstrakten pag. 36-40/side 826-830), notat af 16. oktober 2000 fra John Nielsen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkningen af ligningslovens § 5 H – notat 2, specielt pag. 36 (side 826), Problemstilling, 3. sidste afsnit, ”Optjent goodwill i Tyskland vil således skattefrit blive konverteret til et afskrivningsberettiget aktiv, der skattemæssigt både kan afskrives i Tyskland og Danmark”, og forespurgt, om han på daværende tidspunkt var klar over, at det var det, der var problemstillingen i sagen, forklarede vidnet, at han på det tidspunkt ikke havde været involveret i TDC-sagen, ud over ved mødet den 13. september 2000. Han kan således ikke svare på, om problemstillingen i oktober 2000 stod ham klar.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forklarede vidnet, at han ikke i dag husker, om han ved mødet den 13. september 2000 var klar over, hvad problemstillingen i sagen var.

Forespurgt af advokat Michael Reklings, om han på det tidspunkt anså problemstillingen vedrørende afskrivning på goodwill for at være det centrale spørgsmål, forklarede vidnet, at det husker han ikke i dag.

Forespurgt bekræftede vidnet, at Lars Nørthing den 1. november 2000 afløste John Nielsen som kontorchef.

Foreholdt af advokat Michael Reklings, at Lars Nørthing har forklaret, at han i forbindelse med sin tiltræden blev informeret om sagen af John Nielsen og vidnet, forklarede vidnet, at han ikke husker det med sikkerhed. Vidnet havde på det tidspunkt kun læst forespørgslen og det første svar herpå. Han husker ikke præcist, hvor meget han var inde i sagen på dette tidspunkt.

Foreholdt 2. sidste afsnit ”I Talkline GmbH er den optjente goodwill ifølge det oplyste på ca. 10 mia. kr.”, forklarede vidnet, at han ikke husker nogen drøftelser om, at det vedrørte 10 mia. kr. Han husker ikke selv at have deltaget i drøftelser herom. Vidnet bemærkede videre, at oplysningen om de 10 mia. kr. kom fra en skatteyder, og det er vidnets generelle erfaring, at skatteydere altid undervurderer deres indkomst og overvurderer deres fradrag.

Adspurgt om sit kendskab til, om man oppe i systemet – hos Ole Kjær og i departementet – havde kendskab til problemstillingen og beløbets størrelse, forklarede vidnet, at han ikke kan vide dette, men det havde man formentlig ikke. Vidnet har ikke

på dette tidspunkt forelagt forespørgslen for Ole Kjær eller i øvrigt informeret opad i systemet om sagen.

Foreholdt bilag 05.05 (ekstrakten pag. 42-45/side 800-803), notat af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen vedrørende Tele Danmark A/S – CFC-regler og fortolkning af ligningslovens § 5 H – notat 2, specielt pag. 45 (side 803), konklusion vedrørende ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i overvejelser om, hvorvidt det var rigtigt, at den første ligningsrådssag om ligningslovens § 5 H havde den anførte virkning.

Foreholdt bilag 05.04 (ekstrakten pag. 41/side 799), mail af 16. oktober 2000 fra Annette Liboriussen til Niels Kristensen og Leise Hemmingsen, specielt 2. afsnit, ”Vi har udarbejdet et yderligere notat efter møde og korrespondance med selskabet og er indstillet på at selskabet skal have ret – der ikke skal indtræde CFC-beskatning og ej heller underskudsbegrænsning efter LL § 5 H”, og 3. afsnit, ”Vi vil meget gerne have jeres stillingtagen til problemstillingerne, idet vi synes, at selskabet – og andre selskaber fremover – får ubegrænset muligheder for at skattemæssige underskudsfradrag ved denne konstruktion (omdannelse i Tyskland til K/S) Vi mener således, at der bør følges op på problemstillingen, således at vi kan få ”lukket hullet” i skattelovgivningen på dette område”, og foreholdt, at mailen indeholder såvel en forespørgsel som en advarsel om et ”hul”, og forespurgt, om det var normalt, at Selskabsrevisionsafdelingen gjorde Selskabsbeskatningsafdelingen opmærksom på et hul i lovgivningen, forklarede vidnet, at de sendte notatet til Niels Kristensen for at indhente en udtalelse fra Retsafdelingen. Når Annette Liboriussen havde den anførte holdning, var det vigtigt, at denne holdning blev bragt videre til Niels Kristensens kontor. Vidnet kender ikke den konkrete mail, og han så ikke mailen eller notatet på dette tidspunkt. Han har først set dette materiale langt senere.

Forespurgt, om han, når han i dag ser mailen, vurderer den som en afrapportering opad i systemet om et hul, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Mailen og notatet er hovedsagelig en forespørgsel om bistand til brug for en konkret sag, men også en tilkendegivelse af mere generel karakter.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om mailen ikke – ud over at behandle den konkrete sag – også skulle forstås som et budskab om, at der var et problem med lovgivningen, forklarede vidnet, at det tidligst kunne komme på tale at rapportere opad i systemet, når der var truffet en afgørelse.

På forespørgsel fra kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forklarede vidnet, at de afventede Niels Kristensens behandling af sagen for at få belyst, om der var et problem. Det var også nødvendigt at få denne udtalelse, inden de kunne vurdere, hvem der skulle rapportere videre. Vidnet ville selv i dag ikke rapportere opad, før han havde en afgørelse.

Foreholdt af advokat Michael Reklings, at nogle af hans medarbejdere har brugt udtrykket ”early warning” i denne forbindelse, og forespurgt, om han var uenig i denne karakteristik, forklarede vidnet, at det var op til Selskabsbeskatningsafdelingen at vurdere, om det var en afrapportering. Vidnet så det ikke som en afrapportering, idet sagen ikke var afsluttet. Der var end ikke givet svar på forespørgslen endnu.

Foreholdt bilag 05.09 (ekstrakten pag. 46-47/side 817-818), notat af 13. november 2000 fra Niels Kristensen og Susanne Kjær vedrørende Tele Danmark A/S – selskabsskattelovens § 32 og ligningslovens § 5 H, og foreholdt, at der ikke heri er noget svar på en mulig early warning fra Selskabsrevisionen, forklarede vidnet, at Selskabsbeskatningsafdelingen havde vurderet sagen og var kommet frem til det samme resultat, som Selskabsrevisionsafdelingen var nået frem til i 16. oktober-notaterne.

Man var i Niels Kristensens kontor opmærksom på problemstillingen, og man havde også kendskab til en tidligere sag. Vidnet så ikke notatet på dette tidspunkt.

Foreholdt bilag 05.06 (ekstrakten pag. 48-49/side 804-805), brev af 14. november 2000 fra Selskabsrevisionsafdelingen til PricewaterhouseCoopers vedrørende Tele Danmark A/S – selskabsskattelovens § 32 og Ligningslovens § 5 H, bekræftede vidnet, at han underskrev det endelige svar til PricewaterhouseCoopers. Lars Nørding, der lige var tiltrådt som kontorchef, var ude til nogle møder og kunne således ikke skrive brevet under. Kontoret har den regel, at afgørelser skal skrives under af en kontorchef. Når kontorchefen ikke er til stede, må andre træde til. Vidnet resolverede, at brevet skulle gå af sted den 14. november 2000, idet Henrik Faust Pedersen fra PricewaterhouseCoopers havde anmodet om et snarligt svar. Resultatet var det samme som i det tidligere svar, men forskellen lå i, at svaret nu var mere velbegrunderet. Foreholdt, at man for så vidt angår spørgsmålet om CFC-beskatning ikke havde fulgt den oprindelige indstilling fra Annette Liboriussen, forklarede vidnet, at det var det, som de havde fået ud af at forelægge sagen for Selskabsbeskatningsafdelingen.

Foreholdt, at det i notatet af 13. november 2000 fra Selskabsbeskatningsafdelingen, bilag 05.09, specielt pag. 47 (side 818), 3. afsnit er anført, at ”For det første drejer sagen sig tilsyneladende om særdeles store beløb”, og at denne oplysning ikke er medtaget i brevet af 14. november 2000 til PricewaterhouseCoopers, bilag 05.06, forklarede vidnet, at han talte med Solveig Mortensen om det, men de var enige om, at det var uden betydning. Sagen skulle i Ligningsrådet, når der var en retlig usikkerhed, og så var beløbet uden betydning. Det var derfor ikke relevant at nævne det. Vidnet og Solveig Mortensen var enige om, at denne oplysning ikke skulle med i svaret.

Adspurgt, om Selskabsrevisionsafdelingen efter brevet af 14. november 2000 skulle foretage mere i sagen, forklarede vidnet, at det skulle den ikke. De havde forelagt sa-

gen for Niels Kristensens kontor, også med hensyn til hvad der er betegnet som en early warning, og Niels Kristensen kunne herudfra vurdere, om han ville gå videre med spørgsmålet. Vidnet var ikke bekendt med, om Niels Kristensen arbejdede videre med problemstillingen. Han vidste dog, at Niels Kristensen arbejdede på en ny forespørgsel om bindende forhåndsbesked (den anden ligningsrådssag om ligningslovens § 5 H), idet Selskabsrevisionsafdelingen var blevet anmodet om en udtalelse hertil.

Foreholdt bilag 42.05 (ekstraktens pag. 50-54, side 12649-12653), brev af 2. januar 2001 fra Niels Kristensen, Selskabsbeskatningsafdelingen, til Skatteministeriet og notat af samme dato, forklarede vidnet, at han ikke var med i beslutningen om at sende dette til Ivar Nordland. Det var Retsafdelingen, der traf afgørelse vedrørende skatteretlige problemstillinger. Formålet med at sende sagen til Ivar Nordland var vel at sikre, at man havde opbakning i departementet til det, man agtede at gøre i den anden sag om bindende forhåndsbesked. I forbindelse med at Niels Kristensen forelagde denne sag for departementet, nævnte han også de to andre sager, som man havde kendskab til med samme problemstilling. Vidnet forklarede på forespørgsel, at han betragtede det som en afrapportering til departementet om problemet. Det var et signal til departementet om, at der var et problem, som var kommet frem i nu i hvert fald 3 koncerner. Vidnet var ikke bekendt med, at Niels Kristensen havde skrevet til departementet herom.

Foreholdt bilag 01.17 (ekstrakten pag. 55/side 45), brev af 15. januar 2001 fra Susse Meulengracht til Told- og Skattestyrelsen, og tekst i øverste højre hjørne, ”Kopi til Palle”, forklarede vidnet, at han med usvigelig sikkerhed har fået kopi af brevet. Han har dog ingen erindring herom. Han har heller ingen erindring om oversendelsen af sagen til Ivar Nordland. Han blev først i november 2003 klar over, at Selskabsbeskatningsafdelingen i januar 2001 havde sendt et brev til Ivar Nordland om sagen. Det var

i forbindelse med, at undersøgelsessagen kom op, og da vi så det, ”blev vi så glade i styrelsen”. Vurderingen af, at brevet og notatet var en afrapportering, var ikke en vurdering, han anlagde dengang, idet han ikke kendte notatet på det tidspunkt. Det er en vurdering, som han anlægger i dag.

Forespurgt, om han gjorde sig overvejelser vedrørende indholdet af notatet af 2. januar 2001, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, idet han ikke husker at have modtaget notatet. Vidnet mener, at de fik besked fra Susse Meulengracht om, at Selskabsrevisionsafdelingen alligevel ikke skulle komme med nogen udtalelse.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen om, hvornår han mener, at Selskabsrevisionen skal afgive en early warning, forklarede vidnet, at Selskabsrevisionen generelt har en rapporteringspligt opad i systemet. De skatteretlige problemstillinger, som Selskabsrevisionen ikke er sikker på afgørelsen af, forelægges for Retsafdelingen. I disse tilfælde er det hans opfattelse, at det er Retsafdelingen, der skal informere opad om sagen. Hvis Selskabsrevisionen selv afgør sagen, idet man er sikker på afgørelsen, har vidnet en informationspligt i forhold til Ole Kjær vedrørende følsomme sager. ”Danmark er et lille land, hvor alle kender alle.” Det er således vigtigt for vidnet, at Ole Kjær hører om de følsomme sager i Selskabsrevisionen fra ham og ikke fra andre ude i byen.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel bekræftede vidnet, at det skal forstås på den måde, at det er Retsafdelingen, der står for rapportering i de sager, hvor der er skatteretlige problemstillinger, mens Selskabsrevisionen står for rapporteringen af andre, ikke-retlige sager. Adspurgt om eksempler på sager af sidstnævnte art forklarede vidnet om en sag, hvor der var blevet anmodet om dokumentation for creditlempelse efter ligningslovens § 33 for skat betalt i udlandet, efter at denne dokumentation i en årrække ikke havde været krævet, hvilket gav anledning til, at sel-

skabet/koncernen klagede til Folketingets Ombudsmand. Dette ville være en følsom sag, som vidnet ville rapportere til Ole Kjær.

Foreholdt af advokat Michael Rekling bilag A.14.02 (ekstrakten pag. 56-59/side 50155-50158), dagsorden af 15. marts 2001 til Ligningsrådets møde den 20. marts 2001, og forespurgt, om han hørte noget om den debat, der foregik i januar, februar og marts 2001 mellem styrelsen og departementet, forklarede vidnet, at han havde en kontorchef, der deltog i lovgruppen. Vidnet husker dog ikke at have hørt om debatten dengang.

Foreholdt pag. 56 (side 50155), det med håndskrift påførte, ”Sag 99/00-439-00259 blev trukket fra dagsordenen til mødet den 20. marts 2001”, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvorfor sagen blev trukket fra mødet.

Foreholdt pag. 57 (side 50156), Sag 8.3.22, ”... styrelsen er særdeles betænkelig ved den af Departementet anlagte fortolkning”, forklarede vidnet, at det var en stærk sprogbrug, som reelt var et udtryk for, at departementet efter styrelsens opfattelse ikke havde ret i sin fortolkning. Vidnet har da også hørt, at Ivar Nordland var en kende utilfreds med ordvalget.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, hvornår han hørte om, at Ivar Nordland var blevet pikeret herover, forklarede vidnet, at det har han først hørt om i november 2003. Vidnet husker, at Niels Kristensen på et møde i november 2003 refererede fra et tidligere lovgruppemøde, hvor der havde været drøftelser mellem ham og Ivar Nordland, og hvor Ivar Nordland havde været noget ophidset. Vidnet spurgte Karin Kirchhoff, der også deltog i lovgruppemøderne, om hun havde hørt noget på dette lovgruppemøde, hvilket resulterede i, at han fik hendes notater fra mødet.

Forespurgt af advokat Michael Rekling, om han var involveret i den anden ligningsrådssag om ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han hørte først herom, da sagen var afgjort. Vidnet fik den 12. maj 2001 en blodprop og var herefter sygemeldt til den 15. oktober 2001. Han var ikke i afdelingen i hele denne periode og havde ikke nogen viden om, hvad der skete i afdelingen.

Foreholdt bilag 07.22 (ekstrakten pag. 76-81/side 1080-1085), brev af 5. september 2001 fra TDC A/S til Told- og Skattestyrelsen vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – sambeskatning med Talkline Management und Finance Holding GmbH, bekræftede vidnet, at han stadig var sygemeldt på dette tidspunkt. Han husker ikke, hvornår han første gang hørte om denne anmodning om bindende forhåndsbesked. Da han i oktober 2001 vendte tilbage til afdelingen efter sygdomsperioden, blev han lidt efter lidt orienteret om, hvad der var sket i sagerne.

På forespørgsel fra kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forklarede vidnet, at det under hans sygefravær var kontorchef Annette Olesen, der varetog hans funktioner.

Foreholdt bilag 07.32 (ekstrakten pag. 83-85/side 1113-1115), notat af 11. september 2001 fra Selskabsrevisionsafdelingen, Lars Nørding og Solveig Mortensen til Told- og Skattestyrelsen, Susse Meulengracht og Sune Hein Bertelsen vedrørende TDC A/S – anmodning om bindende forhåndsbesked, og bilag 07.39 (ekstrakten pag. 86-87/side 1126-1127), internt notat af 11. september 2001 fra Lars Nørding og Solveig Mortensen til Selskabsbeskatningsafdelingen, Niels Kristensen, Susse Meulengracht og Sune Hein Bertelsen vedrørende Ligningslovens § 5 H, og forespurgt, hvornår han fik kendskab til disse to notater, forklarede vidnet, at han ikke husker dette. Han ved ikke, om Ole Kjær har set notaterne, før de blev afsendt, men det er ikke sandsynligt.

Selskabsrevisionen skulle afgive en udtalelse til Retsafdelingen, så det ville være direkte forkert at forelægge den for Ole Kjær på dette tidspunkt.

Vedrørende bilag 07.39 (ekstrakten pag. 86-87/side 1126-1127) forklarede vidnet, at han efterfølgende har fået at vide, at det var ”et råb om hjælp”.

Foreholdt pag. 86 (side 1126), 2.-5. sidste afsnit, ”Da Ligningsrådet anden gang behandlede [...] A/S på et møde tilsluttede Ligningsrådet sig Told- og Skattestyrelsens udtalelse til forespørgslen. Amby fastholdt, at han ønskede en belysning af, om der var et ”hul” i loven.”, ”Er der foretaget en sådan belysning?”, ”Af referatet fra Ligningsrådsmødet fremgår, at Departementet er orienteret. Er der nogen tilbagemelding herfra?” og ”Har der været tilsvarende diskussioner vedrørende behandlingen af forespørgslen fra [...] A/S?”, og forespurgt, om han er bekendt med, hvorledes disse forhold stillede sig i september 2001, herunder om departementet havde foretaget en af-rapportering, forklarede vidnet, at han ikke har kendskab hertil. Vidnet blev først helt klar over forløbet med departementet i november 2003.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bekræftede vidnet, at han, da han vendte tilbage efter sin sygdomsperiode, lidt efter lidt blev informeret af sine medarbejdere om, hvad der var sket i sagerne. Der skete ikke nogen generel overdragelse fra Annette Olesen. Han var, 4-5 dage før han begyndte igen, til et møde med Ole Kjær og Annette Olesen, men det vedrørte nogle strukturelle overvejelser. De talte ikke om konkrete sager. Vidnet opfattede det som en håndsækning fra medarbejderne, idet det var ret svært for ham at komme i gang efter så lang tids sygdom.

Foreholdt bilag A.21.01 (ekstrakten pag. 89/side 50233), mail af 2. december 2003 fra Karin Kirchhoff til Niels Kristensen og vidnet, bekræftede vidnet, at det var dette notat, han tidligere omtalte, at han fik fra Karin Kirchhoff. Da der ikke var referater

fra lovgruppemøderne, spurgte han Karin Kirchhoff, om hun havde noget fra dette møde. Vidnet ved ikke, hvad der menes med ”Beredskabspapir Finansministeriet i næste uge – Tele Danmark – 5H – salg af tysk selskab – K/S”. Vidnet gav papiret videre til Niels Kristensen, idet det var ham, der ”kunne have glæde af det”.

Foreholdt bilag 10.51 (ekstrakten pag. 90-94/side 2307-2311), brev af 28. maj 2002 fra TDC til Ligningsrådet vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG, og forespurgt, hvornår han hørte om denne anmodning, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han blev involveret i sagen omkring 1. september 2002, hvor anmodningen blev delt op i to dele, idet han var med på værdiansættelsesdelen. Han ved ikke, hvad tiden fra 28. maj 2002 til september 2002 er gået med. Han går dog ud fra, at sagen har ligget i Retsafdelingen, som behandler anmodninger om bindende forhåndsbesked.

Foreholdt, at TDC i september 2001 blev henvist til at søge en bindende forhåndsbesked, og forespurgt, hvorfor TDC var så længe om at fremsende anmodningen, der først blev indgivet den 28. maj 2002, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Vidnet forklarede, at han først kom ind i sagen i september 2002. Selskabsrevisionen kom ind i sagen, fordi den havde en viden om de regnskabsmæssige relationer, som den kunne bidrage med. Selskabsrevisionen samarbejdede med Retsafdelingen om opgaven. Da sagen i styrelsen blev behandlet på retschefsniveau, valgte vidnet også at gå med ind i sagen.

Foreholdt bilag A.12.01 (ekstrakten pag. 95-96/side 50125-50126), dagsorden af 3. juni 2003 til Ligningsrådets møde den 17. juni 2003, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i hjemmelsspørgsmålet eller i Ligningsrådets afgørelse herom.

Foreholdt bilag A.12 (ekstrakten pag. 97-120/side 50101-50124), referat af Ligningsrådets møde den 19. august 2003, specielt pag. 119 (side 50123), 9.-12. afsnit, ”Formanden erklærede sig enig med advokaten. ... Det princip, der gøres gældende i indstillingen, er nyt, og det fremgår da heller ikke af nogen af de citerede afgørelser”, ”Formanden kunne således ikke støtte indstillingen”, ”Amby mente heller ikke, at styrelsens synspunkt er holdbart. Advokaten har desværre ret. Men resultatet er urimeligt. Amby henviste i den forbindelse til lovforslag nr. 61, der indeholdt en løsning på problemet. Men regeringen valgte – antagelig på grund af skattestoppet – at udelade forslaget om ændring af § 31, stk. 6. Herefter kan Ligningsrådet ikke vedtage en lignende fortolkning. Lovforslagets bemærkninger tyder klart på, at styrelsens indstilling ikke er korrekt. Havde styrelsen haft ret, var der jo ikke behov for lovforslaget. Formanden mente, at styrelsen er kommet med en spændende argumentation, men den er blot ikke korrekt”, og forespurgt, om han hørte om denne debat vedrørende lovforslag L 61, forklarede vidnet, at han ikke var involveret aktivt i debatten, men han vil ikke afvise at have hørt om den.

Foreholdt, at der i Ligningsrådet var en vis utilfredshed med, at man var nødt til at træffe en sådan afgørelse, og forespurgt, om det gav anledning til noget hos vidnet, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Departementet har en tilforordnet til stede på Ligningsrådets møder, og dette her må vel have gjort et vist indtryk på denne. Det afgørende for vidnet er alene, om det vedrører Selskabsrevisionens arbejde. Vidnet ser sådan på det, at når Ligningsrådet har sagt, at ”sådan er det, så er det sådan”.

Foreholdt, at Selskabsrevisionen i notaterne af 16. oktober 2000 og 11. september 2001 havde udtrykt bekymring for problemstillingen, og forespurgt, om Ligningsrådets afgørelse ikke gav anledning til at tage denne drøftelse op på ny, forklarede vidnet, at han ikke skulle begynde ”at kæfte op”, når der var andre personer til stede, der var over ham. Det måtte være op til dem at gøre noget. Vidnet ville ikke gøre noget.

Foreholdt bilag 08.38 (ekstrakten pag. 121-122/side 1554-1555), referat af 10. september 2003 af møde den 8. september 2003, og forespurgt, hvad der blev aftalt på dette møde, forklarede vidnet, at de aftalte, hvordan arbejdsprocessen skulle køre, for at de kunne finde frem til, hvad værdien skulle være. De tog afsæt i rapporten fra Deloitte. Det var en spændende øvelse, der imidlertid blev afbrudt. Det var Solveig Mortensen, Gitte Wrobel, Kim Lohse og Lars Nørding, der tog sig af det praktiske arbejde. Lisbeth Rasmussen og vidnet var blot med på sagen.

Adspurgt om forløbet i november 2003 forklarede vidnet, at det begyndte den 14. november 2003. Vidnet havde den 13. og 14. november 2003 været på et kursus for kontor- og afdelingscheferne i styrelsen. Da han kom hjem, blev han ringet op af Jens Drejer. Vidnet husker i dag ikke, hvorvidt Jan Steen Jensen ringede og sagde, at Jens Drejer ville tale med ham, eller om Jens Drejer selv ringede. Jens Drejer sagde, at der jo var så mange skrivelser om TDC-sagen, hvorfor man i departementet var ved at indsamle informationer herom. Det virkede for vidnet sandsynligt, at departementet på baggrund af skrivelserne ville vide noget mere. Det, Jens Drejer ville have at vide fra vidnet, var, hvornår Told- og Skattestyrelsen havde et begrundet skøn over, hvor stort et beløb det drejede sig om i goodwill. Jens Drejer sagde, at de skulle have oplysningerne i løbet af mandag formiddag. Jens Drejer ville selv være bortrejst i weekenden, men vidnet fik at vide, at han i stedet kunne kontakte Jesper Leth Vestergaard, hvis han var i tvivl om noget. Vidnet kontaktede herefter tre af sine medarbejdere. Han ringede til Mogens Nicolaisen, men traf ham ikke. Vidnet ringede derpå til Solveig Mortensen og Lars Nørding og fortalte, at departementet ville have en redegørelse tidligt mandag morgen. Solveig Mortensen kunne ikke møde på arbejde lørdag, hvorfor vidnet sagde, at det var i orden, at de lavede det søndag. Det endte dog med, at Lars Nørding og Solveig Mortensen tog ind på kontoret lørdag for at udarbejde notatet. Vidnet mener, at han orienterede enten Jens Drejer eller Jesper Leth Vestergaard om, at han havde nogle medarbejdere, der kunne udarbejde redegørelsen. Vid-

net spurgte ikke Jens Drejer om, hvorfor han ringede til vidnet, eller hvem han i øvrigt havde ringet til. Vidnet regnede med, at der også var andre, der var i gang med denne opgave. Vidnet hæftede sig ikke herved. Han var kun glad for, at de kunne yde en sådan service.

Foreholdt, at opgaven ifølge vidnet gik ud på, ”hvornår de havde et begrundet skøn”, og forespurgt, om han opfattede dette som en forespørgsel om, hvornår Selskabsrevisionen modtog en sådan information, eller hvornår den havde foretaget en vurdering heraf, forklarede vidnet, at et begrundet skøn krævede, at de havde et materiale at foretage en vurdering på. Adspurgt, om det var modtagelsen af oplysningerne, altså i maj 2002, eller om det var vurderingen af oplysningerne, der var afgørende herfor, forklarede vidnet, at det, som han opfattede det, var modtagelsen af oplysningerne. Det var det tidspunkt, hvor skatteyderen kom med et begrundet bud på, hvad beløbet kunne være.

Vidnet forklarede, at de i maj 2002 ikke var færdige med sagen. Det var ikke styrelsen, men Ligningsrådet, der skulle træffe afgørelsen. De arbejdede i november 2003 stadig på at vurdere værdiansættelsen med henblik på at komme med en indstilling om størrelsen af goodwillbeløbet. Deloitte's rapport viste, at beløbet var 6,5 mia. kr. Som anført i notatet modtog de oplysningerne fra TDC i maj måned 2002. Opgaven bestod ikke i, at de skulle skrive en samlet redegørelse for sagen. De skulle blot fremkomme med oplysning om, hvornår de havde konkrete oplysninger om beløbets størrelse. Der blev ikke sagt noget om, hvad oplysningerne skulle bruges til.

Forespurgt, om han mener, at spørgsmålet kunne være besvaret med en dato, bekræftede vidnet dette. Vidnet kunne således teoretisk set kunne have ringet til Jens Drejer mandag morgen og sagt, at Selskabsrevisionen havde de relevante oplysninger den 22. maj 2002. Sådan kan man dog ikke udarbejde en redegørelse.

Adspurgt, om Jens Drejer sagde noget om, at der skulle være en telefonsamtale mellem Peter Loft og Henning Dyremose, forklarede vidnet, at det gjorde Jens Drejer ikke. De fik ikke noget skriftligt fra Jens Drejer.

Forespurgt, hvad der skete lørdag den 15. november 2003, forklarede vidnet, at hans to medarbejdere var på arbejde i Århus. Han vidste ikke, hvor lang tid det ville tage at løse opgaven. Han overvejede også selv at tage til Århus. Ved 10-tiden ringede Lars Nørthing til vidnet og sagde, at han var blevet ringet op af Ole Kjær, der havde sagt, at han havde talt med Peter Loft, som skulle bruge nogle oplysninger til et møde med Henning Dyremose. Ole Kjær havde prøvet at ringe til vidnet, men der blev ikke svaret. Ole Kjær ringede endvidere til Preben Underbjerg Poulsen, hvor der var en telefonsvarer på, og endelig til Lars Nørthing. Lars Nørthing fortalte Ole Kjær, at de allerede var i gang, idet de havde fået opgaven fra vidnet. De talte om, hvorvidt det var den samme bestilling, hvilket de blev enige om, at det var. Processen blev dog fremrykket, idet svaret nu skulle være færdigt til mødet med Dyremose lørdag eftermiddag. Vidnet tog blot denne oplysning ad notam.

Vidnet forklarede videre, at han og Lars Nørthing talte sammen mange gange i løbet af lørdagen. Da udkastet var endeligt, tog vidnet ind på sit kontor i Østbanegade, hvor han skrev det ud og læste det igennem på papir. Det var vidnets vurdering, at den ønskede oplysning om tidspunktet var kommet med. Vidnet overvejede, om der nu også skulle stå, at forelæggelsen var godkendt af vidnet, idet han jo alene havde talt med Lars Nørthing om det. Vidnet valgte dog at skrive, at han havde godkendt det, idet han ikke ville være "et dumt svin over for sine medarbejdere". Selve besvarelsen fyldte kun to linjer. Den gik ud på, at de den 22. maj 2002 havde et begrundet bud på, hvad beløbet kunne være. Den resterende del af forelæggelsen var forhistorie og afslutning.

Vidnet bekræftede på forespørgsel, at Lars Nørding var den eneste person, som vidnet talte med i embeds medfør denne lørdag.

Adspurgt, om de havde 16. oktober-notaterne fremme, da de skrev forelæggelsen, forklarede vidnet, at Lars Nørding og Solveig Mortensen gennemgik de sagsakter, der lå i Århus, som baggrund for det, de skrev. Vidnet har ikke selv set sagsakter igennem. Det eneste, han havde foran sig, var udkastet til forelæggelse. Han havde ikke andre dokumenter fremme.

Foreholdt bilag 40.61 (ekstrakten pag. 128-131/side 12152-12155), telefax af 15. november 2003 fra Lars Nørding til Peter Loft og notat af samme dato, specielt pag. 129 (side 12153), 4. afsnit, "... Forespørgslen indeholdt ingen oplysninger om, at omdannelsen ville medføre en væsentlig opskrivning af den oparbejdede goodwill, som kunne afskrives i den danske sambeskatningsindkomst", sammenholdt med bilag 05.14 (ekstrakten pag. 36-40/side 826-830), specielt pag. 36 (side 826), 4. afsnit, "Efterfølgende kan det opskrevne afskrivningsgrundlag indgå i det danske beskatningsgrundlag, såfremt det tyske datterselskab, som er kommanditist, inddrages i sambeskatning med det danske moderselskab", og adspurgt, om disse tekststeder harmonerer med hinanden, forklarede vidnet, at der er en ting, som gør en forskel, idet der i notatet af 15. november 2003 tales om "en væsentlig opskrivning". I notatet af 16. oktober 2000 beskrev man blot et fænomen, hvor man i notatet af 15. november 2003 skrev om et væsentligt fænomen.

Foreholdt pag. 36 (side 826), 2. sidste afsnit, "I Talkline GmbH er den optjente goodwill ifølge det oplyste på ca. 10 mia. kr.", forklarede vidnet, at oplysningen stammer fra PricewaterhouseCoopers' brev af 9. oktober 2000. Denne oplysning var blevet oversat, da de skrev notatet af 15. november 2003. Dette meddelte vidnet på et møde hos Peter Loft den 23. november 2003. Vidnet bekræftede, at de således havde over-

set både notatet af 16. oktober 2000 og brevet af 9. oktober 2000. Dette var imidlertid uden betydning, for det, vidnet var blevet spurgt om af Jens Drejer, var, hvornår de havde et begrundet skøn over beløbet.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det ikke ville have været hensigtsmæssigt at give Peter Loft den oplysning, at de havde fået oplyst, at det vedrørte 10 mia. kr., forklarede vidnet, at han opfattede bestillingen fra Jens Drejer således, at det var et spørgsmål om, hvornår de havde et begrundet skøn over størrelsen af goodwill. Oplysningen om de 10 mia. kr. var helt ubegrundet.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen om, hvorvidt en skatteyder i en forespørgselssag ikke generelt ville vurdere sine fradrag for lavt i modsætning til en ligningssag, hvor der ifølge vidnets forklaring er en tendens til, at man overvurderer sine fradrag, og at det således meget vel kunne tænkes, at der i den omhandlede sag var tale om et fradrag på omkring de nævnte 10 mia. kr., forklarede vidnet, at dette ikke er tilfældet. Vidnet vil ikke mene, at man undervurderer spørgsmålet om, hvad goodwillen er værd, i en forespørgsel.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det, uanset at et retligt problem ikke er påvirket af beløbets størrelse, alligevel har en betydning internt i Selskabsrevisionen, hvilket beløb der er tale om, forklarede vidnet, at dette ikke er tilfældet. Selskabsrevisionen har med store selskaber at gøre, og disses henvendelser vedrører altid store beløb.

Advokat Michael Reklings henviste til pag. 129 (side 12153) og forespurgte vidnet, om der var andre forskelle i forhold til notatet af 16. oktober 2000 end den, han havde peget på med ”væsentlige opskrivninger”, hvilket vidnet ikke mente, at der var. Forespurgt, om ”forespørgslen” skal forstås snævert, som brevet af 18. august 2000, og

således ikke de oplysninger, Selskabsrevisionen efterfølgende fik, forklarede vidnet, at de ikke havde modtaget mundtlige oplysninger.

Adspurgt, om de i løbet af lørdagen havde drøftelser om, hvorvidt de burde nævne, at de havde sendt notaterne af 16. oktober 2000, forklarede vidnet, at han ikke husker nogen drøftelse herom. Vidnet tænkte ikke denne lørdag på notaterne, herunder heller ikke notatet af 2. januar 2001. De havde fokus på, at de skulle fortælle departementet, hvornår de havde modtaget et materiale, der gav baggrund for et begrundet skøn over beløbet.

Foreholdt pag. 129 (side 12153), 2. sidste afsnit, sidste punktum, ”Der var ingen angivelse af beløbsstørrelser i forespørgslen”, forklarede vidnet, at Lars Nørding og Solveig Mortensen havde skrevet dette på grundlag af de papirer, de havde gennemgået, hvor de havde set, at der ikke var anført noget beløb i forespørgslen. Vidnet havde ikke selv adgang til papirerne.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det ikke ville have været naturligt at skrive om beløbet, der er anført i brevet af 9. oktober 2000, forklarede vidnet, at det ville have været naturligt, såfremt beløbet havde været underbygget, men dette brev blev overset.

Advokat Peter Kierkegaard fratrådte kl. 12:30.

Mødet midlertidigt hævet kl. 12:30.

Mødet sat på ny kl. 13:15.

Foreholdt på ny bilag 40.61 (ekstrakten pag. 128-131/side 12152-12155), telefax af 15. november 2003 fra Lars Nørding til Peter Loft og forelæggelse for departementschefen af samme dato, forklarede vidnet, at de håndskrevne notater, pag. 129-131 (side 12153-12155), er Peter Lofts håndskrift.

Foreholdt pag. 131 (side 12155) bekræftede vidnet, at han godkendte forelæggelsen. Det gjorde han efter at have læst notatet og efter en del telefonsamtaler med Lars Nørding i løbet af dagen. Vidnet havde fokus på, at det var værdien af goodwill, der var spurgt om, for det var således, han havde forstået deres opdrag. Det eneste, han ikke kendte til, var kontakten til Peter Loft, som han alene var blevet informeret om af Lars Nørding. Da de var færdige med notatet, bad vidnet Lars Nørding om at ringe til Ole Kjær, for denne skulle se det igennem, inden de sendte det til Peter Loft. Ole Kjær sagde, at det ikke var nødvendigt, at han så det, inden det blev sendt, og han ville blot se det, når de sendte det til Peter Loft. De sendte herefter notatet til Peter Loft om lørdagen kl. 15:12. At udskriften angiver tidspunktet som kl. 16:12, skyldes, at telefaxen stadig var stillet til sommertid. Der skete herefter ikke videre i relation til denne sag i denne weekend.

Adspurg, hvornår der næste gang skete noget i sagen, som han hørte om, forklarede vidnet, at det var i slutningen af den følgende uge. Der var åbenbart blevet stillet nogle spørgsmål til statsministeren, og de svar, som Selskabsrevisionen havde givet i forelæggelsen til Peter Loft, var blevet brugt som bidrag til statsministerens besvarelse. Statsministeren havde herefter sagt, at skattemyndighederne ikke kendte til problemstillingen før i maj 2002. Forelæggelsen af 15. november 2003 var åbenbart blevet læst således, at skattemyndighederne først i maj måned 2002 kendte til problemstillingen i TDC-sagen, selvom de i forelæggelsen havde skrevet, at det først var i maj måned 2002, de kendte beløbet. De havde intet hørt om, at forelæggelsen skulle bruges til andet end et telefonmøde mellem Peter Loft og Henning Dyremose. De var

således ikke blevet orienteret om, at departementet havde brug for oplysninger, fordi Skatteministeriet skulle udarbejde et svar på spørgsmål til statsministeren.

Vidnet forklarede, at der opstod en del uro på grund af dette. Hertil kom, at Henning Dyremose havde meldt ud i pressen, at skattemyndighederne havde kendt til sagen fra starten. Man besluttede derfor, at der skulle foretages en undersøgelse af sagen. Undersøgelsen skulle i første omgang gennemføres af nogle af de chefer i styrelsen, som ikke havde været involveret i sagen. Der blev holdt et møde i departementet, vist nok fredag den 21. november 2003, hvor de drøftede, hvorledes man kunne foretage en sådan undersøgelse, og det mandede ud i, at de den 21. november 2003 besluttede, at Intern Revision skulle forestå undersøgelsen. Intern Revision skulle om mandagen, den 24. november 2003 komme på Selskabsrevisionens kontorer i Århus for at se det materiale, man her havde vedrørende TDC-sagen. Kontoret udarbejdede i den forbindelse en redegørelse til Intern Revision. Det var under arbejdet hermed, at de fandt brevet af 9. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers. Vidnet tog brevet med til et møde i departementet mandag den 24. november 2003, hvor de involverede chefer fra Told- og Skattestyrelsen og departementet deltog, herunder blandt andre Ivar Nordland, Peter Loft, Jens Drejer, Preben Underbjerg Poulsen, Ole Kjær, vidnet og vist nok også Niels Kristensen. Vidnet gjorde opmærksom på, at de havde fundet brevet af 9. oktober 2000 i forbindelse med Intern Revisions undersøgelse, og at det var anført deri, at sagen drejede sig om 10 mia. kr. Vidnet har set Ole Kjærs personlige notater herom, hvoraf det fremgår, at Ivar Nordland på mødet sagde, at denne oplysning ingen betydning havde i forhold til, hvad de i øvrigt vidste.

På forespørgsel fra kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen om, hvorvidt Ivar Nordland underbyggede dette, forklarede vidnet, at det gjorde Ivar Nordland, som han husker det, ikke.

Vidnet forklarede videre, at Ole Kjær efter mødet sagde, at han gerne ville have, at de skrev en supplerende redegørelse med en vurdering af, hvorvidt det ville have gjort en forskel i forhold til forelæggelsen af 15. november 2003, hvis de havde haft brevet af 9. oktober 2000 fremme allerede dengang. Vidnet kontaktede derfor sine medarbejdere i Århus og bad dem udarbejde en supplerende redegørelse. Dagen efter var vidnet til en konference i Odense for alle chefer i ToldSkat, hvor også Lars Nørding deltog, og de viste her Ole Kjær den supplerende redegørelse.

Foreholdt bilag 13.02 (ekstrakten pag. 135-139/side 3176-3180), diverse telefaxforsider af 24. november 2003 fra Mogens Nicolaisen og Solveig Mortensen til vidnet, specielt pag. 138 (side 3179), "Antal sider – 7 – og med håndskrift" notat af 16. okt. 2000 til Selsk.besk. – Faust flg brev af 9. okt.", og forespurgt, om det var begge notater af 16. oktober 2000, der her blev fremsendt, forklarede vidnet, at han har medbragt dette fax-materiale med tilhørende bilag til afhøringen i dag (materialet blev afleveret til kommissionen og indgår herefter i kommissionens materiale som bilag A.37). Vidnet forklarede herom, at han bad sine medarbejdere om at sende ham en kopi af alt det materiale, som de havde fundet frem i forbindelse med Intern Revisions undersøgelse. Det var det materiale, som Mogens Nicolaisen sendte frem. Vidnet henviste til, at den pågældende fax angiver, at der er tale om i alt 7 sider. Det kan efter antallet af sider således ikke være begge notater fra 16. oktober 2000, der er medsendt.

Advokat Michael Reklings anmodede vidnet om at undersøge, hvilket af de to notater af 16. oktober 2000, vidnet fik tilsendt med fax af 24. november 2003 fra Solveig Mortensen, pag. 138 (side 3179), og sende et skriftligt svar herpå til undersøgelseskommisionen.

Kommissionen har efterfølgende modtaget følgende oplysninger fra vidnet:

”Efter foretagen undersøgelse kan jeg oplyse, at ToldSkat Selskabsrevisionen den 18. april 2005 har tilskrevet mig således til opfyldelse af kommissionens forespørgsel:

”Den fax Solveig Mortensen sender til Palle Graff den 24. november 2003 indeholder følgende:

1. Faxforside hvoraf det fremgår, at der fremsendes 7 sider i alt, og at det er 16. oktober 2000-notatet (5 sider) og PWC følgebrev af 9. oktober 2000 (1 side), der fremsendes. Faxforsiden har bilagsnr. 13.02, side 4.
2. 16. oktober 2000-notatet underskrevet af John Nielsen og Solveig Mortensen. Bilag 13.06.09.
3. PWC-følgebrev af 9. oktober 2000. Bilag 14.24.””

Foreholdt bilag 13.03 (ekstrakten pag. 140-143/side 3181-3184), notat af 24. november 2004 vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), forklarede vidnet, at notatet er udarbejdet af Solveig Mortensen til brug for Intern Revision. Det indeholder en beskrivelse af forløbet og Selskabsrevisionens involvering i sagen. Vimplerne er påført af Intern Revision. Vidnet bekræftede, at han har set alle de dokumenter, som Intern Revision har set.

Foreholdt pag. 142 (side 3183), 2. afsnit, ”Efter en fornyet gennemgang af materialer og korrespondance i sagen er Selskabsrevisionen blev opmærksom på, at selskabets revisor i skrivelse af 9. oktober 2000 har oplyst ...”, bekræftede vidnet, at det var en henvisning til brevet fra PricewaterhouseCoopers, som nu var kommet frem.

Vidnet forklarede videre, at han den 25. november 2003 tog til Odense sammen med Lars Nørthing. De havde den supplerende redegørelse med, bilag 13.22 (ekstrakten pag. 152-154/side 3521-3523), forelæggelse for departementschefen af 26. november 2003 vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), hvori de

redegjorde for, hvordan verden ville have set ud for dem, hvis de den 15. november 2003 havde set brevet af 9. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers. Vidnet og Lars Nørding afleverede redegørelsen til Ole Kjær, og de havde en diskussion med ham herom, hvorunder de fremlagde de notater, der var blevet skrevet den 16. oktober 2000, som illustrerede, at Selskabsrevisionen kendte problemstillingen allerede i oktober 2000. Vidnet tror, at dette rystede Ole Kjær, idet han havde læst forelæggelsen af 15. november 2003 således, at de først i maj 2002 kendte til problemstillingen. Ole Kjær bad vidnet faxe det til Peter Loft med det samme, og bad samtidig bad vidnet om at uddybe den supplerende redegørelse og udbygge den med 16. oktober-notaterne. Vidnet mener også, at Ole Kjær talte med Jesper Skovhus Poulsen herom. Vidnet og Lars Nørding tog herefter en taxa til Århus, hvor de gik i gang med at skrive et nyt uddybende notat. Under dette arbejde var Solveig Mortensen og Mogens Nicolaisen også til stede.

Foreholdt bilag A.18.07 (ekstrakten pag. 144-145/side 50210-50211), notat af 26. november 2003 til Ole Kjær vedrørende TDC-sagen, og foreholdt, at det indeholder en sammenligning af 16. oktober 2000-notaterne og 15. november 2003-notatet, og forespurgt, om de havde begge 16. oktober-notater eller kun et af disse med i sammenligningen, forklarede vidnet, at han er helt sikker på, at de havde begge 16. oktober-notaterne med i sammenligningen. Notaterne blev i begyndelsen blot angivet som ”notatet”.

Vidnet forklarede, at Ole Kjær som anført ikke ville godkende den supplerende redegørelse, som vidnet udleverede til ham i Odense, hvorfor de blev bedt om at skrive en yderligere redegørelse. Denne yderligere redegørelse sendte de om aftenen fra Århus til Ole Kjær. Vidnet talte i telefon med Ole Kjær og forklarede ham i hovedtræk, hvad de havde skrevet. Ole Kjær mente, at de havde misinformeret statsministeren. Han sagde, at Peter Loft havde samme opfattelse: at vidnet havde bevirket, at stats-

ministeren havde misinformeret Folketinget. Det opfattede vidnet som, at han personligt skulle holdes ansvarlig for, at statsministeren havde misinformeret Folketinget. Samtalen foregik fra Lars Nørdings telefon på dennes kontor, hvor også Lars Nørding, Solveig Mortensen og Mogens Nicolaisen var til stede, og de har efterfølgende sagt, at de kunne se, at vidnet var rystet over telefonsamtalen. De har også fortalt vidnet, at han efter samtalen sagde: ”Nu går de efter mig”. Vidnet følte, at ”sorteper” skulle gives videre. Dette var anledningen til, at de udarbejdede det sammenlignende notat (bilag A.18.07 (ekstrakten pag. 144-145/side 50210-50211)), der blev sendt på mail til Ole Kjær samme aften, bilag 13.21 (ekstrakten pag. 147-149/side 3518-3520), mail af 26. november 2003 kl. 19.04 fra Solveig Mortensen til Ole Kjær vedhæftet notat af 26. november 2003 om TDC-sagen. Vidnet forklarede, at det var ham, der sendte notatet til Ole Kjær. Næste dag sagde Ole Kjær, at han ikke ville sende den supplerende forelæggelse (bilag 14.08 (side 3564-3571) mail af 26. november 2003 fra Solveig Mortensen til Ole Kjær med bilag), som de havde sendt til ham aftenen før, videre. Han ville således heller ikke godkende forelæggelse nr. 2 af 26. november 2003. Ole Kjær sagde, at de enten kunne skrive en ny forelæggelse, eller også ville han give deres forelæggelse en påtegning om, at han ikke var enig. Vidnet fandt det mest hensigtsmæssigt at bøje af, og de skrev derfor en ny forelæggelse, som Ole Kjær godkendte, bilag A.18.04 (ekstrakten pag. 155-156/side 50202-50203), forelæggelse for departementschefen af 27. november 2003 vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline). De håndskrevne bemærkninger på pag. 156 (side 50203) er Ole Kjærs, og det viser efter vidnets opfattelse helt tydeligt, at hele denne sag beror på en misforståelse, fordi redegørelsen af 15. november 2003 er blevet misforstået.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om han tidligere har været med til at lave ministersvar, forklarede vidnet, at det har han været masser af gange. Det foregår på den måde, at spørgsmålet går til Retsafdelingen, der vurderer,

om den har behov for information fra vidnets afdeling. Hvis der er behov for en sådan information, får vidnet en henvendelse herom, vedlagt selve spørgsmålet og eventuelt materiale hertil. Han kender således altid spørgsmålet og er ikke i tvivl om, hvad det går ud på. De oplysninger, som departementet har bidraget med til statsministerens besvarelse af folketingsspørgsmålene den 19. november 2003, er taget fra forelæggelsen af 15. november 2003. Vidnet har aldrig fået at vide, at Selskabsrevisionen skulle udarbejde redegørelsen til brug for statsministerens besvarelse af folketingsspørgsmål. Ole Kjær fortalte kun Lars Nørding, at Peter Loft skulle have et møde/telefonmøde med Henning Dyremose lørdag eftermiddag.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om det ville have gjort nogen forskel i vidnets besvarelse, såfremt han havde vidst, at hans forelæggelse skulle bruges til statsministerens besvarelse af et folketingsspørgsmål, forklarede vidnet, at det ville have gjort en forskel, idet han så havde kendt spørgsmålene. Vidnet opfattede opgaven således, at de skulle oplyse, hvornår de kendte til et konkret beløb i TDC-sagen, og ikke, hvornår de kendte til problemstillingen. Forespurgt, om han i så fald ville have checket andet i sagen, forklarede vidnet, at det kunne han ikke nå fredag aften.

Foreholdt bilag A.18.07 (ekstrakten pag. 144-145/side 50210-50211), forklarede vidnet, at de håndskrevne bemærkninger er Ole Kjærs kommentarer. På pag. 145 (side 50211) står: ”Dette taler vel nærmest for at man ikke i 2000 var klar over problemstillingen som nævnt i brevet af 16. oktober. Altså at de er i modstrid”. Vidnet bekræftede, at Ole Kjær her refererer til problemstillingen, hvor vidnets kontor havde skrevet om beløbet. Det begyndte omkring dette tidspunkt at gå op for alle, at der forelå en misforståelse. Ole Kjær sendte bemærkningerne tilbage til vidnet med tilkendegivelse om, at de ikke skulle gøre mere ved det.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om han har nogen anelse om, hvorfor man ikke fra departementets side oplyste, at forelæggelsen skulle bruges til besvarelse af et folketingssspørgsmål til statsministeren, forklarede vidnet, at det har han ikke. Han har heller ikke spurgt om dette.

Foreholdt af advokat Michael Rekling bilag 05.14 (ekstrakten pag. 36-40/side 826-830), specielt pag. 36 (side 826), 3. sidste afsnit, ”Optjent goodwill i Tyskland vil således skattefrit blive konverteret til et afskrivningsberettiget aktiv, der skattemæssigt både kan afskrives i Tyskland og Danmark”, og forespurgt, om han kan give nogen forklaring på, hvorfor dette afsnit ikke er med i sammenligningen, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Det var Solveig Mortensen og Lars Nørding, der stod for udarbejdelse af denne sammenligning.

Foreholdt bilag A.18.04 (ekstrakten pag. 155-156/side 50202-50203), bekræftede vidnet, at dette notat blev godkendt af Ole Kjær, hvorefter det blev sendt til departementschef Peter Loft, der har skrevet under på forelæggelsen, ligesom Ole Kjær og vidnet har skrevet under.

Foreholdt pag. 155 (side 50202), 1. afsnit, ”... Forelæggelsen er udarbejdet på baggrund af en henvendelse fra departementet, som ville have oplyst, hvornår Selskabsrevisionen havde tilstrækkelige oplysninger til at vurdere størrelsen af den oparbejdede goodwill. ...”, forklarede vidnet, at dette svarer til hans opfattelse af den opgave, de fik stillet. Det viser, at det hele er en misforståelse. Det var nødvendigt for dem at have et begrundet skøn over beløbet, før de kunne gå i gang med at vurdere sagen.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel bilag 40.61 (ekstrakten pag. 128-131/side 12152-12155), specielt pag. 131 (side 12155), og foreholdt, at han herom har forklaret, at han overvejede, om han ville godkende notatet, og at han ikke

havde set det underliggende materiale, bekræftede vidnet, at han ikke dengang så noget af det materiale, som havde været anvendt i forbindelse med udarbejdelse af notatet. Dette var ikke sædvanligt, men det var også en usædvanlig sag. Vidnet sad hjemme på sin bopæl. Han havde mange samtaler med Lars Nørding i løbet af dagen. Da de var ved at være færdige med notatet, tog vidnet ind på kontoret i København, idet han ville have notatet printet ud på papir. Det var hans indtryk, at de havde alle relevante oplysninger med. Han anså det ikke for nødvendigt at se alle dokumenterne, idet han vurderede, at Solveig Mortensen og Lars Nørding var godt inde i tingene. Vidnet kunne ikke selv gå ind på Kom-It for at se dokumenterne, idet han har fravalgt denne funktion på sin computer, da han ikke er sagsbehandler. Det var først i løbet af lørdag formiddag, at sagen blev hastende.

Advokat Michael Reklings bemærkede, at den videre afhøring af vidnet vil angå oplysninger om andre lignende sager, og at det må forventes, at vidnet vil fremkomme med oplysninger af fortrolig karakter, herunder om uafsluttede skattesager vedrørende børsnoterede selskaber. Han anmodede på denne baggrund kommissionen om at træffe beslutning om at lukke dørene under denne del af vidnets forklaring.

Journalist Jesper Høberg, JyllandsPosten protesterede mod begæringen om lukkede døre og anførte, at det meddelte navneforbud og alternativt et referatforbud udgør en tilstrækkelig varetagelse af de nævnte hensyn. Han henviste til det anførte under en tidligere afhøring om, at det har stor betydning for pressens dækning af sagen at få belyst, om andre virksomheder har benyttet sig af samme fremgangsmåde, og de beløbsstørrelser, dette måtte dreje sig om.

Efter votering besluttede kommissionen i medfør af lov om undersøgelseskommissioner § 30, stk. 1, nr. 3, at lukke dørene. Formanden bemærkede, at kommissionen har truffet denne beslutning for at beskytte nogen mod unødige krænkelse. Undersøgelses-

kommissionen skal efter sit kommissorium afdække størrelsen af et muligt provenutab for den danske stat, men kommissionen skal ikke henføre et provenutab til enkelte virksomheder. Da vidnets forklaring angår uafsluttede skattesager, hvis udfald er uvist, og da de oplysninger, som vidnet forventes at fremkomme med under forklaringen, er af fortrolig karakter og kan påføre de pågældende skatteydere en unødigt krænkelse, har kommissionen besluttet at lukke dørene. Der vil, i det omfang dette skønnes muligt, efterfølgende blive orienteret om det, der er passeret under det lukkede møde.

Dørene lukkedes kl. 14:13.

Advokat Michael Rekling gjorde opmærksom på, at alle tilstedeværende nu må anses for omfattet af reglerne om insider-handel.

Foreholdt bilag 46.51 (ekstrakten pag. 157-158/side 14197-14198), telefax af 10. december 2003 fra vidnet til Jesper Leth Vestergaard og Jesper Skovhus, vedhæftet notat af 9. december 2003 fra vidnet til Jesper Skovhus Poulsen, specielt pag. 158 (side 14198), forklarede vidnet, at baggrunden for brevet var, at Jesper Skovhus Poulsen havde bedt om en udtalelse til brug for behandlingen af L 27. Karin Kirchhoff oplyste i den forbindelse, at der var en verserende sag af lignede karakter i skattecenter [...]. Dette var de blevet opmærksomme på, da en medarbejder fra skattecenteret havde kontaktet Karin Kirchhoff.

Vidnet henviste videre til bilag 46.93 (ekstrakten pag.159-160/side 14414-14145), telefax af 10. december 2003 fra vidnet til Ivar Nordland vedhæftet notat vedrørende skatteministerens svar på spørgsmål 45 på L 27, specielt pag. 160 (side 14415), og forklarede herom, at de havde givet Ivar Nordland oplysning om, at sagen angik [...], og at det drejede sig om et beløb på 1.540,6 mio. NOK.

Efterfølgende har Karin Kirchhoff den 15. april 2004 sendt en fortrolig underretning til Ole Kjær om en koncern, der har anvendt en lignende fremgangsmåde. Sagen angår et beløb i teknisk goodwill på 2,5 mia. kr. Det drejer sig om [...]-koncernen, som er hjemmehørende på Karin Kirchhoffs kontor. I forbindelse med, at nogle selskaber blev udtaget til revision, fandt man ud af, at koncernen havde benyttet sig af den samme fremgangsmåde som TDC. Kontrolsagen er endnu ikke færdigbehandlet. Den vedrørte oprindeligt et beløb på ca. 400 mio. EUR, eller ca. 3 mia. kr. Da sagen ikke er afsluttet, kan der ikke siges noget om det endelige beløb.

Selskabsrevisionen har endvidere kendskab til en tredje sag vedrørende [...], hvor kontrolsagen endnu ikke er påbegyndt. Selskabsrevisionen lavede den 17. januar 2005 et notat til Ole Kjær, hvor de nævnte de tre omtalte sager. I det sidstnævnte tilfælde handler det også om tyske datterselskaber. Sagen blev udtaget i forbindelse med visitationen for indkomståret 2003. Det fremgår, at der er aktiveret en merværdi i immaterielle aktiver på 223 mio. EUR. Da sagen endnu ikke er påbegyndt, er der imidlertid stor usikkerhed om faktum. Sagen vedrørende [...] forventes påbegyndt i slutningen af 2005/begyndelsen af 2006.

Vidnet forklarede videre, at Selskabsrevisionen i forbindelse med undersøgelseskommissionens arbejde også er blevet bedt om at vurdere, om den samme problemstilling kunne foreligge i andre sager. De har i den forbindelse foretaget en optælling over, hvor mange nye udenlandske datterselskaber der blev registreret som indgået i sambeskatning med et dansk selskab i 2002 og 2003. I 2002 er der indgået 230 nye udenlandske datterselskaber, der knytter sig til 184 danske moderselskaber, som er hjemmehørende hos 40 forskellige skatteansættende myndigheder, og i 2003 er der indgået 257 nye udenlandske datterselskaber, der knytter sig til 167 danske moderselskaber, hjemmehørende hos 45 forskellige skatteansættende myndigheder.

Forespurgt, om det er muligt at finde frem til, i hvor mange af disse sager der er forekommet forhold af lignende art som anvendt af TDC, forklarede vidnet, at det vil være et meget ressourcekrævende arbejde at undersøge alle disse selskaber. Selskabsrevisionen har derfor lagt op til, at man først gennemfører en undersøgelse af de moderselskaber, der er hjemmehørende hos Selskabsrevisionen. Selskabsrevisionen vurderer, at der vil medgå ca. 800 arbejdstimer til at gennemgå de sager, der kan være af interesse, uden at det er en undersøgelse, der går ned i detaljer.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen om, hvor mange af disse moderselskaber der var hjemmehørende hos Selskabsrevisionen, forklarede vidnet, at det i 2002 drejer sig om 103 udenlandske datterselskaber fordelt på 44 danske moderselskaber, og i 2003 drejer det sig om 88 udenlandske datterselskaber fordelt på 39 danske moderselskaber. Det vil tage i alt 750-800 timer at gennemgå disse.

Forespurgt, om undersøgelsen kan gennemføres længere tilbage i tiden, forklarede vidnet, at det godt kan lade sig gøre, men at det vil være meget ressourcekrævende. Vidnet vil mene, at der også kan laves en maskinel søgning for 2001, mens det for de forudgående år vil være vanskeliggjort af, at selvangivelserne er arkiverede. Der er kun registreret få oplysninger på edb af relevans for undersøgelsen, så det vil være nødvendigt at se på hvert enkelt selskabs regnskaber.

Adspurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om man ved udsøgningen kan gå frem efter nogle udvalgte søgekriterier, forklarede vidnet, at det vil være nødvendigt at se på samtlige sager, uanset hvilke søgekriterier der opstilles. Man skal ind og se på selvangivelsesmateriale, så man skal have selve sagen frem og se materialet igennem.

Forespurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen forklarede vidnet, at Selskabsrevisionen ikke har et præcist overblik over den materielle skattelovgivning i de lande, hvor danske moderselskaber har sambeskattede udenlandske datterselskaber.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, at vidnet har angivet, at undersøgelsen ville tage ca. 800 timer, og forespurgt, om hovedspørgsmålet om, hvorvidt andre selskaber har benyttet samme metode som TDC, hermed ville være belyst, forklarede vidnet, at så langt kunne man ikke komme i en undersøgelse med dette ressourceforbrug. Man ville herved alene kunne få frasorteret de sager, hvor de valgte forudsætninger er til stede. Herefter skal disse sager underkastes en nærmere undersøgelse, hvilket yderligere vil være meget ressourcekrævende. Vidnet kan ikke sige, hvor lang tid en sådan undersøgelse ville tage.

Adspurgt af advokat Michael Rekling bekræftede vidnet, at det er de nævnte tre sager, og kun disse, som han har kendskab til. De oplysninger, som vidnet har, har han fra Karin Kirchhoff. De ved positivt, at ét af de nævnte selskaber, [...]-koncernen, har benyttet sig af reglerne på samme måde som TDC, mens de vedrørende de to andre selskaber endnu ikke har konkret viden om, hvorvidt man har benyttet sig af samme metode.

Dørene åbnedes kl. 14:33.

Kommissionsformanden redegjorde kort for vidnets forklaring for lukkede døre. Han oplyste, at forklaringen i alt væsentligt svarer til den forklaring, der er afgivet af Karin Kirchhoff herom, ligeledes for lukkede døre.

Forespurgt af advokat Michael Rekling om sin involvering i processen frem mod de tre lovforslag, L 61 fremsat af Frode Sørensen samt L 99 og L 27 fremsat af Svend Erik Hovmand, forklarede vidnet, at han ikke var involveret heri, ej heller i forbindelse med udarbejdelse af høringssvar.

Foreholdt, at flere, herunder Christen Amby har peget på, at L 61, hvis det var blevet gennemført, ville have hindret TDC i opnå det positive udfald af den bindende forhåndsbesked, som virksomheden fik, og forespurgt, om han kender årsagen til, at departementet indsatte forslaget om ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6 i L 61, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Adspurgt om, hvorfor denne bestemmelse udgik af L 99, forklarede vidnet, at han ikke har nogen konkret viden herom, men kun nogle gisninger om, at det skyldtes skattestoppet. Forespurgt om han selv var opmærksom på ændringen i forbindelse med L 99, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han har heller ikke hørt om drøftelser herom. Han interesserer sig generelt ikke så meget for den aktuelle lovgivning, idet den først bliver relevant for hans afdeling flere år senere.

Adspurgt, om han har nogle samarbejdspartnere i departementet, forklarede vidnet, at det har han ikke. Den person, vidnet har mest at gøre med, er Jens Drejer, der er lovdirektør. De har et udmærket samarbejde. Vidnet deltager ikke i faste mødefora. Vidnet er primært interesseret i indsatsen på sit eget område. Vidnets opgaver er fastlagt i den kontrakt, der bliver indgået med Ole Kjær, og som indeholder måltal for, hvad Selskabsrevisionen skal nå, og hvilke ressourcer de har til rådighed. Når selvangivelserne kommer ind, skal de klargøres, og herefter gennemgås de med henblik på udvælgelse til kontrol. Virksomhederne opdeles i 4 kategorier; A+, A, B og C. I den første gruppe, der rummer de 25 største koncerner, aflægges der besøg hvert år, dog vedrørende forskellige kontrolområder for hvert år. For virksomhederne i gruppe C

foretages der kun kontrol i form af gennemlæsning, hvilket på svensk betegnes som ”skrivebordsgranskning”. I de to resterende grupper udtages virksomhederne enten til en fuldstændig revision, hvor alle forhold kontrolleres, til en partiel revision, som er en delrevision, eller til en ligningsmæssig gennemgang.

Adspurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om han som afdelingschef deltager i arbejdet i grupper, herunder lovgrupper, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det er kontorchefer, der deltager i lovgrupperne. Vidnet samarbejder meget med Preben Underbjerg Poulsen og Lisbeth Rasmussen. De drøfter uformelt mange spørgsmål. Vidnet har således et særdeles godt samarbejde med Retsafdelingen.

Foreholdt af advokat Jesper Lett bilag 05.04 (ekstrakten pag. 41/side 799) og forespurgt, om der er ubegrænsede muligheder for et selskab med hensyn til skattemæssige underskudsfradrag, hvis ligningslovens § 5 H ikke finder anvendelse, forklarede vidnet, at den driftsøkonomiske virkelighed vil sætte en grænse herfor. Såfremt selskabet kører dårligt, vil det være underligt, hvis handelsværdien er ansat meget højt. Hvis man har erhvervet et selskab med en kæmpestor goodwill og handelsværdi, og selskabet går dårligt, er man blevet snydt.

Som vidne mødte professor Niels Winther-Sørensen, der lovligt forberedt og formant afgang forklaring.

Vidnet forklarede, at han i begyndelsen af maj måned 2001 blev udpeget som formand for Ligningsrådet. Han havde ikke forud herfor haft noget med Ligningsrådets arbejde at gøre.

Adspurgt om sin skatteretslige ekspertise forklarede vidnet, at han har skrevet disputats om international beskatning og i øvrigt har beskæftiget sig med mange dele af skatteretten. Han underviser endvidere i almindelig skatteret.

Forespurgt til arbejdet i Ligningsrådet og sin involvering i forberedelsen af sagerne forklarede vidnet, at Ligningsrådets medlemmer får tilsendt akterne om fredagen til mødet den næstfølgende tirsdag, det vil sige ca. 1 ½ uge før mødet. Om tirsdagen i ugen før ligningsrådsmødet afholdes der et formøde med deltagelse af retschefer og kontorchefer fra Told- og Skattestyrelsen og vidnet. I begyndelsen deltog Ole Kjær også i disse møder. Vidnet sender nogle gange forud for disse formøder en mail til de ansvarlige kontorchefer med kommentarer til sagerne eller vedrørende forhold, der skal undersøges. Det skyldes ikke nødvendigvis, at vidnet er uenig i styrelsens indstilling, og det kan være spørgsmål om såvel lovfortolkning som andre forhold. Vidnet har altid forud for møderne udarbejdet et længere notat om sagerne. Sagerne er gjort færdige, således at Ligningsrådet i princippet blot kan sige ja til sagerne, hvorefter de er klar til udsendelse. Normalt vil vidnet, hvis han er uenig i en indstilling, have konkrete forslag til rettelser og bemærkninger med til formødet, således at det så vidt muligt kan blive rettet inden mødet i Ligningsrådet.

Forespurgt, om han kan holde møder med en forespørger forud for et Ligningsrådsmøde, forklarede vidnet, at han en sjælden gang har gjort dette.

Adspurgt forklarede vidnet, at det er afdelingsleder Normann Nielsen, der udarbejder referaterne af Ligningsrådets møder. Vidnet ser nu referatet, inden det sendes ud til rådets medlemmer. Efter de første møder havde vidnet en del ændringer, og de fandt derfor ud af, at det var nemmere, hvis Normann Nielsen fik vidnets notater forud for møderne, således at han kunne indarbejde disse i referaterne. Normann Nielsen er sekretær for Ligningsrådet.

Forespurgt til Ligningsrådets afgørelser forklarede vidnet, at styrelsens indstilling i sagerne normalt bliver fulgt. Det har været drøftet, om Ligningsrådet selv skulle skrive præmisser for afgørelserne, men det er fortsat således, at Told- og Skattestyrelsen udarbejder en indstilling, som Ligningsrådet blot kan tiltræde. En sjælden gang træffer Ligningsrådet en anden afgørelse end indstillet af styrelsen. Vidnet er ind imellem også aktivt med i udarbejdelse af præmisser.

Adspurgt, om han har kendskab til tilfælde, hvor der under behandlingen af en sag om bindende forhåndsbesked er gennemført ny lovgivning i et forsøg på at hindre ansøgeren i et positivt resultat, således at grundlaget er et andet på tidspunktet for afgørelsen, end det var på tidspunktet for ansøgningen, forklarede vidnet, at han ikke umiddelbart kan erindre sådanne tilfælde. Det er hændt, at sager er blevet trukket fra rådet, herunder fordi lovgivningen er blevet ændret til fordel for skatteyderen. Han erindrer dog ikke, at en sag er trukket ud så længe, at der er kommet lovændringer, der har ændret en afgørelses udfald, fx i forbindelse med lukning af et hul i lovgivningen. Han erindrer flere situationer, hvor Ligningsrådets afgørelse har åbenbaret et hul, og hvor der efterfølgende er kommet ny lovgivning. I disse tilfælde venter styrelsen med at offentliggøre afgørelsen. Han går dog ud fra, at ansøgeren får afgørelsen tilsendt straks efter, at Ligningsrådet har truffet afgørelse. På rygtebasis har vidnet hørt en advokat sige, at det er forekommet, at der under Ligningsrådets behandling af en sag er gennemført ny lovgivning i et forsøg på at hindre ansøgeren i et positivt resultat, men vidnet erindrer ikke selv konkrete sager af denne art.

Foreholdt bilag A.15 (ekstrakten pag. 1-8/side 50159-50166), referat af Ligningsrådets møde den 11. maj 1999, og forespurgt, om han i 1999 havde kendskab til eller var involveret i Ligningsrådets afgørelse i den første sag om ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han hørte først om sagen i forbindelse med den

næste sag om ligningslovens § 5 H, hvilket var, efter at han var tiltrådt som formand for rådet.

Foreholdt pag. 7 (side 50165), 5.-6. afsnit, ”Amby var uenig i svarene på de to sidste spørgsmål. Men der er måske et hul i loven. Amby ville gerne have en belysning heraf. Sagen blev herefter udsat”, forklarede vidnet, at han ikke havde kendskab til denne debat om ligningslovens § 5 H.

Foreholdt, at den første ligningsrådsafgørelse om ligningslovens § 5 H ikke blev offentliggjort, og at baggrunden herfor ifølge forklaringen fra et vidne skulle være, at systemet ikke kunne lide afgørelsen, og forespurgt, om han er bekendt med sådanne overvejelser, forklarede vidnet, at han i sin tid som formand altid har tilkendegivet, hvilke afgørelser han mente skulle offentliggøres. De har så drøftet sig til rette. Der har kun været ét tilfælde, hvor vidnet mente, at sagen skulle offentliggøres, og hvor den ikke blev det. Det skyldtes, at styrelsen var uenig med ham i, om afgørelsen var principiel.

Foreholdt bilag A.14.02 (ekstrakten pag. 17-20/side 50155-50158), dagsorden af 15. marts 2001 til ligningsrådsmøde den 20. marts 2001, forklarede vidnet, at han ikke er bekendt med, hvorfor sag 8.3.22 (sag nr. 2 om ligningslovens § 5 H) blev taget af dagsordenen for dette møde. Foreholdt pag. 18 (side 50156), resume vedrørende sag 8.3.22 [...] A/S, forklarede vidnet, at han formentlig har set dette tidligere, idet han i forbindelse med sin tiltrædelse fik referatet fra mødet i marts måned 2001, for at han kunne se, hvorledes det foregik.

Foreholdt afsnittet ”Indstillingen er ikke i overensstemmelse med en tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og styrelsen er særdeles betænkelig ved den af Departementet anlagte fortolkning” og forespurgt, om dette var en opsigtsvækkende tilken-

degivelse, bekræftede vidnet dette. Det er normalt styrelsen, der kommer med en indstilling til sagens afgørelse, men her var det departementets holdning, der blev indstillet. Det er et latent problem, at styrelsen har to herrer, hvilket dette også er et udtryk for. Vidnet erindrer ikke konkret at have set denne indstilling tidligere.

Foreholdt, at der i foråret 2001 var en debat mellem styrelsen og departementet om ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at han ikke hørte om denne debat førend på formødet til ligningsrådsmødet i maj 2001. Styrelsen fortalte vidnet, at de var uenige med departementet, men at de havde lagt det så loyalt op, som de kunne. Adspurgt om, hvorvidt styrelsens repræsentanter uddybede, hvorledes styrelsen så på sagen, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Han spurgte heller ikke selv hertil.

Foreholdt bilag A.14.01 (ekstrakten pag. 21-29/side 50146-50154), referat af Ligningsrådets møde den 22. maj 2001, specielt pag. 22 (side 50147), "... Indstillingen er ikke i overensstemmelse med en tidligere afgivet bindende forhåndsbesked, og styrelsen har i forreferatet redegjort for en række fortolkningsmæssige problemstillinger i forhold til ordlyden i bestemmelsen", samt pag. 28 (side 50153), 4. sidste afsnit, "Formanden erklærede sig enig med Styrelsens indstilling i, at sagen havde 3 problemer, nemlig 1) om der er tale om et "fast driftssted", 2) om udenlandske sambeskattede selskaber er omfattet af LL § 5 H, og 3) om et udenlandsk selskab, som først på et tidspunkt, der ligger efter overdragelsen af et "fast driftssted", inddrages under sambeskatning, er omfattet af LL § 5H", og forespurgt, hvad det er for to holdninger, der står over for hinanden, forklarede vidnet, at han på mødet redegjorde mundtligt for problemstillingen, og at han herunder tog spørgsmålet om fast driftssted op, og om det udelukkede anvendelsen af ligningslovens § 5 H. Han mener, at han havde udarbejdet nogle plancher herom til mødet. Han var selv af den opfattelse, at sagen skulle afgøres på samme grundlag som den første ligningsrådssag om ligningslovens § 5 H, men det faldt anderledes ud i Ligningsrådet. De måtte tage de 3 punkter hver

for sig. Spørgsmålet om fast driftssted var der enighed om, men der var ikke enighed om de øvrige punkter. Et flertal mente, at henvisningen til selskabsskattelovens § 1 udelukkede ligningslovens § 5 H, og herefter kom Ligningsrådet ikke til at tage stilling til det tidsmæssige aspekt. Sagen blev herefter udsat på, at der skulle udformes nye præmisser for afgørelsen. Det er normalt noget, som rådet bemyndiger styrelsen og formanden til at foretage, men dels var vidnet på daværende tidspunkt mere uprøvet, og dels var sagen af principiel karakter. Vidnet gik herefter hjem og tænkte over sagen og kom frem til, at rådets afgørelse med denne begrundelse ville have nogle uheldige konsekvenser i relation til en række andre lovbestemmelser. Han tog derfor dette spørgsmål op på det næste møde.

Foreholdt bilag A.14 (ekstrakten pag. 30-36/side 50139-50145), referat af Ligningsrådets møde den 19. juni 2001, specielt pag. 36 (side 50145), 1. afsnit, "... I den forbindelse udtrykte formanden bekymring for Ligningsrådets beslutning på forrige møde, der jo gik på, at udenlandske sambeskattede datterselskaber ikke er omfattet af ligningslovens § 5 H. Efter formandens opfattelse vil Ligningsrådets beslutning nemlig få nogle utilsigtede konsekvenser i relation til disse andre lovbestemmelser. ... Derfor bør Ligningsrådet måske ændre sin beslutning fra forrige møde", forklarede vidnet, at han forud for mødet talte med Preben Underbjerg Poulsen om sagen, og de var enige om, at det var et alvorligt problem. Vidnet mener også, at han talte med Steen Askholt og Christen Amby, som er meget skatteretskyndige. De var også enige i, at det var en uhensigtsmæssig afgørelse. Vidnet lavede derfor en række plancher, for at han kunne forklare rådets medlemmer om problemstillingen. Det var således retteligen til dette møde og ikke til det forrige, at han lavede plancherne. (Vidnet afleverede en udskrift af disse plancher til undersøgelseskommissionen – herefter betegnet bilag A.38). Afstemningstemaerne fremgik af disse plancher.

Forespurgt til afstemningstema 1 bekræftede vidnet, at det var det samme standpunkt som tidligere. Forespurgt til afstemningstema 2 forklarede vidnet, at det forudsætningsvis tog afsæt i det samme som afstemningstema 1. Referatet er dog ikke så godt på dette punkt. Teksten ville være mere forståelig, hvis man i stedet for det første komma satte et punktum, og lod ”udenlandske” starte med stort. Vidnet bekræftede, at det bærende for rådets afgørelse herefter blev det tidsmæssige aspekt.

Adspurgt, om han var bekendt med, om det efter Ligningsrådets afgørelse den 19. juni 2001 blev overvejet, hvorvidt afgørelsen skulle have konsekvenser i lovgivningsmæssig henseende, fx ved en ændring af ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det oprindeligt var noteret, at sagen ikke skulle offentliggøres, men de blev på et formøde enige om, at den skulle offentliggøres.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at det i almindelighed står i materialet til Ligningsrådets medlemmer, hvis en sag påtænkes offentliggjort, bekræftede vidnet dette. Det var en forglemmelse, at de ikke havde skrevet det i referatet.

Forespurgt af advokat Michael Rekling bekræftede vidnet, at de med rådets nye beslutning fik klaret problemet med de videregående konsekvenser for anden lovgivning. Vidnet mener selv, at det var de rigtige præmisser, som de kom frem til. Ligningslovens § 5 H havde herved fået ”trukket tæppet væk under sig”. Vidnet erindrer ikke at have hørt noget om overvejelser om lovgivningsmæssige ændringer.

Vidnet bemærkede, at det var så åbenbart, at man kunne omgå ligningslovens § 5 H, at man efter hans opfattelse lige så godt kunne ophæve bestemmelsen.

Foreholdt bilag 02.30 (ekstrakten pag. 37-38/side 149-150), mail af 17. maj 2001 fra vidnet til Mogens Rasmussen, 2. afsnit, "... Uanset et udenlandsk datterselskab ikke via sambeskatning med sit danske moderselskab bliver skattepligtigt efter selskabsskattelovens § 1, må det derfor antages, at ligningslovens § 5 H også finder anvendelse ved opgørelsen af datterselskabets indkomst i medfør af selskabsskattelovens § 31, jf. bestemmelserne i sambeskatningscirkulæret", og forespurgt, om han var med til at formulere afgørelsen, forklarede vidnet, at han på formødet bad styrelsen om at skrive et udkast til afgørelse på det tidsmæssige aspekt. Da dette udkast ikke var helt præcist, skrev han selv præmisserne til den endelige afgørelse.

Foreholdt bilag 07.22 (ekstrakten pag. 39-44/side 1080-1085), brev af 5. september 2001 fra TDC til Told- og Skattestyrelsen vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – sambeskatning med Talkline Management und Finance Holding GmbH, og forespurgt om, hvornår han blev bekendt med anmodningen fra TDC, forklarede vidnet, at det gjorde han først, da han fik akterne tilsendt forud for ligningsrådsmødet. Han så den således, et par dage før afgørelsen blev truffet. Han deltog ikke i sagens forberedelse.

Forespurgt bekræftede vidnet, at sagen undergik en hurtig sagsbehandling, fra den 5. til den 18. september 2001. Baggrunden herfor var, at man hos Told- og Skattestyrelsen har en åben storkundepolitik, hvorefter skatteyderen kan få en hurtigere – men ikke mere positiv – sagsbehandling, hvis skatteyderen har et velbegrundet ønske herom.

Foreholdt bilag 07.74 (ekstrakten pag. 45-47/side 1358-1360), mail af 16. september 2001 fra vidnet til Niels Kristensen, specielt pag. 45 (side 1358), 2. afsnit, "Vedr. den nye" sag er jeg helt på linje med indstillingen vedr. fortolkningen af LL § 5 H, ligesom jeg er helt på linje med, at denne sag ikke er egnet til evt. at forsøge at ændre

praksis på grundlag af”, og forespurgt, hvorfor vidnet betegner det som den ”nye” sag, forklarede vidnet, at han alene brugte denne betegnelse, fordi sagen var eftersendt. Han ville af hensyn til eventuelle hackere ikke anføre virksomhedens navn i mailen.

Foreholdt bemærkningen om, at sagen ikke var egnet til at ”forsøge at ændre praksis”, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvorfor han skrev dette. Det skyldes muligvis, at han vidste, at departementet ikke var glad for afgørelsen vedrørende ligningslovens § 5 H. At departementet ikke var glad for afgørelsen, sluttede vidnet ud fra sagens forløb. Han vidste, at departementet var uenig i afgørelsen i sag nr. 2. Vidnet mener også, at han efterfølgende talte med Ivar Nordland, der var bekymret over afgørelsen.

Foreholdt bilag A.13 (ekstrakten pag. 48-59/side 50127-50138), referat af Ligningsrådets møde den 18. september 2001, og forespurgt, om der forud for mødet var den sædvanlige drøftelse af sagerne på et formøde, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvad der blev sagt om TDC-sagen på formødet. Han mener, at han på dette tidspunkt selv havde læst sagen relativt hurtigt igennem, formentlig da han modtog den pr. mail.

Foreholdt pag. 59 (side 50138), og at det tilsyneladende gled betydeligt nemmere med denne afgørelse end ved afgørelsen af sag nr. 2, og forespurgt, om han husker noget, der muligt ikke er kommet med i referatet, herunder om nogen gjorde vrøvl eller havde en anden opfattelse, forklarede vidnet, at han ikke husker nogen afvigende opfattelser med hensyn til sagens afgørelse. Det ville i så fald have været medtaget i referatet. Vidnet bekræftede, at sagens behandling gled så let, fordi der var etableret et præjudikat med afgørelsen i sag nr. 2. Sagen var herefter oplagt for så vidt angår ligningslovens § 5 H.

Foreholdt bilag 10.51 (ekstrakten pag. 60-64/side 2307-2311), brev af 28. maj 2002 fra TDC til Ligningsrådet vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG, og forespurgt om, hvornår han hørte om denne anmodning, forklarede vidnet, at han mener, at det var, da han fik akterne i sagen forud for ligningsrådsmødet, formentlig i maj måned 2003.

Foreholdt bilag 10.28 (ekstrakten pag. 65/side 2191), notat af 20. september 2002 til Told- og Skattestyrelsen, 2. afsnit, ”Spørgsmålet er imidlertid, om der kan gives bindende forhåndsbesked i denne situation eller om værdiansættelsesspørgsmålet må siges at henhøre under den skatteansættende myndighed, således at TDC må lægge den værdi, som den skatteansættende myndighed godkender for indkomståret 2000, til grund i det videre forløb” samt det med håndskrift påførte ”→ Louise. Niels Winther-Sørensen har ikke noget imod at TDC får sin bindende forhåndsbesked. 23.9.2002. Niels Kristensen”, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring om dette. Han hørte først om sagen, da han fik en henvendelse fra TDC’s økonomichef 3-4 uger før Ligningsrådets møde. Vidnet erindrer ikke noget om dette notat af 20. september 2002, men han har svaret som anført i bilag 11.14. Ligningsrådet ville gerne behandle sagen, hvis der ikke var formelle problemer heri. Hvis styrelsen var indstillet på at behandle sagen, var vidnet helt tryk ved det.

Foreholdt bilag 11.14 (ekstrakten pag. 66/side 2463), mail af 20. maj 2003 fra vidnet til Hans Munk Nielsen med kopi til Preben Underbjerg Poulsen og Niels Kristensen, forklarede vidnet, at TDC gerne ville have et slags formøde med ham. Han skulle derfor i første omgang høre, hvad det drejede sig om. Vidnet mener, at han sagde til TDC, at han ville tale med Told- og Skattestyrelsen herom. Vidnet kom herefter frem til, at det ikke var hensigtsmæssigt at holde et møde med TDC, når det, som de ville drøfte, var den skatteretlige problemstilling, som var selve sagens kernespørgsmål.

Foreholdt, at der i efteråret/vinteren 2002/2003 pågik overvejelser om at dele den bindende forhåndsbesked op i to dele, først hjemmelspørgsmålet og senere værdiansættelsen, og forespurgt, om han var involveret heri, forklarede vidnet, at det mener han ikke.

Foreholdt, at der også var en langvarig debat mellem TDC og flere kontorer i Told- og Skattestyrelsen vedrørende hjemmelspørgsmålet, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i denne debat eller fulgte med i den, hvilket der heller ikke var noget usædvanligt i.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om han var klar over, at debatten pågik, forklarede vidnet, at det var han ikke. Vidnet havde, da han skrev mailen af 20. maj 2003 til Hans Munk Nielsen, endnu ikke kendskab til, hvad sagen nærmere drejede sig om.

Forespurgt af advokat Michael Rekling forklarede vidnet, at Hans Munk Nielsen over for ham antydede, at henvendelsen ikke alene handlede om det juridiske, og at der lå noget andet til grund for styrelsens behandling, således forstået, at sagen havde fået en anden behandling på grund af sin størrelse. Vidnet gjorde sig derfor nogle overvejelser med hensyn til et møde, da det også er vidnets opgave at se på, om styrelsen forholder sig på en loyal måde. Vidnet talte i den forbindelse med styrelsen herom. Der var ikke noget usædvanligt i det svar, som TDC fik af vidnet.

Foreholdt bilag A.12.01 (ekstrakten pag. 68-69/side 50125-50126), dagsorden til Ligningsrådets møde den 17. juni 2003, og forespurgt om, hvorfor TDC's sag blev trukket fra mødet, forklarede vidnet, at den blev udsat på fornyede overvejelser. Vidnet havde forinden modtaget sagens akter, og der var lige fra starten noget, der "skurrede i hans øre". Han mente, at TDC skulle have medhold, idet de havde krav på det, de

bad om. Han kunne samtidig se, at det var meget store beløb, og at sagen havde politiske aspekter. Vidnet talte med Christen Amby om sagen, idet denne var ekspert i sambeskatning. Amby var enig med vidnet med hensyn til sagens afgørelse. Vidnet ville i denne slags tilfælde normalt forsøge at overbevise Told- og Skattestyrelsen om sin indstilling til sagen, og han sendte derfor forud for ligningsrådsmødet en mail til styrelsen herom og bad dem overveje sagen. Styrelsen var således klar over, hvor sagen bar hen, og herefter blev sagen trukket med henblik på fornyede overvejelser. Vidnet havde da også fået opfattelsen af, at departementet gerne så sagen udsat.

Forespurgt af advokat Michael Rekling, om det var overvejelser med henblik på en ændring af styrelsens opfattelse af sagen, forklarede vidnet, at han vist nok havde en telefonsamtale herom med Preben Underbjerg Poulsen, der fortalte, at departementet ønskede sagen udsat. Vidnet spurgte, om styrelsen ville overveje sin indstilling på ny, hvilket Preben Underbjerg Poulsen sagde ja til. Da vidnet endvidere vurderede, at sagen ikke var så hastende, mente han godt, at den kunne udsættes til august-mødet.

Adspurgt, om der på dette tidspunkt var kommet et responsum i sagen fra professor Aage Michelsen, forklarede vidnet, at han fik dette sammen med sagens akter. Vidnet var dog, allerede inden han havde læst dette responsum, overbevist om, at TDC skulle have ret. Selvom Aage Michelsen er en nær kollega til vidnet, påvirkede dette ikke vidnets vurdering af sagen.

Foreholdt bilag A.12 (ekstrakten pag. 70-93/side 50101-50124), referat af Ligningsrådets møde den 19. august 2003, specielt pag. 72 (side 50103), ”Supplerende bemærkninger til Ligningsrådet”, og forespurgt, om det var noget, der var kommet til efter sagens udsættelse, forklarede vidnet, at det var den tekst, som ikke var sendt ud til forespørgeren, dvs. de interne bemærkninger. Vidnet bekræftede, at hans bestræbelser på at få styrelsen til at ændre mening ikke var lykkedes.

Foreholdt, at det er anført, at lovforslag L 61, såfremt det var blevet vedtaget, ville have ført til et andet resultat i sagen, forklarede vidnet, at han ikke dengang eller nu har undersøgt lovforslaget nærmere, men vidnet forstod på Christen Amby, at denne var af den opfattelse, at forslaget ville have stoppet problemet.

Foreholdt pag. 92 (side 50123), 7. sidste afsnit, "... Amby henviste i den forbindelse til lovforslag nr. 61, der indeholdt en løsning på problemet, Men regeringen valgte – antagelig på grund af skattestoppet – at udelade forslaget om ændring af § 31, stk. 6. ..." og forespurgt, om han har nogen mening om, hvorfor selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke blev genfremsat, forklarede vidnet, at det har han ikke. Han har imidlertid samme gæt som Christen Amby. Vidnet tillagde dog ikke selv lovforslaget så stor betydning for lovfortolkningen.

Foreholdt 9. afsnit, "Formanden erklærede sig enig med advokaten. Det centrale spørgsmål er efter formandens vurdering ikke, om de tyske civile retlige regler kan have betydning ved den kvalifikation, der skal foretages efter dansk skatteret. Udenlandske civile retlige regler kan naturligvis have betydning. Det centrale spørgsmål er derimod, om der i dansk skatteret er hjemmel til at sidestille en omdannelse af et aktieselskab til et personselskab med en omstrukturering med skattemæssig succession. Der er ikke i positiv lovgivning hjemmel hertil, så hjemlen må søges ud fra almindelige skatteretlige principper. Det er dog formandens umiddelbare opfattelse, at dansk skatteret opererer med et afståelsesprincip, og at adgangen til skattemæssig succession forudsætter særlige lovregler. I styrelsens indstilling synes dette udgangspunkt vendt om, idet man sidestiller en omdannelse af et aktieselskab til et personselskab med andre selskabsomdannelser med succession, selv om omdannelse fra et aktieselskab til et personselskab efter dansk skatteret aldrig kan ske med skattemæssige succession. Det princip, der gøres gældende i indstillingen, er nyt, og det fremgår da heller ikke af nogen af de citerede afgørelser", og forespurgt, om hans votum også er

båret af overvejelserne i Ligningsrådets tidligere afgørelse vedrørende TDC, forklarede vidnet, at han mener, at der er to spørgsmål i sagen. I det andet spørgsmål var han enig med styrelsens indstilling. Det var det første spørgsmål, der var uenighed om. Vidnet havde også til dette møde lavet sine egne plancher. Han brugte dem imidlertid ikke, idet advokat Søren Lehmann Nielsen under sit foretræde for rådet havde fremlagt sagen meget klart, og vidnet var enig med advokaten.

Foreholdt pag. 80 (side 50111), hvor afskrivningslovens § 40, stk. 5, er omtalt, og foreholdt, at det ikke af referatet fremgår, at Ligningsrådet har beskæftiget sig med denne bestemmelse, forklarede vidnet, at han ikke husker, om man drøftede afskrivningslovens § 40, stk. 5, på mødet. Han mener, at rådet senere har drøftet bestemmelsen i forbindelse med afgørelsen om værdiansættelse i efteråret 2004. Bestemmelsen var ikke afgørende for spørgsmålet om erhvervelsen. Vidnet havde således ikke plancher med afskrivningslovens § 40, stk. 5, med til mødet i august 2003.

Foreholdt bemærkningerne til lovforslag L 61, og at Ivar Nordland har forklaret, at det var hans opfattelse, at afskrivningslovens § 40, stk. 5, ville have hindret TDC's fremgangsmåde, forklarede vidnet, at han ikke husker nogen debat herom. Han koncentrerede sig alene om det, man var uenige om, og han var ikke dybere nede i bemærkningerne til lovforslag L 61.

Foreholdt pag. 82, og at man her nævner afskrivningslovens § 40, stk. 6, som formentlig skal være § 40, stk. 5, forklarede vidnet, at Ligningsrådet har drøftet afskrivningslovens § 40, stk. 5, i forbindelse med flere sager, men han husker den ikke specielt omtalt i denne sag. Vidnet har altid været i tvivl om, hvad bestemmelsen vedrører. Såfremt nogen havde nævnt bestemmelsen i forbindelse med denne sag, ville det have været medtaget i referatet.

Foreholdt bilag 41.01 (ekstrakten pag. 94-125/side 12248-12279), diverse avisartikler, specielt pag. 120 (side 12274), artikel fra JyllandsPosten den 24. november 2003, ”Rådsformand revser skatteminister i TDC-sag”, ”Formanden for Ligningsrådet, professor Niels Winther-Sørensen kritiserer, at skatteministeren undlod at lukke et hul i loven, efter at den tidligere regering havde lavet en drejebog for, hvordan det kunne udnyttes”, ”Formanden for landets øverste skattemyndighed, Ligningsrådet, og professor ved Handelshøjskolen i København, Niels Winther-Sørensen, stiller sig nu op i rækken af kritikere af skatteminister Svend Erik Hovmands (V) håndtering af TDC-sagen. Han angriber regeringen for at have ladet en ladeport for skattespekulation stå på vid gab. ”Jeg mener, at regeringen ikke har handlet rettidigt i denne sag,” siger Niels Winther-Sørensen om det forhold, at Svend Erik Hovmand i februar sidste år undlod at genfremsætte et lovforslag fra den tidligere SR-regering. ... ”Dermed har man fra offentlig side skrevet en drejebog for, hvordan danske koncerner kan minimere deres danske skat på en måde, som ingen kan være tjent med,” siger han. ”Det, der er helt galt, er, at man beskriver en situation, som man ønsker at ramme. Og så vælger man ikke at stoppe hullet. Det er ikke udtryk for rettidig omhu fra lovgivers side,” fastslår Niels Winther-Sørensen”, og pag. 106 (side 12260), artikel fra Politiken den 25. november 2003, ”Minister skal forklare giganttab” ...”Formanden for Ligningsrådet, professor Niels Winther-Sørensen fra Handelshøjskolen i København, undrer sig over, at Hovmand har tøvet i to år, når lovforslaget fra 2001 tydeligt beskrev, hvordan virksomhederne kunne spare i skat. ”Det er ikke særlig smart at lave en drejebog om et hul i skattelovgivning og så undlade at lukke hullet”, siger Niels Winther-Sørensen. ”Hvis man åbent siger, at der er et hul i loven, som nogen kan udnytte, er der vel stor risiko for, at nogen rent faktisk gør det. Derfor burde man have overvejet at lukke hullet, uanset at der kom en ny regering med andre prioriteter”, tilføjer han.” samt pag. 103 (side 12257), artikel fra Jyllandsposten den 25. november 2003, ”Moralen må vige for jura”. ”Niels Winther-Sørensen har det ikke godt, når han opdager et hul i skatteloven. Det irriterer og ærgrer ham i en tid, hvor det danske

skattesystem er under pres.”, ”TDC’s adm. direktør Henning Dyremose har konsekvent nægtet at anerkende, at der var tale om et hul i loven, som koncernen aktivt har brugt for at slippe billigere i skat. Det synspunkt er formanden for Ligningsrådet imidlertid ikke enig i. ”Det er et hul i loven,” fastslår Niels Winther-Sørensen.” ... ”Herhjemme har vi haft stor gavn af, at vi har en meget loyal revisorstand. Det er min fornemmelse, at der er stor forskel på danske og især amerikanske skatterådgivere. Der findes mange danske skatterådgivere, som siger, at godt nok er det her lovligt, men det er ikke noget, vi vil anbefale.”, forklarede vidnet, at han står ved de udtalelser, som han er citeret for, idet han altid anmoder om at få sådanne citater forelagt til godkendelse. Resten af teksten i artiklerne vil han ikke udtale sig om.

Forespurgt, om det hul i loven, som han i citaterne sigter til, var et hul i ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det efter hans opfattelse ikke var ligningslovens § 5 H, der var problemet i TDC-sagen. Problemet var den skattemæssige opskrivning. Det hul, som L 61 søgte at lukke, og som han henviste til, angik selskabsskattelovens § 31, stk. 6. Han har ikke selv dyrket spørgsmålet om, hvorvidt den foreslåede ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ville have stoppet dette, men det har han fået fortalt, og han bygger det således på andres vurdering. Det var den manglende medtagelse af ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, i L 99, der faldt ham for brystet, og som var baggrunden for hans kommentarer.

Adspurgt, om han havde en særlig grund til at antage, at forslaget var taget ud på grund af skattestoppet, forklarede vidnet, at det var noget, alle talte om. Det var på det tidspunkt meget svært at lukke huller på grund af skattestoppet, men det har siden flyttet sig meget. Vidnet syntes, at det var et meget rigtigt skattestop, der blev indført. Han har dog ikke nogen faktisk viden om, hvorvidt årsagen til udeladelsen af ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, i lovforslag L 99, var skattestoppet.

Foreholdt, at en anden begrundelse kunne være, at man hellere så en samlet samskatningslov, og forespurgt, om vidnet har hørt om denne begrundelse, forklarede vidnet, at han nok har hørt om, at skatteministeren angav denne grund i besvarelsen af et folketingssspørgsmål. Det fremgår jo også af sagen. Han hørte ikke om det i forbindelse med fremsættelsen af L 99. Vidnet var ikke involveret i lovgivningsprocessen omkring L 99. Han var ikke specielt opmærksom på ændringen af samskatningsreglerne, for han behøvede ikke at være up to date på dette i forbindelse med sit arbejde i Ligningsrådet. Han satte sig ind i tingene, når han skulle bruge det.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, med relation til vidnets udtalelser til JyllandsPosten og Politiken om, at man burde have lukket hullet, og forespurgt, om han da ikke selv, som skatteretsprofessor, overvejede at undersøge problemet nærmere, forklarede vidnet, at det kunne man godt mene, at han skulle have gjort. Det havde i forhold til TDC-sagen dog alene historisk interesse. Hvis han i forbindelse med denne sags behandling i Ligningsrådet havde ment, at det var afgørende for sagen, ville han have undersøgt det nærmere. Christen Amby lagde stor vægt på det, og vidnet har stor tillid til Christen Ambys vurderinger. Vidnet fandt derfor ikke anledning til at betvivle, at L 61 ville have lukket hullet.

Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret, at der ikke var noget hul, som TDC kunne anvende, da det var lukket med afskrivningslovens § 40, stk. 5, og forespurgt, om han var bekendt med Ivar Nordlands opfattelse, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han har ikke drøftet spørgsmålet med Ivar Nordland.

Mødet hævet kl. 16:20.

Advokat Henning Hansen fratrådte kl. 16:05.

Næste møde berammet til tirsdag den 8. marts 2005 kl. 09:30.

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Palle Graff har vedrørende side 616, 2. afsnit, anført, at: ”Det beror på en misforståelse, at ToldSkat Selskabsrevisionen ved den givne lejlighed skulle have overset notatet af 16. oktober 2000. Notatet var ikke overset, men havde ikke relevans for den forespørgsel, som var stillet til ToldSkat Selskabsrevisionen.”

Kommissionen må efter fornyet gennemgang af de notater, som kommissionen har foretaget under afhøringen af vidnet, fastholde gengivelsen i protokollatet.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 29. april 2005.
Marianne Kjølbye

Den 8. marts 2005 kl. 09:30 holdt Skattefradragssagskommissionen offentligt møde i kommissionens lokaler, St. Kongensgade 1-3, 1. sal, 1264 København K.

Kommissionens medlemmer, landsdommer Lars Lindencrone Petersen (formand), advokat Birgitte Refn Wenzel og statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, var til stede.

Kommissionens sekretær, dommer Susanne Skotte Wied, var til stede.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Marianne Kjølbjerg.

Som udspørger fungerede advokat Michael Rekling.

Som assistent for udspørger advokat Michael Rekling mødte advokat Ellen Skodborggaard.

Advokat Henrik Steen Andersen, der er valgt bisidder for kontorchef Hans Kristian Andersen, lovdirektør Jens Drejer, fagchef Per Bach Jørgensen, kontorchef Kaj-Henrik Ludolph og kontorchef Flemming Petersen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Karin Kirchhoff og regionschef John Nielsen mødte advokat Christian Bachmann.

Advokat Peter Breum, der er valgt bisidder for fuldmægtig Christina Faurby, fuldmægtig Hans Lei Johansen From, chefkonsulent Lene Skov Henningsen, chefkonsulent Annemette Møllin Ottosen og fuldmægtig Hanne Weirup Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Niels Fisch-Thomsen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Svend Erik Hovmand, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for kontorchef Niels Kristensen mødte advokat Henning Hansen ved advokat Torben Vistisen.

Som valgt bisidder for kontorchef Ivar Nordland mødte advokat Poul Heidmann ved advokatfuldmægtig Søren Toftgaard.

Advokat Gunnar Homann, der er valgt bisidder for departementschef Nils Bernstein og departementsråd Christian Kettel Thomsen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for specialkonsulent Solveig Mortensen, specialkonsulent Mogens Nicolaisen og kontorchef Lars Nørding mødte advokat Lida Hulgaard.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen, der er valgt bisidder for forhenværende skatteminister Frode Sørensen, var ikke mødt.

Advokat Mads Krarup, der er valgt bisidder for fuldmægtig Jørgen Andersen, fuldmægtig Benjamin Bødtker, fuldmægtig Helle Hove, fuldmægtig Annette Liboriusen, regionschef Hans Jørgen Mortensen og specialkonsulent Esther Uhrenholt, var ikke mødt.

Advokat Steen Lassen, der er valgt bisidder for statsminister Anders Fogh Rasmussen, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for vicedirektør Erik Blegvad Andersen, afdelingschef Frantz Howitz, kontorchef Jan Steen Jensen, told- og skattedirektør Ole Kjær og underdi-

rektør Flemming Paludan mødte advokat Jesper Lett.

Advokat Jes Anker Mikkelsen, der er valgt bisidder for fuldmægtig Susanne Kjær, var ikke mødt.

Som valgt bisidder for departementschef Peter Loft mødte advokat John Petersen.

Som valgt bisidder for fuldmægtig Poul Christensen, specialkonsulent Erik Jørgensen, fuldmægtig Bjørg Lilja, konsulent Katrine Bredsdorff Bargisen, specialkonsulent Kaare Friis Petersen, chefkonsulent Søren Schou, fuldmægtig Allan Stagaard Toft, specialkonsulent Jesper Leth Vestergaard og fuldmægtig Majken Wågensø mødte advokat Hanne Rahbæk ved advokat Casper Andreasen.

Som valgt bisidder for afdelingschef Palle Graff og kontorchef Kim Lohse mødte advokat Kurt Siggaard.

Advokat Nicolai Westergaard, der er valgt bisidder for fuldmægtig Sune Hein Bertelsen, specialkonsulent Merete Helle Hansen, fuldmægtig Susanne Hjernøe, toldattaché Susse Meulengracht, retschef Preben Underbjerg Poulsen, retschef Lisbeth Rasmussen, fuldmægtig Mogens Rasmussen og fuldmægtig Gitte Wrobel, var ikke mødt.

Navneforbud i henhold til tidligere truffen beslutning.

Som vidne mødte Mogens Nicolaisen, der lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Vidnet forklarede, at han er uddannet skatterevisor. Det er den statslige uddannelse, han har. Han blev ansat i Told- og Skattestyrelsen i 1970. I forbindelse med fusionen

mellem told- og skatteforvaltningerne i 1990 blev han ansat i Told- og Skatteregion Randers, hvor han var frem til 1998. I 1998 kom han til Selskabsrevisionsafdelingen, hvor han har været siden.

Forespurgt, hvem der i 1999-2003 var hans kontorchef, forklarede vidnet, at det frem til 1. november 2000 var John Nielsen og derefter Lars Nørding.

Adspurgt, om der i 1999-2003 var arbejdsområder, som han særligt beskæftigede sig med, forklarede vidnet, at han beskæftigede sig med revisionen af TDC's sambeskattede datterselskaber. Han havde ikke andre særlige områder.

Advokat Michael Reklings henviste til, at forespørgslen fra TDC blev modtaget i august 2000 og behandlet i Selskabsrevisionen, og forespurgte vidnet, hvorfor det var Solveig Mortensen og ikke ham, der behandlede sagen. Vidnet forklarede, at det skyldes, at han fra midten af 2000 og fremefter var beskæftiget med revision af TDC's regnskaber tilbage fra 1997. Han havde ikke mulighed for at påtage sig yderligere opgaver, hvorfor det blev Annette Liboriussen og senere Solveig Mortensen, der overtog samtlige forespørgsler. Arbejdsdelingen var således, at Annette Liboriussen og Solveig Mortensen tog sig af forespørgslerne, og vidnet tog sig af ligningsarbejdet.

Foreholdt bilag A.13 (ekstrakten pag. 1-12/side 50127-50138), referat af Ligningsrådets møde den 18. september 2001, og forespurgt, om han har deltaget i sagsbehandlingen af denne anmodning, forklarede vidnet, at han ikke var sagsbehandler på anmodningen. Han går ud fra, at de har drøftet den på kontoret, men han husker det ikke. Det eneste, vidnet kendte til Talkline, var, at selskabet optrådte i TDC's koncernregnskaber. Vidnet havde derfor ikke noget at bidrage med.

Foreholdt bilag 08.91 (ekstrakten pag. 13/side 1823), mail af 24. september 2001 fra Lars Nørding til vidnet, Gitte Wrobel og Esther Uhrenholt, specielt 3. afsnit "... en diskussion af, hvordan vi kommer frem til en værdiansættelse af indgangsværdierne af Talkline i den danske sambeskatning" og 4. afsnit "TDC ønsker at anmode Ligningsrådet om en bindende forhåndsbesked af værdiansættelsen", og forespurgt, hvorfor mailen er sendt til ham og Esther Uhrenholt, men ikke til Solveig Mortensen, forklarede vidnet, at Henning Lauritsen havde bedt om et møde, men Solveig Mortensen skulle på ferie. Lars Nørding bad derfor Esther Uhrenholt og ham om at deltage i mødet i stedet for Solveig Mortensen. Vidnet deltog i mødet og afleverede de input, han fik i form af et referat. Han udtrådte herefter af sagsbehandlingen.

Foreholdt bilag 08.49 (ekstrakten pag. 14-16/side 1581-1583), referat af 1. oktober 2001 af møde med TDC A/S den 28. september 2001, bekræftede vidnet, at han deltog i mødet.

Foreholdt 2.-3. sidste afsnit, "Selskabets repræsentanter redegjorde i korte træk for – den foretagne omdannelse af det tyske datterselskab til kommanditselskab, herunder formålet med omdannelsen, ..." og forespurgt, om han husker, hvad TDC sagde om omdannelsen, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det er muligt, at passusen er en henvisning til TDC's oplysninger om et planlagt salg af det tyske selskab.

Adspurgt om det blev sagt noget om, at TDC havde tanker om at afskrive på en opskreven goodwill efter en selskabsmæssig omdannelse af datterselskabet, forklarede vidnet, at det husker han ikke, at der blev sagt noget om. Han konstaterede dog langt senere, da TDC indgav selvangivelse, at det var det, TDC gjorde. Han husker ikke, at han på anden måde skulle være blevet klar over dette.

Foreholdt fortsættelsen i 2. sidste afsnit, ”... hvordan denne foregik og hvorledes step up'en er beregnet”, og forespurgt, om han kan uddybe dette, forklarede vidnet, at ”step up'en” blev foretaget ved omdannelsen af GmbH'et til et KG, hvor man konverterede den merværdi, man havde givet for goodwillen, til et afskrivningsberettiget aktiv. Vidnet husker ikke, at der blev nævnt tal på dette møde, men foreholdt beløbet på 1,9 mia. kr. forklarer han, at det givet har været nævnt, idet det var kendt. TDC mente imidlertid, at det skulle ansættes til et langt højere beløb. Det var en differenceberegning, man kunne foretage ved at trække værdien af de faste aktiver fra den samlede købesum for selskabet, og det beløb, der herefter blev tilbage, var købesummen for goodwill. Vidnet mener ikke, at man på mødet hørte noget om beløb på 6,5 eller 10 mia. kr.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om differenceberegningsmodellen, som ville give et goodwillbeløb på 1,6 eller 1,9 mia. kr., blev omtalt af TDC, eller om det alene var tanker, man gjorde sig i Selskabsrevisionen, forklarede vidnet, at han husker, at TDC omtalte modellen og beløbet, idet det svarede til en værdiansættelse efter de tyske regler. Vidnet husker i øvrigt ikke, hvad der blev talt om.

Adspurgt af advokat Michael Reklings bekræftede vidnet, at han udarbejdede referatet, hvorefter han udtrådte af sagsbehandlingen.

Foreholdt, at TDC den 28. maj 2002 anmodede om en bindende forhåndsbesked vedrørende størrelsen af goodwill, forklarede vidnet, at han ikke direkte var involveret i behandlingen af denne. Han har dog nok fået en eller anden orientering herom, når de på kontoret talte om sagerne.

Foreholdt bilag 10.42 (ekstrakten pag. 19-21/side 2271-2273), forelæggelse for departementschefen af 15. november 2003 vedrørende værdiansættelse af goodwill i

TDC koncernen (Talkline), og forespurgt, om han var involveret i udarbejdelsen heraf, forklarede vidnet, at det var han ikke. Lars Nørding ringede til ham om fredagen, den 14. november 2003, mellem kl. 21.00 og 21.30, idet Palle Graff og Lars Nørding var blevet enige om, at de gerne ville have, at vidnet deltog i arbejdet. Vidnet var imidlertid syg med influenza, men kunne godt deltage, såfremt de mente, det var nødvendigt. Vidnet og Lars Nørding talte om sagen og om, at vidnets deltagelse i sagen havde været indskrænket til hans deltagelse på mødet i september 2001, og de blev derfor enige om, at han ikke behøvede at deltage om lørdagen.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, om Lars Nørding sagde noget om, hvad redegørelsen skulle bruges til, forklarede vidnet, at det var en forelæggelse for departementschefen. Han husker ikke, at der skulle være blevet sagt noget om et møde med Henning Dyremose, og han fik ikke nærmere kendskab til opgaven.

Adspurgt af advokat Michael Reklings, om han ved noget om, hvilket materiale der blev fundet frem til udarbejdelse af redegørelsen, forklarede vidnet, at det ved han kun fra det, som Solveig Mortensen har fortalt.

Foreholdt bilag 13.18 (ekstrakten pag. 28-29/side 3480-3481), telefax af 26. november 2003 fra vidnet til Told- og Skattestyrelsen, Revisionscenter Næstved, og forespurgt, hvilken rolle Revisionscenter Næstved spillede, forklarede vidnet, at det hænger sammen med de telefaxer, som vidnet sendte til Palle Graff, ekstrakten pag. 23, 24 og 25. Fredag den 21. november 2003, hvor vidnet havde fri, ringede Solveig Mortensen til ham og fortalte, det var blevet bestemt, at der skulle gennemføres en intern undersøgelse af sagen, og det var Intern Revision, der skulle stå for denne undersøgelse. Lars Nørding og Palle Graff havde bedt Solveig Mortensen ringe til vidnet for at bede ham komme på arbejde om mandagen, hvor han ellers havde fri. Da

han mødte mandag morgen, var stemningen trykket, idet Solveig Mortensen havde fundet et brev fra TDC, som man ikke tidligere havde været opmærksom på. Der var til brug for undersøgelsen blevet fundet en del materiale frem, som Intern Revision skulle komme og hente på kontoret den 25. november 2003. I den forbindelse havde Solveig Mortensen samlet dokumenterne i sagen. Palle Graff havde bedt om at få kopi, enten af udvalgte dokumenter eller af alle dokumenter der var i sagen, det husker vidnet ikke. Det var de i alt 96 sider, som vidnet sendte til Palle Graff. Efter mødet med Intern Revision den 25. november 2003 blev det aftalt, at der var noget materiale, der skulle eftersendes. Vidnet fik dette materiale fra Solveig Mortensen, hvorefter han sendte det til Intern Revision. Revisionscenter Næstved var Intern Revision.

Foreholdt ”– kopi af referat, dateret 7. oktober af møde hos TDC A/S den 25. november 2002 (2 sider)”, bekræftede vidnet, at det møde, der henvises til, rettelig blev afholdt den 25. september 2002.

Foreholdt bilag 13.02 (ekstrakten pag. 23-27/side 3176-3180), diverse telefaxforsider af 24. november 2003 fra vidnet og Solveig Mortensen til Palle Graff, specielt pag. 26 (side 3179) fax fra Solveig Mortensen, og forespurgt, om han ved, hvad der her sendtes frem, forklarede vidnet, at det ved han ikke, ud over hvad han kan læse af bilaget. Han ved således ikke, hvilket notat af 16. oktober 2000, der her blev fremsendt.

Advokat Michael Reklings henviste til lovforslag L 61, L 99 og L 27. Forespurgt, om han har været med i processen ved udarbejdelse af et eller flere af disse lovforslag, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Foreholdt bilag A.15.01 (ekstrakten pag. 30-37/side 50167-50174), referat af Ligningsrådets møde den 22. juni 1999, og forespurgt, om han havde noget med den før-

ste sag om ligningslovens § 5 H at gøre, som blev behandlet på dette møde, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Foreholdt bilag A.14 (ekstrakten pag. 38-44/side 50139-50145), referat af Ligningsrådets møde den 19. juni 2001, og forespurgt, om han havde noget at gøre med sag nr. 2 om ligningslovens § 5 H, som blev behandlet på dette møde, forklarede vidnet, at han heller ikke har haft noget med denne sag at gøre.

Adspurgt, om han har kendskab til andre sager, som har lighed med TDC-sagens problematik, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel forklarede vidnet, at hans arbejde med ligning af TDC's regnskaber begyndte i april 1999. Han arbejder fortsat hermed.

Adspurgt forklarede vidnet, at det var i 2001-regnskabet, at afskrivning på goodwill vedrørende Talkline dukkede op.

Forespurgt forklarede vidnet, at afskrivningerne er foretaget på grundlag af en værdi på 6,5 mia. kr., svarende til det beløb, som er nævnt i anmodningen om bindende forhåndsbesked af 28. maj 2002. Da der forelå en anmodning om bindende forhåndsbesked, lå vidnet "i baghjul", og hans arbejde med dette spørgsmål var derfor meget begrænset.

Forespurgt af advokat Lida Hulgaard til forløbet i november 2003 og foreholdt, at han har forklaret, at han hverken var med til at udarbejde notatet af 15. eller 26. november 2003, og at notatet af 26. november 2003 blev afleveret til Ole Kjær, hvorefter Palle Graff og Lars Nørthing tog tilbage til Århus og arbejdede videre, og fore-

spurgt, om han deltog i dette videre arbejde, forklarede vidnet, at Lars Nørding henvendte sig til ham på hans kontor og spurgte, om han ikke ville deltage i arbejdet. Lars Nørding og Palle Graff havde på vejen fra Odense ringet til Solveig Mortensen og bedt hende udarbejde et udkast til, hvorledes Selskabsrevisionen stillede sig, efter at man havde fået PricewaterhouseCoopers' brev af 9. oktober 2000 på bordet. Spørgsmålet var, om dette brev ville have haft nogen indflydelse på forelæggelsen af 15. november 2003. Da Lars Nørding og Palle Graff kom tilbage fra Odense, kom Lars Nørding om eftermiddagen ind og bad vidnet deltage. Der var en ret hektisk stemning. Hen under aftenen blev det færdige resultat mailet til Ole Kjær. Palle Graff talte telefonisk med Ole Kjær og redegjorde mundtligt for sagen. Under samtalen blev Palle Graff meget tavs og askegrå i ansigtet. Da samtalen var slut, satte Palle Graff sig ned og sagde "nu går de efter mig". Vidnet husker dette meget tydeligt. Stemningen var herefter meget hektisk. Der var en, der foreslog, at man kunne lave et sammenlignende notat i et forsøg på at overbevise Ole Kjær om, at fremkomsten af brevet af 9. oktober 2000 ikke ændrede noget. De udarbejdede derfor den sammenlignende analyse, og det siger vel lidt om, at stemningen var noget ophidset/anspændt, at man forsøgte at lave et pædagogisk skrift til den øverste chef for at få ham til at forstå, at det man havde sagt, var rigtigt.

Adspurgt forklarede vidnet, at de, der ud over ham var til stede, var Solveig Mortensen, Lars Nørding og Palle Graff. Vidnet kunne ikke høre, hvad Ole Kjær sagde til Palle Graff i telefonen, men Palle Graff blev helt tavs.

Vidnet kan ikke sige noget om, hvorledes arbejdet med det sammenlignende notat rent praktisk blev grebet an, ud over at hans kollegaer med forskelligfarvede penne sammenholdt afsnit/udsagn, der dækkede over det samme indhold. Han havde jo ikke noget nærmere kendskab til sagen og "sad der blot". De sad med de to notater ved

siden af hinanden og forsøgte at sammenligne dem. Det sammenlignende notat var stilet til Ole Kjær. Vidnet går ud fra, at det alene blev sendt til ham.

Adspurgt om, hvor længe arbejdet med sammenligningen varede, forklarede vidnet, at han skrev sig ud kl. 19:30, så selve udarbejdelsen af notatet må have varet ca. 1 time.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel om, hvorledes Solveig Mortensen fandt skrivelsen fra PricewaterhouseCoopers frem, forklarede vidnet, at Solveig Mortensen gik materialet igennem og sorterede det. Bilaget lå sammen med noget regnskabsmateriale, som vidnet ikke tror, man havde haft fremme om lørdagen. De konstaterede så, at der stod et stort tal i dette brev.

Adspurgt, om de tilstedeværende var enige om konklusionen til Ole Kjær om, at det ikke ændrede noget, at man havde fundet dette brev, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke præcist. Disse dage står meget uklart for ham. Han var blot til stede. Han lyttede kun på og deltog ikke aktivt i tilblivelsen af notatet.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen bekræftede vidnet, at TDC's selv-angivelser for 2001 og frem indeholder en skattepligtig indkomst, der er så stor, at der kommer skattebeløb til betaling selv efter fradrag af de omtalte afskrivninger på goodwill.

Som vidne mødte Lars Nørthing, der på ny lovligt forberedt og formanet afgav forklaring.

Foreholdt bilag 08.91 (ekstrakten pag. 1/side 1823), mail af 24. september 2001 fra vidnet til Mogens Nicolaisen, Gitte Wrobel og Esther Uhrenholt, specielt 4. afsnit

”TDC ønsker at anmode Ligningsrådet om en bindende forhåndsbesked af værdiansættelsen”, og forespurgt, hvorledes han tilrettelagde arbejdet i den fase, der fulgte, forklarede vidnet, at formålet med det møde, som de var inviteret til hos TDC, var at tilrettelægge, hvordan de kom frem til en værdiansættelse af indgangsværdierne. Han tog kontakt til Erhvervsbeskatningskontoret, hvorfra Gitte Wrobel skulle deltage. Det blev aftalt, at Esther Uhrenholt og Mogens Nicolaisen skulle deltage fra Selskabsrevisionen. Solveig Mortensen skulle være sagsbehandler på sagen, men hun kunne ikke deltage, da hun var på ferie. Esther Uhrenholt skulle deltage, fordi hun havde et godt kendskab til TDC og til problemstillingen. Hun skulle ikke være sagsbehandler, da hun arbejdede i et andet kontor.

Foreholdt bilag 14.36 (ekstrakten pag. 3-8/side 3692-3697), referat af 1. oktober 2001 fra møde med TDC A/S den 28. september 2001, specielt pag. 3, 3. og 2. sidste afsnit, ”Selskabets repræsentanter redegjorde i korte træk for – den foretagne omdannelse af det tyske datterselskab til kommanditselskab, herunder formålet med omdannelsen, hvordan denne foregik og hvorledes step-up'en er beregnet”, og forespurgt, hvad TDC sagde om formålet med omdannelsen, forklarede vidnet, at TDC i den anmodning om bindende forhåndsbesked, som man havde indsendt i september 2001, var inde på, hvad det drejede sig om. Man ønskede at foretage en omdannelse af Talkline-selskabet til et eller flere kommanditselskaber. Herved kunne man opnå den fordel, at man ved et senere salg undgik at rette henvendelse til et meget stort antal abonnenter om, hvorvidt de ville overgå til en anden udbyder. En sådan henvendelse ville erfaringsmæssigt resultere i et betydeligt frafald af abonnenter med deraf følgende negativ indvirkning på salgssummen. TDC havde også planer om at opdele selskabet i 5 kommanditselskaber svarende til de forskellige indsatsområder, fx fastnet, mobilnet, internet osv. Vidnet bekræftede, at det overordnede tema herfor var, at TDC planlagde et frasalg af Talkline. Det kunne man på den tid også læse om i aviserne. Vidnet

bekræftede endvidere, at der også var et skatteteknisk aspekt herved. Adspurgt, om det skattemæssige aspekt angik afskrivning på goodwill, bekræftede vidnet dette.

Vidnet forklarede videre, at TDC's repræsentanter på mødet også gennemgik de modeller, som de ville anvende til beregning af goodwill. De forklarede også teoretisk, hvorledes metoderne ville fungere. Vidnet kendte i et vist omfang de modeller, som blev gennemgået, i forvejen. De bad også TDC om at lave en beregning af goodwill efter reglerne i TSS-cirkulære 2000-10. Der blev ikke fremlagt noget uddybende materiale. Modellerne blev gennemgået ved en power-point-præsentation ud fra 5-10 skærmbilleder. Der blev ikke på noget tidspunkt nævnt beløb.

Forespurgt, om de fik kopi af de anvendte skærmbilleder, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Han har ikke set dem i sagen.

Adspurgt om, hvad der lå i bemærkningen "hvorledes step-up'en er beregnet", forklarede vidnet, at det må være de modeller, der blev gennemgået. Der blev ikke nævnt tal overhovedet.

Foreholdt, at Mogens Nicolaisen har forklaret, at der på mødet godt kunne være blevet nævnt et beløb på 1,6 eller 1,9 mia. kr., svarende til merværdien for aktierne, og forespurgt, om disse tal allerede var fremme den 28. september 2001, forklarede vidnet, at de forud for mødet kendte både købesummen og værdien af de overdragne aktiver og således også kunne beregne merværdien af aktierne.

Foreholdt pag. 8 (side 3697), betegnet "Solveigs notat", og foreholdt, at Solveig Mortensen har forklaret, at det formentlig er udarbejdet i oktober 2001, og forespurgt, om han drøftede disse løse tanker/overvejelser med Solveig Mortensen på dette tids-

punkt, forklarede vidnet, at han givet har drøftet det med Solveig Mortensen, idet de løbende drøftede sagen. Han erindrer dog ikke præcist dette bilag.

Foreholdt sidste afsnit, ”Spørgsmålet er, om de danske skattemyndigheder har mulighed for at begrænse værdien af goodwillen i henhold til realitetsgrundsætningen til den begrænsning, der er efter tyske skatteregler?”, og forespurgt, om han erindrer dette som et skisma mellem en værdiansættelse på 10 mia. kr. og 1,9 mia. kr., forklarede vidnet, at det var disse tal, der var temaet. TDC var kommet frem til et beløb på 10 mia. kr., som senere blev til 6,5 mia. kr. Selskabsrevisionsafdelingens overvejelser gik ud på, at man skulle anskue sagen ud fra de tyske skatteregler, hvilket gav et afskrivningsgrundlag på 1,9 mia. kr.

Foreholdt bilag 08.47 (ekstrakten pag. 9-10/side 1567-1568), referat af 8. oktober 2001 fra møde med TDC den 28. september 2001 vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked vedrørende indgangsværdien på goodwill i Talkline GmbH & Co. KG, specielt pag. 10 (side 1568), hvoraf fremgår, at sagen ønskes drøftet i en arbejdsgruppe, hvor TDC og Told- og Skattestyrelsen skulle deltage, navnlig sidste afsnit, ”... Konklusionen blev, at vi ville undersøge, om det var Ole Kjærs opfattelse, at vi skulle deltage i sådan en arbejdsgruppe. Lars Nørding lovede at melde tilbage til TDC den kommende mandag”, og forespurgt, hvad Ole Kjær sagde til dette, forklarede vidnet, at han ikke drøftede det med Ole Kjær. Vidnet drøftede det med sin fungerende afdelingschef, Annette Olesen, og de blev enige om, at såfremt Ole Kjær havde ment noget sådant, ville han have nævnt det. De blev derfor enige om, at TDC måtte have misforstået Ole Kjær. Det ville være mærkeligt, hvis det skulle forholde sig som anført, at de skulle hjælpe TDC med anmodningen. De ville i så fald miste deres uafhængighed. Vidnet vendte det med Annette Olesen, og de blev enige om, at det måtte være en overfortolkning af Ole Kjærs udtalelser. Vidnet meddelte mandagen efter Henning Lauritsen fra TDC, at de ikke kunne deltage i arbejdsgruppen,

hvilket Henning Lauritsen ikke var overrasket over. TDC ville herefter selv arbejde videre på sagen.

Foreholdt bilag 08.88 (ekstrakten pag. 2/side 1820), mail af 26. november 2001, hvori vidnet videresender mail fra Henning Lauritsen til Gitte Wrobel og Kim Lohse, og forespurgt, hvorledes disse var involveret i sagen, forklarede vidnet, at Gitte Wrobel var med på mødet den 28. september 2001. Hun var blevet sendt af Kim Lohse. Det, Henning Lauritsen ville have at vide, var, om man kunne få sagen behandlet på Ligningsrådets møde i januar 2002. Da det ikke var vidnets opgave at forberede sager til Ligningsrådet, rettede han henvendelse til Erhvervsbeskatningskontoret. Han talte med Gitte Wrobel, inden han videresendte mailen. Han har nok sagt til Gitte Wrobel, at Erhvervsbeskatningskontoret skulle træffe en aftale med TDC om et møde.

Adspurgt om Erhvervsbeskatningskontorets opgaver forklarede vidnet, at det hele tiden havde været meningen, at Erhvervsbeskatningskontoret skulle være ankermand på sagen. Vidnet deltog kun i mødet den 28. september 2001, fordi Henning Lauritsen havde bedt ham om det. Erhvervsbeskatningskontoret havde sagen, fordi det drejede sig om en anmodning om bindende forhåndsbesked vedrørende værdiansættelse. Selskabsrevisionskontoret havde alene sagen til ligning. Sagen hørte ikke til hos Selskabsrevisionen, men de deltog i mødet.

Foreholdt pag. 2 (side 1820), hvoraf fremgår, at Henning Lauritsen udtrykker håb om et møde den 30. november 2001, forklarede vidnet, at mødet først blev afholdt den 12. december 2001. Værdiansættelsesrapporten var dog ikke færdig til dette møde. Det var et mærkeligt møde, for de var inviteret til at se rapporten, men de fik kun en indholdsfortegnelse. Selskabsrevisionen deltog ikke i mødet. Det var en forglemelse, at Erhvervsbeskatningskontoret ikke havde orienteret dem om mødet.

Foreholdt bilag 20.06.34 (ekstrakten pag. 11-12/side 30184-30185), mail af 18. december 2001 fra Solveig Mortensen til Gitte Wrobel vedhæftet ”Solveigs notat”, specielt pag. 11 (side 30184), 1. afsnit, ”... Vedlagte notat er på tankespindsstadiet, men vi mener dog, at vi gerne vil høre din mening herom”, og forespurgt, om notatet blev fremsendt efter aftale med ham, forklarede vidnet, at han givet var orienteret herom, selvom han ikke husker det præcist. Han og Solveig Mortensen drøftede til stadighed sagerne på kontoret.

Foreholdt 2. afsnit, ”Såfremt du er enig i, at der er en mulighed, bør det måske nævnes på mødet med TDC, at vi går med disse tanker uden at vi ved, om det kan holde. Blot for at de ikke efterfølgende føler, at vi har holdt dem for nar ved ikke at nævne, at vi har tankerne”, bekræftede vidnet, at det var tankerne om at begrænse værdien af goodwill til 1,9 mia. kr., der her henvises til.

Adspurgt, om der kom et sådant møde med TDC, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke. De troede da, at mødet ville komme inden for kort tid efter mødet den 12. december 2001, idet TDC havde tilkendegivet, at materialet ville være klar kort efter. Der kom imidlertid ikke noget møde på dette tidspunkt.

Vidnet bekræftede, at mødet først blev afholdt den 25. september 2002. Vidnet forklarede, at de havde undret sig over, at de ikke hørte noget til sagen. Vidnet talte på et tidspunkt med Kim Lohse herom, og han havde heller ikke hørt noget fra TDC. Det var efter vidnets opfattelse ikke Selskabsrevisionens problem, og vel heller ikke Retsafdelingens, at TDC ikke havde indsendt en anmodning om bindende forhåndsbesked.

Foreholdt bilag 10.51 (ekstrakten pag. 13-17/side 2307-2311), brev af 28. maj 2002 fra TDC til Ligningsrådet vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked –

værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH & Co. KG, forklarede vidnet, at der gik meget lang tid, før man modtog anmodningen fra TDC.

Adspurgt, hvad der skete i sagen, fra anmodningen om bindende forhåndsbesked indgik i maj måned 2002 frem til mødet i september 2002 forklarede vidnet, at det har han ikke kendskab til. Vidnet erfarede først i august eller september 2002, at TDC havde indsendt anmodningen. Det fik han at vide på et møde med TDC i anden anledning, hvor han spurgte, hvad der skete med anmodningen om bindende forhåndsbesked, hvortil han fik det svar, at den var fremsendt i maj måned. Vidnet bad Solveig Mortensen om at kontakte Gitte Wrobel for at høre, hvor anmodningen var gået hen, og det viste sig, at den lå hos styrelsen i Østbanegade. Rapporten var et omfattende værk, på ca. 1.000 sider i 5 ringbind. De fik herefter rapporten oversendt til udtalelse.

Forespurgt forklarede vidnet, at han ikke spurgte TDC, hvorfor anmodningen havde været så længe undervejs. Vidnet er dog bekendt med, at TDC skiftede skattechef i denne periode, hvilket kan have haft noget med det at gøre. Anmodningen om bindende forhåndsbesked er således ikke underskrevet af skattechefen, men af koncernregnskabschefen.

Adspurgt om Selskabsrevisionens opgaver i 2002 i forbindelse med anmodningen om bindende forhåndsbesked forklarede vidnet, at de skulle tage sig af den regnskabsmæssige analyse, som var det, de var gode til. De juridiske spørgsmål skulle Told- og Skattestyrelsens Retsafdeling tage sig af.

Forespurgt, om det stadig i efteråret 2002 var indgangsværdien på 1,9 mia. kr. contra 10 eller 6,5 mia. kr., der var problemstillingen ud over selve værdiansættelsen, bekræftede vidnet dette. Han forklarede, at det på et møde i efteråret 2002, hvor han

ikke selv deltog, men hvor Retsafdelingen og Solveig Mortensen var til stede, blev drøftet, hvilke indgangsværdier man efter selskabsskattelovens § 31, stk. 6, kunne anvende ved indtræden i sambeskatning, om det var anskaffelsværdien eller handelsværdien på 6,5 mia. kr.

Foreholdt bilag 08.41 (ekstrakten pag. 18/side 1558), mødereferat af 17. februar 2003 vedrørende TDC – anmodning om bindende forhåndsbesked, forklarede vidnet, at Gitte Wrobel også må have deltaget i dette møde, ud over de i referatet nævnte personer, idet hun har skrevet referatet.

Foreholdt 1.-2. afsnit, ”Mødet afholdt med henblik på at få afklaret styrelsens holdning til det præjudicielle spm. om hvilken værdi der skal anvendes ved indtræden i sambeskatning. Enighed om at fastholde Omstruktureringskontorets konklusion i notatet af 7. november 2002”, forklarede vidnet, at det spørgsmål, der blev drøftet, var, hvilken indgangsværdi der skulle anvendes. Forespurgt, hvad enigheden gik på, forklarede vidnet, at de, inden de gik videre med værdiansættelsen og brugte voldsom energi herpå, skulle have afklaret, hvilken værdi der kunne anvendes efter selskabsskattelovens § 31, stk. 6. Det ville kræve mange ressourcer at gennemgå hele rapporten. De besluttede, at Omstruktureringskontoret, der var ressortkontor for fortolkningen af selskabsskattelovens § 31, skulle se på dette spørgsmål, og at Erhvervsbeskatningskontoret satte sagen i bero herpå.

Foreholdt, at det herefter i højere grad var Omstruktureringskontoret, der var sagsbehandler, og at det nu handlede om en fortolkning af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, og forespurgt, om dette indebar en opdeling af forespørgslen i 2 dele, forklarede vidnet, at det er korrekt, at Erhvervsbeskatningskontoret i en periode spillede en mindre rolle, og at man senere på et møde i marts 2003, hvori vidnet også deltog, blev enige om at dele sagen op i to bindende forhåndsbeskeder. Det ene spørgsmål var, om af-

skrivningsgrundlaget for goodwill skulle fastsættes til den oprindelige anskaffelses-sum eller værdien på tidspunktet for datterselskabets indtræden i sambeskatning, og det andet spørgsmål angik selve værdiansættelsen. TDC var enig i, at sagen skulle deles op.

Advokat Michael Rekling dokumenterede i den forbindelse sidste afsnit, 1. punktum, ”Selskabsrevisionen fremkommer med et yderligere notat, som kommer i løbet af et par dage, indeholdende nye betragtninger angående en evt. begrænsning af anskaffel-
sessummen i forhold til GmbH’s ejerandel i KG”.

Foreholdt bilag 09.63 (ekstrakten pag. 19-28/side 2035-2044), specielt pag. 19 (side 2035), 5. sidste afsnit, ”Selskabsrevisionen har på grundlag af ovennævnte materiale udarbejdet følgende udtalelse:”, bekræftede vidnet, at der i skrivelsen er omtalt et no-
tat af 7. november 2002. Han kender ikke dette notat.

Foreholdt pag. 24 (side 2040), ”Bemærkninger til afskrivningslovens § 40”, og pag. 26 (side 2042), hvor afskrivningslovens § 40 omtales, 2. afsnit, ”Selskabsrevisionen anser forholdet for omfattet af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, hvorefter forholdet ikke vil blive omfattet af afskrivningslovens § 40”, bekræftede vidnet, at det skal for-
stås på den måde, at afskrivningslovens § 40 er uden betydning for sagen, da forholdet er omfattet af selskabsskattelovens § 31, stk. 6. Foreholdt 3. afsnit, ”Såfremt det alligevel lægges til grund, at TDC’ synspunkter er korrekte, ...”, og forespurgt, om dette er et subsidiært argument for det tilfælde, at afskrivningslovens § 40 finder an-
vendelse på sagen, og endelig foreholdt 5. afsnit, ”Kan bestemmelsen fortolkes udvi-
dende, ...”, hvilket forekommer at være et mere subsidiært argument, bekræftede vid-
net, at det er en rigtig udlægning af teksten.

Foreholdt det subsidiære standpunkt, ”Såfremt det alligevel lægges til grund, at TDC’ synspunkter er korrekte, ...” og ”Ifølge den kommenterede afskrivningslov forstås der ved ”selskaber m.v.” i afskrivningslovens § 40, stk. 5 selskaber som nævnt i selskabsskattelovens § 1 og 2, samt fondsbeskatningslovens § 1. Lægges dette til grund, er det tvivlsomt om bestemmelsen kan rumme nærværende overdragelse”, og forespurgt, hvorfor det er tvivlsomt, om bestemmelsen kunne rumme denne overdragelse, forklarede vidnet, at det er, fordi overdragelsen sker fra et selskab, der efter sin art er omfattet af selskabsskattelovens § 1, til et kommanditselskab, der ikke hører ind under de selskaber, som er nævnt i selskabsskattelovens §§ 1 og 2 og fondsbeskatningslovens § 1 som selvstændige skatteretssubjekter. Den overdragelse, som sagen vedrører, skete fra et kommanditselskab, som i modsætning til de nævnte selskaber er skatteretligt transparent. Det var således selskabsformen, der gjorde det tvivlsomt, om overdragelsen kunne rummes inden for afskrivningslovens § 40, stk. 5.

Adspurgt, om det var kommanditselskabet eller kommanditisten, der var erhverver, forklarede vidnet, at det var kommanditselskabet. Det var usikkert, om reglen kunne anvendes, når selskabet var transparent, for der var ikke noget praksis på dette område.

Foreholdt 5. afsnit, ”Kan bestemmelsen fortolkes udvidende, således at den kan rumme nærværende overdragelse ... Da der er tale om oparbejdet goodwill, vil hele goodwillbeløbet være skattepligtigt efter danske regler hos ”sælger”, ligesom der ikke hos ”sælger” eksisterer nogen ikke afskrivningsberettiget anskaffelsessum, der skal reducere erhververens anskaffelsessum”, forklarede vidnet – om dette mere subsidiære standpunkt – uddybende, at det, man her mente, var, at der ikke var noget særlig stort afskrivningsgrundlag i det oprindelige selskab. Vidnet henviste i den forbindelse til bilag 10.51 (ekstrakten pag. 13-17/side 2307-2311) specielt pag. 14 (side 2308), 5. afsnit ”Prisen for aktierne i de tre selskaber var knap 400 mio. DEM højere end sel-

skabernes indre værdi. Den bogførte goodwill i selskaberne var beskeden”. Dvs. at selvom man kom frem til, at man kunne anvende afskrivningslovens § 40, stk. 5, ville virkningen heraf være meget begrænset. Professor Aage Michaelsen skrev også et responsum, hvori han afviste anvendelsen af afskrivningslovens § 40, stk. 5, ud fra den betragtning, at man ikke kan have to værnsregler, der tager sigte på samme problemstilling. Aage Michaelsen anvendte således et *lex specialis*-synspunkt. Dette var også Selskabsrevisionens opfattelse, men de forsøgte med denne argumentation blot at afdække området.

Foreholdt pag. 26 (side 2042), sidste afsnit, til pag. 27 (side 2043), øverst, ”... I det omfang den er oparbejdet af selskabet, ansættes anskaffelsessummen jf. selskabsskattelovens § 31, stk. 6 til 0 kr.”, og forespurgt, om det er konsekvensen af afskrivningslovens § 40, stk. 5, der omtales her, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det anførte er udtryk for Selskabsrevisionens almindelige vurdering.

Foreholdt pag. 27 (side 2043), konklusion, næstsidste afsnit, ”Det er således Selskabsrevisionens opfattelse, at der kun i sambeskatningsindkomsten kan afskrives på den oprindelige anskaffelsessum på goodwill, der blev anskaffet ved købet af selskaberne i 1997, reduceret efter selskabsskattelovens § 31, stk. 6”, og foreholdt, at det er den samme tankegang, som er anført i Solveig Mortensens notat fra oktober 2001, bekræftede vidnet, at Selskabsrevisionen stadig mente, at det var den oprindelige anskaffelsessum for goodwill på 1,7 mia. kr., der var det rigtige beløb.

Foreholdt pag. 27 (side 2043), sidste afsnit, til pag. 28 (side 2044), øverst, ”Denne goodwillværdi vil yderligere skulle begrænses efter TS-cirkulære 1990-1 til kommanditselskabets hæftelsesbeløb, som på det foreliggende grundlag kan opgøres til euro 100.000, svarende til ca. 0,75 mio. kr.”, forklarede vidnet, at denne udtalelse var baseret på de oplysninger, de på det tidspunkt havde om hæftelsesforholdene. Der

kunne ikke opnås fradrag ud over det beløb, hvortil kommanditselskabets hæftelse var begrænset. De havde endnu ikke spurgt TDC, om man havde udvidet hæftelsen. Han mener, at TDC senere dokumenterede, at de havde udvidet hæftelsen, så der ikke var noget problem vedrørende dette.

Foreholdt, at Solveig Mortensen har forklaret, at det anførte var udtryk for en foreløbig betragtning, der godt kunne vise sig at være anderledes, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt bilag 20.06.25 (ekstrakten pag. 29-32/side 30161-30164), diverse mails af 26. februar 2003, specielt pag. 29 (side 30161), mail fra Merethe Helle Hansen til Gitte Tarum Wrobel, 2. afsnit, ”Jeg har ikke hørt noget fra TDC endnu. Til gengæld er Departementet begyndt at interessere sig for sagen, så jeg har sendt de dokumenter, jeg havde liggende elektronisk, derind”, og forespurgt om sit kendskab til, hvorfor departementet var begyndt at interessere sig for sagen, forklarede vidnet, at det kender han ikke noget til. Departementet havde ikke henvendt sig til Selskabsrevisionen herom.

Adspurgt om sit kendskab til, hvad der blev sendt ind til departementet, forklarede vidnet, at det kender han intet til. Han mener ikke at have set denne mail før i forbindelse med undersøgelsessagens materiale. Der var udarbejdet forskellige notater, der også blev sendt til TDC, ligesom de modtog kommentarer fra TDC. Vidnet henviste i den forbindelse til bilag 09.68 (side 2074-2084), brev af 28. november 2002 fra Erhvervsbeskatningskontoret til TDC vedrørende anmodning om bindende forhåndsbesked – Selskabsskattelovens § 31, stk. 5 og 6, hvor man første gang slår til lyd for den fortolkning, som Selskabsrevisionen har foreslået.

Foreholdt pag. 32 (side 30164), mail fra Merete Helle Hansen til Gitte Tarum Wrobel, ”Jeg bliver svar skyldig. Niels Kristensen var til møde i lovgruppen om interna-

tionale skatteforhold i mandags, hvor han drøftede sagen med Ivar Nordland – så vidt jeg forstod på sidstnævntes initiativ. Da departementet indledningsvis mener det samme som os og Revisionen, er der ingen grund til alarm på nuværende tidspunkt. De læser bare med”, og forespurgt, om han kender noget til dette møde i lovgruppen, eller hvorfor der ikke er grund til alarm på nuværende tidspunkt, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han har først set mailen i ekstrakten i undersøgelsessagen.

Foreholdt bilag 20.06.23 (ekstrakten pag. 34-53/side 30138-30157), mail af 18. marts 2003 fra Hanne Bonde til Solveig Mortensen, Lars Nørding og Gitte Wrobel via Merete Helle Hansen, vedhæftet brev af 21. (18.?) marts 2003 fra advokat Søren Lehmann Nielsen til Merete Helle Hansen, specielt pag. 35, 1. afsnit, ”Selskabsrevisionens skrivelse af 19 f.m., som vi har modtaget den 24. f.m., giver anledning til følgende bemærkninger”, pag. 45 (side 30149), 2. sidste afsnit, til pag. 46 (side 30150), 1. afsnit, ”Derimod kan den koncernforbundne erhververs afskrivningsgrundlag ned sættes med ”den ikke-afskrivningsberettigede del af overdragerens anskaffelsessum”. Bestemmelsen får derfor ingen betydning, fordi der ikke er nogen ikke-afskrivningsberettiget anskaffelsessum hos overdrageren, selv hvis man anser det ophørende GmbH for overdrageren af den kommanditandel, som Talkline Management und Finance Holding erhvervede ved omdannelsen. I øvrigt har man med bestemmelsen udelukkende tænkt på de koncerninterne overdragelser af goodwill, som kunne ske skattefrit i perioden 18. juli 1993 – 31. december 1995 efter overgangsreglen i lov nr. 428 af 25. juni 1993 om beskatning af goodwill m.v. § 8, stk. 4. Bestemmelsen finder derfor ikke anvendelse på overdragelser, som finder sted, når disse regler ikke finder anvendelse”, og forespurgt, om Selskabsrevisionen var enig i det, der er anført i den første del, forklarede vidnet, at det var de.

Foreholdt 2. del ”... I øvrigt har man med bestemmelsen udelukkende tænkt på de koncerninterne overdragelser af goodwill, som kunne ske skattefrit i perioden 18. juli

1993 – 31. december ...” og forespurgt, om Selskabsrevisionen var enig i denne betragtning, forklarede vidnet, at der i en kort periode ikke kunne afskrives på goodwill, og der kunne derfor være noget af goodwillen, der ikke var afskrivningsberettiget hos den oprindelige erhverver, idet man ikke kan genoplive afskrivningsmuligheden ved overdragelse. Vidnet har dog ikke undersøgt det nærmere, idet de var i tvivl om bestemmelsens anvendelsesmuligheder, hvorfor de lagde det til side.

Foreholdt bilag 09.51 (side 54-60/side 1993-1999), advokat Søren Lehmann Niensens notat til brug ved mødet den 24. marts 2003, bekræftede vidnet, at han deltog i mødet. I mødet deltog endvidere Niels Kristensen, Merete Helle Hansen, Solveig Mortensen og Gitte Wrobel. Fra TDC deltog advokat Søren Lehmann Nielsen og Christer Bell samt muligt en advokat mere. Advokat Søren Lehmann Nielsen havde dette notat med, som han gennemgik for dem. De havde en relativt kort drøftelse, og de blev her enige om, at det var hensigtsmæssigt, at sagen blev delt op i to dele. Der var enighed om, at det, advokaten her havde anført, skulle være en selvstændig bindende forhåndsbesked.

Den valgte løsning med opdeling af anmodningen i to dele blev ikke trukket ned over hovedet på TDC. Det var noget, de var enige om. Der ville også for TDC medgå store ressourcer ved en gennemgang af Deloitte's værdiansættelsesrapport. Dette ville være spildt, hvis Ligningsrådet kom frem til, at det beløb, der var afskrivningsgrundlaget for goodwill, var de 1,7 mia. kr. Der var således konsensus om en opdeling.

Adspurgt, om ideen til en opdeling af sagen kom fra Told- og Skattestyrelsen og ikke fra TDC, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Foreholdt bilag A.12.01 (ekstrakten pag. 64-65/side 50125-50126), dagsorden af 3. juni 2003 til Ligningsrådets møde den 17. juni 2003, og forespurgt, hvorfor TDC's

sag blev trukket fra mødet, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han ved heller ikke, hvem der besluttede det.

Foreholdt bilag A.12 (ekstrakten pag. 66-89/side 50101-50124), referat af Ligningsrådets møde den 19. august 2003, bekræftede vidnet, at han ikke var til stede ved dette møde. Han har aldrig deltaget i et ligningsrådsmøde.

Foreholdt af advokat Michael Rekling pag. 76 (side 50111), det anførte vedrørende afskrivningslovens § 40, stk. 5, som er en gengivelse af TDC's synspunkt vedrørende denne bestemmelse, og foreholdt, at bemærkningerne til Ligningsrådet ikke indeholder nogen indstilling fra styrelsen om afskrivningslovens § 40, stk. 5, forklarede vidnet, under henvisning til pag. 78 (side 50113), 2. afsnit, "(Told- og Skattestyrelsens note hertil: ToldSkat Selskabsrevisionens omtalte udtalelse er Selskabsrevisionens brev af 19. februar 2003 til Told- og Skattestyrelsen. Der citeres fra brevets konklusion. Brevet vedlægges som bilag 3.)", at det anførte brev er vedlagt som bilag til forreferatet, og Told- og Skattestyrelsens betragtninger vedrørende bestemmelsen fremgik af dette bilag.

Adspurgte forklarede vidnet, at han første gang så materialet, da han modtog ekstrakten i forbindelse med undersøgelsessagen. Han fik ikke tilsendt Ligningsrådets referater og har således ikke tidligere set det. Han kan derfor ikke udtale sig om årsagen til, at styrelsens opfattelse ikke fremgår af protokollen.

Forespurgt til processen frem mod Ligningsrådets møde, hvor Omstruktureringskontoret udarbejdede materiale til brug for Ligningsrådet, og forespurgt, om der i den proces havde været drøftelser med Selskabsrevisionen om, hvorvidt man skulle omtale afskrivningslovens § 40, stk. 5, i indstillingen til Ligningsrådet, forklarede vidnet, at Selskabsrevisionen ikke deltog i sådanne drøftelser. Selskabsrevisionen afgiver

en udtalelse til sagen, hvis den bliver anmodet om det, men er herudover ikke involveret i behandlingen af sager om bindende forhåndsbesked.

Foreholdt pag. 88 (side 50123), 7. sidste afsnit, ”Amby mente heller ikke, at styrelsens synspunkt er holdbart. Advokaten har desværre ret. Men resultatet er urimeligt. Amby henviste i den forbindelse til lovforslag nr. 61, der indeholdt en løsning på problemet. Men regeringen valgte – antagelig på grund af skattestoppet – at udelade forslaget om ændring af § 31, stk. 6. Herefter kan Ligningsrådet ikke vedtage en lignende fortolkning. Lovforslagets bemærkninger tyder klart på, at styrelsens indstilling ikke er korrekt. Havde styrelsen haft ret, var der jo ikke behov for lovforslaget”, og forespurgt, om han er enig i den betragtning, at lovforslag L 61 indeholdt en løsning på problemet, forklarede vidnet, at det er han enig i. Med lovforslaget lagde man specifikt en stopper ind over for en manøvre som den, TDC påtænkte. Det var forud for lovforslaget tvivlsomt, om selskabsskattelovens § 31, stk. 6, dækkede det, men det blev nu klart, at man, såfremt lovforslaget var blevet vedtaget, efter selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke ville kunne tage opskrevet goodwill med ind til afskrivning i sambeskatning. Selskabsrevisionen mente, at deres opfattelse var korrekt, og at TDC’s manøvre således var umulig allerede før lovforslag L 61. Vidnet er ikke enig med Amby i, at der ikke var behov for forslaget, hvis ikke der var et hul. Det kunne også være en tydeliggørelse af retsstillingen. Vidnet er dog enig i, at problemet var blevet løst, hvis L 61 var blevet gennemført. Manøvren kunne i og for sig være forhindret også ved ændring af andre bestemmelser som fx ligningslovens § 5 H, men man havde i lovforslaget altså valgt selskabsskattelovens § 31, stk. 6.

Foreholdt, at det fremgår af bemærkningerne til forslaget til ændringen af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, at problemet for så vidt angår goodwill allerede er løst ved afskrivningslovens § 40, stk. 5, forklarede vidnet, at det er han ikke enig i. Det er et

lex specialis-problem, og det løses ikke med afskrivningslovens § 40, stk. 5, men ved selskabsskattelovens § 31, stk. 6.

Foreholdt bilag 08.38 (ekstrakten pag 90-91/side 1554-1555), referat af 10. september 2003 af internt møde den 8. september 2003 vedrørende TDC – værdiansættelse – bindende forhåndsbesked, og forespurgt om, der var uenighed mellem kontorerne om, hvorledes anden del af sagen skulle behandles, efter at Ligningsrådet havde truffet afgørelse om hjemmelspørgsmålet og hermed havde fastlagt, at det var værdien af goodwill ved etableringen af sambeskatning, der skulle anvendes som grundlag for afskrivninger, forklarede vidnet, at der ikke var uenighed om, hvorledes denne opgave skulle løses. Selskabsrevisionen skulle tage sig af det regnskabsmæssige, og Retsafdelingen skulle se på de juridiske vurderinger. Det gik de herefter i gang med. De aftalte også at holde interne møder hver 14. dag.

Foreholdt pag. 90 (side 1554), 6.-7. afsnit, ”Selskabsrevisionen vil sørge for, at de spørgsmål som materialet giver anledning til løbende vil blive forelagt for TDC’s advokat. Efter Selskabsrevisionens gennemgang vil der formentlig skulle holdes et møde med TDC”, og forespurgt, om dette møde blev afholdt den 20. oktober 2003, bekræftede vidnet dette og forklarede, at han deltog i mødet. Vidnet henviste i den forbindelse til bilag 08.37 (side 1549-1553), mødereferat af 5. november 2003 af møde med TDC den 20. oktober 2003 vedrørende TDC/Talkline – anmodning om bindende forhåndsbesked. På mødet skulle Deloitte gennemgå de problemstillinger, som rapporten behandlede. På mødet gennemgik de også det materiale, som de havde modtaget, og de spørgsmål, som dette gav anledning til. Der var en del forskellige spørgsmål vedrørende den beregningsmodel, der var blevet anvendt, som de gerne ville have uddybet. Dette uddybende materiale blev sendt frem den 5. november 2003.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om han spurgte til, hvad der var sket i Erhvervsbeskatningskontoret med TDC's anmodning om bindende forhåndsbesked i perioden fra modtagelsen den 28. maj 2002, til Selskabsrevisionen blev inddraget i sagen den 25. september 2002, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det lå implicit, at der ikke var sket noget med sagen, herunder fordi der havde været ferie og andet.

Mødet midlertidigt hævet kl. 11:45.

Mødet sat på ny kl. 12:45.

Foreholdt bilag E.09 (ekstrakten pag. 101/side 52026), mail af 15. november 2003 fra Solveig Mortensen til Ole Kjær og Preben Underbjerg Poulsen, og forespurgt om, hvordan han blev involveret i udarbejdelsen af redegørelsen til Peter Loft, forklarede vidnet, at han den 14. november 2003 blev ringet op af Palle Graff, der fortalte, at han var blevet ringet op af Jens Drejer, idet departementet ville vide, hvornår Selskabsrevisionen havde et dokumenteret og forklaret bud på størrelsen af goodwill i TDC-sagen. Vidnet og Palle Graff drøftede, hvorledes redegørelsen skulle udarbejdes. De var enige om, at den skulle indeholde den oplysning, som departementet efterlyste, samt en kort redegørelse for, hvordan sagen var startet op, begyndende med henvendelsen fra TDC i august 2000. Palle Graff ringede til Mogens Nicolaisen og Solveig Mortensen. Vidnet ringede senere på aftenen selv til Mogens Nicolaisen og Solveig Mortensen og aftalte, at de skulle arbejde på redegørelsen om lørdagen, idet den skulle afleveres mandag morgen. Temaet var således, hvornår Selskabsrevisionen kendte et dokumenteret beløb for goodwill, men de ville supplere det med en gennemgang af den sagsbehandling, som de havde været involveret i.

Adspurgt, om henvendelsen kunne være besvaret blot med en dato, forklarede vidnet, at Palle Graff har sagt, at hvis de havde kendt datoen og beløbet, kunne han have sagt det til Jens Drejer under telefonsamtalen.

Adspurgt, om det relevante tidspunkt var, hvornår TDC nævnte et beløb, eller hvornår Selskabsrevisionen havde dannet sig en mening om beløbet, forklarede vidnet, at det var tidspunktet for, hvornår TDC havde et dokumenteret beløb. Vidnet har den dag i dag ikke dannet sig en endelig mening om beløbet, idet der som følge af begivenhederne i november 2003 blev sat andre medarbejdere på sagen. Told- og Skattestyrelsen dannede sig først en endelig mening om beløbet i oktober 2004, hvor Ligningsrådet nedsatte det til 3,6 mia. kr. Det tidligste tidspunkt var den 28. maj 2002, hvor rapporten fra Deloitte & Touche forelå sammen med anmodningen fra TDC om bindende forhåndsbesked.

Forespurgt, om Jens Drejer sagde noget til Palle Graff om, hvad Peter Loft skulle bruge redegørelsen til, forklarede vidnet, at han ikke fik noget at vide om, hvem der skulle bruge redegørelsen. Vidnet fik af Palle Graff at vide, at Jens Drejer havde sagt, at departementet var ved at indsamle oplysninger om sagen.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om Jens Drejer sagde noget om, hvorfor departementet var begyndt at interessere sig for TDC-sagen, forklarede vidnet, at han ikke fik noget at vide. Han havde dog en fornemmelse, idet det af avisomtaler var fremgået, at der havde været noget polemik om sagen i Folketinget, og han gik derfor ud fra, at departementet ville bruge det i denne forbindelse. Vidnet har aldrig selv talt med Jens Drejer.

Vidnet forklarede, at han og Solveig Mortensen tog på arbejde lørdag den 15. november 2003. De mødte på kontoret kl. 8.15 og begyndte med at gennemgå sagsmap-

perne. Det tog vel ca. ½ time, før de havde fået alle mapperne frem. Herefter gennemgik de sagsmapperne, der indeholdt de dokumenter, der også var på Kom-It. Der var materiale tilbage til den første forespørgsel i august 2000. Materialet fyldte 4-5 mapper, som de gennemgik. De tog de skrivelser fra, som de mente var af betydning for sagen. De talte også om, hvorledes de skulle opbygge forelæggelsen til departementet. De havde ikke fået nogen henvendelse fra Peter Loft.

Ca. kl. 9.30 ringede Ole Kjær til vidnet og sagde, at Peter Loft gerne ville have en forelæggelse om Selskabsrevisionens rolle i TDC-sagen. Vidnet fortalte Ole Kjær, at de allerede sad og skrev på en forelæggelse til departementet. Han redegjorde for, hvad den indeholdt, og vidnet og Ole Kjær blev enige om, at det måtte være den samme ordre, der var kommet ad to kanaler. En af dem sagde, at der måtte være tale om en dobbeltbestilling. Vidnet opfattede det således, at det var det samme, der var bestilt. Forelæggelsen indeholdt ud over oplysninger om, hvornår de kendte beløbet og beløbets størrelse, også en kort beskrivelse af sagen. De drøftede også det møde, som vidnet havde med TDC den 28. september 2001.

Forespurgt, om det blev sagt, hvad forelæggelsen skulle bruges til, forklarede vidnet, at Ole Kjær nævnte, at Peter Loft sidst på dagen skulle have et telefonmøde med Henning Dyremose. Vidnet erindrer, at noget af presseomtalen gik på, at der var en uoverensstemmelse mellem skatteministeren og Henning Dyremose om, hvornår ToldSkat kendte sagen. Dette var uhensigtsmæssigt. Fristen for afleveringen var nu ikke længere mandag morgen, men lørdag eftermiddag. Vidnet spurgte Ole Kjær, om Retsafdelingen ikke også skulle på banen, hvortil Ole Kjær sagde, at vidnet kunne ringe til Preben Underbjerg Poulsen, hvis der var problemer. Ole Kjær ville også have vidnet til at se på nogle problemstillinger i relation til L 27, der var til behandling i Folketinget. Vidnet vidste, at det var et vanskeligt lovforslag, som specielt i relation til delsalg var svært at forstå. Han sagde derfor, at han ville overveje det og ringe til-

bage. Vidnet orienterede herpå telefonisk Palle Graff om Ole Kjærs henvendelse. Vidnet ringede også til Peter Loft, som Ole Kjær havde bedt ham om. Vidnet meddelte Peter Loft, at forelæggelsen var under udarbejdelse, og vidnet fik et faxnummer, som han kunne sende forelæggelsen til. Vidnet talte med Preben Underbjerg Poulsen ca. kl. 11. Preben Underbjerg Poulsen mente ikke, at de i Retsafdelingen havde noget materiale, de kunne supplere med. De drøftede de to bindende forhåndsbeskeder, og Preben Underbjerg Poulsen bad vidnet sende ham en kopi, hvilket vidnet gjorde pr. fax i løbet af dagen. Vidnet lovede også Preben Underbjerg Poulsen en kopi af den forelæggelse, der blev sendt til Peter Loft.

Vidnet og Solveig Mortensen fortsatte deres gennemgang af sagen. Solveig Mortensen tog sig af skrivearbejdet, og hun gennemgik også det elektroniske materiale. De havde en løbende dialog med Palle Graff om forelæggelsen. De talte sammen ca. en gang i timen. De sendte løbende deres udkast på mail til Palle Graff, og vidnet drøftede på telefon med Palle Graff, om redegørelsen nu også opfyldte de krav, som Jens Drejer havde stillet. På et tidspunkt tog Palle Graff ind på kontoret i København for at printe redegørelsen ud. Han ringede ca. 15 minutter senere og sagde, at nu var den i orden. De blev enige om, at det var det endelige resultat, som var klar til at sende af sted. Vidnet ringede herefter ca. kl. 15 til Ole Kjær og fortalte ham, at redegørelsen var færdig. Ole Kjær sagde, at han ikke behøvede at få den til godkendelse, men at han blot skulle have en kopi af det, de sendte til Peter Loft. Vidnet ringede så til Peter Loft for at få faxnummeret bekræftet. Samtidig med at vidnet sendte redegørelsen til Peter Loft, blev den sendt til Ole Kjær og Preben Underbjerg Poulsen. Vidnet kom herefter i tanke om Ole Kjærs spørgsmål vedrørende L 27, og han ringede til Ole Kjær og sagde, at han havde set på det, men at det var ret komplekst, så han kunne ikke svare med det samme. Ole Kjær sagde, at det var i orden, idet han blot kunne tale med departementet om det. Han sagde også, at han havde modtaget redegørelsen, og at han ville ringe til Peter Loft for at høre, om de skyldte ham noget. Ole Kjær rin-

gede ca. kl. 16.30 tilbage til vidnet og meddelte, at de ikke skyldte Peter Loft noget. Herefter tog vidnet og Solveig Mortensen hjem.

Foreholdt bilag E.09 (ekstrakten pag. 101/side 52026) og forespurgt, om han kan huske, om de havde begge 16. oktober-notaterne fremme, da de udarbejdede redegørelsen, forklarede vidnet, at de havde det samlede notat fremme, og heri var begge problemstillinger beskrevet.

Foreholdt bilag 10.42 (ekstrakten pag. 102-104/side 2271-2273), forelæggelse for departementschefen af 15. november 2003 vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), specielt pag. 102 (side 2271), 4. afsnit, "... Forespørgslen indeholdt ingen oplysninger om, at omdannelsen ville medføre en væsentlig opskrivning af den oparbejdede goodwill, som kunne afskrives i den danske sambeskattingsindkomst", og forespurgt, om det var med i deres overvejelser, og om han drøftede med Palle Graff, at de skulle oplyse, at de nogle få dage efter forespørgslen havde en opfattelse af, at der var tale om en væsentlig opskrivning af goodwill, forklarede vidnet, at det drøftede de ikke.

Adspurgt, om det var inde i deres overvejelser, at de skulle skrive, at der var en væsentlig opskrivning af goodwill, forklarede vidnet, at det var det ikke. De så selvfølgelig beløbet på 10 mia. kr., men der var mange tal i luften, 10 mia. kr. og tidligere 15-20 mia. kr. Det kunne imidlertid give modtageren et forkert indtryk, hvis de skrev 10-20 mia. kr. Solveig Mortensen og han drøftede, om de skulle skrive noget herom, men de blev enige om, at det ikke var opgaven, og at de kun ville forplumre det, hvis de oplyste om de udokumenterede beløb. Det var der ikke nogen, der fik glæde af at få at vide. Vidnet erindrer, at de drøftede dette i relation til beløbet på 10 mia. kr.

Foreholdt 2. sidste afsnit, sidste punktum, ”Der var ingen angivelse af beløbsstørrelser i forespørgslen”, og forespurgt, om de overvejede at skrive noget om de beregningsmodeller, der kom frem i løbet af 2001, forklarede vidnet, at de på side 2 i forelæggelsen har anført, at der i september 2001 blev afholdt et møde, hvor man drøftede principperne for beregning af goodwill.

Vidnet bekræftede, at de i forelæggelsen også omtalte begge notater af 11. september 2001, såvel det offentlige som det interne. De havde disse notater fremme, da de lavede forelæggelsen.

Forespurgt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, om han i telefonsamtalerne med Palle Graff i løbet af dagen nævnte beløbet på 10 mia. kr., forklarede vidnet, at det tror han ikke, at han gjorde.

Foreholdt bilag 13.22 (ekstrakten pag. 114-116/side 3521-3523), forelæggelse for departementschefen af 26. november 2003 vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), og forespurgt, hvorledes det kom i stand, at der skulle udarbejdes en supplerende forelæggelse til Peter Loft, forklarede vidnet, at Palle Graff ringede til ham fredag den 21. november 2003 og fortalte, at det var blevet besluttet, at der skulle laves en intern undersøgelse af sagen, som skulle foretages af Intern Revision. Selskabsrevisionen skulle således finde materialet frem til brug for Intern Revision. Solveig Mortensen gik mandag den 24. november 2003 i gang med denne opgave. Hun fandt i den forbindelse et brev fra PricewaterhouseCoopers, hvori de skønsmæssigt havde vurderet beløbet til 10 mia. kr. De orienterede Palle Graff om fundet af dette brev, og Palle Graff, der samme dag var til et møde med Peter Loft, Ole Kjær og andre chefer, orienterede Ole Kjær herom. Ole Kjær bad dem om at skrive en supplerende redegørelse om, hvorvidt det ville have ændret deres forelæggelse af 15. november 2003, hvis de havde set brevet fra PricewaterhouseCoopers. De

kom frem til, at brevet ikke ville have ændret på deres forelæggelse, idet det, de var blevet bedt om, var en oplysning om, hvornår de havde et dokumenteret beløb.

Foreholdt pag. 114 (side 3521), 1. afsnit, ”Efter forelæggelsen for departementschefen den 15. november d.å., er Selskabsrevisionen blevet opmærksom på, at PriceWaterhouseCoopers ved skrivelse af 9. oktober 2000 har oplyst et skønnet beløb på ca. 10. mia. kr.”, og pag. 115 (side 3522), 1. afsnit, ”Af et internt referat udarbejdet af Selskabsrevisionen i forbindelse med sagsbehandlingen fremgår det, at revisionsfirmaet telefonisk har oplyst, at goodwillværdien ville ligge på 15-20 mia.kr. Heller ikke denne oplysning er underbygget af regnskabsmateriale eller forklaringer”, og foreholdt, at de også var kommet frem til, at beløbet telefonisk var oplyst til 15-20 mia. kr., forklarede vidnet, at det også fremgik af det notat, han tidligere nævnte.

Advokat Michael Rekling dokumenterede pag. 115 (side 3522), sidste afsnit, ”Fremkomsten af PriceWaterhouseCoopers skrivelse af 9. oktober 2000 har således ikke ændret Selskabsrevisionens opfattelse af, at det først er pr. 28. maj 2002, at TDC fremlægger et konkret beløb for goodwill”.

Forespurgt, hvad der herefter skete, forklarede vidnet, at der blev afholdt en virksomhedskonference for cheferne i ToldSkat den 25. november 2003 i Odense. Palle Graff overgav her redegørelsen til Ole Kjær. Ole Kjær mente imidlertid ikke, at den redegjorde for, hvornår de første gang kendte den juridiske konstruktion, og han bad dem skrive en forelæggelse, der præcist redegjorde herfor. De mente selv, at de havde det med i redegørelsen af 15. november 2003, men hvis det var det, der var opgaven, kunne de godt tydeliggøre det. Vidnet fandt det mærkeligt, at de blev bedt om dette, for det fremgik klart af deres redegørelse, at de gik ud fra, at alle i systemet kendte til problemstillingen. Det havde været behandlet på flere ligningsrådsmøder, og det fremgik af referatet fra det første ligningsrådsmøde i 1999, at departementet var ori-

enteret om problemstillingen. I forbindelse med sag nr. 2, som havde været behandlet på to møder i Ligningsrådet, havde problemstillingen på ny været drøftet, og formanden havde spurgt, om der var lovgivning på vej, hvilket han fik bekræftet. Dette var, så vidt vidnet kan forstå, meget usædvanligt. Herefter var TDC's sag blevet behandlet i Ligningsrådet, og der var fremsat et lovforslag, der skulle lukke hullet. Det var derfor helt uforståeligt for dem, at det øverste lag i Told- og Skattestyrelsen og departementet ikke skulle kende til problemstillingen. De havde derfor ikke kunnet forestille sig, at det var det, som de skulle svare på.

Vidnet og Palle Graff tog herefter til Århus, hvor de lavede et nyt notat, hvoraf det fremgik, at de allerede i 2000 kendte problemstillingen. De lavede forelæggelsen om, fordi de ikke var interesserede i, at Ole Kjær skulle skrive, at han ikke var enig i forelæggelsen. De lavede derfor forelæggelsen af 27. november 2003, som Ole Kjær godkendte. Redegørelse blev underskrevet af Ole Kjær, som kvittering på, at de havde opfattet spørgsmålet rigtigt også i forelæggelsen af 15. november 2003, og redegørelsen blev også godkendt af Peter Loft.

Foreholdt bilag 13.21 (ekstrakten pag. 122-124/side 3518-3520), mail af 26. november 2003 fra Palle Graff til Ole Kjær vedhæftet notat af 26. november 2003 vedrørende TDC-sagen, specielt pag. 122 (side 3518), mail, "Kære Ole Kjær. På baggrund af vores telefonsamtale har jeg fået udarbejdet vedhæftede notat, der tydeliggør at problemformuleringen i forelæggelsen af 15. november d.å. er identisk med problemformuleringen i skrivelse af 16. oktober 2000", og notatet, pag. 123-124 (side 3519-3520), forklarede vidnet, at han var med til at udarbejde denne analyse af forholdet mellem 15. november 2003-forelæggelsen og 16. oktober 2000-notaterne. Den blev udarbejdet som resultat af en telefonsamtale, som Palle Graff havde med Ole Kjær. Palle Graff orienterede Ole Kjær om indholdet af udkastet til forelæggelse af 26. november 2003, bilag 13.23 (ekstrakten pag. 118-121/side 3525-3528). Dette udkast til

forelæggelse er ikke tekstmæssigt identisk med det tidligere udkast til forelæggelse af samme dato.

Adspurgt, om analysen var en følge af, at Ole Kjær stillede spørgsmålstegn ved, om der var overensstemmelse mellem 15. november 2003-notatet og 16. oktober 2000-notaterne, forklarede vidnet, at dette var tilfældet. Man kunne læse det samme af begge notater. Det blev drøftet mellem Ole Kjær og Palle Graff over telefonen. Vidnet ved ikke, hvad der blev sagt, men det var vidnets opfattelse, at Ole Kjær placerede skylden for misinformationen af Folketinget på Palle Graff, og at Palle Graff derfor blev bestyrtet.

Forespurgt, hvornår det gik op for ham, at notatet af 15. november 2003 tilsyneladende var blevet brugt til et ministersvar til Folketinget, forklarede vidnet, at det forstod han først på et møde den 28. november 2003, som havde til formål at planlægge en intern undersøgelse af sagen. Ud over vidnet deltog Ole Kjær, Palle Graff, Niels Kristensen, Kim Lohse, Preben Underbjerg Poulsen og vicedirektør Flemming Paludan, der skulle forstå undersøgelsen. Der deltog muligvis også nogen fra Intern Revision i mødet. Endvidere var Tage Kristensen til stede i egenskab af tillidsrepræsentant for chefgruppen i Told- og Skattestyrelsen. Ole Kjær gav her udtryk for, at de ikke havde gjort noget galt, men at der i 15. november 2003-forelæggelsen var givet en information, som havde ført til, at der var sket en misinformation af statsministeren og Folketinget. Det var første gang, vidnet fik at vide, at forelæggelsen var blevet brugt til information af Folketinget. Det kom bag på ham, for det var helt usædvanligt. Når Selskabsrevisionen medvirkede til at udarbejde et svar til Folketinget, fik de altid spørgsmålene tilsendt fra Retsafdelingen, så de vidste, hvad der skulle svares på. Derefter sender de et svarudkast tilbage til Retsafdelingen, der så kan bestemme, om de vil bruge det. Vidnet er ikke bekendt med, hvorledes svaret til Folketinget så ud.

Han var heller ikke bekendt med, at der var stillet et spørgsmål, som de kunne blive involveret i at besvare.

Foreholdt pag. 123 (side 3519) og foreholdt, at Mogens Nicolaisen har forklaret, at de sad med de to notater og ved brug af farvede penne sammenlignede, om indholdet var med i begge, forklarede vidnet, at dette er en korrekt beskrivelse.

Foreholdt bilag 13.23 (ekstrakten pag. 117-121/side 3524-3528), mail af 26. november 2003 fra Solveig Mortensen til Ole Kjær vedhæftet forelæggelse for departementschefen af 26. november 2003, specielt pag. 119 (side 3526), 3. afsnit, ”Optjent goodwill i Tyskland vil således skattefrit blive konverteret til et afskrivningsberettiget aktiv, der skattemæssigt både kan afskrives i Tyskland og Danmark”, og foreholdt, at dette afsnit ikke kan genfindes i analysen, forklarede vidnet, at det efter hans opfattelse er medtaget, idet de formentlig har ment, at det var indeholdt i teksten. Vidnet henviste i den forbindelse til pag. 123 (side 3519), ”Omdannelse af et GmbH til et KG kan gøres skattefrit i Tyskland”. Det er en overlapning. Notatet af 16. oktober 2000 indeholder på dette punkt en fejl, idet der ikke kunne afskrives på goodwill i Tyskland. Han mener, at de skrev de to sætninger sammen for at undgå at skrive, at der var en fejl i notatet af 16. oktober 2000.

Forespurgt, om han også mener, at det var en omskrivning, at man brugte ordet ”konvertering”, forklarede vidnet, at det var det samme, som var omtalt. Det stod ikke med samme ord, men når man læser med ”skatteøjne”, giver det den samme mening.

Foreholdt bilag 43.02 (ekstrakten pag. 127-135/side 13002-13010), forelæggelse for departementschefen af 27. november 2003 vedrørende værdiansættelse af goodwill i TDC koncernen (Talkline), specielt pag. 128 (side 13003), 1. afsnit, ”Forelæggelsen er udarbejdet på baggrund af en henvendelse fra departementet, som ville have op-

lyst, hvornår Selskabsrevisionen havde tilstrækkelige oplysninger til at vurdere størrelsen af den oparbejdede goodwill”, bekræftede vidnet, at det var således, han opfattede opdraget den 15. november 2003.

Foreholdt 1. afsnit, sidste punktum, ”Endvidere skal Selskabsrevisionen kommentere notat af 16. oktober 2000, jf. vedlagte kopi, som den 26. november d.å. blev fremsendt pr. telefax til departementschefen”, og forespurgt, om han har nogen mening om, hvorvidt det henviser til begge 16. oktober 2000-notaterne, forklarede vidnet, at det dækker problemstillingen i begge notater. Vidnet og Palle Graff var ikke opmærksomme på, hvilket af disse notater der blev faxet til departementet.

Foreholdt pag. 131 (side 13007) bekræftede vidnet, at det var dette notat om CFC-reglerne, der blev fremsendt til departementet, og ikke notatet vedrørende ligningslovens § 5 H. Det var Solveig Mortensen, der står som underskriver, og hun har lavet CFC-notatet.

Adspurgt, om han er bekendt med, om departementschefen har set notatet vedrørende ligningslovens § 5 H, forklarede vidnet, at det er han ikke. Det afgørende var problemformuleringen, og den fremgår af begge notater. Vidnet mener således kun, at det var side 1 af notatet, der var interessant for departementet.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at den problemstilling, der var fremme i Ligningsrådets afgørelse i 1999, var spørgsmålet om ligningslovens § 5 H, og at problemstillingen i TDC-sagen angik selskabsskattelovens § 31, stk. 6, som ikke var fremme i forbindelse med den første afgørelse, forklarede vidnet, at problemstillingen for så vidt var den samme, for det var i begge tilfælde et spørgsmål om, hvorvidt vænsreglen holdt.

Foreholdt af advokat Michael Rekling, at lovforslag L 99 blev fremsat i februar 2002, og at det ikke indeholdt det forslag til ændring af selskabsskattelovens § 31, stk. 6, som var indeholdt i L 61 fra oktober 2001, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i processen omkring L 99's tilblivelse, og han har heller ikke skrevet høringsvar hertil.

Forespurgt, om han var opmærksom på forslaget, da det blev fremsat, forklarede vidnet, at det var han. Han noterede sig, at ændringen vedrørende selskabsskattelovens § 31, stk. 6, ikke var med, og han gjorde sig – på privat plan – tanker om dette. Vidnet er på dette punkt ikke uenig med Christen Amby i det, som denne har sagt herom i forbindelse med Ligningsrådets behandling af sagen i august 2003.

Foreholdt, at det forslag, der var svaret på Selskabsrevisionens bekymringer, nu var taget ud i L 99, og forespurgt, om det gav dem anledning til på ny at give udtryk for deres bekymring over for nogen, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Det ville nok heller ikke bevæge nogen. De havde allerede gjort opmærksom på det uhenigtsmæssige i loven. Det var et politisk spørgsmål, om man ville ændre på loven, og det ville være uhørt, hvis de blandede sig i dette.

Foreholdt, at L 99 blev vedtaget den 17. maj 2002, mens de stadig ventede på en anmodning om bindende forhåndsbesked fra TDC, der kom umiddelbart efter den 28. maj 2002, og forespurgt, om det gav anledning til at reagere over for nogen, forklarede vidnet, at det var et politisk spørgsmål, som Selskabsrevisionen ikke blandede sig i. Det var departementet, der rådgav regeringen i skattepolitiske spørgsmål.

Forespurgt til processen vedrørende tilblivelsen af lovforslag L 27, og om han var involveret i denne, forklarede vidnet, at han heller ikke var involveret i udarbejdelsen

af dette lovforslag. Han har heller ikke skrevet hørings svar eller andre rådgivende svar herom.

Foreholdt, at han tidligere har forklaret, at han af Ole Kjær blevet bedt om en fortolkning af L 27, forklarede vidnet, at der ikke lå andet heri, end at han denne dag var den nærmeste for Ole Kjær at spørge om dette.

Foreholdt af advokat Lida Hulgaard, at han har forklaret, at han blev ringet op af Palle Graff den 14. november 2003, og forespurgt, om de havde god tid til at tale sammen, forklarede vidnet, at han fik opkaldet, da han var på vej i bil fra Fyn. Han afsluttede hurtigt, men ringede op igen, da han kort efter holdt i en bilkø. Han havde således god tid til at tale med Palle Graff.

Foreholdt sin forklaring om, at han lørdag den 15. november 2003 om formiddagen blev ringet op af Ole Kjær, og forespurgt om, hvorfor Ole Kjær ringede til ham, og om det var sædvanligt, at Ole Kjær ringede til ham og ikke til Palle Graff, forklarede vidnet, at det ikke var sædvanligt, at han blev ringet op af Ole Kjær, men at han ikke spurgte Ole Kjær, hvorfor denne ikke ringede til Palle Graff.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, om han da vidste, at Ole Kjær ikke havde ringet til Palle Graff, forklarede vidnet, at det gjorde han på det tidspunkt ikke, men han fik efterfølgende at vide fra Palle Graff, at denne ikke havde talt med Ole Kjær.

Forespurgt af advokat Lida Hulgaard, om Selskabsrevisionen den 15. november 2003 modtog noget skriftligt som grundlag for sin besvarelse, forklarede vidnet, at det gjorde Selskabsrevisionen ikke.

Foreholdt, at han har forklaret, at de under arbejdet med forelæggelsen af 15. november 2003 tog noget materiale ud af sagsmapperne, forklarede vidnet, at de tog nøgleskrivelserne ud. De havde dem liggende på bordet, mens de skrev. De havde delt forelæggelsen op, så den første del vedrørte korrespondancen med TDC, og den anden del vedrørte korrespondancen med Told- og Skattestyrelsen om den bindende forhåndsbesked. Det var i den sidste del kun den interne korrespondance, de koncentrerede sig om.

Forespurgt, om korrespondancen med TDC også omfattede notaterne fra 16. oktober 2000 og de interne notater, forklarede vidnet, at de også tog 16. oktober-notaterne ud. Han husker ikke, om de tog de øvrige notater ud, men det fremgår af notatet af 27. november 2003, hvad de med sikkerhed har taget ud. Selvom nogle notater ikke er omtalt, kan de godt være blevet taget ud.

Forespurgt om, hvorfor brevet af 9. oktober 2000 fra PricewaterhouseCoopers ikke var medtaget, forklarede vidnet, at det var blevet arkiveret som en materialeindkaldelse. Da de havde modtaget forespørgslen i august 2000, anmodede de PricewaterhouseCoopers om yderligere materiale. Sådanne breve blev behandlet som bilagsmateriale, som stod i nogle ringbind på Solveig Mortensens kontor. Brevet af 9. oktober 2000 var ved en fejl sat ind her sammen med bilagsmaterialet, så det blev ikke taget ud ved udarbejdelsen af forelæggelsen den 15. november 2003.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen bekræftede vidnet, at brevet af 9. oktober 2000 ikke var blevet skannet ind i Kom-It og ikke fremgik af korrespondancemapperne, idet det var blevet betragtet som bilagsmateriale. De var derfor ikke opmærksomme på brevet, men efter vidnets opfattelse ville det heller ikke have ændret noget på deres forelæggelse.

Forespurgt af advokat Lida Hulgaard, hvad de drøftede i forbindelse med udarbejdelsen af redegørelsen, og om de var i tvivl om noget, herunder om hvad de skulle svare om størrelsen af goodwill, forklarede vidnet, at det var de ikke.

Foreholdt bilag 10.42 (ekstrakten pag. 102-104/side 2271-2273), forelæggelse for departementschefen af 15. november 2003, specielt pag. 103 (side 2272), 3. sidste afsnit, ”Den 28. maj anmodede TDC om en bindende forhåndsbesked vedrørende værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH og Co. KG, på 860,2 mio.EUR. (6,5 mia.kr.). Det er første gang, at der angives et konkret beløb på goodwill. Grundlaget for værdiansættelsen bygger på en rapport, der i den mellemliggende periode er udarbejdet af Deloitte & Touche Corporate Finance”, bekræftede vidnet, at dette var deres svar på det spørgsmål, de havde fået stillet. De var ikke i tvivl om spørgsmålet. De mente, at det var den relevante dato, hvor rapporten var tilgået Told- og Skattestyrelsen, den 28. maj 2002, selvom der gik nogen tid, før anmodningen kom til Selskabsrevisionen. De overvejede ikke at skrive noget andet.

Forespurgt, om de var i tvivl om, hvad og hvor meget de skulle skrive i deres redegørelse, og om de drøftede dette, forklarede vidnet, at det var de i tvivl om, for det var jo ikke en bunden opgave. Det var noget, Palle Graff og vidnet var blevet enige om at lave. De gjorde det således, at de i den periode, hvor de selv stod for sagen, refererede den relevante korrespondance, mens de for den periode, hvor de kun var høringsmyndighed, kun refererede nøgleskrivelserne. Det skulle jo være en kortfattet redegørelse. Vidnet har skrevet mange ”gule” til departementet. De overvejede ikke at vedlægge bilag til forelæggelsen. Vidnet vedlægger sjældent bilag til en redegørelse. Så kunne han lige så godt skrive en lang redegørelse.

Foreholdt – fortsat af advokat Lida Hulgaard – at han har forklaret, at han senere blev klar over, at Ole Kjær forventede, at de skulle have redegjort for, hvornår Selskabsre-

revisionen kendte til problemstillingen, og forespurgt, hvorledes de ville have gjort, hvis de havde opfattet opgaven som et spørgsmål om, hvornår de fik kendskab til, at der var tale om en oppustet værdi for goodwill, forklarede vidnet, at de i givet fald ville have lavet en anden redegørelse. De ville efter det, de ved i dag, have svaret, at de havde kendskab hertil den 16. oktober 2000. Vidnet opfattede den 15. november 2003 ikke opgaven på denne vis, idet han jo vidste, at selve problemstillingen også var kendt i departementet.

Adspurgt, om det faldt ham ind, at departementet kunne være i tvivl om, hvorvidt Selskabsrevisionen var i tvivl om problemstillingen, forklarede vidnet, at de den 16. oktober 2000 havde gjort styrelsen opmærksom på problemstillingen, og de havde en forventning om, at denne melding var blevet bragt videre til departementet. De var således ikke nervøse for, at den ikke var bragt videre. Det var klart, at departementet kendte problemstillingen, og det var lige så klart, at Selskabsrevisionen kendte problemstillingen. Departementet havde jo også en tilforordnet i Ligningsrådet, og det var vidnets opfattelse, at den tilfornede bragte de problemer, der blev taget op på rådets møder, videre til departementet.

Forespurgt af advokat Lida Hulgaard, om det ville være en hån mod Selskabsrevisionen, såfremt man mente, at de ikke var bekendt med problemstillingen, når de nu havde arbejdet på sagen i 2-3 år, forklarede vidnet, at det ville være det samme som at så tvivl om Selskabsrevisionens faglighed.

Forespurgt, om han i dag mener, at deres redegørelse af 15. november 2003 kunne tolkes således, at man ikke kendte problemstillingen i Selskabsrevisionen, forklarede vidnet, at det mener han fortsat ikke. Han henviste til, at dette fremgår af bilag 10.42, såvel side 1 (pag. 102 (side 2271)) som side 2 (pag. 103 (side 2272)). Vidnet henviste specielt til, at dette ”i hvert fald kan læses” på side 2 (pag. 103), 2. afsnit, hvor der

refereres til et internt notat af 11. september 2001. Her fremgår det direkte, at de var bekendt med problemstillingen.

Foreholdt af advokat Lida Hulgaard, bilag 40.59 (ekstrakten pag. 105-108/side 12145-12148), telefax af 15. november 2003 fra vidnet til Peter Loft vedhæftet forelæggelse af 15. november 2003, og foreholdt, at det fremgår, at faxen er sendt kl. 16:12, sammenholdt med bilag E.09 (ekstrakten pag. 101/side 52026), Mail af 15. november til Ole Kjær og Preben Underbjerg Poulsen, vedhæftet forelæggelsen af 15. november 2003, der er anført sendt kl. 15:02, forklarede vidnet, at faxen og mailen blev sendt samtidigt. Han har efterfølgende undersøgt den faxmaskine, der blev anvendt, og det viste sig, at den stod på sommertid. Det gjorde den også på daværende tidspunkt. Faxen blev således sendt kl. 15:12.

Adspurgt, om han talte i telefonen med Ole Kjær, inden forelæggelsen blev afsendt, forklarede vidnet, at det gjorde han. Han spurgte, om Ole Kjær ville have forelæggelsen til godkendelse, inden den blev afsendt, hvilket Ole Kjær ikke ønskede, idet han blot ville have den samtidig med Peter Loft. Vidnet ringede senere til Ole Kjær, idet han blev opmærksom på, at de manglede at svare på spørgsmålet om L 27, hvilket han godt ville have mere tid til at se på. De blev under samtalen enige om, at Ole Kjær skulle ringe til Peter Loft for at høre, om de skyldte noget. Ole Kjær ringede herefter ca. kl. 16.30 tilbage og meddelte, at Peter Loft havde sagt, at de ikke skyldte noget. Ole Kjær havde da ingen kommentarer til redegørelsen. Det er normalt således, at det, der sendes til departementet eller departementschefen, skal gå gennem Ole Kjær.

Foreholdt af advokat Lida Hulgaard, bilag 13.23 (ekstrakten pag. 117-121/side 3524-3528), mail af 26. november 2003 sendt kl. 17.47 fra Solveig Mortensen til Ole Kjær og forespurgt om tidsforløbet omkring fremsendelsen af denne mail forklarede vid-

net, at mailen blev sendt til Ole Kjær kl. 17.47 som anført. Telefonsamtalen mellem Ole Kjær og Palle Graff fandt sted efter denne mail. Det tog dem ca. 1 time at skrive det sammenlignende notat, der blev sendt kl. 19.04.

Forespurgt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, under henvisning til hans forklaring om, at de den 15. november 2003 opfattede opgaven således, at departementet ville vide, hvornår Selskabsrevisionen havde dannet sig en mening om et underbygget beløb på goodwill, om hvorfor det var så vigtigt for departementet at vide dette, forklarede vidnet, at de gik ud fra, at det var den eneste oplysning, departementet ikke kendte til. Det var vel af interesse, hvornår de kendte dette, og hvornår de havde modtaget dokumentation for goodwillens størrelse.

Adspurgt om, hvilken relevans dette kunne have for departementet, forklarede vidnet, at det havde betydning for departementet i relation til, hvad det kunne koste statskassen. Det havde en vis relevans, om det var 0 eller 20 mia. kr. Told- og Skattestyrelsen vidste på det tidspunkt, at det drejede sig om et goodwillbeløb på 6,5 mia. kr., hvilket var en helt central oplysning. Før det tidspunkt var det kun gisninger. De 6,5 mia. kr. svarer til en skatteværdi på ca. 2 mia. kr., hvilket er en størrelsesorden, som man budgetterer med i Finansministeriet. Det er derfor af interesse for departementet at vide, hvornår et selskab begærer et fradrag på 6,5 mia. kr.

Forespurgt, om de gjorde sig nogen overvejelser i anledning af spørgsmålet, forklarede vidnet, at de ikke følte sig på anklagebænken i sagen. Vidnet opfattede det sådan, at de, lige siden de havde fået sagen ind, havde gjort, hvad de skulle, og at de havde udvist rettidig omhu ved at gøre opmærksom på problemstillingen.

Adspurgt af kommissionsformand Lars Lindenchrone Petersen, om han gjorde sig nogen forestilling om, hvad besvarelsen skulle bruges til, forklarede vidnet, at han an-

tog, at departementet havde en interesse i at få at vide, hvornår Selskabsrevisionen kendte det underbyggede beløb.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel bilag 10.42 (ekstrakten pag. 102-104/side 2271-2273), forelæggelse af 15. november 2003, specielt pag. 103 (side 2272), 3. sidste afsnit, ”Den 28. maj 2002 anmodede TDC om en bindende forhåndsbesked vedrørende værdiansættelse af goodwill tilhørende Talkline GmbH og Co. KG, på 860,2 mio. EUR (6,5 mia.kr.). Det er første gang, at der angives et konkret beløb på goodwill. Grundlaget for værdiansættelsen bygger på en rapport, der i den mellemliggende periode er udarbejdet af Deloitte & Touche Corporate Finance”, og foreholdt, at han har forklaret, at man ikke var i tvivl om svaret, og forespurgt, om man ikke kunne have forestillet sig, at dokumentationen for tallet ville være at finde i bilagsmapperne, forklarede vidnet, at der var tale om et omfangsrigt materiale, og alene anmodningen af 28. maj 2002 fyldte 5 ringbind, hvoraf 1 ringbind var selve rapporten og resten bilagsmateriale. De skulle blot finde frem til en dato, resten kendte de jo godt til, og de vidste, at de ikke havde haft noget bilagsmateriale, der underbyggede beløbet, før de fik rapporten i maj 2002.

Forespurgt bekræftede vidnet, at de først fandt brevet af 9. oktober 2000 efterfølgende.

Adspurgt, om der blev postyr, da de fandt dette brev, forklarede vidnet, at det blev der ikke. Solveig Mortensen viste ham brevet, og han bad hende ringe til Palle Graff og sige, at hun havde fundet det. Palle Graff bad hende herpå om at faxe det til ham.

Foreholdt af kommissionsformand Lars Lindencrone Petersen, at Mogens Nicolaisen har forklaret, at stemningen var lidt trykket, fordi Solveig Mortensen havde fundet brevet af 9. oktober 2000, forklarede vidnet, at han ikke opfattede det som nogen pa-

nik over, at de havde fundet et dokument, der ikke tidligere var nævnt. De var ærgerlige over, at de ikke havde set bilaget før, men så heller ikke mere end det. Palle Graff har heller ikke over for vidnet nævnt, at der var noget panik herom.

Foreholdt af kommissionsmedlem Birgitte Refn Wenzel, bilag 10.42 (ekstrakten pag. 102-104/side 2271-2273), specielt pag. 104 (side 2273), hvor det fremgår, at forelæggelsen af 15. november 2003 er godkendt af Palle Graff, og foreholdt, at Palle Graff herom har forklaret, at han ikke så dokumenterne, inden han godkendte det, og forespurgt, om det var normal procedure, at kontoret forelagde et notat for afdelingschefen til godkendelse, uden at denne så de underliggende dokumenter, forklarede vidnet, at det var helt sædvanligt. Palle Graff skulle jo ikke fungere som sagsbehandler.

Foreholdt af kommissionsmedlem Sten Lauritzen, at det er anført, at man den 28. maj 2002 havde en begrundet opfattelse af, hvad størrelsen af goodwill var, men at det, man havde fået, alene var 5 ringbind fra Deloitte, hvilket vel ikke straks gav skattemyndighederne et begrundet og dokumenteret beløb, forklarede vidnet, at beløbene nu var underbyggede, og skattemyndighederne ville, såfremt de ikke var enige heri, kunne indkalde yderligere dokumentation. Forespurgt, om en selvangivelse ikke kan betragtes som underbygget skøn, forklarede vidnet, at det er det ikke, blot fordi det står i en selvangivelse. Adspurgt, om det ville være en relevant information at give til departementet, hvilket beløb der var anført i en selvangivelse, forklarede vidnet, at man, før man videregav oplysninger til departementet, ville indkalde dokumentation for et selvangivet beløb.

Foreholdt af advokat Kurt Siggaard, at han har forklaret, at de ikke vidste, hvad redegørelsen skulle bruges til, og forespurgt, om han senere har gjort sig bekendt med de

folketingssspørgsmål, som Morten Homann stillede, forklarede vidnet, at han senere har set dem.

Adspurgt, om de, hvis de havde kendt disse spørgsmål, hvor der blandt andet henvises til millionbeløb, ville have svaret anderledes, forklarede vidnet, at deres svar ville have været det samme. De ville stadig have redegjort for, hvornår de kendte et dokumenteret beløb. Departementet havde behov for at kende en fast beløbsstørrelse for at kunne besvare spørgsmålet. Det ville kun have givet mere ”flimmer” at nævne udkommenterede tal på 10 mia. kr. og 15-20 mia. kr. De havde ikke nogen dokumentation, og det fremgik ikke af deres interne notater, hvor de havde oplysningen om de 15-20 mia. kr. fra.

Advokat Michael Rekling foreholdt vidnet, at ”hvornår de kendte problemstillingen” kunne være en tvetydig oplysning, idet det både kunne betyde, hvornår de indså problemstillingen, og hvornår TDC oplyste om problemstillingen. Han henviste til bilag 43.02 (ekstrakten pag. 127-135/side 13002-13010), specielt pag. 129 (side 13004), sidste afsnit, ”Selskabsrevisionen havde således i oktober 2000 dannet sig et nogenlunde korrekt billede af de skattemæssige konsekvenser af de senere gennemførte transaktioner”, og foreholdt vidnet, at han selv havde forstået det således, at det angav, hvornår de indså problemstillingen og havde dannet sig en mening herom, svarede vidnet, at han kunne bekræfte, at de ikke havde oplysningen fra TDC. Der stod heller ikke noget i PricewaterhouseCoopers’ brev af 20. august 2000 om, hvad det her går ud på. De havde indset problemstillingen af egen drift. Når de skrev ”et nogenlunde korrekt billede”, var det for at komme uden om, at der var en fejl i notatets beskrivelse. Det var således korrekt, at de havde dannet sig et nogenlunde korrekt billede af problemstillingen.

Vidnet bekræftede, at de i redegørelsen af 15. november 2003 har beskrevet, hvad TDC havde oplyst. Det viste, at TDC ikke havde ”ruttet” med oplysninger om, hvad det skulle bruges til. Vidnet syntes nærmest, at det var på grænsen til det illoyale.

Advokat Lida Hulgaard henviste i denne forbindelse til pag. 130 (side 13005), 3. afsnit, ”Ved et salg til tredjemand skønner Tele Danmark A/S, at der vil kunne realiseres en avance på goodwill på ca. EUR 1.300 mio. ...”

Mødet hævet kl. 14:30.

Næste møde berammet til torsdag den 10. marts 2005 kl. 09:30.

Vidnerne har efter mødet fået protokollen forelagt og har haft lejlighed til at kommentere det tilførte referat. De modtagne kommentarer er, i det omfang kommissionen har kunnet tiltræde dem, indarbejdet i teksten.

Udskriftens rigtighed bekræftes
Skattefradragssagskommissionen, den 9. maj 2005.
Marianne Kjølbye

